דבר

יום חמישי, כ"א באב תשמ"ח, 4 באוגוסט 1988 ● גליון 19487

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● בגין – לשמחה מה זו עושה? / טדי פרויס
● העלאת המע"מ וייקור הדלק – אי־טליה כמשל / אמנון אסד
● לאסור את הסופרים / מירי פז
● מלה טובה על אורי פורת / דניאל בן־סימון
● לפרסם ועכשיו / יוסי ליבוביץ'
● בורסה וכלכלה (עמ' 4־3)

מזג האוויר

(ע.)– תחזית מזג האוויר להיום: מזג אוויר רגיל בעונה. הטמפרטורות: ירושלים: 29־19, תל־אביב: 31־24, חיפה: 32־25, רמת־הגולן: 30־20, צפת: 29־18, טבריה: 36־25, עפולה 33־24, שומרון: 30־21, לוד: 32־24, יריחו: 38־25, עזה: 33־25, באר־שבע: 33־23, אילת 39־26.

אש"ף עשוי לבקש מן האו"ם לקבל הפיקוח על הגדה ● מכין „מתקפת הסברה" בעולם

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

אש"ף שוקל להציע העברת שטחי הגדה המערבית ועזה לפיקוח האו"ם בעקבות החלטת המלך חוסיין להתנתק מהם. כך מסר אתמול מקור פלשתיני. המקור הוסיף כי בימים אלה מקיים אש"ף התייעצויות עם נציגי הקבוצה הערבית באו"ם ועם נציגי החברות הקבועות במועצת הבטחון כדי לבדוק תגובתן להצעה. מקור פלשתיני אחר מסר כי אש"ף עומד לפתוח במתקפה דיפלומטית בזירה הבין־ערבית והבין־לאומית כדי להסביר עמדתו נוכח צעדי חוסיין.

בינתיים, נפוצו שמועות בקרב מקורות פלשתיניים ברבת עמון לפיהן עומד אש"ף לדון בקרוב ביוזמה להקים ממשלה פלשתינית גולה שתיטול על עצמה את האחריות לניהול חיי היום יום של תושבי הגדה המערבית ועזה. על פי שמועות אלה היוזמה הועלתה כהצעה אלג'יראית והיא תידון בכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית הבא. (כזכור הקימו האלג'יראים ב־1958 ממשלה גולה

(המשך בעמוד 2)

מאת סופרו המדיני של „דבר"

חוסיין מלך ירדן לא ינקוט בשלב זה צעדי ניתוק נוספים בגדה המערבית – מעריכים מומחים בחוגות דעת שהגישו לקבינט. על פי אותן הערכות, נקט המלך האשמי מהלך שקט ואין בכוונתו, בשלב זה, להרחיק לכת

(המשך בעמוד 2)

צה"ל הרס עשרה בתים בגדה ואטם עוד שניים, שבעה צעירים נפצעו

מאת דני רובינשטיין, אוריאל ברעמי ודני צדקוני, סופרי „דבר"

צה"ל הרס אתמול 10 בתים של משפחות בגדה המערבית שבניהן מואשמים בפעילות חבלנית, בעיקר בהטלת בקבוקי תבערה ובפגיעה בערבים החשודים כמשתפי פעולה. עוד שני בתים נאטמו.

שלושה בתים נהרסו בכפר בית אומר על הכביש הראשי ירושלים־חברון ובית אחד נאטם בכפר זה.

צעירים שהתגוררו בבתים אלה מואשמים בין השאר בהטלת בקבוק תבערה על רכב צה"ל בו נפגעו קשה שני קצינים. על הכפר הוטל עוצר. ארבעה בתים נהרסו במחנה הפליטים ג'ילזון ועוד שלושה בתים נהרסו בכפרים ג'מאלה ודיר עמאר בנפת רמאללה.

בשכם היתה אתמול שביתה כללית במחאה על מות הצעיר שלשום מירי של צה"ל. לדברי מקורות צבאיים הוא נורה כאשר עמד להטיל לבנה על חיילים.

במהלך השביתה היתה בעיר תקרית הצעירים יידו אבנים. שלושה צעירים נפצעו מירי.

כמה תקריות היו אתמול בנפת בית־לחם. בשכונת דוחא, מול הממשל הצבאי של בית־לחם, נפצעו שלושה צעירים מכדורי גומי ובמחנה הפליטים עאידה (ליד קבר רחל) נפצע צעיר ערבי מירי.

בעיירה קבאטיה נמשך גם אתמול העוצר שהוטל לפני 10 ימים. בן נמשך העוצר בכפר. תוסן ליד

(המשך בעמוד 2)

נער נורה בעינו מקליע גומי

(ע.)– נער בן 15 ממחנה הפליטים אל בורייג' ברצועת עזה נורה אמש בעינו מקליע גומי, שנה שחיילי צה"ל פיזרו מתפרעים.

הנער טופל על־ידי חיילים במקום והועבר להמשך טיפול בבית החולים „ברזילי" באשקלון.

משטרה

טייס „הכיכר האדומה" חזר הביתה

מוסקווה (עיצ עיר).־ הטייס המערב־גרמני מאתיאס רוסט, שנידון אשתקד לארבע שנות מאסר על שהנחית שלא כחוק מטוס קל בכיכר האדומה במוסקווה, שוחרר אתמול והועלה על מטוס בדרכו למערב־גרמניה.

סוכנות „טאס" מסרה, כי רוסט שוחרר לאחר שריצה קצת יותר מרבע תקופת המאסר שנגזרה לו.

„ברה"מ שוב הפגינה את אנושיותה", ציינה הסוכנות. „הטייס של הססנה" נמצא בדרכו הביתה.

עדי ראייה מסרו, כי בהגיעו לנמל התעופה של מוסקווה, נראה רוסט במצב רוח מרומם, וכי ידיו לא היו כבולות.

בבון מסר דובר רשמי מפי הקאנצלר הלמוט קוהל, כי שחרורו של רוסט הוא „מהווה חיובית לקראת ביקורי במוסקווה". קוהל מתכונן לבקר באוקטובר בברה"מ.

אמו של רוסט, מוניקה, היתה מאושרת כאשר נמסר לה על שחרור בנה. שכנים רבים באו לביתה והביאו לה זרי פרחים.

רוסט, בן־20, הדהים את העולם ועורר זעם בקרמלין במאי אשתקד, כאשר הטיס את

(המשך בעמוד 2)

מאתיאס רוסט, הטייס המערב־גרמני הצעיר שמערכת ההגנה האווירית של ברה"מ לא יכלה לו, אתמול עם שחרורו (צילום: אי.פי.)

המשלחת הישראלית יוצאת לקאהיר ביום א'

פשרה במחלוקת טאבה – כן; ויתור על הריבונות – לא

מאת סופרו המדיני של „דבר"

תוך נכונות לפשרה אך בלי לוותר בשאלת הריבונות, תצא ביום א' לקאהיר משלחת ישראל לשיחות על עתיד טאבה. הנחיות אלה גובשו בהתייעצות „פורום ראשי הממשלה" שהתכנס אתמול בירושלים.

בהתייעצות היו, כצפוי, חילוקי דעות, בין ראש הממשלה יצחק שמיר למלא מקומו שמעון פרס. שמיר מסרב להצעות לתביעת מצרים להכיר בריבונותה על איזור המריבה כתנאי לכל הסדר של פשרה עם ישראל. לעומת זאת הביע פרס חשש כי הכרעת הבוררים הבין־לאומיים שתינתן בעוד חודשים בז'נווה תקבע כי אבן הגבול מעידה על ריבונות מצרית, ואז תסרב קאהיר להגיע להסדר של פשרה. בגלל חילוקי הדעות סוכם על דעת שר הבטחון יצחק רבין, שלא להעניק למשלחת הנחיות לסכם את שאלת הריבונות אלא לנהל מו"מ על הסדרים מעשיים לניהול בית המלון ולגישה חופשית של ישראלים.

בראש המשלחת יעמוד מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון וישתתפו בה גם מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, היועץ המשפטי של המשרד רובי סייבל ונציג משרד הבטחון.

הסכם קיצור שבוע העבודה עם התעשיינים הפרטיים – היום

סבך משפטי בעניין החלת הסכם השכר בשירות הציבורי על חברות ממשלתיות – מעכב חתימתו

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

אם לא יחול עיכוב של הרגע האחרון אמורים הערב נציגי ההסתדרות לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לחתום על מסגרת של הסכם במגזר הפרטי־תעשייתי הכולל: קיצור שבוע העבודה לחמישה ימים מה־1 באוגוסט 88, מעבר הדרגתי מ־47 שעות עבודה שבועיות ל־45 במהלך 88־89, הבטחת ההפרשות לפנסיה בשיעור של אחוז ותוספת היוקר. תעריפים.

מטעם ההסתדרות השתתפו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, סגנו אפרים זילוני וראשי האיגודים המקצועיים. בראש נציגות המעסיקים הפרטיים יעמוד יו"ר ועדת העבודה דן פרופר עו"ד יוסי גטניו וחבר הוועדה.

אפרים זילוני שהיה נציג ההסתדרות בדיונים לגיבוש ההסכם מסר אמש שנקבעה נקודת זמן, באפריל 89 לבדיקת מצב השכר בסקטור זה בעקבות ההתפתחויות הצפויות במשק. סעיף קיצור שבוע העבודה לא יחול על ענפי הבניין, המלונאות והחקלאות. בענפים אלו יתנהל משא ומתן נפרד בנושא זה ואם ראשי האיגודים והמעסיקים שלהם לא

יגיעו להסכמה, יהיו הראשונים פטורים מהמגבלות השקט התעשייתי.

הצוותים המשפטיים של ההסתדרות והאוצר ייפגשו היום כמה שמוגדר פגישת ניסוח. העיכוב בחתימה על הסכם השכר בשירות הציבורי נובע מסבך משפטי בראש להחלתו על עובדי חברות ממשלתיות הנמצאות במצוקה כלכלית. האוצר והמעסיקים הציבוריים דורשים כי בהסכם תיקבע הסתייגות בעניין זה, כלומר, שההסכם לא יחול על עובדי חברות אלו, דבר אשר לו מתנגדים ההסתדרות ומזכירי האיגודים המקצועיים.

ביום א' הקרוב אמורים להיפגש עם הצוותים המורחבים של כל השותפים במשא ומתן בנסיונם להתגבר הן על מחלוקת זאת וכן לסיים את המחלוקת בדבר קיצור שעות העבודה השבועיות. הפער בין הצדדים הוא עדיין כבחצית השעה: ההסתדרות דורשת כי מספר שעות העבודה השבועיות יעמוד על 42.5 ואילו האוצר והמעסיקים הציבוריים מוכנים בשלב זה ל־43 שעות.

בוועד־הפועל העריכו אתמול, כי החתימה על ההסכם תהיה בתחילת השבוע הבא.

סכסוך חדש מתפתח על עבודה בשעות הפנאי

הנהלת קופ"ח אוסרת עבודת רופאים במוסדות מתחרים

משרדי האוצר והבריאות מתבצרים בעמדותיהם בעניין מד"א ● מלאי התרופות אזל בשל עיצומי הרוקחים

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

סכסוך חדש מתפתח בקופת־חולים הכללית נוכח כוונתה של הנהלתה לאסור על רופאי הקופה לעבוד לאחר שעות עבודתם הרגילות במוסדות רפואיים מתחרים.

לקראת החלטת ההנהלה, הצפויה בימים הקרובים, הודיע אתמול ארגון רופאי קופת־חולים, כי הוא דוחה על הסף „כל ניסיון לפגוע בהכנסתם ובזכויותיהם של רופאי המוסד".

„אם אכן יוגשו איומי ההנהלה, נראה בכך הפרת הסטטוס־קוו הקיים בנושא העבודה הרפואית הנוספת, שתוביל לקרע, שספק אם ניתן יהיה לאחותו משום הפגיעה בעיקרון שלא נוותר עליו" – מסר כ"מ יו"ר ארגון רופאי קופת־חולים, ד"ר חיים סולן. הוא הסביר, כי ועידת רופאי קופת חולים חזרה ואישרה בשנת 1984 החלטות חד־משמעיות של ועידות קודמות בזה באמר, כי לאחר שעות העבודה, לרופא זכות מלאה לחופש פעולה מקצועי, לפי בחירתו. הוועידה הטילה על הוועד הארצי לעמוד על מילוי החלטתה על כל משמעויותיה, ולכן הרופאים שמבצעים עבודה רפואית נוספת מחוץ לשעות עבודתם במוסד פועלים על־פי הנחיות ארגון רופאי הקופה ועל דעתו – טען ד"ר סולן.

„יתירה מזאת, המוסד, מתוך מודעות להכנסותיהם של הרופאים, מסכים במתיקה זה שנים רבות למצב הקיים" – ציין ד"ר סולן.

מימון למד"א

בינתיים מתעוררות גם העכרות של משרדי האוצר והבריאות על רקע בעיית מגן־דוד־אדום. משרד הבריאות טוען, כי האוצר יעשה פעולה לא חוקית אם יגבה מתקציבו

(המשך בעמוד 2)

הבראת „סולל־בונה" לא מומשה – קבע המנכ"ל אהוד שילו והתפטר

שלמה גרופמן מ„אפריקה־ישראל" מועמד להחליפו ● הברפלד ורוזוליו מביעים צער – „חבל שהגיע למסקנה שעליו לנטוש את הספינה באמצע הדרך"

מאת אבי שורש

מנכ"ל סולל־בונה אהוד שילו הגיש אתמול מכתב התפטרות למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, למנכ"ל חברת העובדים דני רוזוליו. במכתבו מנמק שילו את התפטרותו, בביצוע המהלכים שנקבעו על סולל־בונה בתחום השכר ותנאי הפרישה והמבנה בהסכמים, שהתחייבו מתוכנית ההבראה.

גורמים בכלכליים בחברת העובדים קיבלו אתמול בתדהמה את הידיעה על מכתב ההתפטרות של שילו, אף שהוא לא היתה בלתי־צפויה. להערכתם, היא נעשתה בעיתוי

קשה על לוע הקשיים העוקפים את חברת העובדים, והאמצעי השיקום הכלליים גם את חברת חברת העובדים.

„במכתבו, ההתפטרות מציין שילו, כי השתתף את ההתפטרות „על תנאי ולפני שנה", אך כל הכלים והאמצעים שהובטחו לו, לא הוקצו בתנאים והשותפים לתכנית ההבראה אינם עומדים כלל בהתחייבויותיהם.

למכתב הפיטורים מצורף מסמך ובו מפורטים כל הצעדים שננקטו על־ידי הנהלת סולל־בונה, ואשר הביאו לדברי שילו לאיזון בתזרים המזומנים. לעומת זאת, מאשים שילו את

כל הגורמים האחרים במתנת שמנעה את הבראת החברה. הבנקים, אשר במקום למצוא פתרון לביצוע מנת הדרך המימון השוטף נוקשים כל דרך אפשרית להקטנת החשיפה על־ידי גבייה נכסים והצרת צעדי החברה, האגף לאיגוד מקצועי, שהעלה את שכר העובדים מעל ומעבר לממוצע במשק וקבע תנאי פרישה שהחברה אינה מסוגלת לעמוד בהם.

בהתייחסו לחברת העובדים טוען שילו, כי אישיה ומוסדותיה לא מסוגלים לממש את סמכותם

(המשך בעמוד 2)

„לעג לרש" – קראו מפוטרי „כיתן" בהפגנה סוערת על גובה פיצוייהם

אחרי 28 שנות עבודה – 8000 ש"ח פיצויים ● הנהלת „כיתן": רוב הפיצויים הופקדו בקרן פנסיה ● העובדים מאיימים להחזיר תעודות זיהוי ופנקסי חבר ולא להשתתף בבחירות

מאת יצחק מירדור, סופר „דבר" בעמק

הפגנה סוערת, מלווה בשריפת צמיגים, בחסימת הכביש הראשי החוצה את איזור התעשייה, ובביטויים קשים כלפי הנהלת „כיתן", כלפי המדינה וההסתדרות, נערכה אתמול על־ידי עובדי „כיתן" בית־שאן, מול שערי המפעל המושבת.

העובדים זועמים על סכומי הפיצויים שהורימה הנהלת „כיתן" לחשבונות המפוטרים, סכומים שמוגדרים על־ידם כ„לעג לרש", ועלבון מכוון, שתכליתו להתסיס את העובדים כדי להקל על ההנהלה לבצע את „זממה" ולסגור כליל את המפעל.

רבים מבין 150 המפוטרים, ניפנפו אתמול במהלך ההפגנה בתלושים בהם מפורטים סכומי הפיצויים שההנהלה שילמה להם. ביניהם עובדים שעבדו ב„כיתן" בין 21 ל־28 שנים ברציפות, וקיבלו עתה בין 6,000 ל־8,000 ש"ח פיצויים. מאיר אחיון, בן 45, עובד במפעל 26 שנים כמבקר טיב, גבה תאונת עבודה (35 אחוז), אב לחמישה ילדים, אשתו לא עובדת – קיבל פיצויים בסך 8,000 ש"ח. חיים זארה אהרון, בן 42, עבד ב„כיתן" 21 שנה, סובל ממחלת גב, אב לשבעה ילדים, אשתו לא עובדת, קיבל פיצויים 8,000 ש"ח.

בין המפגינים אתמול בלטו גם עובדים רבים שאינם נמנים עם המפוטרים: „היום פיטרו את החבר שלי", אומר מאיר ביליה, בן 49, קטוע אצבע מתאונת עבודה במפעל, „מחר יפטרו גם אותי. מי יקבל אותי, בלי אצבע, ובגילי?"

„מה אנחנו נעשה במדינה הזאת?", אמרו רבים. „אם יפטרו אותי", אומר פועל בן 38, העובד 12 שנה במפעל, „אני לוקח את אשתי ואת שש ילדי ועוזב לקברה, פה אי־אפשר לחיות".

מפגינים רבים חזרו וביקשו אתמול מסופר „דבר" שידגיש כוונתם לא להשתתף בבחירות הקרובות, ואולי אף להחזיר את תעודות הזהות ואת פנקסי החבר של ההסתדרות: „איש לא שם עלינו, במדינה הזאת, אז מי צריך אותה", אמרו.

(המשך בעמוד 2)

„אף אחד לא שם עלינו"

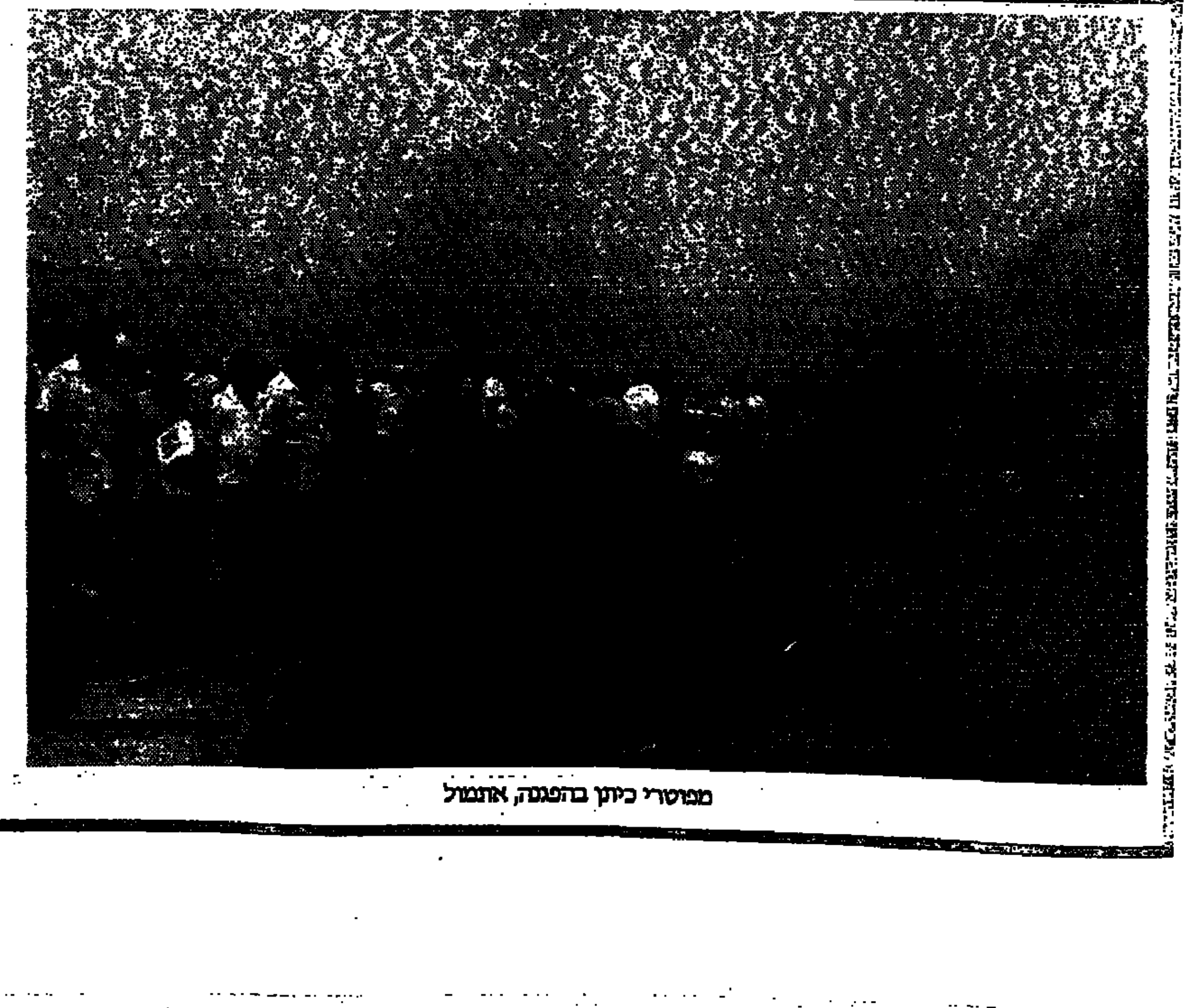

מפוטרי כיתן בהפגנה, אתמול

עיקרון תחילה

● ניתוק הקשרים עם ישראל היה משגה – אומר בנקאי הונגרי בכיר / עמ' 2.
● מלחמה עם מדינות ערב – אם לא יחול מפנה לאחר הבחירות, מזהיר בר־לב / עמ' 3.
● הבעיה של קופ"ח: משבר אמון / עמ' 3.
● סדאם חוסיין חיסל 3 גנראלים מחשש הפיכה / עמ' 3.
● מנכ"ל סולל־בונה מנמק את התפטרותו / עמ' 5.
● המשטרה לא תחקור את עצמה / עמ' 6.
● „ישראל עלולה לאבד את עכו" / עמ' 6.

הושלמה טיוטת המסר של ה„עבודה" לקראת הבחירות:

טוב רוב יהודי ברוב השטח – מאשר כל השטח ואובדן הרוב

מאת סופרת „דבר"

„טוב רוב יהודי ברוב השטח, מאשר כל השטח ואובדן הרוב", „בעניין במזרח לא יהיו פשרות", אלה שנייב מהרעיונות הכלולים בטיוטת המסר של מפלגת העבודה לקראת הבחירות.

טיוטת המסר הושלמה אתמול על־ידי יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס ועוזריו והיא משתרעת על־פני תשעה עמודים.

המסר יוצג ביום רביעי הקרוב בפני ועדת ההיגוי של מטה המפלגה. בצד המדיני של המסר יש דגש חזק על הבעייה הדמוגראפית, על הדרך של היעדר כל אופציות שאותן מייצג הליכוד. הרבה מניסוחי המסר יכללו גם במצעה של מפלגת העבודה. (ראה גם ידיעה בעמוד 3).

הנחיה ישראלית למשלחת במוסקווה: פרופיל נמוך

(אי.פי.). – ישראל הורתה למשלחת הקונסולארית שלה במוסקווה להנמיך את הפרופיל של פעילותה ולהמנע מכל האפשר מהשיפה תקשורתית, כדי שלא ליצור מתחים ביחסיה של ישראל עם ברה"מ – אמר אתמול פקיד משרד החוץ בירושלים שביקש שלא להזדהות.

ההנחיות החדשות ממשרד החוץ באו, לדברי הפקיד, נוכח התעניינות תקשורתית רבה ביותר בביקורה הראשון של נציגות ישראלית רשמית בברה"מ זה 12 שנים. „התעוררה התעניינות טבעית", הוא הסביר, „שהגיעה לשיאה כשהמשלחת יצאה את ישראל, ואחר־כך שכשהגיעה לברה"מ בסוף השבוע שעבר, אך אנו סבורים, שדי בכך ושעליה להיפסק".

להלן הסביר הפקיד, ש„לכל תשומת הלב התקשורתית הזאת עלולות להיות השלכות שליליות על הנושאים שבהם דנים חברי המשלחת". הוא ציין, שהתקשורת הבין־לאומית גילתה עניין רב הרבה יותר במשלחת מאשר התקשורת הסובייטית וכי ההתעניינות המרובה עלולה להזיק להמשך ההתפתחות של יחסי ישראל־ברה"מ.

בטקס בלשכת הרפז:

אברום בורג קיבל פנקס חבר ההסתדרות

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

„אני מקדם בברכה חבר נוסף בהסתדרות בירושלים" כך בירך מזכיר מועצת פועלי ירושלים ניסן הרפז את אברום בורג, המועמד לכנסת מטעם מפלגת העבודה, אשר התברר כי הוא אינו חבר בה בניגוד לחוקת המפלגה המחייבת כל בי המתמודד למפלגה להיות חבר הסתדרות.

בטקס הקצר שהתקיים במשרדו של הרפז מילא בורג את הטפסים הדרושים, שילם את המס עבור חודש ובו במקום הונפק לו פנקס חבר.

בורג הסביר אתמול כי מדובר בטעות ולדבריו הוא לא יודקק כלל לטיפולים רפואיים בקופת חולים מאחר שהיה מטופל שנים רבות על־ידי משרד הבטחון.

חומר הדברה בכמות הורגת – באשכוליות ישראליות ביפאן

טוקיו (א.פ.).– רמה גבוהה מן המותר של חומר הדברה נמצאה ב־6.5 טונות של אשכוליות מתוצרת ישראל שהוצאה בחנויות ביפאן, השלטונות הבריאות של טוקיו הודיעו, כי הורו על הוצאת כמות זו מן השווקים.

לדברי המשרד לבריאות הציבור של טוקיו, נמצא התכשיר נגד פטריות „דיפניל" ברמה שבין 0.073 ו־0.090 גראם לק"ג פרי ב־153,591 תיבות קרטון של אשכוליות שיובאו מישראל בין ה־14 ל־17 במאי. בכל תיבה 17.5 ק"ג פרי. הרמה המותרת ביפאן של חומר זה בפרי הדר היא 0.07 גראם לק"ג, ב־0.04 גראם פחות מן התקן של ארגון הבריאות העולמי.

לדברי פקיד במשרד הבריאות היפאני, היתה זו הפעם הראשונה זה 10 שנים שנמצא פרי מזוהם ביפאן. אשתקד ייבאה יפאן 2.4 אחוזים מכלל צריכת האשכוליות שלה מישראל – 293,472 תיבות, לעומת 12.6 מיליון תיבות אשכוליות מארה"ב.

هكذا من الأصل

ניתוק הקשרים עם ישראל היה משגה, אמר בנקאי הונגרי בכיר

בודאפשט (עי"ר).- החלטת הונגריה לנתק את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל אחרי מלחמת ששת הימים היתה משגה, אמר אתמול בנקאי הונגרי בכיר.

נשיא בנקהאשראי ההונגרי, שנדור דמיאן, שביקר זה עתה בישראל, גם מסר לסוכנות הידיעות ההונגרית הרשמית, כי אפשר להגדיל פי ארבעה את הסחר בין שתי המדינות.

דמיאן אמר: „הצעד ההונגרי של ניתוק הקשרים הדיפלומטיים ב־1967 היה משגה, והשפיע לרעה על הקשרים הדיפלומטיים".

דמיאן, שניהל שיחות בישראל ביולי, במסגרת משלחת כלכלית הונגרית, אמר כי הסחר הדו־צדדי מגיע כיום ל־25 מיליון דולר לשנה, אך אפשר להגדילו ל־100 מיליון.

בשנים האחרונות הגדילה הונגריה את הקשרים הכלכליים עם ישראל ועם דרום קוריאה, שגם עמה אין היא מקיימת קשרים דיפלומטיים. עוד אמר כי חברות הונגריות וישראליות דנות עתה בפרוייקטים משותפים. הוא ציין כי מוצרים מפרוייקטים כאלה ניתנים ליצוא פטורים ממכס לשוק האירופי המשותף ולארה"ב, בתנאי שלפחות 35 אחוז מערכם יבואו מהצד הישראלי.

רק 12 שרדו

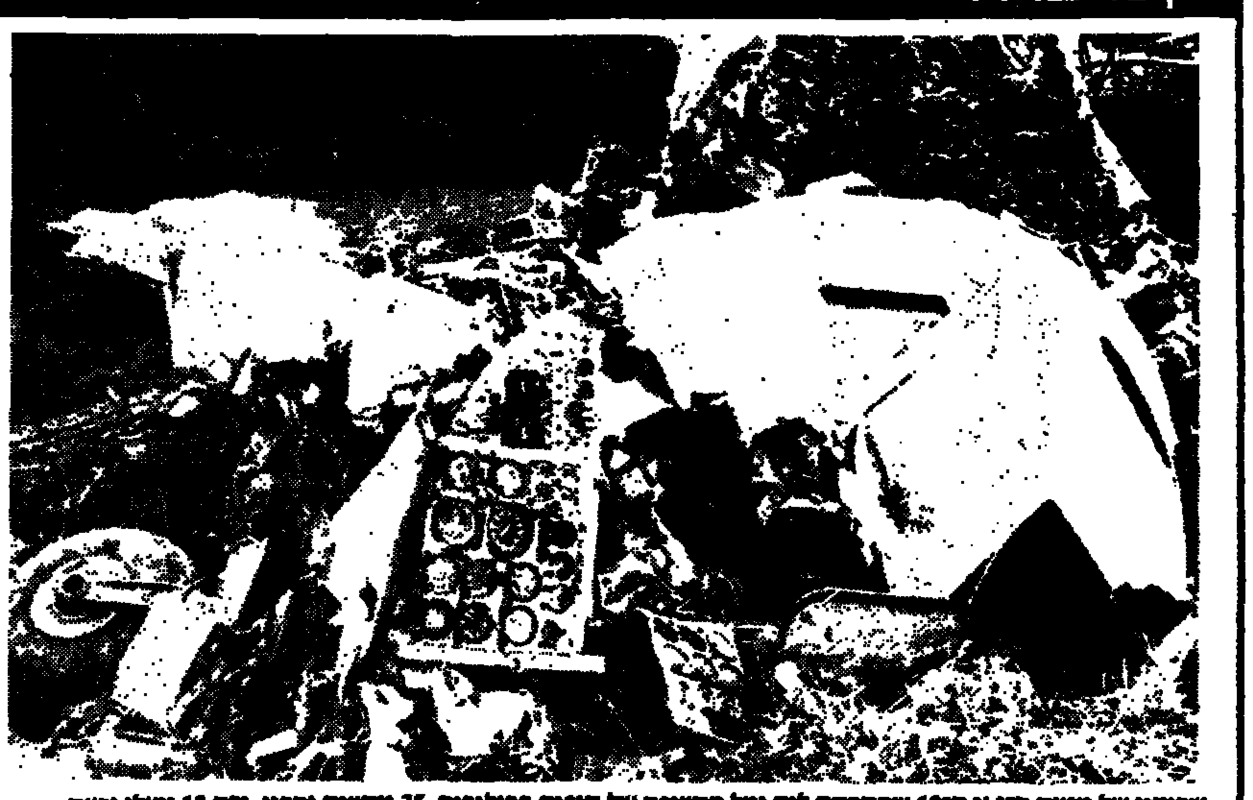

שרידיו של מטוס הי.א.ק־40 שהתרסק ליד נמל התעופה של סופיה בבולגריה. 25 נוסעים נהרגו, ורק 12 ניצלו וכעת מאושפזים בביה"ח של סופיה. (צילום: א.פ)

אש"ף עשוי לבקש מן האו"ם לקבל הפיקוח על הגדה

(המשך מעמוד 1)

במצרים בראשות פרחאת עבאס, שלוש שנים לפני שזכו בעצמאות. לפי השמועות תטפל הממשלה הפלשתינית הגולה בכל העניינים המדיניים, המנהליים, והחוקתיים של „המדינה הפלשתינית שבדרך". היא תנפיק תעודות זהות לתושבי השטחים, אם ירדן תבטל את תוקף הדרכונים. הממשלה הפלשתינית הגולה תורכב ככל הנראה מגורמים פלשתיניים מתונים שאינם חברי אש"ף פורמאליים, כדי שממשלה זו תזכה בהכרה בין־לאומית רחבה.

יש לציין ששמועות על הקמת ממשלה פלשתינית גולה עולות מידי פעם. הנושא רגיש מאוד בקרב הנהגת אש"ף משום שממשלה כזו תצטרך לתחום אחריותה על שטח פלשתיני מוגדר ובכך תסתום הגולל על מדיניות השלבים האש"פית שמטרתה לשוב לשלוט על כל רחבי פלשתין. ליוזמת הממשלה הגולה מתנגדים דרך קבע כל קבוצות השמאל הפלשתיניות וכן הגורמים הניציים בתוך „הפתח".

בתוך כך אמר מקור ירדני מוסמך שירדן לא תנקוט צעדי ניתוק נוספים מהגדה המערבית ועזה שלא בתיאום עם אש"ף. „הכדור הוא עתה במגרש האש"פי ועליו לקבוע עד לאיזה היקף ירחיקו לכת צעדי ההתנתקות הירדניים מהשטחים" – אמרו מקורות מדיניים ירדניים.

חוסיין לא תאם

אתמול הביע אש"ף הפתעתו על כך שהמלך חוסיין לא מצא לנכון לתאם עימו מראש את צעדי ההתנתקות שנקט.

בתום דיוני „המועצה המרכזית" של אש"ף שנערכו בבגדאד פירסמה המועצה הודעה שבה הודגש שירדן לא התייעצה עם אש"ף לפני שהמלך חוסיין נקט את יוזמתו האחרונה. עוד נאמר ש„המועצה המרכזית" (גוף הביניים בין הוועד הפועל של אש"ף למועצה הלאומית הפלשתינית) הורתה לוועד הפועל לדון בכל ההיבטים של הצעדים הירדניים האחרונים והתוצאות הצפויות מהם בעתיד לגבי אש"ף – ולקבל את ההחלטות המתאימות.

בהודעה נאמר שאש"ף אכן יתכן לכנס בקרוב מושב מיוחד של המועצה הלאומית הפלשתינית לדיון בדרכים להסלמת האינתיפאדה בשטחים. עתה ברור כי יוזמת חוסיין גרמה רוגז באש"ף והארגון איננו יודע לפי שעה כיצד להתמודד עם הצעד הירדני.

משלחת אש"ף לירדן

רבת עמון (ע"ר).– הפלשתינים בירדן קראו אתמול לאש"ף לקיים בדחיפות שיחות עם רבת עמון על החלטת חוסיין. יצויין כי הפלשתינים בשטחים ממתינים בעצבנות להבהרת מעמדם החדש. „על אש"ף לפעול. אש"ף חייב לבוא לכאן כדי לשתף פעולה עם ירדן" אמר אנואר אלחטיב, מי שנתמנה לתפקיד מושל ירושלים על ידי ירדן ב־1966. „אם אש"ף ארגון אחראי ורציני, עליו לבוא לכאן לניהול שיחות על המהלך, שישפיע על גורלם של מיליון פלשתינים בגדה המערבית", הוסיף.

מקורות של אש"ף ברבת עמון אמרו כי משלחת של נציגים בכירים של אש"ף אמורה לבקר בירדן במהלך שבוע זה. המקורות לא ידעו אם יו"ר אש"ף יאסר עראפאת, שהוזמן לבקר בירדן בחודש מארס, יעמוד בראש המשלחת.

דיפלומטים אמרו כי אין הם מצפים כי ירדן תפסיק מיד את שירותיה לגדה המערבית. „יש להניח שירדן תעניק לאש"ף תקופת חסד של שלושה חודשים, כדי לאפשר לו להתארגן מחדש לאור המעמסות החדשות שהוא חייב לקבל על עצמו" אמר דיפלומט ערבי לסוכנות רויטר.

(המשך מעמוד 1)

ולנתק עצמו כליל מהגדה ומתושביה הפלשתיניים.

בעקבות [illegible] אתמול בקבינט דיון על משמעות הודעתו האחרונה של המלך חוסיין והוא ימשך בישיבות נוספות. השרים אריאל שרון ויצחק מודעי קראו בישיבה לנצל את הודעת המלך לביטול המימשל הצבאי ולהחלת החוק הישראלי על אזורים מסויימים בגדה.

לדעת שני השרים מהליכוד, ובניגוד להערכת המומחים, מתכוון מלך ירדן למהלך של מהות ועל ישראל לנצלו לקביעת מדיניות חדשה. לדעת אריאל שרון יש להחיל את החוק הישראלי על אזורי ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון, בהתאם לקווי תוכנית אלון. מודעי גורס כי ישראל צריכה להחיל את החוק תוך גישה „פונקציונאלית" – על נושאים שונים.

בתגובה אמרו שרי המערך כי החלת החוק פירושה למעשה סיפוח השטחים על כל הכרוך בכך מבחינה דמוגרפית, שפירושה תוספת של 1.5 מיליון פלשתינים. הדברים נאמרו במהלך ישיבת שרי המערך אמש.

350 צעירים מ„קרן היסוד" מ־23 מדינות – בכינוס בארץ

(ע).– יו"ר ההנהלה הציונית שמחה דיניץ, אמר אמש בקבלת־פנים חגיגית ל־350 אנשי המנהיגות הצעירה של קרן היסוד, כי בואם, כמו שהותם של 1,800 מתנדבים יהודיים המקיימים בימים אלה ועידה בארץ, מוכיח שהלוחמה והתעמולה הערבית נכשלו ויכשלו גם בעתיד.

דבריו נאמרו שעות אחדות לאחר שצעירי דור ההמשך של קרן היסוד מ־23 מדינות הגיעו לישראל, במסגרת קבלת פנים ראשונה מסוגה שנערכה ברחבת בנין הסוכנות בירושלים. המשלחות ישהו בישראל שמונה ימים.

דיניץ הדגיש בדבריו, כי נוכחותם של צעירים בפעילות הציונית מזימה את החשש, כי הדור שלא ידע את השואה ולא נכח בעת תקומת ישראל יתרחק מהיהדות ומהציונות. בדברו אל המתכנסים הוא הסביר, כי המאורעות בשטחים הם רק שלב בנסיונם של כוחות בעולם הערבי לשים לאל את עצמאותה של ישראל, הפעם באמצעים מתוחכמים ושונים מאלה שננקטו בעבר.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
ת.ע. 1876/88

בענין: צוואת המנוחה ד"ר מרים ריקובר (לבית צ'רסקוב) ז"ל ת.ז. 00772268

הזמנה לנושים

בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה – 1965

כל אדם או תאגיד אשר יש להם תביעת חוב כנגד עזבון המנוחה ד"ר מרים ריקובר (לבית צ'רסקוב) ז"ל ת"ז מס' 00772268 שנפטרה ביום 14.2.88 ומענה היה ברח' נחמני 28 בתל־אביב, מוזמן בזה להגיש תביעתו בכתב, בתוך שלושה חודשים מיום פירסום הזמנה זו לידי הח"מ, בתוקף תפקידם כמנהלי עזבון המנוחה על פי צו ביהמ"ש המחוזי בת"א־יפו מיום 27.6.88.

תביעה שלא תוגש בתוך המועד הנ"ל תדחה.

שמחה חיים, עו"ד   מתי מכמן, עו"ד

משרדות רוטשילד 66 ת"א 65785
מנהלי עזבון המנוחה ד"ר מרים ריקובר ז"ל

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
תיק עזבונות 1958/88

בענין: צוואת המנוחה אסתר שגל ז"ל ת.ז. 738268

הזמנה לנושים

בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה 1965

כל אדם או תאגיד אשר יש להם תביעת חוב כנגד עזבון המנוחה אסתר שגל ז"ל ת.ז. 738268 שנפטרה ביום 21.2.88 ומענה היה ברח' בול 42 תל־אביב, מוזמן בזה להגיש תביעתו בכתב בתוך שלושה חודשים מיום פירסום הזמנה זו לידי הח"מ, בתוקף תפקידם כמנהלי עזבון המנוחה על פי צו בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו מיום 10.7.88.

תביעה שלא תוגש בתוך המועד הנ"ל תדחה.

שמחה חיים, עו"ד   קרל יצחק

משרדות רוטשילד 66 תל אביב 65785
מנהלי עזבון המנוחה אסתר שגל ז"ל

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל - „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־2־04, מ 33104

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

מכרזים

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים המפורטים במפורש.
המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.
תנאי התשלום: 60% בהזמנה בקופת 40% הנותרים בערבות בנקאית שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.
מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 8.8.88 בחטיבת המכירות, רח' הגלוף א. מגדל 12/א' הקריה תל אביב.
שעות הקבלה: בימים א'-ה' בשעות 8:30־12:30, בימים א' ר ג' גם בשעות 14:00־15:00.

מכרז מספר: 162/88/08
תופי בלמים לרכב, חלפי זחלים, חלפי מלגזות, חלפי מנועים, חלפי לריילנד, חלפי קטרפילר.
ימי סיור: 22, 24 אוגוסט 1988.
יש להרשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־29.08.88 עד שעה 10.00 למנהי"צ.

מכרז מספר: 163/88/08
פינות אסבסט, רשתות מגולבנות לקירות, גגבי דואר, מיכל גדול ממתכת, דלתות הדף, אלמנטים מגולבנים למבנים, תעלות למיזוג אוויר, תעלות פח, סולמות מתכת, חלקי תקרה אקוסטית, שרוולי ביוב, מיתלי מתכת לצינורות, מסלולת עפורית, לוחות אסבסט, שנאים לתאורת מסלול, מדרוסים למזגנים.
ימי סיור: 21, 23 אוגוסט 1988. כמפורט בטופסי המכרז.
יש להרשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־29.08.88 עד שעה 10:00 למנהי"צ.

מכרז מספר: 164/88/08
משאיות, מבליות, רכב בבוי, מלגזות, מנדרים, מיקטורים, צמ"ה, משאיות, רבינה, רכבים מתוצרת מאק, נגררים נתמכים, רכב ג.ב., מסחרי דודג', גרורי משא, חלקם בקבוצות וחלקם לפריק.
ניתן לקבות טפסי מכרז בימי הסיור, במגרש הרכב מול הסוכנות – צריפין.
ימי הסיור: 11,10 באוגוסט 1988, בשעות 11:30־08:00.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.08.88 עד שעה 10:00 למנהי"צ.

מכרז מספר: 165/88/08
תלת קטנועים, חלקם בקבוצות וחלקם לפריק.
ניתן לקבות טפסי מכרז בימי הסיור, במגרש הרכב בצריפין.
ימי הסיור: 11,10 באוגוסט 1988, בשעות 11:30־08:00.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.08.88 עד שעה 10:00 למנהי"צ.

לאנשי „כך" אלות חשמליות בסיוריהם במזרח ירושלים

רבין מסרב להתיר לכהנא שירות מילואים בשטחים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

כמה מאנשי „כך" שלוקחים חלק בסיוריהם המתפרשים במזרח ירושלים מצויידים גם באלות חשמליות – כך נודע לסופר „דבר".

האלה החשמלית מייצרת מתח גבוה לשבריר שניה וגורמת למי שמצמידים אותה לגופו, לרתיעה ולאיבוד עשתונות.

משטרת ישראל ניסתה בעבר את האלות החשמליות אך החלט לא להכניסן לפי שעה לשירות מבצעי.

עוד נודע כי במקביל לליווי האוטובוסים התפתחה תופעה חדשה: אנשי „כך" מלווים ומאבטחים משפחות שעולות לקברי יקיריהן בהר הזיתים.

שר הבטחון יצחק רבין מסרב לאפשר לח"כ מאיר כהנא להתנדב לשרת במילואים. כהנא פנה לרבין בבקשה שיאפשר לו להתנדב לשרת חודש במילואים ביו"ש או בעזה יחד עם יחידת הנגמ"ד בה שירת עד היותו חבר כנסת.

בתשובה כתב ראש לשכת שר הבטחון, חיים ישראלי, כי „שר הבטחון אינו סבור שכעת, ערב הבחירות, יש מקום לגייס אישים פוליטיים המתמודדים בבחירות לכנסת, לשרת במילואים".

יוון סוגרת בסיס ח"א אמריקאי ליד אתונה

אתונה (ע).– יוון החליטה לסגור את בסיס חיל האוויר האמריקאי הלניקון ליד אתונה – הודיע אתמול דובר הממשלה סוטיריס קוסטופולוס.

השיחות שמנהלות יוון וארה"ב בענין חתימת הסכם חדש, שיסדיר את מעמד הבסיסים האמריקאיים על אדמת יוון, שרויות בקפאון מאז התחלתן בנובמבר 1987.

יוון הודיעה לארה"ב, כי בכוונתה לבטל את ההסכם הקיים עתה בין שני הצדדים בחודש דצמבר. לאחר מכן תינתן לאמריקאים ארכה של 17 חודשים לאריזת הציוד ולפינוי הבסיסים, אלא אם כן ייחתם הסכם חדש.

ארה"ב מחזיקה ארבעה בסיסים גדולים של חיל האוויר וחיל הים שלה, יחד עם 20 מתקנים קטנים יותר ביוון. במתקנים מוצבים כ־3,700 אנשי צבא אמריקאים.

בסיס הלניקון שוכן ליד שדה התעופה הבינלאומי של אתונה, והמטוסים האמריקאיים משתמשים באותם מסלולי המראה המשרתים גם את הטיסות האזרחיות.

במהלך המו"מ הבהירה יוון, כי היא מבקשת ערובות, שיעידו על כך שוואשינגטון תומכת בעמדותיה בסכסוכים בענין אזור הים האגאי וקפריסין.

ראש הממשלה הסוציאליסטי אנדריאס פאפאנדריאו, שהחל לכהן בתפקידו ב־1981, הכריז על כוונתו לסגור את הבסיסים האמריקאיים.

גזר דין מוות לרוצחי אינדירה גאנדי בהודו

ניו־דלהי (עי"ר).– בית־המשפט העליון של הודו אישר אתמול גזרי דין מוות שהוטלו על שני אנשים, שנמצאו אשמים ברציחתה של ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי באוקטובר 1984, [illegible].

בית־המשפט העליון שישב בהרכב שלושה שופטים, אישר פה אחד את גזר דין המוות שהוטל על סאטוואנט סינג, שומר ראש של גאנדי, שהשתתף בירי הקטלני ועל קיהאר סינג, פקיד ממשלה לשעבר, שהיה מעורב ברצח.

השופטים ביטלו את גזר דין המוות שהוטל על באלביר סינג, מפקח במשטרת דלהי, שהיה מסופח לשומרי הראש של אינדירה גאנדי. בית־המשפט הורה לשחרר אותו ללא דיחוי.

אינדירה גאנדי נהרגה על־ידי שומרי הראש הסיקים שלה ב־31 באוקטובר 1984, חמישה חודשים לאחר שהורתה לצבא הודו לחדור למקדש הזהב באמריצאר, האתר המקודש ביותר של בני הדת הסיקית. במהלך ההתנקשות נהרג אחד מבין שומרי הראש, ביאנט סינג, על־ידי שומרי ראש אחרים, לאחר שהאיש פגע בראש הממשלה.

בעקבות רציחתה של אינדירה גאנדי נהרגו למעלה מ־2,000 אנשים בדלהי, כאשר ההינדים פתחו במסע של נקמה ואלימות נגד הסיקים.

שן לעולה

אסתר ראדה ורחל יאלו, שתי אתיופיות שסיימו קורס שיננות ב„הדסה עין כרם" בירושלים, מקבלות את תעודות הגמר מד"ר יונתן מן. בקורס השתתפו 25 נשים, בינהן עולות מאיראן, דרום אמריקה וארה"ב. (כתב: יורם לוי, צילום: אבי חיון)

קארלוצ'י מתכנן ביקור בסין

אין אישור למכירת הטילים הסיניים, מסר גנרל ברנס

פקין (עי"ר). – גנראל ויליאם ברנס, העומד בראש הסוכנות האמריקאית לפירוק הנשק, אמר אתמול, שחרף העובדה שהטילים הסיניים לטווח־קצר מדגם „מ־9" הוצעו למכירה, הוא אינו יכול לאשר שהתבצע יצוא כלשהו של טילים אלה.

ברנס הוסיף, כי שר ההגנה פראנק קארלוצ'י עומד לבקר בסין בחודש הבא ולהפגש שם עם מדינאים סינים.

מדינאים סינים אמרו לג'ורג' שולץ בעת שביקר בסין בחודש שעבר, שלא נמכרו טילים באליסטיים, להוציא ההסכם עם סעודיה על מכירת טילים לטווח־בינוני. לעומת זאת, טוען כתב ה„לוס־אנג'לס טיימס", בהסתמך על מומחים לעניינים הנוגעים לייצוא נשק סיני, כי עסקת הטילים עם סוריה כבר הושלמה.

גנראל ברנס אמר עוד, כי הודיע למדינאים הסינים שעימם קיים מגעים, כי ארה"ב רואה בדאגה מכירת כלי־נשק מסוג זה, העלולים לערער את מאזן הכוחות באזורים רגישים.

בשבוע שעבר האשימו הסינים את הסנאט האמריקאי בפגיעה ביחסים בין שתי המדינות על־ידי קבלת החלטה הקוראת לפקין להפסיק את מכירת הטילים למדינות המזרח התיכון.

הבראת סולל־בונה

(המשך מעמוד 1)

ולבצע את המדיניות המוצהרת ואת החלטותיהם בנוגע להקמת חברת הגג שתשלב את פעילות סולל־בונה ושיכון עובדים. הוא מציין, כי למרות פגישות עבודה לאין ספור עם מזכיר חברת העובדים, שבהם ניתנו התחייבויות למימוש ההחלטות לביצוע מהלך מהלכי ההבראה – מרביתן לא מומשו. (ראה המסמך המפורט בטור 'משק וכספים' בעמ' 5).

בתגובה על התפטרותו של שילו אמר אמש מזכיר חברת העובדים [illegible] כך. מזכיר חברת העובדים מתכוון לקיים שיחה בנושא זה עם אהוד שילו. עם זאת הבהיר רוזוליו, כי חברת העובדים נוקטת את כל האמצעים כדי שתהליך ההבראה בסולל־בונה יימשך בסיוע כל מרכיבי המערכת השותפים לתוכנית ההבראה.

ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד אמר אמש כי הוא מצטער על הודעת התפטרותו של שילו למרות חילוקי הדעות שהיו ביניהם בזמן האחרון. „אהוד שילו הוביל את הספינה בדרך להבראתה וחבל שהגיע למסקנה שעליו לנטוש את הספינה באמצע הדרך". הברפלד ציין, כי להערכתו לא האגף המקצועי הוא הקש שבר את גב הגמל, והביע את צערו שדווקא בתקופה זו, הקשיים שבהם נתון הקונצרן, החליט שילו להתפטר. הברפלד הביע את תקוותו, כי אם אכן יממש שילו את כוונתו להתפטר, ימשיך הקונצרן בתהליך ההבראה [illegible].

[illegible] מקצועי בהסתדרות, אבינועם דילוני אמר אמש בתגובה להאשמותיו של שילו על מדיניותו של האגף, שהביא להליגה בהוצאות והפרישה שננקטו לטובת העובדים: „אני רוצה לראות ביצוע. הוא היה מוציא 5,000 עובדים מסולל־בונה, ללא שום רשת ללא הורעקות אמות הסיסים". לגבי כוונתו של שילו להתפטר אמר דילוני: „רצונו של אדם כבודו".

לפני כ־10 ימים התפוצץ מו"מ בין נציגי העובדים לבין נציגי ההנהלה על פיצויים ל־10 אחוז מתוך 4,200 העובדים הצפויים לפיטורים. בעקבות „הפיצוץ" הודיע הברפלד לשילו כי צוות של שלושה יכריע בעניין.

בינתיים נודע, כי נשקלת מועמדותו של מנכ"ל „אפריקה־ישראל" מקבוצת בנק לאומי שלמה גרופמן, למלא את מקומו של אהוד שילו. מועמדותו של גרופמן נשקלה במהלך ההקמה של חברת הגג, שבה אמורים להשתלב פעילותיהן של סולל־בונה ושיכון עובדים.

הנהלת קופ"ח

(המשך מעמוד 1)

של משרד הבריאות את הסכום של 900.000 ש"ח, שהועבר לתשלום המשכורות של עובדי מגן־דוד־אדום. „משרד הבריאות ייאלץ לנקוט את כל האמצעים, לרבות הליכים משפטיים, העומדים לרשותו כדי למנוע ניכוי זה מתקציבו" – נמסר מלשכת דובר משרד הבריאות.

דובר האוצר מסר אתמול, כי אם תהיה תוכנית הבראה מעורכת ותומכה על־ידי משרדי הבריאות והאוצר ועל־ידי הנהלת מד"א – יימצא גם פתרון לבעיות מד"א. „אם לא תהיה תוכנית הבראה מוסכמת – [illegible]" משרד הבריאות יעמוד על דעתו שהתמיכה תשותף בסכום המוקצב לתשלום המשכורות במד"א" – לגבי משרד האוצר גם בחודש הבא את הסכום הנדרש על חשבון תקציב משרד הבריאות".

לפי בקשת האוצר נדחה המשך המשא ומתן עם רופאי הקופה, שאמור היה להתקיים אתמול, להיום בצהריים. והרופאים מצפים, כי בישיבה זו יתברר אם אפשר לגשר על פער העמדות הקיים בין שני הצדדים לגבי הצעת ועדת השרים לקיצור תורים לניתוחים. היום אחר הצהריים מתכנסים גם המוסדות של ההסתדרות הרפואית, הועד הארצי והועדה המקצועית. נודע, כי צפויה הצעה על הכרזת סכסוך עבודה על רקע מתנת האוצר בפתיחת המשא ומתן על הסכמי שכר עם הרופאים לשנת 1987 ו־1988.

בבתי החולים של קופת־חולים נמשכים עיצומי הרופאים. עיצומי הרוקחים במגזר הממשלתי, הנמשכים בעוצמה משתנה זה שבועות מספר, צימצמו את מלאי התרופות גם בבתי המרקחת הפרטיים, מאחר שהרוקחים המחוזיים אינם מבצעים בדיקות של התרופות המיובאות ואינם משחררים את המשלוחים להפצה. 40 אחוז מכלל התרופות בארץ הן מיובאות, ואזל המלאי של תרופות לחולים כרוניים בעיקר. שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו זימנה אליה להיום את נציגי הרוקחים העוסקים במגזר הממשלתי. הנהלת קופת־חולים הכללית, שהפסיקה את עיצומי הרוקחים במוסדות הקופה על־ידי הרכבת צוות מניעה בשבוע שעבר, פתחה איתם עתה במשא ומתן על הגדלת התוספת והגדלת התגמול.

לעג לרש

(המשך מעמוד 1)

מועצת פועלי בית־שאן המשיכה אתמול במאמצים לחידוש ההידברות עם הנהלת „כיתן". ראש המועצה המקומית של בית־שאן, שלמה ברלולו, ביקש „לגלגל את הכדור" למגרשו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וקרא לו שלא להתעלם מהסרבנות של פועלי „כיתן", כי „בסופו של דבר, להסתדרות 27 אחוז ממניות קונצרן 'כלל', ש'כיתן' בבעלותו".

הנהלת „כיתן" הפיצה אתמול בין העיתונאים תגובה האומרת שהסכומים ששולמו לעובדים הם רק חלק קטן מהפיצויים, לאחר שחלק הארי שלהם מופקד לזכותו של כל עובד בקרן מבטחים בהסדר פנסיה מקפת. לדעת הנהלת „כיתן" הידיעות על הפיצויים הנמוכים אינן מדויקות והן מופצות תוך כוונה להתסיס את המפוטרים. „הפיצויים שישולמו", אמרה דוברת החברה, „הם בהתאם לחוק הקיים במדינת ישראל".

„כיתן" מדגישה עוד שלא יהיו פיטורים בבית־שאן. עוד נאמר שנציגי העובדים „פוצצו" בשבוע שעבר ישיבה שנועדה לדון בגובה הפיצויים שישולמו למפוטרים, לאחר שההנהלה הגדירה את תביעות העובדים ב„מגוחכות ומגונות".

צה"ל הרס

(המשך מעמוד 1)

בית־לחם.

העוצר שהוטל לפני שבועיים על מחנה הפליטים ג'יבליה ברצועה נמשך אתמול וכן נמשך העוצר בשאטי שהוטל לפני תשעה ימים וכמוהו העוצר שהוטל שלשום על אל בורייג'. אתמול שרר שקט ברצועה לאחר שני ימי שביתה ומהומות.

טייס הכיכר

(המשך מעמוד 1)

מטוסו הקל ללא אישור רשמי מהלסינקי והנחית אותו בכיכר האדומה במוסקבה.

טיסתו דרך כמה מהאזורים הרגישים ביותר של ברה"מ גררה אחריה חילופי גברי נרחבים בצמרת הצבאית הסובייטית, כולל פרישתו של שר ההגנה סרגיי סוקולוב והדחת הממונה הסובייטי על ההגנה האווירית.

הוא נעצר רק כ־30 דקות לאחר שחג פעמיים מעל לכיכר האדומה והקרמלין ונחת בקירבת המאוזוליאום של לנין. בטרם הגיעה המשטרה, הספיק להעניק חתימות לרוסים סקרניים.

במשפטו, שנערך בספטמבר אשתקד, הורשע רוסט בחדירה למרחב האווירי הסובייטי וב„חוליגאניות מכוונת". הוא טען, כי לטיסתו לא היתה מטרה זדונית.

אזכרה לכל יוצאי אוטיאן, רציק, לילון, ארשפאל, טאראנין, דביק, ויזון ודייגל

תתקיים ביום ראשון, כ"ד מנחם־אב 7.8.88
בשעה 17.00 ליד מצבת הזיכרון
בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש.
הטקס הדתי ייערך ע"י החזן
אליהו גריבבלט

במלאות שנה לפטירתו של חברנו
פסח פרתי ז"ל
נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו ביום שני 8.8.88
כ"ה אב תשמ"ח בשעה 16.00.
המשפחה
ובית אלונים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
ללא עת של חברנו לעבודה
ענבי אליעזר ז"ל
תנחומנו למשפחה האבלה
תנובה מרכז מחוז תל־אביב
ההנהלה והעובדים

ללאה ומשפחתה
אבלים וכואבים אתכם את מותו של
יצחק בן יוסף ז"ל
מורה ומתנדב בבית האבות שנים רבות
הנהלת בית אבות משען גבעתיים
העובדים ודיירי הבית

יעקבי הציג מדיניות המערך; רואה עצמו מועמד לשר אוצר

(ע). – שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי הציג ביום רביעי בפני עיתונאים מסמך העוסק במדיניות החברתית־כלכלית של תנועת העבודה לקראת הבחירות.

השר אמר, כי המסמך אושר בידי המועצה החברתית־כלכלית של העבודה והוא מהווה בסיס למסע הבחירות של המפלגה ולקווי ההסברה שלה.

יעקבי ציין בהזדמנות, כי נוכח הרקע שלו ותפקידו הפורמאלי הוא נראה לרבים במפלגה כמועמד טבעי לתפקיד שר האוצר בממשלה הבאה. הוא הוסיף, כי ביום א' התבקש על־ידי שמעון פרס לעמוד בראש המטה החברתי־כלכלי של המערך לבחירות ונתן את הסכמתו.

הצגת תכלית

השר גדי יעקובי מציג את מדיניות המערך לקראת הבחירות (צילום: י.פ.פ.א.)

לדברי שר הכלכלה, ניתן להביא את המשק בישראל לפיתוח וצמיחה ולהגברת כושר המשיכה והעלאת האיכות הכוללת, אם תתנהל מדיניות אחראית. „תוכניתנו", אמר יעקבי, „מבוססת על שאיפה לישראל יהודית, דמוקראטית ובטוחה, על יסוד הסכמי שלום הסדרי בטחון, שבהם תוותר ישראל על שטחים צפופי אוכלוסיה, פרט לבקעת הירדן, לשרון וירושלים. כך תוכל ישראל להקדיש מאמץ לאומי לפיתוח המשק, להבראתו ולקידומו החברתי בתחומי החינוך, הבריאות, המדע, ההתיישבות ואזורי פיתוח. נשאף לחברה, המקיימת אחריות משותפת ומשק פלורליסטי, בה יהיו משק ציבורי, ממשלתי ופרטי זה בצד זה. זהו הבסיס למדיניות המערך", אמר.

יעקבי ציין, כי עוזת־מצח היא מצד הליכוד לתקוף את המערך על המשבר הפוקד את חברת העובדים, שכן הגורמים המרכזיים לקשיים בחברה ההסתדרותית היו אי־היציבות הכלכלית, האינפלאציה הדוהרת ושיעורי הריבית הגבוהים.

בחירות 88

משני ניהול הוציאו את המצב בחלק מהמפעלים ההסתדרות ובמשק העובדים מגשמת עתה רפורמה מבנית וניהולית שתביא לשיקומם של המפעלים שנקלעו לקשיים.

„המערך ידגיש בפני ציבור הבוחרים את אחריות הליכוד להדרדרות המשק", אמר יעקבי. „המערך הוא שהציל את המשק בממשלה בראשותו, בשיתוף עם ההסתדרות והמעסיקים, כאשר רוב שרי הליכוד התנגדו".

מאקסוול מגייס כספים למערך – וגם לליכוד

איל העיתונות היהודי הבריטי רוברט מאקסוול אמר אתמול בירושלים, כי הסכים לסייע בגיוס כספים בבריטניה עבור שתי המפלגות הפוליטיות היריבות העיקריות בישראל, לקראת הבחירות הכלליות בנובמבר.

„עיתונאי, עליפי בקשת ידידים, אורחות בנקר, כדי לגייס כספים עבור מפלגה פוליטית אחת (הליכוד), והתבקשתי גם לערוך סעודה אחרת עבור מפלגה זו (המערך) והסכמתי לעשות זאת", אמר מאקסוול, לאחר שנפגש עם מנהיג המערך ושר החוץ שמעון פרס.

הודעה שפורסמה על־ידי לשכתו של פרס, לא הזכירה את הבקשה לכספים למען מערכת הבחירות, וציינה רק, כי הפגישה הוקדשה לדיונים על סיכויי השלום באיזור.

מאוחר יותר נועד מאקסוול עם ראש הממשלה יצחק שמיר. דובר של שמיר אמר, כי בפגישה זו לא הוזכרו כספי בחירות. הוא הוסיף, כי מאקסוול אמר ש„עתון כל־אירופאי" שהוא מתכנן לייסד, „יקדיש מקום רב לישראל ויציג תמונת־מצב מאוזנת יותר של ישראל, מזו המופצת כיום באירופה".

89 יום לבחירות

קטטה בירכא על רקע סכסוך בין חירות לעבודה

קטטה המונית פרצה שלשום בלילה בכפר ירכא שבגליל המערבי בטוהלה נזקקו לטפל עשרה בני אדם לקבל טיפול רפואי בבית־החולים הממשלתי בנהריה. הקטטה הסתיימה בפולחה בהשתתפות ראש העדה הדרוזית שייח אמין טריף ונכבדים דרוזים אחרים.

הרקע לקטטה היה יריבות בין שתי משפחות בכפר בעקבות תעמולת הבחירות. אחת מהמשפ־ חות שהיו מעורבות בקטטה תומכת ב„חירות" והש־ ה ב„עבודה".

שוטרים רבים, בכללם יחידת ההתערבות המיוחדת החדשה של המשטרה, הגיעו לירכא ולאחר מאמצים רבים הצליחו להשכין סדר בכפר. כ־10 תושבים נעצרו.

למחרת התגרה זימן מפקד משטרת עכו, סגן ניצב חיים דרש, את ארבעת ראשי המשפחות בירכא: שלושה ממשפחת מולא (שאחד מבניה, מוחמד מולא, הוא ראש המועצה המקומית וחבר מרכז תנועת ה„חירות") ואחד ממשפחת כיינען, שאחד מבני משפחתה מכהן כסגנו מטעם ה„עבודה". ראשי המשפחות סיפרו, כי הרקע למאבק הוא הבחירות הוולכות וקרבות.

(יוסי ליבוביץ)

בר־לב מזהיר: אם לא יחול מפנה לאחר הבחירות – ישראל עלולה להיגרר למלחמה

מאת יורם לוי,
סופר „דבר" בירושלים

שר המשטרה חיים בר־לב הזהיר, כי אם לא יחול מפנה לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב, שיביא לפתרון הבעיה הפלשתינית – זה עלול לגרור את ישראל למלחמה עם חלק ממדינות ערב, כמו סוריה, עיראק ובתנאים מסויימים גם ירדן.

בפגישה שקיים אתמול בר־לב עם כתבי המשטרה בירושלים הוא העריך, כי הכרזת חוסיין על התנתקותו מן הגדה המערבית יכולה להביא לעליית הגורמים הפרו־ירדניים בשטחים. לדעתו, צעדו של חוסיין נבע מן הקיפאון בנושא השלום, מן האינתיפאדה המתמשכת ומתוסר הנחרצות האמריקאית בעניין יוזמת שולץ. „הוא הגיע למסקנה שאם המקומיים יכולים להסתדר בלעדיו – שיסתדרו". חוסיין, סבור בר־לב, העריך, כי עד הבחירות בישראל ובארה"ב לא צפויה תזוזה מדינית ולכן הוא לא התנתק מן התהליך המדיני לגמרי. לדעתו, אם אחרי הבחירות תקום ממשלה שתיזום מהלך של שלום או ירדן תשתתף בו. המשך המצב הקיים עלול להביא סוף לרעיון הציוני ואפילו למלחמה.

לדעת בר־לב, „יכול להיות שתושבי הגדה יבינו עתה שבלי ירדן אין פיתרון ושערפאת לא יכול לספק שום סחורה, כי הוא לא פרטנר מנקודת מבטה של ישראל, ושבלי ירדן הם נתונים במצוקה – לא רק פוליטית, אלא גם כלכלית המצוקה קשה מנשוא". לפיכך, סבור בר־לב, כי הגורמים הפרו־ירדניים בשטחים, שעד כה היו מאוד פאסיביים, יתחזקו וישמיעו את קולם יותר ויותר, וזה עשוי להביא לרגיעה בהיקף המהומות. „הגורמים האש"פיים המוסתים ימשיכו. התרגיל של ירדן יקטין את התמיכה בהם, אך לא יחסל אותם".

בעניין אחר אמר בר־לב כי מעצרו המינהלי של פייסל חוסייני היה חיוני, משום שמאז שחרורו מן הכלא, לפני שישה שבועות, הוא המשיך להסית ולארגן את פעולות ההתקוממות בירושלים ויתכן שגם בגדה. בר־לב מגיה, כי אל־חוסייני הוא אחד מראשי המפקדה המאוחדת של ההתקוממות בשטחים.

בתשובה לשאלה מדוע לא מעמידים את חוסייני לדין, אמר בר־לב כי יש נגדו ראיות, אך קשה עדיין לחשוף אותן. לדבריו, יתכן שבעתיד המצב ישתנה.

בר־לב מסר, כי משרדו ביקש מן האוצר תוספת תקציב של 15־20 מיליון ש"ח לכיסוי הוצאות פעולות המשטרה מאז תחילת ההתקוממות עד לסוף השנה. עד כה קיבלה המשטרה 3 מיליון ש"ח עבור 15 השבועות הראשונים.

לדברי בר־לב, זקוקה המשטרה לכסף כדי לגייס 200 שוטרים ישראלים, שישרתו במקום השוטרים המקומיים שהתפטרו בשטחים. עד כה גוייסו כבר 70 שוטרים, חלקם ערבים ישראלים. בר־לב העריך, כי ההתקוממות לא תגמר בעתיד הקרוב ומשום כך המשטרה מעוניינת להקים גם מחנה קבוע לשוטרים בירושלים, במבנה קיים של המשטרה ולחסוך את ההוצאות הגדולות שכרוכות בשהייה בבתי מלון.

אחדים מראשי המשקים קיבלו בהפתעה המלצת בן־שחר להעביר 5 ממפעלי „מילואות" לבנקים

מאת יוסי ליבוביץ,
סופר „דבר" בגליל המערבי

אחדים מראשי המשקים בגליל המערבי קיבלו אתמול בהפתעה את הידיעה, לפיה המליץ פרופ' חיים בן־שחר להנהלת „מילואות", בדין־וחשבון שמסר למנהלי התשלובת, להעביר חמישה ממפעליה לבעלות הבנקים, תמורת מחיקת־חוב של 190 מיליון ש"ח.

מסתבר, כי נושא זה, כמו גם ההמלצה להביא לתשלובת מנהלים מבחוץ, הוזכרו באופן כללי, אבל לא בכל הקיבוצים.

„אינני יודע אם הסתירו את הנושא בכוונה מאיתנו, או שהוא פשוט פרח מזכרונם, אבל עכשיו מעניין אותי מה עוד הם מתכוונים להסתיר", אמר אתמול אחד מאשי הקיבוצים בגליל המערבי.

עם זאת, חשוב לציין, כי רוב הקיבוצים ידעו על כוונות אלה. במיוחד מדובר בקיבוצים דומיננטיים כגון, ראש הנקרה, עין המפרץ, רמת יוחנן, כברי, אושה ואחרים שלדברי אחד הדוברים, ידעו לשאול שאלות נכונות את מנהלי התשלובת בעת שאלו הסתובבו בקיבוצים והסבירו בראשי פרקים את דו"ח פרופ' בן־שחר בפני אסיפות המשקים.

למרות ההמלצה למכור את המפעלים, או להעבירם לבנקים – הקיבוצים לא מאמינים שסעיף זה ייצא לפועל. ייתכן, כי במסגרת תוכנית ההבראה הנמצאת כבר בעיצומה ימכרו חלק מהמפעלים או שקווי ייצור יסגרו, ומיעוטם יופעל במשותף, כהמלצת פרופ' בן־שחר, יחד עם ארגונים כלכליים מובילים באבן בעגן שלום, מושבה ז, אגב. תוצאות מאור את מדיניות הבנקים עד כה, לפיה אין הם קונים מפעלי תעשייה כדי לפרוע חובות.

מנכ"ל התשלובת אריה בנאי גילה אתמול, כי ההודעה של הנהלת „מילואות" בנושא זה פורסמה בעצה אחת עם הנהלת הבנקים ועל דעתם, לאחר ישיבה מיוחדת, שקיימו בנושא פרישת החובות של התשלובת. המגעים בין הבנקים לבין „מילואות", אגב, נמשכים בנושא זה כבר עשרה ימים. מההודעה ניתן להבין, כי „מילואות" הגיעה להסדר עם הנהלת הבנקים, ובראשם בנק הפועלים, לפיו הם ימשיכו להזרים אשראי לתשלובת, כדי לאשר את המשך פעילותה השוטפת, למרות שהחוב לבנקים יגיע עד סוף 1988 ל־360 מיליון ש"ח.

על שאלות נוספות, שהוצגו למנכ"ל התשלובת, השיב אריה בנאי: „אינני רוצה להכנס לאווירה של הפירסומים והתגובות בעיתונות. איננו עובדים לפי עקרון של שתיקות ודיבורים, אבל אני משוכנע שעוד יבוא יום והשתיקה הזאת תפסיק את עצמה".

גם מנכ"ל התשלובת, אמציה רייס, אמר, כי הוא אינו מוכן להתייחס לפרסומים מאתמול. רייס רק ניאות לרמוז שלהערכתו הפרסומים אינם מדוייקים.

ברוב הקיבוצים, הבעלים של התשלובת, לא מתרגשים במיוחד ממכירת המפעלים. אדרבה, לדידם אפש זה יקל את הלחץ עליהם. מה שמעניין במיוחד את הקיבוצים כיום הוא השאלה כמה כסף יוזיבו לשלם? פרופ' בן־שחר ממליץ לגבות מהקיבוצים 18 מיליון ש"ח. כלומר, אם החוב יחולק ל־26 הקיבוצים, הרי שבממוצע כל קיבוץ יאלץ להוציא מקופתו כ־750,000 ש"ח. סעיף זה בדוה בשלב זה אבל הוא עדיין לא ירד מסדר היום, והוא „מאיים" על קופת הקיבוצים.

בקיבוצים מחכים בקוצר־רוח לראות את הדו"ח המקורי המצונזר של פרופ' חיים בן־שחר. עד אתמול הורשו רק ראשי הקיבוצים לעיין בדו"ח בתוך חדר המזכירות של התשלובת. אתמול אחר הצהריים הועבר הדו"ח באמצעות שליחים לכל 26 הקיבוצים. כעת, לאחר שדו"ח בן־שחר המלא הגיע לידי עיתונאים, נראה כי בעלי תפקידים רבים בקיבוצים ידרשו במפגיע לראות את הדו"ח המלא, למרות הזלזלת אסיפת המשקים לקבל דו"ח מצונזר.

יריד בחוצות ירושלים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק פתח אתמול את אירועי „חוצות היוצר" – יריד האמנויות המסורתי. (צילום: זום 77)

יו"ר הנהלת קופת־חולים נחום פסה בעפולה:

„הבעיה של קופ"ח היא משבר האמון הפוקד אותה ולא המחסור בכסף"

מאת יצחק מירוהר,
סופר „דבר" בעמק

„הבעייה המרכזית של קופת־חולים, איננה מחסור בממון, אם כי גם בזה אינני מזלזל: הבעיה הראשית, לדעתי, היא משבר האמון הפוקד אותה, ונורמות ההתנהגות הקיימות בה", כך אמר אתמול נחום פסה, יו"ר הנהלת קופת־חולים, שנפגש בעפולה עם רופאי בית־החולים המרכזי בעמק.

„המערכת האדירה של קופת־חולים, על הישגיה הגדולים, הפכה – כך אני מתרשם – למערכת ביורוקראטית, והיא בסכנה של התנוונות, העומדת מול סכנה של התרסקות. מבוטחיה אינם אוהבים אותה – וכך גם חלק גדול מעובדיה ואני אינני יודע כמה זמן מוסד יכול להחזיק מעמד, כאשר הנתנים ממנו, וגם חלק לא קטן מהעובדים בו אינם אוהבים אותו" אמר פסה. „אני כלכלן ולא רופא" הוסיף פסה. „כל חיי עסקתי ב„תכלס": לפי דעתי, הבעיה הראשונה של קופת־חולים איננה כסף. יש בעיה קשה של משאבים, אבל גם אם יהיה כסף – עדיין לא פתרנו שום דבר: הבעיה הראשונה בחשיבותה, לדעתי, היא בעיית משבר האימון: קופת־חולים לא מאמינה בעצמה, המבוטחים לא מאמינים בה והעובדים לא מאמינים בה. הבעיה השנייה שאני רואה היא בנורמות ההתנהגות ששכיחות כיום בקופת־חולים. אני חושב שטענות הרופאים בנושא מבנה השכר צודקות, ונצטרך להתמודד עם זה. אני שותף לרופאים בדרישה לבנות מערכת שכר חדשה, מבוססת על בסיס אחר, אבל כל דיבור נוסף מעבר לכך, הוא לגבי כעת ספור ללא־כיסוי".

דבריו של פסה התקבלו בכינוס בהסתייגות. מגומגם, אך מדי־פעם בקריאת ש„ידבר תכלס": „מי שאינו יכול לקיים במשכורתו את המשפחה בכבוד" אמרו רופאים אחרים „אינו מוכן להקשיב לאידיאולוגיה". הדוברים מקרב הרופאים חזרו והדגישו את תסכולם על שהם מקופחים גם בהשוואה לרופאים שבמרכז הארץ, שם קיימות אפשרויות רבות יותר לרווח „מהצד", מאשר בפריפריה.

„הרפואה הסוציאליסטית פשטה את הרגל. מי שאומר שבמדינת ישראל קיימת רפואה שוויונית רק מאחז את העינים" אמר רופא בכיר. „אנחנו לא יודעים מה לעשות עם המשמרת השנייה, ואיננו מעוניינים בתורנויות ללא־ספור. אנחנו רוצים משכורות מכובדות, תמורת יום עבודה רגיל".

מועצה ציבורית לצמצום העבריינות

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

שר המשטרה חיים בר־לב יזם הקמת מועצה ציבורית רחבה לצמצום העבריינות בישראל. המועצה מוקמת לאחר עבודת מחקר ואיסוף נתונים ביזומת מנכ"ל המשרד גד אבינר, ולאחר שנלמדו ביסודיות השיטות והדרכים שבהן משתמשים לצמצום העבריינות בעולם.

בר־לב, שיעמוד בראש המועצה, פנה אל כ־150 אנשי ציבור, שרים, אנשי כלכלה ומשק, ראשי ארגונים ציבוריים וארגוני מתנדבים, חברות ביטוח ובנקים והציע להם לקחת חלק בפעילות המועצה הציבורית החדשה.

המטרה היא להאם את פעילותם של כל הגורמים הציבוריים, הממלכתיים, העסקיים והפרטיים, שיש להם נגיעה בצורה ישירה או עקיפה לנושא העבריינות בישראל מתוך כוונה לצמצם את הנגע. עיקר תפקידה יהיה לפתח שיטות, אמצעים וטכנולוגיות למיגון ולסיכול פעילות עבריינית ולפעול בדרך ההסברה ועוד גיוס כספים שלא מתקציב המדינה.

כינוס היסוד של המועצה יהיה בכפר המכביה לאחר החגים.

אום־ג'יהאד חזרה להתגורר ברבת־עמון שנתיים לאחר גירושה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

אום־ג'יהאד, אלמנתו של אבו־ג'יהאד, ראש הזרוע הצבאית ב„פתח", שחוסל באפריל, שבה אתמול לרבת־עמון, לאחר שהיא ובעלה הגרצח גורשו משם בידי השלטונות הירדנים ביולי 1986.

אום־ג'יהאד, ששמה האמיתי אינתיסאר אל־וזיר, אמרה עם שובה לירדן, כי היא מתכוונת להתגורר מעתה ואילך ברבת־עמון „דרך־קבע". אום־ג'יהאד היא חברה במועצה המהפכנית של ה„פתח" ועומדת בראש המוסד לפיצוי משפחות החללים של הארגון. לאחרונה, הסתכסכה עם יאסר ערפאת, לאחר שהאחרון מינה ועדה בת שישה חברים לעמוד בראש מנגנון הפיגועים של „פתח", שבראשו עמד בשעתו אבו־ג'יהאד, שבה לא שובצו בקורביו של אבו־ג'יהאד משכבר, שאלמנתו ראתה עצמה אפוטרופסית שלהם כיום. למעשה, נקט ערפאת לאחרונה בכמה תכסיסים פוליטיים ונטרל את אום־ג'יהאד מכל עמדה השפעה רצינית באש"ף.

חזרתה של אינתיסאר אל־וזיר לירדן מהווה ביטוי לפתיחות היחסית שמגלה כיום המלך חוסיין כלפי צמרת אש"ף, מתוך התחשבות בהתחזקות מעמדה בעיני תושבי השטחים על רקע האינתיפאדה.

עם זאת, ברור שאום־ג'יהאד ומקורביה יהיו תחת פיקוח הדוק של השירותים החשאיים הירדנים, כדי למנוע מהם לבצע פעילות חתרנית כלשהי בירדן, או ליזום פיגועים נגד ישראל העלולים לסבך את השלטונות הירדנים בתגובה ישראלית.

קובה דחתה הצעת דרא"פ לסיום מלחמת אנגולה: לא מציאותית

זינווה (א.פ).– קובה דחתה אתמול את ההצעה האחרונה של דרום־אפריקה לסיום מלחמת אנגולה בת 13 השנה כ„לא מציאותית ומהעותית".

בהצעה הדרום־אפריקאית, שבה מדובר, נאמר, שהפסקת אש תכנס לתוקפה בשבוע הבא, שכל הכוחות הזרים יפנו את אנגולה, ושבחירות כלליות ייערכו בנאמיביה ב־1 ביוני בשנה הבאה.

בהודעה שפרסמו אתמול, יומם השני של שיחות ז'נווה שיזמו האמריקאים בהשתתפות אנגולה, קובה ודרום־אפריקה, נאמר, שההצעה הדרום־אפריקאית היא „נסיון מאוחר לבטל את קשר הזיקה בין עצמאות נאמיביה לבין הפסקת הנוכחות הקובאית באנגולה", שנקבע בהחלטה הקודמת. בהודעה הודגש עם זאת, שקובה ואנגולה ימשיכו במשא ומתן מתוך גישה רצינית ואחראית.

ההצעה הדרום־אפריקאית פורסמה ביום ג' בלילה על־ידי שר החוץ פיק בוטה תוך בקשתו של סגן שר החוץ האמריקאי צ'סטר קרוקר, המנהל את שיחות ז'נווה, להמנע מכך. היתה זו הפעם הראשונה שדרום־אפריקה הציעה תאריך ברור למתן עצמאות לנאמיביה, שבה שלטה תוך התעלמות מהחלטות מועצת הבטחון של האו"ם.

על־פי ההצעה אמורה דרום־אפריקה לפנות את דרום־אנגולה מכוחותיה כבר בספטמבר, בכפוף לקבלת אנגולה וקובה את תנאי ההצעה. בשלב הבא אמורה דרום־אפריקה להתחיל את פינוי נאמיביה ב־1 בנובמבר, כדי להשלימו עד למועד עריכת הבחירות ב־1 ביוני.

אנגולה וקובה הציעו קודם לכן לוח זמנים של ארבע שנים ליציאת הקובנים. הללו תומכים בממשלת אנגולה, במלחמתה נגד מורדי „אוניטה", הזוכים לתמיכת דרום־אפריקה.

תשואות לטופול במחזמר „זיגפילד"

מאת דליה שרון,
סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון. (מיוחד ל„דבר").– הקהל, שנכח אתמול בפתיחתו של המחזמר „זיגפילד" בהשתתפות חיים טופול, קידם בברכה את טופול ואת השינויים שהוכנסו במחזמר לכבודו.

טופול נקרא „להציל" את המחזמר, עמוס הפעלולים, שבהפקתו הושקעו שלושה וחצי מיליון לישט"ש, שנפתח לראשונה בלונדון בחודש אפריל. אחרי שזיגפילד המקורי עזב את ההצגה, נקרא טומי סטיל לשפר את הביקורות העוינות, ובמאי אחר, כדי לשפר ולהתאים את התפקיד לטופול.

חוגגים הכרזת חוסיין

בברכת „ברוך שפטרנו המלך חוסיין" התייצבו אתמול ראשי „התחייה" ואוהדיה בגשר אלנבי, כדי לחוג את הכרזת המלך חוסיין על ניתוק השטחים מממלכתו.
(אוריאל בר־עמי, צילום: אליהו הראותי)

הפגנה מול בית רבין במחאה על דיכוי אפשרות להידברות

מאת סופר „דבר"

תנועת „שלום עכשיו" קוראת לאלפים לבוא להפגנת מחאה שתערך במוצאי־שבת הקרובה על דרך חיפה בנוה, בקריית רמת־אביב, מקום מגוריו של שר הבטחון. המחאה מופנית לשר הבטחון ולממשלה כולה, כאחראים לדיכוי אפשרות מעשית של הידברות לקראת שלום.

ביום רביעי שעבר הופיע פייסל חוסייני בכינוס התנועה, שדן במסמך דובר אש"ף בסאם אבו־שריף, ובו הביע חוסייני תמיכה בלתי מסויגת במסמך. בין יתר דבריו אמר: „לכן אנו רואים במדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל – פתרון... הפתרון הוא שתי מדינות זו בצד זו". שלושה ימים מאוחר יותר, באישון הלילה, נעצר פייסל חוסייני במעצר מינהלי לחצי שנה ונסגר המכון למחקרים ערביים, שבראשו עמד, נסגר.

ראשי התנועה טוענים, כי בעקבות צעדיו האחרונים של המלך חוסיין להתנתקות מהגדה גוברת האופציה הפלשתינית לגדה. ככל שאופציה זו הולכת ונעשית. סבירה, כפי שמשתמע ממסמך אבו־שריף ומהתמיכה לה הוא זוכה בקרב מנהיגים פלשתיניים בגדה, כן גוברים מאמצי הממשלה, על כל אגפיה, להחניקה באיבה.

בהפגנה בשבת תיקרא הממשלה לשחרר את חוסייני, להפסיק את המעצרים המינהליים והגירושים ולפעול להתחלת שיחות שלום עם נציגים פלשתיניים, על בסיס הפסקת מעשי האלימות והכרה הדדית. לדברי „שלום עכשיו", פייסל חוסייני הוא, ללא ספק, אחד הנציגים הפוטנציאליים איתם אפשר להתחיל תהליך זה.

עומד מקרוב

שר התיירות והמשפטים אברהם שריר סייר אתמול ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים ועמד מקרוב על הבעיות במקום, כפי שהוצגו בפניו חברי ועד הרובע. (צילום: זום 77)

מפקד במשא"ז ואשתו ניהלו בית בושת

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בלשי משטרת זבולון חשפו אתמול בערב בית־בושת, שפעל במבנה של משרד לשירותי ליווי, ואשר מוקם בדירה פרטית בשכונת אפק בקריית ביאליק.

להפתעת הבלשים, התברר כי מפעיל בית־הבושת אינו אלא מפקד שכונת אפק במשמר האזרחי בעיר, אותו הם מכירים מעבודתם במשטרת זבולון.

הפרשה החלה לפני כשבועיים, כאשר למשטרה הגיע מידע, לפיו במקום מתנהל בית־בושת. אנשי מחלק הבילוש והמודיעין בתחנה, בפיקודם של רב־פקד שמואל פרומלשטיין ופקד ליאור בוקר ערכו תצפיות על הדירה. אתמול אחר הצהריים הבחינו באשה, כבת 30 מקריית־אתא, כשהיא מגיעה עם לקוח. השניים נכנסו לדירה, שם קיימו יחסי־מין. כשבאו הבלשים לעצור את הבעל והזדהו כאנשי משטרה, השיב להם בעלה של האשה שהמתין למטה „גם אני שוטר".

הבלשים עצרו לחקירה את הבעל ואשתו, את מנהל המשרד, שניהל רשימות מסודרות ומפורטות של לקוחות ושל הצבאיות וכן את בעל הדירה. האחרון ידע על קיומו של בית־הבושת.

סדאם חוסיין חיסל 3 גנראלים מחשש הפיכה

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – נשיא עיראק סאדם חוסיין חיסל שלושה גנראלים של צבא עיראק בתוך כמה ימים, משום שחשש כי ינסו לבצע הפיכה עם סיום המלחמה נגד איראן.

כך כותב השבועון הצרפתי „לה קנאר אנשנה", המצטט מקורות יודעי־דבר, שציינו כי החיסולים הוצגו כ„תאונות". בין המחוסלים גם הגנראל סאהר ראשיד, מפקד הדיוויזיה המשוריינת השלישית, שנהרג „בתאונת מטוס" מסתורית והעתונות הספידה אותו, וגנראל נוסף בתור „גיבורים". הגנראל איידאל ראווי, מפקד המשמר המלכותי נפצע קשה ונאבק על חייו. העתון אומר, כי גם בעבר חיסל סדאם חוסיין אנשי צבא שעוררו את חשדנותו.

400 מאנשי חיל המשלוח בלבנון – הוחזרו לאיראן

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

400 איש, מתוך חיל המשלוח של „משמרות המהפכה האיראנים" ששהו בלבנון, חזרו השבוע לאיראן בטיסה דרך דמשק – כך דיווח אתמול העתון „אל־איתיהאד", היוצא לאור במפרץ הפרסי.

העתון מסר, מפי מקור בטחוני בכיר בביירות, כי באיזור בקעת הלבנון ממשיכים להתגורר 600 אנשי „משמרות המהפכה האיראנים". עם זאת, ציין המקור הבטחוני, כי קיימים סימנים שגם קבוצה זו עושה הכנות לשוב בקרוב לאיראן. בעקבות החלטה שקיבל המשטר בטהראן לצמצם את היקף הנוכחות הצבאית והאיראנית בלבנון. יש לציין שלידיעה זו לא ניתן אישור ממקורות אחרים.

מצב חירום בבורמה לאחר הפגנות אנטי־ממשלתיות

בנגקוק (א.פ. ועי"צ).- מצב חירום הוכרז אתמול ברנגון, בירת בורמה, לאחר שעשרות סטודנטים קיימו עצרת אנטי־ממשלתיות במרכז העיר. הסטודנטים התפזרו בתום העצרת, בלא שהיה צורך בהפעלת אמצעים אלימים נגדם.

זו הפעם הראשונה שמצב חירום הוכרז בבירה, מאז המהומות האנטי־ממשלתיות העקובות מדם, שפקדו את ראנגון ב־1974. בעקבות קרבות בין מפגינים לכוחות המשטרה שהתנהלו באזורים שונים של בורמה במהלך חמשת החודשים האחרונים נהרגו יותר מ־200 איש.

המהומות הביאו בעקבותיהן את התפטרותו של האיש החזק של בורמה נה וין בן ה־77, שהוחלף על־ידי הנשיא סיין לווין. אתמול הודה הנשיא החדש לראשונה מאז בחירתו, כי השחיתות והבזבוז במדינה הם שגרמו לאובדן האמון בממשלה מצד הציבור וקרא להנהגת רפורמות כלכליות לתיקון המצב. בנאום, שנשא אתמול בפני פקידים בכירים של מנגנוני הממשלה המרכזיים, הוא הסביר, כי כוונתו לרפורמות שיגרמו לריכוך השיטה הסוציאליסטית הנוקשה, הנהוגה בבורמה.

סיין לווין לא הציג להזדמנים להנהגת הרפורמות, אך אמר, שמדובר ב„נושא רחוק". הוא פנה למכשלה וביקש לבחון את מפעלי התעשייה השונים, כדי להחליט אילו מהם לשקם, אילו למכור לגורמים פרטיים ואילו לסגור.

אתמול נודע לראשונה מפי פקידים בתאילנד, כי שתי קבוצות מחתרת בדלניות הלוחמות נגד השלטון המרכזי של בורמה, ניהלו קרבות במשך 11 הימים האחרונים, שבמהלכם נהרגו כמה מאות בני־אדם משני הצדדים.

רייגן על דוקאקיס: לא רוצה לפגוע בנכה

וואשינגטון (עי"ר).- הנשיא רייגן אמר אתמול, כי מועמד הדמוקראטים לנשיאות מייקל דוקאקיס הוא נכה.

כשנשאל במסיבת עתונאים, שנערכה בבית הלבן, אם לדעתו צריך דוקאקיס לפרסם ברבים פרטים על מצבו הרפואי, כדי שהעם האמריקאי יוכל להחליט אם הוא כשיר לשלוט, השיב הנשיא כשחיוך על פניו: „אין בדעתי לפגוע בנכה".

רייגן לא הרחיב את הדיבור בנושא זה. וזמן קצר לאחר מכן אמר רייגן „רק התלוצצתי".

זה כמה חודשים נפוצו שמועות, כאילו דוקאקיס טופל, לאחר שלקה בדיכאון כאשר אחיו הבכור, סטליאנו, שהיו לו בעיות רגשיות, נהרג בתאונת פגע־וברח, שעה שרכב על אופניים ב־1973.

לפי שמועה אחרת, הוא קיבל טיפול לאחר שהפסיד בבחירות מוקדמות ב־1978.

דייטון דנקן, דובר לענייני עתונות של המועמד בן ה־54, אמר לכתבים ביום ו', כשנתבקש להגיב על השמועות, שדוקאקיס „לא טופל אף פעם בשל דכאון נפשי או מחלת־נפש מכל סוג שהוא".

העתון המופיע בבוסטון „גלוב" הודיע בשבת, כי בירר את השמועות ולא מצא הוכחות, שיש בהן אמת.

יצויין, כי כמה שעות לאחר מכן אמר רייגן לראשי רשתות התקשורת כי רק התלוצץ ובעצם לא היה צריך לומר את שאמר.

„פאשיסטית" זעקו מאות מפגינים לעבר תאצ'ר

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – מרגרט תאצ'ר ובעלה נתקלו בהפגנות במרכז קניות בפרלבורו שבאוסטרליה והמשטרה הצליחה בקושי להחזקם.

כ־200 מפגינים – המורכבים מאוהדי הי.ר.א. חוגרי זכויות להומוסקסואלים, מתנגדי האפארטהייד בדרום־אפריקה והירי דיור – התקרבו עד למרחק כמה אחר מתאצ'ר, וקראו לקראתה „פאשיסטית". תאצ'ר לא הגיבה. בעלה, שהופרד במהה בידי ההמון, שאל „למה?" אוהדי תאצ'ר, שהגישו לה פרחים, התווכחו עם המפגינים. אנשי הבטחון של תאצ'ר הצליחו להרחיק אותם מן ההמון ולהביאם לחנות שבה רצתה תאצ'ר לבקר.

صكنا من الاصل

משק וכספים

הנהלת כי"ל מברכת על היוזמה למכירת החברה – העובדים מתנגדים

מאת אבי שוברט ואמיר רוזנבליט

בעוד מועצת המנהלים של כימיקלים לישראל והנהלת החברה מקדמות בברכה את החלטת ועדת השרים להציע את כי"ל כמועמדת ראשונה למכירה במסגרת ההפרטה, עובדי 'כימיקלים לישראל' מתנגדים בכל תוקף למכירת הקונצרן לידיים פרטיות.

בכינוס חירום שערכו אתמול יושבי ראש ועדי העובדים של כל חברות הקונצרן באולם הכנסים של מפעלי ים המלח בבאר שבע, הם יצאו בגינוי נמרץ נגד החלטת הממשלה למכור עד 50 אחוז ממניות הקונצרן.

במהלך הכינוס, שנערך ביוזמת מזכיר מועצת עובדי מפעלי ים המלח, דוד כנפו, החליטו הוועדים, המייצגים כ־60000 עובדים, לדחות על הסף את החלטת הממשלה על מכירת הקונצרן וליזום פגישה דחופה עם שר התעשיה והמסחר אריאל שרון ויו"ר כי"ל, רפי איתן, כדי להבהיר להם את עמדתם הנחרצת.

כל הדוברים הביעו חשש כי מכירת הקונצרן, שרוב מניותיו (89 אחוז) נמצאות בידי הממשלה, תפגע בהכרח בעובדים ולא מן הנמנע שבעקבות צעד זה, יפוטרו עובדים רבים ויפגעו זכויותיהם של עובדים אחרים. יו"ר ועד העובדים של 'תרכובות ברום', אמיל דיין, אמר אתמול: "בידי מפעלי כי"ל נמצאים מחצבים שהם חומרי הגלם העיקריים של מדינת ישראל. לא יעלה על הדעת שאלה יפלו לידיים פרטיות או זרות, כשם שלא יתכן שהנפט במדינות ערב יעבור לידי גורם חיצוני. המאבק שלנו צריכה להיות לא על שיעורי השותפות של העובדים בעיסקת המכירה. אנו פשוט צריכים לצאת בקול זעקה למניעת מכירת הקונצרן, שהוא שלב ראשון למכירת הנגב כולו". יו"ר ועד עובדי 'כימיקלים חיפה', אלי יפרח, אמר אתמול כי מן השיקול הכלכלי הטהור, כל יזם שירכוש את החברה שבה הוא עובד, יגיע למסקנה שעליו לסגור אותה לאלתר, מכיוון שאת מוצרי המפעל ניתן ליבא היום בכ־40 אחוז מעלותו הנוכחית ובכך ייחסך ממון רב. "אינני יודע אם מבחינה משפטית אנו מסוגלים למנוע את מכירת הקונצרן, צעד שנועד לכסות את חובות הממשלה, אבל דבר אחד ברור, עלינו לצאת מכאן בקול זעקה ובהתנגדות לכל צעד של מכירה, אחרת יבולע לכל ציבור העובדים", אמר יפרח.

מזכיר מועצת עובדי מפעלי ים המלח, דוד כנפו, העביר אתמול לעיתונאים מסמך מסווג שנישלף לדבריו, מתוך 'תיק פירוק כי"ל' של הממשלה. המסמך, המהווה הצעת החלטה של שר התעשיה והמסחר ושר האוצר מה־29 ליוני השנה, קובע כי יש למכור עד 50 אחוז ממניות הקונצרן. "במידה ותימכר כמות משמעותית של מניות למשקיע בודד" נאמר במסמך, "יש להבטיח כי המשקיע יהיה מסוגל לתרום בנושאים של הגדלת היצוא של החברה, העמקת הייצור והמשך השקעות במפעלים בנגב, כמו כן יש לדאוג לכך כי יתחייב שלא להעביר פעולות ייצור לחו"ל ולהתחייב לשמור על זכויותיהם של העובדים בהתאם להסכמי עבודה".

לדעת מועצת המנהלים וההנהלה, הפיכת כי"ל לחברה פרטית או ציבורית תביא לתנופה בפעילות החברה, ותאפשר לה צמיחה וכניסה לתחומים חדשים בעתיד.

יו"ר מועצת המנהלים של כי"ל רפי איתן מסר, כי שוק הכימיקלים בעולם, ובמיוחד ענף הכימיקלים לחקלאות שבו פועלת כי"ל, מתאושש כעת משפל מחזורי ממושך וכתוצאה מכך קיימת התעניינות רבה בענף. מצב זה והשיפור הניכר בריווחיות כי"ל הצפוי השנה, מעניק הזדמנות לממשלה למכור חלק מהחזקותיה בכימיקלים לישראל למשקיעים פרטיים ולקבל תמורה גבוהה עבור מניותיה.

בהודעתו מציין רפי איתן, כי החלטת הממשלה כפי שנוסחה, תביא להפיכתה של כי"ל לחברה פרטית או ציבורית, כשהממשלה נשארת שותפה בחברה עם זכויות שיאפשרו לה שמירה על האינטרסים הלאומיים של מדינה. איתן מציין, כי שיתוף העובדים בתוכנית המכירה והחלטה למכור להם ארבעה אחוזים ממניות חשובים ביותר ויביאו להגברת המוטיבציה של העובדים ולהגדלת הריווחיות של החברה.

ירידה ברווח החצי שנתי של ברקליס

הרווח המאוחד מפעולות רגילות לפני מס של בנק ברקליס דיסקונט ירד במחצית הראשונה של השנה ב־4.2 אחוזים והסתכם בסך של 32.1 מיליון ש"ח (19.8 מיליון דולר) בהשוואה ל־33.5 מיליון ש"ח (20.7 מיליון דולר) בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המאוחד לאחר מס במחצית הראשונה של השנה הסתכם בסך 15.6 מיליון שקל (9.6 מ' דולר) בהשוואה ל־16.3 מ' ש"ח (10.0 מ' דולר) בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 4.4%. התשואה נטו על ההון העצמי היתה 30.3% לעומת 43.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

התוצאות העסקיות של מחצית השנה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד הושפעו מירידת המרווח הפיננסי ומגידול בשיעור ההפרשה לחובות מסופקים.

הרווח הנקי המאוחד לאחר מס ברבעון השני של השנה שהסתיים ב־30.6.88 גדל ב־14.5% לעומת הרבעון הראשון של השנה שהסתיים ב־31.3.88 והסתכם ב־8.32 מיליון ש"ח לעומת 7.27 מיליון ש"ח ברבעון שקדם לו.

ההון העצמי המתואם של הבנק הגיע ב־30.6.88 לסכום של 117.9 מיליון שקל לעומת 1020.8 מיליון שקל ביום 31.12.87, גידול של 14.7%.

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן הוא 8.4%.

סך כל המאזן המתואם הסתכם ב־30.6.88 ב־1,402 מיליון שקל לעומת 1,478 מיליון שקל ב־31.12.87.

אלפי צעירים פתחו חשבונות בבנק הפועלים

אלפי צעירים הצטרפו בשבועות האחרונים לבנק הפועלים ופתחו "חשבון צעיר". בחודשים יוני ויולי נערך בבנק מבצע לגיוס לקוחות צעירים חדשים ובמהלכו הצטרפו ל"חשבון צעיר" אלפי לקוחות חדשים (מהם כשני שליש חיילים ובני נוער מגיל 16 ויתרתם סטודנטים ואחרים שגילם עד 26), זהו מספר שיא, שעולה בהרבה על קצב הצטרפות רגיל של צעירים לבנק.

"חשבון צעיר" הוא חשבון מיוחד, שבשונה מחשבונות אחרים המנוהלים על ידי הבנקים עבור צעירים, הוא מיועד לכל קבוצות הגיל הצעירות – החל מבני נוער בגילאי 16 ומעלה, ועד לחיילים, סטודנטים ואחרים שגילם עד 26. מסגרת בנקאית משותפת כזו לכל אוכלוסיות הגיל הצעירות מאפשרת להציע מספר גדול של יתרונות בנקאיים לכל קבוצות הגיל הרלבנטיות, וכן מקלה עליהם במעבר מקבוצת גיל אחת לשניה, שכן אינם צריכים לעבור מחשבון לחשבון עד הגיוס לצה"ל כחייל, או עם המעבר לאוניברסיטה כסטודנט וכו'.

ה"חשבון הצעיר" מקנה הטבות בנקאיות רבות מאוד שמהן נהנות כל קבוצות הגיל – חלקן ייחודיות במערכת הבנקאית. כולם זכאים לרבית זכות בחשבון העו"ש, לפטור מלא או ל־50% הנחה בדמי ניהול חשבון, לפטור מלא או להנחה של 50% ברכישת פנקסי שיקים, להנחה בקבלת כרטיס אשראי (כולל גילאי 16 שזכאים לכרטיס "ישראכרט צעיר" המיוחד להם), למשיכת יתר ברבית מועדפת (מלבד גילאי 16־18), להנחות בעמלות על פעולות בני"ע ובמט"ח, וכן לאפשרות לחסוך בפקדון מיוחד בשם "קצר וצעיר" לתקופה של עד 9 חודשים.

מנתוני סקר שהבנק ערך בתחילת חודש יולי עולה שבנק הפועלים מדורג ראשון בין הבנקים כמתאים יותר לצעירים בהשוואה לעבר. נתון זה בולט במיוחד בקרב צעירים גילאי 26־18, ש־37.3% מהם ציינו זאת לגבי בנק הפועלים, לעומת כ־33% שציינו זאת לגבי כל אחד מהבנקים הגדולים האחרים.

נתון מעניין נוסף שעולה מהסקר הוא שרבים מהנשאלים שמעו על "חשבון צעיר", כאשר מבין האוכלוסיה הצעירה (גילאי 26־18) למעלה מ־2/3 (68.6%) שמעו על "חשבון צעיר". מבין הצעירים ששמעו על חשבון זה, חלקם הגדול סבורים שכדאי לצעירים לפתוח חשבון כזה, ורק מיעוט קטן מאוד (פחות מ־10%) סבור שלצעירים לא כדאי לפתוח חשבון כזה.

עליות במניות ושיפור באוירה

● גוברות הציפיות לפיחות במשק עוד לפני הבחירות ● מניות המשתנים 2.22%+, נטיה לעליות בחופשיות, יציבות בבנקאיות ● אתמול גם נרשם גידול גם בנפח הפעילות הכספית ● הציפיות והפירסומים אודות מיתון והאטה במשק פוגעים בשוק המניות ● מניות רבות נסחרות במחירי שפל עמוקים ● ציפיות להמשך מאזנים נאים בחברות בורסאיות נוספות, תשומת לב מיוחדת תופנה בקרוב למאזני ים המלח והחברה לישראל ● קרנות הנאמנות ממשיכות לפעול בפרופיל נמוך ובחוסר ענין ● מדד המניות החופשיות מגלה קווי תמיכה סביב רמה של 70 לערך ● מומחי הבנקים מפרסמים חוות דעת מנוגדות – ישנה כדאיות לרכישת מניות מחד, אין תקוה לשוק המניות מאידך, כיוון שאין משקיעים אין גם מי שיתבלבל.

מאת שמואל רוזנבלום

לאחר מספר ימים של שחיקה בשערים התייצבה אתמול הבורסה תוך נטיה לעליית שערים וגידול בפעילות הכספית. נראה שהציפיות לפירסום דו"חות כספיים מעודדים בחברות בורסאיות רבות היו הגורם העיקרי לשיפור הקל במסחר. הפירסומים השונים של "מומחי" הבנקים השונים אודות רמת המחירים האטרקטיבית ובמקביל אודות חוסר הענין בבורסה מבלבלים את דעתם של הסוחרים.

במהלך המסחר במשתנים אתמול בלטו עליות נאות בנפח עיסקאות סביר במניות ים המלח +3.25% 336 אלפי שקל, חברה לישראל +4% 156 אלפי שקלים. פעילות מתונה יותר אך חיובית נרשמה בפי.בי +1%, הבינלאומי +1.75%, כלל ישראל +3.75%. מניות עלית וכלל נדל"ן עלו במהלך המסחר עד 2.75% בתמורה כספית נמוכה ביותר. במניות הבנקאיות נרשמה יציבות בנפח כספי בינוני בסך 2871 אלפי שקל לערך.

תנודות שערים בולטות הופיעו במניות חופשיות כעורא אופציה +15.9%, ליבת +5.5% לאחר שחיקה אסטרונומית באחרונה, סנו +10%, רים +6.4%, קונסורטיום אופציה +20% בהמשך למחול גירנודי שערים בלתי ברור. ירידות הופיעו באינטרגמא 1 –6.8%, ליפשיץ 1 –9.4%, סופר אופציה –16.5%, שלדות –10% ללא עיסקאות, דנבאר –10%, ציקלון –5.9%, לורינשטיין –6.8% ונוספות. הפעילות הכספית במניות חופשיות רבות היתה עדיין דלילה למדי ובמקרים רבים אף מקרית לחלוטין כרגיל באחרונה.

ציפיות למיתון והאטה במשק

כלכלני בנק לאומי צופים ירידה חדה ברווחי חברות רבות במשק בשנת 1988. בבנק לאומי חוזים האטה בפעילות הכלכלית, מתיחות ביחסי העבודה, גידול באבטלה וסגירת מפעלים, ירידת החיסכון וצורך בפיחות אולי עוד לפני הבחירות. במקביל מבקשים ראשי התעשיינים מראש הממשלה להתערב לבלימת ההדרדרות במצב התעשיה. יו"ר התאחדות בתי המלון אלי פפושדו כינה את המתרחש במשק כאינתיפאדה מספר שניים. כאשר אמצעי התקשורת עוסקים במצב הכלכלי העגום וכאשר הציבור מתבשר חדשות לבקרים על התמוטטויות עסקיות, פיטורים, חובות אבודים והכרזה ירידות, קשה במקביל להאמין כי שוק המניות יוכל להתייצב או להתאושש מול אוירה עכורה זו. גם הדיווחים על שיפור בריווחיות או יציבות בהשוואה לשנה קודמת, בחברות בורסאיות לא מעטות, מתקבלים באדישות וחוסר ענין אל מול האוירה המסוימת.

פיחות – לפני הבחירות?

בשוק ההון עסקו אתמול בהרחבה באפשרות לביצוע פיחות עוד לפני מועד הבחירות. נוכח זעקות היצואנים והמעבר הציבורי לאפיקים דולריים גוברות הציפיות לפיחות במועד קרוב, עוד לפני הבחירות. ככל הידוע בשלושת החודשים הקרובים צפויים מדדים חודשיים נמוכים שינועו בין 0.3% עד 0.8% לכל היותר. בנק ישראל וגורמים נוספים שהתנגדו עד כה לפיחות נשמעים באחרונה כמתונים יותר בנושא זה. כלכלנים מעריכים כי פיחות של כ־10% לערך ישפיע חלקית על האינפלאציה לפחות בטווח הזמן הנראה לעין. באוצר נמשכת ההתנגדות לפיחות, שר האוצר משה ניסים מעדיף לעבור את התקופה עד לבחירות ללא זעזועים במשק. פוליטיקאים תעשיינים ופרשנים מפנים לשר האוצר אצבע מאשימה בטענות כי אי ביצוע פיחות כמוהו כמעוט בפני עצמו.

ים המלח – יוצג שיפור ברווחיות

כפי שכתבנו במדור זה לפני מספר שבועות, מסתמן שיפור חד ברווחיות של מפעלי ים המלח. החברה עשויה להציג רווח חצי שנתי שינוע סביב 26־28 מליון דולר לערך בהשוואה לרווח בשיעור 20.4 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. בשוקי הפוספטים והעולם נרשמה בשנה האחרונה עלית מחירים נאה אשר תאפשר למפעלי ים המלח להציג רווחיות נאותה למרות הקפאת שער הדולר והגידול בשכר ובמימון. מאזנה של ים המלח עשוי להצטרף לשורת מאזנים נוספים של חברות מובילות שהודיעו על שיפור ברווחיות במהלך 1988 מה שלא תרם כידוע לבורסה לצאת ממקפאונה העמוק.

תשואות שנתיות דולריות בבנקאיות שבמדור – פריון 1988

אי.די.בי. רג'	10.97%	הפועלים מבכ'	11.87
אי.די.בי. ב'	10.10	הפועלים ע"ש	9.81
אי.די.בי. בכורה	10.34	הפועלים מוכר'	9.62
אגוד	10.81	כללי	9.35
דיסקונט ב'	2.86	כל"ל סטוק	10.40
דיסקונט א'	10.27	מימון וסחר 1	9.98
המזרחי ע"ש	10.19	מימון וסחר 5	8.42
המזרחי מוכר'	10.66		

צימצומים בבורסה – באיפוק וברגישות

השפל המעמיק בשוק המניות הביא את ראשי הבורסה לפעולות חיסכון וצימצומים. בשלב ראשון ביצעו בבורסה קיצוץ של כ־8% בתקציב המוסד וקיימת נטיה לבצע קיצוצים נוספים. בנושאי כח האדם פועלת הבורסה במשנה הזהירות, בשלב זה נוטה מנכ"ל הבורסה יוסי ניצני לקצץ בנושאים כעובדים שאינם קבועים, בשעות הנוספות ובבלימה מסויימת של נושאי הפיתוח. ניצני הסביר כי ישנם קשיים אוביקטיביים בצימצום כח אדם שכן הארועים בבורסה אינם ניתנים לחיזוי והבורסה אינה יכולה להקלע למצב בו יחסר כח אדם מקצועי ומיומן. בנושאי כח האדם וקיצוצו מטפל ניצני מתוך רצון עז שלא לפגוע בציבור העובדים ותוך תאום עם הועד. לדברי ניצני עובדי הבורסה זכאים ליחס אישי, שכן לא מדובר בפגיעה בסעיף מאזני זה או אחר אלא בבני אדם הרגישים המודעים לירידה בפעילות הבורסאית.

הודעות מהבורסה

גבים – במחצית 1988 הרוויחה החברה 3.3 מליון שקל לעומת 3.1 מליון שקל בתקופה המקבילה.

ישפרו – במחצית 1988 הרוויחה ישפרו 105 אלפי שקל לעומת הפסד בשיעור 742 אלפי שקל בתקופה המקבילה.

דנבאר – החברה הרוויחה במחצית 1988 187 אלפי שקל בהשוואה לרווח בסך 1.89 מליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. [illegible]

אסיק – החברה הודיעה כי במכירת 50% ממניות פי.סי.בי. יוחזר להרוויח הון אינפלאציוני בלבד בסך של כ־2.4 מליון שקל.

עמר וסלע – כונס הנכסים של החברה מכנס אסיפה מיוחדת לקביעה האם יש צורך במינוי מפרק לחברה. מניות עמר וסלע נמחקו מהמסחר בבורסה ומחזיקי המניות מקרב הציבור הפסידו את כספם. החברה חייבת לנושיה סך של כ־5 מליון דולר לערך.

שערי מטבע חוץ ביום 03.08.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.60	1.68	1.60	1.68	1.60	1.67	1.6269	1.6471	1.6249	1.6451	1.6269	1.6473	1.6365
1 מארק גרמני	0.85	0.90	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8670	0.8778	0.8654	0.8762	0.8655	0.8764	0.8714
1 ליש"ט	2.72	2.86	2.72	2.85	2.72	2.85	2.7747	2.8091	2.7704	2.8050	2.7705	2.8053	2.7857
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2571	0.2603	0.2564	0.2596	0.2572	0.2605	0.2583
100 ינים יפאניים	1.20	1.26	1.20	1.25	1.20	1.26	1.2237	1.2389	1.2189	1.2342	1.2225	1.2379	1.2293
1 גולדן הולנדי	0.76	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7678	0.7773	0.7670	0.7766	0.7682	0.7778	0.7716
1 פרנק שוויצרי	1.02	1.07	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0409	1.0538	1.0402	1.0532	1.0405	1.0536	1.0457
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2529	0.2560	0.2526	0.2558	0.2526	0.2558	0.2541
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2393	0.2423	0.2389	0.2418	0.2391	0.2421	0.2405
1 כתר דני	0.22	0.24	0.22	0.23	0.22	0.24	0.2282	0.2310	0.2278	0.2307	0.2282	0.2311	0.2294
1 מארק פיני	0.36	0.38	0.36	0.38	0.36	0.38	0.3663	0.3708	0.3664	0.3709	0.3663	0.3709	0.3688
1 דולר קנדי	1.33	1.39	1.36	1.38	1.32	1.39	1.3501	1.3669	1.3464	1.3632	1.3478	1.3647	1.3561
1 דולר אוסטרלי	1.23	1.35	1.26	1.36	1.27	1.36	1.3048	1.3210	1.3058	1.3221	1.3066	1.3231	1.3147
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.40	0.55	0.42	0.58	0.6593	0.6675	0.6596	0.6679	0.6602	0.6685	0.6641
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4093	0.4144	0.4136	0.4187	0.4141	0.4193	0.4162
10 שילינגים אוסטריים	1.21	1.27	1.21	1.27	1.22	1.28	1.2316	1.2469	1.2329	1.2483	1.2352	1.2508	1.2401
1000 לירטות איטלקיות	1.15	1.22	1.15	1.22	1.16	1.24	1.1753	1.1899	1.1740	1.1886	1.1760	1.1908	1.1804
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8026	1.8250	1.8036	1.8261	—	—	1.8157
1 דינר ירדני	4.21	4.47	4.49	4.78	4.32	4.61	—	—	—	—	—	—	4.3204
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0474
1 לירה מצרית	0.67	0.71	0.62	0.66	0.64	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6955

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ה.ה. ש	23210		+4		+21.0
סטנות 1	944	520	−16	−1.7	−620
סטנות 5	501	1103			−219
כללי לא בהסדר 1	14300	56.0	+101	+.7	+509

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל־88	115350	586			−148
אידיבי ב' ל־88	115350	34.0	−50		−29.0
אידיבי בכ"א 88	696000	1.0			
איגוד 1 ל־88	86700	143	+850	+1.0	+700
דיסקונט ב' ל־88	147413	23.0	−2587	−1.7	−16.0
דיסקונט א' ל־88	147650	84.0	+200	+.1	+188
דיסקונט שה ב' 88	17850	12.0			−86.0
מזרחי ש' ל־88	47550	673			−712
מזרחי מ' ל־88	47500	3.0			+30.0
הפועלים מבכ ל־88	104997	3.0	+4997	+5.0	+3.8
הפועלים ש' ל־88	78410	710	−150	−.2	−658
הפועלים ב' ל־88	78450	56.0	−150	−.2	−36.0
כללי א' ל־88	200300	19.0			−11.0
כללי ש"ה 7.7 88	9553	261			−261
כלל סטוק ל־88	49870	1137	+20		+595
כלל 711 88	17881	101			−399
מימון ומסחר 1 ל־88	66081	8.0	−120	−.2	−8.0
מימון ומסחר 5 ל־88	33700				

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל־89	143801	37.0	+1		+24.0
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר —				
אידיבי בכ"א 89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל־89	106913	15.0	+213	+.2	+16.0
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	183750	5.0	+900	+.5	+25.0
מזרחי ש' ל־89	59200	104	−100	−.2	−278
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	98000	74.0	−400	−.4	−252
הפועלים ב' ל־89	97501	8.0	+1		+30.0
כללי א' ל־89	248684	2.0	+1237	+.5	+14.0
כלל סטוק ל־89	62200	98.0	−150	−.2	−184

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	19550	21.0			+50.0
לאומי משכנתא' ש	9060	116	+260	+3.0	+264
לאומי משכנתא' מ	8620	39.0			+11.0
כרמל 1	175.0	2024			−1024
בנק כרמל אופ א'	76.0	10247	+.5	+.7	+12845
בנק כרמל ש"ה 3	90.5	400	+.5	+.6	+19600
פיתוח ומשכ' 1	2350	992	+20	+.9	+363
משכן מ"ד 1	4450	208	+60	+1.4	+476
בנק עצמאות 1	16200				
הבינלאומי למשכ'	6474	3.0			−33.0
טפחות מבכ ש	23600		−1000	−4.1	−21.0
טפחות רג ש	23500	48.0	−250	−1.1	−94.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הלוואות מבכ א	— לא נסחר —				
הלוואות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	14330	8.0			−8.0
פיתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	737	904	+34	+4.8	+904
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	11750	25.0			+25.0
כלל ליסינג ב0.5	11000				

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אילון בטוח 1	96.0				
איתן ביטוח 1	97.0	310			−310
אררט 1	1032				
בטוח משנה 1	348				−20.0
בטוח משנה 5	150.0				
בטוח משנה אופ 2	205	1080			+400
בטוח משנ' שה־אפ	110.5	4000			+26000
הדר 1	132.0	2200			−200
הדר 5	110.5	1700	+1.0	+.9	+1236
הדר אופ 2	98.0	1500	+1.0	+1.0	+508
הפניקס 1	399	1960	−8	−2.0	−960
הפניקס 5	396	1000	+16	+4.2	+1000
המסנה־הראל 1	5000	150	−70	−1.4	−150
המסנה־הראל 5	4410	39.0	+1		+461
כלל ביטוח 1	221	2005	−2	−.9	−2005
כלל ביטוח אופ'	35.9	5080	−1	−.3	−556
כלל ביטוח אג"ח	100.5	11585	−.5	−.5	−6020
מנורה 1.0	729		−6	−.8	−310
מנורה 5.0	579	450			−150
סהר ביטוח 1	162.0	3000			−3080
סקורינס 1	897				
צור שמיר 1	219	2000			−102
ציון החזקות 1	1622				
ציון החזקות 5	614	28.0			−28.0

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרגמא 1	550 תב	550	−40	−6.8	−450
אינטרגמא 5	516	1165	−25	−4.6	−2165
מאיר עזרא 1	290	6554	+7	+2.5	+6660
מאיר עזרא אופ 2	65.5 תב	1.0	+9.0	+15.9	+4570
כלל סחר אופ ד	148.0	13254			−7254
כלל סחר אגח 2	127.5	6701	−3.8	−2.5	−6701
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 1	10100				
רפק 5	7699				
שופרסל א' 0.02ש	891	1060	+13	+1.5	+3468
שופ־סל אופ ד	2673	163			−33.0
שופ־סל אגח א	112.0	16150	−1.0	−.9	−24150

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמותא 1	289	300	+1	+.3	+625
מגנות הספקה 1	330 תב	1644	+20	+6.5	+1616
מגנות הספקה 5	120.0	7452			−1077
מגנות הספקה אופ	79.0	1639	+3.0	+3.9	+1661
מגנות הספקה אגח	97.0	7320	−.5	−.5	−4320
קרור הספקה 1	330	624	+9	+2.8	+274
קרור הספקה 10	152.0	12000	+5.5	+4.3	+19634
מוסכי עדכה 1	780	310			−510
מוסכי עדכה 5	530	180	+22	+4.3	+400

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
גני הדר 1	88.0	17698			−2351
גני הדר אופ 1	43.0 *	2080	−.9	−2.1	−1838
* ביצוע חלקי 85.50%					
מלונות דן 1	845				
מלונות דן 5	667	116			−116
חוף האלמוג 0.1	8149	10.0			−10.0
מלונות ירדן 1.0	1699				−10.0
ים סוף 1	215	8000	+5	+2.4	+5950
ים־סוף אופ 1	147.0 תב	2200	+9.0	+6.5	+2849

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ת.י.ל.ו. 1	154.0	670	+6.0	+4.1	+670
ת.י.ל.ו. אופ ב	28.7	26000			−4357
ת.י.ל.ו. אגח א	109.0	2050	+.5	+.5	+2050
יוא"ן 1	4220	23.0			−23.0
יוא"ן 5	1870				−3.0
מ.ל.ל. 1	810				
מ.ל.ל. 5	535	200			
ביקוב 5	161.5	1106	+3.5	+2.2	+1960
ביקוב אופ 2	239	1.0	−12	−4.8	−541
תים מחשבים 1	459	1300	−8	−1.7	−1300

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אזורים אופ 1	374	1200	+10	+2.7	+1560
אזורים אגח 3	137.5	25500			+300
איילון מלכ"ו 1	— לא נסחר —				
איילון מלכ"ו אופ	— לא נסחר —				
אל־רוב 1	295				
אפריקה 0.1	32580	5.0			−4.0
אפריקה אופ 5	11050				
אדרים 1	540	1115	−10	−1.8	−675
אירקון 1	2080	105	+45	+2.2	+165
אירקון 5	1514	252			−252
ברגוביץ 1	2204				−2.0
ברגוביץ 5	2100	100			−100
דור ובקר 1	4480	75.0	+100	+2.3	+53.0
דרעד 1	165.0	2175	−3.0	−1.8	−2175
דרעד 5	107.0				
מר־גן 1	1500	570			+2421
הספקיל 1.0	— לא נסחר —				
הספקיל 5.0	— לא נסחר —				
ת.ב.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ב.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אופ 1	59.5	5600			−2000
בב־ים 1	3180	292	+25	+.7	+544
בב־ים 5	5010	59.0	+10	+.3	+441
מבני תעשיה 1	68.5	27240	+1.0	+1.5	+35730
מבני תעשיה אופ'	20.0	124867	+.2	+1.0	+124902
מבני תע' אגח להם	103.5	4500			−840
ישפרו 1	3245	249			+13.0
ישראלום 1	1100	120			−120
ישרס 1	15050	14.0			+67.0
כנו פיתוח 1	5029		−1		−50.0
לוסיד 1	4653	11.0			−11.0
לוסיד 5	1691	160			+100
מ.ת.ב. 1.0	257 תב	2200	+16	+6.6	+3000
מ.ת.ב. אופ 2	126.5				
מ.ת.ב. אגח א	127.3				+3008
מגורי בניה 1.0	430	420			+2580
מישגאל 5	190.0	4202	−5.0	−3.7	−5302
מישגאל אופ א	94.0	3805	−4.0	−4.1	−3805
מרכב 5	830	585	−10	−1.2	−996
לוינשטיין 1	177.0 תב	2514	−15.0	−6.8	−2514
לוינשטיין 5	95.0	1975			−475
ליפשיץ 1	145.0 תב	1703	−15.0	−9.4	−1703
ליפשיץ 5	60.0	1500	−5	−.8	−510
ליפשיץ אופ 2	29.4	2510			−2510
ליפשיץ אגח 1	85.0	13914	+1.0	+1.2	+33155
נאות אביב 0.5	1585		+30	+1.9	+49.0
נכסי אזורים 1	170.0	2650	+4.0	+2.4	+961
נכסי אזורים אופ	37.4	6060			−6210
נכסי אזורים אגח	94.0	6752	+4.0	+4.4	+2416
סהר החזקות 1.0	442	1000	−2	−.5	−100
סהר 1	1317				−1.0
קיסריה 1	2401				
קיסריה 5	940	550	−7	−.7	−575
רהובין 1	149.0	1300	+3.0	+2.1	+1453
רהובין 5	110.5		+1.5	+1.4	+2000
רהובין אופ 2	295	3218			−1800
רהובין אגח א	129.5	3000	−.5	−.4	−3000

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2808				−3.0
מטעי הדר 0.5	2699				
מהדרין 1	3710	895	−40	−1.1	−1269
מהדרין אופ 1	838				−28.0
נכסי הדרים 1	1000	120	−20	−2.0	−114
פריאור 5	1900				

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דובק מב ש	1300	144	+10	+.8	+252
דובק מב מ	1350				
ובלבל 1	228	920	−2	−.9	−1130
ובלבל 5	196.0	20.0			−19.0
ובלבל אגח 1	95.0	1500			+500
מפטר בירה 1	22600	6.0	+300	+1.3	+4.0
מפטר בירה 5	16900	10.0			
יצהר 1	1185	200	+15	+1.3	+126
יצהר א 5	509	201			−1.0
יצהר אופ 2	134.0	2000	+1.0	+.8	+2000
מן 1	— הפסקת מסחר —				
מן 5	— הפסקת מסחר —				
סנפרוסט 1	10400	19.0			−31.0
פקים ב 5	— הפסקת מסחר —				
שלמה אובל 1	1520 *	150	+20	+1.5	+75.0
* ביצוע חלקי 85.70%					
שמן מבב א 4	790				−67.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארגר 1	283	500	+8	+2.9	+1600
ארגר אופ 2	68.5	2721	+3.0	+5.0	+4199
ארגר אגח 1	111.0	1440			+5000
אופים 1	260	300	+1	+.4	+300
אופנת ברוך 1	123.0 *	400	+.5	+.4	+200
* ביצוע חלקי 66.60%					
אופנת ברוך 5	112.0	50.0	−.5	−.4	−50.0
אופנת ברוך אגחא	88.0				
ארגמן רג ש	5500	123			+50.0
דלתא־גליל 0.1	562	296	−7	−1.2	−576
דלתא־גליל 0.3	554	500			−500
מטוויות מאוחד 1.	— לא נסחר —				
מטוויות מאוחד 5.	— לא נסחר —				
ויסלבו 1	139.0	669	+3.5	+2.6	+831
ויסלבו 5	117.5		+1.5	+1.3	+1000
הדריכון 1	3660				
דקית 1	1196	58.0	−25	−2.0	−188
דקית 5	861	610	−40	−4.4	−545
דקית אופ ב	159.5	500			+1500
סוטר 1	57.0	2080			−1100
סוטר אופ 1	25.3 תב	4345	−5.0	−16.5	−5733
לודזיה 1	425	221	−15	−3.4	−221
לודזיה 4	340	219	−5	−1.4	−219
ליבת 1	58.0 תב	368	+3.0	+5.5	+1368
עים 1.0	220	1000	+5	+2.3	+3527
עים 5.0	120.0	5017			−243
עים אופ 2	67.0				+1400
עים אגח 1	105.0	600			−600
עסק 1.0	107.0	2008	+1.0	+.9	+1482
עסק אופ 1	37.0	4120			−580
פולגת א 1	370	549	−10	−2.6	−549
פולימן א 0.5	3680				
פרגוד 1	900	100	−25	−2.7	−280
גיבור־סברינה	1881	150	−19	−1.0	−52.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדן 1	3800	210	+180	+5.0	+390
אורדן 5	3415				
אלומית 1	6299				
אלומית 5	5900				
כבלים 1	301	300	+3	+1.0	+195
כבלים אופ 1	73.0	4414			−3414
כבלים אג"ח־אופ'	100.5	4500	+1.0	+1.0	+10350
כבלים אגח א	105.0	5000	−.5	−.5	−10517
התנבי 1.0	338	2275	+15	+4.6	+6008
התנבי 5.0	165.0	1700	+1.5	+.9	+400
זיקה 1	1452				+100
זיקה 5	901	10.2			+.2
שקמטון מז 5	1910	100	−10	−.5	−100
כבלי ציון 1.0	1998	206			−150
כבלי ציון 5.0	1004	206			−206
מתכת קדמי 1	135.0				−700
מתכת קדמי 5	83.0	2180			−2180
נחושתן 0.1	16700				
נחושתן 0.5	5321 *	4.0	−200	−3.6	−37.0
* ביצוע חלקי 57.10%					
פקר פלדה 1	1285 *	223	+5	+.4	+345
* ביצוע חלקי 87.70%					
קינג 1	410 *	23.0	−17	−4.0	−339
* ביצוע חלקי 50.00%					
קינג 5	250	130			+1610
קליל 1	2410		+60	+2.6	+160
קליל 5	1735	500			−490
קליל אופ	860	100			−238
קליל אגח	124.0	8950	+1.0	+.8	+33500
שלדות 5.0	1646 תב		−183	−10.0	−167
לביס 1	410	92.0			−7.0
לביס 5	560	20.0			+3380

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	227650		+1650	+.7	+5.0
אלקו 0.1	8750	1.0	−50	−.6	−1.0
אלקו 0.25 ש	4900	40.0	−22	−.4	−14.0
אלקטרה 0.1	1800 תב	357	+90	+5.3	+1142
אלקטרה א 0.5	1180 *	716	+1	+.1	+684
* ביצוע חלקי 89.50%					
אלקטרה אופ 5	725 *	552	+15	+2.1	+198
* ביצוע חלקי 84.90%					
אלקטרה אגח 3	135.0	2365	+1.5	+1.1	+20635
אורית 0.02	11600	10.0			−10.0
כלל אלקט' אופ א	250	1580			−1800
כלל אלק' אגח 1	104.5	1500			−1500
ספקטרוניקס 1	805	133			−442
ספקטרוניקס 5	660	100			−700
פייכתגבי 1	306	1300	−1	−.3	−1213
פייכתגבי 5	199.5	580	+5.0	+2.6	+2000
ציקלון 1	1900 תב	29.0	−120	−5.9	−81.0
ציקלון 5	1246	110			+18.0
קבאשטיין 1	2158		−7	−.5	−156
קבאשטיין 5	1601				+300
ת.א.ת. 1	468	179			+330
ת.א.ת. 5	300	4500	−2	−.7	−6500
תדאה 1	582	82.0			−158

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ש.כלכלבין 1	131.0	7450			−1183
איפי כלל אופ א	389	380			−580
איפי כלל אופ ב'	37.5	2469	+.5	+1.4	+7531
א.פ.בנין אגח א	137.0	9914			+2086
א.פ.בנין אגח ב	89.5	16490			+21560
אקרשטיין 1	350	1000	−8	−2.2	−3104
אקרשטיין 5	256	1500	−1	−.4	−1500
אקרשטיין אופ א	217	1500			−2300
אקרשטיין אג"ח 1	128.0	31250			−16250
האחים בלום 1	62.0	7000			−5000
אחים בלום אגח	29.8	500			+13300
מודל הסק 1	— הפסקת מסחר —				
מתאיקה 1	— לא נסחר —				
מתאיקה 5	1530				
נגב קרמיקה 1	253		+5	+2.0	+2190
נגב קרמיקה אגח1	73.5 *	500	+1.5	+2.1	+1575
* ביצוע חלקי 92.90%					

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אבן 5	1490	900			−810
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1	200	200	+6	+3.1	+1150
גל תעשיות 5	128.5				+1500
גל תעשיות אופ	48.0	4080			−7319
גל תעשיות אגח 1	98.0	2000			+8000
דשנים 0.1	3300	450	+100	+3.1	+394
דשנים 0.5	1488	2.0			−2.0
ליפסקי 1.0	1660	12.0			−38.0
מקסימה 1	570				
מקסימה 5	452	770	+10	+2.3	+2970
סנו 1	2718	24.0			+76.0
סנו 5	2629 תב	36.0	+239	+10.0	+73.0
פריקלאס 1	498	3326			−436
פריקלאס אופ 1	130.0	2.0	+2.0	+1.6	+1873
קים 1	4530	65.0	−30	−.7	−65.0
קים אופ 2	2509				
קים אגח 1	112.0				
ת"א 5	3840	130	−10	−.3	−130
פרוטארום 10.0	666	10916			−4485

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1	93.0	445			−445
רשדון 1	5720	106			−106
רשדון 5	3450				
ת.ב.ג. 1.0	3545 *	60.0	+35	+1.0	+25.0
* ביצוע חלקי 70.50%					
יאה 1	— הפסקת מסחר —				
לבבי אשקלון 1.	495	1073			−1049
מולק ב 0.5	23000				−10.0
קרגל 1	465	500	−5	−1.1	−1319
קרגל אופ 1	206	45.0	−2	−1.0	−45.0
רים 1	282 תב	1428	+14	+6.4	+2428
רים 4	119.0	300	+2.0	+1.7	+800
תעל ב 2	14740	17.0			−17.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אגדיו 1	143.5	2612			−2884
אגדיו 5	73.0	1580			−245
תמישת יוד 1	1700	4.0			−4.0
ה.ג.מלק 1	1080	53.0			+38.0
ה.ג.מלק 5	996				

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	12000	658	+240	+2.0	+2742
כד.בכ' 1.0	4427	95.0	−5	−.1	−275
כלל תעש אופ ד	87.5	4475			−3820
כלל תעש אגח 6	112.5	15300			+14700

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמיסר ש	3170 תב		−250	−7.3	−50.0
אידיבי פית אופב	2595	583			−290
אידיבי פית אגחא	107.0	11000			−5489
אלגר 1	750	1000			−283
בוחת השקעות 1	960				
בוחת אופ א	780				−30.0
בוחת אגח 1	109.0	1229			+11629
דנבאר 1	604 תב	300	−67	−10.0	−850
דנבאר 5	399		−3	−.7	−1176
חברה לישראל 5	2480 תב	998	+200	+8.8	+2118
ולפסון 0.1	116100				
ולפסון 1.0 ש	15100				
אמבא א 0.5	15600	6.0			−11.0
השק דיסק אופ	715	1336	+25	+3.6	+1750
השק דיסק אגח א	113.5	9100	+1.0	+.9	+50400
מזרחי השקעות 10	25700	5.0			−5.0
חירון 1	870		+9	+1.0	+34.0
חירון 5	480	10.0	+9	+1.9	+640
יעקור 1	1720	41.0			+34.0
יעקור 5	930	75.0	+10	+1.1	+90.0
יצוא ש	11000				−5.0
ירדן א 0.1	922	300	−17	−1.8	−300
יעום 1	41.5	24700	+1.5	+3.8	+16052
ישפרו אגח אופ 1	45.5	2870	+2.0	+4.6	+15140
כלל ישראל 50.0	633	236			−265
מנור 1	280				
מנור א 5	272				
מנור אופ ב	60.0				+499
מנור אג"ח 1	185.5	8000	+5.0	+2.5	+6880
סהר פיתוח 1	250	1000			+1000
פז השק ש	2199	430			−797
פמה א' 1	3680				+10.0
פמה 5	3055	80.0			−40.0
פריון ב 0.2	7800 תב	368	+450	+6.1	+544
קרדן 1	88.0	3430			−4001
קרדן 5	54.0 תב		+5.0	+5.9	+2280
קרדן אופ' 2	33.8	43271			−5789
קרדן אג"ח 1	113.0	1500			+8500

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גוית ב	239				

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 0.1	1950	431	+60	+3.2	+170
דלק חיפושים 0.5	855	630			−620
פז חיפושי נפט	21200	85.0			+5.0
יו.אג.ל. אופ 2	95.0	5588	+3.0	+3.3	+16782
מ.נ.ג. 1.0	3678 *	35.0	+220	+6.4	+77.0
* ביצוע חלקי 88.20%					
מ.נ.ג. 5.0	1979	700	−1	−1	−969
נפטא ש	361	3436	−3	−.8	−5686

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הראל עדכה 1	— הפסקת מסחר —				
י.ס.ל. 1	220	542	+9	+4.3	+1421
קונסורטיום 1	1039	1.0	−20	−1.9	−100
קונסורטיום 5	240 תב	384	−14	−5.5	−384
קונסורט. אופ ג	30.0 *	10003	+5.0	+20.0	+7997
* ביצוע חלקי 71.40%					
סקופ 1	540				
תבל 1	88.5	2000	+5	+6	+76.0

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
חוויה ישראלית 1	29.3				−647
כנם 1	576	50.0	−30	−5.0	−410

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איכות 1	142.0	825	+2.5	+1.8	+2120
רשה מיכון 1	350				+74.0
רשף אופ 1	520	8.0			−8.0
כלל מחשבים 1.0	3800	9.0			+3.8
משוב 1	61.5	6200			−4700
רשף 1	121.5	2500			+2525

נדל"ן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמבונים 1	— לא נסחר —				
בן־יקר נת 1.0	— לא נסחר —				
רדוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
רדוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עוד 3.0	618	100			+98.0
רסקו מבוב	— לא נסחר —				
רסקו רג	— לא נסחר —				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
של־הר 0.1	— הפסקת מסחר —				

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אכסם 1	501				+100
גולדפרוסט 1	318				+49.0
גולדפרוסט 5	188.0		−2.0	−1.1	−28.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
יוברדרס 1	181.0		+4.0	+2.3	+6300
מקס 0.1	1171				
מקס 0.5	576				
תעש רהבניין 1.0	1861	75.0			−5.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אוקסמן 5.0	— לא נסחר —				
מורגן 1.0	— לא נסחר —				
משאבות סלע 1	52.5		−.5	−.9	−2250
מתכת סרום 1	28.9 מ		−1.5	−4.9	−20566
מתכת סרום אופ'	5.4 תב	35682	−.3	−5.5	−54210

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלקטל 1	— הפסקת מסחר —				
אלקטל אופ 2	— הפסקת מסחר —				
בר־סון 1	2350	100	+17	+.7	+50.0
בר־סון 5	1221 *	100	+20	+1.7	+278
* ביצוע חלקי 75.20%					
בר־סון אופ 2	540	100			−45.0
טרומטבכס 1.0	1785	35.0	+85	+5.0	+50.0
טרומטבכס 5.0	1881	196	−45	−4.2	−217
מ.ל.ב. 1	546		−20	−3.5	−150

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלדן־סק 1	115.5				
דקסטר 1	2341	30.0			−78.0
נקה 2	3700	175	−59	−1.6	−175
ת.ב.ל. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ב.ל. 5.0	— הפסקת מסחר —				
תרד א' 5	5040				

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1	370	222	−1	−.3	−222
טקסביה 1	1780	60.0			−81.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גולן 1	215	1000	+3	+1.4	+1000
דרסמן 1	142.0	2060			−1810
פו־רן 1	262				

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1	140.0	6025	−5.0	−3.4	−4025

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינקובה 1	— הפסקת מסחר —				
איתנים 1	170.0				−1851
איתנים אופ 1	22.0 תב	1761	−3.5	−13.7	−1761
אביגור בכי 1	276				+862
אסיק 1.0	— לא נסחר —				
אסיק 5.0	— לא נסחר —				
בנין השק ב 5	10400	10.0			−20.0
לבריק 1	— לא נסחר —				
לבריק 5	— הפסקת מסחר —				
עוז השקעות 1	742				
עוז השקעות 5	516		−10	−1.9	−144

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
פראויל ב 0.05	3990 *	15.0	−210	−5.0	−24.0
* ביצוע חלקי 36.50%					

משתנים

שם מניה	מספר עסקות	שער בנעילה	שער בסיס	שיעור השינוי	מחזור כספי
הבינלאומי	4	5170	5081	1.75	1244.0
מיבי	5	6166	6059	1.09	2204.0
הסנה	1	100.00	98.50	3.09	15062.0
שלמון	2	570	560	1.97	2435.0
כלל מגר	2	206	200.00	3.80	11904.0
סומר־טל ב'	7	796	787	.76	10854.0
דלס ב'	11	1910	1882	1.49	5188.0
אפריקה 1	6	28929	28785	.50	294.0
אגדים	6	655	640	2.03	4360.0
גבעים־בנין	5	2480	2462	.73	1160.0
זהב הישוב	9	395	389	1.54	16975.0
חברה כלכלית	12	246	240	2.93	30900.0
כלל נדל"ן	2	516	502	2.79	1801.0
עלית	1	11815	11669	1.25	102.0
שלמת ב'		300	300	−1.04	2582.0
קמקאמפוס	6	2109	2114	.76	2086.0
כלל תעש אל	3	1580	1553	1.74	1102.0
אלרון	10	134231	133896	.25	93.0
מבע	6	7499	7444	1.75	997.0
ים המלח	37	1783	1737	3.34	25118.0
ספרטבים	15	968	943	2.76	19742.0
בניה תרדה	3	217164	213429	1.75	25.0
כלל העשיות	25	134.00	131.00	2.29	130528.0
אידיבי פתי'	8	5791	5664	2.24	787.0
אלרן	4	394	391	1.54	4400.0
חברה לישראל	31	2914	2809	4.00	6487.0
פועלי השקע		496	496	.00	1700.0
דיסקונטשק	11	1727	1702	2.49	4980.0
כלל ישר' 10	25	719	703	3.75	22830.0
יואל	8	396	390	1.28	22667.0

משק וכספים

הרקע להתפטרות שילו

המסמך המלא המלווה את מכתב ההתפטרות שהגיש אתמול א. שילו מתפקידו כמנכ"ל „סולל־בונה"

בסוף שנת 1987 הגיע קונצרן „סולל־בונה" לאיזון בתוצאות המזומנים התפעולי כתוצאה מהתייעלות כללית של המערכת, שיפור כושר התחרות, הגדלת מלאי העבודות ועליה בהיקף הביצוע.

מאז הפעלת תכנית ההבראה, במחצית שנת 1986, ביצעה „סולל־בונה" את כל המוטל עליה על פי התכנית, ויותר – ריארגון מבני, מהפך בדפוסי הניהול, שחרור 5,000 עובדים קבועים, מכירת נכסים בסך 150 מיליון דולר, ושכלול דרכי הביצוע.

בתחילת השנה הגישה „סולל־בונה" ל„חברת־העובדים" ולבנקים את תכנית העבודה שלה לשנת 1988, לאחר שנידונה ביסודיות ואושרה בדירקטוריון הקונצרן. התכנית נועדה להשיג גידול נוסף בהיקף הפעילות וביסוס האיזון התפעולי.

החברה הבהירה כי לצורך ביצוע תכנית העבודה, ולשם התקדמות בתכנית ההבראה הרב־שנתית במתוכנן, (נותרו עוד 3 שנים להשלמת תכנית ההבראה המקורית) היא זקוקה לכלים ולאמצעים שכידוע אינם עומדים לרשותה. פניות החברה ל„חברת־העובדים", למערכת הבנקאות ולגורמי ההסתדרות לדבוק בתכנית ההבראה הרב־שנתית כפי שאושרה בשעתו במוסדות „חברת־העובדים" ולהיות שותפי אמת, בהמשך ביצועה, לא זכו עד כה להיענות מעשית.

מן הראוי להזכיר שכתוצאה מפסיקת קדמות, של האיגוד המקצועי, עלה השכר הריאלי של עובדי החברה בשנת 1987 בשיעור ממוצע של 17% (תוספת קבועה של 2 מיליון דולר לחודש), מעל ומעבר לממוצע במשק ובניגוד ליכולתה של החברה ולעקרונות היסוד של תכנית ההבראה אשר התנתה כל תוספת שכר בעליה בפריון ברמת המפעל הבודד.

מדיניות ההסתדרות באשר לתנאי הפרישה מתבטאת בעלות שאיננה מתקבלת על הדעת במושגים כלכליים. שעורי הפיצויים המתחייבים ממדיניות האגף לאיגוד מקצועי עולים פי כמה וכמה על המתחייב מהחוק, על המקובל אצל המתחרים ועל שעורכותיה של תכנית ההבראה. אין להם כיסוי בתמחיר ובהפרשות ותזרים המזומנים של המערכת איננו מסוגל לשאת בהם.

תכנית העבודה לשנת 1988 קבעה שיש להקטין מצבת עובדים הקבועים ב־500־400 איש נוספים להוזיל מוקדי האבטלה ולצמצום תקורות. עד לרגע זה נמנע מהחברה על ידי המערכת ההסתדרותית ביצוע הצמצומים הנדרשים, לפי צרכיה ובמסגרת אמצעיה. בשל אילוצים ושיקולים „ציבוריים" גם לא ניתן לנו לגעת בחוקת העבודה הבסיסית שאיננה תואמת עוד לצרכיה של חברה מודרנית בענף הבניה.

כתוצאה מהמצב המתואר לעיל מתהווים שיבושים הולכים וגדלים במערכת וגורמים לה נזקים חמורים, בתפעול השוטף ובתהליך ההבראה.

חברת הגג – גם את „חברת־הגג", אשר על הקמתה החליטה „חברת־העובדים" בקול תרועה גדולה לפני למעלה משנה, כמנוף ליזום ולצמיחה וכמשענת הונית למערכת לאחר שניטלו ממנה נכסיה, לא ניתן היה להפעיל הלכה למעשה, למרות העבודה הרבה שהושקעה בנושא. זאת משום ש„חברת־העובדים" על אישיה ומוסדותיה לא היתה מסוגלת מזה חודשים רבים לממש סמכותה, ולבצע מדיניותה והחלטותיה בבירור.

הדירקטוריון והבעלים – במספר ישיבות של ועדת הכספים של דירקטוריון החברה, שהתקיימו בהשתתפות מזכיר „חברת־העובדים", ובפגישות עבודה לאין סוף, העמדנו את הבעלים על חומרת המצב. התרענו ותבענו מימוש החלטות „חברת־העובדים" וההתחייבויות המפורשות שניתנו לדירקטוריון לא פעם, בכתב ובעל־פה, לביצוע מכלול מהלכי ההבראה הרב־שנתית בתחום המימון, מדיניות השכר וההתייעלות, הקמת „חברת־הגג" וכו'. במקביל התקיימו גם מספר פגישות של הנוגעים בדבר עם מזכיר ההסתדרות לשתפו במידע ולגייסו לענין.

אנו עושים כמיטב יכולתנו להפעיל המערכת באופן תקין, כך שתעמוד במלוא התחייבויותיה, אולם מכיון שלא נמצא בקשר מועד פתרון הולם למכלול הבעיות בפניהן היא ניצבת עתה אין המוסדות המנהלים שלה מסוגלים עוד להמשיך ולשאת באחריות להפעלה התקין ולהשלמת תכנית ההבראה. על רקע זה התפטרו לאחרונה נציגי הציבור בועדת הכספים של דירקטוריון החברה.

חוששני שהמהלכים החפוזים אשר נידונו בשבוע האחרון (תוך כדי מסע השמצות ודפי חוסר אחריות בתקשורת) אינם מתיישבים עם תכנית ההבראה המקורית שכל הצדדים התחייבו לה בשעתו. מהלכים אלו משרתים ומעדיפים את האינטרסים של הבנקים הנושים על פני האינטרסים הבסיסיים של החברה, ציבור עובדיה ולקוחותיה.

הנהלת החברה והדירקטוריון שלה התנגדו לפני שנה להסדר מימוש הנכסים עם הבנקים. אשר בוקן החברה מנכסיה ללא תמורה הולמת וללא פתרונות לבעיות היסוד. המדיניות לא הקפיאוה קרוב לשמונה של מזכיר „חברת־העובדים", בכתב ובע"פ, ועל בסיס התחייבויות מפורשות לפתרון בעיות ההון החוזר ומבנה ההון – התחייבויות שלדאבוננו לא התממשו. חוששני שעתה אנו ניצבים בפני מצב דומה שאין להשלים עמו.

התכנית להעברת הבעלות על „סולל־בונה" מ„חברת־העובדים" ל„שיכון־עובדים" עשויה לסייע למערכת הבנקאות בייצוב חובות העבר ובהמשך תהליך „כינוס הנכסים", אולם אין בה כשלעצמה כדי לענות לבעיות השוטפות של תפעול המערכת. יתר על כן, לפי מצב העניינים וההתחשב בנפשות הפועלות חוששני שגורל תכנית זו יהיה כגורל „חברת־הגג".

סוף פסוק – בשעתו נעניתי לפניית יו"ר ומזכיר „חברת־העובדים" להשהות התפטרותי בעקבות מהלכי מדיניות שנכפו על החברה באורח חד צדדי, בתחום השכר ותנאי הפרישה, ולנוכח הסתבכות בהסדרים הכספיים שהתחייבו מתכנית ההבראה. הסכמתי להמשיך במאמץ של ניהול הקונצרן „על תנאי ולפי שעה".

המסגרות, הכלים והאמצעים, עליהם סוכם לא התממשו כמצופה. כפי שהוכח לאחרונה הבעלים והשותפים האחראים למאמץ אינם רוצים ו/או אינם מסוגלים לעמוד בהתחייבויותיהם. בנסיבות אלו לא אוכל עוד לשאת באחריות לתוצאות ולתפקודה התקין של המערכת האבקש לשחררני משליחות זו.

תכנית העבודה לשנת 1988, הותנתה בהסדרים בתחום ההון החוזר (ערבויות קבלניות ומימון שוטף) בתחום השקעות הפיתוח (ציוד נכסים ופרוייקטים) בתחום מבנה ההון, בתחום מדיניות השכר (הצמדה שכר לפריון ברמה המפעלית, ובתחום המשך מהלכי התאמה השוטפת למצבי השוק, (סגירת יחידות, מהלכי ייעול, וצמצומים בפיצויים מוגבלים לפי יכולת החברה.

ההאטה הכלכלית המתפתחת במשק והמתרחש בענף כתוצאה מהאירועים בשטחים רק מחריפים המצב, וחוששני שלא כתופעה חולפת. ישנה האטה בביקושים, שיבושים בביצוע וקשיים בגביה. די אם מכיר את ההוכחות המצטברות של כושר ההתמודדות של „חברת־העובדים" ו„סולל־בונה" ...

הבנקים ישנם עמדה הדדית להסתייגויות הבנקאות בכללותה לא רק שאיננה נותנת יד לפתרון מספק של בעיות מבנה ההון המימון השוטף, כשותף לביצועה של תכנית ההבראה המקורית, אלא להיפך – הבנקים נוקטים בכל המהלכים האפשריים להקטנה מהירה של החשיפה, לצמצום נפחים ולמימוש מעמדם כנושה מועדף תוך נטילת נכסים והצרת צעדי החברה.

במשך שנים „בנק פועלים" ו„חברת־העובדים" הכתיבו במודע מצב לפיו „בנק־הפועלים" היה מעשית המקור הבלעדי לגיוס הון למערכת וכמו כן המכשיר המרכזי במימון העסקים השוטפים. לשם כך שעברה לו המערכת על נכסיה והגבלה האפשרויות שלה לפנות לשוק ההון ולמקורות אשראי אחרים. בזאת נטל על עצמו „בנק־הפועלים" מחוייבות כלכלית ומוסרית כבדה.

עתה, כשהמערכת במצוקה, הבנק נותן באילוצים משלו והוא מתקשה לעמוד במחויבויות שנטל על עצמו למרות הרצון הטוב של הנהלתו הנוכחית.

יחסי העבודה ומדיניות השכר – ראויה להערכה רבה התנהגותם של הפועלים והעובדים מן השורה הנובעת מהזדהות עמוקה עם החברה ומסורתיה ומהירה לגורלה. יחד עם זאת, קבוצות שונות של עובדים מציבות תביעות חדשות, בלתי מציאותיות ובלתי אפשריות, לתוספות שכר והטבות בהשראת גורמים קיצוניים. חלקן אף אינן מהססות מנקיטת עיצומים ומשיבוש הייצור.

אנשים וכלכלה / ד.ש.

מודאגים מהיחסים בצמרת בל"ל

בבנק ישראל שוררת דאגה מהיחסים המתוחים שהשתררו בצמרת בנק לאומי. גורם בכיר בבנק המרכזי הביע את ההערכה שלא יהיה בעתיד מנוס מביצוע חילופי גברי בראשות הבנק כדי להשיב את האמון ההדדי בין ראשי הבנק.

ברקע המתיחות שנוצרה בראשות בנק לאומי עומדים שני ארועים עיקריים: פרשת תשלומי הפרישה לבכירים והמחלוקת על כפיפות הניהול של שלוחות הבנק בחו"ל. בפרשת תשלומי הפרישה לבכירים חוזרת ונשנית תביעתו של חבר הדירקטוריון, הפרופ' שמעון שטרית להביא לפיטוריו של הד"ר מאיר חת מראשות

הדירקטוריון. שטרית ממתין עתה להזדמנויות נוספות – עם הגשת דו"ח הרשות לניירות ערך והשלמת הבדיקה החוזרת של חיים צדוק – כדי לחדש ארת תביעתו.

משני צידי המחלוקת על כפיפות הניהול של שלוחות הבנק בחו"ל עומדים יו"ר הבנק הד"ר חת והמנכ"ל צדיק בינו. בעוד שחת מבקש להמשיך ולקיים את כפיפות הניהול של השלוחות בחו"ל לדירקטוריון, על פי המתכונת המסורתית בבל"ל, מבקש בינו להעביר לאחריותו המלאה את ניהול השלוחות ולנתק את הדירקטוריון וחבריו מהניהול האקזקוטיבי של השלוחות.

לאחרונה אף מנע בינו הצעה למנות כמה חברים נוספים בדירקטוריון הבנק כחברי ה„בורד" של השלוחות בחו"ל, עמדה שנתמכה גם על ידי חברים רבים בדירקטוריון עצמו, בניגוד לעמדתו של היו"ר מאיר חת. הנושא בכללו מצוי עתה בבדיקה שלועדה מיוחדת של דירקטוריון הבנק, שמסקנותיה יבחנו גם על ידי בנק ישראל.

יצוין כי למרות הדאגה שמביעים בבנק ישראל מהיחסים המתוחים שהשתררו בצמרת הבנק, מובעת הערכה גדולה לדרך תפקודו וביצועיו של בל"ל. אשר לפרשת תשלומי הפרישה לבכירים ישנה בבנק המרכזי תמיהה כלפי אלה המעוררים ציפיות שבנק ישראל יוציא את הערמונים מהאש בפרשה, בשים לב להרכב חברי הדירקטוריון בבל"ל המונים בין היתר: מפקח על הבנקים לשעבר (ד"ר חת), משנה לנגיד בנק ישראל בעבר (צבי זוסמן), סגן שר האוצר בעבר (יחזקאל פלומין), יו"ר לשכת עו"ד בעבר (מנחם ברגר) ומנכ"ל משרד בעבר (יהושע פורר).

שניצר: תחזית לחוד ומציאות לחוד

ראשי ענף היהלומים קוננו בשבועות האחרונים על הירידה צפויה ביצוא הענף בשל התייקרות חומרי הגלם. אבל מתברר שהתייקרויות אבני הגלם במהלך החודשים האחרונים בשיעור ממוצע של 13 אחוז לא פגעו ביצוא היהלומים המלוטשים, שהסתכם בחודש יולי ב־283 מיליון דולר – גידול של כ־20 אחוז לעומת חודש יולי אשתקד.

בין הצופים חזות קשה לענף בגלל התייקרות חומרי הגלם היה גם נשיא בורסת היהלומים משה שניצר.

היצוא המצטבר של היהלומים במחצית הראשונה של השנה הסתכם ב־1.6 מיליארד דולר לעומת 1.3 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. זהו גידול של כ־31 אחוז.

סגן המפקח על היהלומים במשרד התעשיה והמסחר דוד יעקובוביץ הסביר, כי חודש יולי השנה הוא חודש שיא מבחינת היקף היצוא לחודש בודד וציין את המגמה המשכת מאז תחילת השנה של גידול ביצוא היהלומים. (צבי שוברט).

טיומקין הצטרף לשטיינהרט

אבי טיומקין, אחד המשקיעים הבולטים בשוק ההון הישראלי בשנים האחרונות הצטרף למערך ניהול ההשקעות של מייקל שטיינהרט בניו־יורק.

טיומקין מוערך כאחד הכוכבים הזוהרים ביותר בשוק ההון הישראלי בשנים האחרונות, ולמרות התהפוכות שעבר שוק זה, בנה תיק השקעות פרטי בהיקף של מיליוני דולר. בתיק אחזקותיו נמנו השקעות ב„קרגל", ב„ראדאי" ובקבוצת חברות המחשבים של „איכות". עסקות רבות שביצע היו קשורות גם עם קבוצת „כלל".

מייקל שטיינהרט מנהל תיקי השקעות בסכום המוערך בכמיליארד דולר. כתב העת הנודע „פורצ'ייך" העריך שתיק השקעותיו של שטיינהרט ספג במפולת אוקטובר 1987 הפסד של כ־400 מיליון דולר, מזה 300 מיליון דולר מירידת ערך השקעותיו ב־100 מיליון דולר שנמשכו מהתיקים שבניהולו.

מ. שטיינהרט שותף בשליש בחברה המשותפת ל„כלל", ו„מריל לינץ'" ואשר עיקר השקעתה כיום היא בחברת „קרגל".

חוק חדש יזרז את רואי החשבון

ברשות לניירות ערך מקווים כי תיקון 9 לחוק ניירות הערך יגביר את קצב טיפולה של לשכת רואי החשבון בסוגיות חשבונאיות, שלא נקבעו להם כללים

מחייבים. בין הנושאים המחייבים עתה טיפול מאורי: הטיפול החשבונאי באופציות ותוצאות מו"פ.

בקרב רואי חשבון בכירים הובעה תרעומת על כך שהרשות לניירות ערך קבעה מעמד מיוחד, יוצא דופן, לנשיא לשכת רואי החשבון, במסגרת התיקון לחוק. נשיא הלשכה נקבע כמבתבת חוקית להתייעצות של הרשות לניירות ערך במקרים של בירורים חשבונאיים עקרוניים. ישראל שטראוס, המכונה על ידי חברי הלשכה כ„נשיא הנשיאים" מבקר יוזמה זו וטוען כי לנשיא הלשכה אין כל מעמד סטטוטורי וכי הכתובת בנושאים חשבונאיים הינה לשכת רואי החשבון ולא נשיאה.

ההערכה היא שאריה מינטקביץ, יו"ר הרשות לניירות ערך העדיף שהחוק יציין כתובת מוגדרת לבירור נושאים חשבונאיים – אותה התייחסות ישנה גם כלפי הבורסה, יו"ר הבורסה נקבע ככתובת לבירור נושאים הקשורים בה – כדי לפתור במהירות וביעילות נשאים המחייבים פתרון, זאת לנוכח הנסיון הקודם של הרשות לניירות ערך עם מוסדות אלה.

שטראוס מבקר גם את הסנקציה החריפה שנקבעה כלפי לשכת רואי החשבון, אם תעיז לפרסם גילוי דעת בנושא חשבונאי שבו קבעה כבר הרשות לניירות ערך עמדה. התיקון בחוק קובע שהפרה כזו תחשב לעבירה פלילית. נראה עם זאת שהרשות לניירות ערך אינה מתכוונת להפקיע מלשכת רואי החשבון את הסמכות לטפל בנושאים חשבונאיים המחייבים תשובה במהלך עבודתה של הרשות, ועל ידי תיקון החוק החדש היא תאלץ את לשכת רואי החשבון לזרז את טיפולה בנושאים כאלה, דוגמת האופציות והמו"פ, שהטיפול בהם נסחב זמן רב מדי.

ברונו חוזר בשבוע הבא

נגיד בנק ישראל הפרופסור מיכאל ברונו אמור לחזור בשבוע הבא לעבודה מלאה בבנק, זאת לאחר היעדרות של קרוב לחודש ימים לאחר ניתוח לב והחלמה שהתאוששות בביתו.

מכירות רכב: הצרכן זכאי לקבל מידע

מאת אריה ארד

לפני זמן מה, בעיצומו של המאבק לקבלת היתר ליבא את מכוניות "מיצובישי", פורסם באחד העתונים, כי יבוא מכוניות אלה אינו עולה בקנה אחד עם עקרונות משרד־התחבורה. חברת "כלמוביל", יבואנית "מרצדס", השדה שאת השמועה הפיץ יבואן מתחרה, והעלתה את הנושא בהנהלת איגוד יבואני הרכב. כולם נשבעו בנקיטת חפץ, שידם לא היתה במעל ובכך התיים עניין זה. אולם כעבור זמן ביקש האיגוד מ"כלמוביל" לקבל את הנתונים על מכירות "מיצובישי" בארץ. על כך השיבו אנשי "כלמוביל", כי "כלמוסור", תבדהרת של "כלמוביל", הביבאת את "מיצובישי", אינה חברה באיגוד היבואנים ומשום כך היא פטורה ממסירת הידיעות.

יש במעשיה זו כדי להמחיש, עד כמה חזקה התנגדותם של יבואני הרכב למסור נתונים על מכירותיהם. התנהגותם נוגדת הכלית הגינוד את המקובל במדינות המערב, שבהן מתפרסמים נתוני המכירה בצורה מסודרת ואמינה מדי חודש בחודשו. הנתונים שם אינם מסווגים לפי יצרנים, אלא לפי דגמים. כך למשל יכול אדם לדעת, לא רק כמה מכוניות "רנו" נמכרו, אלא כמה "רנו 5", כמה "רנו 9", כמה "רנו 11", כמה "רנו 21" וכמה "רנו 25". בארץ אין אפשרות להגיע לנתונים כאלה כלל. גם לנתונים על־פי יצרנים אפשר להגיע רק כעבור זמן רב.

לעומת זאת מודלפים מפעם לפעם נתונים בידי יבואן זה או אחר, כאשר הוא חושב שהם משרתים אותו. נתונים רבים נמנעים מפירסום נתונים כאלה, מפני שאין אפשרות לאמת אותם. במשרד־הרישוי, שכל הנתונים הללו מצויים בידיו באורח שוטף ומבורר, נמנע מלפרסם אותם משיקולים השמורים עימו. גם לכבס יש נתונים שוטפים וגם הוא נמנע מלפרסמם. התוצאה היא, שלצרכן הישראלי אין מידע השוב לו, המתפרסם במדינות המערב כדבר שבשיגרה.

לצרכן חשוב לדעת כמה מכוניות נמכרות ומה נתחההוק של כל דגם. יש סבורים, שהפופולריות של דגם מעידה על איכותו; יש המסתיגים, שככל שדגם פופולרי יותר, התחזוקה נוחה ואולי גם טובה יותר; יש המניחים, שככל שדגם פופולרי יותר, יהיה קל יותר למכור אותו כעבור זמן והוא ייטיב לשמור על ערכו. מאידך, יש המבקשים לקנות דווקא מכונית יוצאת דופן, שתבלוט את עיני הבריות. יש הסבורים, שכאשר המכירות יורדות, אפשר להשיג מכונית במחיר מוזל. בקיצור, מידע אמיתי ומעודכן יכול לשרת את הצרכן בבואו לקנות מכונית.

היה זה טבעי, שאיגוד יבואני הרכב יספק מידע זה לציבור מרצונו. סירובו לעשות כן מעיד על אטימותו, אבל אולי מוטב כך. מוטב שהדבר ייעשה על־פי נתונים אובייקטיביים של רשות ממלכתית או ציבורית. נראה איפוא, כי אין מנוס להפנות את הדרישה לקבל את המידע הזה מהממשלה, שבידי שניים ממשרדיה הוא מצוי ממילא: המכס רושם כל מכונית הנכנסת לארץ ורשות־הרישוי רושמת אותה בבעלותה על הכביש. אצל שניהם מצוי המידע המדוייק, כמה מכוניות מכל דגם נכנסות כל יום, כל שבוע, כל חודש. שניהם ממוחשבים עד תום. לשניהם אין כל קושי לפרסם בתחילתו של כל חודש כמה מכוניות מכל דגם נמכרו בחודש הקודם, אם רק ירצו.

ביטוח / יגאל שלם

ביטוחי הבריאות מגדילים מכירת ביטוחי חיים

חברות הביטוח מרוצות על התאוששות מפתיעה במכירות בטוחי חיים, בעיקר עקב הגידול במכירות בטוחי בריאות שחלקן נמכרים כנספח לפוליסות בטוח חיים הרשות. בבטוח האלמנטרי גדלות התביעות התוצאות התחומיות מודעות בהתאם. ההצלחה במכירת ביטוחי בריאות מעודדת חברות נוספות להיכנס לענף. בין החברות העומדות להציע ביטוחי בריאות מציינים את „ציון" „איילון" ו„הפניקס". חברת „הפניקס" תציע בקרוב פוליסת ביטוח בריאות עם כסוי סרטן, לב ומחלות קשות שתמכר כנספח לפוליסת לביטוחי חיים.

הרעה בביטוחי חבויות

בביטוחי חבויות ישנה הרעה מתמדת ביחס בין התביעות לפרמיות. הבעיה קשה בעיקר בביטוחי חבות מעבידים.

באחרונה החליטו באחת החברות הגדולות בענף להעלות את התעריפים בעשרות אחוזים, אך עדיין הפרמיה, הנגבית כאחוז מהשכר, בהתאם למיזון המקצועי, היא נמוכה. נודע כי בניגוד לממוצע פרמיה של 0.6 אחוז מהשכר, הרי היו חברות שגבו פרמיה של 0.4 אחוז מהשכר. ההערכה בענף היא כי לאור הגידול הריאלי בעלות התביעות והגידול בתביעות יהיה צורך לייקר את הפרמיות ולהחמיר את הדרישות התחזוקתיות, למשל, בבדיקת סוג העובדים. בביטוח אחריות מקצועית של רו"ח ועו"ד יש לאחרונה גדול בתביעות אך השפעתן על תוצאות הענף עדיין קטנה יחסית.

הנחות לדירות עובדי בל"ל

בנק לאומי ממשיך בהסכם המיוחד עם חברת בנין (מגדל) במסגרתו ניתנות הנחות לביטוח דירות עובדי בנק לאומי כנגד השתתפות עצמית גבוהה יותר.

השנה הצליח וועד עובדי בנק לאומי להוריד את סכום ההשתתפות עצמית ל־2,000 ש"ח לעומת 2000 דולר בעבר. ההחזר הארוך לשנתיים כאשר הפרמיה השנתית הנה 160 ש"ח, בבבכר תשלומים.

מאבק הסוכנים בתחרות ברכב

תכונה ניכרת קיימת באחרונה בלשכת סוכני הביטוח שאינה משלימה עם המצב הקשה בענף הרכב. סוכני הביטוח מבקשים להלחם בתחרות שבקורה בין היתר בחברות בטוח שרוצה לעצור יותר. פרשת לתנגל כדם הסתיימה כאשר כמתינים לצעדי הבפיקה על הבטוח כנגד התרעות. בלשכה במשיכים בהבנות לכנס אלכנכר חושה בספטמבר, שיתוק את ברבית סוכני הביטוח בענף.

מומלץ לבדוק הכסוי למקרי שריפה במחשבים

התבורות הכהירות בתחום המחשבים והערכה בהמוחשבות בהריבות עידנות רבה בעת רכישת פוליסת הביטוח לציוד זה. „בעיף קביעת ערך, המכונה בשפה המקצועית כינון ערך, המקבל בפוליסות אש רבות, עלול להביא למצב, שבו המבוטח עלול לשלם בביטו לאחר שניזוק רכושו כתוצאה מדליקה". קובע יועץ הביטוח דוד גוברין. לדבריו, המבוססים על עדויות רבות בביצור ראשון, נדרש המבוטח לשלם בשל הניכוח המקבל, הקובע כי המבוטח יזכה בפיצוי כלא בעבור התיקון, הרכישה או ההקמה של הרכוש שניזוק לא דיבר ביאור.

חברת הביטוח מתנה סייג בפוליסה כי „אחריות חברת הביטוח תהיה מוגבלת לרכוש באותו טיב, סוג או טיפוס של הרכוש שניזוק ושאינו נרחב מאותו רכוש בעת שהיה חדש". לדברי גוברין בקור הבעיה היא בהגדרת השיפור לבבוטח. כיון שהגדרה זו מתייחסת לביצועי הציוד ותפוקתו. בעידן של התפתחות טכנולוגית כה מואצת, ובעיקר בתחום המחשבים והציוד הממוחשב, קורה פעמים רבות, שהמבוטח אינו יכול לחזור ולרכוש אותו ציוד שעלה או ניזוק כאשר כיום שהיצרן שיכלל אותו, או הרחיב אותו, במונחים של ביטוח, הזיל לשווק את המוצר. הזהה לזה שניזוק.

„החקלאים שילמו ריבית ריאלית בשיעור 30%"

מאת דויד משיוב

החקלאים שלמו בשנת תשמ"ח ריבית ריאלית בשיעור 30 אחוז על שלושים אחוז מכלל ההלוואות שהם קבלו מהבנקים טוענים מזכירי תנועת המושבים גדליה גל ויוחנן דניאל הדוחים את טיעוני מנכ"ל איגוד הבנקים ד"ר אשר הלפרין המפרסם, כי החקלאים שלמו ריבית נמוכה יותר בממוצע.

מזכירי תנועת המושבים מבססים טיעונם זה על נתוני המרכז החקלאי ומדגישים, כי שום חקלאי לא יוכל לייצר בריבית כה גבוהה מבלי לאכול את נכסיו.

מזכירי תנועת המושבים קוראים למנכ"ל איגוד הבנקים לדאוג למתן אשראי נוח וזול לחקלאים כפי שהדבר נהוג בארצות המערב.

„אל־על" תגברה טייסיה

מאת אריה ארד

"אל־על" הגדילה את מספר הטייסים ברבים מקווה האירופיים כדי למנוע שיבושים בלוחות־הזמנים כתוצאה מכך, שהטייסים מג־יעים לגבול שעות־העבודה שלהם. הדבר כרוך בהוצאה ניכרת לחברה, המצאת מבילא על קו הפסד השנה בשל הירידה במספר הנוסעים.

תיגבור צוותי ה־יסים בא בין היתר על רקע "פרשת עבודה" לפני כחודשיים, כאשר ג'מבו הופנה לשדה עובדה בשל ערפל כבד בלוד. לברות שהערפל התפזר כעבור 20 דקות, נאלצו הנוסעים להמתין חבש שעות על הקרקע, מפני שהטייסים גברו את זמן־העבודה המורשה בתקנות הטיס והיה צורך להביא לעובדה צוות חדש של טייסים. המקרה פגע קשות במוניטין של "אל־על", לבד מההוצאות שגררו לה.

בעקבות הפרשה הזאת, על רקע התקלות התכופות במטוסים ובשל "פקקי־התנועה" בשמי אירופה החליט להוסיף קברניט נוסף לטיסות הארוכות, כדי שבשום מקרה לא יווצר מצב שבו הטייסים אינם יכולים להמריא באירופה ואינם יכולים "לספוג" שיבוש בנחיתה בארץ, מפני שזמן־הטיסה המורשה שלהם נגמר.

הבונדס צופה גיוס שיא השנה

מאת אמנון אמד

מתחילת השנה מכר מפעל ה"בונדס" אגרות חוב בהיקף של 331 מיליון דולר – ברמה לסך ההון שגייס המפעל בתקופה המקבילה בשנה שעברה. בחודשים האחרונים השקיעו ראשי ה„בונדס" בעולם מאמצים מרובים להגברת מכירת האיגרות.

לדברי נשיא ה„בונדס", יהודה הלוי מצביעים נתוני החודשים האחרונים על כך שהשנה יגוייס סכום שיא העולה אף על הסכום שגוייס אשתקד. בשנה שעברה הצליח ה„בונדס" לגייס 604 מיליון דולר, וכמחצית הסכום הופנתה לפדיון אגרות חוב ישנות.

בשבוע הבא תתקיים הועידה הבינלאומית של מפעל ה„בונדס". לועידה, שתימשך שבוע, יגיעו למעלה מ־500 מנהיגים יהודים מכל העולם, מרביתם מארצות הברית וקנדה. במהלך הועידה ייפגשו משתתפיה עם ראש הממשלה וממלא מקומו, שרי האוצר והבטחון, הרמטכ"ל ועם גורמים בכירים בממשל ובמשק. בין הפגישות יסיירו האורחים מחו"ל במקומות שונים בארץ.

מאז היווסדו בשנת 1951 מכר מפעל הבונדס אגרות ללמעלה ממליון אנשים פרטיים וללמעלה מ־14 אלף גופים ומוסדות פיננסים ברחבי העולם. היקף גיוס ההון בתקופה זו הסתכם בכתשעה מיליארד דולר, מהם כחמישה מיליארד דולר כבר החזרו.

הסכם פיצויים ב„חסין אש" המועבר עתה לניהול העובדים

מאת אמיר רוזנבליט

במפעל לרעפים „חסין אש" בבאר שבע, שכל 60 עובדיו פוטרו באחרונה כשלב ראשונה להעברתו לניהול עצמי של העובדים, נחתם בימים אלה הסכם פיצויים. תוך עשרה ימים אמור המפעל להיפתח במתכונתו החדשה, כשרק 24 מתוך המפוטרים ייקלטו בו מחדש. כל יתר העובדים פורשים מהעבודה, על פי הסכם הפיצויים שנחתם בין נציגי הנהלת „כור", האיגוד המקצועי במועצת פועלי באר שבע, ונציגות העובדים.

במסגרת ההסכם, נחתם סעיף יוצא דופן על פי אמות המידה המקובלות בהסכמי הפיצויים לגבי מפעלים שנסגרו, לפיו ייהנו מספר עובדים הקרובים לגיל פנסיה מהקצבה חודשית קבועה (במקום קבלת סכום פיצויים חד פעמי) עד שימלאו להם 65 שנה. משלב זה ואילך ייהנו העובדים מפנסיה רגילה. כל יתר העובדים שפוטרו יקבלו פיצויים מדורגים על פי שלוש קבוצות ותק, כאשר השיעור הממוצע של הפיצויים עומד על כ־130 אחוז. לסכום זה יתווספו הפיצויים העומדים לרשותם של העובדים בקרן הפנסיה ההסתדרותית „גמל".

מזכיר האיגוד המקצועי של העובדים במועצת פועלי באר שבע, מאיר בביוף, מסר אתמול כי הסכם הפיצויים שהושג מתחיל להתבצע בימים אלה. במקביל, נשלמים כל הסידורים להפעלת המפעל במתכונתו החדשה, לפיה יוחכר המפעל ליד העובדים וינהל כמשק עצמי שלהם. מנכ"ל המפעל, מנחם אמיתי חושב, ימונה במשך שלושת החודשים הראשונים להפעלתו על ידי קונצרן „כור", כמסורה להקל על העובדים בשלבי ההפעלה הראשונים, זאת בנוסף לקווי האשראי ומערכת השיווק שתעמיד „כור" לרשות העובדים.

הנחה ברכישת קרנות מט"ח

לאור ההתעניינות הגוברת בקרנות שעיקר נכסיהן בניירות ערך צמודי מט"ח ובמניות הבנקים בהסדר, החולש על מכירת יחידות במחיר מופחת בקרנות „צבר" ו„רשף" שבניהול בנק הפועלים. על־פי ההצעה, תימכרנה היחידות בהנחה של 50% על שיעור התוספת (המדורג) הרגיל בתקופה מ־7.8.88 ועד 31.8.88.

הנחות אלה ניתנות בנוסף להסדר של רכישה ללא כל שעור הוספה של יחידות בקרן „חץ" המופעל עד סוף חודש אוגוסט. קרן „חץ" מיועדת בעיקר למשקיעים לתקופות זמן קצרות.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5069.16	5033.65
אבוקה	—	—
אגוז	288.10	282.56
אגם	111.72	109.54
אדיר	1915.72	1878.03
אדם	142.68	139.91
אופיר	175.58	174.36
אור	454.85	450.86
אוריין	129.84	127.26
אורלי	313.16	310.88
אורן	855.17	838.44
אייל	5726.70	5614.54
איריס	5704.00	5627.73
איתן	841.04	824.35
אלון	685.85	671.92
אלמוג	701.70	688.05
אנליסט		
אג"ח	110.09	108.51
אנליסט		
גמישה	99.69	97.32
אנליסט		
מניות	84.58	82.55
אנקור	87.59	86.24
ארז	270.20	264.92
אש	121.24	118.56
אשל	192.39	188.61
אתגר	78.84	77.38
אתרוג	278.71	275.99
בדולח	139.31	136.64
ברוש	517.95	507.90
בזק	453.26	444.13
ברקת	—	—
גביש	1624.20	1592.81
גבע	122.28	120.49

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גדן	479.15	476.99
גיא	111.47	109.84
גיל	3160.20	3107.55
גלית	711.63	702.88
דורבן	334.79	331.56
דוכיפת	509.96	500.02
דולב	272.46	266.83
דורון	156.57	151.68
דותן	295.72	290.19
דליה	607.94	597.41
דרור	318.06	312.34
דקל	320.15	313.94
הדס	391.76	389.15
הילה	437.60	435.63
הדר	596.29	585.91
זוהר	118.52	116.84
זיו	146.80	144.74
זינוק	99.12	97.06
זיק	—	—
זמיר	383.30	375.81
חוחית	185.50	181.45
חליפין	155.84	155.42
חלמיש	223.12	221.63
חן	161.99	161.99
טופז	126.78	123.91
טל	6732.25	6658.54
יובל	493.26	483.85
יהלום	158.37	155.34
יסודות	359.80	357.05
ישרה	487.18	477.78
כוכב	265.30	260.10
כחל	136.94	154.28
כלנית	663.07	651.47
כספית	295.39	291.24

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	131.22	129.15
כתר	1254.80	1217.04
להב	4873.81	4779.50
לבסקיע	135.59	133.92
לפיד	—	—
לקס	2098.19	2055.84
לשם	416.03	413.24
מבשר	1487.97	1459.88
מבטח	4278.28	4248.20
מגן	290.31	286.17
מבחר	3929.22	3893.29
מור	1451.25	1430.47
מורן	856.13	845.65
מטח	26666.68	26254.81
מיטב	1134.00	1112.19
מכלול	87.09	85.42
מנוף	4560.05	4472.99
מעיין	783.35	768.69
מקבה	418.46	415.66
מרווח	134.61	134.15
מרחב	1474.83	1447.20
נטה	156.43	154.16
נטיף	247.85	246.05
נבע	423.07	416.67
נילי	117.99	116.25
נבון	640.61	629.06
סגולה	149.44	146.50
סלע	409.37	486.62
סנונית	588.46	576.96
סער	362.99	356.00
ספיר	180.41	179.96
עדיף	351.13	344.52
עדית	739.49	734.01
עידן	534.30	526.73

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
ענבר	121.09	118.54
עצה	2261.46	2245.25
עפרוני	549.21	538.47
ערמון	127.19	124.76
פאר	1609.25	1577.77
צבר	574.07	562.71
צופית	482.35	472.89
צוק	136.05	135.70
צייד	1236.99	1212.34
צביה	516.47	509.07
צמרת	159.58	158.20
צפיה	109.78	108.34
קלע	168.99	168.15
קשת	113.79	111.59
רביה	16555.54	16416.10
רימון	145.49	145.20
רקפת	906.24	891.46
רשף	456.84	447.41
שבים	494.31	484.91
שהם	379.55	375.88
שני	107.03	104.95
שירה	451.37	448.07
שניר	445.48	436.79
שובב	611.46	602.50
שחק	627.09	615.03
שקד	195.92	192.10
תאנה	236.92	234.60
תדהר	495.80	492.85
תירוש	604.31	596.92
תנופה	109.38	107.19
תפוז	277.29	271.94
תפוח	213.89	212.35
תרשיש	119.61	117.32
תשרי	569.36	564.76

כנס חרום של החקלאים תובע חוק שיפצה על נזקי השרב

מאת דויד משיוב

כנס חירום של חקלאים מכל רחבי הארץ תבע אתמול מהממשלה לשנות את מדיניותה כלפי ענף החקלאות ולפצות את הענף על נזקי השרב שגרמו להרס ענפים חקלאים רבים. הכנס תבע לחוקק לאלתר את חוק אסונות הטבע בחקלאות.

משתתפי הכנס קבלו, כי בגלל מצב החקלאות השרות נגנשים ומשקים חקלאים מועמדים למכירה. היו שתבעו שהמגזר החקלאי ינקוט בצעדים אופרטיביים כולל הפסקת אספקת תוצרת חקלאית לאוכלוסייה, כדי לחייב את הממשלה לשנות מדיניותה ולסייע באורח מיידי לענף.

הכנס היה מלווה בצעקות ובהתפרצויות של חקלאים שונים. מנכ"ל משרד החקלאות מאיר שמיר אמר, כי הדיון עם משרד האוצר מתבסס על פצוי של 80 מיליון דולר בנזקים ישירים שנגרמו לחקלאים ועוד 30 מיליון דולר פצוי על נזקים שנגרמו למערכות התומכות בחקלאות. הוא הדגיש, כי המדובר הוא במענק ולא בהלוואה. הוא אמר, כי שר החקלאות הגיש לממשלה הצעת החלטה האומרת, כי הממשלה מחליטה על מתן סיוע לחקלאים בגלל נזקי השרב והיא מטילה על שרי האוצר והחקלאות להגיש תכנית מעשית למתן סיוע זה וכן שהממשלה מחליטה לתמוך בחוק אסונות טבע בחקלאות.

יו"ר האגף המשקי במרכז החקלאי חיים מלכה אמר, כי הנזקים שהשרב גרם לחקלאות מתבטאים בנזקים ישירים בסך 300 מיליון שקל ובנזקים של 150 מיליון שקל למערכות הנילוות. התביעה היא למענק ולא להלוואה.

מנכ"ל התאחדות האיכרים, שלמה רייזמן אמר, כי החקלאות גוועת וכי תוך ארבע שנים נצטרך לייבא תוצרת חקלאית לישראל במקום לייצא כיום.

מזכיר המרכז החקלאי שמעה אסף אמר, כי החקלאות מתדרדרת בשנים האחרונות והקיפאון הלאומית עוברת לידי זרים בגלל נטישה של חקלאים. נשיא התאחדות האיכרים אליהו איזקסון אמר, כי ישנה סכנה מוחשית לאחיזתו של העם היהודי באדמתו החקלאים אינם יכולים לשאת את נטל הריבית את חוסר האשראי ואת הקפאון בשער הדולר.

יו"ר מועצת הפרדסים ראובן איילבר אמר, כי בגלל הקפאון בשער הדולר השחיקה ברווחיות היצוא החקלאי מגיעה לכדי כמאה מיליון דולר בשנה.

בתום הדיון שהיה סוער הוליט הכנס להסמיך את מטה החירום לטפל בנזקי השרב ולפעל לקבלת מענק מיידי לכסוי הנזקים וזאת על פי העקרונות שסוכמו עם משרד האוצר.

הבינלאומי מוסיף תקופות הפקדה ב„פק"מ משופר"

הבנק הבינלאומי מרחיב את אפשרויות ההפקדה בתוכנית „פק"ם משופר". עד כה נהנו בעלי פקדונות לתקופה של שלושה חודשים מריבית בשיעור של 95% מריבית המכרז המוניטרי של בנק ישראל, אך לא פחות מריבית ה„פריים" (כיום 15%). הריבית נרשמת לזכות המפקידים בכל שבוע.

מעתה יכלול ה„פק"ם המשופר" מספר מסלולים לתקופות שונות בשיעורי ריבית מותאמים לריבית המכרז המוניטרי.

סכום המינימום להפקדה ב„פק"ם משופר" הופחת והוא יהיה מעתה 2,500 ש"ח. הסכום המירבי – 250,000 ש"ח.

ב„פק"ם משופר" נהנים המפקידים מריבית הצמודה לריבית המכרז המוניטרי, כאשר מובטחת להם ריבית מינימום. כך לדוגמא קיבלו המפקידים ב„פק"ם משופר" לפני שבועיים ריבית של 16.51% לשנה ובשבוע שעבר ריבית של 15.42% לשנה, זאת לאחר שהבנקים נקלעו לגרעונות נזילות ושילמו מחירים גבוהים עבור האשראי שהעמיד לרשותם בנק ישראל במכרז המוניטרי.

صكنا من الاصل

ילד בן חמש טבע בכנרת; הרביעי העונה

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

ברעז אברהמי בן חמש מאלון שבות שבגוש עציון טבע אתמול אחר הצהריים בחוף הדקל בטבריה.

ברעז הגיע עם אמו ושלושת אחיו לחוף. אמו חשבה שבנה משחק על החוף, וכשהתברר כי הוא נעלם, הזעיקה עזרה.

הילד נמשה מתוך המים, ושתי אחיות ורופאה שהיו בחוף ביצעו בילד הנשמה. צוות ניידת לטיפול נמרץ טיפל בו יותר מחצי שעה והעבירו לבית-החולים "פוריה", שם נקבע מותו.

בעשרה הימים האחרונים טבעו בכנרת ארבעה בני אדם.

נעצרו שלושה מצרים שהסתננו לחפש עבודה

נשיא בית משפט השלום בבאר שבע, השופט יוסף רבי, ציווה שלשום לעצור שלושה אחים מצרים שהסתננו לישראל.

עודה מנסו סולימאן בן 19, עיד סלימאן סבח בן 24 וחסן סלימאן אחסן בן 24, שלושתם מכפר אל מלח במצרים, הסתננו ביום א' לישראל ונתפסו על-ידי חיילי צה"ל. בבית-המשפט הם אמרו, שכוונתם הייתה לחפש עבודה בישראל.

נציג המשטרה ביקש מהשופט לצוות על מעצרם ל-10 ימים, שבמהלכם יוגש נגד השלושה כתב-אישום ויחלו ההליכים לגירושם מהארץ. החשודים הסכימו להישאר במעצר, והשופט נעתר לבקשת המשטרה וציווה לעוצרם כמבוקש.

ועדת התעסוקה של ההסתדרות קוראת:

להבריא מפעל "תדיראן" בקריית מלאכי שנשרף

ועדת התעסוקה של ההסתדרות, בראשות עליזה תמיר, פנתה להנהלת "תדיראן" לפעול בכל יכולתה להבראת המפעל ליצור מעגלים מודפסים בקריית מלאכי, שעלה בלהבות.

תמיר מציינת את מצוקתם של 204 עובדי המפעל, שנותרו ללא תעסוקה. כן פנתה עליזה תמיר לקרן לביטוח אבטלה ולקרן למניעת אבטלה, לסייע לציבור העובדים ולאפשר להם הכשרה בקצועית במשך תשעה חודשים, עד אשר ייפתח המפעל מחדש.

מנכ"ל המפעל, אילן קסלר, ציין בפני ועדת התעסוקה, שתוך עשרה חודשים ניתן לכונן את המפעל, ותוך 18 חודש להביאו למצב כפי שהיה ערב השריפה, לפני חודשים מספר.

שלמה סופר, מזכיר מועצת פועלי קרית גת, אמר שהשריפה במפעל "תדיראן" במקום היתה אחד הימים העצובים ביותר לעיר. כן אמר שמפעל "הוד אור" בקריית מלאכי עדיין סגור, וב"גולדפרוסט" צמצמו ב-50 העובדים.

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
המכון היהודי-ערבי

المعهد اليهودي - العربي
التابع للهستدروت
في بيت بيرل

הטור החודשי

סימפוזיון

ביום 21.7.88 נערך במכון סימפוזיון בהשתתפות פעילים יהודים וערבים על הנושא: "האם יש צורך בהקמת מפלגה ערבית ישראלית". יו"ר המכון הח' נתן אלמוזלינו השמיע דברי פתיחה כלדקמן:–

הקמת מפלגה ערבית לאומית תחליש במהותה את תהליך הדו-קיום בין יהודים לערבים במדינת ישראל. ההסטוריה מלמדת שגם במדינות בהן קיים משטר דמוקרטי ושוויוני, במדה ומיעוט לאומי מקים לעצמו מפלגה עצמאית מביא הדבר להחרפת היחסים בין הרוב במדינה למיעוט הלאומי. החרפת היחסים מטבע הדברים גורמת להקצנה של המיעוט הלאומי ולתגובה של הרוב. יש חשש רציני שתהליך זה יתרחש גם במדינת ישראל עם הקמת המפלגה הערבית הלאומית והתוצאה מכך תהיה בלימת תהליך הדו-קיום.

אלמוזלינו ציין עוד, שעל האזרחים הערבים במדינת ישראל להאבק להבטחת זכויותיהם כתושבים וכמתם כמיעוט לאומי באמצעות המסגרות הפוליטיות הקיימות במדינה תוך שיקול דעת רציני איזו מפלגה יש בכוחה להבטיחה ולישם את תהליך הדו-קיום, ההבנה והשיתוף הלכה למעשה, יום יום בכל תחומי החיים.

המועמדים לכנסת מטעם מפלגת העבודה הח"ה: נואף מצאלחה וצאלח טריף, הציגו את הישגי השתלבות החברים הערבים במערכות ההסתדרות ומפלגת העבודה, תוך הבטחת ייצוג נאות לערבים במוסדות הנבחרים. למרות שקיימות עדיין בעיות – לדעת הדוברים – שלא מצאו את פתרונן אין הם רואים צורך בהקמת מפלגה ערבית נפרדת שתפגום ללא ספק ברקמת היחסים בין יהודים לערבים.

השר מוטה גור סקר את מערכת היחסים בין מפלגת העבודה והחברים הערבים והתנגד להקמת מפלגה ערבית חד-לאומית שכן זו עלולה בכוח הנסיבות שלא ברצונה להדרדר לקיצוניות לאומית – ממנה תצמח פורענות ולא תסייע לפתרון בעיה כל שהיא.

הח' אחמד אבו עצבה פרש את מגמות המפלגה הערבית שתלחם לשוויון מלא של התושבים הערבים, תזדהה עם הקמת מדינה פלסטינאית ותתנגד לכיבוש.

הח' אבו עצבה הטיל ספק בהדרדרות לקיצוניות והדגיש כי מפלגתו אינה נוטה לכך.

הסימפוזיון הונחה על ידי הח' יעקב כהן.

"מפגש"

בראשית יולי הופיע גליון "מפגש" מס' 9 הכולל יצירות ספרותיות בשתי הלשונות עברית וערבית. בגליון זה משתתפים הסופרים: חיים גורי, מחמד עיטאים, אדוארד סעיד, פנחס שדה, חלים ברכאת, נתן זך, אבא קובנר, חייקה גרוסמן, ריאד ביידס, לובה אליאב, מנחם מילסון ואחרים.

ניתן להשיג את הגליון במחיר הנחה (10 שקלים) על ידי פניה בכתב למכון או בטלפון: 052/450561, 03-5054618.

סמינר לבוגרי תיכון בקיבוץ אייל

המכון סייע לקיבוץ אייל בהכנת תוכנית ובתקציב סמינר בן יומיים לבוגרי תיכון מהקיבוץ בנושא יחסים יהודים ערבים דו-קיום. הבוגרים שמעו הרצאות יסוד בנושא וקיימו סדנאות דיון בהדרכת מנחים מקצועיים. המכון ארגן לכל ביקור בכפר טירה שכלל מפגש ודיון עם צעירים ערבים.

סמינר לחניכים יהודים מחו"ל

המכון ארגן יום עיון לחניכים יהודים מחו"ל שהגיעו להשתלמות באולפני "לוס אנג'לס" בפתח-תקוה. מגמת יום העיון היתה לידע את החניכים היהודים בכל הקשור לסוגית הדו-קיום ושילוב הערבים בחיי המדינה.

הצגת פרסומי המכון ביריד ספרים בינלאומי

"בית ההוצאה הערבי", המהווה חלק מעמותת המכון, יקים דוכן ביריד הספרים הבינלאומי שיערך בראשית אוקטובר בפרנקפורט. הדוכן יכלול גם את הספרים והפרסומים שהוצאו על ידי המכון ובעיקר את ספרם של אהרון ועמליה ברנע "ללכת שבי" ואת הספר אנטולוגיה על השואה שערך מאיר אורקין בתרגומו של עורך פרסומי המכון הח' מחמד עיטאים.

ביקור באום-אל פחם

הנהלת המכון – במסגרת ביקורה בישובים – ערכה ביקור בועד פועלי אום-אל פחם ביום 17.7.88 וקימה דיון עם חבר העובדים והמזכיר הח' יוסף ג'ברין.

הח' ג'ברין פרש את פעילות הועד בשטח התרבות, ההסברה, "נעמת", האיגוד המקצועי והנוער העובד. הוא הדגיש במיוחד את בעיית הכשרתם של המדריכים הצעירים וכמו כן הכנת תוכניות פעולה.

הח' אלמוזלינו, יו"ר המכון, הבטיח למזכיר הועדה סיוע בקיום סמינרים לפעילים והכשרת המדריכים, ואכן לאחר הסיור סיכם הח' כהן עם הח' צבי לבנון על קיום סמינר להכשרת מדריכים.

ביקור-חג

ערב חג הקורבן ערך יו"ר המכון, הח' נתן אלמוזלינו ושרת הבריאות הגב' שושנה ארבלי אלמוזלינו, ביקור אצל הח' עומר מצאלחה מרכז המכון. בביקור נכחו החברים: נואף מצאלחה, מיכה גולדמן, ראשי המועצות המקומיות דבוריה ושיבלי, מנהל בית החולים "העמק", הח' לוטפי משעור ועוד.

"דפי מידע"

הנהלת המכון החליטה להוציא בקרוב חוברת נוספת של "דפי מידע" והפעם על סעודיה. כמו כן מתכננת ההנהלה הכנת חוברת על איראן ומלחמת המפרץ.

מחאה בעכו על אי-צירופה לחוק ערי פיתוח:

מדינת ישראל עלולה לאבד את עכו אם לא ישופר מצב התעסוקה

מועצת הפועלים ארגנה סדנת תעסוקה למפוטרי תגל

מאת יוסי ליבוביץ, כתב "דבר"

קברניטי העיר עכו מודאגים מאוד מההחלטה שלא לכלול את עכו בעיירות-פיתוח על פי חוק ערי פיתוח, ובכך למנוע מהם הטבות שיקבלו ערים שכנות.

במבריק ששלח אתמול מזכיר מועצת הפועלים יהושע כץ לשרים פרס, נסים, יעקבי ושרון נכתב: "אני רואה בחומרה את הכוונה שלא לכלול את עכו בחוק ערי הפיתוח. עכו סובלת ממשברים בתעשייה ובתעסוקה, מנטישת אוכלוסין וצמצום האוכלוסיה היהודית בעיר, ומדינת ישראל עלולה לאבד אותה, אם לא יעשו צעדים דחופים".

העיר עכו ידעה בזמן האחרון שורה של משברי תעסוקה. מפעל "תעשן" של התעשיין ספף חיטהיימר נסגר וקרוב ל-40 עובדיו פוטרו. למתפרת "אודם איילה", שבה מועסקים כ-100 עובדים, מונה מפרק בגלל בעיות תפעול והוצאות כבדים לבנקים. מפעל "תגל" נסגר, ו-120 עובדיו פוטרו או פרשו. שורה נוספת של מפעלים באזור עכו, בכללם תשלובת "מילואות", נקלעו לקשיים וייתכן שצפויים פיטורים נוספים.

עבודה חילופית

בתוך כך נעשה השבוע מאמץ למצוא מקומות עבודה חילופיים לעובדי "תגל". מועצת פועלי עכו ארגנה סדנה תעסוקתית בשיתוף עם מטה התעסוקה של ההסתדרות לכ-120 מפוטרי המפעל.

העובדים קיבלו הכוונה ויעוץ באמצעות נציגי משרד העבודה, שירות התעסוקה נציגי התאחדות התעשיינים וגופים אחרים. במרכז נערכו דיונים בקבוצות בנושאי "בעיות בעת פיטורים והתמודדות עם משברי תעסוקה". בתום הדיון נפגשו העובדים עם נציגי המעסיקים לשם התקשרות להצעות עבודה.

נציגי שירות התעסוקה והתאחדות התעשיינים מסרו, כי כמה מפעלים בגליל מוכנים לקלוט מסגרים, מכונאי אחזקה ועובדים בלתי מקצועיים. יו"ר מטה התעסוקה בהסתדרות עליזה תמיר ציינה, כי עצם המפגש עם נציגי המוסדות יסייע לעובדים.

המשטרה תפסיק לחקור את עצמה: ביהמ"ש ידונו בעבירות השוטרים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

בתי הדין למשמעת של המשטרה לא ידונו יותר בעבירות פליליות של שוטרים – זהו אחד התיקונים, שהצליח שר המשטרה חיים בר-לב להעביר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית בחוק פקודת המשטרה.

בפגישה עם תא כתבי המשטרה מסר אתמול בר-לב, כי עתה לא תוכל יותר להישמע הטענה שהמשטרה שופטת את עצמה בעבירות פליליות המבוצעות על-ידי שוטרים.

על-פי התיקון, יוכל בית הדין למשמעת לדון בעבירות שימוש בכוח רק אם הן בעלות גוון משמעתי, וגם זאת לאחר אישור היועץ המשפטי לממשלה. שימוש לא חוקי בכוח, למשל בעת חקירה, ייחשב לעבירה פלילית לכל דבר.

גם מעמדו של בית הדין למשמעת שונה, ובוטלה סמכותו להטיל עונשי מאסר בפועל. הוחלט גם להקים בית-דין לערעורים בראשותו של קצין בדרגת ניצב שיתמנה לדון בתיק. כמרכבן יישב בהרכב שיפוט בשימוש לא חוקי בכוח נציג ציבור, עו"ד, שייבחר על-ידי שר המשטרה בהסכמת שר המשפטים.

שר המשטרה ציין עם זאת, כי למרות נכונות המשטרה, היועץ המשפטי לממשלה לא מעוניין לקבל על עצמו את כל נושא חקירת עבירות המבוצעות על-ידי שוטרים.

שינויים הוכנסו גם בפקודת שירות בתי הסוהר, העיקרי הוא הקמת בית דין למשמעת. עד כה נדונו סוהרים בפני דיין יחיד, גם בעבירות משמעת חמורות. עבירות אלה ידונו מעתה בפני הרכב של שופטים. סמכויות הרכב בית הדין למשמעת יהיו זהים לאלה של המשטרה, וגם כאן הוסדרה ערכאת ערעור.

היריות בשוק בצלאל – בגלל ריב על ירושה

שני אחים מראשון לציון, בני 38 ו-36, ותושב תל-אביב בן 35, נעצרו אתמול כחשודים ביריות בשוק בצלאל בתל-אביב. המשטרה סבורה, כי מדובר בסכסוך משפחתי על רקע ירושה.

שלשום נורו כמה יריות לעבר דוכן פלפל בשוק על-ידי אלמוני שהגיע למקום עם מכוניתו. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

חוקרי מרחב הירקון של משטרת תל-אביב פתחו בחקירה והעלו חשד, כי הרקע ליריות הוא סכסוך בין בני משפחה. החוקרים עצרו את שני האחים, שבבעלותו של אחד מהם דוכן לממכר צעצועים. מחקירת האחים עלה החשד, כי קיים ביניהם סכסוך ממושך על הירושה, שקיבל האח בעל הדוכן מאביהם המנוח.

החוקרים הצליחו לאתר את כלי הירי ששימש את היורה – נשק מסוג "קארל-גוסטב" – כשהוא מוחבא במקום מסתור בתל-אביב. המשטרה סבורה, שלעצור השלישי בפרשה, תושב תל-אביב, יש קשר לפרשה.

בת 17 נאנסה ליד אבו כביר

(ע). צעירה בת 17 נאנסה על-ידי שני אלמונים סמוך לבית הקברות המוסלמי באבו-כביר.

הצעירה התלוננה במשטרה, כי השניים הסיעו אותה לשדה נטוש בקירבת בית הקברות ושם אנסו אותה בזה אחר זה. הצעירה נתקבלה קלות. המשטרה פתחה בחקירה.

אסיפת בצורת

ישראלי, פרדסן מפתח-תקווה, נואם נאום תקיף בכינוס חירום של הארגונים החקלאים. הרוחות בכינוס התלהטו, לאחר דרשו לנקוט צעדים קיצוניים, כגון הפסקת שיווק תוצרת. בסופו של דבר התקבלה החלטה הקוראת לממשלה לחוקק חוק מיוחד להגנה מפני אסונות טבע. (צילום: ורד פאר / פ.פ.א.)

הרכב התנגש בעץ והתהפך – חייל ומתנדב מאנגליה נהרגו

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

חייל מחולון ומתנדב מבריטניה נהרגו בתאונת דרכים, שאירעה אור ליום אתמול בדרך לקיבוץ רוחמה. חמישה אנשים נוספים נפצעו, בהם שתי מתנדבות משוודיה שנשארו לאשפוז בביה"ח "ברזילי" באשקלון ואין סכנה לחייהן.

התאונה אירעה בשעה שתיים אחר חצות, כשחבורת צעירים היתה בדרכה למשק לאחר בילוי באחד הפאבים בעיירה שדרות. לא הרחק מחוות "שקמים" איבד נהג המכונית – "פג'ו" סטיישן – את השליטה על הרכב וזה גלש משולי הכביש, התנגש בעץ והתהפך וגרם למותם של אנדריי הובר, מתנדב בן 25 מבריטניה, והחייל ברעז מנשה בן 19 מחולון. הודעה על מותו של המתנדב מבריטניה נמסרה לקונסוליה הבריטית.

בבדיק בדמו של הנהג שנפצע הסתבר שאותו האלכוהול היה תקין, ולא זו היתה הסיבה לאובדן השליטה על ההגה. בבית החולים נשארה לאשפוז מתנדבת משוודיה שמצבה בינוני.

הולך רגל אלמוני נפצע באורח קשה בתאונת "פגע וברח" ביום ב' בלילה, בעת שחצה את הכביש ברחוב העצמאות פינת הבנקים בחיפה.

עובדי 'מבנים תעשיה' בחולון יפגינו נגד פיטורי 80 מהם

מאת עמרם נבאי, סופר "דבר"

עובדי מפעל "מבנים תעשיה" באזור התעשיה בחולון יקיימו היום הפגנה גדולה, שבמהלכה ישביתו את העבודה, במחאה על כוונת "בורי" לסגור את המפעל ולפטר כ-80 עובדים ותיקים, אשר רובם מועסקים במקום יותר מ-30 שנה.

ההחלטה לקיים היום את ההפגנה, התקבלה לאחר שהנהלת המפעל הגישה לוועד העובדים רשימה של מפוטרים, שאינה מקובלת על הוועד ועל מועצת הפועלים.

מזכיר מועצת פועלי חולון, משה רינת, שיגר אתמול מברק בהול ליו"ר חברת העובדים רני רוזוליו, ולמנכ"ל "כור" בני גאון, ובו הוא אומר כי "לא יתכן להבריא את המשק ההסתדרותי על חשבון העובדים בלבד, וכי יש לדאוג למקום עבודה חילופי לעובדים אשר ברובם אנשים מבוגרים".

רינת מסר אתמול, כי סכום הפיצויים המוצעים על-ידי הנהלת המפעל הם מגוחכים בהשוואה לפיצויים שניתנו למפעלים כדוגמת "תגל". נודע, כי סכום הפיצויים המוצע מגיע ל-100 אחוז בלבד. בוועד העובדים נמסר, כי העובדים לא יתנו לפטר עובדים ללא הסכמי פרישה מכובדים, והוועד אף הגדיר את רשימת המפוטרים להנהלה.

"קרן לצמיחה" נתנה הלוואות לשבעה מפעלים נוספים באזורי פיתוח

הנהלת קרן "תנופה לצמיחה" של ההסתדרות, שנוסדה ביוזמת המזכ"ל ח"כ ישראל קיסר, אישרה הלוואות לשבעה מפעלים באזורי פיתוח. עם אישור זה מגיע ל-60 מספר המפעלים שזכו להלוואות ללא ריבית – כך מסר אתמול צבי צפרירי, מנהל הקרן.

המפעלים שאושרה להם הלוואה הם: "רסקו" לריהוט משרדי בשדרות – הלוואה בסך 200,000 ש"ח; "תמר אב" מפעל ליצור בגדי עור במגדל העמק – 100,000 ש"ח; "עוטול" ליצור משקאות קלים בכרמיאל – 200,000 ש"ח; "אקשן פאואר" עבודות מתכת בירכא – 200,000 ש"ח; מתכבת "הופר" בבית שמש – 250,000 ש"ח; "קומפ אאוט" ציוד מתנאות בקריית מלאכי – 75,000 ש"ח; "לטקס" ליצור כפפות רפואיות באופקים – 250,000 ש"ח.

לפי בדיקה שנערכה עם הנהלות שבעת המפעלים, יתווספו 253 עובדים לעבודה בהם. צבי צפרירי ציין, שהקרן אספה עד היום 11 מיליון ש"ח. בעזרת הסדר עם הבנקים, הכפילה הקרן את היקף עזרתה.

קנס מופחת לחניה בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

מועצת העיר חיפה קיבלה אמש החלטה לתיקון חוק העזר העירוני בנושא העמדת רכב וחנייתו. התיקון הוא להשוות את גובה הקנס המוטל על חניית רכב על המדרכה, שמטילה משטרת ישראל, לזה שמטילים פקחי עיריית חיפה.

עם השלמת הליכי החקיקה, הקנס על חניה על מדרכה יהיה 22 ש"ח, במקום 150 ש"ח. במקומות שבהם מוצב שלט של סינדול, יגבה קנס עבור הסינדול.

את מי הציל האב ברויאן מבלגיה?

ז'אק קנו, שהכומר הסתירו, משוכנע שיש בארץ עוד עשרות שניצלו על ידיו

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

ביום שני הקרוב, בשדה התעופה בן גוריון, יקבל ז'אק קנו את פני האיש שהציל אותו במלחמת העולם השנייה, האב יאן ברויאן. ברויאן מגיע ארצה כדי לטעת עץ על שמו בשדרות חסידי אומות העולם בירושלים.

ברויאן הציל את קנו, כשזה היה ילד בן ארבע. מעדויות שונות עולה, כי בישראל חיים היום עשרות אנשים, שבהיותם ילדים ניצלו על ידי הכומר הבלגי, שנהג להסתיר ילדים יהודים אצל ידידיו, קרובי משפחה נוצריים או בבתי מחסה באזור מכלן, עיר מגוריו, שם שכן מטה מרכזי של הגסטאפו.

קנו בן 51, הניצול היחיד בארץ ששומר על קשר עם האב ברויאן, מקווה להגיע באמצעות "דבר" לניצולים נוספים, שיכבדו בנוכחותם את הטקס לכבודו של הכומר הנוצרי, שייערך ביום חמישי הבא במוסד "יד ושם" בירושלים. "רבים מניצוליו אינם יודעים אולי כי האיש עדיין חי וקיים. זו ההזדמנות להודות לו על מעשיו ולהוקיר את פועלו למענם", אומר קנו.

קנו, נשוי ואב לשלושה ילדים, משמש היום כמזכיר המועצה האזורית ערבה ומלמד בבית הספר התיכון במרכז ספיר. לישראל עלה קנו ב-1961, לאחר מסכת ארוכה של תלאות. חלק מחייו עברו עליו כנוצרי לכל דבר, לאחר שהוטבל לנצרות על ידי בני הזוג הבלגים, מריה ופרנסואה קופס, אף הם חסידי אומות העולם, שקיבלו אותו מידיו של האב ברויאן ואימצו אותו משנת 1940 עד סוף המלחמה.

ז'אק קנו (משמאל) והאב ברויאן

יהודים רבים בבלגיה נתנו את מבטחם באב ברויאן והפקידו בידיו את ילדיהם. השמועה על הכומר האציל, שנוהג להסתיר ילדים, עשתה לה כנפיים בין היהודים. רבים מהם, אף שלא נפגשו עמו, שלחו אליו את ילדיהם בצירוף מכתב, ובו בקשה שידאג להסתירם. בנסיבות דומות הגיע אליו גם ז'אק קנו הפעוט.

האב ברויאן עשה מאמצים רבים להסתיר את הילדים, ואף בא בדברים עם המלכה הבלגית אליזבט (גרמניה במוצאה), שלימים הוכתרה בתואר חסידת אומות העולם. במקרים, אף ביים הסיפת ילדים יהודים מבית מבור שבו הוסתרו על ידיו, לאחר שנודע לו כי למוסד אמורים לבקר במקום אנשי גסטאפו. בזכות תרגיל זה ניצלו עשרות ילדים. לאחר המלחמה מצאו הוריו של קנו, שנשלחו למחנות ריכוז, את בנם אצל המשפחה המאמצת.

לפני כשנה נפטרו בני הזוג קופס. האב ברויאן, שגילו מתקרב היום ל-80, מנהל כנסיה נוצרית במכלן עיר מגוריו. ביום שני הקרוב ייערך המפגש השלישי בינו לבין קנו, אולם הפעם מבקש קנו להפתיע את מושיעו. "אני מקווה, שכל ניצוליו בארץ יבואו לטקס בירושלים ויגרמו לו הפתעה נעימה", אומר קנו.

למשפחת מלי

אתכם באבלכם במות עליכם אבי המשפחה

גרשון ז"ל

א. ערמוני בנ"ם
א. ערמוני י. סיון

האירגון הארצי של
יהודי כורדיסתאן בישראל
אבל על
מותו של נשיא העדה

מאיר גרשון ז"ל

חביב שמעוני
בשם הנהלת הארגון

לחברתנו חנה פריון

איתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק הפועלים בנ"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים בצערה הכבד של חברתנו לעבודה

רבקה בליף

במות **אמה ז"ל**

תנחומנו למשפחה האבלה.

תנובה סניף מחוז תל-אביב
ההנהלה והעובדים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שקמים
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור של הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 184/03/6 שינוי מס' 3 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית:
שינוי יעוד של גוש 2881 משטח חקלאי לשטח למתקן הנדסי.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 1506 דונם
גוש: 2801
קבוץ שדה יואב.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3408 מיום 11/12/86 עמוד 320, השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה ובכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שקמים וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט ההנמקות בלווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות. –

שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ובנין עיר בני ברק

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

מתיבתא ענים מאירות הגישו בקשה לועדה הנ"ל בתכנית מספר 20443 לבנות בנין בן 5 קומות וקומת יציע מעל קומה מפולשת ברחוב מתתיהו, ויצוקר מס' 16 בגוש 6190 חלקה 963 באזור מגורים ב' בהקלות הבאות:
1. בנית בית כנסת באזור מגורים.
2. 6 אחוזים לשפור תנאי דיור מעל 105% המותרים.
וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 25 החלה במקום.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני ברק, בשעות קבלת הקהל, ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

משה אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין תכנון עיר בני ברק

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

יונוש בן-גל / מלחמה לא בלתי נמנעת
הוכיין מתוק: כולם נכנעים
חנה זמר / שולחן עורך
ישראל הראבן / חיים ישראלי, ראיון ודיוקן
חיים גורי / הליחוש הנבון
יקיר מור / אנטישמיות, יהודים ושחורים
יצחק מרידור / בת שלמה בת 100
שמעון וייס / קח תרמיל, קח הגורת הצלה
חיים באר / תולעת ספרים בלונדון
אבירמה גולן / פורטרטים ישראליים
גבריאל מוקד / מותו של יאיר הורביץ
שלמה גינוסר / הטלוויזיה של השבוע

אמיר אורן, יורם פרי, יאיר גרבוז, יגאל משיח, מושיק, נתן רוטנשטרייך, יגאל תומרקין, גדעון קרן, עופר עמירב, ורדה צימרמן, צבי אילן, הרצל אריליך, יוסי להב, דן בן-אמוץ.

"משא" לספרות ואמנות

לז'קלין ואבי דהאן

שפע ברכות ומזל טוב
להולדת הבן

עובדי "דבר" פתח תקוה

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• עד-ראיה: טילים על טהרן – רון בן-ישי
• כוח חב"ש – נתן עצות – סבר פלוצקר
• יהודי בריה"מ לומדים את הפרסטרויקה – עמנואל הלפרין
• אהרון הראל היו"ר החדש של רשות השידור – עמנואל בר-קדמא
• משחקי כסאות במשרד הליכוד – אורלי אזולאי-כץ
• מוות במשפחה – ירון הרמתי בן ה-6 מספר על תאומו שנפטר – גודי ניר-מוזס

• ענת טל-שיר עם הורי התאומות מבריאל • אריאלה רינגל-הופמן על המתח בכלא נווה-תרצה • יגאל סרנה על שבט רוקח • מנחם מיכלסון על הרב של מוסקבה • אביבה שאבי על מסע העסקים של לו צי מין בתל-אביב

• המלך חוסין: מתייעץ עם כולם, [illegible] לבד [illegible] – עוזי מחניימי

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ויהוה ירי"ב.

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: עם סינתיה אוזיק משוחחת יונה הדרי-רמג'; חיה הופמן על סבינה ליברכט; דן דולברגר על איתמר לוי האמנון ז'קוט על הבשם של פטריק זיסקינד

מעצמות בשיחות־על

בשנים שבהן היה כינויו של בכיר המצביאים האמריקאים ג'ון פרשינג "בלק ג'ק", ג'ק השחור, היו מקצת גייסותיו טרודים בסיוע למלחמתם האבודה של הרוסים הלבנים בצבא האדום של לנין וטרוצקי. אותה פרשה העיבה שנים רבות על יחסי ארה"ב־ברה"מ ותרמה להשרשת הרוסית הנצחית כלפי זרים. שלושה דורות אחר־כך מתנוסס שמו של פרשינג על טיל קרקע־קרקע אמריקאי והוא הכינוי שנתנו האמריקאים למפציץ ארוך־טווח סובייטי – הראשון מקבוצת הטילים שסירוסם הוסכם בין המעצמות והשני ממאגר־הנשק שנחשף לעיני שר־ההגנה האמריקאי בביקור תקדימי באתרים סודיים של המערכת הצבאית הסובייטית.

כמו שני הסיבובים הקודמים של שיחות פראנק קארלוצ'י עם עמיתו דימיטרי יאזוב וכמו ביקור הרמטכ"ל הסובייטי מרשל אכרומייב אצל עמיתו אדמירל קראו, מסמל מסעו הנוכחי של קארלוצ'י ברחבי הקיסרות הצבאית הרוסית תפנית מרחיקת־לכת ביחסי הממסדים הבטחוניים של שתי המעצמות. הפנטאגון בוואשינגטון והצבא הסובייטי במוסקווה היו במרוצת המלחמה הקרה לגורמי־כוח שמרניים, שסיכלו מראש או איימו לטרפד במישרים מדיניות של נשיאים ומזכ"לים. אחת מהגדולות שבהצלחותיו של מיכאיל גורבצ'וב היתה העברת הקצונה הבכירה לצידו, ושכנועה כי רק מהפכנות כלכלית, הכרוכה בהקרבת תוכניות יקרות ללב הצבא, תציל את ברית־המועצות. בממשל רייגן, במקביל, עבר הפנטאגון תמורות משמעותיות לא פחות, בעיקר בעקבות החלפת השר ויינברגר בקארלוצ'י.

האמריקאים תובעים מהסובייטים לפרסם נתונים מפורטים של תקציב הבטחון שלהם, לתרגם למעשים את הצהרותיהם על שינוי תורת־הלחימה מהתקפית להגנתית ולהסיג מזירת מרכז־אירופה יחידות סער, הפתעה ותמרון, במיוחד שריון, צנחנים וארטילריה. החשיבות האמיתית אינה במידת ההיענות הסובייטית לתביעות אלה המיידיות, אלא במנגנון ההידברות הבין־גנראלי שנוצר במגעים אלה. כפי שנלמד גם במרוצת שיתוף הפעולה האסטרטגי הישראלי־אמריקאי, הקשר הישיר בין דרגי־העבודה חשוב לפעמים לא פחות מהקשר בדרג העליון.

קארלוצ'י ויאזוב משוחחים גם על סכסוכים אזוריים. לאחר אפגניסטן והמפרץ הפרסי, אוזלים סכסוכים אלה במהירות ובמעט מאלצים את המשוחחים להתמקד במזרח־התיכון המוכר והחביב. זהו אחד הנושאים העיקריים של שני המשוחחים האחרים של השבוע, הפקידים מרפי ופוליאקוב, שפגישותיהם שוב אינן חדשות אך גם בהן יש כדי למסד את ההידברות המעצמתית. השיחות בין מעצמות־על הן גם שיחותיהן של מעצמות־על עלינו ועל שכנינו, עם מכנים־משותפים לאמריקאים ולסובייטים על אפם ועל חמתם של הגורמים המקומיים, ישראלים כערבים. תזכורת לכך תינתן בימים הקרובים בביקור מרפי בירושלים ובבירות ערב, במה שידווח על שיחותיו עם פוליאקוב ועל שיחות קארלוצ'י־יאזוב ובמה שיעדיף שלא לדווח.

כלכלה / אמנון אטד

איטליה כמשל

העלאת המע"מ וייקור הדלק, שבוצעו באיטליה בשבוע שעבר, מאותתים על הצפוי לנו לאחר הבחירות, שכן ישראל ואיטליה מתנסות במצוקות כלכליות דומות

בסוף השנה שעברה נשאל נשיא חברת "אוליבטי", קארלו דה־בנדטי, כיצד צריכה לדעתו להגיב ארה"ב על משבר "יום שני השחור" בבורסה. תגובתו היתה חד־משמעית: לאחר הבחירות בנובמבר יצטרך הממשל החדש להטיל מסים חדשים כדי לצמצם את הגרעון העצום בתקציבו. דה־בנדטי, אחד מאנשי העסקים המדוברים ביותר באירופה כיום, התנדב גם לייעץ לאמריקאים אילו מסים בדיוק עליהם להנהיג – מס ערך מוסף והיטל על הדלק.

בסוף השבוע שעבר התברר כי השימוש בעצות־זהב אינו מצטמצם למדינה אחת בלבד. היתה זו דווקא ממשלת איטליה שהחליטה לאמץ את הצעתו של דה־בנדטי והחליטה להעלות את שיעור המע"מ באחוז אחד. בעקבות העלאת המס התייקר גם מחיר הדלק בעשר לירות איטלקיות לליטר. איטליה מתחבטת בבעיות תקציב דומות לאלה של ארה"ב, והגדלת שיעור המס נועדה למלא במקצת את קופתה המידלדלת.

כמה נעים לראות צרות של אחרים, אמר אותו רומאי שישב על החוף וצפה מרחוק בספינה הנטרפת בין גלי הים. עד לפני כמה חודשים יכול היה שר האוצר להתרווח בכורסתו ולהפטיר משפט דומה אגב עלעול בנתוני הגרעון של ארה"ב ואיטליה. אחרי הכל, את שנת התקציב האחרונה סיים נסים עם גרעון הקטן במחצית מהמתוכנן. אלא שתמונה חיובית זו עתידה, ככל הנראה, להשתנות השנה שינוי של ממש. בארבעת החודשים הראשונים של שנת התקציב הספיקה הממשלה לצבור גרעון דומה לזה שנרשם במהלך השנה שעברה כולה. בחודשים שנותרו עד לבחירות ילך הגרעון ויגדל וכבר עכשיו ברור, כי תחזיותיו המוקדמות של האוצר היו אופטימיות מדי.

על הפער הזה שבין הוצאות הממשלה להכנסותיה ממסים יצטרך שר האוצר הבא לגשר בדרך זו או אחרת. והאפשרויות, כידוע, אינן יותר משלוש – קיצוץ בהוצאות, הגדלת ההכנסות ממסים או שילוב של השתיים. נסיון העבר מלמד כי הממשלה כבר מיצתה את כל האפשרויות לקיצוץ תקציבי. אפילו באוצר השכילו להבין שהחזרה הבלתי־נלאית על ההצעה לקצץ בחינוך ובבריאות חרגה מזמן מגדר מתלה.

שר האוצר הבא, גם אם לא יהיה זה נסים, יתקשה להעלות את שיעורי מס־ההכנסה אחרי הרפורמה הבלתי־גמורה של שר האוצר הנוכחי. וכך, בדרך האלימינציה, נותרה האפשרות הבמעט יחידה של העלאת המסים העקיפים. העלאת שיעור המע"מ במקרה זה תהיה הנוחה ביותר. מדובר במס פשוט, שגבייתו קלה ושיעור ההשתמטות ממנו נמוך יחסית. גם השפעתו על המחירים אינה אינפלאציונית במובן הקלאסי של המלה.

לכל החוששים – מדובר בתסריט דמיוני בלבד, שגם נסים עצמו, ניתן להניח, עוד לא שמע עליו.

מידע

אמריקה

★ אחוז הבתים בדרום ארה"ב שיש בהם כלי נשק – 54.

★ מספר האנשים שיש להם בבית מקלעים (מכונות ירייה) – 183,895.

★ מספר השחורים בארה"ב המתאבדים בשנה – 6 על כל 100,000.

★ מספר הלבנים בארה"ב המתאבדים בשנה – 13 על כל 100,000.

מתוך האינדקס של כתב העת האמריקאי "הארפר'ס".

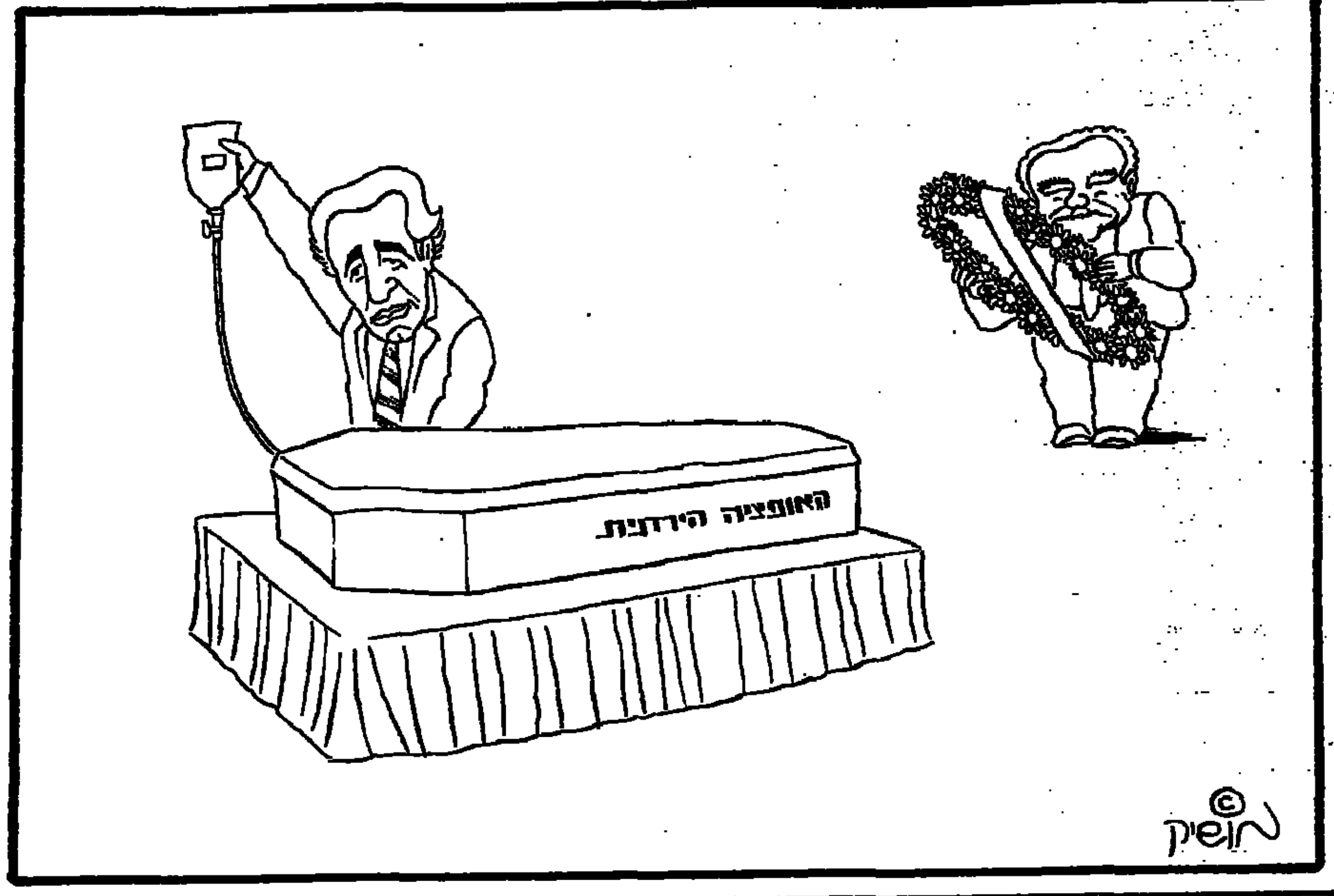

בגין / טדי פרויס

לשמחה מה זו עושה?

מחשבות על הקיסר המתבודד בקאפרי ד'ירושלים ועל מעריציו שבאו להתרפק עליו

לא רק משנכנס אדר מרבים בשמחה; בתנועה צוהלים גם באב, כי בשבת נחמו חל יום הולדתו של המנהיג. אף כי שבת היא שבת, והמנהיג שומר עליה מכל משמר, מעולם לא הפריעה הקדושה לצילומי טלוויזיה. העוגה שאחד מבתי־המלון אפה מדי שנה ביום ההולדת הונצחה במצלמות לרוב ואת שמירת השבת השאירו לשבוע אחר. הרי יש כ־52 שבתות בשנה.

תשמ"ח לא היתה שונה מקודמותיה. את הקיסר המתבודד בקאפרי ד'ירושלים פקדו רבו טובי התנועה וכמו תמיד, הקונדיטורים העליזים עם העוגה המסורתית. הם לא שכחו לצייר על העוגה את הרובה המכוון המסוכך על שתי גדות הירדן. מי אמר שהמנהיג התכחש לתורה של זו שלנו וזו גם כן? אבל אלה שאינם מטובי התנועה נאלצו להסתפק בריחות מיד שניה ובפירורי המידע שהטובים האילו בטובם להביא לפני עם ישראל.

למשל, יצחק שמיר. קורן מאושר וכשזיקוקים על שפתותיו הוא מדווח להמוני בית ישראל, כי המנהיג שלומו מצוין וכי היתה לו עמו שיחה טובה מאוד. הוא קצת רזה, אבל בסך־הכל בסדר. וכתבי הטלוויזיה צוהלים יחד עם ראש הממשלה ומגחכים בצוותא.

ואחר־כך יוצאים השר חיים קורפו וסגן השר רוני מילוא. המנהיג מרגיש מצוין ומצב־רוחו לעילא ולעילא. כדי להמחיש עד כמה מצוין ועד כמה מצב־רוחו, הם מציינים כי המנהיג זכר את שמות המבקרים אותו ואפילו את שמות קרוביהם. המיישב הלאומי דרובלס מעיד על המנהיג, כי הוא זוכר את פרטי העץ הבודד בגוש־עציון.

אילו הודיעו קורפו, דרובלס ומילוא במעט סבלנות וחיכו עד שהמנהיג יקבל זריקת ממודל וכמה טבליות נוכידרין, הם היו נוכחים כי שוב נתברך ביכולת המופלאה לספר עד עשר והתעורר לזכור כי לפני שנים לא כל־כך רבות התנהלה איזו מלחמה בצפון, שהשקיעה את הארץ לחרבה הרבה שנים. עוד כמה גלולות וזריקות אולי יסייעו לו להזכר במספר 40. למזלו, אין סכנה שהתעוררותו תגיע עד כדי מניין 650. גם אין סכנה שהוא יפרע חוב מידע מסוים לעם שהוא כל־כך אוהב.

ובינתיים ליהודים אורה ושמחה. האם מילתא זוטרתא היא לזכור את שמות המבקרים?

סרי־לאנקה / "אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"

הודו נכנסת לבוץ

המשא־ומתן שמנהלת הודו עם המורדים הטאמילים עלה על שרטון. גאנדי ניצב לפני מצב קשה

שנה אחת אחרי ששיגרה הודו את חייליה לסרי־לאנקה, עדיין לכודה אותה מדינה אומללה בסבך של מלחמת אזרחים. בשביל ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, יש בכך משום כשלון של נסיונותיו הבלתי נלאים לכונן שלום באי. במשך שלושה חודשים, בשעה שחייליה ההודים הפעילו לחץ על לוחמי הגרילה "הנמרים הטאמילים", קיימו פקידים הודים שיחות עם סאראסיוואן קרישנקומאר, נציגם של "הנמרים", בעיר מאדרס, בירת המחוז ההודי טאמיל־נאדו.

בתחילת חודש יולי נדמה היה שהאסטרטגיה של גאנדי, הבנויה על תערובת של כוח ושל משא־ומתן, עשויה להצליח. רבים ממצבורי הנשק של "הנמרים" התגלו, הצינורות העיקריים שדרכם השיגו כלי נשק נחסמו, לפחות 200 מלוחמיהם נהרגו או נשבו, והמורל בשורותיהם ירד. בינתיים דנו במאדרס על משך הזמן של הפסקת־האש, על מספר כלי הנשק שלוחמי הגרילה יעבירו, ועל המועד האחרון להעברתם.

ואולם, ב־10 ביולי הודיעה ממשלת סרי־לאנקה, כי האיחוד המוצע בין המחוז הצפוני והמחוז המזרחי של האי ייעשה איחוד־קבע רק אם אנשי המחוז המזרחי (אשר בו הטאמילים הם מיעוט) יאשרו אותו במשאל־עם.

בחירות־משנה, שבהן עתידה היתה "המפלגה הלאומית המאוחדת" השלטת להתמודד עם סירימאבו באנדראנייקה, מנהיגת "מפלגת החופש". ב־13 ביולי הודיעו "הנמרים" שאין הם מקבלים את התנאי לאיחודם של המחוזות.

פקידים בדלהי אומרים, כי שיחות מאדרס רק "עלו על שרטון". אבל דובר "הנמרים" במאדרס הבהיר, כי האיחוד אינו הנושא היחיד שהם רוצים לשנות. הם אינם מרוצים גם מתיקון בחוקת סרי־לאנקה שהתקבל באפריל.

תיקון זה, מספר 13, מסמיך את הנשיא להכריז על מצב חירום בכל חלק של המדינה בגלל שורה ארוכה של סיבות. בעבר עשה ג'איוואארדנה שימוש רב בסמכויות חירום. הטאמילים חוששים כי תיקון מספר 13 יביא לכך שהאוטונומיה הטאמילית תהיה תלויה תמיד בחוטו סינהאלזי.

הטאמילים בסרי־לאנקה רוחשים זה כבר הקמת "מולדת טאמילית" שתכלול את שני המחוזות. עד לשנה שעברה סירבה ממשלת קולומבו לשקול את האיחוד מחשש שהוא ישמש קרש קפיצה לקראת פרישה. כאשר הסכים ג'איווארדנה לכלול את האיחוד בהסכם יולי, הוא תבע שהאיחוד יותנה באישור במשאל־עם במחוז המזרחי. ממשלת הודו לא היתה מאושרת מזה, אבל קיוותה שג'איווארדנה ידחה את המשאל ויתן לבעיה לדעוך.

אבל נשיא סרי־לאנקה נותר עם מרווח תמרון צר כש"הנמרים הטאמילים" נהגו בעיקשות, וכשהרוב הסינהאלזי באי התחיל להגיב בזעם על נוכחותם של החיילים ההודים. ההודעה שפורסמה ב־10 ביולי נועדה, ככל הנראה, להרגיע את הסינהאלזים ערב ארבע מערכות של

עד כה נטתה ממשלת הודו לראות ב"נמרים" לוחמים החוששים להניח את נשקם משום שאין הם יודעים להתמודד עם אי־הוודאות של השלום. לא פעם מעדיפים לוחמי הגרילה לבלוע גלולות ציאניד ובלבד שלא ללכת בשבי, הם נאמנים עד תום למנהיגם ולופילאי פראבהאקאראן. לכן מתייחסים הדוברים ההודים לשאלות הפוליטיות שמעלים "הנמרים" כנסיונות לתת ביסוס הגיוני למה שבעיקרו הוא הלך־נפש. דבר זה היה נכון אולי לפני שנה או שנתיים, אבל אינו נכון היום: ייתכן שללוחמי הגרילה יש סיבה הגיונית לחששותיהם.

לפיכך מאקסימום הוויתור שמוכנה ממשלת קולומבו לעשות עדיין אינו מגיע למינימום ש"הנמרים" מוכנים לקבל. גאנדי עומד בפני ברירה קשה. הוא יכול לצוות על הסתערות כללית על "הנמרים", או להודות כי התנגדותם לתוכנית הנוכחית מקובלת עליו וללחוץ על ג'איווארדנה להוסיף בה תמורות. הרושם הוא שהוא בוחר במהלך הראשון. ההתקפות על בסיסי הגרילה בצפון הוגברו וכמה ממפקדי "הנמרים" נהרגו.

למדיניות זו של הגברת מהלומות על לוחמי הגרילה יש מגבלות לטווח הארוך. לחששות שמשמיעים "הנמרים" שותפים הרבה אזרחים טאמילים החיים בסרי־לאנקה. בכל שיצליחו החיילים ההודים להחליש את לוחמי הגרילה, כך תגדל אחריותה המוסרית של הודו לגורלם של הטאמילים בסרי־לאנקה, ופירוש הדבר – מעורבות ממושכת בענייני האי. ממשלת הודו תמצא אולי סיפוק מהיותה מעצמה גדולה, אבל לא כל ההודים רואים ברצון תחזית זו.

מילואות / יוסי ליבוביץ

לפרסם ועכשיו

הנהלת "מילואות" עדיין שומרת על שתיקה. השתיקה המוזרה הזאת מדרבנת את העיתונאים לנסות לפצח את מה שמסתתר מאחוריה

ביום חמישי שעבר, לאחר אסיפת קיבוצי הגליל המערבי, הבעלים של תשלובת המזון "מילואות", מסרה סוף־סוף הנהלת התשלובת הודעה רשמית ראשונה לעיתונות.

באותה פגישה אמרתי למנכ"ל התשלובת, אריה גבאי, שלטובת התשלובת רצוי לכנס מסיבת עיתונאים מסודרת ולמסור בה רשמית את גירסת "מילואות" הן על מצבה הכספי ועל קשיה והן על סיכויי הבראתה, וכן להשיב על אותן שאלות רבות שנותרו ללא מענה. המידע שבידי העיתונאים, הסברתי לאריה גבאי, די בו למלא מדה ארוכה של כתבות על התשלובת ועל ספיחי הפרשה. יתירה מזו, אמרתי לגבאי, בכמה מערכות עיתונים ניתנה הוראה לכתבים להשתדל ולהביא בכל יום סיפור על "מילואות". "בידכם האפשרות לעצור את הסחף הזה", הזהרתי את המנכ"ל.

גבאי הקשיב היטב לדברי וכשסיימתי אמר באריכות: "כשנהיה מעוניינים בכם, נדע איך להשיג אתכם". כאילו אמר, במלים אחרות: אני יודע טוב ממך מה טוב ומה לא טוב ל"מילואות".

וכך, כצפוי, העיתונות לא ירדה מ"מילואות". להיפך. גורם בכיר באחת התנועות הקיבוציות אמר לי, שגם ראשי התנועות הקיבוציות ניסו להפעיל לחץ על הנהלת "מילואות" לקיים מסיבת עיתונאים, אך לשווא. אתמול קיבלתי חיזוק לטענותי ממזכיר התק"ם, אהרון ידלין, שכתב בשבועון התנועה הקיבוצית המאוחדת, "קיבוץ", במדור "ענייני דיומא", את הדברים האלה:

"כשם שאין למנוע ביקורת עיתונאים לפני משבר, אין להתעלם מהתקשורת בפרוץ משבר. ראוי להביא בחשבון, כי בסופו של דבר האמת תצא לאור. כתבים לא יפסיקו לחקור דווקא כאשר מנסים לשמור על מידע חסוי ומצהירים על קיומו בפומבי. לעת שמועות על משבר והסתבכות, אסור להידרדר לטאקטיקה של 'אין תגובה'. הימנעות מתגובה ומהסבר מגבירה את סקרנות הכתבים ואת ספקות הציבור. דווקא בעת משבר חשוב להרגיע את העובדים המבוהלים, את הקיבוצים הנרגשים, ולטפל בתדמיות המסולפות הנוצרות בציבור כלפי הארגון הנקלע למצוקה".

אתמול חזרתי ופניתי אל אריה גבאי, לקבל תגובה על דברים ששמעתי ושהסתרידותי. אריה גבאי סרב להגיב. "יבוא יום", אמר, "והשתיקה הזאת תצדיק את עצמה".

אריה גבאי, וכמוהו הנהלת "מילואות" כולה, טועים טעות מרה. דווקא השתיקה המוזרה הזאת מדרבנת את העיתונאים לנסות ולפצח את מה שמאחוריה. אני יכול לגלות שבידי כרגע חומר "עסיסי" על "מילואות" ועל מקצת עובדיה הבכירים, חומר שיספיק לפרנס עוד כמה וכמה כתבות וידיעות שלי. רק כדי שלא לספק תחמושת לעמיתי העיתונאים אינני מפרסם, כרגע, את ראשי־הפרקים של אותן פרשיות, שבוודאי אינן ידועות לרבים מחברי הקיבוצים בגליל המערבי. כעת, לאחר מבול הכתבות שכבר נכתבו על "מילואות", שתיקה בנושא זה מצד ההנהלה גובלת בטיפשות.

חופש היצירה / מירי פז

לאסור את הסופרים

"אנחנו חיים על פירורי לחם, מתחלקים עם תולעים ונחשים", כתבו יוצרים פלשתינאים עצורים לעמיתיהם הישראלים. אשמתם: פעילותם בקרב סופרים ישראלים למען השלום

בחודש מאי פנתה קבוצה של יוצרים פלשתינאים, העצורים (במעצר מינהלי) בקציעות, במכתב אל ועד היוצרים הישראלי־פלשתינאי והתלוננו על נסיבות המעצר ותנאיו. על המכתב היו חתומים ארבעה סופרים ומשוררים – אלמתוקל טאהה, יו"ר התאחדות הסופרים בשטחים הכבושים, עבד־אלנאצר סאלח, ג'סאן עבד־אללה ועומר־חמש. הארבעה דיווחו על 15 אנשי־רוח נוספים העושים במעצר, חלקם נעצרו בימים הראשונים של האינתיפאדה.

"אנו חיים על פירורי לחם, על שיירי חמאה עם ריבה ועל קצת שעועית ומים חמים. התולעים, הנחשים והעקרבים מתחלקים אתנו במיטותינו המלוכלכות", כותבים הארבעה במכתבם. "יותר מ־60 יום לא הורשינו להחליף את בגדינו. לאחדים מאתנו נאמר, שאשמתם היא שהיו פעילים בקרב הסופרים הישראלים. הרגשנו, אתם ואנחנו, את הצורך בכריתת הסכם שלום. חתמנו עליו מתוך דאגה לעתיד ילדינו וילדיכם".

הסופרים הפלשתינאים התייחסו במכתבם להסכם השלום שנחתם לראשונה בין יוצרים ישראלים ליוצרים פלשתינאים בחודש מאי השנה (ואושר רשמית ב־13 ביוני) ושבו נאמר, בין השאר, כי לפלשתינאים זכות להקים מדינה משלהם בגדה המערבית וברצועת עזה, ומאידך גיסא, הפלשתינאים מכירים חד־משמעית במדינת ישראל ובגבולותיה מלפני ה־6 ביוני 1967 ומביעים נכונות לחתום עמה על הסכם שלום ואי־התקפה.

ועד היוצרים הישראלי־פלשתינאי, שעם חבריו נמנים הסופרים יורם קניוק ואמיל חביבי (יושבי־ראש), המשוררת סיהאם דאוד וחוקר הספרות ד"ר נסים קלדרון, העביר את המכתב, וכן רשימה של העצורים, לוועד פא"ן בתל־אביב וציפה לפעולה. ועד פא"ן הישראלי, הכפוף לאיגוד הסופרים הבין־לאומי שמושבו בלונדון, העביר את רשימת העצורים למשרד הבטחון.

המשורר משה דור, המשמש נשיא פא"ן הישראלי, כועס, כי הוועד עשה כל מה שמתיר לו תקנון פא"ן לעשות, כלומר: פניה אל הרשויות הנוגעות בדבר. חברי ועד פא"ן אף נפגשו עם שר הבטחון. הפגישה עם שר הבטחון התקיימה, כנראה, ברוח טובה. דור מונה בסיפוק את הישגי הפגישה: הקשב שהפגין השר והנכונות שהביע להפגש עם אנשי פא"ן גם בעתיד.

פעילותו המהוססת של ועד פא"ן לא הניחה את דעתם של כמה אנשי־רוח ישראלים, ביניהם יורם קניוק, שהיה עד סוף השבוע חבר הוועד. לדעת נסים קלדרון חייב היה ועד פא"ן למחות על עצם המעצר בלי משפט, בלי כתב אישום, ורק אחר־כך לפנות למשרד הבטחון. "הבעיה העקרונית כאן היא המעצר ללא משפט. כשהולכים לפגישת־בירור עם שר הבטחון, יש בכך כבר מתן לגיטימציה למעצר בלי משפט. אני מצפה מארגון שיהיה נאמן לעקרונותיו ולמטרותיו", אומר קלדרון.

מוסדות פא"ן הישראלי נבחרו לפני כשנה מחודש, לאחר שהאיגוד ידע כמה זעזועים פנימיים. במשך שנים, אומר קניוק, לא היה פא"ן אלא מועדון אינטימי, קופא על שמריו, שעסק בעיקר בפעילות של משרד נסיעות: חלוקת כרטיסי טיסה לכנסי סופרים ברחבי העולם. קבוצה כמעט קבועה של סופרים ועסקני ספרות היתה הנהגתו העיקרית. הסופר אהרון מגד, שהיה שנים ארוכות נשיא פא"ן, התפטר, ויש אומרים הודח, בלחץ כמה מעמיתיו. לאחר שהתקיימו בחירות למוסדות פא"ן קיוו הכל כי אנשי־הרוח שנבחרו יעסקו לא רק בחלוקת כרטיסים וטובות הנאה למקורבים, אלא ביעדיו האמיתיים של הארגון: שמירה על חופש היצירה והיוצר. נכון שהוועד החדש עשה יותר מקודמו, אך מאבקו על חופש היצירה והיוצר היה איטי ומהוסס, וזאת בתקופה לוחצת במיוחד, כשרוב אנשי־הרוח המובילים ברצועת עזה ובגדה המערבית נתונים במעצר מינהלי. לדברי קניוק, פועל פא"ן כעין סניף של משרד הבטחון. "במקום שמשרד הבטחון יהיה הצד המתגונן, לנוכח תביעותיו של פא"ן, נעשה פא"ן הצד המגונן על משרד הבטחון", טוען קניוק.

המשוררת סיהאם דאוד מאוכזבת גם היא מפעילותו של פא"ן. "כשנבחר הוועד החדש, הוא הצהיר כי ישמח לשתף פעולה עם היוצרים הפלשתינאים. התעודדנו. כשהחלו המעצרים המינהליים, ביניהם של אנשי־רוח, ציפינו שוועד פא"ן ינקוט צעד מיני־מאלי, המתחייב מן המצב: שיפרסם לפחות גילוי סולידאריות עם הסופרים העצורים", אומרת דאוד. "הם לא עשו דבר. מבחינתנו, הם אינם שונים מן הוועד הקודם. בודאי לא מצאו לנכון לבדוק את רקעם של העצורים בשתי אגודות הסופרים הפלשתינאים".

דאוד מספרת על מקרהו של נאביל אל ג'הלני, סופר ומבקר במזרח ירושלים, שנעצר אחרי פירסום רצנזיה על עיסאן כנפני. על־פי הרגשתה, אין ועד פא"ן הישראלי נרתם ברוחניות הראויה למילוי משימותיו.

משה דור מנסה לעורר את "הקונסטיטוציה" של פא"ן הבין־לאומי, את "התקנון" וכדומה. לדבריו, אין הם יכולים לנקוט אותן פעולות

(המשך בעמוד 8)

רשות השידור / דניאל בן־סימון

מלה טובה על אורי פורת

הפעם, לשם שינוי, צדק פורת בשיקול שלו ובהחלטה להוריד מן המסך את העימות בין השרים וייצמן וארנס, וכל זאת בגלל הקפדה על חוקי הבחירות

מאז החל לכהן כמנכ"ל רשות השידור, היו לו, לאורי פורת, רק מעט רגעי נחת. הוא הסתבך עם העובדים, והסתבך עם המנהלים. בשבוע שעבר נקט צעד חסר תקדים כשנאלץ לבטל את העימות בין שני ראשי מטות הבחירות, עזר וייצמן ומשה ארנס. השניים הוזמנו להקלטה ביום שישי האחרון. לפני כן הספיקו לשבת במשך שעות עם עוזריהם ויועציהם, כדי לצבור נקודות בעימות.

לאורי פורת נודע על העימות מקריאה בעיתונים, כך סיפר. הוא פנה למנהל הטלוויזיה חיים יבין ושאל לפשר העניין. "האין זו עבירה נגד חוק הבחירות?" שאל פורת. יבין הרגיע אותו והשיב, שהעימות יעבור עריכה מדוקדקת ויוצאו מתוכו כל ההתבטאויות שיש בהן משום תעמולת בחירות. פורת לא מנע את הקלטת העימות וזה אכן התקיים באולפן הטלוויזיה בתל־אביב. אחרי שצפה בו, הוא החליט לגנוז אותו. היה זה לכל הדעות צעד לא פופולארי. שני השרים רתחו מכעס והיפנו את זעמם נגד פורת. האחרון צילצל לשניהם והסביר להם את חוק רשות השידור ואת האיסור שחל על רשות השידור לשדר דברי פוליטיקאים שנודף מהם טעם בחירות 150 יום לפני הבחירות. הוא התנצל על הטירחה המיותרת והבטיח שמקרים כאלה לא יישנו.

העימות לא שודר, כידוע, בטלוויזיה וזעמו. הם האשימו את פורת בשיקולים לא מקצועיים ולא אינטליגנטים. ביום ראשון האחרון הובא הנושא לידיעתו של השופט העליון, אליעזר גולדברג, יושב־ראש ועדת הבחירות המרכזית. השופט צפה בעימות בעניין רב ואחר־כך השמיע את דעתו: "אילו נשאלתי לדעתי לפני הראיונות עם וייצמן וארנס, אם מן הראוי לשדר אותם, הייתי פוסל זאת. בדיעבד, ההחלטה לא לשדר ראיון כזה היתה נבונה". השופט הוסיף, שאילו שודר העימות היתה הטלוויזיה "מסתבכת בצרות גדולות".

פורת הקשיב לשופט כשפניו מביעות נצחון. היה זה אחד הרגעים המתוקים שלו. הוא קיבל החלטה אישית קשה ביותר, שהביאה אותו לידי עימות עם שרים בכירים ועם מפלגותיהם. הוא עמד עמידה מעוררת כבוד מול הלחצים, וזכה בקרב.

גלי צה"ל

זוהי תחנת שידור מיוחדת במינה. היא משדרת תוכניות אזרחיות ותוכניות צבאיות. היא כפופה במישרין לצבא, אך גם לרשויות האזרחיות. משום כך היא נהנית משני העולמות. בזמנו, כשמשה לוי, הרמטכ"ל הקודם, רצה לחסל את מחלקת החדשות, פנו עובדי התחנה לרשות השידור כדי שהיא תתגייס למאבקם נגד הגזירה. גורמים אזרחיים, וביניהם עיתונאים ואישי ציבור, הפעילו לחצים חזקים. המאבק הוכתר בהצלחה ומחלקת החדשות נותרה על תילה.

רשות השידור מבקשת בימים אלה מגלי צה"ל שתפעל על־פי הנהלים של הבחירות, שמגבילים אותה מלשדר דברי פוליטיקאים שלא בהקשר חדשותי. בתחנה הצבאית לא כל־כך מתלהבים מבקשה זו, הם הרי כפופים לצבא, הם טוענים.

השבוע התקיים בירור בוועד המנהל של רשות השידור. ישב שם נחמן שי, מפקד התחנה. הוא לבש חולצה אזרחית ומכנסי חאקי צבאיים, כאילו ביקש לסמל את המצב המיוחד שבו נתונה התחנה הצבאית. לא עוד, נאמר לו בישיבה. "עליך להחליט", פנה אליו אורי פורת, "או שאתה אתנו או שאתה אתם. אתה לא יכול ליהנות משני העולמות. פעם אתה חייל ופעם אתה אזרח. אי־אפשר לנהל חיים משוגעים כאלה".

קצפו של הוועד המנהל יצא על גלי צה"ל בגלל התחמקותה של התחנה מחוק הבחירות, המגביל את רשות השידור מלשדר תוכניות או ראיונות שיש בהם תעמולת בחירות. בשבוע האחרון קרו שלושה מקרים כאלה. הראשון היה ראיון עם פרופסור ישעיהו לייבוביץ על האתיקה של הרופאים. לייבוביץ תקף בחריפות את שלטון הכיבוש בשטחים ואת התנהגות החיילים. במקרה השני ראיין ח"כ מיכה רייסר. במקום לדבר על הדחתו מוועדת הכנסת השתלח רייסר בשמעון פרס והדביק לו כינויים לא מחמיאים במיוחד. במקרה השלישי הביא כתב התחנה קטעים מהעימות בין וייצמן לארנס, שנפסל לשידור בטלוויזיה.

אהרון הראל והמנכ"ל אורי פורת טענו נגד שי, שהוא מנהל תחנה לא הוגנת. שי הסביר שהוא מעסיק ילדים בני עשרים בתחנה ושאי־אפשר לצפות מהם לשיקול־דעת יוצא מן הכלל. שי הרגיש, שהוא רואה את עצמו כפוף לוועד המנהל של רשות השידור והבטיח שבעתיד לא יקרו מקרים דומים. מעתה הם בסירה אחת.

הלשון העברית

בישיבת מליאת רשות השידור השבוע דנו בשפה העברית, כפי שהיא מושמעת בגלי האתר. המליאה היא גוף רחב, שיושבים בו כשלושים חברים, כולם על־פי מינוי מפלגתי. בדרך כלל הם לא מסכימים כמעט על שום דבר. רובם שבויים בקטנות הפוליטיקה הקטנה. בנושא אחד היתה תמימות־דעים השבוע – הנחלת הלשון העברית. חבר המליאה חגי אשר איים, שאם לא תהיה התייחסות ללשון העברית, הוא יימנע מלאשר את תקציב הרשות. אשר ביקש לקיים השתלמויות לקריינים וקורס לתיקון שגיאות ולהקים ועדה להוראת העברית. "לא מדובר רק בניכוש עשבים שוטים", אמר אשר, "אלא בהצמחת צמחי מאכל". לבסוף אישרה המליאה החלטה ברוח זו.

هكذا من الأصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מקום חם

בקבלת פנים שערכו ראש עיריית חיפה אריה גוראל, רעייתו, ושי ביאליק מנכ"ל הפסטיבל למשלחות המשתתפות בפסטיבל הפולקלור הבין־לאומי בחיפה, בירכה איירין מקלין בשם המשלחות, ואמרה כי "תמיד ישאר לכם מקום חם בליבותינו". בתשובתו שיבח גוראל את חברי המשלחות שהגיעו לפסטיבל חרף המצב המדיני המיוחד שהמדינה שרויה בו, והדגיש כי חיפה היא עיר שבה חיים בצוותא, בשלום ובאחווה בני דתות ולאומים שונים. גוראל העניק לראשי המשלחות שי – מדליה, ושי ביאליק העניק להם צלחות שעוצבו בידי האמן משה נובק.

גם מנגן

שגריר בריטניה בישראל מר מריק אליוט ערך בביתו קבלת פנים חגיגית לבנות מקהלת "קינג דיוויד" ממנצ'סטר שבבריטניה. השגריר, אף הוא בן מנצ'סטר, הרגיש בחברתן "לגמרי בבית", לא התבייש, נטל חליל בידיו והופיע בפניהן בנגינה. בימים הקרובים עומדות להגיע ארצה עוד שתי מקהלות מבריטניה. האחת היא "מקהלת הגברים של לונדון" והשניה "מקהלת זמל".

צילום: הדה עריין

התמנה

סגן ניצב איתן בן ששימש קצין אג"מ של מרחב ירושלים, התמנה אתמול עוזר המפקח הכללי והועלה לדרגת נצ"מ בטקס חגיגי שנערך בלשכת המפכ"ל בירושלים. נצ"מ איתן בן, יליד חיפה, בן 48, התגייס למשטרת ישראל בשנת 1976 ומילא שורה של תפקידי שטח ומבצעים במרחב ירושלים. שימש קצין מבצעים של המרחב, ראש לשכת סיור ומבצעים, ראש מדור זרים במטה הארצי ובשנתיים האחרונות קצין אג"מ של מרחב ירושלים. סגל הפיקוד הבכיר נפרד אתמול מנצ"מ יאיר יצחקי ששימש עוזר המפכ"ל במשך 3 השנים האחרונות. דברי פרידה חמים על יאיר יצחקי כאדם ודרך תפקודו כקצין מטה השמיע המפקח הכללי רב־ניצב קראוס אשר איחל לו בשמו ובשם הפיקוד הצלחה בתפקידו.

מר רוברט מקסוול היה אתמול אורח מוזיאון חיל האוויר בחצרים. במסגרת הביקור העניק לו מפקד המוזיאון תא"ל (מיל.) יעקב טרנר תעודת יקיר המוזיאון. מר מקסוול היה נרגש ביותר כשהוצג לו אחד המטוסים שישא מהיום את שמו – רוברט מקסוול.

ראשונות

אסתר ראודה ורחל יאלו הן שתי השיננ(י)ות האתיופיות הראשונות שישתלבו בעתיד הקרוב במרפאות רופאי השיניים בארץ. שתי העולות מאתיופיה היו בין 25 מסיימי הקורס, כששאר צעירות נוספות הן עולות חדשות מאיראן, דרום־אמריקה וארה"ב. לאסתר ראודה נלוותה בתה הצברית, מאחר שהבעל, אשר החל זה עתה את שירותו בצה"ל, לא הצליח להשתחרר כדי להשתתף במאורע החגיגי. בתמונה: ד"ר יונתן מן מעניק לשתיים תעודות.

במהירות

יפאן מזדקנת במהירות, ועד שנת 2020 מצפים כי אחד מכל ארבעה תושבים יהיה בן 65 או יותר. כך מתברר ממחקר אוניברסיטאי שנערך במכון לחקר האוכלוסיה של אוניברסיטת ניהון שבטוקיו, על סמך מיפקד האוכלוסין 1985. מיפקד זה העלה כי ב־1985 היו ביפאן 121 מיליון נפש, בשנת 2009 יהיו בה 132 מיליון ולאחר מכן תחול ירידה במספר התושבים.

לא האמין

הרודן הסובייטי יוזף סטאלין התעלם מאזהרות שקיבל מסוכני המודיעין שלו, מראש ממשלת בריטניה וינסטון צ'רצ'יל ומהשגרירות הגרמנית במוסקווה על התקפה גרמנית צפויה במלחמת העולם השניה – זאת מגלה סרט תיעודי שהוקרן השבוע על מסכי הטלוויזיה בברית־המועצות. סטאלין היה סבור שמדובר בקשר להטעות אותו ובטח בהיטלר, שיכבד את חוזה אי־ההתקפה בין שתי המדינות. כאשר פלשו הגרמנים, הורה לעכב את הידיעות על־כך במשך כמה שעות. הסרט התיעודי, שנועד להפצה נרחבת, מתאר כשלב אחרון בתהליך, שנועד להזים את הגירסה כאילו היה סטאלין מצביא גדול במלחמת העולם השניה.

קפץ למים

רק ארבעה חודשים חלפו מאז החל הרחפור לחפור את הבריכה וכבר נחנך בסוף השבוע קאונטרי קלאב חדש בכפר סבא. לאחר שגזר את הסרט קפץ ראש העיריה יצחק ולד, על בגדיו, למימיה הצוננים של הבריכה ומיד הצטרף אליו גדי ברגמן, מנכ"ל הקאונטרי קלאב, שהצליח לעמוד בהבטחתו לפתוח את הבריכה בחודש יולי.

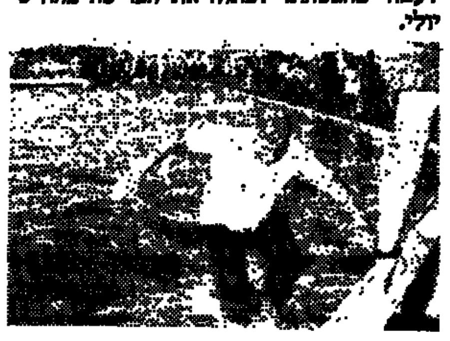

שיפוץ

הבית ברח' דאונינג 10, שבו מתגוררת ראש ממשלת אנגליה הגב' מרגרט תאצ'ר (בתמונה), עומד לעבור תיקונים ושיפוצים, לאחר 17 שנים. כל זאת יעלה למשלם המסים הבריטי 300,000 לירות שטרלינג או 510,000 דולר. בתכנית לחדש גם את חדר האוכל, אך לא את חדר העבודה או חדרי המגורים שבהם מתגוררים הגב' תאצ'ר ובעלה. העבודה אמורה להסתיים באמצע ספטמבר.

1000 נשיקות העניק הזמר חוליו אגלסיאס לצביקה פיק עת נפגשו מאחורי הקלעים במופע של אגלסיאס. צביקה פיק היה האמן הישראלי היחיד שחוליו הסכים להיפגש עמו לאחר שנודע לו כי צביקה עומד להוציא בעוד מספר שבועות תקליט משל שיריו. אגלסיאס נראה נרגש ביותר וביקש להאזין לשני השירים המוקלטים כבר, נאטאלי ואספרנזה.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

מועמד מתאים לתפקיד

בתאריך 29.7.88 התפרסם ב"דבר השבוע" מכתבו של הקורא צוריאל שיוו מחולון – המתייחס לרשימתו של אמיר אורן "שלח את עמי על פני המים", רשימה שהתפרסמה במדור "חדשות מהגיהנום" שלושה שבועות קודם לכן.

ברשימה זו משמשות יחדיו בערבוביה השערות, חלקי עובדות ורכילות ביחס למינוי השליש הצבאי של נשיא המדינה, כיועץ לענייני עבודה בשגרירות ישראל בלונדון.

גם עט מושחז, כתיבה שנונה ורוויית הומור אין בהם כדי לפטור עיתונאי – ובוודאי לא עיתונאי מנוסה כאורן, מלקיים כלל קדוש בכתיבה עיתונאית והוא בדיקת הפרטים והעובדות לאשורן. העובדות הן כדלקמן:

לפני כמחצית השנה ביקש אל"מ גלוסקא מכבוד הנשיא ומגורמי צה"ל לסיים את תפקידו כשליש צבאי לנשיא – זאת לאחר שמונה שנים בהן שימש בתפקיד זה. בהזדמנות זו מסר אל"מ גלוסקא לנשיא, כי הוצע לו לשמש כיועץ לענייני עבודה בנציגות ישראל בחו"ל, וזכה לברכת הנשיא. בניגוד לדברים המופיעים ברשימתו של אורן, לא פנה ולא פעל הנשיא אצל שר האוצר ביחס לחידוש תקן משרת יועץ לענייני עבודה בלונדון. עד כאן העובדות.

לאחר שנים בהן הצטיין אל"מ גלוסקא בעבודתו כשליש צבאי ובתפקידים נוספים שעשה לצידו – הנשיא בהחלט לא הסתיר את הערכתו העמוקה לכישוריו, להיכרותו המעמיקה עם המירקם החברתי, הפוליטי והכלכלי של מדינת ישראל, הבנתו את המשק ההסתדרותי והאיגודים המקצועיים, כל אלה לצד יכולתו ליזום ולטפח קשרים גם בתנאים קשים כאלה בהם פועלים נציגינו בחו"ל. (כדאי גם להזכיר שאל"מ גלוסקא שירת בעבר בלונדון בתפקיד עוזר לנספח צה"ל). את הערכתו ביטא הנשיא לפני אלה שפנו לקבלת חוות דעת.

מפליא שדווקא אורן אשר שימש כנציג עיתונו בחו"ל והמרבה לעסוק בכתיבתו בהיבטים אלה, מצא לנכון לקטרג על המינוי. אורן – ככל עיתונאי במדינה בעלת עיתונות חופשית רשאי לבטא הסתייגויות מכישורי מועמדים לתפקידים ממלכתיים שונים ולערער על אופן ותהליכי המינויים, אך הדבר אינו משחרר מבדיקת העובדות כהווייתן; חבל, שזאת לא מצא לנכון לעשות קודם לפירסום רשימתו.

יורם בר־זאב
סמנכ"ל, לשכת הנשיא

וכל בניך למודי ה'

שוב נדון בכנסת נושא הזכויות של יוצאי צבא ושל תלמידי ישיבות. כמאז אין הדיון נסב על הבעיה האמיתית ונשאר עקר מעיקרו. אין זו הבעיה למי מגיע וכמה מגיע. הכל מודים, כי הצבא מתאמץ להגן על המדינה ותושביה. כולם חייבים להודות, שהצבא הטוב והנאמן ביותר אינו ערובה מלאה לביטחון העם – ההיסטוריה מלאה הוכחות לכך.

חלק מעמנו (בעבר זה היה כל העם) מאמין באמונה שלמה. שבורא עולם. ורק הוא יכול להבטיח את שלומנו בתנאי שנקיים מצוותיו ותלמוד תורה כנגד כולם.

התגייסות לצבא אף היא מצווה, אבל למעטים דווקא ולא לרבים. גדעון (שופטים פרק ו') שלח הביתה שלושים ואחד אלף ושבע מאות (31,700) לוחמים וניצח עם 300 הנותרים (פחות מ־1%).

וחלק העם שאינם מאמינים במה יתלו את מה שמוטל בספק וכיצד יכחישו את אמונת המאמינים? והרי ברור: ברי ושמא – ברי עדיף.

הבעיה האמיתית היא קריטריונים או פרמטרים בטחוניים ולא מתן פריווילגיות לקבוצה זו או אחרת. לכן הנני מציע: תינתן אופציה לכל מתגייס להוליך את שירותו הצבאי בלימודי תורה מוגברים ולא תהא אפליה בין חיילים ובין תלמידי ישיבות.

יחיאל הירשביין
בני ברק

8.8.88

בשעה 8.00 בערב לחצתי על כפתור מס' 8 המכוון לירדן וראיתי את חוסיין על המירקע.

חוסיין קומפקטי, נאם נאום קומפקטי ומאז החלו הפוליטיקאים והפרשנים לעשות שמיניות באוויר. מה התכוון שאמר כך? ומה התכוון שלא אמר כך? כל צד פוליטי מנסה להרוויח מהנאום הקומפקטי רווח אלקטורלי.

חוסיין השתמש בנאומו במספר תאריכים היסטוריים ואני מציע להוסיף תאריך היסטורי חדש: 8.8.88 ביום זה להכריז על תוכנית המחוזות כיש"ע.

חוסיין רוצה גם לאכול את העוגה וגם להשאירה שלמה. לכן אנו חייבים ברגע היסטורי זה לחלק את הגדה למחוזות יהודיים וערביים לפי תוכנית שקיימת כבר ולכונן את ברית המחוזות, שאם לא כן, העוגה שלא חולקה תהפוך לתבשיל מר.

שמעון חנגאל
ירושלים

ואתם שותקים

כרופאה (הדסה עין־כרם, תל השומר, מרפאות), ברצוני להביא לידיעת הציבור ולידיעת הפוליטיקאים: אנחנו הרופאים, עובדים משמרות של 30 עד 36 שעות רצוף, לעיתים אפילו ללא פנאי לשתות, לאכול או לעשות צרכינו שלא לדבר על חוסר השינה. זאת שמונה עד עשר פעמים בחודש. במצב זה, חייב להיות ברור לכולכם, כי אנחנו כמו מטומטמים מרוב עייפות ותשישות.

העבודה שלנו הרי סוחטת גם נפשית וגם גופנית, ואפילו אם היינו עובדים רק 8 שעות ביממה. טעויות רבות שקרו באבחנה (דיאגנוזה), בטיפול או בניתוחים, קרו כיוון שהרופא התורן, המטומטם, לא היה במלוא צלילות הדעת, כושר השיפוט או הקואורדינציה, שהיו דרושים כדי לטפל בכם, ציבור החולים. ואתם שותקים.

א. ה.
(השם והכתובת שמורים במערכת)

הפער לטובת הרפורמים

במדור "מידע" ב"דבר" (19.7.88) נאמר: "התנועה הקונסרבטיבית העולמית נחשבת לגדולה ביותר ביהדות המאורגנת בארה"ב וכוללת 30% מהקהילות שם. הרפורמים – 9%".

לא ידוע לי מהיכן נלקחו הנתונים הללו אבל על פי המידע שברשותנו (Calvin Goldscheider, Jewish Continuity and Change, emerging patterns in America, Indiana University Press, 1986, Chapter 10) מסתבר, כי התנועה הרפורמית דווקא היא התנועה הגדולה ביותר ביהדות המאורגנת בארה"ב. היא מקיפה 36% מקרב האוכלוסיה היהודית בעוד התנועה הקונסרבטיבית מקיפה כ־34.7% מקרב האוכלוסיה היהודית בארה"ב.

נתונים אלה מציגים יחסי גודל שונים והבדלי פערים זעירים הרבה יותר מכפי שהוצגו במדור "מידע", בשכף המאזניים נוטה דווקא לטובת הרפורמים.

אראלה בריילנט
התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

אין להתבייש בהסתדרות

אם זה נכון, שמזכירות מפלגת העבודה החליטה להצניע את דבר ההסתדרות במערכת הבחירות לכנסת ה־12 יהיה זה משגה פטלי. המערך שגה במערכת הבחירות לכנסת ה־11 בהצניעו את ההתיישבות העובדת. עם כל התקלות של ההתיישבות העובדת זה עדיין פאר היצירה של ארצנו. להסתדרות ולחברת העובדים זכויות שאין לאף מפלגה בארץ.

נכון, אין להתעלם ממה שקרה ל"כור" ול"סולל בונה" וזאת לא מעט בגלל הכלכלה הנכונה של יורם ארידור. מי שלא עושה אין לו גם מחדלים. לפי הדיווחים בתקשורת אין ראשי ההסתדרות מטאטאים את הדברים מתחת לשטיח ומנסים להבריא את משק חברת העובדים. מה שלא מובן למה האחראים למחדלים מבחינה מיניסטריאלית לא משלמים את המחיר. בראש וראשונה חייב מנכ"ל חברת העובדים דני רוזוליו להתפטר. ישראל קיסר יו"ר חברת העובדים צריך להסתפק בתפקיד מזכ"ל ההסתדרות. המזכ"ל והיו"ר של חברת העובדים חייבים להיות כלכלנים בעלי מקצוע כמו מנהלי הבנקים.

האשמה למה שקרה ב"אליאנס" חל על הליכוד ור"צ שבציניזם הסיתו את הפועלים לא לקבל את מרות ההסתדרות. אל להם לפועלים לבוא בטענות להסתדרות. מספנות ישראל וחברת "אל על" עובדים תחת כונס נכסים ושום דבר רע לא קרה לפועלים. וזה בכל אופן היה הרע במיעוטו. אני חבר בהסתדרות 55 שנה, 34 שנה כפועל במפעל של "כור" ואני גאה על כך. להסתדרות ולמפעליה יש במה להתגאות ואל לנו להצניע.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

לפני 60 שנה

דרישת מעמד של דומיניון להודו

המועצה המחוקקת קבלה החלטה, כי פתרון קיום ומשביע רצון של שאלתה הפוליטית של הודו, מחייב לתת לה מעמד של דומיניון בעל שלטון עצמי, ובטול השלטון הכפול של מיניסטרים אנגליים והודים.

משפחה תימנית שזכתה

השבוע ניתן הרשיון להשאר בארץ, בתור מקרה יוצא מן הכלל, למשפחה תימנית בת"א. זוהי אחת משש המשפחות שנגזר עליה ע"י מחלקת העליה גירוש מטעמים פורמליים. חוץ ממשפחה אחת, נשארו כל נגועי הגזירה.

לפני 40 שנה

הועד הערבי מגייס את הפליטים למלחמה

הועד הערבי העליון בארץ ישראל פירסם הודעה הקוראת לפלשתינאים בין 18–45, להרשם תוך 10 ימים, לגיוס צבאי למען שחרור פלשתין. מפקד הצבא העיראקי בארץ ישראל הודיע על הטלת מצור צבאי בכל האיזור הנמצא בידי עירקים בארץ ישראל.

נמשכות הפרעות ביהודי מצריים

התקבל דין וחשבון על המהומות שהיו בקאהיר. קבוצות מאורגנות, בכבר המלכה נאזלי, הציתו בבית אנשים מקרובות החשמלית. כל הארמונים נשרדו, אלה שגרו כיהודים הוכו ונדקרו בסכינים. כל היהודים הגרים בקרבת ארמון המלך נצטוו לעזוב בתיהם תוך 48 שעות, הפוגרום היה מלווה שוד וביזה. המשטרה לא התערבה.

לאסור את הסופרים

(המשך מעמ' 7)

שנוקט ועד היוצרים הישראלי־פלשתינאי. עם זאת, שום תקנון או קונסטיטוציה אינם אוסרים על אנשי־הרוח המאוגדים בפא"ן להביע הזדהות עם עמיתיהם ולמחות כנגד מעצרים מינהליים.

קשה בימים אלה לזעזע את דעת־הקהל בישראל בכל עניין הנוגע לזכויות האדם בכלל, ולזכויות היוצר הפלשתינאי בפרט. קהות מוראלית פשתה בציבור. היא פשתה גם בקרב חלק מאותו מגזר שאמור היה להיות ערני יותר לבעיות אלה. מיעוט של אנשי־רוח מוחה ומזעיק. רועמת שתיקתו של הרוב.

סולל בונה הנפקות בע"מ
הודעה בדבר קביעת שעור ריבית בהתאם להוראות שנקבעו בתשקיף שפורסם ב־18.1.85, בדבר הנפקה של סדרה אג"ח רשומות, ע"ש 2000 – 1991, סדרה ז, צמודות, הלוך נושאות ריבית משתנה – הרינו להודיעכם בזה, כי האנשים של מחזיקי האג"ח קבעו, כי שעור הריבית שתשאנה האג"ח הנ"ל למחצית השנה המתחילה ב־29.7.1988 היא 10¾% לשנה.
תאריך 3.8.88 ההנהלה

מודעון
מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 16.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב קרן קיימת 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00; בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00; שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב חנקין 36 קומה ב' – 04-528666
כל יום כולל שישי, חג, סכות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
עזרה ראשונה לילית בשבת בתל־אביב 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261115
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
באר־שבע – 052-913999
באר־שבע – 057-418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
תל־אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235932
קו פתוח לקשישים 02-690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146 טל' 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי ההודעות ל"הלוח הכללי"
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה ב: רחוב דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

אַלמַקס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת
תורנות בתי מרקחת
תל־אביב: ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746; קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים: מרפאת רוממה – הרב"צ 28 – 528191
חיפה: ק. חולים מכבי – יל"ג 6 – 672472
פתח־תקוה: קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905221
בנים: בני ברק – הנביאים 3 – 5515671
אַלמַקס

מעריב – עכשיו
קרא במעריב יום ו':
מעריב – שבעה: נסים חבה, אביו של רמי דיל: הנקמה עוד תבוא – עמוס לבב ● שמחליי של יוסף שידלובסקי – סימה קדמון ● יעקב הסראי רץ לכנסת. מוסר עכשיו ● ימי לוד, המשפחה השלמה – יהונתן גפן ● בחזרה לאודיסה – עמירה יעקב־הלוי ● פולס, איש הבטחון – אלבב הורון
מעריב שבת: חוסיין סוגר חשבון עם ערפאת – שפי גבאי ● שנה למות ה"לביא" – דן אריקין ● סוד הקוסם חוזר לבית־שאן – אהרון דולב ● הפעם המודיעין לא טעה – עמנואל רוזן ● כמה שווה היום מפ"ם – מכתב ההם ● תחנת הנערה שבאמנה ותודעתיה נכתב – מיוחד ל"מעריב"
מעריב כלכלה: כימיקלים לישראל מחובשים – קונה – אורי גינוסר
מעריב קריה: בגשם. מתי ואיך – הדס מנור
מעריב בנאי: שנה הא יפה. "סופרייה", סיפור על דוכסית שמנה שניחפת להופיע בטלוויזיה, תפקיד הקלטעי המזרחי של דיורן, עכשיו אצלנו – עירית שטנר
מעריב מבוא: מעוררים ומבקרים על יאיר הורביץ דל
אמרים כהן – דעות ● דליה רביקוביץ – טלוויזיה ● אבי רז – אומרים השבוע ● סיכני נפש ● כאור עזריאל – סיפורים

יעקב חסראי

שמחה כהן

נסים חבה
מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

חדשות של שבת
התינוק שאושפז בגלל תת תזונה, אבישי עזריאב בן האחד ־ עשר חודשים, נפטר. תחקיר מיוחד ■ אביגדור קהלני: לא בבית־ספרנו. מאת שמואל טל ■ חוסיין מתנתק, מה עושים? יהודה ליטני ומירון בנבנישתי ■ גל אוחובסקי עם יובל בנאי: רוצה משפחה, רוצה חום ■ חגי סגל: המתנחלים השתלטו על התחיה ■ חום יוני־יולי, פוסטר של דודו גבע מזיע ■ אביגדור פלדמן ■ שוורט נדלק ושאול אברון היה שם ■ חריש צריך ללכת בספטמבר. האם יפרוש? מאת נעמי לויצקי ■ להיות בן של פוליטיקאי. ענת מידן ■ יאנוש בן־גל מספר: שידלובסקי קרוב כמו אבא ■ אלעזר לוין: אלה עסקי צ'פאי ■ משה נגבי: דין ודברים ■ שוש אביגל ■ דוד שיק, טלוויזיה ■ ישראל אהרוני מגיש: כבד אווז ■ דן בן אמוץ: הפעם בגין

של מי המתנ"ח?

ביבנה מוקם מתנ"ח מפואר. הבעיה היחידה היא שהעירייה לא השתמשה בקרקע שהפקיעה למטרות ציבוריות, אלא החכירה אותו לחברה פרטית והתירה לה לבנות עליה מבנים מסחריים

לא, אין זו טעות. לא מדובר במתנ"ס (מרכז תרבות נוער וספורט) אלא במתנ"ח (מרכז תחבורה נופש וחניה) שבנייתו הולכת ומסתיימת במוצאיה המערביים של יבנה, ליד המחלף של כביש תל־אביב אשדוד, לא הרחק מתשלובת „ארגמן". הנוסעים בכביש המהיר שיעיפו מבט לאותו כיוון, יבחינו במבנה בטון מעוגל, הוא המתנ"ח. עוד יחומה מתקופה שגזבר הסוכנות, ח"כ מאיר שטרית, היה ראש עיריית יבנה והצעיד את העיירה הנחשלת לעתיד הוורוד של עיר מודרנית ומבוקשת בישראל.

את המתנ"ח מקימה חברת „בייל סול" מפתח תקווה, הוא שילוב של מה שראשי התיבות שלו אומרים. נוסעים מצפון הארץ לדרומה ולהיפך יוכלו לעצור ולהינפש באולמותיו הממוזגים. תושבי יבנה יוכלו להחנות בו את רכבם הפרטי ולעלות על אחד האוטובוסים של „אגד" שיעצרו בתחנה של המתנ"ח. יהיו במקום מסעדה, מזנון, שירותי עזר לרכב ונוסעים, ותהיה בו גם תצוגת קבע של יצירותיו הקינטיות של הפסל יעקב אגם.

את שיר ההלל הזה אנחנו צריכים לקטוע עד שיתברר אם לא היה בו, במתן הזיכיון ל„בייל סול" להקים את המתנ"ח ביבנה, משום חריגה מן החוק. על כך יצטרך להחליט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, שממנו מבקש מינהל מקרקעי ישראל לקבוע כי הוא הבעלים של הקרקע שעליו נבנה המתנ"ח, שאת ההבדל בינו לבין מתנ"ס אתם כבר יודעים. התביעה הוגשה נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה (ועדת בניין ערים) של יבנה, נגד עיריית יבנה ונגד חברת „בייל סול".

עיריית יבנה הפקיעה את השטח שעליו מוקם המתנ"ח לפי חוק המתיר להפקיע מקרקעין למטרות ציבוריות. הפקעת מקרקעין מותרת לצורך הקמת בנייני ציבור, חינוך, תרבות, חברה, בידור, בריאות, גנים, מגרשי משחקים, מתקני ספורט ומקלטים ציבוריים. מתנ"חים אינם נכללים אפוא בקטגוריה המתירה הפקעת קרקע מבעליה, שבמקרה זה היא מדינת ישראל.

ועדת בניין ערים, שבהרבה מקומות אינה נועצת מקלות בתנופת העשיה של ראשי הערים שלנו ומתעלמת מפרטים קטנים לפני שהיא נותנת היתרי בנייה, אישרה את הפקעת הקרקע שליד תשלובת „ארגמן" למטרות האלה: „תחנת אוטובוסים (טרנספר) הכוללת רציפים עירוני ובין־עירוני, משטחים מקורים של הורדה והעלאת נוסעים, ובניה בשטח כולל של 25 אחוז משטח המגרש שתכלול שירותים לנהגים, מסעדה, מזנון ושטחי מסחר ומשרדים".

מינהל מקרקעי ישראל טוען בתביעתו, כי לאחר אישור התוכנית על־ידי ועדת בניין התקשרה עיריית יבנה, שאז כאמור עמד בראשה ח"כ שטרית, עם חברת „בייל סול", שהיא חברה מסחרית, החכירה לה את השטח לתקופה של 49 שנים, והתירה לה לבנות עליו מבנים מסחריים ולהשכירם כרצונה בכל תקופת החכירה. המינהל טוען עוד, ש„בייל סול" תפסה חזקה בשטח שלא כדין, וכי העירייה לא היתה רשאית לשנות את ייעוד הקרקע לאחר שהפקיעה [illegible], כלומר מינהל מקרקעי ישראל.

המינהל מבקש להחזיר את המקרקעין לבעלותו, כי רק הוא כבעלים זכאי להחכירו בהתאם לשיקולי טובת הציבור שעליהם הוא אמון. עוד מבקש המינהל שחברת „בייל סול" תפנה את המקרקעין, או שלחלופין תחתום על חוזה חכירה עם המינהל או שתשלם לו עבור אדמת המתנ"ח סכום של 1,630,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה, ריבית והוצאות משפט.

„אקונומיסט" ל„דבר"

עתיד ורוד: עת ההתבוננות הפנימית הגיעה

חרושת סכסוכים: רוב מדינות העולם נכנסו עתה לתקופה של „התבוננות פנימית", בגלל כך הן מסיימות מלחמות. אבל תהיה זו טעות להסיק שסיומם של סכסוכים אלה מורה על עתיד ללא מלחמות כלל

למי שמבלה את זמנו על החוף, העולם נראה לא רע הקיץ. הים שקט הילדים בונים ארמונות בחול. השלום, כך נדמה, פורץ מכל עבר. האם אפשר לעצום את העיניים ולנמנם ללא דאגות ובכן, רק עד גבול מסוים.

יש מקום לשמוח שמלחמת המפרץ מסתיימת, שחייליו של גורבצ'וב יוצאים מאפגניסטן, שיש סיכוי להסדר שלום באנגולה ואולי אפילו בקמבודיה. אבל תהיה זו טעות להסיק שסיומם של סכסוכים אלה מורה על עתיד ללא סכסוכים. רוב המלחמות שהוזכרו כאן מסתיימות מסיבה אחת מכריעה: שינוי הכיוון שחל במערכה האידיאולוגית בשנות ה־80. אבל אותה מערכה אידיאולוגית אינה הגורם היחיד למלחמות, והוא שינוי כיוון המסיים עתה כמה מאבקים עלול, במשך הזמן, ליצור מאבקים חדשים.

רוב המעצמות הגדולות נכנסו לתקופה של אינטרוספקציה, התבוננות פנימה אינה עולה בקנה אחד עם נפנוף אגרופים. רוסיה של גורבצ'וב מנסה לברר אם היא יכולה לקלוט את רעיון כלכלת השוק בלי לוותר על עקרון הפיקוח המרכזי ובלי להרוס את המפלגה הקומוניסטית. סין של דנג הרחיקה לכת באותה דרך ונכנסה למהמורות רבות: שדולת הפיקוח־המרכזי שלה מרגישה את הסדר שבפיקוח, לעומת חוסר הסדר שבחופש. מדינות מערב אירופה, משנוכחו לדעת כמה יגדל עושרן אם יתנו לעקרון השוק לפעול ללא מעצורים ברחבי הקהילה האירופית, שקועות בסיבוכי פרוייקט 1992. אמריקה תוהה כיצד יתמודד הנשיא הבא (בוש או דוקאקיס) עם הגירעון התקציבי, שהוא הגורם העיקרי לצרותיה הכלכליות. יפאן ממשיכה להרהר כיצד אפשר להפוך כסף לעוצמה בינלאומית. כולן, כל אחת בדרכה, מסתכלות פנימה.

פרט ליוצא־מן־הכלל אחד, תקופה זו של אינטרוספקציה עתידה לסיים מלחמות. היוצא מן הכלל הזה הוא מלחמת איראן־עיראק, המגיעה לסיומה פשוט משום שאיראן נשארה ללא נשק וללא להט, ולא משום שהמעצמות הגדולות שיתפו פעולה כדי לסיימה.

ומה בדבר הסדרי שלום אחרים? בשביל ה„פרסטרויקה", גורבצ'וב זקוק לתמיכה ציבורית מבית (ולכן נערים סובייטים לא יוחזרו עוד מאפגניסטן בארונות מתים) ולרגיעה ביחסים עם ארה"ב (ולכן ייצאו קובה וייטנאם מאנגולה ומקמבודיה). ארה"ב מוכנה לתת לנסיגות הקומוניסטיות הללו להתרחש ללא השפלה יתרה, משום שגם היא זקוקה לתקופה שקטה שבה תוכל להוציא פחות כספים על נשק. סין היתה נהנית מאוד להשפיל את וייטנאם, אבל למען כלכלתה היא מעדיפה לשמור על יחסים טובים עם אמריקה ורוסיה, המוכנות להגיע להסכם לגבי קמבודיה. אירופה ויפאן, כרגיל, יושבות ומסתכלות כיצד המאורעות מתפתחים.

ואולם יש איכות מיוחדת באינטרוספקציה הרוסית והסינית. שתי המעצמות הקומוניסטיות מודות כי היה משהו מוטעה ברעיונות שהביאו את הקומוניזם לשלטון. לפיכך הן מייבאות מן המערב את רעיונות המרפא של הפלורליזם והשוק, בתקווה שיוכלו להתאימם למטרות המארקסיסטיות שלהן.

להודאה זו בטעות יש השפעה ישירה על מדיניות החוץ של רוסיה ושל סין: רוב הקיטור האידיאולוגי שעזר בעבר להניע את אותה המדיניות התנדף. ויש לה גם השפעה עקיפה: בזמן הקרוב יהיו מעט מאוד מגוייסים חדשים לפוליטיקה קומוניסטית או לצבאות גרילה קומוניסטיים מחוץ לגבולות העולם הקומוניסטי. המגוייסים נוסעים עכשיו בכיוון ההפוך. אם כן, מלחמות שהתחילו בשנות ה־70 מסתיימות בשנות ה־80, משום שלאחת משתי האידיאולוגיות היריבות אזל, זמנית לפחות, הדלק.

עובדה זו מגישה כמה הזדמנויות בלתי־צפויות לדמוקראטיות: המערב כולו יוכל להיות תקיף יותר כלפי דרום־אפריקה בעניין האפרטהייד, משום שקטנו הסיכויים שממשלה לא־לבנה בדרום־אפריקה תרצה להיות קומוניסטית. חלק מן הכסף שיחסכו מדינות מערב אירופה אם יסכים גורבצ'וב לקיצוץ רציני של הצבא באירופה יוכל לשמש להקמת כוח־אוויר אירופי קטן שיגן על האינטרסים שלהן במקומות מרוחקים. אמריקה תוכל לנצל את תקופת הרגיעה כדי לחזק את הבטחון־העצמי שלה שנפגע בווייטנאם.

היכן אין שלום? ראשית, עדיין לא הכל שקט בחזית האידיאולוגית. הרוסים ייצאו, כנראה, מדרום יבשת אפריקה, אבל בצפון היבשת הם עדיין תומכים בקבוצה מבולבלת של מארקסיסטים אתיופים המסרבים לתת לאריתראים ולטיגריאנים את החופש שהם רוצים. גם אם תיסוג וייטנאם מקמבודיה, ייוותר הצבא שלה בלאוס. האישים השולטים בווייטנאם ובקובה יודעים שהכלכלה שלהם שרויה במצב של אנדרלמוסיה, אבל נראה שאין הם נוטים לטפל בבעיה על־ידי חיקוי ה„פרסטרויקה" של גורבצ'וב.

שנית, רבות מן המלחמות אינן פורצות בגלל גורמים אידיאולוגיים אלא בגלל התנגשויות של אינטרסים לאומיים או התנשאות גזענית. הרגשות הסוערים שעדיין הורגים פלסתינאים וישראלים, טאמילים וסינהאלזים, סודאנים חומים ושחורים, יכולים להתפרץ במקומות אחרים. ההתבוננות הפנימית הנעשית במקצת המדינות אינה משפיעה על סכסוכים מן הסוג הזה.

ומעל לכל ישנה מזרח־אירופה, שם אידיאולוגיה ולאומיות מתלכדות. רוב תושבי מדינות מזרח־אירופה אינם רוצים להיות תחת שלטונן של רוסיה ושל המפלגות הקומוניסטיות, אבל נאמר להם כי כך זה יימשך. הצירוף הזה, של אידיאולוגיה ולאומיות, עלול להפוך את אירופה למקום מועד להתפרצות.

ההתפרצות הראשונה עלולה להתרחש בהונגריה, שם מנסה מנהיג חדש ופיקח לראות כמה יכולה ארצו להיעשות שונה מרוסיה בלי שרוסיה תבחין בכך. זה עלול לקרות בפולין, שם לא הצליח מנהיג ותיק ומבולבל לשכנע את עמו הממורמר כי מצבו ישתפר ביום מן הימים. וזה עלול לקרות ביוגוסלביה, שם רוצים סרבים למחוץ קרואטים וסלובנים; בצ'כוסלובקיה, שם היד הרוסית עצרה את [illegible] לפני 20 שנה; וברומניה, אשר אפילו מזרח־אירופים אחרים מסתכלים עליה ברחמים. זה יפרוץ במקום כלשהו, וכשזה יקרה זה יעמיד בפני גורבצ'וב את השאלה הקשה ביותר שעמדה בפניו: האם עליו להסתכן באבדן מזרח־אירופה על־ידי הימנעות מהכנסת צבאו, או בהרס עצמו בעיני המערב על־ידי הכנסתו?

אותו אדם המבלה על חוף הים רק לעתים נדירות שואל את עצמו לאן הולכת הגאות לאחר השפל. גאות בחוף אחד היא שפל בחוף אחר. עת הנמנום טרם הגיעה.

פלילים בעולם / דליה שרון

רשת החשיש הגדולה בעולם

להוארד מארקס היו לא פחות מתריסר דרכונים שונים. וזה לא פלא. כדי לעמוד בראש רשת מבריחי החשיש הגדולה בעולם צריך אישיות רבת פנים

הוארד מארקס, אנגלי בן 43, בוגר אוקספורד בפיסיקה, הואשם בשבוע שעבר בלונדון בניהול רשת הברחות החשיש הגדולה בעולם, שפעלה 18 שנה. לאחר שנתפס טען מארקס, כי לא היו דברים מעולם. נכון שהוא עצמו היה צרכן רציני של חשיש, נכון שיש לו חברים שסוחרים בחשיש, אך הוא בסך־הכל סוכן נסיעות תמים.

לפני שבע שנים נשפט מארקס בבית־המשפט הפלילי „אולד ביילי" בלונדון, באשמת הברחת 15 טון חשיש לסקוטלנד. מארקס הצליח לשכנע את בית־המשפט כי היה סוכן של אמ־איי־6 וכי עזר לתפוס מבריחי נשק. הוא זוכה. את זיכויו חגג במסיבה גדולה, שבה חילק לנוכחים גלילי חשיש בקופסאות מוכספות. בעקבות זיכויו כתב עיתונאי לונדוני, יחד אתו, ספר עליו ועל שיטות עבודתו המתוחכמות.

למעשה, הספר הזה, „היי טיים" שמו, הוא שהביא בעקיפין לנפילתו של מארקס. הספר הגיע ב־1985 לידי קרייג לובטו, מהסוכנות האמריקאית לאכיפת חוקי הסמים. כשסיים את קריאתו העבירו לידי אשתו, קצינת משטרה בפלורידה, שעבדה באותה עת בשיתוף פעולה עם הסקוטלנד יארד בחקירת שוד מטילי זהב בשווי 23 מיליון לישט"ש מהית'רו. הספר, שהיה מונח על שולחנה, עורר את התעניינותו של אחד מקציני הסקוטלנד יארד, וכתוצאה מכך נפתח מבצע משותף של משטרות ארה"ב ובריטניה, שהוכתר בארה"ב בשם „אקלקטיק" ובבריטניה – „לינקס".

הוארד מארקס, שנעצר בווילה שלו בפלמה דה־מאיורקה, הוא אחד מארבעה שנתפשו במאיורקה ושארה"ב מבקשת את הסגרתם כדי להעמידם לדין על מעורבות בהברחות חשיש בשווי מיליארדי דולר. הסוכנות האמריקאית לאכיפת חוקי הסמים הקדישה שלוש שנים לחקירת הרשת. במסגרת החקירה כונסו לפני שבועיים, במיאמי, בלשים מן הסקוטלנד יארד, ממשטרת ספרד וממשטרות אחרות. יחד עם אנשי מכס, וסיכמו ביניהם על פעולה בינלאומית לחיסול הרשת.

האמריקאים, שהתרשמו מחטיפתו של מרדכי ואנונו מלונדון על־ידי ה„מוסד", הציעו לחטוף את מארקס בבריטניה, מאחר שבשנים האחרונות

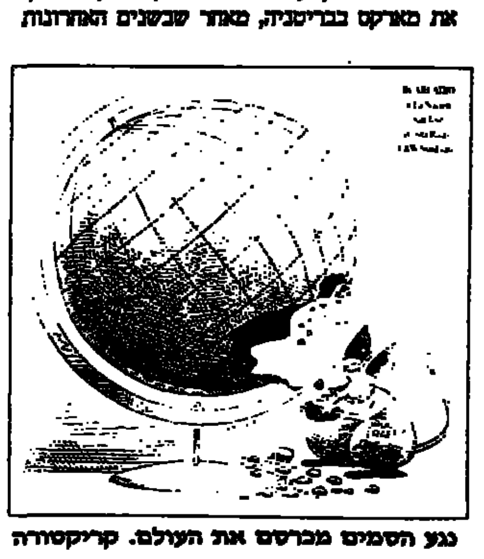

נגע הסמים מכרסם את העולם. קריקטורה בעתון „לה־נסיון" היוצא לאור בקוסטה־ריקה

הוא נמנע מלהציב רגליו על אדמת ארה"ב. אך הסקוטלנד יארד ושלטונות המכס הבריטיים החליטו, כי בריטניה אינה יכולה להרשות לעצמה חטיפת אזרח מאזרחיה והתכנית נגנזה. משטרת ספרד, שעבדה בשיתוף־פעולה עם משטרות בריטניה וארה"ב, שמה ציתות על הטלפון של מארקס שבועות ספורים לפני המאסר.

מארקס הודה כי בשנת 1973 הבריח 800 ק"ג חשיש לאנגליה, להולנד ולארה"ב, אך מאז לא עסק בכך. פרקליטו הלונדוני, מיכאל כץ, אמר השבוע בפאלמה, כי הוא ינצל את החוק הספרדי כדי למנוע את הסגרתו. בינתיים הועבר מארקס לבית־סוהר במדריד, ואילו אשתו, יהודית, בת 36, שהואשמה שהיתה מזכירת הרשת, נשארה במאסר בפאלמה. אחיה, פטריק ליין, שנעצר במיאמי, הואשם ב„הלבנת" הכספים של הרשת. משטרת ספרד מנסה עתה לפענח מידע אגור במחשב, שהוחרם בווילה של מארקס. סבורים כי ימצאו שם שמות וכתובות של כל חברי הרשת.

מקורות בארה"ב טענו כי למארקס היו לפחות 30 זהויות שונות, שבהן השתמש בטיסותיו ובשהיותיו במקומות שונים בעולם, ולפחות תריסר דרכונים. עורך־הדין שטיפל בארגון הדרכונים שלו וסוכן הנסיעות שארגן את כרטיסי הנסיעה שלו, נעצרו גם הם בלונדון. מארקס נהג לנסוע בעצמו לאזורים באסיה, שמפיקים בהם חשיש, לשם עשיית עסקות, ומינה שם „מנהלים אזוריים". בפיליפינים עשה טעות: הוא מינה לתפקיד רם ברשת החשיש את לורד מויניהם, אחיו החורג של שר הספורט הבריטי קולין מויניהם, שהיה מבוקש על־ידי המשטרה בשל מעורבות בעסקי מרמה וסמים. מארקס לא ידע שהלורד, בן 52, נער שעשועים מגיל 19, התקשר לסקוטלנד יארד והציע להם עסקה – הם ינקו אותו מהאשמות קודמות והוא ימסור להם מידע על הרשת של מארקס. מויניהם נמצא עתה כנראה בארה"ב, תחת משמר משטרה.

בכל הארצות הללו קנו אנשי הרשת את החשיש, העבירוהו לארה"ב, ומשם הפיצוהו בארצות אחרות, תחת מסווה של עסקים חוקיים, כמו בית־ספר לשפות בקראצ'י או סוכנות נסיעות בהונג־קונג. לפעמים הועברו משלוחים דרך בירות אירופיות. לפני חודש, למשל, נתפס טון חשיש בנמל התעופה הית'רו בלונדון. לפני שבוע חזר מארקס מנסיעת עסקים מוצלחת בהונג־קונג. הוא לא ידע כי בכל פגישותיו ונסיעותיו היה נתון תחת מעקב של סוכנות הסמים האמריקאית. הסקוטלנד יארד ניצח על הפעולה המשולבת של המשטרות השונות והן עצרו ביום שני, 22 ביולי, בעת ובעונה אחת, את כל החשודים – בלונדון, בארה"ב, במאיורקה, בתאילנד, בפיליפינים ובציריך. חומר הראיות, שנמצא או לא נמצא בידי השלטונות, יוכיח אם צדק מארקס בטענתו, שהוא פיקח מכדי לשבת במאסר.

שמירה / אוריאל בן־עמי

כל בחור ורע לנשק

כ־300 חברות שמירה פועלות בארץ, ואין כל פיקוח על האוחזים בנשק המועסקים בהן. מבקר המדינה ביקר בחריפות את התופעה, אך דבר לא השתנה. ההפקרות חוגגת

הפרופיל הממוצע של שומר המועסק בחברת שמירה נמוך בהרבה מזה של כלל האוכלוסיה בארץ. בדרך־כלל מדובר באנשים חסרי השכלה ובגימלאים בני 65 ומעלה, שבעלי חברות השמירה מסתפקים בהם. לפעמים המאבטחים הם צעירים הממתינים לטיול בחו"ל או ללימודיהם באוניברסיטה, ובתוך כך נוחתים בתעשיית־ביניים בחברת שמירה.

כ־40,000 שומרים כאלה מועסקים כיום ב־300 חברות השמירה הפועלות בארץ והם אוחזים בנשק אף־כי אינם מיומנים לכך. אחד מתנאי הרשיון הניתן לחברות שמירה הוא עריכת מטווח, אחת לשנה, לשומרים שהיא מעסיקה. ואולם מעיון ב־23 דו"חות פיקוח במחוז ירושלים בלבד, הגיע מבקר המדינה למסקנה, כי ב־12 חברות שמירה שבהן נערכו 15 ביקורות, בזמנו על־ידי המשטרה, לא נמצאו אישורים על עריכת מטווחים לשומרים. על שבע מהחברות נאמר בפירוש בדו"ח האחרון של מבקר המדינה: „השומרים לא עברו מטווחים ולא ננקטו פעולות נגדם".

מבדיקת מבקר המדינה עולה עוד, כי מבקשי רשיון־הנשק בחברות השמירה אינם חייבים באישור רופא המשפחה על מצב בריאותם, והדבר חמור במיוחד לגבי קשישים שעברו את גיל 65 ואין לדעת אם הם כשירים לשאת נשק. עוד ממצא חמור שהעלה המבקר: הבדיקה במשרד הבריאות בעניין מקרי אישפוזו של השומר הממוצע נעשית רק על־פי מספר תעודת הזהות שלו, ללא אימות שמו. „עשוי להיווצר מצב, שבשל טעות במספר הזהות, יתקבל מידע על אדם אחר ובהתאם למידע השגוי – יתן פקיד הרישוי את האישור לנשיאת כלי הנשק", כותב המבקר.

משה וייס, מנהל המחלקה לרישוי ולפיקוח במשרד הפנים, מפקפק ביכולת משרד הפנים לעמוד בדרישות מבקר המדינה. „אנחנו נמצאים במשא ומתן עם משרד הבריאות בקשר לדרישת המבקר להתנות רשיון־נשק באישור רופא המשפחה. לדעתי, יש גבול לצנעת הפרט ואינני יודע אם יש רופא שיסכים לתת אישור כזה ולקבל את זה על אחריותו. מה רופאה בת 70 מקופת־חולים מבינה בזה? גם אני, אילו הייתי רופא, לא הייתי לוקח על עצמי אחריות כזאת. אינני יכול לדעת אף פעם מי יאושפז מחר. מבקר המדינה יכול להציע מה שהוא רוצה, אבל זה לא אומר שאפשר לעשות כל מה שהוא מציע".

וייס טוען עוד, כי יש תחלופה אדירה של שומרים בחברות השמירה, וכי מקצתם עובדים במקביל בכמה חברות. כדי לעמוד בדרישות המבקר ולאמת את מספר הזהות של מבקש הנשק עם שמו, יש לעבד תוכנית מחשב מפורטת ולכך דרושים עשרות־אלפי דולארים וחודשים. משרד הפנים אינו מממן את התוכנית הזאת ולמעשה אין בידיו קובץ מידע מרוכז על השומרים בחברות השמירה. משה וייס אומר: „יש לנו בעיה עם עשרות־אלפי שומרים. לא ידוע לי בכלל מי מהם כשיר לעבוד כשומר".

כ־1,200 גופים במדינה מעסיקים כיום שומרים ומחזיקים ברשותם כ־60,000 כלי־נשק, בעיקר אקדחים ותת־מקלע „עוזי". עם אלה נמנים מושבים, קיבוצים, מוסדות ומשרדי ממשלה המפקידים נשק בידי עובדיהם לצרכי הגנה ובטחון. משה וייס מציין, כי יש חברות שמירה שלא עדכנו את רשימותיהן במשך חמש שנים. וכך איבד משרד הפנים את יכולת הפיקוח עליהן. בחודש אפריל אשתקד עדכנו החברות את רשימותיהן, לאחר איום מצד משרד הפנים שלא יחודש את רשיונן.

אך כיום, בשל ניידותם של השומרים המזדמנים, שוב אין למשרד הפנים נתונים מדויקים על השומרים המועסקים בחברות השמירה. הנוהל מחייב את חברת השמירה להביא למשרד הפנים אישור מהמשטרה וממשרד הבריאות, שלשומר שהיא מעסיקה אין רישום פלילי והוא לא אושפז בעבר.

מכיוון שמשרד הפנים אינו מרכז את המידע על חברות השמירה בקובץ מיוחד לכך, אין לו כל אפשרות לפקח על השומרים. כאשר מתעוררת בעיה לגבי שומר מסוים, אין משרד הפנים יכול לאתרו. אזרח, הנושא נשק פרטי בהיתר, פרטיו האישיים רשומים במחשב. לא כן השומרים בחברות השמירה. החברות אינן חייבות להודיע על עובד שלהן, שאושפז בתקופת עבודתו. וגם לא על הפסקת עבודתו. שומר כזה יכול לעבור מחברה לחברה תוך סיכון שלום הציבור. כדאי להיזהר מהם.

הולכים בגדול: היפאנים, כך נדמה, עושים הכל טוב יותר וגדול יותר. בטוקיו הוקמה לקראת הקיץ מערכת מגלשות רב־מפלסית. גם התור האין־סופי של הממתינים לגלישה הוא נוסח יפאן. (תצלום אי.פי.)

„דבר" מארח / זאב ברז

קשורים בטבור

פתרון המצב בגדה יבוא רק דרך שיתוף פעולה כלכלי בין ישראל לפלשתינאים. הרי בלי האבטלה בגדה אי־אפשר להבין את האינתיפאדה

בדרך ל„אינתיפאדה", חלו בעשרים השנים האחרונות בגדה המערבית תמורות חברתיות, כלכליות ופוליטיות רבות. הפלשתינאים למדו מן ההליכים הפוליטיים הישראליים, רמת חייהם עלתה ואתה גם רמת הציפיות הכלכליות: המבנה המסורתי של המשפחה ושל החמולה השתנה; החל ניתוק הצעירים מן השורשים וגדל הפער בין הדורות. עם זאת, נותרה הגדה בלי מנהיגות ובלי תשתית כלכלית רצינית, שעליה יכלה האוכלוסיה להישען בלי להזדקק לפרנסה מבחוץ. כל עוד היתה הפרנסה מחוץ לגדה, לא היתה סיבה לתסיסה. עם עצירת האינפלאציה הדוהרת במשק הישראלי היה ברור, שבמחיר העצירה כלולה גם האבטלה. על־פי הסקרים הרישמיים, לא הגיעה האבטלה בישראל לממדים מדאיגים ממש, אך איש לא טרח לבדוק ולפרסם את ממדי האבטלה בגדה. האבטלה בגדה ובעזה נעה בין 30 ל־40 אחוז מכוח העבודה, על־פי בדיקות מקומיות לא מבוקרות.

גם בירדן ובמדינות המפרץ, שם מועסקים פלשתינאים רבים, גברה האבטלה בשנים האחרונות, והעובדים הפלשתינאים היו בין הראשונים ששולחו לביתם. לעובדים אלה לא נמצאה עבודה בגדה, בגלל העדר תשתית כלכלית עצמאית ובגלל המכשולים הרבים שהציב המינהל האזרחי בפני פיתוח פיסי בגדה.

ההתקוממות היתה מעין טיפול בהלם לפלשתינאים, לישראלים ולעולם כולו. האירועים הצמיחו לאט לאט מנהיגות מקומית בלתי מוכרת. הפלשתינאים הפנו עורף למנהיגות מטעם ירדן ואף לזו שמטעם אש"ף. אלה שחיפשו תחילה את קרבת המימשל הישראלי, שינו חיש מהר את האוריינטציה שלהם. למנהיגות המסורתית לא היתה כל שליטה על האירועים. אדרבא, ההתקוממות הפלשתינאית של השבאב באה לקרוא תיגר על הממסד הערבי המבוגר.

★ ★ ★

נוכח המתרחש, מדהים לראות את הניתוק של האוכלוסיה הישראלית שמעבר מזה של הקו הירוק. מבחינתם, כאילו כל זה קורה בצד השני של כדור הארץ. אתה שומע דיבורים כמו: „תן להם ליהרס: הם יחזרו בזחילה לבקש עבודה וסיוע", או „אנחנו יכולים להסתדר בלעדיהם חבל לבזבז כסף על הרווחה שלהם". ואכן, בזמן האחרון הוקפאו בגדה תקציבים ופרוייקטים ואלפים נוספים הצטרפו אל המוני המובטלים.

בעיצומם של ימי ההתקוממות הפלשתינאית, בעת ביקורו של שולץ, ישבו כמה פלשתינאים וחיברו רשימה של 17 נקודות בעייתיות, אשר לדעתם הן מן הגורמים העיקריים לפרוץ ההתקוממות, ואם ייעשה משהו לפתרונן, אפשר היה להגיע להסדר מניח את הדעת. הנקודות הן:

1. הפקעת אדמות 2. ההתנחלות 3. חוסר התכנון ובעיות רישוי לבניה 4. עקירת עצים 5. חוסר מתן אישורי איחוד משפחות 6. היחס בגשרי הירדן 7. היחס במחסומים בדרכים 8. ההתנהגות עם המתפללים בימי שישי באל־אקצא ומניעת כניסת מוסלמים מיתר חלקי הארץ לירושלים 9. מגורי שרון בעיר העתיקה ותמיכת שמיר לצעד זה 10. הגירושים 11. גזירי־הדין הכבדים 12. עידוד אגודות הכפרים 13. ההפליה 14. פסקי־הדין הקלים על עבירות כבדות ליהודים 15. הזנחת מחנות הפליטים 16. הזנחת הצעירים הפלשתינאים הגורמת לעיסוקם בפשע ובסמים 17. התנהגות החיילים וההתעללות בזמן ההתקוממות.

הנקודות הללו אינן קשורות זו בזו למראית עין, אך מצטרפות לתמונת מצב. אופייני, כי בנקודות אלה אין מדובר במדינה פלשתינאית או הכרה באש"ף. כבר מזמן הבינו רוב הפלשתינאים, כי אין כל אפשרות להקים מדינה פלשתינאית עצמאית. בהעדר תשתית וקאדרים פוליטיים מגובשים, אין למדינה זו זכות קיום כלכלית או מדינית. אנו יודעים גם, שירדן איננה מעוניינת עוד בקונפדרציה או בקשר פיסי עם הגדה מחשש להידבקות ב„אינתיפאדה". אי־אפשר לדבר עוד על החזרת השטחים לירדן או על מדינה פלשתינאית.

המצב הוא, שישראל קשורה בטבורה בגדה, חיים אזרחים שווים יותר ושווים פחות. דבר זה איננו מניח את הדעת במדינה שהמלים „צדק, משפט ושוויון" כתובות בספרי נביאיה. הבעיה הפכה יותר ישראלית מאשר פלשתינאית.

החברה הפלשתינאית, בזכות 20 שנות קיומה לצד החברה הישראלית, דילגה בבת אחת כמה דורות קדימה. בשנות ה־70 רמת החיים אצל הפלשתינאים הרקיעה שחקים, בשנות ה־80 היא התייצבה ובזמן האחרון החלה בתהליך של ירידה לשפל המדרגה. תהליך לא זהה, אך דומה, קורה גם לישראלים. המצב הכלכלי בארץ ובגדה משול היום לשני אנשים ההולכים לטבוע, ובמקום להציל את עצמם הם נאבקים זה בזה.

ישראל, עם קשייה החברתיים, הכלכליים והפוליטיים, איננה יכולה לתרום הרבה לפתרון הבעיות המקבילות בחברה הפלשתינאית, אך אפשר להתחיל במדיניות של פיתוח תשתית עצמית בגדה בתחומי התעשיה, החינוך, הבריאות, הדיור, התיירות, המסחר והחקלאות, באופן שלא יפגע בתעשיות הישראליות הבנויות להתמודד מצרות ובבטחון המדינה. רעיון זה עשוי להטות את תשומת הלב ואת האנרגיה מן ה„אינתיפאדה" למסלול שונה. אין ספק שהתהליך עשוי להיות הדרגתי וארוך, והדרושים כאן הרבה סבלנות, אמון ושיתוף פעולה, דברים הנעדרים היום לחלוטין ביחסי ישראלים־פלשתינאים. לחיזוק תהליך זה, אפשר לקבל עזרה מארצות המערב, המעוניינות בפתרון קונסטרוקטיבי.

הישענותה של האוכלוסיה הפלשתינאית על תשתית משלה, צנועה ככל שתהיה, תביא להגדרה עצמית, לניהול אוטונומי ולאחריות לאומית. ייתכן שאז תיווצר הבנה בחברה הפלשתינאית, כי היישות הפלשתינאית לא ניתנה להם, אלא הם יצרו אותה בכוחות עצמם. רק על בסיס זה ניתן לדמיין סיכוי של דו־קיום בשלום בין הישראלים והפלשתינאים בכל התחומים.

صكنا من الاهل

هكذا من الأصل

קולט אביטל, שגרירה

מאת מירה בזו

לא רבות הן הנשים בשירות הדיפלומטי הישראלי היכולות להתפאר בקאריירה כה מרשימה כמו קולט אביטל. באחרונה התבשרנו כי אביטל, המכהנת כסמנכ"ל אגף ההסברה וקשרי תרבות של משרד החוץ, עומדת לפתוח את השגרירות הישראלית בפורטוגל בחודש נובמבר הקרוב ולכהן בראשה.

את עבודתה במשרד החוץ החלה אביטל כמזכירה. לאחר שנים מספר בעבודה זו נשלחה למונטריאול שם שהתה כחמש שנים. בין תפקידיה בשירות החוץ של ישראל אפשר לציין תפקיד במח' ההסברה של המשרד, טיפול בהסברה ישראלית בקמפוסים ובאוניברסיטאות השמאל החדש באירופה, קצינת עיתונות בבריסל, קונסול בבוסטון, כהונה בפריז כאחראית להפקת חומר הסברתי לכל המדינות הדוברות צרפתית. משנת 84' ועד שנת 87' ניהלה את מח' ההדרכה במשרד החוץ ולאחר מכן נתמנתה לתפקידה הנוכחי.

אביטל סבורה כי דימוי ישראל בעיני העולם חשוב לא רק היום, בימים סוערים אלה. בעצם, מתי לא??? המאבק על הדימוי הוא תפקיד קשה למדי. מאז שנות ה־70, כאשר אנשי השמאל החדש באירופה יצרו עוינות רבה כלפי ישראל, ועד היום בשל האינתיפאדה, עם גלי אנטישמיות במשך השנים, שלא נולדו עקב סיבה ספציפית ועם תגובות שליליות על המלחמות השונות.

לדעת אביטל עובדת היותה אשה לא הקשתה עליה תפקידה. להיפך, מבחינתה, היה מינה יתרון מסוים על פני האחרים. אשה ישראלית העוסקת בדיפלומטיה סיקרנה רבים, שלא יכלו לסרב לה. „היה לי קשה יותר להגיע לאנשים אלה אלמלא הייתי אשה".

מושל בוסטון בתקופת שירותה שם היה לא אחר מאשר מייקל דוקאקיס, מועמד הדמוקראטים לנשיאות ארה"ב. עם בני הזוג דוקאקיס נוצרו קשרי ידידות כאשר קיטי דוקאקיס, שהתלהבה מעצם הרעיון שאשה מכהנת כקונסולית הסברה בנציגות ישראל החליטה לעשות צעד הפגנתי למען ישראל, ולבוא לביקור בארץ. היא יזמה קשר עם אביטל הנמשך עד עצם היום, והיות הזוג דוקאקיס מפורסם ומסוקר בעולם כולו לא פגמה באיכות הקשר.

באגף ההסברה של משרד החוץ מתמודדים יום יום עם שינוי העמדות כלפי ישראל. „תפקידנו הוא לבדוק תדיר את סקרי דעת הקהל ואת כל מה שמרכיב את דימויה של ישראל; להעביר מידע בזמן אמיתי ולקבל מידע מגורמים שבהם אנו תלויים כגון: דובר צה"ל, משרד הבטחון, משטרה. חשוב ליידע את נציגויות ישראל בחו"ל על הנעשה, יום יום ושעה שעה. לספק באופן שוטף מידע על המתרחש בארץ. כמו־כן חשוב להגיע לאנשים היוצרים דעת קהל בארצות השונות: מדינאים, עיתונאים, אנשי רוח ומדע. וכמובן צריך לפעול גם נגד תעמולה עוינת, ערבית או אחרת, או מאמרים אנטישמיים המתפרסמים יום יום".

כיום מתמקדת העוינות לישראל בעיקר בארה"ב, במדינות סקנדינביה וביוון. אביטל: „ההסברה המוצלחת ביותר לישראל היא בתחום היצוא התרבותי: תערוכות, סימפוזיונים מדעיים, אמנויות הבמה. אלה תחומים המבליטים את איכויותיה של ישראל והתורמים מבחינה סגולית רבה ביותר".

בשנת ה־40 למדינת ישראל התקיימו יותר מ־2000 אירועים בגרמניה ובארה"ב בחסות אגף ההסברה. למרות הקשיים הפוליטיים מקהלות רבות יותר יצאו לחו"ל השנה. יש נסיון לייצא את הקולנוע הישראלי לחו"ל, ובזמן האחרון התקיימו מספר אירועים בישראל ששודרו בתחנות טלוויזיה בעולם כגון: פסטיבל העולם השלישי שהתקיים בנגב ושודר למדינות העולם השלישי או סרט על שיטות השקיה המשודר בארה"ב וחשיבותו רבה לנוכח הבצורת הפוקדת אזורים מסוימים שם. יש גם ניצול מיוחד של כל הקשור לעולם הנצרות, דברים יהודיים לישראל.

מאז תחילת האינתיפאדה עסוקה אביטל במעקב אחר האשמות על מעצרים בלתי־חוקיים, הפלות עקב פיזור הפגנות בגז, ילדים נפגעים ועוד. לאחרונה אף ערכה סיור בשני בתי כלא בשכם לבדיקת תנאי המעצר. „ההבדל בין מה שמצטייר בכלי התקשורת לבין המציאות הוא תהומי. התנאים, האוכל וההיגיינה סבירים", היא אומרת. סיורים אלה יצרו בה לעתים מצב של הלם ומבוכה, כמו המפגש עם אסיר שאחר־כך התברר לה שהוא היה האחראי לרצח בכרמיון. אביטל לא מאמינה בטיוח הדברים, לדעתה יש חובה לבדוק „אך אנחנו לא עיתונאים".

„צריך לזכור שהמשאבים העומדים לרשות האגף הם לא רבים ולמרות זאת ישנה הצלחה, אם כי אי־אפשר עדיין למדוד אותה באחוזים. נושאים רבים חדרו לתודעת הקהל העולמי. מכשולים אחרים העומדים בפני הסברת ישראל הם לפעמים הצהרות של מדינאים, או אי־הבהירות לגבי טוויית מדיניות המשך. לא את הכל אפשר להסביר". בעבודה דיפלומטית מסוג שכזה, נוצרים קונפליקטים פנימיים אבל חייבים להתעלם מהדעות האישיות ולעשות כל המאמצים על מנת שישראל לא תיחלש".

שגריר, נוסף על כל תפקידיו, הוא המסביר הראשי של מדינתו. מבחינה זו פורטוגל אינה מהווה מוקד בעייתי לישראל, אומרת אביטל אך מודה, „לא ידוע לי הרבה על פורטוגל. אני עדיין לומדת את השפה, את המבנה הפוליטי הפנימי, את דעת הקהל, ומה אפשר לייצא לפורטוגל מבחינת תרבות וטכנולוגיה. צריך לבדוק מה אנחנו יכולים להציע להם לאור החסר שם: חובתי גם לפתוח את השוק הפורטוגזי לתוצרת הישראלית מכל סוג שהוא".

מי שמכיר את קולט אביטל יודע שכהונה זו לא תהיה השיא בקאריירה שלה. „כל שלב מציב אתגר חשוב יותר", היא אומרת. על סמך נסיונה העשיר היא מקווה שתצליח להביא תועלת ולבצע את עבודתה על הצד הטוב ביותר. היא אינה סבורה שעובדת היותה אשה תהיה לה למכשול בתפקיד החדש, זאת משום שאת התפקיד תבצע בחו"ל ולא בארץ. „כאן חסר פירגון, מחכים לך בפינה ורוצים לראות בכשלונך. המלחמה היא יום־יומית ודברים שנאמרים לאשה לא בהכרח היו נאמרים אם גבר היה ממלא את תפקידו".

אנחנו מפרגנים לקולט אביטל ומאחלים לה הצלחה בתפקידה החדש.

„חובתי לפתוח את השוק הפורטוגזי לתוצרת ישראלית מכל סוג שהוא"

משטרת טבריה „אימצה" ילד שמוסדות החינוך והרווחה לא משתלטים עליו

מאת שמעון וייס

משטרת טבריה אימצה לא מכבר קטין בן 12, תושב העיר, לאחר שהתברר כי כל מוסדות הרווחה והחינוך בעיר ובאזור לא הצליחו להשתלט עליו ולא נותרה למשטרה ברירה אלא להעמיד אליו שוטר שישקה עין על מעשיו של הילד ששלח ידו בגניבה ומעשי שוד רבים.

תחילתו של הסיפור בקשיי חינוך. מאחר שאף אחד ממוסדות החינוך והשיקום בכל האזור, לא הצליח למשמע את הילד, הובא זה לעתים תכופות לתחנת המשטרה בעיר, בחשד של גניבות. הנער בא ויצא משערי תחנת המשטרה לאחר שנחקר משום שהמשטרה לא יכולה היתה לעוצרו או להביאו בפני שופט שלום מפאת גילו הצעיר מדי. הילד עצמו ניצל את חולשת החוק וערך שוטטויות „ליליות" בחוצות העיר.

במשטרת טבריה החליטו לשים קץ ל„טירטורים" של הילד והצמידו לו שוטר מלווה ברכב משטרתי שימנע ממנו מעשים ליליים ושוטטויות שמטען, בדרך כלל, גניבות.

נודע כי משטרת טבריה פנתה בימים אלה אל שר העבודה והרווחה, משה קצב, בבקשה שימצא באופן מיידי פתרון הולם לבעיה וימצא מוסד מתאים לנער. במקביל פנתה המשטרה לציבור הרחב בבקשה לסייע במציאת בית חם או מוסד מתאים לילד ש„שיגע" את משטרת טבריה ומוסדות הרווחה באזור.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

כמוסות חובה

יש כעת בחירות...
ובבחירות יש תמיד בעיה...
איך מזכירים לכל עם ישראל מי גרם לאינפלציה, מי פישל בלבנון, מי היה אירידור ובכלל מי עשה מה, כדי שכולם ידעו בעד מי להצביע ובעיקר בעד מי לא להצביע...

ואז מופיעה חברת „ויוה מינס ישראל" שהיא הנציגה הישראלית של חברה אמריקאית בשם זה, ומציעה לנו פתרון. כמוסות העוזרות לזכרון הנקראות „מה מי"
המוצר מופק מצמחים (אלא מה?) על בסיס טבעי (ומה חשבתם?) ומחירו 34.9 ש"ח ל־60 כמוסות (כולל מע"מ).
זה אמנם לא זול, אבל תחשבו איזה מהפך עשויות כמוסות אלו לעשות בחיינו ובחיי המדינה כולה.
ויפה שעה אחת וכו'... וכו'... וכו'...

והבוז לחלבה המלאכותית

יש כמה וכמה מאכלים, שאיך שאתה טועם מהם אתה מיד אומר לעצמך: לפי הטעם זה מוכרח להיות נורא בריא".

אבל עם החלבה של „טעם טבע", שהיא, כמו שמעיד עליה המפרסם — „חלבה טבעית לחלוטין", זה בכלל לא אותו הדבר.
שם, רק לפי הצבע שלה אתה מבין שהיא נורא בריאה. הטעם דווקא בסדר גמור...
צבע החום שיש לחלבה הזאת היא אולי תוצאה גם העובדה שהיא ממותקת אך ורק בדבש, מיוצרת על בסיס שומשום בלדי (?) באיכות גבוהה, ואין בה שום תוספת של חמרי מאכל.
ז"א, שאת החלבה המוכרת לנו, צובעים בצבע הבהיר שלה?
המחיר ל„טבעית": 8.3 ש"ח לחצי קילו
4.95 ש"ח ל־250 גרם
2.25 ש"ח ל־100 גרם
ושנהיה בריאים! כולנו...

פלפלוני עוף

קיים בטבע מין חרגול, שכאשר נשקפת סכנה לחייו הוא קופא במקומו ואז אי אפשר להבדיל בינו לבין מקל יבש...
ולמה הוא עושה את זה
בשביל שלא יאכלו אותו!
מפעל „עוף טוב" מעמק בית שאן, המעבד בשר עוף להנאתנו, מציע לנו „פלפלוני עוף", חטיף קטן עשוי בשר עוף, אבל יש לו צורה של קציצות פלפל...
ולמה הם עשו את זה
בשביל שכן יאכלו אותם!
בעיקר ילדים שאוהבים פלפל ולא כל כך מתים על בשר עוף...
ואפשר גם לאכול את זה בפיתה — ממש כמו פלפל חם או אפילו קר, כלומר מופשר.
המחיר: 3.9 ש"ח ל־500 גרם.
„ותוציא מזה זה מהקיבוץ או זה בטוח גם טוב" (זוכרים?).

נשים באקדמיה (ב)

מאת הדס מגן

פרופסור אניטה שפירא כופרת באפלייה

פרופ' אניטה שפירא, ראש המכון לחקר הציונות, היא אחת משתי נשים בדרגת פרופסור מלא בפקולטה למדעי הרוח.

כשהגעתי לפגישה עמה, שתי דקות קודם למועד שקבענו ונכנסתי לשאול אצל מזכירתה אם הגיעה, נאמר לי משהו כמה: עוד לא 09.30. היא תמיד מגיעה בדיוק. וזה כנראה המוטו שהוליך את שפירא מתחילת לימודיה בגיל 20, ועד הלום — יסודיות ופרפקציוניזם. חוותה גם היא מעידה עליה שאין היא שוכחת שום פרט. המנהג המדריך אותה הוא: מקסימום.

ואמנם היא מוכנה להודות בכך בעצמה: „כשהתחלתי את הדוקטורט, כאסיסטנטית, זימן אותי ראש החוג לשיחה ובטון מאוד רציני הסביר לי שיש לו נסיון מר עם נשים שמתחילות את הדוקטורט ואינן מסיימות. הסברתי לו שאיני יודעת מה לגבי אחרות אבל כל משימה שהתחלתי עד כה הגיעה לסיומה".

למעמד של פרופסור מן המניין הגיעה שפירא בגיל 42, הישג ראוי לציון, שכן, במדעי הרוח בארץ, מקבל אדם פרופסורה בדרך כלל בשלהי שנות ה־40 שלו. מזה שנתיים היא מכהנת כפרופסור מלא.

את ה־M.A. התחילה בחיפה, בהיסטוריה כללית וסוציולוגיה וסיימה בת"א בשנת 1964, בהיסטוריה כללית והיסטוריה של ארץ־ישראל. ב־1965 החלה לעשות את המאסטר בהיסטוריה כללית, שנמשך ארבע שנים, משום שתוך כדי כך היה צורך לטפל בתינוק שזה עתה נולד. לאחר דילוגים בין היסטוריה כללית להיסטוריה של א"י, (שאינם תחומים שונים לגמרי), התביתה על זו האחרונה ובנושא זה הגישה גם את עבודת הדוקטורט שלה.

אני מתעניינת מעט במה שקורה בגוב האריות האקדמי. לא סוד הוא שהדרך אל הצמרת האקדמית אינה סוגה בשושנים ושחברי הקהילה, חלקם לפחות, מוכנים לאכול חיים אחר שיעמוד בדרכם ויהווה איום על הגעתם למקום כבוד.

שפירא טוענת שהמערכת האקדמית אינה שונה בכך מאחרות. „בכל מערכת יש נריבות לב וצרות עין". ובכל זאת, כנראה, זו האחרונה מעט אכזרית יותר. „באוניברסיטה שורדים הפירגון הגדול ביותר בצד הקינאה. ככל שאדם מצליח, כך הוא לומד להכיר את התכונות האנושיות, במיטבן ובשפלותן. אנו קהילה קטנה, שבה קידום האחד תלוי בחוות־הדעת של השווים לו ותכונה זו בולטת כאן יותר מאשר במקומות אחרים".

שפירא, כמו עמיתתה גלין, גם היא אינה מוכנה להיגרר לקלישאות בדבר אפליית נשים. „במשך כל הדרך לא הרגשתי אפלייה. יותר מכך, עובדת היותי אשה עזרה לי במובן מסוים, כי היה לי גב כלכלי מאחורי. לא הטרידתי בבעיית השכר. הגברים באקדמיה נשחקים בשל חרדת הפרנסה".

וכך, במקום להניף את דגל הקיפוח בשם הנשים במקצועות החופשיים, אנו מוצאות עצמנו נגררות (היא, ואני בעקבותיה בהרהור), להפגנת רגשי אהדה כלפי המין החזק, שמתקשה להתמודד. „אצל הגברים, בעיית הפרנסה יוצרת מערכת מתחים ולחצים שמקשים על התיפקוד במקצוע. הרבה מרצים מוצאים עצמם נאלצים לעבוד בכמה משרות. אני בטוחה שהדרך האקדמית היתה מתקצרת בהרבה, אם לא היו המרצים צריכים לעבוד עבודה נוספת, כדי שיוכלו לפרנס את משפחתם בכבוד".

נשים, שאינן מפרנסות עיקריות או יחידות נשכרות ממצב זה בסופו של דבר, כפי שיעידו העבר וההווה של שפירא: „אף פעם לא ראיתי עצמי נאבקת על הפרנסה וזה הקל עלי לשמור על עצמאות ועל גילוי חופשי של עמדות ודעות בלא לחשוש מסנקציות".

וכאן היא מעלה תיאוריה, שהיא פועל יוצא של מצב הדברים הנ"ל: „נדמה לי שהנשים שמבקשות קריירה אקדמית הן יותר סימפטיות ופחות נאורוטיות מהגברים במקצוע", היא אומרת בחיוך. „לפני 20 שנה", היא ממשיכה, „אפשר היה לומר שיש אפליה. מספר הנשים באקדמיה אז, היה בטל בשישים. אך בעשר השנים האחרונות, השתנו הדברים. הייתי בודקת את קו ההתפתחות, את הסטטיסטיקה בכל הדרגות. אילו מצאנו כמה משמשות כמתרגלות ואסיסטנטיות, נקבל סטטיסטיקה שונה".

„כל משימה שהתחלתי בה עד כה, הגיעה לסיומה" (צילום ארכיון)

עם זאת, מסתבר, ההווה עדיין אינו מגיע לשלמות ושפירא אינה יכולה להימלט מהעובדה, שאינה לרווחה, כמובן, שהקולגות הגברים סבורים בדרך־כלל, שתהיה ירידת רמה אם נשים יגיעו לדרגות־על באקדמיה.

מה קרה במשפחת שפירא, כשרצתה האם, מן הסתם, לצאת לשנת שבתון? שפירא היא אם לשלושה ילדים (24, 19, 10). עד היום לא יצאה כל המשפחה לשנת שבתון בחו"ל כי הבעל, תעשיין, לא יכול היה לעזוב כך סתם ולהיעלם לשנה. שבתון אחד, לכן, עשתה בארץ ואחר בחו"ל, שלמשך חצי שנה בלבד ובמהלכו היתה תורנות בין בני המשפחה, כל אחד בתורו נסע לבקר אותה שם. „ודאי שזו בעיה. חייבים לצאת לחו"ל על־מנת להתקדם ולהתפתח, אבל כל אחד צריך לחפש את הפתרון במסגרת המשפחה. לא תמיד השותפים לחיים יכולים להרשות לעצמם לעזוב ולנסוע לשנה. אני מקווה שבעתיד אוכל לצאת לשבתון מלא".

כשנכנסים מעט לעובי הקורה מוצאים עוד ועוד פרטים קטנים, שראויים לתשומת הלב המתאימה וכך אני שומעת מפיה, שכאשר שוקלים קידום של גבר מול זה של אשה, נשמעת לעתים הטענה, שחשיבות הקידום לגבי האשה פחותה, מהסיבה הפרוזאית, שהיא אינה המפרנסת. קידום, לדעתה של שפירא, צריך להיות מותנה בהישגיו של האדם, וקביעת הקידום על־פי שיקול זה או שיקול מיני אחר, יש בו טעם לפגם. וזהו בעצם אפליה סמויה.

ואיך מתמרנת פרופסור שפירא בין הבית לבין המקצוע התובעני? „התימרון הוא בעיה של אירגון ובנכונות מצד בני הבית לשיתוף פעולה. כשעשיתי את ה־M.A., עוד לא הייתי מאורגנת. בדוקטורט כבר היה ברור לי שאני צריכה סידור מלא, כך שיהיה לי גם זמן להוליך מלה עם הילדים ולא להתעסק רק עם הסידורים. השלמתי עם זה שחלק ניכר מהמשכורת מוקדש לסידור הזה". והרי אף כאן, בעצם, טמונה אפליה. מסוג אחר לגמרי.

האומה, האשה והוויסקי

משקאות חריפים (חלק א)

לבשל אמריקה

מאת ארנולד סייבל

לאמריקאים היתה תמיד גישה אמביוולנטית לגבי שתית אלכוהול: לאהוב אותו וליהנות ממנו? או לשנוא אותו ולעשות כל מאמץ כדי להרחיק כל ריח וכל רמז שלו מהעם הרחב? הפתרון שהם מצאו: גם אהבה, גם שנאה ולפעמים שניהם ביחד. דוגמה: במאה השבע־עשרה, הראשונים שהגיעו לצפון־מערב אמריקה (החלק שנקרא עד היום „אנגליה החדשה") היו מאוד דתיים ופנאטיים. הוצא מאיסור על מוסיקה בכנסיות, איסור על קישוט בבית ובלבוש, הם הטיפו נגד משקאות חריפים. מי שלא היה מוכן לקבל את הנורמות שלהם נענש, אחרי מותו, בירידה לשאול, להישרף שם לנצח „באש ובגופרית".

אבל באותו העידן לא מנעו אנשים מכובדים אלה מעצמם להפיק רום מקני סוכר ומולסה ולייצא אותו לאירופה. תמורת הרום הזה סחרו האירופים באפריקה בעבדים שחורים, שהיו מיועדים לעבודת כפייה באמריקה. מעגל קסמים.

ב־1794 רק שש שנים אחרי שאישרו את החוקה של ארה"ב, פעלו אנשי המס נגד השתמטות מתשלום מסים בעד הוויסקי. חקלאים במערב פנסילווניה החליטו שיותר קל להפוך את יבול התירס והשיפון לוויסקי. זה יותר רווחי וגם יותר קל למשלוח בדרכים הגרועות של הימים ההם.

החקלאים סירבו לשלם מס. נשיא ארה"ב דאז, ג'ורג' וואשינגטון, שלח כוח של חיילים, היו התנגשויות, פצועים והרוגים, ולקחו את מנהיגי המרד למעצר. „מרד הוויסקי" היה כמעט הפעם הראשונה שהוכיח את הכוח העליון של החוק הממשלתי במדינה. שתו, נהגו, השתכרו, ושתו עוד יותר. היו אמריקאים שהתרגזו על „השטן אלכוהול". בשנות החמישים של המאה התשע־עשרה, חוקקה מדינת מיין חוק לאיסור מכירת משקאות חריפים. עשרים שנה לאחר מכן הופיעה האשה הבולטת ביותר בתנועה למען ביטול השימוש במשקאות משכרים: Carry A. Nation (קרי אי ניישן).

קרי ניישן (1846־1911) היתה נשואה פעמיים: בפעם הראשונה לשיכור שמת שנה אחרי נשואיהם; בשניה — התחתנה עם כומר.

היש פלא שהיא שנאה אלכוהול ושיכורים?

במחשבה שיד אלוהים מדריכה אותה, התחילה ניישן, בשנות התשעים, להתפלל על המדרכות מול פאבים ובארים, נגד שתיית משקאות חריפים. כשקיבלה „תגובה", התחילה לשבור חלונותיהם של אלה בגרזן ואחר־כך להיכנס פנימה ולשבור, לזרוק, ולהרוס מכל הכוחות. הנזק לפאבים ולבארים היה די רציני. עצרו אותה על הפרות סדר. אבל — פחדו ממנה. אשה בגובה של מטר שמונים, מאוד חזקה, אש בעיניים, גרזן ביד, סכנה להתקרב. לכן, לכבוד Carry A. Nation ולכבוד הקיץ, נביא בכאן כמה (מתוך מאות) דוגמאות של משקאות אמריקאיים. הבסיס של אלה הוא וויסקי.

נ.ב. יש תורה שלמה לגבי שימוש בכוסות הגשה. אני לא נכנס לעניין זה. חשוב רק להגיש משקאות בכוסות נאות, מזכוכית שקופה, כמובן.

ועוד משהו: לא לערבב שתיית משקאות חריפים עם נהיגה. הרפלקסים אחרי השתיה לא כל־כך תקינים.

MANHATTAN

ב־1874, ב־Manhattan Club בניו־יורק, התקיימה מסיבה לרגל בחירתו של איזה פוליטיקאי כמושל של מדינת ניו־יורק. לכבוד הצלחתו, המציא הבארמן את המשקה הנ"ל. אגב, מארחת המסיבה היתה ג'ני צ'רצ'יל, האמא האמריקאית של ווינסטון.

החומרים (ל־4 שותים):
2 דציליטר וויסקי (עדיף אמריקאי)
חצי דציליטר ורמוט אדום מתוק
חצי דציליטר כרמל אמריקנו קוקטייל (במקום „ביטרז")
פתיתי קרח
4 דובדבנים מסוכרים

אופן ההכנה:
1. מערבבים וויסקי, ורמוט, אמריקנו וקרח.
2. מסננים ומוזגים בכוסות מקוררות.
3. מקשטים כל כוס בדובדבן.

OLD FASHIONED

קוקטייל שהומצא בשנות השמונים של המאה הקודמת במועדון אריסטוקרטי בלואיוויל שבמדינת קנטאקי. אז חגגו מאה שנה לוויסקי המקומי בשם Bourbon (בורבון). הוויסקי המיוחד הזה נפוץ אחר־כך בכל רחבי ארה"ב.

החומרים (ל־4 שותים):
2 כפות אבקת סוכר
שליש כוס מים
חצי דציליטר כרמל אמריקנו קוקטייל
2 דציליטר וויסקי
קוביות קרח
4 פרוסות תפוזים
4 דובדבנים מסוכרים

אופן ההכנה:
1. מערבבים סוכר ומים. מוסיפים אמריקנו וויסקי.
2. מסדרים ארבע כוסות עם קרח. מוזגים את המשקה לכוסות.
3. מקשטים עם תפוזים ודובדבנים.

MINT JULEP

משקה מדרום ארה"ב עם הרבה מיסטיקה.

MINT=מנטה. יכול להיות שמקור המילה Julep הוא מ־Gulab בפרסית, שפירושה מי וורדים, או משהו מאוד מתוק. המיסטיקה מסתובבת בסעודות בהן גברים אריסטוקרטים יושבים על מרפסות רחבות מפוארות (כמו ב„חלף עם הרוח") ושותים Mint Julep כשכושים העובדים בשדות, מזמזמים ברקע שירי ספיריטואלס. פעם האמינו ששתיית Julep לפני ארוחת בוקר תגן על השותה מפני קדחת.

החומרים (למנה אחת):
קוביות קרח
6 עלי מנטה
כף אבקת סוכר
רבע כוס מי סודה
3 כפות וויסקי (עדיף „בורבון")
עלי מנטה לקישוט

אופן ההכנה:
1. ממלאים כוס זכוכית גבוהה עם קרח ומכניסים למקרר לכמה שעות.
2. מכניסים 6 עלי מנטה ואבקת סוכר למבחש ומועכים בעזרת העלי.
3. מוסיפים מי סודה, מועכים שוב, ומוסיפים וויסקי. מערבבים.
4. מוזגים לתוך הכוס המוכנה.
5. מקשטים עם עלי מנטה צפים על הקרח.

כובעי פאריס: כובע דמוי פאז מרוקאי בצבע ורוד ועליו לב מחורר בשחור, מבית האופנה של ג'יבאנשי, לחורף 1988/89. כובע של לאנווין עשוי מקפלי מטפחות מכוונות מודפסות בצבע ארגמן

אם לא יהיו הפתעות עד שלב רבע גמר גביע המדינה בכדורסל

ברקוביץ נגד מכבי ת"א ומחזיקת הגביע מול חולון

מאת משה כהן

מיקי ברקוביץ במדי מכבי ראשל"צ עשוי לפגוש את מכבי ת"א כבר בשלב רבע הגמר ומחזיקת הגביע, הפועל גליל־עליון תארח את הפועל חולון באותו שלב. כך נקבע אתמול בהגרלת משחקי גביע המדינה בכדורסל.

באיגוד הכדורסל נשמו לרווחה. בניגוד לשנים קודמות, השנה לא יפגשו קבוצות הצמרת בשלבים המוקדמים. „האיגוד פיצה את עצמו מבחינה כספית על ההגרלה הלא נוחה מהשנה שעברה", ציין בהמשך רכז הליגות, נפתלי גושן שניהל את ההגרלה.

את הפתקים הקטנים עם שמות הקבוצות שלפה בזה אחר זה המנהלת החינוכית של קבוצת גבעת שמואל, רלי ברק. אומנם נפתלי גושן הציע לה לבחור את הפתקים גם בשנה הבאה, אבל היא נראית מאוכזבת למדי, כיוון שבמו ידיה היא קבעה שקבוצתה תאלץ לנדוד עד עפולה. „אם ידעו שאני גרמתי להגרלה הזאת עוד יפטרו אותי", היא ציינה בחיוך.

גם מזכיר הפועל חולון, מישקה לפרזון נראה מאוכזב למדי והוא מיהר לעזוב את משרדי האיגוד מייד לאחר ההגרלה. „שלוש שנים רצופות שהפועל חולון נפגשת בשלבים מוקדמים עם הפועל גליל־עליון", הוא ציין במרירות.

השנה הוכנס שינוי בתקנון המשחקים המתיר לאפשר לקבוצות הליגה הארצית ליטול חלק במשחקי גביע האיגוד במקום גביע המדינה. הדבר נעשה בעקבות המשחקים חסרי הערך הספורטיבי בין הקבוצות הלאומית לארצית. חמש קבוצות ויתרו על ההשתתפות בגביע המדינה: מכבי נתניה, הפועל גבעתיים, הוד השרון, מכבי בת־ים והפועל כפר תבור.

ההגרלה

★ שלב המשחקים הראשון יערך ב־22 בספטמבר ובו יארחו קבוצות הליגה הארצית את הלאומיות: הפועל קרית־שמונה – מכבי ת"א; הפועל נהריה – מכבי חדרה; הפועל אילת – מכבי ראשל"צ; הפועל באר שבע – הפועל גן שמואל; הפועל ת"א – אליצור ת"א/פ"ת; אליצור רמלה – מכבי חולון/פ"ת; אליצור נתניה – אס"א רמת השרון; הפועל בנות – הפועל איתן/גבת; הפועל אשקלון – הפועל גליל־עליון; הפועל מעוז חיים – הפועל ירושלים; מכבי רחובות – הפועל חולון; אליצור קרית־אונו – הפועל חיפה; מכבי קרית־מוצקין – מכבי ר"ג; מכבי ימק"א נצרת – מכבי דרום ת"א; בית"ר ת"א – מכבי חיפה; הפועל עפולה – גבעת שמואל.

במשחקי שמינית הגמר כבר יפגשו חלק מהקבוצות הלאומיות, אבל לא צפוי משחק צמרת. המשחק המעניין ביותר יערך כנראה בין קבוצות הפועל ת"א לאליצור רמלה.

במשחקי רבע הגמר שיערכו ב־1 בדצמבר יהיה הרבה יותר מעניין. המשחקים המסקרנים יתקיימו בין מכבי ת"א למכבי ראשל"צ, הפועל גליל־עליון להפועל חולון, אליצור נתניה להפועל ת"א ומכבי ר"ג למכבי חיפה.

שתי התל־אביביות הגדולות, מכבי והפועל עשויות להפגש בשלב חצי הגמר. משחק הגמר יערך ב־9 באפריל בהיכל הספורט ביד־אליהו.

נשים: אין הפתעות

הגרלת משחקי גביע המדינה לנשים היתה פחות דרמאטית. הפתעות מיוחדות לא היו והכל נראה צפוי למדי.

על־פי ההגרלה יערך בשלב רבע הגמר מפגש מסקרן בין קבוצות אליצור קרית־אונו ות"א ומכבי ת"א והפועל גבעת חיים. אם אלומה גורן תשחק בסופו של דבר במכבי ת"א המפגש עשוי לקבל משמעות מיוחדת, כיוון שאז תשחק אלומה מול חברותיה מהעבר הלא רחוק.

בשלב חצי הגמר יערך כנראה מפגש צמרת בין קבוצות מכבי ת"א ובני יהודה ת"א. משחק הגמר יערך ב־9 באפריל כמשחק מוקדם לגמר הגברים.

המשחק המעניין ביותר בשלב המוקדם יפגיש את קבוצות בני יהודה ת"א והפועל ת"א. המשחקים יערכו ב־21 בספטמבר: אליצור ראשל"צ/ לב ת"א – אליצור קרית־אונו; אליצור ת"א – מכבי כרמל מוצקין; הפועל עמק הירדן/אורתודוכסים – הפועל גלבוע; מכבי רמת חן – הפועל נהריה; מכבי ת"א – אליצור קרית־אתא/רמת השרון; הפועל גבעת חיים – שפיים/אליצור סלע ראשל"צ; בני יהודה ת"א – הפועל ת"א; אליצור בת־ים – הפועל חיפה.

משה סיני שותף לפגישה עם שמעון פרס היום:

זו הפגישה החשובה ביותר שלי מעולם

מאת שמואל קליגר

משה סיני התרגש אמש לקראת הפגישה שתהיה הבוקר בירושלים בלשכת שר החוץ שמעון פרס בהשתתפות מזכ"ל הפועל יצחק אופק. יוזם הפגישה, ברוך אסקרוב, דובר שר החוץ יצר קשר טלפוני עם קפטן הפועל ת"א והזמינו לפגישה החשובה. מטבע הדברים, הנושאים הפרובלמטיים של הפועל ת"א יהיו במוקד הפגישה.

נו, משה סיני, מעכשיו תהיה לא רק שחקן כדורגל אלא גם פוליטיקאי?

משה סיני: „בכלל לא, אני יודע למה אתה מתכוון אני בכלל לא מתכוון להעלות בפגישה נושאים פוליטיים, אלא לדבר על הבעיות של הפועל ת"א".

שאלה: מתרגש לקראת הפגישה?

משה סיני: „אנו הולכים לפגישה חשובה ביותר בנושא עקרוני להפועל. זו איננה בכלל פגישה רגילה. אמנם, היו לי מדי פעם פגישות עם פרס, אבל אלה היו באקראי. זו בוודאי תהיה הפגישה הפורמאלית החשובה ביותר שהיתה לי מעולם עם אישיות בכירה כמו שמעון פרס".

ומה לדעתך יהיה בפגישה?

משה סיני: „יהיו רק דברים בקשר להפועל ת"א. דברים שקרוב להפועל. אני מעוניין לדעת מה יש לו להגיד. לשמוע את הצד שלו. לא אני יזמתי את הפגישה ואני מאמין שפרס רוצה לשמוע דברים על הפועל וגם אני אגיד לו מה אני חושב".

שאלה: מה תגיד לו?

משה סיני: „את זה אני אגיד לו בפגישה, אבל אני לא אדבר בשם עצמי. אני אייצג בפגישה את כל החברים. ואני אהיה דוברם של כל השחקנים בקבוצה".

שאלה: ומה תוכל לספר לנו על האימון האחרון?

תשובה: „האימון האחרון לא היה מתוכנן מאז התחלנו להתאמן, כלומר, מדובר באימונים לא פורמליים בפארק הירקון. השתתפו באימון 25 כדורגלנים ונעדרו רק מיקי ברשטיין ויעקב אקוקה. רוב האימון הוקדש לריצות ולכושר גופני".

לסיכום משה, האם אתה יכול לתת לאוהדים תחושה אופטימית לפני הפגישה?

משה סיני: „בהחלט! אני מאמין שהעניין הולך לקראת פתרון. אני מאוד אופטימי".

קצורין יאמן את הגליל העליון

מזרחי: לא פנינו למולי, אלא להיפך ■ שרון מועמד להיות עוזרו של שרף ■ בשלב זה יאמן שרף ללא עוזר ■ מצפים לאימון הראשון כדי לראות את גורדון בפעולה

מאת משה כהן

מולי קצורין יאמן בעונה הקרובה את הפועל גליל־עליון. כך הודיע אמש יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, שנענה לבקשת ראשי הגליל והסכים לשחרר את קצורין מתפקיד עוזר המאמן במכבי.

„מסתבר שלהפועל גליל־עליון ברור לגמרי כי לא היתה זו יוזמה של מכבי ת"א שפנתה למולי קצורין, אלא להיפך. זאת היתה פניה של מולי עצמו ומכבי הסכימה לקבלו לתפקיד העוזר רק לאחר שהיה ברור לה שהקשר בין קצורין לגליל־עליון נותק בצורה חיובית. ראשי הגליל אישרו זאת", ציין מזרחי.

הוא הדגיש, כי מכבי ת"א מתחשבת בעובדה שהפועל גליל־עליון נקלעה למצוקה ולכן נענתה פניית ראשי הפועל גליל־עליון בחיוב.

„הסכמנו לשחרר את מולי קצורין נוכח החשיבות שלצפון הארץ תהיה נציגות כדורסל חזקה וההיענות של מכבי היא המשך לקשר ההדוק והטוב הקיים בין שתי האגודות", סיכם מזרחי את הודעתו.

שמעון מזרחי ציין כי טרם נפלה החלטה לגבי מחליפו של קצורין במכבי. ההערכה היא, כי בשלב זה לא יוחלט על עוזר לשרף ובסופו של דבר ימשיך יאיר שרון לשמש כעוזר מאמן במכבי.

מזרחי עומד להמריא הבוקר לארה"ב. שם כבר שוהים מזה שבוע המאמן, צבי שרף והמנהל, שמואל מחרובסקי. מזרחי הבהיר אמש, כי מטרת נסיעתו היא פרטית, אבל סביר להניח, כי במהלך שהותו הוא יפגש עם שרף ושמלוק ויתכן שיסוכמו דברים לגבי השחקן הזר השני של מכבי בעונה הקרובה.

בינתיים, מצפים במכבי לפתיחת האימונים כדי לראות את ליידי גורדון בפעולה. גורדון שהזה כבר שבע שנים בארה"ב הוא נחשב לרכז מעולה בעל כושר קליעה טוב מרחוק. הוא הגיע שלשום לארץ, לאחר שבשבוע שעבר הוא נפגש עם שרף ושמלוק.

דניאל עלה לגמר

הטניסאי מיכאל דניאל עלה לגמר הזוגות בתחרויות המאסטר של סבב „מישורי" בארה"ב, שם הוא שיחק עם גרג האיץ מארה"ב. 32 טניסאים נטלו חלק בסבב זה.

שחיה

שיא שחיינים

מספר שיא של של 750 שחיינים יטלו חלק באליפות ישראל לגילאי 11–14 שתפתח מחר במכון וינגייט ותמשך יומיים. זה המספר הגדול ביותר של שחיינים המשתתף בתחרות אחת.

גורן: אני רואה את עצמי שחקנית מכבי

מאת משה כהן

„אני רואה עצמי שחקנית מכבי ת"א ועל מרכז הפועל לכבד את החלטת אסיפת קיבוץ גבעת חיים", אמרה אתמול הכדורסלנית הנבחרת, אלומה גורן בתגובה על בקשתו של מזכ"ל הפועל הקרי"ם, אהרון ידלין ממזכירות קיבוץ גבעת חיים לערוך דיון חוזר בעניינה.

אתמול בבוקר נערכה פגישה בין ידלין, אופק וחברי מזכירות קיבוץ גבעת חיים. בתום הפגישה השתכנע ידלין, כי גורן חייבת לשחק רק באחת מקבוצות הפועל וביקש מקיבוץ גבעת חיים לשקול שנית את החלטה לאפשר לה לשחק בעונה הקרובה במכבי ת"א.

ההערכה היא, כי לא יערך דיון חוזר במשק, אבל רכז הכדורסל בהפועל, איתן תמיר לא יסכים לחתום על טופס ההעברה למכבי ת"א.

גורן הבהירה, כי היא מוכנה לשחק בשנתיים הקרובות רק במכבי ת"א. לכן, כנראה שבורר מטעם איגוד הכדורסל יכריע לגבי גורלה בעונה הקרובה.

אלומה גורן: פרשת הקיץ

גינצבורג יתבע את מכבי חיפה על הפרת חוזה

מאת יצחק ציבין

השוער הלאומי בוני גינצבורג עומד להגיש תביעה נגד אגודת מכבי חיפה על הפרת החוזה עימו, באמצעות עורך דינו, שמעון סנבלט.

השניים הגיעו אתמול לאימון הקבוצה, אך כשביקש בוני להצטרף לאימון, אמר לו הגזבר בני ברנשטוק, שהוא יכול להתאמן רק לבד. השניים נטשו את המקום.

בוני טוען כי כבר סיכם את חוזהו עם מכבי חיפה ובנראה, משהו השתנה בגישת האגודה, שהחליטה שלא לחתום על החוזה. לדבריו, אם מכבי חיפה ביקשה להחתים שני שוערים (גם את אבטמן) זו זכותה, אך היא איננה יכולה להפר את החוזה עימו.

בראיון ל„שידורי ישראל" אמר יו"ר מכבי חיפה, יצחק אביטר, כי הוא אינו רואה בבוני שחקן קבוצתו, לאחר שקיבל חוזה ולא חתם עליו. [illegible] החוזה המתוקן אינו נראה להנהלת הקבוצה.

אם בית המשפט יאלץ את מכבי חיפה לקבל את בוני לעונה נוספת, יהיו לקבוצה שני שוערים.

★ גיורא אנטמן נרכש על ידי מכבי חיפה לצמיתות תמורת 95,000 ש"ח, למרות שעמדה בפני הקבוצה האפשרות לשאלו לעונה אחת תמורת 25,000 דולר.

רבינזון ומכנס ברשימת ההעברות

מאת שמואל קליגר

שווים בשקלים של 75,000 דולרים דורשת הנהלת קבוצת הכדורגל של מכבי פ"ת בגין השאלה לשנתיים של החלוץ המצטיין דורון רבינזון. לאחר שהמו"מ בין הצדדים עלה על שרטון הוכנס רבינזון לרשימת ההעברות. בעונה הקודמת שיחק רבינזון במדי הפועל פ"ת וחזר למכבי לאחר עונת השאלה אחת.

★ עודד מכנס חלוץ מכבי נתניה הוכנס לרשימת ההעברות.

ומה דעת ההתאחדות על ההופעה באינטרטוטו:

בית"ר ושמשון עשו את כל המאמצים...

מאת שמואל קליגר

„נציגות ישראל – קבוצות בית"ר ירושלים ושמשון ת"א – עשו את כל המאמצים להופיע במסגרת בצורה רצינית ומכובדת ולא יצאו לטיול או לבילוי". זאת היתה הדעה הכללית בוועדת משנה של ההתאחדות לכדורגל שישבה אתמול בהרכב דב שהר, ראובן פריזנר, עמנואל שפר ויעקב אראל.

בישיבה נמסרו דו"חות של גד סולמי שיצא לחו"ל בשם שמשון ת"א ושל אריה קרמר שיצא בראש המשלחת של בית"ר ירושלים ומהן עולה, שההופעה היתה טובה ורצינית לפחות מבחינת הרצינות והכוונות של השחקנים להשקיע, אף כי הדבר לא השתקף בתוצאות במשחקי הגומלין באירופה מול נציגות דנמרק ואוסטריה.

עיקר ההמלצות יהיו סביב נושא הלקחים כיצד יש להתכונן לקראת המשחקים באינטרטוטו בעתיד. המשך יבוא בשבוע הבא.

טניסאי הנוער הדהימו את נבחרת איטליה

1:2

נבחרת הנוער של ישראל בטניס גרמה אתמול לאחת ההפתעות הגדולות בתחרויות השנה לגילאי 18 כשגברה בפתיחת משחקי גביע ואלריו הנערכים באיטליה, על הנבחרת המקומית 1:2.

הנצחון הישראלי הושג במשחקי הזוגות, כשגברו מרנשטיין ורביב וידנפלד על פלוריאן ראנסו וכרנרי כריסטיאן 7:6, 5:7, 5:7.

ישראל פתחה ביתרון ע"י בועז מרנשטיין שגבר על פלוריאן ראנסו 7:5, 6:7, 6:7. במערכה האחרונה הושג הנצחון בשובר השוויון – 6:8.

את ההצגה הדרמאטית העניק רביב ויידנפלד כשנוצח ע"י אלוף הנוער האיטלקי, ברברי כריסטיאן 6:3, 1:6, 7:6. המערכה האחרונה הסתיימה בשובר שיויון לטובת האיטלקי – 11:13.

יצוין שרביב הוליך בה 3:5 ועמד על סף נצחון. בתחרות משתתפות 20 נבחרות. האיטלקים היו מדורגים במקום השלישי.

ואח"כ עוד העפילה ישראל לחצי הגמר

לאחר נצחונה על איטליה המשיכה נבחרת הנוער בשרשרת הישגיה כשגברה ברבע הגמר על אנגליה 0:2. בועז מרנשטיין גבר על ספספוד 2:6, 7:5, 1:6. רביב ויידנפלד ניצח את סאבי 1:6, 6:7.

הנערות נוצחו

נבחרת הנערות של ישראל עד גיל 18 בטניס, נוצחה אתמול ע"י איטליה 2:1. הגית אהרון נוצחה 6:2, 6:4. יעל סגל נוצחה 6:3, 7:5, 6:0 ובזוגות נוצחו הגית אהרון וענת הארון 6:4, 3:6, 6:4. התחרות היתה באיטליה.

טרי לאליצור נתניה

המאמן רוזין: אמנם הפועל ת"א פנתה אלי ובאליצור איני חתום, אך מילה שלי היא מילה

מאת משה כהן

ג'יימס טרי עבר אתמול באופן רשמי מאליצור נתניה לבית"ר ת"א. ראשי אליצור חתמו על טופס ההעברה בעקבות פסיקת הבורר מטעם איגוד הכדורסל.

טרי נחשב לשחקן מתאזרח ועל־פי חוקת איגוד הכדורסל מותר לשתף שחקנים מתאזרחים גם בקבוצות הליגה הארצית.

אחד משחקני החיזוק המיועדים של נתניה, דריק לא יוכל בשלב זה להירשם באיגוד הכדורסל. הוא חייב להציג שחרור בכתב באיגוד הכדורסל של פורטוגל, שם הוא שיחק בעונה שחלפה.

אתמול עשו ראשי אליצור נתניה מאמצים לשכנע את יואב קרמן להמשיך לשחק בשורותיהם גם בעונה הקרובה. בנתניה מתכוונים להפגש עם אור גורן, שגם הפועל ת"א לוטשת עין לעברו.

לגבי המאמן, אמרו אתמול הנתנייתיים: „יהושע רוזין הוא המאמן שלנו ואתה יכול לשאול אותו". רוזין לא הכחיש. האת: „אמנם, הפועל ת"א פנו אלי ואין לי חוזה חתום בנתניה, אבל מילה שווה לגבי כמו חתימה. אני ממתין רק לראות אם ההנהלה הנתנייתית תצליח לסכם עם שחקנים טובים לעונה הקרובה".

קניה בראש הפשיטה של היבשת השחורה

מאת אלי גרונר, קניה

בסיורי בקניה אני צובר חוויות לא מבוטלות, שאינן קשורות לספורט התחרותי. אך, טבעי אינו מניח לי להתעלם לחלוטין מהספורט ואני משתדל להתעדכן קצת. כך, שמחתי לקרוא על שער הנצחון של אלי אוחנה במדי מכלן. שמחתי שהולנד זכתה באליפות אירופה בכדורגל.

את זה אתם יודעים. מה שאינכם יודעים, שם בארצות הציוויליזציה, זה שקבוצת „גור מאיה" מקניה זכתה באליפות אפריקה. לגבי השחורים כאן זו היתה הסיבה האמיתית למסיבה. זה הדליק אותם הרבה יותר מאשר הזכיה של שחור אחר – רוד חוליט, בגביע של יבשת אחרת – אירופה.

אלא שבקניה מתעסקים ומתעניינים הרבה יותר באתלטיקה מאשר בכדורגל. אחרי שרואים אנשים רגילים שהולכים 100 ק"מ בלי מים ובלי מזון, מבינים עם מי יש כאן עסק.

★ ★ ★

בשנות ה־60 הלה התפרצות הגדולה של הספורט האפריקאי. זוכרים איך אבבה ביקילה החבשי „שרף" פעמיים את מסלול המרתון באולימפיאדות רומא 60' וטוקיו 64'. אם אינכם זוכרים, לבטח שמעתם. אחר־כך באה השליטה הקנייתית. כאן מדברים ביראת כבוד על מייק בויט, הנרי רונו ואף ותיקים יותר.

פרשת דרום אפריקה הגזענית הוליכה להחרמת המשחקים במונטריאול 76'. הקש ששבר את גב הגמל היה משחק הרוגבי בין דרא"פ לניו־זילנד. ההחרמה נמשכה גם במוסקווה 80' והתוצאה – אפריקה נעלמה במידה רבה מן המפה. במשחקי לוס־אנג'לס 84' חזרה היבשת השחורה והזכירה את הפוטנציאל הטמון בה, והכוונה שלה להפגין את כוחה הרב בסיאול 88'.

★ ★ ★

האפריקאים נתקלים בקשיים רבים בגיוס כספים למטרות הכנה ואימונים. הפוליטיקאים מתערבים כשהמצב אבוד, בדרך כלל. אולם, כשרונות לא חסרים ביבשת. אמצעי התחבורה גרועים ויקרים במקומות רבים, כך שגמיעת מרחקים ברגל הפכה להרגל. זה לא ספורט, לא תחרות ולא אתגר. פשוט, כורח המציאות. על הנתונים הטבעיים של השחורים אין מה לדבר.

באליפות העולם בהלסינקי 83' רמזו האפריקאים על כוונותיהם לשוב לצמרת בזכיות בודדות בכסף ובארד. בלוס־אנג'לס הם קצרו 2 זהב, 1 כסף ו־3 ארד. ברומא 87' הגיעו הקנייתים לשיאם, כשזכו במדליות בכל הריצות הבינוניות (מ־800 מ') והארוכות (כולל מרתון). באליפות העולם למירוצי שדה, שנערכה השנה בניו־זילנד (בעת ששהתה שם נבחרת הכדורגל שלנו), נכלו הקנייתים 7 מ־9 המקומות הראשונים. בראשם, התקווה הגדולה ג'ון ניגוגי הגדול. הוא מתעתד לזכות בריצת 5000 מ' בסיאול, כמנה פרש הרוקאי אוזיטה.

★ ★ ★

בנבחרת הקנייתית 75 אתלטים. ביניהם בילי קונצ'לה, יריבו של אוויטה ב־800 מ': ג'וזף צ'ירה, סוסים רביעי ב־1500 מ' ב־84' (הוא יתחר גם ב־800 מ') פטר קואץ, שזכה לפני כחודש ב־3000 מ' בברכינגהאם ושני רצי מרתון נפלאים: דוגלאס ואקיהוארי, מנצח רומא 87' ואיברהים חוסיין, האפריקאי הראשון שניצח במרתון בוסטון וניו־יורק: מוזס טנוי ירוץ ב־5000 מ'.

גם לסומליה רץ מעולה אבדי בילה, שיכנה לנגוד על אוויטה ב־1500 מ'. בכל מקרה, רב הסיכוי שהמדליות במירוץ זה יחולקו בין האפריקאים.

טנזניה „בונה" על סולימן ניימבוי. בריצות הארוכות נראה הרבה „שחור" בעיניים. בסיאול ייחתם סופס השיבה של ספורטאי אפריקה לצמרת העולמית הגבוהה.

התקווה השחורה של קניה ג'ון ניגוגי (במדים לבנים)

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר
דבר ראשון בבוקר

וילות ובתים
דירות למכירה
דירות בשכ"ח
עסקים
אולמות
הצעות עבודה
מכוניות
רכבים
מקררים
מכונות כתיבה
הלוואות
מכירות
רוצים לקנות
חקלאות
ריפוי והרזיה
הכרויות
ירושלים
מכוניות
ריפוי והרזיה
נתניה
ריפוי והרזיה
זיפות גגות
פוליש ונקיון
שירותים

هكذا عن الأصل

כוכבים ולילות

תשעה ציירים מישראל בציריך

מיכל נאמן. "סיפור לילדים".

ב־10 באוגוסט תיפתח בציריך תערוכת *"תשעה ציירים מישראל"*. תערוכה שבה מעורבים מנהל מוזיאון תל־אביב, *מרק שפס*, מצד הקשר עם משרד החוץ, שגרירות ישראל בשוויץ ועיריית ציריך, הממממנת את התערוכה *אלן גינתון*, אוצרת האמנות הישראלית במוזיאון תל־אביב, שהיא גם אוצרת התערוכה האחראית על בחירת האמנים ועל העבודות שיוצגו. גינתון, הנמצאת עתה בציריך, לקראת הפתיחה, גם תשתתף בהכנת הקטלוג שיצא בגרמנית ויכלול טקסטים על ומאת האמנים ורפרודוקציות צבעוניות של עבודותיהם. לאחר שתוצג בציריך תנדוד התערוכה גם להנובר, גרמניה, שם תוצג באוקטובר.

המשתתפים בתערוכה הם: *עידו בר־אל, דגנית ברסט, צבי גבע, תמר גטר, נורית דוד, גבי קלזמר, פמלה לוי, מיכל נאמן ודוד ריב*, שהציגו לאחרונה במסגרת תערוכת "צבע טרי" שהתקיימה במוזיאון תל־אביב.

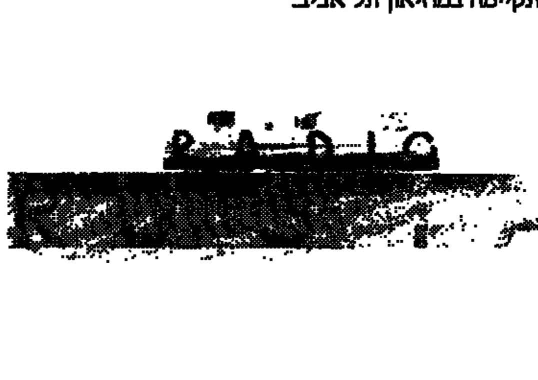

גבי קלזמר. "רדיו רוסיה".

המנצח מאזור בישראל

המנצח הגדול *קורט מאזור*, בן ה־61, ממזרח־גרמניה שוהה בימים אלה בארץ לעריכת חזרות עם הפילהרמונית הישראלית לקראת סיורה בפסטיבלים בארה"ב שיתחיל בשבוע הבא. התזמורת תנגן גם בטנגלווד במסגרת החגיגות ליום הולדתו השבעים של לאונרד ברנשטיין. התכניות כוללות יצירות מאת היידן, בטהובן, מנדלסון, ברהמס ומוסורגסקי. מאזור עומד לחזור לישראל בינואר הקרוב לנצח בסדרה למנויים שתכלול יצירות מקהלתיות מאת ברהמס.

י. ד.

צעירים עושים מוסיקה

עת הקיץ – ימי מפגשים וכנסים למוסיקאים צעירים, נגנים וזמרים, המשתוקקים להרחיב אופקים ולהתנסות בעשיית מוסיקה ביחד.

הערב עומד להתקיים, באמפיתיאטרון של כפר־סבא, מופע הסיום החגיגי, במוסיקה ובמחול, של מחנה הקיץ השנתי לאמנויות הבמה מטעם מתא"ן (מפעל תרבות ואמנות לנוער). באותו מעמד תוענק גם המילגה ע"ש חיים ציפורי לחניכים מצטיינים. במחנה שהתקיים, זו הפעם השמינית, בכפר־הנוער הדסים השתתפו השנה כ־350 בני נוער, מגיל שמונה ועד שמונה עשרה, שהגיעו מ־120 ישובים בארץ.

הקבוצות העיקריות, למתחילים ולמתקדמים, בתחום המוסיקה, היו בתזמורת כלי נשיפה (מ־220 מועמדים שהגיעו למבחני המיון נתקבלו רק 63) ובתזמורת כלי קשת בהדרכת נגנים ותיקים ומנוסים ביניהם הצ'לן הראשי של הפילהרמונית *מיכאל הרן*. במחול (קלאסי, מודרני וג'אז) השתתפו כמאה צעירים בקבוצות שחולקו לפי רמה ויכולת. לבני הנוער נערכו סדנאות, הרצאות, חזרות וכיתות אמן. המורים והמדריכים היו מוסיקאים מקצועיים. במוסיקה נערכו השנה גם תכניות חדשות לשירה אמנותית וסולנית ולזמר מקורי (הלחנה, נגינה וזמרה). למשתתפים אורגנו גם חוגים מגוונים באמנויות, במדע ובספורט. לצוות נבחר של צעירים התקיים חוג מוסיקלי ליצירה, כתיבה וביצוע. במחנה השתתפו 39 מוסיקאים צעירים מ־25 קיבוצים. על התזמורת הסימפונית של המחנה, המורכבת מנבחרי הנגנים, מהקבוצות השונות, ניצח המלחין *עמי מעייני*.

הימים האחרונים במחנה הוקדשו, כמדי שנה, לקונצרטים ולחגיגות מחול וזמר בשיתוף עם עיריית כפר־סבא ואלה נערכו בהיכל התרבות המקומי "יד לבנים". בעקבות המפגש הממושך בהדסים תתכנס בשבוע הבא בירושלים, בהרכב מורחב, תזמורת־הנוער הסימפונית הלאומית של ישראל, הכוללת את טובי הנגנים הצעירים בארץ, בגילאים 14 ועד 21, מהם גם מוסיקאים מצטיינים המשרתים בצה"ל, שיתאמנו בהדרכתו של המנצח *מהלי מהטה* (אביו של זובין) שלו נסיון עשיר גם בניצוח על תזמורות נוער אמריקאיות. קונצרט הסיום החגיגי שנקבע ליום א' 21.8 באולם הנרי קראון בירושלים כולל תכנית עם אתגר מקצועי מובהק מיצירות בטהובן וסיבליוס והקונצ'רטו לכינור של ברהמס עם הסולן *חגי שחם* – נגן ראשון בתזמורת הקאמרית של קצין חינוך ראשי.

ישראל דליות

פסטיבל כליזמרים

הפסטיבל המסיים את חגיגות הארבעים יערך בצפת שתקבץ אליה את הכליזמרים. ב־16 וב־17 באוגוסט יופיעו בצפת קרוב לעשרים הרכבים שונים של להקות כליזמרים שיציגו המוסיקה יהודית לעדות שונות: בוכרים, כורדים, תימנים, בולגרים ועוד. אלה יופיעו במקומות פתוחים בעיקר ברובע היהודי ובאיזור בתי הכנסת, ברחובות, במרפסות ובחצרות. כמו כן ישמיעו מספרים מסיפורי צפת בפני הקהל בסימטאות בעיר העתיקה. ההופעה המסכמת תהיה מעין הפנינג כליזמרי שבו יטלו חלק כל המשתתפים ואשר ייערך בככר המרכזית של העיר העתיקה.

בפסטיבל משתתפים, בין השאר, משה ברלין ותזמורתו, תזמורת כליזמרים של תלמידי ישיבות מירושלים "שמח תשמח", להקת "שמואל אחיעזר", צביקה שופט, להקת "הברירה הטבעית", להקת עמי אוחיון ובנו, אלימלך רונן, להקה בולגרית מיפו בשם "סדנקה", להקה אתיופית בתלבושת מסורתית וכלים אותנטיים, להקה תימנית שתנגן בעיקר על פחים, ולהקה הודית. כמו כן יופיעו נגני מפוחיות ויבוצעו ריקודים מסורתיים.

הפסטיבל הזה, כך מקווים, יהפוך למסורת שנתית בצפת. כבר עתה נרקמות תוכניות להפכו בשנה הבאה לפסטיבל בין־לאומי אשר בארגונו ישתתף גם *יעקב אגמון*, מנכ"ל חגיגות הארבעים. המפיק והמנהל האמנותי של הפסטיבל השנה הוא *זכריה לירז*.

המינהל ביחידת־סמך

מינהל התרבות במשרד החינוך מטפל כיום בכ־300 מוסדות ומפעלים תרבותיים ואמנותיים. על כן מתחייבת התארגנות חדשה בתחום התקציבי. כך החליט שר החינוך והתרבות, *יצחק נבון*, ואישר פעולות למתן מעמד של יחידת־סמך למינהל, בנושאים תקציביים וכספיים. בעיקרו של דבר מבקש המשרד למנוע בדרך זו עיכובים בתשלומים למוסדות שונים. החלטת השר התקבלה על בסיס מסמך שהגיש לו ראש מינהל התרבות, *אבנר שלו*, המציין כי מוסדות התרבות והאמנות פועלים על־פי מערכת כללים שונה לחלוטין מזו של מערכת החינוך וכי הקניית מעמד של יחידת סמך תאפשר ניצול מלוא התקציב המאושר ודיוק בהעברות הכספים.

בעקבות החלטת שר החינוך העביר מנכ"ל המשרד, ד"ר *ששון שושני*, בקשה רשמית לנציב שרות המדינה להכריז על מינהל התרבות כיחידת־סמך מבחינה תקציבית.

חדש על המסך

צוללת צהובה, מפגש גורלות, ספריי.

מסוף השבוע על מסכי הקולנוע.

סרט שהפך מהר מאוד לקלסיקה. להקה שכבר הפכה לקלסיקה. "החיפושיות". "צוללת צהובה". חוזרים למסך הקולנוע. תחילתו של הסרט ברעיון לסרט מצוייר, קצר ולילדים. סופו בסרט ארוך, עדיין מצוייר ולמבוגרים. גם לילדים. הסיפור, למי שלא זוכר, מתרחש ב"ארץ הפלפל", ארץ של אהבה ומוסיקה השוכנת במעמקי הים. ארץ הטובים. ויש גם רעים. אלה הם "השפלים הכחולים" המבקשים לכבוש אותה.

הטוב, כמובן מנצח את הרע. ובדרך נעים בין רעיונות פילוסופיים וסוציולוגיים כמו הזמן והחברה האידיאלית. וישנם גם השירים...

"מפגש גורלות" עוסק במהגר באסקי המחנך את בנותיו ביד קשה. אחת מהן, ג'וזי, נפגשת בסתר עם חייל אמריקאי, בניגוד להוראות אביה, בורחת אתו בכוונה להינשא לו. האב יוצא בעקבותיהם ומוצא את מותו. בנו הבכור, מרטין נשבע לנקום את מות אביו. השנה היא 1943, תקופת מלחמת העולם השנייה, ומרטין מבקש להצטרף ליחידה

ויליאם האדס וטימותי הטון ב"מפגש גורלות". "צוללת צהובה".

הצבאית בה משרת ג'ק, החייל האמריקאי שאתו ברחה אחותו. הוא מנסה להתיידד אתו במטרה לנקום. הסרט בוים בידי *גרגורי נאוה* ("אל נורטה") ומשתתפים בו *ויליאם האדס* בתפקיד האח מרטין ו*טימותי האטון* בתפקיד ג'ק. "ספריי" גם הוא מתרחש בעבר. עבר קרוב יותר. שנות השישים, עם הבגדים הנוראיים התסרוקות המנופחות והריקודים. הטוויסט, הלימבו, המדיסון, הפוני, הצ'ה־צ'ה. במרכז הסיפור תוכנית הטלוויזיה של קורני קולינס, מסיבת ריקודים על המסך הקטן. הפופולריים ברקדנים הם כוכבים של ממש,

דיוויין ב"ספריי"

ומעריצים ממתינים להם בפתח האולפן. נגד כוכבת התוכנית, רזה ובלונדינית מתייצבת נערה שמנה ומכוערת וכובשת את המסך ואת הנסיך. קומדיה לבני הנעורים, כן. אבל יש גם מסר. הבמאי, *ג'ון ווטרס*, מתייצב גם נגד האפליה הגזעית. וגם *דיוויין* בסרט.

סוגרת מעגל

מעגלים נסגרים. רקדנית הבלט נטליה מקרובה שערקה מברה"מ הצטרפה השבוע לאימוני להקת קירוב הרוסיה, בלונדון. לפני 18 שנה, בסיבוב הופעות של להקת הבלט הנודעת בלונדון, ערקה הכוכבת, מקרובה, למערב. עתה חזרה "קירוב" ללונדון ומקרובה אמורה להופיע בשבת עם הלהקה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 מלחמת הכוכבים "גניבת הזהב הכחולה" מלשי ספקטורה שדדו בנק שבו היה מאוחסן כל הזהב של הארגון הבין־גלקסי. סוכני ספקטורה נעזרים ברובוטים קטלניים לשם שמירת הזהב, אך פח G מצליח להערים עליהם.
09.40 נילס הולגרסון (פרק 24) "כלב השמירה" החסידה סירה, מביאה את הגמד המכשף אל להקת אווזי הבר כדי לשכנעו שנילס הפך לילד טוב ואמיץ, אך הגמד אינו משתכנע.
10.05 ציפטופט "ג'ינג'י" – ציפי הולכת על ג'ינג'י.
10.35 חופשי חופשי – עד־כאן קיץ: רצף דפי טלטקסט לחופשת הקיץ.
10.40 חץ וקשת (פרק 23) הנסיכה, שסייעה לסל להימלט, נידונה למוות. היא שולחת את המשרתת שלה למצוא את סל בתקווה שהוא יעזור לה להחלץ. העזרה מגיעה מכיוון לא צפוי ולא רצוי.
11.00 זה רק וויליאם (פרק 23) במהומה של מריבות בלתי רגילה נותן רוברט לאחיו, וויליאם, כמה שילינגים במתנה. וויליאם החליט שעליו לגמול לו טובה על כך. כרגיל, אצל וויליאם, כוונותיו הטובות רק מסבכות את אלה הסובבים אותו.
11.25 אנחנו ושכנינו – דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי.
11.30 פיצוחי קיץ – מארחים חברי כנסת (ש.ח)
12.10 טלפופ: להקת הרוק "הטרמלודי" בקונצרט פומבי.
14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בא בחשבון (פרק 5) – תבנות ערך המיקום (כ).
14.30 קשר משפחתי – משפחת חביב: רועי בן חמש רואה עצמו כחכי חשוב במשפחה. רועי, אחיו ואחותו משוחחים עם אחי יותם (כ).
15.10 רחוב סומסום "צילום רחוב" ברחוב סומסום מצטלמים.
15.40 שעת כושר.
15.55 מאתיים שניות למשרד הבריאות – סימון תזונתי: דפי מידע טלטקסט.
16.00 אחר־זה – שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 ריקי רק' – תכנית לילדים המבוססת על רעיונות של ילדים ויצירות מפרי עטם. נושא התכנית הפעם: "אימא".
18.00 פומפיקי – שם הפרק: "השלג הראשון" והחורף מגיע, ואתו השלג הראשון. פומפיקי נהנה לשחק בו ומחליט להכניס מעט ממנו לתוך הבית המחומם. (דיבוב עברי).
18.25 הגיע הזמן לשון – בפינת הלשון הפעם: "צמד הזהראים – נראה לי".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 השטיח המעופף תכנית לילדים (תרגום עברי).
19.00 מפגש – דיון שבועי בענייני השעה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 נקודת חן – סיפולים.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 בלוז לבחולי המדים – שם הפרק: "אתה, אני והאנושות כולה". האלימות הגוברת ברובע, נותנת אותותיה על מתח בשוטריו של המפקד פורילו (עברי־ערבי).
22.20 קשרים – (פרק שישי): "רעש בשותקים". בהדגימו את תלותו של עולמנו באנרגיית השמש, מביט ג'יימס ברק אחורה אל שינויי אקלים מפתיע שהתרחש במאה ה־13 ומוצא קשר בין יצור הזכוכית ליצור הבריל מאות שנים אחר־כך. ברק עובר ומתאר את ההתפתחויות שהביאו לידי המצאתם של המכונה, מנוע הקיטור ומנוע הבנזין והמהפכות שחוללו בחברה ובכלכלה (עברי־ערבי).
23.10 חוזרו אל חוף – שם הפרק: "כך היינו". ביום הנישואים של הוריו הגרושים יזם מתיו פגישה ביניהם. (עברי־ערבי).
23.35 פסוקו של מקום – מבט אל טבריה; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "מה משדר הערב".
18.33 "הדולפין הלבן" (פרק חמישי). פרופ' אראאקי לקח את כאמוס אל היבשה. הדולפין הלבן יחד עם חבריו המלחים יוצאים להצלתה.
18.47 "רגע לפני" ציור במערב הפרוע.
18.50 "חופשים אמריקה" "מדענים" – פיטר יוסטינוב מתאר אזורים המשתמשים אך ורק במי ים וכן חידושים בחקר האדמה. "עולם האמנות" – על יצירתו של האמן הנודע ג'ימס ויסטלר.
19.45 "בקרוב בערוץ 2" סקירת התכניות שישודרו השבוע בערוץ 2.
20.00 "דגש חזק" – מעבר לחומה הסינית" בשנה האחרונה מצויה סין בעיצומה של מהפכה החובקת תחומי חיים רבים. התכנית "מבעד לחומה הסינית" מורכבת מחמש כתבות הבוחנות היבטים שונים על המהפכה המתרחשת כיום בסין. סקירת תהליך שינוי הדמות משנות ה־40 דרך מלחמת קוריאה בשנות ה־50, עידן מאו טסה טונג בשנות ה־60 ותחילתה של המהפכה בשנות ה־70 שחולה במשחק טניס השולחן המפורסם וביקור הנשיא ניקסון בסין. חיי התרבות של סין מאופיינים בבידוד כמעט מוחלט להוציא סדקים אחדים דרכם חודרת תרבות המערב.

20.30 "שירים" של: רובט פלאנט, טרייסי צ'פמן ורוד סטיוארט.
21.35 "רומן עם קונטרבאס" (דרמה קומית לטלוויזיה על פי ספור מאת צ'כוב). המחזה מתרחש ברוסיה בשלהי המאה ה־19. סמיקוב, נגן קונטרבאס מוזמן להופיע בקונצרט בארמון הנסיך ביבולב. בדרכו לארמון עוצר סמיקוב על־יד הנהר פושט בגדיו ושוחה מעט. לפתע הוא רואה את הנסיכה היפהפיה בתו של הנסיך ביבולב, ישנה. הוא קושר לה פרח. הנסיכה לא רואה אותו ופושטת בגדיה; וגנב אריז גונב אותם. היא קופצת הישר לתיק הקונטרבאס של הנגן. בקונצרט, בערב מתעוררת קינאתו של הנגן כשהנסיכה רוקדת עם ארוסה. אך לבסוף בורחים השנים יחדיו מן הארמון... בין המשתתפים: קוני בוט, ג'ון קליז, סרי נלסון ואחרים. בבמאי: רוברט יאנג.

המזרח התיכון

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הלולייני (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "ידידתי אירמה" עם דין מרטין; 18.30 ניו־הארט (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 "קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

16.30 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.45 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 17.30 גורם תאומים (דוקומנטרי, ער' 1); 18.00 רחוב קרנר (צרפתית); 18.30 שירים (צרפתית); 18.30 מצלמה נסתרת (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 סרדב (קומדיה אמריקאית על תחנת רדיו למוסיקת פופ); 21.10 רמינגטון סטיל (סידרת מתח אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה מזמינה – אדל: קפריצה, דבוז'ק: קונצ'רטו לכנור ותזמ' אופ. 53; קמינסקי: קונצ'רטו לתצורה; הולסט: כוכבי לכת.
09.00 קונצרט בוקר – שוברט: סימפוניה מס' 9; מאהלר: שירי שוליה נודד; ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית.
11.57 פינת השיר – שירי עם ערביים.
12.00 מן הסרטייה – עירה אל בוהר, אברהם ליבוביץ' – מנדולינות עם אנסמבל כלי־הפריטה מאור שפיה, בניצוחו של משה יעקבסון מיצירות ויואלדי, גמיניאני, קורס, איבר, חיים אלכסנדר, מורלי ודאולנד.
13.05 בהאזנה נינוחה – א. וילהלם: קונצ'רטו ארמוניקה מס' 2 בטי (ע"נ ול"ק); שפור: קונצ'רטו מס' 2 במי במול מגור לקלרנית ותזמורת אופוס 26; מוצרט: רביעיית כלי קשת בסי במול מגור ק. 458; ג'ון פילד: קונצ'רטו מס' 3 במי במול מגור לפסנתר ותזמורת; דבוז'אק: סוויטה צ'כית אופוס 39.
15.00 מפגשים מוסיקליים – ראיונות, סקירות, דיווחים.
16.00 אתנחתא (ש.ח). יגאל סוגת, כנור / יונתן זק פסנתר – ו.א. מוצרט: סונטה בדו מגור ק. 376; סונטה במי מינור, ק. 304; סונטה בסי במול מגור, ק. 454; שוברט: 4 אימפרומפטוי, אופוס 90 (ש. רדזיאקוב, פסנתר).
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל – מוסיקה תזמורתית צרפתית בתקופת הברוק המאוחר.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 אופרה רוסית: ארמיונה.
23.00 דור והדב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות בנו מוייסביץ' (תכנית שלישית), ברהמס: רפסודיה, במי־במול מגור, אופ. 119 מס.4; וובר: "פרפטום מובילה"; שומאן: – חלק רביעי, מתוך קטעי פנטסיה, אופ. 12 "קרייזלריאנה", אופ. 16; שופן: סקרצו מס. 4, במי מגור, אופ. 54.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – שידורים לימי החופשה "תולדות התיאטרון" הפעם: "הבמאה ה־20".
16.05 אלף לילה ולילה – ספורי שחרזדה מעובדים מחדש ומסופרים מפי אברהם ברשחר ז"ל (ש.ש.)
17.05 צבעי הקשת הפעם: "שירי עזרות".
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

09.05 בראש צעיר – לילדים ולבני נוער בחופשה.
18.06 זרקור.
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 ג'ז ועוד.
23.05 הלילה החמישי – עם אליעזר שטורם.

רשת ג'

19.05 קול־בר – שבועון פופ.
20.05 אלבומים תשמ"ח – תקליטים ישראליים שיצאו השנה.
21.05 צפיחית בדבש – עם דן כנר – שידור חי ממלון "פלאזה" טבריה.
23.05 סיסת לילה.

גלי צה"ל

10.55 זה בוער – על עצים ויערות.
16.05 ארבע אחר הצהריים – שעה של שירים עבריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משדר – ענייני צבא הבטחון. (ש.ח)
19.50 פינה חמה לחייל.
20.05 כוכב חברה – ריואה.
21.30 אוניברסיטה משודרת – על חמישה ספרי אמונה – מסילת ישרים והמדל.
19.05 הדיזו השן.
20.05 צו – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'י האה.

"במעלה המדרגות היורדות". סרט קולנוע בטלוויזיה. יום שישי 21:15. מייד לאחר יומן החדשות, ללא תניית ביניים בידוריות, תקרין הטלוויזיה הישראלית את סרטם של הבמאי *רוברט מאליגן* והמפיק *אלן פאקולה* "במעלה המדרגות היורדות" על־פי ספרו של *בל קאופמן*. *סאנדי דניס* היא מורה צעירה המגיעה עם תחילת שנת הלימודים לתיכון עירוני בניו־יורק, בית ספר בו התלמידים באים ממשפחות דלות אמצעים או הרוסות. התלמידים, כמובן, אינם מקדישים זמן ללימודים. המורה, לעומת זאת, להוטה להעביר להם את קסמי הספרות האנגלית. עימות בין מציאות ואידיאל, עימות שכמעט שובר את המורה עד שברגע האחרון – כרגיל בסרטים מסוג זה – מגיעה התמיכה הבלתי צפויה.

"סחף"
חברה ישראלית לעבודות פתוח בע"מ

ניתנת בזאת הודעה כי ביום 29.8.88 בשעה 15:00 תתקיים במשרדי החברה ברחוב הגמל 2 בחיפה אסיפה כללית של החברה שעל סדר יומה לדון ואם תמצא לנכון לקבל, החלטות רגילות או מיוחדות (לפי העניין) כדלקמן:
1. דו"ח מועצת מנהלים.
2. אישור המאזן ודו"ח רווח והפסד לשנה המסתיימת ב־31.12.1987.
3. בחירת חברי מועצת מנהלים וקביעת שכר הדירקטורים מקרב הציבור.
4. מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו.
5. לקבל את ההחלטות הבאות כהחלטות מיוחדות:
(א) לתקן את תקנה 14.4 לתקנות ההתאגדות של החברה כדלקמן:
המשפט האחרון בתקנה, התחיל במילים "אסיפה כללית" ומסתיים במילים "שכר הדירקטורים" – ימחק.
(ב) לתקן את התקנה 23.2 לתקנות ההתאגדות של החברה כדלקמן:
המילים "בעיתון יומי המופיע בישראל" ימחקו ובמקומן יבוא "בשני עתונים יומיים המופיעים בישראל".
6. שונות.
לפי תקנון ההתאגדות של החברה, אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה לאותו יום בשבוע הבא באותה שעה ובאותו מקום או לכל מועד או מקום אחר שהדירקטוריון החברה יקבע בהודעה לבעלי המניות. אם באסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי, יהיו שני חברים הנוכחים בעצמם או על ידי בא כוחם מנין חוקי.

בפקודת הדירקטוריון.

תל־אביב

אסתר: רמבו III 9.45, 7.30, 5.00, 2.30
אביב: תרסה 9.15, 6.00
בית ליסין: סודי ביותר 23.15
בן־יהודה: סידרנות 9.45, 7.15, 5.00
גורדון: כמעיין המתגבר 9.45, 7.30, 5.00
גת: פרחים בעליית הגג 9.40, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 2: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 3: עולם נפרד 9.50, 7.30
דאג זה פלורס 3.00, 11 בבוקר
מאנון 5.00, 1.00 אחה"צ
עולם נפרד 9.50, 7.30
הקלה: משודרים חדשות 9.45, 7.10
5.00 המיסה המעופפת
דרייב־אין: סידרנות 10, 8, 24 סקס
חן: סלסה 9.45, 7.30, 5
הסינימטק: 21.00 יומן שרה
סילברט (בית ציוני אמריקה)
לול 11.30, 9.30, 7.30, 5.00
חן 1: המשימה מיאמי 9.55, 7.45
כפר הג'ונגל (בעברית) 5, 3, 12.30, 10.30
חן 2: שלושה גברים ותינוקת 9.55, 7.40
המשימה מיאמי 5.00, מלחמת הכוכבים
10.30, 12.40, 3.00
חן 3: נשואים בהשאלה 9.55, 7.40, 3.20
מרי פופינס 3.00, 12.40, 10.30
חן 4: ספר הג'ונגל (אנגלית) 9.45, 7.35
רמבו הפיל המעופף 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
לב 1: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 5, 2.35
אל עצמי 8, 5, 3, 11
לב 2: הנער של החברה שלי 9.55, 7.45, 6.00, 4.10, 2.00, 11.45
לב 3: הנסיכה הקסומה 10, 5.30, 1.30, 11.30
לב 4: חופשה בכפר 9.50, 7.30, 12
ליטמן: מוליפים ערוצים 9.45, 7.45, 5.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: מלך הסלים 7.30, 5.00
ריזור בוזר 9.30
סיון (לשעבר אלנבי)
9.40, 7.30 ביטל ג'וס
24.00 חוק התשוקה
פריזה 1: שם המשחק 9.45, 7.30, 5.00
בילבי 11.00 בבוקר
פריזה 2: הבית ברחוב קרל 9.45, 7.30, 5.00
אלדין 11.00 בבוקר
פריזה 3: מוכת ירח 9.45, 7.30, 5
שלגיה ושבעת הגמדים 11.00 בבוקר
פאודיה: סגור לרגל שיפוצים
כורזיאה: עיניים שחורות 9.30, 7.00
פאר: הפעגים 9.45, 7.45, 5.00
פרז: לידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
11.30 בתנמי פיטוק והגביע הקדוש
צפון: כפר קטן של 9.45, 7.30, 5.00
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: בליך ראנר 9.40, 7.30
24.00 גשם סגול
תכלת: הכל באשמת גן עדן 9.45, 7.30, 5.00
תל־אביב: קרוקודיל דנדי II 9.45, 7.30, 5.00
המוזיה הישראלית: מעקב ותשע 22

ירושלים

אדיסון: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.15, 4.30
אורגע: המשימה מיאמי 9.15, 7.15, 4.30
10.30 ביטל ג'וס
אורנין 1: מוליפים ערוצים 9.30, 7.30, 4.30
ביאורק 10.30
אור 2: הבית ברחוב קרל 9.30, 7.30, 4.30
אהבה בשחקים 10.30
אור 3: הנער של החברה שלי 9.15, אבא בגוב 10.30, 7.15, 4.30
אור 4: לילה מטורף 9.15, 7.15
מלך הסלים 4.30, 10.30
שלוש אמיגוס 23.15
אור 5: מחפשים את אבורוד 9.15, 7.15, 4.30, שבעון של צבר 10.30
23.15 אבושי המוה
בית אגרון: 4.00 ג'ימס בונד – מונרייקר
6.15 מנהטן
8.00 דיינר
22.00 פרינס – גשם סגול
24.00 מנהטן
אורגיל: נשואים בהשאלה 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל (עברית) 4.30, 12.30, 10.30
אוספייה 1: לול 11.30, 9.30, 7.15, 5.00
אוספייה 2: אל עצמי 9.45, 7.45
אוספייה 3: הפתיחה בקירוב
אוספייה 4: הפתיחה בקירוב
בפריז: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.15 מוזך הולילה 10.30 בבוקר
מיטשל: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
סמדר: שם המשחק 9.15, 7.00
עדן: סלסה 9.15, 7.15, 4.30
רון: רמבו 3 9.30, 7.15, 4.30 10.30
זאב צעיר 2
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה 9.30, 7.00, 5.00
סמי ורוזי שוכבים את זה 9.30, 7.00
עולם נפרד 9.30, 7.00

חיפה

אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: עיניים שחורות 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
מוריה: מוליפים ערוצים 9.15
שלגיה ושבעת הגמדים 11
אל עצמי 7.15, 5.15
רון: המשימה מיאמי 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: לילה מטורף 9.15, 7.00
מלך הסלים 4.30
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.20
עצמון 3: שם המשחק 9.15, 7.00, 4.30
פאר: רמבו III 9.15, 7.00, 4.30
קריגאור: לול 9.15, 7.15, 5
23.30 לול
רב גת 1: ביטל ג'וס 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל 5, 11
רב גת 2: נשואים בהשאלה 9.15, 7.00
אני והחברה 5, 11
רב אור 1: משודרים חדשות 9.20, 6.40
מלחמת הכוכבים 4.30, 11
רב אור 2: מוכת ירח 9.15, 7.00
א.טי. חבר מכוכב אחר 4.30, 11
רב אור 3: חופשה בכפר 9.15, 7.00
בעקבות הזהב הקסומה 4.30, 11
רון: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.45, 4.30

קריות חיפה

כפיר: מקום ליד הים 9.30, 7.15
סביון: המשימה מיאמי 9.15, 7
ספר הג'ונגל 5, 11
אורות: הקיץ של אביה 9.15, 7.00
בית העם: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.00
הדבל: סלסה 9.15, 7.00
גיבן: לול 9.15, 7.00

אשדוד

אמנת: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30
אשדוד: המשימה מיאמי 7.15

אשקלון

אסנת: סלסה 9.30, 7.30
גאוה: הכנת רחוב 9.30, 7.30
רחל: רמבו III 9.30, 7.30

באר־שבע

חן: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
היכל התרבות: שם המשחק 9.30, 7.15
ספר הג'ונגל 11, 5

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
מלון דניאל: חופשה בכפר 9.30, 7.15
11, 5 וזות הקסמים
כוכב: מוכת ירח 9.35, 7.15
11, 5 וזות הקסמים
וזות הקסמים 11, 5

עפולה

מגדלדון: משודרים חדשות 9.00

חולון ■ בת־ים

ארמון: לול 9.30, 7.30

מגדל: המשימה מיאמי 9.40, 7.30
ספר הג'ונגל (עברית) 5.50, 4.00
עמבאות: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
מבח: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
מוגאבים קרית שרת: סגור
רינה: סלסה 9.45, 7.45

חדרה

תרות: רמבו III
ספר הג'ונגל 6.00, 4.30

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
ספר הג'ונגל 5.00, 11.00
חן: הקיץ של אביה 9.30, 7.15
אחווה: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
שחר: מלך הסלים 9.30, 7.30
כרה זוה: מלך הסלים 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו

הוד: לילה מטורף 9.15, 7.15
דוד: סגור
אודיטוריום: סגור

נתניה

אסתר: סלסה 9.30, 7.30, 5.30
שלגיה 11 בבוקר
דרור: לול 9.15, 7.00
סמדרה: משודרים חדשות 9.30, 7.00
ספר הג'ונגל 5.00, 11.00
24.00 ראסטי ג'יימס
שרון: רמבו III 10, 8, 11
הקיץ של אביה 6.00, 4.30

קרית אונו

מתניה: 7, 9.15 זרוק את אבא מהרכבת

פתח־תקוה

היכל 1: קרוקודיל דנדי II 10.00, 7.45
ספר הג'ונגל 6.00, 4.15, 11.00
היכל 2: סלסה 9.30, 7.30, 5.00
בילבי 11.00 בבוקר
היכל 3: הקיץ של אביה
שלגיה ושבעת הגמדים 11.00 בבוקר 9.45, 7.45, 5.00
שלום: רמבו III 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: סלסה 8.30
חוה: רמבו III 9.15, 7.15
ספר הג'ונגל 11, 5
חן: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.15
ספר הג'ונגל 5, 11
ג.ג. רון 1: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
שירת הדרום 11.00, 5.00
ג.ג. רון 2: סלסה 9.30, 7.30, 5.00
שלגיה 11.00 בבוקר
כנען: הקיץ של אביה 9.30, 7.15
ראשון: לול 9.30, 7.30

רמת־גן וגבעתיים

אלחנן: רמבו III 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילי: לול 9.30, 7.30, 5.00, 11.00
הדר: קרוקודיל דנדי II 9.50, 7.15, 5.00
רב גן 1: המשימה מיאמי 9.50, 7.30
ספר הג'ונגל (עברית) 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 2: שלושה גברים ותינוקת 7.25
ביטל ג'וס 9.50
בילבי 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 3: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5.00
דומני כמה לי בארץ הפלאות
10.30, 12.30, 2.30
רב גן 4: נשואים בהשאלה 9.50, 7.30
הרפתקאות הצ'יפמנק מסביב לעולם 4.30, 2.30, 12.30, 10.30
שבוטיה: חשוך 9.45, 7.30

קרית שמונה

שגיא: מלך הסלים 9.15, 7.15

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חד

הרופאים דורשים להגדיל שכר המומחים במסגרת קיצור התורים

הרוקחים הפסיקו את עיצומיהם – נענו לבקשת שרת הבריאות לטפל בשכרם

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית החליט אתמול, כי יש לפעול להגדלת הכנסתם של רופאים־מומחים במסגרת מבצע הניתוחים, עליו מתקיים משא־ומתן בין נציגות רופאי המדינה והאוצר. לטענת זאת, נושא שכרם של רופאים מתמחים, שלגבי רמתו הירודה קיים קונסנזוס לאומי, יש לפתור במסגרת משא־ומתן על הסכם שכר לשנת 1988.

ההחלטה של הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית התקבלה על־פי הצעתו של המנכ"ל, עו"ד שמחה קייזמן. עו"ד קייזמן הציע, כי מזכירות ארגון רופאי המדינה תתבע במשא־ומתן עם האוצר על הצעת ועדת השרים לקיצור התורים לניתוחים, לכלול במסגרת המבצע בשעות אחר הצהריים רק רופאים מומחים ובכך לאפשר להם להגדיל את הכנסתם. לטענת זאת, בעיית שכרם הירוד של הרופאים המתמחים, עליהם מוטל עיקר העול של העבודה היום־יומית בבתי־החולים, לפתור במסגרת הסכם שכר חדש. ההצעה תוצג בפני האוצר ביום א' הקרוב, בו ייפתח המשא־ומתן עם הרופאים על הסכמי שכר לשנים 1987 ו־1988.

הוועד המרכזי ייפה את כוחו של יו"ר ההסתדרות הרפואית, ד"ר רם ישי, להכריז על סכסוך עבודה – אם האוצר לא יקבל את ההצעה, או במקרה שהמשא־ומתן על הסכמי שכר לא יתקדם יפה.

בישיבת ועדת התיאום של ארגון רופאי המדינה והסיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים הכללית, כי נציגות רופאי המדינה תמשיך במשא־ומתן עם האוצר על מבצע קיצור התורים לניתוחים. [illegible]

הלאומי. מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' [illegible]

פרופ' יחזקאל דרור, מומחה לטרור מאוניברסיטת [illegible]

„גם אם תקום מ[illegible] – אין זה אומר ש[illegible]

(ע). – „הטרור בכוונותיו לעתידיו", תחת כותרת זו התכנסו אתמול לכינוס בין־אוניברסיטאי כ־28 איש, מומחים מהארץ ומהעולם החליפו דעות בנושא.

בנימין נתניהו טען, כי הנזק שגורם הטרור הוא כמעט משני בהשוואה לנזקי מלחמה קונבנציונאלית. הטרור מנוצל כמכה לבידוד ישראל. יש נסיון לטשטש את המושג טרור: חייל הורג ילדים בגרה, תוך כדי פיזור מהומות, זאת תאונה שיכולה לקרות תוך כדי פעילות מסוג זה. אך מי שמשליך אבנים ובקבוקי תבערה על אזרחים במתכוון הוא טרוריסט.

עוד אמר נתניהו, כי ארגון טרור זקוק לטריטוריה שממנה יצא לפעולותיו, לכן אחת הדרכים להתמודד עם הטרור זה להעניש את המדינות המארחות בשטחן ארגוני טרור. הוא הציע עונשים מדיניים, צבאיים וכלכליים. כך לדבריו, נעשה ללוב, לקדיהב למצרים ולירדן, שאינן מוסיפות לשלוח טרוריסטים משטחן.

טרור, אמר נתניהו, זו סחטנות, וחשוב לדעת לומר „לא" לסחטנים. בשנות ה־80 ניכרת התקדמות במלחמה בטרור. פרצנו את הבידוד וגרמנו לבידוד הארצות המארחות ארגוני טרור על אדמתן, אך עוד מרובה המלאכה לעתיד.

עו"ד אליקים העצני, תושב קריית ארבע, אמר כי הרצח כפתרון לבעיות פוליטיות ואישיות הוא חלק מהתרבות הערבית והאיסלאמית, כלפי חוץ וגם כלפי פנים.

העצני אמר, ש„האינתיפאדה" היא תוצאה של טרור של מעשים באוכלוסיה הערבית כנגד הכלל, ולדעתו, 250 הרוגי ה„אינתיפאדה" הם ביטוי לחולשת ממשלת ישראל.

ראש אמ"ן לשעבר, אלוף (מיל) יהושע שגיא, המליץ [illegible]

יש האומרים כי הצלחה בלוחמה בטרור תגרום להסלמתו. אפשר שהחברה העולמית תתרגל ותלמד לחיות אתו. שכן, מי שחושב שניתן לחסל את הטרור משלה את עצמו. דרור הוסיף, כי יש לשנות את הגישה למושג טרור. יש ללכת לשיתוף־פעולה בין־לאומי בתחומים מעשים, כמו חטיפת מטוסים ורצח המוני של אזרחים. יתר הפעולות של הטרור יוגדרו כמעשי זוועה. כי כל מדינה תטפל בהם בהתאם להגדרה [illegible]

לטרוריסטים. הוא העלה אפשרות שמקרים כאלה ישנו בעתיד, בעיקר בפיליפינים.

„הטרור" אמר סטיוארט, „החל לעלות ביוקר רב לתעשייה בעולם. הוא גרם לעלייה בעלויות ביטוח והבטחה". סטיוארט הוסיף, כי בריה"מ מכשירה טרוריסטים, כאשר המצטיינים ביניהם הם אנשי „פת"ח". יתכן שההתקרבות בין המעצמות הגדולות וגישתו החדשה של גורבצ'וב ימתנו את גישתה של [illegible]

המשלחת הישראלית במוסקווה ערכה ביקור־עבודה ראשון

מאת סופרו המדיני של „דבר"

„זו היתה פגישה חשובה ביותר" אמר מירון גורדון, ראש המשלחת הקונסולארית של ישראל במוסקווה, לאחר הביקור הראשון של חברי המשלחת במשרד החוץ הסובייטי.

חברי המשלחת נועדו לשיחה עם סגן ראש המינהל הקונסולארי במשרד החוץ הסובייטי, אברמנקו.

[illegible] לכהונה הכפולה של נשיא וראש ממשלה [illegible] בציבור כאחראי לדיכויין האכזרי של ההפגנות האנטי־ממשלתיות במארס וביוני, שבהן נמצאו מאות בני אדם [illegible] את מותם מידי השוטרים.

כרוז 23

(המשך מעמוד 1)

[illegible] והתנגשויות אלימות עם הכוחות הישראליים".

[illegible] מאשים את ארה"ב, כי היא ממשיכה לשלול את זכויות [illegible] עם הפלסטיני הטוען, כי סיורו של מרפי הוא המשכה של תכנית שולץ.

ה[illegible] המאוחדת קוראת לתושבים „לקרוא תיגר על האויב על־ידי מרי אזרחי סרבני" ועל ידי נקיטת צעדים נגד הפלסטינים „שטרם התפטרו מתפקידיהם" במימשל [illegible]. ההנהגה קוראת לאוכלוסיה שלא „לעבוד בהתנחלויות הישראליות, ושלא תשלם מיסים, קנסות והיטלים.

תושבי ירושלים נקראים להשתתף בהפגנות במסגד אל־אקצה.

הליכוד נערך

(המשך מעמוד 1)

חלקית, ניהול משותף של בית המלון וגישה חופשית לאיזור רק תמורת הכרת ישראל בריבונותה. לפיכך, מדגיש הפקיד יסתיימו התוצאות בלי הסכמה.

בראש המשלחת לשיחות יעמוד מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון וישתתפו בה גם מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, נציג ישראל לוועדת הקישור הצבאית המשותפת עם מצרים תא"ל מור ופקידים נוספים.

הליכוד מאשים „העבודה" בהולכת שולל

שעה שנציגי ישראל מתכוננים לסיבוב שיחות נוסף עם המצרים על הפתרון לבעיית טאבה מנסה מטה הבחירות של הליכוד להפוך את נושא טאבה למכשיר ניגוח כלפי מפלגת העבודה.

„נושא טאבה הוא דוגמה למדיניות המערך, המבוססת על אשליות ולא על מציאות", אמר אתמול משה ארנס, יו"ר מטה הבחירות של הליכוד, בישיבת המטה, שבה סוכם כי הליכוד יאמר, ש„בגלל המערך נכנעה ישראל לתכתיב המצרי בקשר לניסוח השאלה המרכזית לבוררים, וניסוח זה מביא לאובדן טאבה".

עוד נאמר בישיבת מטה הבחירות של הליכוד, כי „הליכוד יאמר שהמערך משלה את הממשלה בכך שיש לישראל, כביכול, סיכוי לזכות בבוררות. הליכוד גם יחשוף את העובדה, שפרס הישלה את הממשלה בטענותיו, שטאבה היא אבן־הנגף האחרונה לפתרון כל הבעיות ביחסי ישראל־מצרים".

יו"ר מטה ההסברה במטה הבחירות של מפלגת העבודה, גד [illegible] זוילי, הגיב על הדברים שנאמרו במטה הבחירות של הליכוד באומרו ש„אופייני לליכוד ליטול עניין לאומי, שנדון בממשלה ושאושר על־ידי כל המפלגות, ולהפכו לויכוח מפלגתי".

עוד אמר זוילי, כי „הבוררות בנושא טאבה עדיין לא הסתיימה, והכרזה ישראלית היום על כשלון מובילה רק לאפשרות להגיע להכרעה לטובת ישראל הזן לפשרה בנושא". זוילי הדגיש, כי „מפלגת העבודה תמשיך להציג בפני הציבור את הנושאים האמיתיים שעל סדר־היום, על אף ניסיון הליכוד להתחמק מהאמת, שהציבור מבין יותר טוב".

(המשך מעמוד 1)

לדידה המשא ומתן שייפתח ביום ב' בקאהיר „אין לו כל נגיעה לתהליך הבוררות הנמשך בז'נבה ואשר יסתיים בשלושה בספטמבר".

משקיפים סבורים כי למצרים יש עניין בפתרון מחלוקת טאבה בדרכי פשרה, יותר מאשר על פי פסק הבוררים משני טעמים עיקריים. ראשית הם חוששים שפסק הבוררות לא יפתור סופית את בעיית טאבה משום שלפי כתב האסמכתא של הבוררים אין הם אמורים להכריע על עתיד כל אזור טאבה אלא על רוב השטח למעט רצועה קטנה באזור החוף. המצרים מודאגים שמא ישראל תנצל עובדה זו ותימנע מהחזרת השטח כולו לריבונותם, אם יזכו בבוררות. חשש נוסף של המצרים הוא כי אם תיאלץ ישראל לפנות את טאבה על פי פסק דין ולא על יסוד הבנה עם המצרים – היא תתבע בתמורה לנסיגה שהמצרים יחממו את השלום הקר עם ישראל, דבר העלול להעמיד את משטר מובארק בעימות עם האינטליגנציה במדינה המתנגדת לחימום השלום הקר בעיקר כל עוד נמשכת ה„אינתיפאדה".

הוסר העוצר מג'בליה ושאטי; נער נפצע קל מירי חיילים

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום ועזה

לאחר שבועיים בג'בליה ויותר משבוע בשאטי, הוסר אתמול בבוקר העוצר מעל שני המחנות.

אתמול בשעה 12.30 בצהריים ברוח נאסר הותקף באבנים אחד המתודים שנסע בו ירדה באוויר. האוטובוס המשיך בנסיעתו.

נער נורה בשאטי

(ע).– סמוך לשעה 14.30 בצהרי [illegible]

נמסר, שנער בשם אברהים נבאר, בן 15 ממחנה הפליטים אל־בוריג', שנורה בקליע גומי בשבוע בלילה הקודם, איבד את עינו הימנית. הוא הועבר לטיפול בבית־החולים.

חשוד בקריית גת [illegible]

[illegible] ליד הקבר ספד לה יו"ר המועצה האזורית שפיר, משה אברהמי, ורב הישוב, הרב אריה סלומון. בהלוויה נראו גם קצינים בכירים של המשטרה.

חברי מושב שפיר לא הסתירו זעמם על כך שאיש מבין צמרת המפכ"ל לא מצא לנכון לכבד [illegible]

מה שהתרחש בדירת משפחת רייס. התוקף, או התוקפים, נכנסו, ככל הנראה, לבית, לאחר שמצאו דלת פתוחה לחצר ותקפו בהפתעה את האשה שעמדה במטבח.

הרוצח, או הרוצחים, חיטטו בארונות ושפכו תכולת מגירות על הרצפה אולם לא לקחו דבר, אף לא מזומנים שנמצאו מפוזרים על [illegible]

[illegible] יתכן גם שה[illegible] כל העצורים בני המיעוטים שוחררו אתמול לפני הצהריים ובמעצר נותר חשוד אחד, יהודי, שלגביו לא נמסרו פרטים.

צוות החקירה המיוחד, שפועל מזה יום וחצי בתחום, לא שחרר כל מידע לפרסום, וקיים איפול מוחלט על מהלך החקירה.

חזבאללה: הוצאנו להורג מנהיג כנופיית חוטפי ילדים לשם כופר

ביירות (קי"ב ועי"ר).– תנועת חזבאללה הפרו־איראנית, המוחשדת בחטיפת אזרחים מערביים, הודיעה [illegible] „הוציאה להורג" מנהיג של כנופיה [illegible] ילדים לבנונים.

בהודעה שנמסרה לסוכנויות הידיעות נאמר: „בעקבות צעדים של חזבאללה נגד חברי הכנופיה שנעצרו על משרתות במשיטות של שלושת הילדים של משפחת אל שיע, הוציאה חזבאללה לפועל גזר דין מוות, והוציאה להורג את יוסף ג'אעודה, לאחר שהודה במעורבות בכמה חטיפות שבוצעו בעזרת נשק, [illegible]

הילדים של זוהיר אל עיים, חולצו לפני ימים אחדים, [illegible]

שלושה ימים לאחר מכן במבצע של חזבאללה [illegible]

חזבאללה מסרה, כי לאחר חילוץ הילדים, עצרה את החוטפים [illegible]

עוד נאמר בהודעה, כי ג'אעודה, לבנוני שיעי, היה מנהיג הכנופיה שכבר חטפה מספר ילדים אחרים, כדי לסחוט כופר נפש.

החלטת חוסיין

(המשך מעמוד 1)

הישראלי בגדה המערבית. שני הצעדים ננקטו, לדברי מקורות ירדנים „כדי לתת לאש"ף יותר אחריות בניהול ענייני הגדה המערבית".

בהתאם להחלטת הממשלה יפוטרו בתוך 11 יום (החל מ־16 באוגוסט) כ־5,400 פקידים בגדה המערבית ובמזרח־ירושלים, שמונו לתפקידיהם לפני 1967, ושחלק ניכר מהם עובדים כיום במינהל האזרחי הישראלי, בעיקר במערכות החינוך. פקיד ירדני אמר, כי משכורותיהם של פקידים אלה עלו לקופת האוצר הירדנית כמיליון וחצי דולאר מדי חודש.

קבוצה אחרת של פקידים שיפוטרו גדולה יותר, כוללת 16,000 איש. היא מורכבת מ־10,300 מורים ובעלי מקצועות חופשיים בגדה המערבית ובעזה המקבלים זה כשנה תמיכה מהממשלה הירדנית בסדר גודל של 30 דינאר בחודש, ופקידים נוספים, שלדברי מקור ירדני עלו בשנה האחרונה לקופת האוצר הירדנית יותר מ־63 מיליון דולאר.

החלטת הממשלה מפרטת את הנוהלים, לפיהם יפוטרו ויפוצו קבוצות הפקידים השונות, שהיו קשורות במנגנון הירדני, הן בסקטור הממשלתי והן בסקטור הפרטי. סך הכל העריך מקור ירדני שההחלטה להפסיק את תשלום המשכורות תחסוך לממשלת ירדן כמה עשרות מיליוני דולאר בשנה.

אש"ף עדיין לא הגיב על הצעד הירדני האחרון. אולם בהודעה שפרסמה שלשום צמרת אש"ף על הכרזת המלך חוסיין בדבר ניתוק הממלכה ההאשמית מהגדה המערבית ועזה, נאמר בין השאר, „שאש"ף דבק בנשיאה בכל האחריות הלאומית המוטלת עליו כלפי הפלסטינים". כן נאמר בהודעה שאש"ף יקיים מגעים עם כל מדינות־ערב, לרבות עם ירדן, על־מנת להבטיח את המשך האינתיפאדה ולהביא להקמתה של מדינה פלסטינית בכוח הזרוע.

בינתיים נמסר, כי משלחת אש"פית בראשות שיח' עבד אל־חמיד סאיח, יו"ר המועצה הלאומית הפלסטינית, עומדת להגיע לירדן לדון שם עם השלטונות במשמעות צעדי הניתוק שנקט חוסיין כלפי הגדה המערבית ועזה. סאיח אמר, כי על סמך תוצאות הדיונים שתערוך משלחת זו ברבת־עמון, ייקבע אם יערפאת עצמו יבוא לנהל שיחות עם המלך חוסיין.

המלך חוסיין אמור, לדברי מקורות ירדנים, לצאת בקרוב לסיור בכמה מדינות ערביות ובמדינות מערב־אירופיות, כדי להסביר את צעדי הניתוק של ירדן מהגדה המערבית ועזה. המקורות הירדנים סיפרו שחוסיין יעודד את מנהיגי מדינות אירופה להמשיך להעניק סיוע לתושבי השטחים.

יש להבין את הצעדים האחרונים שבהם נקט חוסיין בכמה מישורים: ראשית, ננקטו הצעדים על־מנת להראות לתושבים בגדה המערבית ועזה את הקושי והסבל שייגרם להם מניתוק הגדה מירדן. שנית, על־מנת להמחיש לאש"ף, כי ללא השירותים של ירדן, הוא יתקשה לקחת על עצמו את הסיוע הגדול והמגוון שירדן מעניקה לתושבי השטחים. במישור אחר, משמעות הצעד שנקט המלך הוא לבחון ולראות אם ניתוק הקשרים לא יוביל, [illegible] הממלכה ההאשמית המאוחדת בגדה המזרחית של נהר הירדן. אין ספק, שיש בצעדים האלה גם מידה מסוימת של אכזבה מה„אינתיפאדה" והעמדה שנקטה האוכלוסיה בהזדהותה עם אש"ף והתנכרותה לירדן.

מתי פלד: תשתית למדינה פלסטינאית

(עש"ת)– „עובדי המדינה הירדניים לשעבר, אשר מעתה לא יקבלו משכורות מן המלך חוסיין, עתידיים להפוך בסופו של דבר, לחלק מן „המדינה [illegible]" הפלסטינית, אשר קמה ונמצאת בימים אלה בשטחים הכבושים מתחת לאפו של הממשל הצבאי, ועל אף כל צעדי הדיכוי האכזריים שמבצע השר רבין", כך אמר אתמול ח"כ מתי פלד מן הרשימה המתקדמת לשלום.

שגריר ארה"ב: לא מחליש תהליך השלום

(ע)– השגריר הקבוע של ארה"ב באו"ם, ורנון וולטרס אמר „אינני מאמין שדברי המלך חוסיין בדבר ניתוק עצמו מן הגדה המערבית מחלישים את תוכנית השלום של השר שולץ במזרח התיכון. בזה, כי ירדן תשתתף בכל מו"מ על יישוב הסכסוך באזור. ארה"ב סבורה, כי הפתרון הוא בשיחות ישירות בין ישראל לשכנותיה, לבנון, סוריה, ירדן ובוודאי נציגות מסויימת של הפלסטינים" – הדברים נאמרו בתשובה לשאלה בסיבת עיתונאי חוץ שקיים מרכז העיתונות בניו־יורק ביום ד' אחה"צ.

לשאלה מה השלכות דברי חוסיין על מדיניות ארה"ב במזרח התיכון, אמר וולטרס: „אחרי הכל, לירדן הגבול הארוך ביותר עם ישראל, כך שאינני משער שירדן תוותר על גבסיה בגבול זה.

וייצמן: חוסיין מראה כי [illegible]

סופר „דבר" מוסיף: „צעדו של המלך חוסיין שם את אש"ף והפלסטינאים תושבי השטחים במבוכה", כך התבטא אתמול השר עזר וייצמן בפגישתו עם חברי מרכז התנועה הקיבוצית המאוחדת באפעל.

„המלך הירדני", הוסיף וייצמן, „הראה בצעדו זה לפלסטינאים כי הוא האומת בעל־הבית ולהבהיר להם, כי לא לאורך זמן יוכלו הם להיות סמוכים על שולחנו של יאסר עראפאת ואש"ף".

עוד ויצמן, המשמש כיו"ר מטה הבחירות של מפלגת העבודה, הדגיש כי המסר של מפלגת העבודה הוא מסר ברור של שלום שיושג על־ידי משא ומתן עם משלחת ירדנית־פלסטינאית ברוח הסכם קמפ־דייויד.

איל הביטוח

(המשך מעמוד 1)

ברנצור: התפטרתי כדי לשמור על הפרדת סמכויות

רוני ברנצור, שהגיע אמש ארצה לחופשה של שבוע ימים, מסר בשיחה עם סופר „דבר", כי החליט להתפטר מניהול החברה, בשל העקרון שהנחה אותו מאז הצטרפותו לחברה בדבר ההפרדה שצריכה להיות בין הבעלות לניהול בחברה. במקומו [illegible] אתמול בריין סונס.

ברנצור ציין, כי אם יתברר עם זאת, שהבורסה מגיבה בחומרה על התפטרותו הוא עשוי לשקול שימוש בזכויותיו כבעל־מניות עיקרי בחברה, כדי להביא לשינויים נוספים בניהולה. כאמור, חברתו של ברנצור בא"ק, „ברנצור ביטוחים" לא תיפגע מהפרשה, מאחר שאין לה קשר ישיר לחברה הלונדונית.

נפרד בין כל איגוד לבין המעסיקים שלו.

בהסכם נקבע, כי תוקם ועדת מעקב שתורכב מיו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום ומיו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אשר תפקידה לעקוב אחרי יישום וביצוע ההסכם ולטפל בחילוקי הדעות, שעשויים להתעורר.

הוסכם, כי ועדות ענפיות לעדכון תעריפים בענפים השונים תפעלנה מכוח הסכם המסגרת לשנים 1986־1987. התפקיד של הוועדות הענפיות יהיה לבדוק באורח עובדתי מהו השכר התעריפי המשולם בפועל למפעלי הענפים השונים.

הוסכם בין הצדדים, כי מטרת הבחינה והיישום של התעריפים בענפים שונים הוא לעדכן את התעריפים בהסכמים הקיבוציים הענפיים, במטרה שישקפו את התעריף המשולם בפועל ב־80 אחוז במקומות העבודה המאורגנים במסגרת הענף, ואין כל כוונה לצדדים לתבוע או לקבל הטבות לתוספות שכר כלשהן.

כמו כן הוסכם כי התאמת תעריפי השכר לשכר המשולם בפועל לא תגרום לעליה כלשהי בשכר.

חלוקת הלוואה להון חוזר 1988/89

בזה הרינו מודיעים לצרכני תנובה אקספורט כי החל מיום א' 7.8.88 יחולק תשלום שלישי של ההלוואות להון חוזר שנת 1988/89.

בברכה

הנהלת תנובה אקספורט

מנת דם חיים לאדם

זכור: תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם עבורך ובני משפחתך

נהג! עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום תן טרמפ לחייל!

כל הכבוד ד"ר:
ד"ר אליאס סורין, תרם 91 ש"ח מתורמות שביצע בביה"ח וולפסון.

לרגל...
גיוסו לצה"ל של הנכד אייל וייס תרמו הסבא והסבתא מעורד 54 ש"ח.

והתרומה הצעירה:
תלמידי ביה"ס מקיף איאורי מרכז הגליל, מעלה הגליל, 231 ש"ח.

היום יותר מתמיד – לב"י תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אוניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

דבר DAVAR
מאוחד עם „למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרנהוד
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ב טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3, מ 33106

בחירות 88 בחירות 88 בחירות 88

מיכאל רצון וגיל סמסונוב, מהדור הצעיר של הליכוד, מפריחים את „בלון האופציה הירדנית" של פרס (צילום: יונתן סלינגר, „ישראל סאן")

וייצמן: צעדי חוסיין נובעים מטרפוד השלום ע"י הליכוד

אם יעלה המערך לשלטון הוא יחדש תהליך השלום עם ירדן

(עי) – שיחות עם פלשתינים המוכנים להכיר בישראל, ועידה בינלאומית לפתרון הסכסוך במזרח התיכון תוך חידוש תהליך השלום עם ירדן, מימוש הסכמי קמפ־דייוויד לפתרון הבעיה הפלשתינית – אלה מרכיבים העיקריים של המצע המדיני של המערך, כפי שהציגם אתמול השר עזר וייצמן, ראש מטה הבחירות של המערך, בכנס התק"ם שנערך ברמת־אפעל.

הכנס יוחד להיערכות הקיבוצים לקראת הבחירות לכנסת. וייצמן ריווח ל־175 נציגי הקיבוצים והודיע, כי מטה הבחירות של המערך ערוך ומוכן ומצע המפלגה ברור יותר מאי פעם. לדבריו, מהלכו האחרון של המלך חוסיין נבע מטירפוד של תהליך השלום בין ישראל לירדן על־ידי הליכוד. בכך אותת המלך גם לישראל וגם לפלשתינים, כי נמאס לו להמתין, ומי שרוצה שלום שיבוא אליו.

וייצמן אמר, כי אם יעלה המערך לשלטון, הוא מתכוון לחדש את תהליך השלום עם ירדן. „הייתי רוצה לדבר עם חוסיין ישירות על כוס קפה – העיר עזר – אבל זה בלתי־אפשרי, ולכן אין מה לחשוש מועידה בינלאומית בחסות הרוסים והאמריקאים. אני רוצה להזכיר, שגם תהליך השלום עם מצרים לא היה ישיר, אלא בתיווכו של ג'ימי קרטר. אז משלחת קונסולארית ממשרד החוץ יוצאת לברה"מ, וכולם רוצים להצטלם עם שווארנדזה, אבל מפחדים מהשתתפות ברה"מ בוועידה בינלאומית. העולם היום הוא עולם של הסכמים, ובהסכמים יש לבטוח", סבור וייצמן.

הוא הביע תקווה, שאם יעלה המערך לשלטון יקרה הדבר במסגרת ממשלת קואליציה, ולא ממשלת אחדות, אותה כינה „ממשלת אילולך", שהיא „הכי לא מאוחדת שרק יכול להיות".

מזכ"ל התק"ם, אהרון ידלין, אמר, כי במצע המדיני יש לשמור את קווי תוכנית אלון, הגורסת, כי על בקעת הירדן להישאר בתחום ישראל כגבול מזרחי בטוח. לגבי המצע הכלכלי, אמר ידלין, שהתק"ם ייאבק לתקן את העיוותים שנוצרו במשק היצרני בתקופת הליכוד ובתקופת ממשלת האחדות. „נהיינו מדינה של מארינות ותחנות סלולריה בכבלים, ושכחנו להלוות את המשק היצרני", התריע מזכ"ל התק"ם.

בכנס הוחלט על הקמת ועדה רעיונית־פוליטית בכל קיבוץ, שתהווה חוליית־קשר בין הוועדה הרעיונית של התק"ם והקיבוצים. הוועדה תעודד מודעות פוליטית, יצירת קשר עם מועצות פועלים שכנות לקיבוץ וכמובן התגייסות למערכת הבחירות של המערך.

ברעם וקיסר ייפגשו לחיסול ה„משברון"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, ייפגש ביום א' עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, [illegible] שאותה הגדיר ברעם כ„סערה בכוס מים".

אתמול שב ברעם לעבודה, אחרי היעדרות של כחודשיים בגלל בעיות בגבו, ובלשכתו הוכנה לכבודו קבלת־פנים צנועה. יו"ר מטה ההסברה במטה הבחירות, נסים זווילי, בירך אותו על שובו והדגיש כי שיתוף־הפעולה בין ברעם, ויצמן וכל המטה יוביל את מפלגת העבודה לניצחון. „מפלגת העבודה צריכה את הגב שלך בריא וישר", אמר זווילי לברעם.

עוזי ברעם הודה למברכיו והודיע להם על פגישתו הצפויה עם קיסר, ליישור ההדורים עם ההסתדרות ולחיסול אי־ההבנות, שהעכירו את האווירה במפלגת העבודה. ברעם קיים אתמול כמה פגישות והשתתף בישיבת מטה הבחירות, לראשונה לא כיו"ר המטה.

88 יום לבחירות

ח"כ רמון קורא לפסול את „כך"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ח"כ חיים רמון, מזכיר סיעת המערך, באיגרת ששיגר ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, בדרישה לפסול את רשימתו הגזענית של כהנא, העומדת בפתיחה לחוק הבחירות לכנסת.

ח"כ רמון קרא לכל המפלגות להתאחד סביב התביעה לסלק את התופעה הכהניסטית מן החיים הפוליטיים בישראל, ללא חשבונות ושיקולים פוליטיים צרים.

קדם לח"כ רמון בפנייתו ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית למען פסילת „כך" יו"ר תנועת המרכז, ח"כ אמנון רובינשטיין.

המערך והליכוד יקצצו במודעות

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ראשי אגפי ההסברה במטות הבחירות של הליכוד והמערך נפגשו אתמול במלון „דן" בתל־אביב להתוות כללי־משחק, שיהיו מקובלים על שתי המפלגות הגדולות במערכת הבחירות.

בפגישה נכחו, מלבד נסים זווילי, יו"ר מטה ההסברה של המערך, ורוני מילוא, יו"ר מטה ההסברה של הליכוד, גם שמואל פרנקל ויוסי רענני. בשיחה הראשונה נקבע, כי שתי המפלגות ינסו לחסוך בהוצאות הפרסום, לא ישותפו אמנים בתשדירי התעמולה, וייעשה נסיון לשמור על סגנון מאופק. עוד נקבע, ששתי המפלגות יפנו אל שופט, שיכנס את כללי האתיקה במערכת הבחירות, בתקווה שכל המפלגות יכבדו אותם.

ה„עבודה" פנתה למשטרה וה„ליכודית" נמלטה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מפלגת העבודה הגישה אתמול תלונה למשטרה נגד הליכוד, ח"כ רוני מילוא ומיכאל רצון על הפעלת „ליכודית" והשמעת דברי תעמולה ברמקול מול בניין המפלגה ברחוב הירקון.

עוד התלוננה מפלגת העבודה על כך שהליכוד הונה את יו"ר ועדת הבחירות, בהתחייבו באמצע השבוע שה„ליכודית" עברה מן העולם".

כאשר הופיעה ניידת המשטרה נמלטה ה„ליכודית" מן המקום.

„המתקדמת לשלום" לא תיתן גט למתי פלד

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר" בנצרת

בנצרת מתכנסת היום הוועידה השנית של „הגוש הערבי המרכזי" ב„רשימה המתקדמת לשלום". מספר צירים יציעו לפרק את השותפות עם „השותף היהודי ברשימה המתקדמת".

יוזמי ההצעה, מפעיליה המרכזיים ואף ממייסדיה של התנועה, טוענים, שהשותפים היהודיים לא הצליחו במשך חמש שנים לגייס הרבה יהודים, אך הם זוכים במגרש בכנסת על חשבון קולות הערבים.

חבר הכנסת מוחמד מיערי, שכנראה יעמוד גם הפעם בראש הרשימה לכנסת, שולל על הסף הצעה כזו ואומר: מי שחושב ואף מעלה על דעתו לפרק את השותפות הערבית־יהודית אינו רוצה בטובת התנועה והציבור הערבי בישראל. אם בכל זאת תועלה ההצעה, היא תיתקל בהתנגדות מאסיבית ע"י הרוב המכריע של צירי הוועידה.

בוועידה אמורים להשתתף כ־250 צירים מ־40 סניפים בגליל, במשולש ובנגב. הוזמנו אליה אישים מהשטחים הידועים כתומכי אש"ף. צירי הוועידה יבחרו מחר את מועמדי הרשימה לכנסת. המועמד למקום הראשון הוא ח"כ מוחמד מיערי ולמקום השני – ח"כ מתי פלד.

על המקום השלישי מתמודדים מזכ"ל התנועה, הכומר ריאח אבו על אסר, ובדר יונס, מנהל בית־הספר התיכון בכפר ערערה שבמשולש.

מזכירי מועצות פועלים: על „כלל" לדאוג לפרט ב„כיתן"

מזכירי מועצות פועלי נצרת־עילית, דימונה ובית־שאן, דנו אתמול נוכח המשבר ב„כיתן" בית־שאן, עם גדעון בן ישראל, יו"ר אגף האיגוד המקצועי בהסתדרות, במשרדו בתל־אביב. בפגישה השתתפו גם ראשי ועדי העובדים במפעלי „כיתן" בערי הפיתוח האלה.

גדעון בן ישראל התריע מפני תמורת מצב התעסוקה, ההולך וקשה בעיקר באזורי פיתוח, שאין להם חלופות תעסוקתיות. לדבריו, חייבים הממשלה והשרים הכלכליים לעשות ככל יכולתם להקלה במצב הקשה.

פיני קבלו, מזכיר מועצת פועלי בית־שאן, סקר את המצב ב„כיתן" בית־שאן המושבת. הוא ציין שהנהלת חברת „כלל" הולכת ומצמצמת את ענף הטקסטיל. תחילה סגרה את מפעל „כבר עור" במגדל העמק. עתה היא מעסיקה 150 עובדים ב„כיתן" בית־שאן, והיא עלולה להמשיך במבצע הצמצומים בענף הטקסטיל. הוא יצא נגד הנהלת „כלל", שלא התחשבה בפניות שרי הממשלה אליה, שלא לפגוע בעובדי „כיתן" בית־שאן.

קבלו יצא גם נגד המדיניות הקשוחה של האוצר, היוצרת דפוסים של „לשבור". במקום לסייע לתעשיינים במצוקת האשראי שלהם, מעודדים האוצר לפטר עובדים, בלא התחשבות במצב ערי הפיתוח, אמר. לדבריו, מתכננים עובדי „כיתן" בית־שאן להפגין בתחילת השבוע הבא מול משרדי הנהלת „כיתן" בתל־אביב.

יוסי בוסקילה, מזכיר מועצת פועלי דימונה, ציין שלאחרונה נאבק בהנהלת „כיתן", שרצתה לפגוע בשכר העובדים ב„כיתן" דימונה. לא ניתן שעובדים יעבדו בשכר רעב, אמר.

קיסר: למה נטפלים לחב' העובדים? 2,030 מפעלים בדרך לפשיטת־רגל

מגיב על האשמות־שילו: את הכספים לפיצויים מוגדלים גייסנו ממקורות מחוץ ל„סולל־בונה"

מאת סופר „דבר"

„מנהל אחד התפטר? יבוא מנהל חדש. בכלל, יש לאחרונה נוהג, שמנהלים מתפטרים כאשר מסבכים את המערכת". כך הגיב אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, על התפטרות מנכ"ל „סולל בונה", אהרן שילו.

קיסר אמר את הדברים בעת ביקור ברעננה. על האשמות שילו הגיב קיסר: „למעשה פעלה ההסתדרות בעניין „סולל־בונה" רק לגבי מה לא לתת לעובדים, זאת מלבד נושא אחד: גובה הפיצויים לעובדים. חשבנו, ואנחנו עדיין חושבים, שאי אפשר לזרוק סתם ככה עובד, שנתן 25 שנים לחברה. את הכספים לפיצויים המוגדלים עבור העובדים שפוטרו גייסנו ממקורות שמחוץ ל„סולל־בונה", מכל מיני גופים שבבעלותנו".

קיסר, מלווה בגדעון בן ישראל, ובמזכיר מועצת פועלי רעננה, אברהם יוזה, היה אתמול „בן בית" ברעננה. אין זה ביקורו הראשון בה, אך מזה זמן רב לא הקדיש לה יום שלם מבוקר עד ערב. קיסר הספיק לבקר את עובדי חברת חשמל, „בזק", מוסך גדול באזור התעשיה, ולזכות בקבלת פנים נרגשת של מקהלת ילדים מפגרים במוסד „שיקמה".

קיסר, במצב רוח מרומם, פיזר חיוכים ובדיחות, כמו לגבי מחויבות ראש עיריית רעננה, בנימין וולפוביץ, למפעלי ההסתדרות: המחוייבות היא מוסרית, אבל בערבית פירוש המלה מוסרית – היא כסף (מסרי).

אבל קיסר לא נתן לחיוכים ולמצב הרוח להטעות. „הכל בגלל המשחק הפוליטי" – טען כלפי הביקורת שנשמעה בימים האחרונים נגד ההסתדרות. „במגעי בית־שמש המשוכללים היה גרעון בגודל הגרעון של קונצרן „כור". מי דרש שם התפטרויות של המנהלים? כל מי שהיה אשם בכל הקשור בבעיות של „כור", כמו בעניין קשיי נזילות והריבית, מתנער עכשיו מאחריות, ומאשים את ההסתדרות לבדה.

„סקר של חברה אמריקאית מן הימים האחרונים קובע, כי 2,030 מפעלים ברחבי הארץ נמצאים כיום בקשיים, או עומדים בפני פשיטת רגל, לעומת 300 לפני שנתיים", מגלה קיסר. „קרה משהו במשק. מי בא בטענות כלפי החברות „דוקר" ו„גיבור" ו„רסקו", שפשטו את הרגל? אפילו אצל אברהם שפירא יש בעיות בפיטורים. טעות לחשוב, שהבעיה היא במשק העובדים בלבד".

לגבי הניהול במפעלים להבא הבהיר קיסר, כי בעקבות קידומו המשך עבודתו של מנהל יותנה בהישגיו. כך לגבי העובדים. חסל סדר הסכמי המסגרת. כל איגוד וסקטור יגיע להסכם נפרד. העובדים ישותפו יותר בקבלת ההחלטות במפעל. הם יוכלו לרכוש מניות, כדי להרגיש שהם עובדים עבור עצמם, וכבר דיברתי עם שר האוצר על הנחות במיסוי עבור אלה.

אשר לקופת חולים בישר קיסר, כי „מעתה – יוענקו סמכויות נרחבות למחוזות, בעיקר למרפאות ולבתי־החולים. זה ינוסה לראשונה במחוז עפולה".

לסיום היום הארוך, בו השתתף קיסר בישיבה חגיגית של מועצת פועלי רעננה וחנך את מועדון הגימלאים במקום, בישר קיסר על שינוי צפוי בבחירות הפנימיות במפלגת העבודה לקראת הבחירות להסתדרות. „נלך הפעם בשיטה שונה: לא עוד ועדות מסדרות. 50 אחוזים מן המועמדים ייבחרו דרך מקומות העבודה והוועדים".

8 בהנהלת סו"ב מזדהים עם נימוקי התפטרות שילו

מאת אבי שוביט

שמונה מחברי הנהלת קונצרן „סולל בונה" שלחו אתמול מכתב למזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, ובו הם מביעים את הזדהותם עם הנימוקים להתפטרותו של מנכ"ל סולל בונה, אהרן שילו. הם ציינו במכתבם, שאי שינוי במצב ימנע מהם להמשיך ולשאת באחריות לתפעולו התקין של הקונצרן.

עוד מציינים חברי הנהלת הקונצרן במכתבם, כי התפטרות שילו מניהול „סולל בונה" לאחר שנתיים וחצי של מאמצי הבראה, מצביעה על האילוצים הבלתי־אפשריים, שבפניהם ניצבים חברי ההנהלה. חברי ההנהלה הדגישו, כי הם מתייצבים מאחורי הנימוקים שהעלה שילו במכתב ההתפטרות.

במכתבם מרגישים חברי ההנהלה, כי „זה זמן רב שאנו מתריעים על כך, שהקונצרן איננו מקבל את הכלים הדרושים לביצוע תכנית ההבראה. אנו מוצאים לנכון לחזור ולהתריע, שאם לא יימצא פתרון מיידי למכלול הבעיות הכספיות והתפעוליות, בפניהם ניצבת המערכת, לא נוכל להמשיך לשאת באחריות לתפעולה התקין של החברה, עם כל המשתמע מכך".

מנכ"ל סולל בונה, אהרן שילו, שהגיש שלשום את מכתב ההתפטרות למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ולמזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, נפגש אתמול עם השניים והבהיר להם את מניעיו שפורטו במסמך, שצורף למכתב ההתפטרות. בפגישות הבהיר שילו, כי החלטת ההתפטרות שקולה ונובעת ממצב העניינים וכי היא סופית ובלתי הפיכה. שילו ציין, כי יעמוד לרשות חברת העובדים לעצה בנושא המשך יישומה של תכנית ההבראה לקונצרן „סולל בונה".

סטודנטים בשטחים: אנקרה על הכוונת

מאת דני צזקני, סופר „דבר" בדרום

מאות סטודנטים מהגדה ומהרצועה פנו לאוניברסיטה האמריקאית „מידל איסט" (אם.אי.יו.) שבאנקרה בתורכיה, וביקשו להתקבל ללימודים.

נראה, שהם חוששים, כי באוניברסיטאות שבשטחים לא יתקיימו לימודים בשנה הבאה.

הם מעדיפים אוניברסיטה זו, מפני ששכר־הלימוד בה נמוך – כ־200 דולר לשנה, ומשום שסטודנט בתורכיה נצרך רק ל־150 דולאר לחודש לקיומו.

התנאי העיקרי לקבלה היא ידיעת האנגלית.

עם אישור קבלתם למוסד באנקרה מקבלים הסטודנטים מהשטחים אשרות־כניסה לתורכיה מהנציגות הדיפלומטית שלה בת"א.

סטודנט שנה שנייה בהנדסה אזרחית מאוניברסיטת „אל נג'אח" בשכם, תושב עזה שפנה לאם.אי.יו אמר לסופר „דבר", שהיה מוכן להמשיך את לימודיו בטכניון בחיפה, אך הגורמים אליהם פנה שיסייעו לו בכך אמרו, שאין זה אפשרי.

בראיון מיוחד ל„דבר"

„אושי" פרידמן: היום כולם לחוצים אבל לאט־לאט יקבלו את דעתי

מאת [illegible], סופר „דבר"

המנכ"ל לשעבר של תישלובת „מילואות", אשר („אושי") פרידמן, אינו מקבל את מסקנת אגפי הכלכלה של התק"ם והקיבוץ הארצי ושל הנהלת „מילואות", לפיה יש לקבל את המלצת הכלכלן, פרופ' חיים בן שחר, כי החוב הכולל של התישלובת הגיע בסוף 1987 ל־386 מיליון שקלים.

בראיון ראשון, שבו התייחס פרידמן לנתונים שפורסמו באמצעי התקשורת, אמר המנכ"ל לשעבר לסופר „דבר", כי הוא עומד על כך שחוב התישלובת נמוך בקרוב ל־100 מיליוני שקלים (כפי שפורסם לראשונה ב„דבר" לפני מספר ימים).

בן־שחר הציג גישה שונה מכוונת ניתוח מצבה של „מילואות". הוא עבר בשטח שמונה חודשים והתמקד בעיקר על עבודת שטח. רואי החשבון המייצגים אותי ניתחו את מאזני־התישלובת, אומר פרידמן ומוסיף: „אני עומד על דעתי שהחוב עפ"י בן־שחר לא מציאותי. אולי עוד יעבור זמן רב, אבל אני משוכנע שצדקתי תצא לאור".

אושי פרידמן טוען עוד, כי רואי החשבון של „מילואות" לא ענו לכל השאלות שהציג בפניהם רואה החשבון מטעמו. לדוגמא, במספר מקרים נשאלו אנשי „מילואות" למה שולמה ריבית חריגה במספר מקרים. או מדוע נעשו פעולות פיננסיות אלו ואחרות שהשפיעו על החוב? „היו שאלות שלא זכו למענה. אני לא יודע אם הם לא ידעו, או שלא רצו לענות", מוסיף פרידמן ומדגיש: „האיש שלנו לא קיבל מספיק נתונים מאנשי „מילואות" והבדיקה המשותפת לא נעשתה לעומק".

אושי פרידמן רמז באוזני סופר „דבר", כי להערכתו ראשי התנועות הקיבוציות ונציגי „מילואות" מיהרו להוציא הודעה לעיתונות בטרם גמרו לבדוק לעומק את הנתונים שהציג כל צד.

פרידמן, הוסיף כי „חובות „מילואות" מתחלקים לשניים: חובות שוטפים וחובות קבועים ואין לדבר על חוב אבסולוטי גדול", כדבריו.

ההודעה הרשמית שפורסמה אתמול אומרת כך: „אחרי בדיקה שנערכה במשותף על ידי רואי החשבון של „מילואות", נציגו של אושי פרידמן מחברת „אודיטים" ומנהלי התשלובת, ביחס לחוב התשלובת, עומדת ההנהלה אחר נתוני דו"ח בן־שחר, בכך רואות התנועות הקיבוציות – התק"ם והקיבוץ הארצי – את סיום הדיון על הנתונים באשר לגובה החוב. כל חיסוס נוסף בתישלובת גורם נזק ומקשה על מאמצי ההבראה שלה".

לסופר „דבר" נודע, כי הודעה זו נוסחה שלשום בלילה, ואולם פירסומה עוכב, לאחר שאושי פרידמן עירער עליה והציג אתמול בבוקר, נתונים נוספים, שכאמור, לא שיכנעו את ראשי התנועות, שפירסמו את ההודעה לעיתונות.

אושי פרידמן הודה בגילוי לב, כי היום הוא כבר מצטער שהחליט להגיב על ממצאי בן־שחר. „אני כבר לא עובד ב„מילואות" במשך שנה. לא הייתי שותף לבדיקה ולא לתוצאות שלה. הכל שנכנסתי לזה".

יחד עם זאת, ראוי להדגיש כי פרידמן רוחש כבוד והערכה למנהלי התשלובת כיום. „אני רוחש להם אמון וכבוד. הם יודעים מה שהם עושים, ואני משוכנע שלמרות כל ההתקפות על „מילואות", תדע התשלובת לצאת מזה ולהתפקד כראוי, כמובן בעזרת הבנקים.

פרידמן משוכנע שעדיין לא נאמרה המילה האחרונה בנושא. ביום ראשון הקרוב, בפגישה נוספת עם ראשי התנועות הקיבוציות, הוא ינסה שוב לשכנע אותם בצדקתו. „היום כולם לחוצים בגלל הפירסומים, אבל לאט לאט יתחילו לקבל את דעתי", אמר.

המנכ"ל לשעבר סרב בעקשנות להתייחס לחלקים נוספים בדו"ח בן־שחר המציינים את דרך ניהול התישלובת: „עדיין לא הגיע הזמן לחשוף את כל האמת, ויכול להיות שלא אגיד את כל האמת. אפשר שהחלטתי כי די לי בכל מה שהיה. מספיק נלחמתי ואפסיק להתגונן. יש גבול עד כמה מוכן באדם להתגונן".

פרידמן ציין, כי אילולא היה איש־תנועה יתכן והיה נוהג אחרת: „עדיין לא מיציתי את כל האלטרנטיבות בתנועות הקיבוציות", הוסיף.

הוא גילה כי אינו ממורמר על היחס של התנועות כלפיו, למרות שבגילוי־לב די מפתיע אמר: „נכנסתי לסכסוך בתוך הבית שלי. עכשיו אני לא בטוח בכלל שהתנועה עומדת אחרי".

בהתייחסו לפרופ' בן־שחר, אמר: „הוא פרופסור מכובד ומבין בכלכלה, אבל במדינה שלנו כל אחד שעושה ביקורת קצרה אומר מה שהוא רוצה. זה חלק לא טוב מנוהל העבודה בארץ".

אתמול לפני הצהרים, לאחר מספר עיכובים טכניים, שמקורם, ככל הנראה, במשרדו של פרופ' חיים בן־שחר, שהכין את הדו"חות המקוצרים והמצונזרים, הגיעו הדו"חות לידיהם של 26 מזכירי הקיבוצים בגליל המערבי. כל מזכיר קיבוץ קיבל לידיו העתק אחד בלבד.

מהשוואה שערך סופר „דבר" בין הדו"ח המקורי של בן־שחר לבין „הדו"ח המצונזר", עולה, כי בכל אחד מהדו"חות 108 עמודים, אולם מן הדו"ח המקוצר הוצאו 39 עמודים.

פרופ' בן־שחר מציין במבוא לדו"ח המקוצר המשתרע על פני עמוד וחצי, כי הוצאו ממנו פרקים אחד וארבע בשלמותם, וכן דפים נוספים מפרקים אחרים. עם זאת, הכלכלן כותב כי, „הדו"ח כולל את יתרו ומהותו של הדו"ח המקורי".

נראה, כי בפרקים החסרים דן הדו"ח במצבים של המפעלים התעשייתיים של „מילואות", והסתרתם מעיני חברי הקיבוצים תכליתה למנוע הפצת מידע העלול לפגום בסיכויי ההבראה, או מכירתם לגורמים חיצוניים.

אל: שר הבטחון יצחק רבין וממשלת ישראל

אל תאסרו אותם דברו איתם!

ביום רביעי 27.7.88, בכנס "שלום עכשיו" אמר פייצל אל־חוסייני:
"הפתרון הוא שתי מדינות זו לצד זו"
שלושה ימים מאוחר יותר נעצר פייצל אל־חוסייני בלילה והושם במעצר מינהלי לחצי שנה
אנחנו אומרים:
לא לערפאת! לא לחוסיין!
לא לפייצל אל־חוסייני!

עם מי תדברו שלום?

מצעד והפגנה
במוצ"ש 6.8.88 לעבר ביתו של שר הבטחון
מפגש: בשעה 19.00 ליד הסופרמרקט ברמת־אביב
רחוב איינשטיין פינת ברודצקי
בתביעות:
ישוחרר פייצל אל־חוסייני מייד!
יופסקו המעצרים המינהליים והגירושים!
יחלו מייד שיחות שלום עם נציגי הפלשתינאים
על בסיס הפסקת מעשי האלימות
והכרה הדדית

תחנות הסעה:
ירושלים: 17.30 מרכז מסחרי רמת־אשכול, והאצטדיון ירושלים, כיכר הנית, בנייני האומה
חיפה: 16.45 הרצוג קרית־חיים; 17.15 מרכז זיו; 17.15 גן האם, מרכז הכרמל; 17.30 מרכז אחוזה, כפר חורב.
באר שבע: ההסעות מבאר־שבע ועומר מבוטלות

שלום עכשיו

ת"ד 24288 ירושלים. חשבון בנק 177887 בנק הפועלים סניף כיכר ציון, ירושלים

חיים בר־און ינהל את „דבר"

מנהלו החדש של „דבר" יהיה חיים בר־און מקבוצת מתיכין – עתונות בע"מ. על כך הודיע אתמול יו"ר מועצת המנהלים של „דבר", צבי אלדרוטי.

הסכם הניהול, שנחתם השבוע בראשי־תיבות, יובא לאישור מועצת המנהלים של „דבר" בראשית השבוע הקרוב, וייכנס לתוקפו מיד לאחר מכן.

חיים בר־און, בן 44, היה עוזרו הבכיר של יגאל אלון בהיותו שר החינוך ושר החוץ. הוא קשור לעולם העיתונות עשר שנים.

כלבי־שמירה הוכנסו לכלא באר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

יותר מ־60% מאסירי כלא באר־שבע שבים לכלא זמן קצר לאחר שסיימו את ריצוי עונשם, כיוון שלא נקלטו בחברה וחזרו אל הפשע, לעומת 51% בממוצע ארצי. עם זאת, כל האסירים בשירות בתי הסוהר שחזרו בתשובה במהלך המאסר ולאחריו, ובן אסירים שהשתקמו במסגרת התנועה הקיבוצית, לא שבו אל הכלא. דברים אלה מסרו אתמול נציב שירות בתי הסוהר, גונדר שאול לוי, ומנהל כלא באר־שבע, גונדר משנה יעקב עמנואל, במהלך סיור עיתונאים שנערך אתמול בכלא.

כלא באר־שבע, המאכלס היום כ־650 אסירים פליליים, נחשב לכלא הבעייתי ביותר בארץ. סכן בשל היעדר מפעלים ויזמים המוכנים להקים שלוחות של מפעלים בין כתליו, יש כיום תעסוקה ל־150 אסירים בלבד. אתמול נפתחה בכלא שלוחת מפעל 'איסכור' מקרית־גת לייצור כלי־גן, הנמצאת בבעלות 'כור', אשר אמור להעסיק כ־30 אסירים. אתמול נמסר, כי באחרונה, כדי להתגבר על בעיות של כוח אדם באבטחת המתקן, הונהג בכלא שימוש בכלבים איכותיים לשמירה היקפית. הם „מכסים" כ־30 אחוז מחומת הכלא.

נציב שירות בתי הסוהר אמר אתמול, כי אחת הבעיות הקשות שעמן מתמודד היום השירות, הוא היעדר כרוני של תעסוקה לאסירים, בעיקר בכלא באר־שבע. „בעוד שבגוש רמלה אנו מוצפים בדרישה לידיים עובדים, בעיקר מצד חברות כמו 'בזק' ותדיראן, ואין לנו מספיק ידיים עובדות הרי שבכלא באר־שבע קיים מחסור כרוני בתעסוקה לאסירים, וזוהי אחת הסיבות העיקריות לאי השקט הפוקד את המתקן" אמר גונדר לוי. לדבריו, כ־2000 מתוך כ־5000 האסירים הכלואים היום בכל מתקני שירות בתי הסוהר בארץ, אינם מועסקים.

זה כשנתיים מופעל בכלא באר־שבע פרוייקט יחיד במינו בעולם – מרכז גמילה ושיקום (מג"ש) בו נמצאים כיום בתהליכי שיקום 35 אסירים המכורים לסמים קשים. פרוייקט דומה מופעל גם בכלא 'ניצן'. ראש אגף טיפול בנפגעי סמים במחלקת הרפואה בשירות בתי הסוהר, ד"ר דרורין סליאס, אמר, כי האסירים שנכנסים למסגרת הפרוייקט מתחייבים בחוזה מיוחד שלא לצרוך תרופות, או תחליפי סם, מעבר לכמות שהוקצבה להם. לדבריו, בתקופה שבה פועל הפרוייקט, עברו דרך המרכז כ־170 אסירים, 54 מהם לא הצליחו לגמור את הטיפול במסגרתו מסיבות שונות. נציב שירות בתי הסוהר מסר, כי על־פי ההערכה כ־80 אחוז מהאסירים בבתי הכלא בישראל, השתמשו או משתמשים (על פי הצהרה או בממצאים) בסמים.

במהלך הסיור העלו אסירים טענות קשות על תנאי הצפיפות בכלא, על היעדר תעסוקה ועל תנאים סניטריים קשים.

ראש מינהל הבטחון בשירות בתי הסוהר, תת גונדר אבי שגיב, מסר, כי בתוך השנה האחרונה נקלטו בעבודה בשירות יותר מ־100 סוהרים מעולי אתיופיה, ו־38 מהם מועסקים בכלא באר־שבע.

„שב בבית" – קורא צוקר לרל"ש עורכי־הדין

מאת טובה ציממקי, סופרת „דבר" בירושלים

מי שלא מצא מה הוא עשה למען הגנה על זכויות האדם בשטחים – ראוי לו שיישאר בבית – כותב ח"כ דדי צוקר מ„רצ", במברק ששיגר לראש לשכת עורכי הדין בישראל, יעקב רובין, עם צאתו לכנס לקונגרס עורכי הדין של אמריקה הצפונית, במונטריאול.

„ראוי למי שמייצג את בגידת המשפטנים להצניע עצמו ולהצניע שולחיו בעת דיון על זכויות האדם", – מסיים צוקר את מברקו.

כוויית לא תקבל מארה"ב טילים חודרי־שריון

וושינגטון, 4, (עי"צ, סוכנויות, ע"ר).– כוויית הסכימה לפשרה, שגיבשו הבית הלבן והקונגרס, כדי לאפשר מכירת 40 מטוסי־קרב מדגם „אף־18" וטילי „מאווריק" – כך גילו אמש חברי קונגרס אמריקאים.

כוויית הסכימה לתנאים חדשים שסופחו לחוזה זה, כדי למנוע שכלי נשק אלה יפגעו בבטחונה של ישראל, בפרט שניים מחברי בית הנבחרים, שמתחו קודם־לכן ביקורת על התוכנית המקורית – לארי סמית ומל לוויין.

הסנאט אישר ב־8 ביולי תיקון, שהסביבה 300 טילי „מאווריק" בעיסקת נשק זו, מחשש שיופעלו נגד ישראל. הנשיא רייגן אמר אז כי הוא „מודאג מאוד" מהחלטה זו, והודיע כי ייאבק למען עיסקה זו. הממשל וכוויית הודיעו שניהם, כי בעיסקה זו, ששווייה 1.9 מיליארד דולר, אין להפריד בין מטוסים וטילים.

העיסקה, כפי שגובשה לאחר הפשרה, קובעת: המטוסים והטילים יסופקו רק ב־1994, במקום 1993.

תמורת כל מפציץ־קרב „אף־18" שיסופק, תחזיר כוויית מטוס „אי־4" ישן, כאלה שקנתה בעבר מארה"ב.

כוויית לא תורשה להגדיל את טווח הפעולה של המטוסים, על ידי ציוד לתידלוק באוויר.

הטילים שיסופקו יהיו כולם מדגם „מאווריק־ג'י", המצויד במטען של 300 קילו, ואשר תוכנן בנשק אוויר־ים או נגד בנקרים. בעיסקה המקורית היו כלולים 200 טילים משוכללים יותר מדגם „מאווריק־די", המיועד ללוחמה בטנקים, וכן 100 טילי „מאווריק־ג'י".

הטילים מדגם „מאווריק־די" עלולים היו לסכן טנקים ישראליים, ולכן הושמטו מן העיסקה.

המלכה־האם הבריטית ירדה אל העם ביום הולדתה ה־88

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – מאות אנשים התאספו אתמול, משעות הבוקר המוקדמות, כדי לברך את המלכה האם ביום הולדתה ה־88. בניגוד לשנים קודמות, בהן יצאה המלכה־האם למרפסת ביתה כדי להודות למעריציה על ברכותיהם, יצאה הפעם אמה של מלכת בריטניה לסיור רגלי מחוץ לביתה הלונדוני בקלרנס האוס, שוחחה עם עוברי־אורח ובמשך עשרים דקות אספה זרי פרחים וכרטיסי־ברכה. משורר־החצר, קלין ארהארד, קרא שיר שכתב לכבודה. בני משפחתה סעדו עמה ארוחת צהריים.

חדשות חוץ • חדשות חוץ • חדשות חוץ • חדשות חוץ • חדשות חוץ • חדשות חוץ •

רוסט עם הגיעו הביתה:
הייתה זו רק מחוות שלום ראשונה – צפוי לחקירה משטרתית גם בארצו

בון (עי"ר ועי"צ).- טייס הגיבור האווירוהי", הצעיר המערב־גרמני מאתיאס רוסט, אמר אתמול עם הגיעו הביתה, כי טיסתו הנועזת בשעה ממטוסים מלביב, גם אם איננו רואה אותה כמעשה אחראי בראיה לאחור. הוא הבהיר, כי נחיתתו אשתקד בלב מוסקווה היתה רק מחווה ראשונה מבין סדרת מחוות שהוא מתכנן, אך שהוא לא יפר עוד חוקים.

„במסיך בעבודתנו (למען שלום)", אמר. כשנשאל, אם לא יערוך טיסות נוספות, הוא השיב: „לא עבירות. לא עבירות, רק דברים חוקיים."

רוסט, שהוכרז במשפטו בברה"מ, כי הוא הטיס אשתקד את מטוס הקל לכיכר האדומה בתוך מחווה למען שיפור היחסים בין מזרח ומערב, אמר, כי הוא מקווה שצעדו יביא תועלת.

הוא סיפר כי הופתע משחרורו המוקדם והוסיף, כי אין לו כל תכניות מיידיות חוץ מהשהות בחיק משפחתו ועם חבריו.

רוסט צפוי עתה לעמוד בפני חקירה משטרתית גם בארצו. במשרד התובע בעיר הצפונית איטצהו, הסמוכה לעיר מגוריו של רוסט וחל, נמסר, כי נפתחה חקירה בנסיבות טיסתו של רוסט ובשאלה, אם לא סיכן במבצעו את התעופה האזרחית.

„האם אתה מכור כי הטיסה הוכתרה בהצלחה" נשאל.

„נמתין ונראה", השיב.

רוסט בן ה־20 אמר, כי זכה ליחס טוב בכלא הסובייטי, שבו ריצה קצת יותר משנה מתוך ארבע שנות מאסר שנגזרו לו.

„הם דאגו לבריאותי", סיפר. „כן, הם התייחסו אלי יפה מאד."

„האם ירדת במשקל?"

„לא... צמחתי בגובה והוספתי משקל", אמר.

בראיון לתחנת השידור המערב־גרמנית „ב.ר." אמר אתמול הטייס הצעיר: „ביקשתי לפעול למען התקרבות בין שתי ארצותינו, כדי לקדם את היחסים שלנו. תנאי מעצרי היו מצויינים. אך בכל זאת הייתי בכלא והיו לי בעיות פסיכולוגיות. אני מכיר בכך שעברתי עבירה, מה שלא היה לי אחראי".

כאשר נשאל אודות עתידו המיידי, השיב מאתיאס: „אינני יודע בכלל מה אעשה עכשיו. בראש ובראשונה אנוח מספר ימים בחיק משפחתי".

„שטרן" שילם מאות אלפי מארקים

רוסט הגיע ביום ד' בערב ממוסקווה לפראנקפורט, ולאחר מכן טס להאנובר במטוס שחכר השבועון המצולם „שטרן" מהאמבורג, כדי להבטיח לעצמו את הבלעדיות על הצהרותיו של הטייס, של משפחתו, ושל הצילומים והכתבות על הפרשה כולה.

עתוני מערב־גרמניה מסרו, כי „שטרן" שילם „מאות אלפי מארקים" למשפחת רוסט, כדי לקבל את הבלעדיות על הסיפור.

ביום ד' בערב המתינו כמאה עתונאים לשווא לצעיר בנמל התעופה של האמבורג, ועשרות אחרים בילו את הלילה לפני בית משפחת רוסט, הנמצא בעיירה וחל, 25 ק"מ מצפון־מערב להאמבורג.

אתמול הביעו העתונאים במקום את הסברה, כי מאתיאס יישאר במקום מסתור ולא ימסור הצהרה כלשהי ולא ישתתף במסיבת עיתונאים עד ליום ה' בשבוע הבא, יום הופעתו של הגליון הבא של „שטרן".

גם לפאריס „טייס חוצות"
טס בלילות בגובה הגגות ולא נקלט במכ"ם

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – בעוד שבמוסקווה משחררים השלטונות את „טייס הגיבור האווירוהי" מתיאס רוסט, מנסות רשויות התעופה האזרחית בפאריס ללא הצלחה לאתר טייס אלמוני, הטס זה שלושה לילות ברציפות בגובה נמוך מעל גגות בירת צרפת.

הטייס האלמוני, שזכה כבר בפי הפאריסאים לכינוי „פאנטום הלילה", עורך את טיסותיו במשך בשעתיים בכל לילה ללא הפרעה. טיסותיו דווחו על־ידי תושבים, אך לא נרשמו במכ"ם.

לפי שעה לא ברורים מניעיו של האיש – אם נובעים אלה משאיפת פרסום, מרצון להוכיח את חולשתה של מערכת האתרעה או כל מכל סיבה אחרת.

פאריס היתה כבר פעמים רבות בעבר זירה ל„מפגני ראווה" לא חוקיים של טייסים, ובשנים האחרונות חלפו מטוסים קל מתחת למגדל „אייפל" ושער הנצחון. טייס אחד אף נחת בשדרות שאנז־אליזה. הבדל קטן קיים מבחינה זו בין פאריס למוסקווה. העונש המקובל בפאריס על מעשים מעין אלו הוא קנס של כ־1,000 דולאר בסך־הכל.

דו"ח של הכנסיה האנגליקאית מכיר באחריות הנצרות לתופעת האנטישמיות

לונדון (עי"צ).- ועידת הכנסיה האנגליקאית, המכונסת זה כשבועיים בקאנטרברי, קראה ביום ד' להביא „לעיון מחודש ובצורה מעמיקה ביחסים עם היהדות", המלצה של „דרישה נרחב יותר" בין נצרים, יהודים ומוסלמים.

דו"ח שהוגש בוועידה זו של 525 הבישופים של הכנסיה האנגליקנית (המייצגת 70 מיליון מאמינים), הסב את תשומת ליבם של הבישופים האנגליקנים לאחריות המוטלת על הנצרות לגבי הייוצרות האנטישמיות, אשר הובילה בימי הנאצים, לרציחתם של שישה מיליוני יהודים.

הדו"ח מוקיע בין היתר את האנטישמיות המובלעת בהוראת האמונה הנוצרית. הצעת החלטה שהועלתה בוועידה, קוראת להתקרבות בין הנצרות, היהדות והאיסלאם, ועתה עומדים הוושמים האנגליקאים לדון בהצעה זו.

לראשונה מאז הביעו האיראנים נכונותם להפסקת אש
ספינות איראניות תקפו מיכלית נורווגית

דובאי (רויטר).- איראן תקפה ביום ד' מיכלית נורווגית במפרץ. זו התקפתה הראשונה על הספנות מאז שהודיעה ב־18 ביולי, כי היא מבקשת לשים קץ למלחמה במפרץ.

ספינות תותחים תקפו את המיכלית „ברגה לורד", בעלת 284 אלף הטונות, במרחק של 25 מיליון מחופי דובאי, בשעה שהיתה בדרכה מעמבינים לרוטרדאם.

בשבוע שעבר הודיעה איראן, כי לא תתקוף אוניות כל עוד נמשכות השיחות על הפסקת אש במרכז האו"ם.

חוגי ספנות מסרו, כי יתכן שתקיפת המיכלית היתה פעולת גמול על התקפות אוויריות עיראקיות שנערכו ביום ד' נגד מתקני נפט ובאו איראניים.

אותה מיכלית „ברגה לורד" כבר הותקפה ב־18 במארס במיצר הורמוז על־ידי ספינות תותחים איראניות, אולם הנזק היה קל ודליקה שפרצה בה כובתה במהירות. לא נמסר על נוכחות אוניות מלחמה אמריקאיות כלשהן בקרבת מקום ההתקפה.

משלחת איראן באו"ם הודיעה ביום ד', כי דו"ח ועדת החקירה של המזכ"ל בדבר אחריותה של ארה"ב להפלת המטוס האיראני מצדיקה את דרישת איראן להתנצלות ולפיצויים.

„הדו"ח מאשר את מה שאמרנו עד היום", אמר שר החוץ האיראני עלי־אכבר ולאייתי בהודעה לעתונות. „שהאשמה כולה מוטלת על ארה"ב".

דו"ח ועדת החקירה של המזכ"ל קבע, כי הפלת המטוס, שגרמה למותם של 290 [illegible] טעו, בלחץ הנסיבות בקריאת הנתונים והאמינו, כי הם מותקפים על־ידי מטוס אף־14 איראני.

שגריר איראן באו"ם מוחמד ג'עפר מחאלאתי סירב להגיב על השאלה, אם לדעתו, הפלת המטוס היתה מכוונת. „האחראים לקריאת המכשירים (על סיפון הוינסנס) היו צריכים להיות מספיק מאומנים", אמר. „אחרת, אנו שואלים את עצמנו מדוע הם (האמריקאים) משתמשים במערכות אלה".

עיראק הכחישה אתמול, כי מטוסי חיל האוויר שלה הטילו פצצות כימיות על עיר איראנית בטענה, כי ההאשמות האלה לא נועדו אלא לשבש את המהלכים לסיום המלחמה.

קודם לכן הודיעה סוכנות הידיעות האיראנית, כי מטוסי חיל האוויר העיראקי תקפו את העיר הכורדית אושנוויה בצפון איראן ביום ג' [illegible]

„מטרת המשטר האיראני בהפצת הסיפורים השקריים האלה היא למצוא תואנה להמשך מדיניות התוקפנות שלה", אמר דובר צבאי עיראקי, שדבריו צוטטו על־ידי סוכנות הידיעות העיראקית. „המטרה היא להערים מכשולים על דרך ביצוע החלטת מועצת הבטחון (הפסקת האש) על־פי רוחה ותוכנה".

האיראנים טענו, כי יותר מ־100 בני אדם, מרביתם נשים וילדים, נפגעו בצורה קשה מן הגאזים הרעילים. ביום ד' קראה איראן לחקירה של האו"ם בעניין זה והזמינה את אנשי האו"ם לבקר בעיר הכורדית שהופצצה, לטענתם בגאזים מרעילים.

דו"ח האו"ם שראה אור ביום ג' קבע, כי היו קרבנות של מלחמת גאז בשני הצדדים במלחמת איראן־עיראק ונתגלו עדויות של שימוש חוזר בנשק כימי על־ידי הצבא העיראקי.

הדובר העיראקי חזר וטען אתמול, כי האשמותיה של איראן „אינן אלא תירוץ מחוסר כל בסיס כדי להימנע משיחות ישירות שיביאו לסיום המלחמה".

בינתיים נמסר, כי ארגון כורדי המתנגד לשלטון עיראק האשים את בגדאד בהריגת 11 כפריים ופציעת מאות באיזור שאקלאווה, בכורדיסטאן הנתונה לשלטון עיראק על־ידי גאז חרדל ב־30 וב־31 ביולי. ההודעה יצאה מטעם המפלגה הדמוקראטית הכורדיסטאנית ונאמר בה, כי 16 מטוסי חיל האוויר העיראקי הטילו פצצות הנשק הכימי ופיזרו גאז חרדל שגרמו לקרבנות.

התקיפה בנשק כימי אירעה במחוז ארביל בקירבת גבול איראן עיראק. „אנו קוראים לאו"ם להפעיל לחץ על ממשלת עיראק כי תשים קץ להפעלת נשק כימי נגד הכורדים", נאמר בהודעה.

מחווה איראנית

שבוי מלחמה עיראקי בחברת בני משפחתו בעת ביקור קרובים נדיר שאיפשרו האיראנים ביום ד'. הצילום הופץ על־ידי סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית „אירנה", שמסרה, כי הביקור התאפשר במסגרת צעדים הומאניטאריים שנוקטת איראן כלפי שבויי המלחמה. מן המחווה הנדירה נהנו כ־100 מכלל כ־50,000 השבויים העיראקים המוחזקים במחנות באיראן.

(צילום: א.פ.)

רייגן הסיר התנגדותו לחוק סחר חדש שנועד לפתוח שווקים לתוצרת ארה"ב

וואשינגטון (עי"ר ועי"צ).- נשיא ארה"ב רונאלד רייגן נאות אתמול להמנע מהטלת וטו נשיאותי והבטיח לאשר שינויים מרחיקי לכת בחוקי הסחר האמריקאיים, שנועדו להטיל את תמורת המגן של מדינות זרות נגד יבוא מארה"ב, לאחר שהקונגרס בגז סעיף שעליו הטיל וטו קודם לכן.

חוק זה, שכבר אושר קודם לכן בבית הנבחרים, אושר ביום ד' בסנאט ברוב של 85 נגד 11. הוא נועד לאלץ מדינות זרות לפתוח את שעריהן בפני יצוא אמריקאי במטרה להקטין את הגרעון האמריקאי בתחום סחר־החוץ, שהגיע אשתקד לשיא של 170 מיליארד דולאר.

החוק נועד לחייב את הממשל לנקוט פעולות גמול נגד מדינות שהקימו מחסומים בלתי הוגנים בפני מוצרים מתוצרת ארה"ב, ולהעניק סמכויות פיקוח חדשות לנציגים מסחריים של ממשל ארה"ב.

אתמול הסביר רייגן את שינוי עמדתו ביחס לחוק באמרו: „בעוד שחוק זה איננו מושלם – שום חוק המשתרע על פני 1128 עמודים איננו יכול להיות מושלם – הרי בסך הכל הוא יחזק את כושר התחרות הבין־לאומי של אמריקה".

הסנאטור הרפובליקאי בוב באקווד, ציין, כי החוק החדש יסייע להכניס, כי „מוצרים מתוצרת ארה"ב יופיעו על המדפים בטוקיו, בון ופאריס".

סעיפים שונים בחוק החדש יעוררו ללא ספק ביקורת חריפה מצד שותפות מסחריות כגון יפאן, טאיוואן, דרום־קוריאה ומערב־גרמניה, משום שמדינות אלה צוברות בקביעות עודפים גדולים במאזן המסחרי שלהן עם ארה"ב.

באופן כללי נועד החוק להעניק סמכויות לנשיא לנקוט סנקציות נגד מדינות ששיטות המסחר שלהן נחשבות כבלתי הוגנות. בין היתר הוא יאסור על החברה היפאנית „טושיבה" והחברה הנורווגית „קונגסברג", המואשמות, כי מכרו לברה"מ ציוד טכנולוגי רגיש, לייצא את סחורותיהן לארה"ב במשך שלוש שנים.

יפאן הגיבה אתמול באיימה לערער בפני ארגון „ההסכם הכללי למכס ולסחר" (גאט"ט), אם ארה"ב אכן תאשר את חוק הסחר, הנחשב על־ידי טוקיו כפרוטקציוניסטי.

שר החוץ היפאני סוסוקה אונו פרסם הודעה, שבה נאמר: „יש להצטער ביותר על שהסנאט האמריקאי אישר את חוק הסחר החדש, שבו יש סעיפים בעייתיים לגבי יפאן".

בקיע ראשון ניבע בחומת מדיניות הילודה הסינית
לזוגות כפריים שצאצאם הראשון בת תינתן הזדמנות נוספת

פקין (רויטר וא.פ.). – שלטונות סין הודיעו אתמול רשמית, כי הם ריככו את התקנות לאכיפת מדיניות הילודה הלאומית, שעל־פיה הותר עד כה לכל משפחה לגדל רק ילד אחד. מעתה מותר יהיה למשפחות כפריים שצאצאם הראשון היה בת להביא ילד נוסף לעולם, כדי להגדיל את סיכוייהן ללידת בן זכר.

דובר מועצת המדינה לתכנון שמסר דברים אלה הבהיר עם זאת, שלא הונהג כל שינוי במדיניות הממשלתית הקודמת בעניין. מדיניות זו נאכפת באמצעות קנסות, המוטלים על משפחות שלהן יותר מילד אחד.

יצויין שעוד בטרם הוכרז אתמול רשמית על ריכוך מדיניות הילודה חדלו למעשה הרשויות המקומיות באזורים כפריים רבים מלאכוף את התקנות על כ־800 מיליון אוכלוסיהן, לאחר שנוכחו לדעת, שגם קנסות כבדים ביותר, אין בהם כדי להרתיע את הכפריים מלנסות שוב ושוב את מזלם עד ללידת הבן המיוחל.

אוכלוסיית סין נאמדת כיום ב־1.1 מיליארד נפש. ההתנגדות העיקשת לתקנות הילודה אינן נובעות מדעות קדומות נגד בנות דווקא, אלא במידה רבה מהשפעת הרפורמות החקלאיות על אורח החיים הכפרי. אלה גרמו לעליה משמעותית בחשיבותו של כוח העבודה הגברי במשק המשפחתי.

משקיפים זרים ציינו אתמול, כי הופתעו מההכרזה הפתאומית על שינוי המדיניות, הואיל ועוד בעת האחרונה השמיעו פקידים סיניים שונים קריאות להגברת אכיפתן של התקנות. בחודש שעבר קבע מומחה סיני לתכנון הילודה, שאם לא יינקטו צעדים דחופים להעמקת האכיפה, יהיו השלטונות נאלצים להגביל בעתיד את הילודה לרמה של חצי ילד למשפחה בממוצע, כלומר לאסור על חלק מן המשפחות גידול ילדים מכל וכל.

לדעת משקיפים אלה, לא מן הנמנע, שריכוך תקנות הילודה עתה בנקיטת אמצעים נוקשים מבעבר נגד משפחות שיחרגו אף ממסגרת חדשה זו ויגדלו שלושה ילדים או יותר.

28 ימים על הגלים

אחד מניצולי הספינה הטרופה „סינגה של", חגורת הצלה לגופו, מובל לבית־חולים בפרמנטייל שבאוסטראליה. האיש הוא אחד משבעה פיליפינים ניצולי הספינה, שטבעה לפני 28 ימים, לאחר שנבקעה לשניים בסערה. השבעה הישטלטו על גלי הים ברפסודת הצלה ואחד מהם מת קודם לגילויים אתמול. על הספינה היו בעת טביעתה עוד 19 אנשי צוות, שלא הספיקו לנטשה בזמן וירדו איתה למצולות.

(צילום: א.פ.)

רופאו של מועמד הדמוקראטים:
דוקאקיס בריא, חזק ואופטימי

בוסטון (עי"ר). – רופאו האישי של המועמד הדמוקראטי לנשיאות, מייקל דוקאקיס, פרסם אתמול דו"ח רפואי על עברו הבריאותי של המועמד, המאשר את ההכחשות הקודמות של דוקאקיס לשמועות, שלפיהן קיבל טיפול נגד דיכאון.

ד"ר ג'ראלד פלוטקין, רופא פנימי המטפל במושל מסצ'וסטס מאז 1971, מסר ביום ד' בערב במסיבת עתונאים, כי „לא היו לו סימפטומים פסיכולוגיים, תלונות או טיפולים כלשהם".

פלוטקין הוסיף ואמר: „כרופא ולא כפסיכולוג או פסיכיאטור, נראה לי, כי מצבו הנפשי בריא מאד. הוא אדם חזק ואופטימי מאד".

בדו"ח של פלוטקין נמסרו פרטים על כל בעיה רפואית של דוקאקיס שבה הוא טיפל, החל בכאבים קלים בשרירים וכלה בהצטננויות ובהסרת רסיס עץ שחדר מתחת לציפורן של אחת מאצבעותיו.

דוקאקיס עצמו סירב לפרסם את התיק הרפואי שלו, בטענו, כי יש לו זכות לפרטיות, אך הוא אמר בדצמבר אשתקד לעתונאים, כי דר' פלוטקין עומד לרשותם, לגבי כל פניה אודות מצב בריאותו.

פלוטקין אמר עוד, כי עד יום ג' השבוע לא פנה אליו איש. אמש אמר, כי החליט לפרסם דו"ח על ההיסטוריה הרפואית של המושל, כדי להיענות לפניות הרבות שנתקבלו מכלי התקשורת, מאז דווח לראשונה על שמועות בדבר טיפול נגד דיכאון שקיבל כביכול דוקאקיס. „יש לכם את התיק כולו כפי שהוא קיים", אמר הרופא. „להוציא הרשימות הפרטיות שלו עצמו."

יוון דחתה בחודש את הדיון בבקשת ההסגרה של ארה"ב

אתונה (עי"ר). – יוון דחתה בחודש ימים את הדיון המשפטי בעניין הסגרת המחבל הפלשתיני מחמד ראשיד לארה"ב לצורך העמדתו לדין שם על התקפת מטוס נוסעים ב־1982.

מועצה משפטית בת שלושה חברים החליטה, כי היא תדון בבקשה להסגרתו של ראשיד ב־5 בספטמבר. ארה"ב מאשימה את ראשיד בהנחת פצצה במטוס „פאן אמריקן" בטיסה מעל הוואי. בפיגוע נהרג ילד יפאני ו־15 נוסעים נפצעו.

המועצה המשפטית הודיעה אתמול, כי דרוש לה זמן לבדיקה נוספת של המסמכים הנוגעים להסגרו של המחבל בן ה־34 לפני שאפשר יהיה לצאת בהחלטה בעניין זה. סנגורו של ראשיד ביקש אף הוא דחיה, כדי שיוכל להביא עדים לטובת מרשו.

אם המועצה תאשר את ההסגרה, ההחלטה תועבר לשיקול דעתו של בית־המשפט העליון.

ראשיד נעצר ב־30 במאי בנמל התעופה של אתונה, הוא נדון במחצית יולי ל־7 חודשי מאסר על שימוש בדרכון סורי מזוייף. הוא טוען, כי שמו מוחמד חמד חלילי, כפי שנרשם בדרכון המזוייף שנשא.

לראשונה מאז ביקור רוזוולט

שר ההגנה האמריקאי פראנק קארלוצ'י (משמאל) ומפקד צי הים השחור של חיל הים הסובייטי, אדמיראל מיכאיל חרונופולו, מחייכים למצלמה על סיפון ספינת הטילים „סלאווה", שאירחה אתמול את קארלוצ'י בבסיסה בסבסטופול. קארלוצ'י היה הנציג המערבי הראשון שביקר במקום מאז ביקור נשיא ארה"ב פראנקלין רוזוולט בשנת 1945, אחרי ועידת יאלטה במלחמת העולם השניה. במהלך הביקור הוא הניח זר פרחים ליד האנדרטה לזכר החיילים הסובייטיים שנפלו בקרב על כיבוש סבסטופול מידי הגרמנים בשנת 1944.

(צילום: א.פ.)

תסריטאי ארה"ב הפסיקו שביתתם
נמשכה 22 שבועות ועלתה 25 מיליון דולאר

לוס־אנג'לס (עי"ר ועי"צ). – אולפני הקולנוע והטלוויזיה בהוליווד התכוננו אתמול לחדש את ההפקות, לאחר שהתסריטאים הצביעו לבטל השבתם בעמצאית כדי לשים קץ לשביתה בת 22 שבועות של 9,000 התסריטאים.

השביתה עלתה לתעשיית הבידור כ־25 מיליון דולאר, גרמה לפיטוריהם של מאות עובדי אולפן, ועיכבה את הצגת עונת הסתיו של הטלוויזיה בארה"ב.

הרב שטיינברג, חבר של אגודת מפיקי הקולנוע והטלוויזיה, המייצגת את האולפנים העיקריים, אמר: „אנו נפעל במלוא הקיטור כדי להתחיל בהפקת תוכניות". הוא הוסיף, כי ההפקות של תוכניות טלוויזיה מסויימות יוכלו להתחדש כמעט מיד, האחרות מהתוכניות אלו כבר יוקרנו בשבוע האחרון של אוקטובר.

סדרות שונות נשארו ללא תסריטים לקראת העונה החדשה. אולפני הטלוויזיה כבר הכינו תוכניות חלופיות למקרה שהשביתה תמשך, כגון הגדלת הפקות מעבר לים, רכישת תוכניות נוספות מבריטניה, אוסטרליה ומדינות אחרות, והתמקדות בתוכניות חדשות, שלא נפגעו על־ידי השביתה.

אולם אתמול אמרו דוברים של האולפנים, כי המטרה עכשיו היא לחדש במהירות האפשרית את ההפקות המקומיות. פרוייקטים להפקת סרטים שונים עוכבו, משום שלא היו תסריטים.

על הסכם הנסיוני נמסר מתום 24 שעות של שיחות כמעט רצופות שהתנהלו בלוס־אנג'לס. על־פי הסכמה הדדית, לא יתפרסמו פרטים של ההסדר המוצע אלא לאחר שיאושרו על־ידי אגודת התסריטאים, אגודת הסופרים והתאחדות מפיקי הקולנוע והטלוויזיה.

אתמול נמסר עוד, כי התסריטאים מקווים להביא את ההסדר הנסיוני לאישור חברי האגודות בניו־יורק ובלוס־אנג'לס, בתוך 48 שעות.

ממשלת ארגנטינה הכריזה על סיבוב נוסף במלחמה באינפלציה

בואנוס איירס (רויטר).- [illegible] הסכם עם התעשייה למניעת העלאות מחירים ולהורדת המסים הפנימיים, והאשראי, בשיעור של 10.5 אחוז.

הנשיא ראול אלפונסין הודיע במהלך ישיבת הממשלה, כי עיסקת חבילה זו תחייב קרבנות מצד כל מגזרי החברה. „אך אלה שיסבלו בצורה הקשה ביותר, הם הספקולנטים", אמר, „משום שכאשר נסוגה האינפלציה, נעלמת הספסרות".

המחירים בארגנטינה עלו [illegible] הכלכלה חואן סורוליה, כי ראשי התעשיה הסכימו להגביל את העלאות המחירים למקסימום של חמישה אחוזים, עד תום ספטמבר, ויתכן כי לאחר מכן יושלו הגבלות נוספות.

במסגרת התוכנית יקוצצו ההוצאות של משרדי הממשלה והחברות בבעלות הממשלה, והילו ההשקעות הציבוריות יוקפאו בצורה דראסטית. הוא לא פירט, כמה כספים מתכוונת הממשלה לחסוך בקיצוצים אלה, אולם נשיא הבנק [illegible] קראשראי בגובה 1.2 מיליארד דולאר.

לתעשיה ניתן תמריץ יצוא מיוחד בכך שהיא תורשה למכור את מטבעה במחיר שבין השער המסחרי והשער החופשי של האוסטראל, צעד אשר למעשה יעניק לתעשיה רווח של 18 אחוז, בנוסף לפיחות של 10.5 אחוז.

הממשלה גם מתכוונת להגן על האוסטראל החופשי, על־ידי מכירות מוסכמות קבועות של מטבע חוץ לשוקי המטבע המקומיים.

תקלה בניסוי מנוע ה„דיסקאוורי" גרמה דחיית הניסוי ב־48 שעות
חשש שלא יהיה ניתן לחדש הטיסות בספטמבר כמתוכנן

קייפ קנאוורל (עי"ר ועי"צ).- ניסוי מערכת המנועים הראשית של מעבורת החלל האמריקאית „דיסקאוורי" בוטל אתמול, לאחר שהמחשב גילה תקלה בשסתום דלק שניות מעטות לפני מועד ההצתה.

חמש שניות לפני הצתת המנועים, איתר אחד המחשבים שעקב אחר שלבי הפעולה תקלה בשסתום דלק שלא היה נעול כהלכה ובאורח אוטומטי ביטל את הניסוי. דובר סוכנות החלל האמריקאית מסר, כי הניסוי נדחה ל־48 שעות לפחות, כדי לתת שהות מספיקה למהנדסים לתקן את התקלה.

דחייה זאת היתה שיבוש נוסף במאמציה של סוכנות החלל האמריקאית לחדש את טיסות מעבורות החלל. צי מעבורות החלל עומד מקורקע מאז התפוצצה המעבורת „צ'לנג'ר" זמן קצר לאחר שיגורה ב־28 בינואר 1986, אסון שבו נהרגו כל האסטרונאוטים שהיו במעבורת.

ניסוי מנועי המעבורת „דיסקאוורי" נדחה כבר פעם אחת לשבועיים בגלל תקלות שונות בציוד ועיכובים בעבודה.

מקורות בסוכנות החלל מסרו, כי תאריך שיגור המעבורת נקבע לאוקטובר, אולם נוכח התקלה האחרונה עלולה להגרם דחייה נוספת. קודם לכן נקבע השיגור לתחילת ספטמבר.

בינתיים נשארה „דיסקאוורי" מרותקת לכן השיגור, ואף אחד מן האסטרונאוטים לא עלה עליה.

17 זנים שונים לנגיף האיידס

לונדון (עי"ר).- מדענים אמריקאנים העוקבים אחר התפשטות מחלת האיידס, תיסמונת הכשל החיסוני הנרכש, בגוף האדם, גילו 17 זנים שונים של הנגיף גורם המחלה הקטלנית.

במאמר שראה אור בכתב העת הבריטי „ניישר" אומרים תשעת המדענים שביצעו את המחקר, כי הממצאים שלהם מלמדים על קשר אפשרי בין קצב התפשטות הזיהום לבין הוואריאציות השונות של וירוס האיידס „ה.ע.ו־1".

המדענים, ביניהם ד"ר רוברט גאלו, הנמנה עם מגלי נגיף האיידס, מציינים, כי הידע על צורת התפשטות, התפתחות והדרך שבה היא גורמת מחלות בגוף האדם, עדיין חלקי ביותר.

החוקרים סיפרו על מקרה אחד שבו נתגלו כל 17 סוגי הנגיף בדמו של חולה, אשר לדברי המדענים, הוא הומוסקסואל שקיים יחסים עם גברים רבים.

16.5% גידול בסחר העולמי

ז'נבה (עי"א). – המסחר העולמי בסחורות עלה ב־1987 בחמישה אחוזים מבחינת ההיקף וב־16.5 אחוז מבחינת השווי והגיע לשיא של 2,475 מיליארד דולאר – כך פירסם אמש ארגון גאט"ט (ההסכם הכללי למכס ולסחר) בז'נבה.

מבחינת היקף הסחר חלה עליה לעומת שתי השנים הקודמות, ואילו באשר לשווי הסחר, הוא עלה בקצב [illegible] לעומת השנים [illegible] 1982.

הדו"ח מציין, כי במחצית הראשונה של 1988 ממשיך הסחר העולמי בסחורות לעלות בקצב דומה פחות או יותר לזה של השנה שחלפה. בתקופה זו [illegible] לראשונה מאז 1950, אולם מבחינת [illegible] עליה בשיעור של 4.5 אחוזים.

קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת – חברה להנפקות בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי ביום 5.9.88 תסתיים תקופת מימוש כתבי אופציה, רשומים על שם (סדרה 2), הניתנים למימוש לאגרות חוב, רשומות על שם 1994 – 2003 (סדרה 2), נושאות ריבית בשיעור של 7.45% לשנה וצמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש אוקטובר, 1987, שהונפקו על ידי החברה על פי תשקיף מיום 25.11.87.

כתבי האופציה אינם ניתנים למימוש בין היום ה־6.8.88 (כולל) ליום ה־15.8.88 (כולל).

כתב אופציה אשר לא ימומש ביום עסקים בתקופת המימוש שתחילתה ביום 16.8.88 עד תום תקופת המימוש, דהיינו עד יום 5.9.88 (כולל), יפקע ויהיה בטל ולא יקנה למחזיק בו כל זכות שהיא כלפי החברה.

בכל יום עסקים מיום 16.8.88 עד יום 5.9.88 יקנה כל כתב אופציה למחזיק בו זכות לרכישת אגרת חוב מסדרה 2 בערך נקוב של שקל חדש אחד ערך נקוב כ"א תמורת תשלום במזומן של „מחיר המימוש" בהתאם לתנאים הקבועים בתשקיף הנ"ל.

לא תינתן זכות לממש אופציה בגין פחות מ־100 שקל חדש ערך נקוב אג"ח על פי הודעת מימוש אחת.

מחיר המימוש עבור כל 100 שקל חדש ערך נקוב אג"ח מסדרה 2 יהיה 95.92 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה לענין זה – „הפרשי הצמדה" – כמשמעותם בסעיף 3.5.2 לתשקיף הנ"ל, „המדד היסודי" – מדד בגין חודש אוקטובר, 1987, ו„המדד החדש" – מדד בגין חודש יולי, 1988.

התשואה הריאלית לפדיון על אגרות החוב שיוקצו עקב מימוש כתבי האופציה תהיה כ־8.9%.

קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת
חברה להנפקות בע"מ

תל־אביב, 5 באוגוסט, 1988

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

הצייר מיכאל שוורץ הגיש השבוע לרוה"מ שמיר הדפס רשת של ציור של בן גוריון אותו צייר באמצעות אותיות מגילת העצמאות. על הציור חתימותיהם של ראשי השלטון הישראלי ובינהם שמיר, פרס, נבון ואחרים.
צילום: נתי הרניק

פתות אדום

"אני זוכר שלפני 19 שנה הענקת לי ולרעייתי את פנקס ההסתדרות", אמר אתמול השר עזר ויצמן, כשפגש ביצחק בן־אהרון, (בתמונה) לשעבר מזכיר ההסתדרות בעת כינוס מרכז התנועה הקיבוצית המאוחדת שנתכנס באפעל. "גם אני זוכר את אותו אירוע", השיב בן־אהרון, "רק חבל שמאז ועד היום הפנקס נעשה פתות אדום".
עודד בן־מאיר

לחיים!

מחקר אודות השפעת שתיה אלכוהולית על מחלות לב של נשים, שנערך בארה"ב הראה ששתיית משקאות חריפים באופן מתון מקטינה את סיכויי הנשים ללקות בהתקפי לב או בשבץ. מחקר דומה שנערך בעבר לגבי גברים הראה אף הוא תוצאות דומות, אולם עד עתה היו הדעות לגבי השפעת השתיה על נשים שנויות במחלוקת. את המחקר ערכו ד"ר מאיר סטמפפר, וד"ר צארלס הנקנס מבוסטון והשתתפו בו 87.526 אחיות שהיו במעקב במשך שנה ומסרו דיווחים אודות הרגלי השתיה שלהם. דר' סטמפר מסר ששתיה מתונה פירושה, שלש עד שבע עשרה כוסיות משקה לשבוע, כשבקבוק בירה אחד, כוס יין, או קוקטייל נחשבים למשקה אחד.

קריאה להזדהות

כמה עשרות פעילים מתנועת 'קו אדום' החלו בימים אלה במבצע החתמה על עצומה הקוראת להזדהות עם מאמר שפרסם לאחרונה דובר אש"ף באסם אבו שריף. חבר מזכירות 'קו אדום' נדב רם סיפר אתמול לסופר דבר כי בעקבות פרסום המאמר של אבו שריף בעתון וואשינגטון פוסט ותרגומו בשני עתונים בארץ, החליטה התנועה להדפיס את המאמר בעברית ובערבית ולהפיצו בעזרת פעיליה בקרב תושבי המדינה. זאת מתוך מגמה שאנשים המזדהים עם תוכן המאמר – הקורא לנהל מו"מ ישיר בין ישראל לפלשתינים – יחתמו על העצומה שתועבר לכנסת ולממשלה. בקו אדום מעריכים שעל העצומה יחתמו כמה עשרות אלפים מתושבי המדינה.

ללא פחד

ילדים מתחת לגיל 14, המעורבים במשפטים על התעללות בילדים, יוכלו להעיד בפני מצלמת טלויזיה בחדר הקשור לבית המשפט. בעבר התברר כי במשפטים רבים, בעיקר כאלו הדנים בהתעללות מינית בילדים, לא יכלו השלטונות לשפוט את המתעללים כי ילדים פחדו להעיד בבית משפט. העדות תיקלט בבית המשפט על מסכים גדולים, והילדים יוכלו לשמוע ולראות את הנעשה בבית המשפט ולענות על שאלות. הטכנולוגיה החדשה תופעל לניסיון במשך חצי שנה בכעשרה בתי משפט כדי להעריך כיצד לשפר את השיטה.
דליה שרון (בריטניה)

יומולדת שמח

קבוצה מאד מגוונת של אנשים התכנסה שלשום בערב בגן ביתה של מאשה לובלסקי, בהרצליה, למסיבה שבה נחוג יום הולדתה של אן־קלוד אדרי (בתמונה). המכנה המשותף ביניהם היתה רק הידידות עם משפחת הח"כ רפי אדרי. היו שם שר החוץ שמעון פרס, והשגרירים של ארה"ב ושל צרפת עם רעיותיהם ומבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל ונשיא אוניברסיטת חיפה עמוס ערן, ועודד "העולם הזה" אודי אבנרי, ורבים אחרים. ביניהם שלשת ילדיו של רפי אדרי, חברים ובני משפחה־יוצאי־מרוקו. אכלו, שתו, ודברו הרבה פוליטיקה. ולמי שסקרן לדעת איזה יום הולדת – עדיין בקידומת שלוש.

הצלחה

לפני שבוע ימים הוזמן אליעזר שמואלי מנכ"ל בית התפוצות להיות אורח הכבוד בארוחת ערב שנערכה ע"י אגודת ידידי המוזיאון בניו־יורק. בין המוזמנים לדירת הגג של נפולין פרידמן איש עסקים דרום אמריקאי היו מריה קופר (בתו של גרי קופר) ובעלה ביירון ג'ניס, מגדולי הפסנתרנים בארה"ב. כששמע שמואלי את הרצאתו פנה אל ג'ניס וביקש ממנו לנגן באזני הקרואים, ג'ניס פסנתרן יהודי ידוע, לקה לפני שנים בארטריטיס והפסיק להופיע בפני קהל. בארוחה זו הופיע לראשונה בנגינה לאחר סיום הטיפול הרפואי בנגינת הימנון ליובל הארבעים למדינת ישראל. הרצאתו של שמואלי, ונגינתו של ג'ניס, עזרו לפתוח את הלבבות והכיסים למען פיתוח קידום הפעולות החינוכיות של בית התפוצות.

צוות לעניין

ליד ראש עירית חיפה אריה גוראל פועל זו הקדנציה השלישית צוות נשים המונה 70 נציגות שמתפקידן להציע ולהמליץ על דרכי טיפול בנושאים הקשורים בבעיות חברתיות ובכלכליות, כמו תעסוקת נשים בחינוך, התנדבות, ופרוייקטים מיוחדים. ההמלצות מועברות לאחר גיבושן, לביצוע למחלקות השונות בעיריה. חוה קופלביץ, יו"ר צוות הנשים וחברת מועצת העיריה סקרה בפגישה האחרונה את פעולות הצוות שכללו בין היתר: חקיקת חוקי עזר בנושאים הקשורים בנשים בעבודה, בעיית נשים מוכות, פעולות לקידום האשה בחינוך, בעיות של משפחות חד־הוריות, יחסים בין דתיים וחילוניים, האשה במשמר האזרחי ועוד.
אריאלה ראובני

נקודות אור

רק הדברים הקשים בדוחות הביקורת שפירסם מבקר ההסתדרות השבוע פורסמו בהבלטה, אולם היו בו גם נקודות אור, והרצון בן־ישראל יו"ר האגף לארגון, ומועצות הפועלים ציין אותן במכתבו למזכ"ל ההסתדרות. המדובר במחלקה לתקציבים, למעקב, ולפיקוח בראשותו של מוטקה ששון. "ביתוחי הממצאים של המעקב מצביעים על שיפור בתפקוד מערכת המנהל הכספי. כמו הגשת דוחות כספיים במועד סביר, וקיטון בשני שליש במספר המועצות שסיימו את שנת [illegible]".

הקונגרס היהודי העולמי, הארגון הבינלאומי של עורכי דין ומשפטנים יהודים בשיתוף עם ועד מחוז ת"א – לשכת עורכי הדין, הזמין את חבריו למפגש עם ניל שר – ראש משרד החקירות המיוחדות במשרד המשפטים האמריקאי, אשר הרצה בנושא: הבאת פושעים נאצים לדין בארה"ב. בין המשתתפים היו: יעקב רונבק – יו"ר לשכת עורכי הדין בישראל, השופטת הדסה בן עיתו, ישראל זינגר – מזכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, ד"ר אבי בקר – מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי בישראל.
בתמונה: מימין – ניל שר, ד"ר אבי בקר, ישראל זינגר, והדסה בן־עיתו.
צילום: יהונתן טלינגר / ישראל סאן בע"מ.

המדור נערך על־ידי אורה הרניצקי

הברפלד: ההתחשבות בעובדים היא לטובת המשק, לא לרעתו

(עת"ו) – האגף לאיגוד מקצועי מודע ומודאג מההתרחשויות במשק לא פחות מכל גורם אחר בישראל שאיכפת לו, אמר אתמול חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, במליאת האגף שהתכנסה בתל אביב.

הברפלד הדגיש שההסתדרות מאמינה ובטוחה שטובת ציבור העובדים וטובת המשק כרוכות זו בזו ואין להפריד ביניהן. תופעה של פיטורים "מהיום למחר" ופיטורים שרירותיים בכלל אינה טובה לא לציבור העובדים ולא למשק שתפקידו לשרת את הציבור, אמר.

הברפלד הוסיף: "לא נרשה שמנהל במשק ההסתדרותי, או הציבורי, או הפרטי, יודיע על פיטורי 70 עובדים כיון שהחליט כך, גם אם המפעל שלו בבעיה חמורה ביותר. יתרה מזו, אנו נתקלים גם במנהלים המגדירים שאינם יכולים לשלם לעובדים. לכן לא ניתן לפתור בעיות במשק בלי להידבר עם נציגות העובדים".

הברפלד ציין שנוצר כיום מצב שכאשר עובדים מפגינים בכשא מול הוועד הפועל, הרי יש האומרים: "הם צודקים – שלמו להם". כאשר ההסתדרות מונעת פיטורים, יש מי שאומר: "מה אתם מפריעים למשק – אתם הורסים את המשק". עם סליצי יותר כאלה לא ניבנה, אמר.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי הבהיר שלמרות כל הטענות, המצב הקשה כיום הוא של כל מגזרי המשק, כאשר יש גם מקומות עבודה שמצבם טוב, אך המצב במשק ההסתדרותי כיום טוב יותר מאשר במשק הפרטי והציבורי. משהו קרה מאז יולי 1985. משהו קרה קודם לכן כאשר "חגגו את האינפלציה הדוהרת". "מי גרם לכל אלה?" שאל הברפלד.

כן יצא נגד הבטחות הסיוע של שרים, שהן טובות לכאורה, אך אין מאחוריהן כל ממש. השר דוד לוי הבטיח לסייע לעובדי "כיתן" בית שאן ולמרבה הצער לא הסתייעו העובדים והודעות הפיטורים בעינן, אמר.

בסיכום, הדגיש הברפלד שבמציאות בה אנו חיים יש לשמור על קור רוח ושפיות. "יש לי אמונה מלאה שיש לנו את הכוח והיכולת למצוא את הפתרונות ואנו מאמינים שצריך לשמור על מקומות העבודה ועל העובדים", אמר.

בקיצור

★ חיים אפרים שלום, מועמדו של שר החקלאות אריה נחמקין למשרת מנכ"ל המועצה לייצור ולשיווק ירקות, נבחר אתמול פה אחד על־ידי הוועד הפועל של מועצת הירקות. מינויו בא לאחר תקופה ארוכה שבה ביקש המנכ"ל הקודם, שמואל עופר, להתפטר מטעמי גיל.

★ סנגורו של מוחמד אבו דין (20), המצית מיפו החשוד ב־12 הצתות של בתי עסק וכלי רכב באיזור יפו על רקע לאומני, הגיש אתמול ערר על ההחלטה להעביר את החשוד לשיפוטו של בית הדין הצבאי.

★ חברת א.ש.ת. כספים של התק"ם פנתה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה להטיל עיקול זמני על דירתו של צבי אהרוני, לשעבר עוזרו של דוד בלאס, לשם הבטחת תביעה כספית שהוגשה נגדו בסכום של 168,000 שקל.

★ בית המשפט המחוזי בתל אביב הוציא אתמול צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד יוסף הרשקוביץ מקריית־ים, בעל חברת בניה הנמצאת בהליכי פירוק, בשל חוב של כשלושה מיליון שקל למס הכנסה.

★ אימאן נאשף (24) ועסאף עליאן (26), שתי העצירות הבטחוניות המואשמות בניסיון לרצח סוהרת בכלא נווה תרצה על רקע לאומני, נעצרו אתמול עד לתום ההליכים המשפטיים בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

★ שר החינוך יצחק נבון החליט להעניק כל שנה שני פרסים לבמאים או לתסריטאים ישראלים הזוכים בתחום הקולנוע. הפרס נועד לעודד את היצירה הקולנועית המקורית בארץ.

★ הלווייתה של מלכה המלי תושבת חיפה, שנהרגה בתאונה בבלגיה, תיערך היום ב־12 בבית העלמין בכפר סמיר בחיפה.

★ קבלן מצפת, אחמד חליחל, חשוד במסירת דיווחים כוזבים למשרדי מס שבח ומקרקעין בטבריה ובנצרת. הוא שוחרר אתמול בערבות 30,000 שקל.

★ חנות לרהיטים, על שלוש קומותיה, נשרפה אתמול ברחוב חובבי ציון 38 בפתח תקוה. סמוך להצתת "נשמע" בכל האזור פיצוץ עז ולאחריו ראו השכנים להבות אש הפורצות מחלונות החנות בקומה הראשונה. תוך זמן קצר התפשטה האש לקומה השניה והשלישית של החנות, המשמשות מחסן.

מצודת אגירה מימי שלמה ואחאב נחשפה ביער שגב

מאת יוסי ליכטנשטיין, כתב "דבר"

מצודת אגירה מתקופת בית ראשון מימי המלכים שלמה ואחאב, נחשפה ביער שגב של קק"ל ליד מושב יער שבמשגב.

הארכיאולוג ד"ר צבי גל שחשף את המצודה טוען כי התגלית שופכת אור על תקופה היסטורית עלומה, בה שלטו הפיניקים בעמק עכו. המצודה נתגלתה לראשונה ב־1981 בעקבות סקר ארכיאולוגי שנערך בגליל התחתון, אולם רק כעבור שנתיים החלו החפירות באתר שהופסקו בסוף 84. לאחר הפסקה של שלוש שנים חודשה העבודה ובשבוע שעבר הסתיימה עונת חפירה נוספת.

באתר מתוכננות עוד ארבע עונות חפירה כדי להשלים את חשיפת המצודה ורק אז יוחל בשחזורה.

גל סבור כי מדובר במצודה, ששימשה מרכז מינהלי ומרכז לאגירת מזון, ששכנה על גבול נחלת שבט אשר.

על פי הסקר מתברר כי האתר נבנה בראשונה בראשית תקופת הברזל, ובמהלך המאה העשירית לפנה"ס [illegible] שנבנה מחדש [illegible] ממבנה [illegible]. שנים מאוחר יותר נבנתה הקומה המערבית ונתגלתה במקום אחד בין, המפקד מצודה [illegible] [illegible] בתוכה [illegible] הוא [illegible]. במתחם שני [illegible] נחשף מבנה ציבורי גדול ללא חדרים. במרכז המצודה עמד מבנה ריבועי גדול שנבנה על פי מאפיינים ארכיטקטוניים פיניקיים שדוגמתם אפשר לראות במגידו ובשומרון.

מתחת לחדר דרומי־מערבי נתגלה מרתף שבו נמצאו 30 קנקני חרס גדולים. באחרים נמצאו בקבוקי משקים של נוזל מסוג שעל פי השערת גל מדובר ביין. בקנקנים אחרים נתגלו שרידי חריכה בקרקעית, דבר המעיד על אחסון זמן רב. כן נתגלו כלי ברזל חקלאיים, מגלים וגרזנים. גל סבור כי מדובר באחוזה ממלכתית. ואחסנת כמות גדולה של קנקנים מצביעה, לדבריו, על סחר במוצרים חקלאיים.

★ ★ ★ ★

חורבת עליא

אגף העתיקות במשרד החינוך מוסר:
בחורבת עליא שבגליל העליון גילה חופר האגף, אליוט בראון, ביומה הראשון של חפירתו באתר, שרידי חומה של עיר עם מגדל חצי עגול מתקופת הכנענית הקדומה. עובי החומה, שנשתמרה לגובה של שני נדבכים, מגיע ל־2.80 מ'. בראון גם הצליח לעלות על עקבותיו של מבנה מלבני בתוך חומות העיר. בארץ ידועות ערים מבוצרות נוספות עם חומות ומגדלים חצי עגולים כמו העי, ערד ויריחו.

★ ★ ★ ★

מגן דוד בעין יעל

באתר החווה החקלאית שבעין יעל, מהתקופה הרומית הקדומה, נחשף העונה בית מרחץ בן ארבעה חדרים מהמאות ה־2–3 לספירה. באתר הממצאים, שצורתו עגולה, נתגלתה רצפת פסיפס שבמרכזה מגן דוד. הרצפה עשויה אבנים שחורות, לבנות ואדומות. קירות החדרים מעוטרים בציורי קיר צבעוניים.

באתר עצמו מסתיימת עתה עבודות השימור והשחזור לקראת פתיחתו לקהל הרחב.

★ ★ ★ ★

פסל שיש בבאניאס (שונות)

בעת חפירה בשדה שסמוך לתיאטרון הרומי של [illegible] באניאס התגלה פסל שיש של אל [illegible] [illegible] גובה הפסל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] העתיקות המחזיקים ועבודת החפירה הופסקה.

במקום זה נתגלו עתה גם שרידי ישוב מתקופת המשנה והתלמוד (מאות ג'־ד' לספירה) ובהם שרידי מבנים, רצפות פסיפס ועוד. שרידים אלה הם כנראה חלק של ישוב גדול ההולך ונחשף עתה בחפירות ארכיאולוגיות בהנהלת אלי שנהב, ארכיאולוג קק"ל.

בחפירות אלה נחשפו עד כה גם שרידים מהתקופה הרומית שהגיע בתקופה מאוחרת יותר לאחוזה כפרית וכה מיתקנים להפקת שמן זית וייצור יין. לדעת שנהב הפסל הוצב במקור כקישוט בתיאטרון ונלקח משם כאשר התיאטרון פסק לשמש למטרתו המקורית.

אמת מים מקורה שמידותיה 100 על 110 מ' שלא היתה ידועה מקודם, נתגלתה באחרונה לצד כביש בנימינה־זכרון יעקב בחפירות של אגף העתיקות. אמה זו, כפי שנתברר, היא חלק מאמת המים הגבוהה לקיסריה בין עיינות שוני לרכס הכרמל.

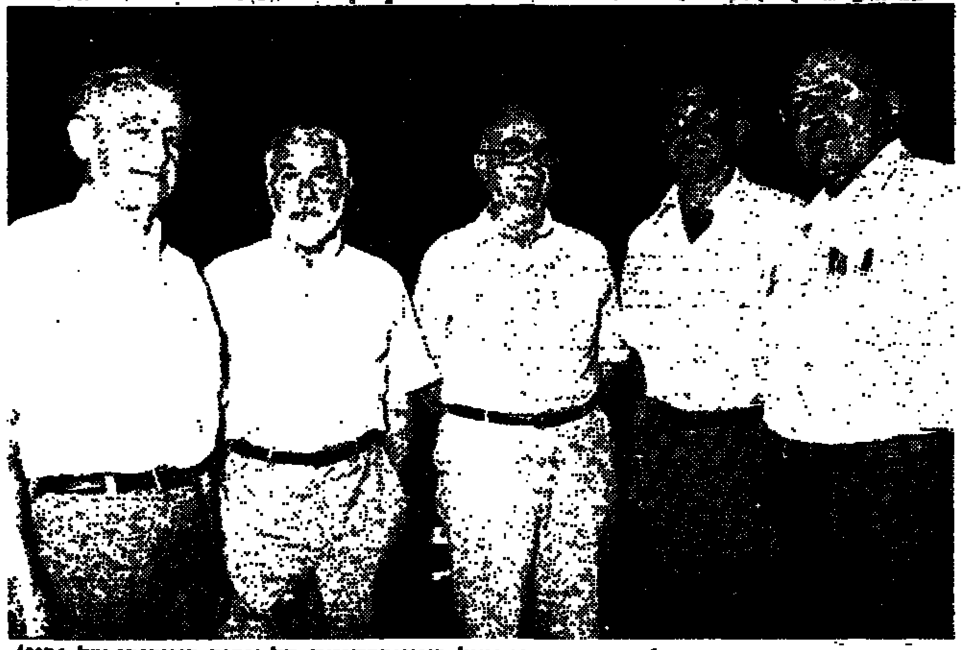

כינוס בנושא הטרור וכיוונו לעתיד נפתח אתמול באוניברסיטת תל אביב באירוחו של פרופ' יובל נאמן. בכינוס משתתף בין היתר ד"ר פול לבנטל, מנהל המכון לביטחון גרעיני בוושינגטון, אשר ריכז אשתקד את כוח המשימה הבין־לאומי המיוחד שהתכנס בוושינגטון והגיש המלצות לגבי דרכים למניעת טרור גרעיני. הכינוס יעסוק בין השאר בהיבטים הישראלים של המלחמה בטרור ובשילוב שבין טרור והתפרעויות בנוסח האינתיפאדה. הכינוס נערך בחסות אוניברסיטאות ת"א, חיפה, בר אילן והפתוחה, המרכז לחקר בטחון ישראל, המכון לחקר טרור בין־לאומי, אוניברסיטת המדינה ניו־יורק, אוניברסיטת שיקגו, המשרד הבין־לאומי למשפט פלילי והמכון למורשת ישראל. בתמונה משמאל לימין: פרופ' יונה אלכסנדר, מנהל המכון לחקר הטרור באוניברסיטת ג'ורג'טאון, פרופ' יחזקאל דרור (באמצע), ד"ר פול לבנטל ופרופ' יובל נאמן
(צילום: ורד פארי־פפא)

מחקר: הרוטציה בתפקידי ניהול בתעשיה הקיבוצית בולמת צמיחת מנהיגות מדור שני

שיטת חילופי מנהלים בחברה הקיבוצית בבאמץ ליצור שוויון בקיבוץ לא הוגשמה לעתים קרובות, למרות מרכזיותה כאידיאולוגיה, ובעלי תפקידים ניהוליים נשארו בתפקידם למרות העקרון. לעתים דווקא בתפקידי ניהול, שבהם חשובה ההתמחות, התבצעה הרוטציה ופגעה בביצועי התפקיד – קובע ד"ר ראובן שפירא במחקר שעשה במסגרת מכון גולדה מאיר לחקר עבודה וחברה באוניברסיטת תל אביב.

לדבריו, השיטה לא יצרה רוטציה תקשורתית. היא האטה לעיתים דווקא בתפקידים שנעשו מורכבים ומסובכים יותר, ולא התקיימה לעתים דווקא בתפקידים שצרכי ההתמחות בהם לא היו גורם מונע. עוד נמצא, כי ביצוע הרוטציה היה במידה רבה פונקציה של המעמד של החבר ושל כוחו בקיבוץ, או בענף שאותו ניהל, של מידת רצונו להמשיך ושל מידת הרצון של בעלי הכוח כי ימשיך בתפקידו.

עקרון הרוטציה לא מנע אי־שוויון מתמשך בכוח. לכוח רב בקיבוץ ולאורך זמן זכו כמעט רק אלה שהצליחו לשמור ולקדם את מעמדם בקיבוץ ומתוצה לו לאורך שנים רבות בלא "חזרה לאספסת", בלא חזרה למעמד של עובדים מן השורה: או אלה שנשארו שנים רבות – 10, 20 ואף 30 שנה – בעמדת כוח בקיבוץ ו/או מחוצה לו, שלגביה לא הופעלה הרוטציה (גם הוחלפו בה – ידעו להתמקם בעמדת כוח אחרת).

מי שחוזר לעבודה פיסית, אחרי כל כהונה רגילה בת שנתיים־שלוש בתפקידי סמכות, לא הגיע לכוח רב, גם אם הוכיח מנהיגות ויזמו חידושים חשובים.

המחקר: "תחלופה, ניהול ומנהיגות בקיבוץ", נערך בקיבוץ בן 60 שנה, מבוסס ומתועש. נבדקו יותר מ־100 חברים שמלאו תפקידי ניהול מרכזיים.

הכנסת שינויים וחידושים גרמה לעתים קרובות קונפליקטים ופגעה במנהלים שיזמו אותם. לדברי שפירא רוטציה "אוטומטית" מונעת צמיחת מנהיגות חדשה. מסיימי תפקידים ניהוליים פרשו לעמדות כוח, שאין בהן רוטציה, וממקומם הפריעו לממלאי תפקידי ניהול חדשים להתמודד וליזום שינויים.

המחקר קבע כי הרוטציה בתעשיה הקיבוצית בלמה צמיחת מנהיגות מהדור השני, אך לא מנעה שזכיות־יתר יתלוו ליתרונות הכוח של הצמרת ויעודדו את הנטיה לא "לחזור לאספסת". הצמרת דגלה ברוטציה ובשוויון למרות אי־הרוטציה של חבריה ויתרונותיהם מתפקידיהם בחוץ. תופעות אלו לא זכו ללגיטימציה, ולכן נוצרו קונפליקטים שגרמו נטייה לשמרנות. הביקורתיים עזבו, שואפי שינוי ותרו על תפקידי ניהול, ובהם כיהנו הנאמנים לצמרת ולקיים. האליטה איבדה מיכולתה להתמודד עם בעיות יסוד גם משום שיתרונותיה גרמו אובדן אמון ציבורי. צמצום אי השוויון, שגורמים תפקידים אלה, הושג למרות הסתייגויות צמרתה הוותיקה.

החוקר מציע לבחון אפשרות להוליך את שיטת הרוטציה לפי צורכת זמן בשיטה של רוטציה מותנית – תחלופה מתבצעת רק אם לא הושג אמון מיוחס יותר במבחן אמון ציבורי תקופתי.

שפירא מציין, כי המחקר מחזק את הביטחון בהשערה, שיש הכרח לממש את עקרון הרוטציה כדי שלקיבוץ תצמח מנהיגות אחרי ירידת המנהיגות המייסדת.

זכו בפיס

בהגרלת הכפיס של מפעל הפיס מס. 31/88 שהתקיימה ביום 4/08/88 זכו הכרטיסים הבאים:
בסך ־.250,000 + 16,668 ש"ח זכה המספר: 387176. בסך ־.15,000 + 1,668 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 87176. בסך ־.1,500 + 168 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 7176. בסך ־.150 + 18 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 176. בסך ־.15 + 3 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 76. בסך ־.3 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 4; 8; 6.
רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

אֶלְמֶקְס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

ליום ששי 5/8/88
שדה רב – האחד 3 תבנית לי – 5412518
פארם מרקט – יהודה הימית 61 – 822973
ירושלים
הר הזיתים – הר הזיתים – 287480
חיפה
קרית אליעזר – ככר מאירהוף 6 – 511707
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הרמה – בכנלסון 151 רמת־גן – 722271
בת־ים
בני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671

ליום שבת 6.8.88
תל־אביב
שדה רב – האחד 3 תבנית לי – 5412518
סיני – שד' ירושלים 70 – 822993
שדה רב – האחד 3 תבנית לי – מד"א – 5412518
סיני – שד' ירושלים 70 – 822993 – מד"א
ירושלים
בריטאות רוממה – הנ"ג 28 – 523191
התחנה המרכזית – יפו 234 – 520190 – מד"א
חיפה
נורדאו – נורדאו 13 – 664039
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רמת־גן – ביאליק 51 רמת־גן – 721514
בת־ים
מור – הגיבור ריין 20 בת־ים – 583360

אֶלְמֶקְס

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של כרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, כרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון בכספה 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 36 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־915999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קהילות לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 03־235922
קו פתוח לקשישים 03־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל: 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף
מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה ב' דחוף דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

משרד החינוך והתרבות
המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
המדור לקולנוע

פרסי שר החינוך והתרבות לבמאים ו/או תסריטאים בתחום הקולנוע לשנת תשמ"ט

על פי החלטת שר החינוך והתרבות יוענקו מדי שנה שני פרסים לבמאים ו/או תסריטאים בתחום הקולנוע – לעידוד היצירה. הפרסים נועדו לסייע ליוצרים להתפנות לשם כך משנת עבודה.

סכום הפרס יהיה שווה למשכורת שנתית נטו של מורה בעל תואר מ.א. בשיא הוותק.

המעוניינים להגיש את מועמדותם מתבקשים למלא טופס בקשה שניתן לקבלו במועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, רח' תל חי 3 ת"א, אצל הגב' אורה יבניאלי טל. 03־285413.

את הבקשות יש להגיש לא יאוחר מיום שישי ה־26 באוגוסט 1988.

הפסטיבל הבינלאומי הרביעי לתיאטרון בובות גן הפעמון ירושלים 13־20 באוגוסט

מכירת הכרטיסים המוקדמת החלה!

הפצת כרטיסים ראשית: "בימות", רח' שמאי 8 – ירושלים, טל: 228468, 221624, 240896, 234061; "קלעים", טל: 223746; "כתסאי", טל: 222831; "כרטיסטנד" בהר הצופים ובגבעת רם; בתל־אביב – "הדרן", טל: 248787; "קסטל", טל: 449645

מכירת הכרטיסים בגן הפסטיבל: בקופה הראשית ליד התיאטרון הקרון, החל משעה 09:30 ועד תחילת המופע האחרון, להוציא את השעות 13:00־15:00; וכן בכניסה לאולמות, 30 דקות לפני כל מופע

עליות במניות בצל החששות לפיחות

• עליות שערים במרבית המניות תוך שיפור באווירה וגידול בנפח הכספי • ציפיות לרווחים כספיים משופרים בחברות כים המלח, חברה לישראל, פורמרום, אגן, פריון ורבות נוספות • בשוק ההון מאמינים כי יתכן פיחות עוד לפני הבחירות

מאת שמואל רוזנבלום

שבוע המסחר הסתיים בעליות שערים תוך אווירה חיובית מאופקת וגידול בנפח הפעילות הכספית. ההודעות הצפויות על שיפור ברווחיות של חברות מובילות לנוכח המצב העכור במשק, בצירוף שמועות ותנבאי ידיעות על אפשרות לפיחות, תרמו לאווירה חיובית בבורסה. הקונים אתמול היו בעיקר מנהלי תיקים וסוחרים בצירוף מספר בנקים קטנים, המוכרים היו בעיקר באחריות מנהלי הקרנות הגדולות המסתגלות את הפעילות. השיפור בשני ימי המסחר האחרונים של השבוע עדיין רחוק מלבשר על שינוי מגמה של ממש בבורסה. כיום יותר מתמיד ברור כי רק ארוע חיצוני (פיחות, — עיסקת חבילה) עשוי להביא בעקבותיו לתמורה במסחר. מניות הבנקים שבהסדר זכו גם אתמול לביקושים ועליות שערים. טעם המשקיעים נוטה כיום בבירור לאפיקי השקעה דולריים. פעילות ערה במניות המשתנים בלטה כים המלח, חברה לישראל, סבע, פורמרום שעלו 2% ועד 4%. מניות הסנה +4%, כלל ישראל, יואל ותוספות ריכוז נמה עיסקאות מצומצם. עליות שערים במניות החופשיות בלטו בסוכר 9.6%, ביגור +8%, אלקטרה +5.6% תוך ציפיות לסאון נאה, פז השקעות +6.9% תוך פעילות ערה באחרונה, דלק נפט +10.1%, דנבאר +8.3%. ירידות הופיעו בקרטני 7.4%-, ליססקי 10%-, פולינגן 6%-. במרבית המניות החופשיות היתה התמורה הכספית דלילה. מניות אגן ופורמרום (6 מליון דולר רווח צפוי) ריכזו מסחר ער.

סיכום השבוע בבורסה – ירידות ועליות

שבוע המסחר החולף אופיין בהתנודדות שערים במתלכה. בתחילת השבוע נמשכה שחיקת המחירים בנפח מסחר דל ולקראת סוף השבוע נרשמה מגמה חיובית תוך שיפור קל בנפח העיסקאות הכספי. במהלך השבוע התפרסמו הערכות לשיפור חד ברווחיות חברות מובילות כים המלח, פורמרום, חברה לישראל ונוספות מה שתרם לשיפור האווירה. מבין מניות המשתנים בלטו השבוע במיוחד ים המלח והמפעלים הפטרוכימיים. במניות הקלילות יותר בלטו אלקטרה, רים, פז השקעות, אגן ונוספות. שינויי שער חדים בלטו במניות חופשיות בקונצרנים אופציה, חזיה, פרומאסבסט, חימן, מישנאל ומאיר עזרא אופציה. המניות הבנקאיות רשמו השבוע עליה מתונה.

תמן – הפסקת פעילות ספקולטיבית

באטאס, בעלי המניות של חברת תמן נמסר כי החברה תפסיק להתעסק בפעילות בורסאית ספקולטיבית ותתרכז בעיקר בתחום עיסוקה המרכזי. תמן, הנשלטת ע"י קבוצת משקיעים בראשות איש העסקים מוניה שפירא רכשה חבילות סמוכות גדולות במניות חברת „אטאס" ליצור חלבה. מניות אלו נרכשו בשערים שבין 2000-2500 בעוד שכיום עומדות המניות על קשר 500 נקודות בלבד. מתחילת 1988 ועד שלשום ירדו מניות אטאס בכ-74% לערך. תמן אינה מסוגלת למכור את השקעתה באטאס עקב השפל בבורסה גם במחירי השוק הנמוכים. תמן השתמשה באמצעים גדולים רבים לרכישת מניות אטאס מה שכנראה פגע בנזילותה הכספית. איש העסקים מוניה שפירא התעסק בספקולציות במניות נוספות שבשוק בצורה תלול כאותה מאושים, אמושתן, אודרע פריבס ורובנבין.

סקירת פעילים מקבוצת הפועלים

חברת „פעילים" לניהול תיקי השקעות פירסמה שלשום סקירה חודשית ללקוחותיה בנוגע לשוק ההון בחודש יולי 88, הערכות ציפיות והתחזית בשוק ההון.

להלן עיקרי סקירת פעילים המנית עם קבוצת בנק הפועלים –

שוק ההון

המניות החופשיות (ללא בנקים בזמרה) המשיכו גם החודש לרדת בשיעור ממוצע של 1.5% תוך שינויים בולטים במגזרים העצמיים. הירידות החדות ביותר היו בענף הטקסטיל 8.2% ובענף המסחר והשירותים 4.4%. לעומת זאת עלו מניות הנפט בשיעור 12.8%, מניות הבנקים למשכנתאות ב-7.3% ומניות הכימיה והפלסטיק בשיעור 4.7%. השונות הגבוהה במגזרים העצמיים מקורה במצב הכלכלי של החברות הנסחרות בענפים אלה, כפי שמשתקף בדו"חות הכספיים שפורסמו בחודש זה, בציפיות המשקיעים לתוצאות הדו"חות הכספיים הרבע-שנתיים למחצית שנת 88' שיתפרסמו בקרוב ובכן בציפיות להתפתחויות עתידיות בחברות אלו.

מבחינה כלכלית, ניתן למצוא כיום מניות רבות במחירים מעניינים להשקעה לטווח ארוך, על בסיס שווי שוק, הון עצמי מתואם, מכפיל רווחיות וקריטריונים אחרים, אשר יניבו בעתיד רווחים ריאליים נאים. לעומת זאת קיים החשש כי רמת השערים תרד עוד יותר בטווח הקצר ולפיכך ציבור המשקיעים והגורמים המוסדיים פועלים כיום בזהירות מצומצמת ביותר. בולטת הירידה במחזורי המסחר היומיים לשיעור מ-2 מליון דולר, אשר הגיעה לשפל של השנתיים האחרונות במחזור של 1.7 מליון דולר ב-28.7. יחד עם זאת, השוק נמצא כיום ברמת התייצבות במחירים הנמוכים אשר יחד עם המצטמצמות המסחר עשוי מבחינה סבירה להקדים מגמת עליה חדשה בעתיד.

להלן השינויים שחלו במדד המניות החופשיות מאז תחילת הירידות לאחר אפריל 1987 המפורטים בטבלה הבאה:

	חודש יולי 88	מתחילת שנת 88	מ-28.4.87
שינוי נומינלי	-1.5%	-28.7%	-49.2%
שינוי ריאלי	-2.1%	-34.7%	-57.2%

נתונים אלה מראים כי שוק המניות החופשיות איבד מעל שליש מערכו הריאלי מתחילת השנה וקרוב ל-60% מערכו בסוף אפריל 87. רמת השערים הריאלית נמוכה כיום מספר שנים אחורה בעוד שמצבן של רוב החברות שופר. ככל שחולף הזמן, מתגברות הציפיות לפיחות ומסתמנת האטה מסויימת במספר מגזרים במשק. כל אלה, בצירוף קשיים בקונצרנים גדולים, גורמים לריכוז השוק ולהתרחשות קנים סוכנציאליים.

אגרות החוב הצמודות עלו החודש בשיעור 0.5% כאשר בנק ישראל קלט היצעים ומנע גידול בתשואות לפדיון. נוסף לכך הפסיק הבנק את הנפקת אג"ח חדשות בסכום 598 מליון ש"ח. מרבית הסכום – 415 מליון ש"ח – גוייס באג"ח „שגיא" ל-6 שנים ברמת תשואות 4.4-4.5 (ברוטו) הגבוהות ביותר מתחילת השנה. בשליש האחרון של החודש הנפיק הבנק לראשונה גם אג"ח „גליל" ל-12 שנים בסכום 175 מליון ש"ח ובתשואה 4.9 (ברוטו). בחודשים הקרובים צפויים מחירים נמוכים ולפיכך שוק זה נמצא ברמה סבירה.

האפיקים הצמודים (מניות הבנקים שבהסדר ואגרות הנסחרות הצמודות למטבע) נהנו בתקופה האחרונה מהתחזקות הדולר בשווקי העולם, ומשינוי בשער הדולר של השקל. השינויים (באחוזים) בשערים היציגים ביום לשקל היו כדלקמן:

דולר אמריקני	ליש"ט	ין יפני	מרק גרמני	פרנק שוויצרי	פרנק צרפתי
0.84	1.27	1.08	-2.12	-2.48	-2.06

נתונים אלה מראים כי המטבעות האירופאים נחלשו ביום לשקל עקב החלשותם בעולם ביחס לדולר.

השינוי שחל באפיקים הדולריים בתקופה האחרונה מסוכם בטבלה הבאה, המוצגת על בסיס 31.12.87 = 100:

אג"ח במשלטלות צמוד	110.59	111.45	112.86	1.3%	0.5%
מניות בנקאיות בהסדר	106.73	111.81	113.55	6.4%	2.6%
שער יציג שקל בשם לדולר	1.5836	1.6228	1.6365	3.3%	0.8%
שער DM/ש	1.7267	1.8211	1.8498	7.1%	1.6%

הטבלה מראה בכלל כי התחזקות המניות הבנקאיות בהסדר אירעה בחודשים האחרונים עקב התחזקות הדולר בשווקי העולם, ואילו האפיקים הצמודים עלו לפני כן אף נמצא התייצבו בתקופה האחרונה עקב הציפיות למחירים נמוכים. נראה כי גורמים אלו ימשיכו להשפיע גם בתקופה הקרובה על אפיקי ההשקעה הדולריים.

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אה.ה. ש	23210				
מסגנות 1	944	585			-63.0
מסגנות 5	489	1280	-12	-2.4	-698
כללי לא בהסדר 1	14780	53.0	+400	+2.8	+212

בהסדר הצמדה ל-88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אידיבי ב"ד ל-88	116550	393	+1200	+1.0	+2040
אידיבי ב' ל-88	116500	1.0	+1150	+1.0	+72.0
אידיבי בב"א 88	698300		+2300	+.5	+10.0
איגוד 1 ל-88	86450	106	-250	-.3	-106
דיסקונט ב' ל-88	149300	10.0	+1887	+1.3	+78.0
דיסקונט א' ל-88	147650	15.0			
דיסקונט שה ב-88	17114	16.0	-736	-4.1	-16.0
מזרחי ש' ל-88	47550	514			+98.0
מזרחי ב' ל-88	47700	8.0	+200	+.4	+98.0
הפועלים מבכ ל-88	102897		-2100	-2.0	-1.0
הפועלים ש' ל-88	78810	645	+400	+.5	+2254
הפועלים ב' ל-88	78600	76.0	+150	+.2	+283
כללי א' ל-88	201900	8.0	+1600	+.8	+13.0
כללי ש"ה 7.7 ל-88	9500	559	-53	-.6	-869
כלל סמק ל-88	50140	921	+270	+.5	+3635
כלל 111 ל-88	17881	446			+342
מגזן הסחר 1 ל-88	66081	24.0			-26.0
מגזן הסחר 5 ל-88	33600	7.0	-100	-.3	-7.0

בהסדר הצמדה ל-89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אידיבי ב"ד ל-89	144601	37.0	+800	+.6	+20.0
אידיבי ב' ל-89	— לא נסחר —				
אידיבי בב"א 89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל-89	108300	21.0	+1387	+1.3	+65.0
דיסקונט ב' ל-89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל-89	186000	2.0	+2250	+1.2	+2.0
מזרחי ש' ל-89	59620	82.0	+420	+.7	+124
מזרחי ב' ל-89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל-89	98000	31.0			-6.0
הפועלים ב' ל-89	98800	16.0	+1299	+1.3	+46.0
כללי א' ל-89	250184	1.8	+1500	+.6	+51.0
בל"ל סמק ל-89	62500	150	+300	+.5	+23.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	18850	3.0	-700	-3.6	-8.0
לאומי משכנתאות ש	9150	93.0	+90	+1.0	+57.0
לאומי משכנתאות מ	9350 תב	10.0	+730	+8.5	+150
כרמל 1	177.0	200	+2.0	+1.1	+500
בנק כרמל אופ א'	77.5	21250	+1.5	+2.0	+36152
בנק כרמל ש"ה 3	91.5	23075	+1.0	+1.1	+18925

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מקרקעין ופיתוח

חברות להשקעה

נסחרות במט"ח

דלק ונפט

תעשייה

רשימה מקבילה

משתנים

אגרות חוב

שערי מטבע חוץ ביום 04.08.88

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.002	1.60	1.68	1.61	1.68	1.60	1.67	1.6269	1.6471	1.6298	1.6502	1.6269	1.6473	1.6388
1 מרק גרמני	+0.002	0.86	0.89	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8663	0.8771	0.8674	0.8782	0.8653	0.8762	0.8735
1 ליש"ט	+0.015	2.73	2.87	2.74	2.87	2.73	2.86	2.7820	2.8165	2.7854	2.8201	2.7811	2.8160	2.8044
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.25	0.27	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2570	0.2602	0.2575	0.2607	0.2568	0.2600	0.2590
100 ינים יפאניים	+0.004	1.20	1.27	1.21	1.26	1.20	1.26	1.2251	1.2403	1.2275	1.2426	1.2241	1.2395	1.2338
1 גילדן הולנדי	+0.002	0.76	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7687	0.7782	0.7684	0.7780	0.7678	0.7774	0.7734
1 פרנק שוויצרי	+0.001	1.02	1.07	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0389	1.0518	1.0398	1.0527	1.0405	1.0536	1.0462
1 כתר שוודי	+0.001	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2530	0.2562	0.2532	0.2564	0.2529	0.2561	0.2546
1 כתר נורבגי	—	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2400	0.2429	0.2397	0.2427	0.2393	0.2425	0.2409
1 כתר דני	—	0.22	0.24	0.22	0.24	0.22	0.24	0.2283	0.2311	0.2286	0.2315	0.2283	0.2312	0.2298
1 מארק פיני	+0.001	0.36	0.38	0.36	0.38	0.36	0.38	0.3671	0.3716	0.3677	0.3723	0.3670	0.3716	0.3696
1 דולר קנדי	+0.003	1.33	1.39	1.33	1.39	1.32	1.39	1.3503	1.3671	1.3509	1.3677	1.3495	1.3664	1.3586
1 דולר אוסטרלי	+0.004	1.24	1.36	1.27	1.36	1.27	1.36	1.3088	1.3251	1.3113	1.3276	1.3073	1.3236	1.3167
1 ראנד דרא"פ	+0.003	0.43	0.52	0.40	0.55	0.42	0.59	0.6627	0.6709	0.6639	0.6722	0.6615	0.6699	0.6671
10 פרנקים בלגיים	+0.001	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4096	0.4147	0.4152	0.4204	0.4144	0.4196	0.4172
10 שילינגים אוסטריים	+0.005	1.21	1.27	1.22	1.27	1.22	1.28	1.2341	1.2494	1.2368	1.2523	1.2362	1.2517	1.2427
1000 לירות איטלקיות	+0.003	1.15	1.22	1.15	1.22	1.16	1.24	1.1764	1.1910	1.1757	1.1905	1.1763	1.1911	1.1832
1 אקו (ECU)	+0.005	—	—	—	—	—	—	1.8083	1.8308	1.8100	1.8326	—	—	1.8204
1 דינר ירדני	+0.006	4.18	4.45	4.51	4.79	4.20	4.49	—	—	—	—	—	—	4.3264
10 לירות לבנוניות		—	—	0.09	0.10	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0475
1 לירה מצרית	+0.001	0.70	0.74	0.62	0.66	0.64	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6965

בעקבות הפגישה עם פרס:

חוזרים להתאמן בהפועל ת"א ביום א' ללא תנאים מוקדמים

מאת שמואל קליגר

חוזרים להתאמן. הפועל ת"א חוזרת מחרתיים להתאמן ללא תנאים מוקדמים, עם מאמן ועם מגדי הפועל ומתחילה את ההכנות הרשמיות לקראת העונה הקרובה – זו היתה ההודעה הדרמאטית שהושמעה של „קפטן" הפועל ת"א לשר החוץ שמעון פרס, מיד בפתיחת הפגישה אתמול בלשכת השר בירושלים, שבה השתתף גם מנכ"ל הפועל יצחק אופק.

הפגישה ארכה כ-45 דקות, והתנהלה באווירה חיובית. פרס שהבטיח להיות נוכח בנשף האליפות היה נינוח וגילה בקיאות במתרחש בהפועל ת"א. הוא אמר, שהוא מחשיב את הפעילות הספורטיבית של קבוצות הפועל – שיש בהן משום הזדהות עם ההסתדרות ועם תנועת העבודה. כמו כן, לדעת פרס פעילות ספורטיבית מהווה גורם חיובי לבלימת עבריינות ופשיעה.

עוד אמר פרס, כי אם ייבחר לתפקיד ראש הממשלה הוא יפעל ויתמוך להבטיח בסיס כלכלי להתפתחות הספורט בישראל.

מנכ"ל הפועל יצחק אופק אמר בפגישה, שהפועל ת"א היא אוניית הדגל של הספורט במדינה וצריך לעשות כדי להתגבר על המשבר וכי מרכז הפועל יהיה מוכן לתת ערבויות לצורך הלוואה למספר שנים לצורך שיקום.

מפגש משולש. שר החוץ שמעון פרס מארח את מנכ"ל הפועל יצחק אופק והכדורגלן הפועל ת"א משה סיני

„אני שהותי עם פרס ואופק ועם אנשים כאלה אני יוצא מעודד", אמר משה סיני מיד בתום הפגישה. ויש בדברים אלה יותר מרמז על מה שהתרחש „בפגישה", על נימת הדברים, האווירה ששררה בה ועל תוצאותיה המפיחות תקוות לעתיד.

רק באופן משני, אך לא פחות חשוב: שר החוץ הבטיח להשתתף ולתת את חסותו לנשף הזכייה באליפות הליגה הלאומית, שיהיה במהלך החודש ויהיה גם אירוע חגיגי וגם מנוף לגיוס כספים, שיסייע להיחלץ הקבוצה ממצבה הקשה.

שמעון פרס הבטיח, כי באמצעות עזרה הכלכלי אמנון גורבי יעניק הלוואה בסדר גודל של 300 – 400 אלף שקלים ויעמידם לרשות הפועל ת"א. מרכז הפועל יערוב מתוך ההכנסות הצפויות של הפועל ת"א בתקציבו במרכז הפועל. כמו כן יעשה מאמץ לבוא בדברים עם שלטונות מס ההכנסה להסדיר פריסה ודחיות לתקופה מסויימת.

התרגשות עוררה הודעתו של משה סיני, כי מתוך התחשבות במצב מוותרים השחקנים על מחנה אימונים בחו"ל. עוד אמר סיני שאם פרס נרתם לעזרת הפועל הוא משוכנע שיצליח בזה.

דורשים מהעבודה בת"א דיון בפרשיות „הפועל"

מאת סופר „דבר"

16 מחברי סיעת מפלגת העבודה במזכירות מועצת פועלי ת"א דורשים לערוך במוסדות המפלגה בת"א דיון על העשייה בהפועל ת"א ועל תפקוד ראשי מועצת הפועלים בפרשיות שהתגלו.

„אנו החתומים מטה, חברי מזכירות מועצת פועלי ת"א, מבקשים ממך לזמן ישיבה מיוחדת של סיעתנו במזכירות המועצה על מנת לדון במכלול הבעיות הקשות הקיימות במועצה", נאמר במכתב שנשלח למזכיר מחוז ת"א במפלגת העבודה, ח"כ אליהו ספיר.

„ידוע לך, כי המצב במועצת הפועלים בכל השטחים מתדרדר ומתחייב דיון מעמיק בסיעתנו. להשומת ליבך, כי בכל הקדנציה הנוכחית לא התקיים דיון על המצב במועצה, בניגוד למסורת שהיתה נהוגה בשנים עברו. כל כן אבקש לזמן ישיבת סיעה בימים הקרובים", נאמר בסיום המכתב.

את המכתב שלח חבר מזכירות המועצה, רפי לוי שצירף 16 חתימות של חברי הסיעה. רפי לוי אמר אתמול: „מה שקרה בהפועל ת"א מחייב דיון מעמיק במוסדות המפלגה והסקת מסקנות. לא נעבור לסדר היום על המתחולל בהפועל ת"א".

הוא גם שלח מכתב חריף לחברי מזכירות המועצה, שבו הוא טוען נגד הדיעות „מסולפות" לדיעתו, היוצאות מהמועצה לעיתונות.

בתחילת השבוע הביעה סיעת המערך במועצה אמון מלא בתוכי קאופמן וביתר נושאי התפקידים המרכזיים במועצה. 11 מחברי סיעת העבודה החרימו את הדיון, בטענה שביקשו לזמן את חברי סיעת העבודה בלבד ולא לערוך דיון בהשתתפות סיעות אחרות.

קאופמן טען, באמצעות דוברת, כי הבקשה היתה לזמן את סיעת המערך ואילו רפי לוי, מרדכי גרויבייך וחבריהם מעוניינים כי הם דרשו לזמן את סיעת העבודה.

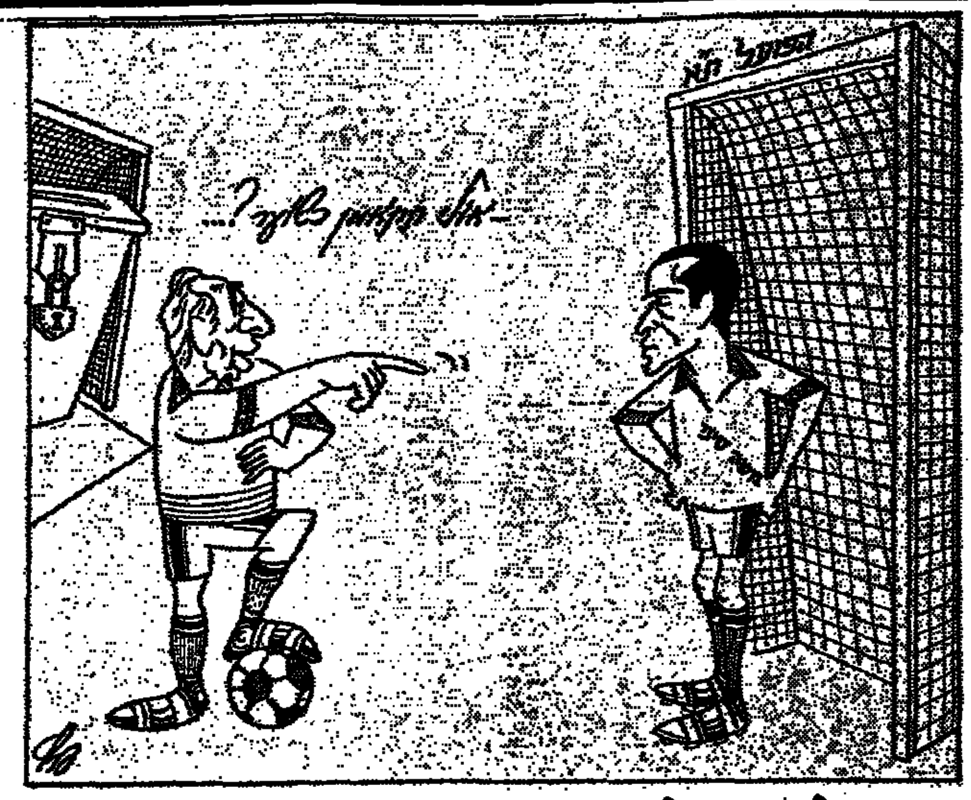

הצלחה למתאגרפי ישראל בהונגריה

שתי מדליות זהב ומדליות כסף, זה הוא השלל של מתאגרפי ישראל האולימפיים במפגש האיגרוף שנערך בעיר מאגאר בהונגריה בהשתתפות 86 מתאגרפים מפינלנד, מערב ומזרח-גרמניה, יוגוסלאויה, הונגריה וישראל.

יהודה ברחיים נטל את מדליית הזהב במשקל עד 48 ק"ג בנצחו שני יריבים הונגריים: קלפר באגו והראי באבר.

אהרן יעקבשווילי זכה אף הוא במדליית הזהב במשקל עד 75 ק"ג. אף הוא ניצח שני הונגרים תומאס אלקס וטאמר טורוק.

יעקב שמואל ניצח במשקל עד 57 ק"ג את שני ההונגרים יאנוס מוקאסה וסרג' בלואה אך לא התייצב לגמר מאחר שחש ברע ולכן נאלץ להסתפק במדליית הכסף.

הטניסאים הצעירים זכו בכל המדליות

טניסאי ישראל הצעירים נטלו את כל מדליות הזהב בטורניר הטניס הבינלאומי במערב-גרמניה, בו נטלו חלק 64 טניסאי נוער.

אבי פרלמן זכה בתחרות לגילאי 16 כשגבר בגמר על המשתתף האי כהן 2:6, 6:7. בין הבנות ניצחה בגיל זה לימור את מרי דרוש 4:6, 3:6.

בגילאי 14 ניצח בגמר דקל סלוקר את עדן שורץ 2:6, 6:2, 6:7.

ובין הבנות גברה לימור גבאי על גלית וינגר 6:3, 1:6.

נערות 18: ישראל גברה על מצרים

בטורניר המלכה לנערות עד גיל 18 הנערך בספרד גברה אתמול נבחרת הנערות של ישראל על נבחרת מצרים בשיעור 0:3.

יעל סגל גברה על אלופת הנוער המצרית 0:6, 2:6. את המשחק השני השיגה חגית אחיון ואת השלישי נטלו השתיים במשחק הזוגות.

בלום הודח ע"י הצ'כי שמיד

הטניסאי גלעד בלום הודח אתמול בסיבוב השני של הטורניר בקיצבוהל, אוסטריה, ע"י הצ'כי תומאס שמיד בשלוש מערכות 7:5, 3:6, 6:2.

בלום נמצא בתחרה טובה. יותר עינן, הגיע בסיבוב השני גם הארגנטיני גיידון ויאלס שנוצח ע"י האן אוזלייר מספרד 7:6, 6:1.

בסיבוב השלישי: תומאס מוסטר מאוסטריה גבר על קלאודיו פיסטולסי 4:6, 1:6 וקנט קרלסון השוודי ניצח את הספרדי סרג'יו קאסל 2:6, 2:6.

באינדיאנאפוליס: ג'ימי קונורס גבר על פיטר אלדריץ' מדרום-אפריקה 2:6, 0:6 וחבר ג'ון מקנרו ניצח את דאן קאסידי 6:7, 1:6. בראד גילברט גבר על ג'ימי בראון 6:7, 4:6.

במאן וייני הודיעה השבוע הטניסאית טרייסי אוסטין על שובה למגרשים לאחר היעדרות בת ארבע שנים. אוסטין היתה ילדת פלא וזכתה פעמיים באליפות ארה"ב הפתוחה בתחילת שנות השמונים. במשחקה הראשון בזוגות נוצחה יחד עם רובין וייט ע"י נגלסאן ואורדנסקה 7:6, 6:1.

מחר מחזור גביע בגרמניה

שני מחזורים לאחר פתיחתה יוצאת מחר הליגה הגרמנית לפגרה שתנוצל לטובת הגביע. שמונה קבוצות מהליגה הראשונה ישחקו בינן לבין עצמן. המשחק המרכזי יפגיש את האלופה ורדר ברמן עם האנובר. לחלק מקבוצות הליגות הנמוכות וליגת החובבים תנתן הזדמנות להפוך לסינדרלות.

מחזיקת הגביע איינטרכט פרנקפורט יוצאת למשחק חוץ בוולפסבורג בשעה שמחזיקת גביע אופ"א באייר לברקוזן, עם מאמנה ההולנדי ריינוס מיכלס, תתארח אצל ארלנגן. המוליכה שטוטגארט תתמודד נגד אוספינגן.

קבוצות הכדורסל נערכות לפתיחת העונה

הלאומיות של מכבי ישלטו בצמרת ושל הפועל יתמודדו בחלק התחתון

מאת משה כהן

קבוצות מכבי בליגה הלאומית בכדורסל ישלטו כנראה ללא עוררין בצמרת הטבלה ורוב קבוצות הפועל בליגה הבכירה יאלצו להתמודד בחלקה התחתון של הטבלה. זאת המסקנה העיקרית מבדיקת מצב קבוצות הפועל לקראת העונה העומדת בפתח.

עונת המלפפונים לא היטיבה עם רוב קבוצות הפועל בליגה הלאומית. חלק מהקבוצות נקלעו למצוקה כספית, שלוותה בשערוריות כספיות מרהיבות ולחלק אחר לא היו משאבים כספיים כדי להכין סגל שחקנים טוב לקראת העונה.

מבין קבוצות הפועל רק חולון וירושלים היו נקודות אור. חולון תמיד מצליחה לשמור על איזון תקציבי וראשי הקבוצה מדהימים כל שנה מחדש. אמנם בשנים האחרונות לא הצדיקו שחקני הרכש היקרים את רבבות הדולארים שחולון נתנה להם, אבל מיסקה לפרוזן, מאיר מאוד וחבריהם מאמינים שהשנה ייפרצו סוף סוף השערים.

ינתן דלול, ארל ויליאמס, ישראל אלימלך, שמואל זיסמן ושני שחקני חיזוק טובים בחולון מסוגלים לשבע את הקהל החולוני. אבל לדעתי, חולון אחרה במקצת את הרכבת. אם הסגל הנוכחי היה עומד לרשותה בעונה שעברה, יתכן שכל המאבק על כתר האליפות היה נראה אחרת.

אולם, את מכבי ת"א קשה לתפוס במשך שנתיים. עם המספנסים למטה. רק בקבוצה הלכו על גדול וביצעו רכש שחקנים, מרכים שלא מותיר לחולונים שום סיכוי להתמודד על האליפות. מאיר מאוד הודה בכך כשאמר: „הפועל חולון תשאף להגיע לגמר הפליי-אוף. מכבי תזכה באליפות ללא קושי מיוחד".

מזרחי ישן בשקט

במצב זה יכול שמעון מזרחי לישון בשקט וכבר לחשוב על משחקי חצי הגמר והגמר במסגרת גביע אירופה לאלופות. למעשה, המאבק על האליפות הוכרע עוד לפני שהחל. אמנם בספורט הכל אפשרי, אבל קשה להאמין שמכבי ת"א עם סגל מעולה של תשעה שחקנים תתקשה לזכות בפעם ה-20 ברציפות בכתר האליפות.

מכבי גם תזכה מהעובדה שהפועל ת"א עמדה על סף פירוק. אברהם פלדה מנסה בימים האחרונים לבנות קבוצה חדשה, אבל ללא מרסר, זלוטיקמן ושאנס לא יהיו ל„אדומים" סיכויים בצמרת הטבלה. חיים זלוטיקמן, שחלם על זכיה באליפות, גנז את החלום ואמר במרירות: „אם היו משאירים את הסגל הנוכחי היינו זוכים בסופו של דבר באליפות".

זלוטיקמן קרא היטב את המפה והבין שלהפועל ת"א לא יהיו השנה הרבה מניות לבחירה. במקרה הטוב תצליח הקבוצה להגיע לשלב השני של משחקי הפליי-אוף ועל רקע מה שקרה במהלך החודשים האחרונים הדבר יחשב להישג.

מנג'ר שטיינייק ממכבי

את נקודת האור השניה אחרי הפועל חולון מהווה הפועל ירושלים. עם מנג'ר הרכש ממכבי, רוני שטיינייק הולכת ומוקמת בעיר הבירה קבוצה טובה שבהחלט מסוגלת להעניק לחובבי הכדורסל בעיר תחרויות מעניינות. לדעתי, ירושלים תדורג בתום העונה בחלקה העליון של הטבלה.

בהפועל גליל-עליון קפאו כנראה על השמרים. שיכורי נצחון מהזכיה בגביע המדינה מיהרו ראשי הקבוצה להשאיר את הסגל הנוכחי ולמעשה הם כמעט לא חוללו שינויים משמעותיים. כטיב מאלוביק הצטרף לגליל, אבל לא הוא השחקן שמסוגל לחולל מפנה. הגם שראשי הקבוצה לא השקיעו ברכש שחקן זר בעל שיעור קומה בין הימים והלילות שוים עשו למען השארתו של כולי קפודין בקבוצה.

קפודין זכה עם הגליל בגביע המדינה, אבל לפתע הוא קם וביקש להצטרף למכבי ת"א (ובעצם מזהיר אמר זאת באופן רשמי). ראשי הגליל הפכו עולמות כדי לשנות את החלטתו של השחקן הצעיר ואפילו אלוף פיקוד הצפון התפנה מעיסוקי הבטחון למען השארת קפודין בגליל. יתכן שקפודין הצליח בגליל, אבל בחיים ובספורט בפרט קיים העקרון של הכבוד העצמי וזה לא היה בבבקצא ביסוסי אצבע הגליל.

גליל-עליון תצליח להתברג שוב בחלק העליון של הטבלה, אבל קשה להניח שהקבוצה האפשתנים יצליחו לשחזר את הזכיה בגביע המדינה. הרבה יהיה תלוי בגורלו של גרג הנפלד. נכון להיום, נראים סיכוייו להשאר בגליל – קלושים. בלעדיו, תהיה זאת קבוצה שונה וחלשה יותר.

בינוניות עם זוזו

הפועל חיפה עמדה על סף פירוק ורק בשבועות האחרונים התחיל משהו לזוז בקבוצה. אם יעקב שלזינגר היה מוכן להמשיך בניהול הקבוצה כבר בתחילת הפגרה. הוא היה בהחלט מסוגל לבנות קבוצת צמרת טובה, אבל חובות העבר גרמו לשלזינגר היסוסים. הלחצים עשו את שלהם ובימים האחרונים הוא חזר לתמונה. חיפה כבר החתימה את פנחס זוזו, אבל בכל מקרה, מדובר בקבוצה בינונית למדי.

בהפועל איתן/גבת מקווים שהחזרה ההולנדית של השחקנים והאחדים תאפשר לקבוצה להקבע יותר בלאומית. גבת לא מסוגלת כנראה להתחרות בתשלומי הענק של רוב הקבוצות. ראשי הקבוצה נפגשו עם כמה כוכבים ישראלים פנויים, אבל דרישות השכר שלהם הבהילו אותם. בסופו של דבר החליטו בגבת להתבסס על הקיים. עופר יעקובי חותם בקבוצה, אבל זאת לא העברה משמעותית. גם בנושא שחקני רכש לא מתכוונים בעמק ללכת על גדול ומתפללים להשארות בליגה הלאומית בעזרת רוח לחימה בלבד. קשה להאמין שהאפטנות תגבר על השחקנים היקרים תוצרת חוץ. הרי שם המשחק בכדורסל הישראלי הוא – כסף.

ראשל"צ פנים לצמרת

מבט חטוף על קבוצות מכבי ואליצור צריך להדאיג את קברניטי הכדורסל בהפועל. על מכבי ת"א מיותר להרחיב. מכבי ראשל"צ עם מיקי, זלוטיקמן ועוד שחקנים בעלי שיעור קומה פותחת את העונה עם הפנים לצמרת הטבלה.

מכבי ר"ג תשמור ללא קושי לפחות על מעמדה כקבוצת מרכז טבלה. אליצור נתניה נחלשה במקצת, אבל על התחתית לא חושבים בעיר היהלומים. אליצור רמלה נחלשה אף היא, אבל לא בצורה משמעותית. מכבי חיפה תתברג ללא קושי במרכז הטבלה.

במרכז הפועל מודעים כנראה לסכנה לטווח ארוך. בקצב הנוכחי תוך שנים ספורות תעבור השליטה בליגה הלאומית לרשות מכבי ואליצור.

ועדת הסקר המנויים של הפועל שוקדת בימים אלה על הבנת המלצות לפתרונות הדישה בנושא הכדורסל בהפועל. אולם, הנערכה הוברעה לבעיה כאשר „חברינו" הוליסו לפני חצי שנה על הכשר התרת שיתוף שני שחקנים זרים.

לבן מרסר מאדום לצהוב

אוזן מבאר-שבע הורשע בתקיפה

כדורגלן הפועל באר-שבע, אלי אוזן (25), הורשע ביום ה' בבית משפט השלום בבאר שבע בתקיפתו של גזבר הקבוצה, שרלי בנישתי.

התביעה טענה, כי התקיפה ארעה לפני שנה וחצי בקירוב, כאשר בשעת ערב נכנס אוזן למשרדו של בנישתי במועצת פועלי באר-שבע ואיים לפגוע בו, בבני משפחתו ולשרוף את ביתו של הגזבר. לאחר מכן הוא אף היכה את הגזבר בפניו.

ביום ה' סיפר אוזן לנשיא בית משפט השלום, השופט יוסף רבי, שהדבר אירע בשעת כעס. לדבריו, לא כיבד הבנק צ'קים שנתן לו הגזבר כשכר עבודה וכשהגיע לבדוק את העניין איתו, הוא התפרץ בכעס ותיגרר לאלימות. הוא הוסיף, שסבר למרות תיווך יו"ר הפועל באר-שבע בינו לבין הגזבר, הנאשם הגיש לבנישתי זר פרחים ונערכה ביניהם סולחה.

השופט יוסף רבי קיבל את הודאתו של הכדורגלן באשמה והרשיע אותו בדין. השופט ציין, שעצם העמדתו של אוזן לדין, יש בה משום ענישה וכי היה זה מיקרה חד-פעמי. יחד עם זה, הוסיף השופט, ראוי להבהיר לנאשם שאין זו הדרך לפתור סכסוכי עבודה ולכן הוא גזר על אוזן תשלום קנס של 250 ש"ח וכן חתימה על התחייבות של עוד 500 ש"ח שלא יחזור על מעשיו בעתיד (עתי"ם).

9 מליון דולר עלות טקס הפתיחה בסיאול

תשעה מיליון דולאר – זוהי עלותו של טקס פתיחת המשחקים האולימפיים בסיאול. הטקס יערך ב-17 בספטמבר ויחזו בו 70,000 צופים, להוציא כמובן את אותם מיליונים שיראו אותו בעד מסכי הטלוויזיה. הועדה המארגנת של המשחקים החליטה לקיים עוד שתי חזרות עם קהל כדי לאפשר למספר גדול האפשר של צופים לחזות בטכס.

טקס אחר יערך ב-14 בספטמבר שלושה ימים לפני הטקס הרישמי השני ב-8 באוקטובר, שישה ימים לאחר נעילת האולימפיאדה.

● שני אורחים מהולל צפויים בטקס הפתיחה של משחקי סיאול. השניים הם האסטרונאוטים הסובייטיים אלכסיי ליאונוב, הקוסמונאוט הראשון שטייל בחלל ועוד אחד ששמו טרם נמסר.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5103.86	5067.36
אבקה	344.75	338.04
אגוז	288.76	283.21
אגם	111.77	109.57
אדיר	1920.42	1882.64
אדום	143.96	141.16
אמיר	175.71	174.48
אור	456.04	452.85
אורין	130.12	127.53
אורלי	313.66	311.57
אורן	858.68	841.88
איל	5731.55	5619.29
אירים	5715.90	5639.19
איתן	843.18	826.44
אלון	686.91	672.95
אלמג	702.73	689.05
אנליסט		
אנ"ת	109.86	108.32
אנליסט		
בבישה	100.48	98.08
אנליסט		
ברית	85.37	83.28
אבסר	88.72	87.36
ארז	272.69	267.36
אש	123.80	120.28
אשל	192.57	188.79
אתגר	79.66	78.12
אתרוג	279.48	276.76
בדולח	140.49	137.79
ברוש	521.14	511.01
ברק	456.40	447.21
בריכת	—	—
בכיס	1631.29	1599.75
בנע	122.36	120.61

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	487.63	478.27
גיא	111.97	110.35
גל	3174.59	3112.89
גלית	713.97	705.17
דובדבן	337.64	334.37
דוכיפת	512.55	502.57
דולב	272.99	267.35
דורון	155.15	152.23
דגן	296.72	291.35
דליה	609.36	598.80
דרור	320.22	314.43
דקל	323.40	317.13
הדס	395.85	391.25
הילה	438.15	436.17
הוד	597.51	587.10
הדר	118.64	116.96
זיו	146.98	144.90
זינוק	99.37	97.31
זיק	74.32	72.50
זמיר	386.54	378.99
חזית	184.16	182.10
חלופין	155.92	155.51
חלמיש	223.22	221.74
חן	162.15	162.15
חסד	127.11	124.32
טל	6753.21	6659.00
יובל	494.16	484.74
יהלום	159.51	156.46
יהודית	360.61	357.85
יערה	487.37	477.94
כוכב	267.58	262.35
כל	137.37	134.71
כלנית	664.34	652.71
כספית	294.15	292.00

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	—	—
כתר	1236.53	1218.53
להב	4873.35	4779.06
למסקע	135.71	134.84
לפיד	278.36	272.95
לקט	2101.08	2058.72
לשם	416.25	413.46
מבטר	1489.24	1461.14
מגמה	4284.58	4246.47
מגד	291.21	287.87
מגוון	3944.33	3908.39
מזר	1468.87	1447.84
מורן	860.78	850.26
מסה	26724.21	26311.70
מישר	1135.75	1115.92
מכלול	87.78	86.10
מעוף	4596.45	4502.89
מעיין	784.09	769.41
מקשה	418.35	415.37
מרווח	134.94	134.48
מרום	1476.75	1449.09
נגה	156.73	154.46
נוף	251.25	249.43
נטע	426.30	419.74
נילי	120.58	118.81
סביון	643.93	632.13
סגולה	149.69	146.73
סלע	489.48	486.76
סנונית	389.61	378.10
סער	363.82	358.75
ספיר	180.89	180.42
עדיף	353.40	346.93
עידית	743.94	738.43
עידן	534.14	526.57

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עבר	121.45	118.89
עוז	2272.17	2255.91
עצרוני	549.68	538.95
ערמון	127.34	124.91
פאר	1616.78	1585.19
צבר	576.14	564.75
צופית	484.34	474.85
צוק	136.12	135.79
צייד	1239.02	1214.29
צליחה	519.26	511.82
צמרת	159.87	158.69
צרה	109.91	108.47
קלע	169.93	169.08
קשת	113.91	111.72
רבית	16670.58	16550.00
רימון	143.59	145.34
רקפת	909.71	894.88
רשף	458.86	449.42
שביט	494.93	485.55
שהם	380.96	377.48
שחף	107.30	105.11
שירה	453.17	449.53
שמיר	446.11	437.40
שנהב	617.89	608.56
שסק	634.46	622.26
שקד	196.14	192.52
תאנה	238.40	236.07
תדהר	499.43	496.94
תירוש	605.43	598.90
תנופה	109.47	107.27
תפוח	277.62	272.26
תמנה	214.26	212.72
הדרים	119.89	117.60
הספרי	571.21	566.29

לוגאניס עשור ההישגים יחלף אחרי סיאול את המקפצה בבמה

מאת שמואל טל

רון אובריאן לא עשה את גרג לוגאניס למה שהוא היום, אולם הוא סייע לו להגיע לשם. במשך 11 שנים, אימן אובריאן, איש נמוך-קומה בעל פני פנים רציניות, את אחד מגדולי הקופצים למים בעולם.

הוא ראה אותו גולש למים מהמקפצה כבר עשרות אלפי פעמים, והוא גם אחד היחידים בעולם היודע כיצד הגיע תנינו לשלמות שכזו.

„רקדן, איני בטוח אם היה זה נורייב או ברישניקוב, צוטט פעם כאומר, „ריקוד יוצר את האשליה שאינך עושה מאומה" אומר אובריאן. „זה בדיוק מה שעושה גרג בקפיצתו מהמקפצה. כשהוא עושה זאת זה נראה כאילו לאמר יד".

לאנשים הנושאים עיניים אל המגדל בגובה 10 מ' נותר לומר רק מילה אחת כשהם רואים את לוגאניס בפעולה: „נהדר".

חבריו ויריביו למקצוע, כולם מלאי התלהבות ממנו ומביצועיו. הם כולם מפרגנים לו למרות שלמעשה הוא חוסם בפניהם מזה שנים רבות את האפשרות לטפס לפיסגה ולמדליות הזהב.

אחרי סיאול יפרוש כנראה לוגאניס סופית מהבריכה. הוא יהיה בן 28 ובגיל זה צריך לחפש אפיק אחר לחיים. אבל קודם לכן לפניו משימה חשובה. להוסיף עוד שתי מדליות זהב לאוצרו העצום. לוגאניס עצמו לא יודה כי הוא למעשה מועמד בטוח לזכיה, אולם מרבית הסובבים אותו, אם לא כולם, בטוחים בכך.

אם יצליח גרג לוגאניס במשימתו ויזכה בבטחון כפול בקפיצה ממקפצה בגובה 3 מטרים וממגדל בגובה 10 מטרים, זה יהיה שחזור מושלם של הצלחתו מלפני ארבע שנים באולימפיאדת לוס אנג'לס. הוא יהפוך בכך לספורטאי השני בהיסטוריה האולימפית שיזכה בשתי מדליות זהב, בשתי אולימפיאדות רצופות.

קדמה לו בת-ארצו פטרישיה מקורמיק שזכתה בבצעותנת כפולים בהלסינקי 1952 ובמלבורן 1956. (אגב למקורמיק קמה יורשת כרמות בתה קלי שנטלה מדליית כסף בלוס אנג'לס).

לוגאניס אמר לפני זמן קצר כי זהו הקיץ האחרון של תחרויות עבורו. הוא אמר אותם דברים לפני ארבע שנים, אולם בסופו של דבר חזר בו מהודעתו והמשיך לקפוץ ולהתחרות.

הפעם הוא כנראה „מתכוון למה שהוא אומר. הרבה פעמים הוא ניצב על המגדל ומתבונן באופק לפני שהוא מפנה מבטו למים. הוא רוצה קריירה של שחקן ורקדן. אחרי סיאול „יוכל לממש את חלומותיו. למרות שהוא אוהב מאוד את הצלילה הוא שוב מצפה בכליון עיניים לטקס הסיום של משחקי סיאול, כדי לפתוח דף חדש בחייו.

בינתיים שומר מאמנו רון אובריאן על לוגאניס ועל אימוניו ומשגיח עליו לבל ישגה בחלומות. „הוא ממשיך לומר לעצמו שהוא אוהב את הקפיצות" מספר אובריאן, „והוא אמנם אוהב אותן אך זה לתקופה של עוד מספר חודשים בלבד".

באוקטובר אשתקד, לאחר שנטל חלק בתחרות ריקוד, קיבלו חבריו את פניו בהנפת כרטיסים עליהם הציון – בדיוק כפי שזה מתבצע בבריכה. כולם העניקו לו את הציון 10.

הקריירה של גרג לוגאניס כקופץ למים היא ארוכה מאד יחסית. כבר במונטריאול 1976, בהיותו בן 16, נטל מדליית כסף אחרי האיטלקי המפורסם קלאוס דיביאסי. אחרי המשחקים פרש האיטלקי ולוגאניס טיפס לפיסגה. הוא החמיץ מדליות ב-1980 בגלל החרם על משחקי מוסקווה, אולם לא נואש וזכה בהם כאמור בלוס אנג'לס.

בנוסף למדליות האולימפיות הוא נטל גם תשע פעמים את תואר אלוף העולם וזכה ב-43 תוארים לאומיים. הוא הקופץ למים היחידי בעולם שזכה בציון המושלם – 10 נקודות מידיהם של שבעה שופטים בתרגיל בודד. בהמשך הפך הציון 10 לציון רגיל עבורו.

אבל גם אצל קופץ מושלם כמוהו קורות טעויות. לפני שנתיים בפורט לאודרדייל החליקה רגלו על המקפצה במהלך תרגיל מסובך והוא נפל למים. הוא לא זוכר מאומה מאותם רגעים ואיבד את הכרתו, אך התאושש במהירות וחזר לקפוץ עוד באותה התחרות.

יריביו של לוגאניס מצפים למעידתו בסיאול. הם יודעים כי בקפיצה ממקפצה לא יוכלו לו. תקוותם לבצע בקפיצה מהמגדל, שם לא יוכל לנצל את כשרונו להתרומם גבוה. לוגאניס כמובן לא יוותר בקלות. „בכל פעם שאני רואה את יריביי מבצעים ביצועים מרהיבים אני נדבק לאמביציה ומשפר עוד יותר את קפיצותיי" הוא אומר.

דבר אחד בכל זאת מטריד את לוגאניס. העובדה שיריביו מוצעים שהוא בלתי מנוצח. „כשאנשים אומרים שאני בלתי מנוצח זה מטריד אותי. אני תמיד עלול להפסיד. לעולם איני יודע כיצד אקפוץ. תמיד ישנו אותו סימן שאלה קטן. האם אוכל לעשות זאת בצורה מושלמת? זה לפעמים משעשע כי לעולם אינך יודע כיצד זה יסתיים עד אחרי הקפיצה".

יזכה או לא יזכה במדליות, אחרי ה-2 באוקטובר יהיה זה עולם הבמה שיזכה בכוכב חדש, אחד הרגיל להיות תמיד בפיסגה.

גרג לוגאניס – מהמקפצה היישר אל הבימה

אוסקר והורטנסיה העלו את ברזיל על מפת הכדורסל

המטרה סיאול

הורטנסיה מארקארי – גם יפה וגם קולעת

מאת שמואל טל

הכדורגל הוא הספורט הדומיננטי בארץ הקפה והסמבה – ברזיל. אומרים שאין גדול מהכדורגל הברזילאי להוציא את המוכר הלאומי, אולם מסתבר כי הכדורסל מתקרב בצעדי ענק לעבר הפיסגה. ואם תימשך ההתקדמות המהירה הזו יש סיכויים סבירים שכדורסלני וכדורסלניות ברזיל יגברו על האמריקאים בסיאול.

האפשרות הזו קיבלה חיזוק משמעותי אחרי משחקי פאן-אמריקה באינדיאנפולוס בקיץ שעבר. מידענו אוסקר שמידט קלע אז 46 נקודות, מהן 35 במחצית השניה ושבר את השליטה המוחלטת של האמריקאים. לברזיל היתה זו מדליית זהב ראשונה בטורניר בין לאומי מאז 1971.

הברזילאיות זכו באותם משחקים במדליית הכסף. האחראית הישירה להשג זה היתה „מלכת הסלים" של הטורניר, הורטנסיה מארקארי היפיפיה.

ההישגים האלה הקפיצו את ברומטר ההתעניינות בענף ובתוך שנה נוספו 20 קבוצות חדשות לליגות השונות.

השניים, אוסקר בן ה-30 והורטנסיה בת ה-28, הם המילה האחרונה בכדורסל הברזילאי. השניים הפכו לאידיאל בארצם. אוסקר הוא התינוק המגודל של הנבחרת. הוא אלרגי למשחק הגנה ומאידך קולע מכל מצב ובדרך כלל בהצלחה.

כישור הקליעה של הורטנסיה ונבונותה על הפרקט וכשרון מנהיגותה הפכו אותה לספורטאית המפורסמת ביותר בארצה. ב„פלייבוי" הברזילאי של חודש פברואר בכל הדמויות.

חובבי הכדורסל בארץ מכירים... וזכתה לכתבה בת 10 עמודים כולל כמובן תמונות עירום. „איני רואה שום דבר שלילי בעירום – הגיבה אחרי הופעת תמונותיה בעיתון – להיפך אני חושבת שזה סייע לשנות את דעת הקהל על שחקניות הכדורסל והאתלטיות בכלל. רציתי להוכיח להם שאנו נשיות ומושכות ואין לנו תדמית גברית כמו שכולם חושבים".

מאריה-הלנה קארדוסו, מאמנת הנבחרת הברזילאית מצדדת בתגובתה: „איני חושבת שיש אשה בברזיל שעשתה יותר, לא רק עבור הכדורסלניות אלא עבור הנשים בכלל יותר מאשר הורטנסיה. היא הוכיחה לנערות הצעירות שאפשר לעסוק בספורט ולהישאר נשית".

כמו מרבית חברותיה לנבחרת הורטנסיה היא קטנה, מהירה ובעלת תחבולות למרות קומתה 1.72 מ' לא מצליחות שומרות גבוהות ממנה לעצרה. היא לא נבהלת ממאבק על כדורים חוזרים ואבודים ומנצלת את מהירותה לצאת להתקפות מתפרצות.

היטב את אוסקר שמידט. הוא משחק בליגה האיטלקית והופיע בארץ במסגרת גביעי אירופה. אחרי משחקי פאן-אמריקה הוא מוכר גם לאמריקאים. העוזרת הראשית שלו באימונים היא אשתו כריסטינה. היא מגיעה כל יום לאימון ומוסרת לו את הכדורים אותם הוא זורק לסל. „זה קורה 500 פעמים בכל אימון" הוא מתאר ומוסיף בצחוק „לכן גם התחתנתי איתה".

למרות הצלחותיו ויכולתו הגבוהה מסרב אוסקר (2.04) להצטרף לאנ.בי.אי. „כדי לשחק בארה"ב אתה חייב להיות כוכב. אם אינך כוכב הם מתעייפים ממך ושולחים אותך לקצה השני של המדינה".

התעניינותם של האמריקאים באוסקר גדלה כאמור בעיקר אחרי המשחקים באינדיאנפוליס. הוא קלע 53 נקודות בחצי הגמר נגד מקסיקו ואחר כך סייע לנבחרתו למחוק פיגור של 20 נקודות נגד האמריקאים. בסוף הטורניר הצטבר במאזנו 246 נקודות – יותר מכל כדורסלן אחר בטורניר.

לאוסקר יש סיפור נחמד על הדרך בה למד לשמור. הוא ידוע כמובן שוקולד מושבע. באחד ממחנות האימונים רכש מאמנו בנבחרת אזי וידאל את כל חפיסות השוקולד בחנות היחידה באיזור והבטיח להעניק לו חפיסה על כל ריבאונד הגנה שילכוד, כל כדור שיגנוב, וכל חסימה שיבצע. עד מהרה התמלא חדרו של אוסקר בשוקולדים רבים. אבל הטינה שלו לשמירה לא עברה. האמירה הזו מסכמת את הנבחרת הברזילאית: צבעונית, אמוציונלית תוקפנית ולעתים חסרת אחריות. ואומר על כך המאמן וידאל: „אתה חייב לשחק עם הכלים העומדים לרשותך. אנחנו מתכוונים לשחק משחק התקפי".

הכדורסל נחשב בברזיל כספורט של המעמד הגבוה מפני שהמגרשים העומדים לרשות השחקנים הם בדרך כלל במועדונים פרטיים. מרבית הברזילאים כמובן לא יכולים לעמוד בדרישות מועדונים אלה. גם אוסקר והורטנסיה לא באו ממשפחות עשירות, אך זכו להתקבל למועדונים בזכות כשרונם הגדול. רבים וטובים כמעט כמותם נשרו בדרך בגלל מצבם הכלכלי.

מכל מקום, למרות שמבחינה לוגית נראית הנבחרת הברזילאית בלתי מסוגלת לגבור על נבחרות כמו אלה של ארה"ב או ברה"מ, מאמינים ראשי הענף במדינה זו ביכולתם לנצל את אהבת המשחק ורוח הקרב של השחקנים והמאמנים כדי לחולל את ההפתעות ולחזור הביתה עם הזהב, לאחר שכבר זכו בשלוש מדליות ארד.

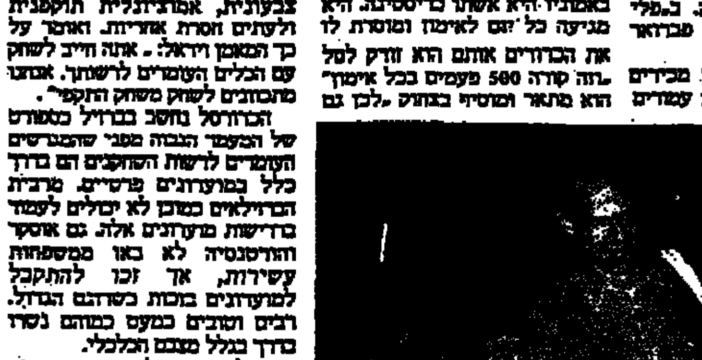

אוסקר שמידט – צלף בחסד השונא לשמור

الأمل

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

מנהלים בע"מ
איוש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באזליה 12, ת"א 65241 טל. 660728 03 ת.ד. 4665 ת"א 61040

לחברה ידועה בהקף ארצי
דרוש
קצין בטחון ראשי
אחריות על כל נושאי הבטחון במשרדי החברה ובמתקניה, הפעלת צוות עובדים גדול, קשרים עם גורמים בכירים בחברה ומחוצה לה.
מועמד מתאים יהיה בעל נסיון עשיר בנושאי בטחון, מלוי תפקידים בכירים בצבא או במשטרה בנושאי בטחון – יתרון.
מלוי התפקיד דורש מאמץ רב, שעות עבודה רבות ונסיעות ברחבי הארץ.
מקום העבודה – אזור המרכז.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665 תל־אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD. EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

לחברה גדולה באזור המרכז
דרוש/ה
חשב/ת שכר
★ ניסיון של 5 שנים לפחות בניהול מערכות שכר ממוחשבות.
★ יכולת עבודה עם צוות עובדים.
★ נכונות לעבודה מאומצת ושעות ארוכות.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד, בציון ניסיון קודם לת.ד. 3075 תל־אביב 61030, עבור משרה 22.

מנהל/ת מכירות
לסניפנו בהרצליה (משרה 2585)
לניהול מערך המכירות באזור השרון
• נסיון מוכח בניהול צוות של 10-12 איש ובקידום מכירות.
כתבניים יפנו בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 11024 ת"א 61110.
מנהל/ת חשבונות
לסניפנו בנתניה והרצליה.
סוג 3 בהנה"ח, נסיון של 3 שנים. רצוי נסיון בעבודה עם מחשב.
מועמדים יפנו בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 465 יבנה 70653.
רב־בריח® מקום גדול לעבוד בו

לפרסום ויטל
דרושים
★ מעצב/ת גרפי
★ ביצועיסט/ית
עם נסיון קודם.
טל. 03-5614504/5
לפנות מיום א'

דבר של היום הוא דבר חדש

בואו ליצור כוח
לבעלי מקצוע מעולים יש מקום עבודה אצלנו

★ מסגרים/ות כלליים/ות:
בעלי/ות נסיון בעבודות הרכבת דודים וצנרת.
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בעבודה עם כלי הרמה.

★ מסגרים/ות מכונאים/ות להרכבת ציוד מסתובב:
מכונאים/ות מעולים/ות להרכבת ציוד מסתובב גדול, כגון:
דחסנים, משאבות אנכיות ואופקיות, מניפות יניקות ולוחצות וכו'.
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בעבודות עם כלי הרמה.

★ מסגרים/ות מכשירנים/ות להרכבת ציוד מכשור מכני:
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בהרכבת לוחות מיכשור.
נסיון בעבודה עם צנרת נחושת, נירוסטה ופלדה רגילה.

מקום העבודה: תחנת הכוח "רוטנברג" באשקלון.
לתושבי גוש דן מובטחת הסעה.
פנה/י ישירות כל יום עד השעה 17:00, למר ריבקין, מחלקת כח־אדם, טל': 03-612910 או למר הלפרין בתחנת הכוח טל': 051-49210
כתובתנו: מחלקת כח־אדם, אגף הביצוע, רח' החשמל 16, ת"א.
בנה את עתידך איתנו!
חברת החשמל לישראל בע"מ

פוספטים בנגב בע"מ
תהליכי הייצור מבוססים על טכנולוגיות מתקדמות
כ־90% מתוצרתנו מיועדת לייצוא.
אתה מוזמן להצטרף לאחד ממפעלינו ולתרום מכשרונותיך

דרושים/ות
ראש ענף תכנון כריה
דרישות התפקיד
* מהנדס/ת אזרחי / מכרות בעל/ת נסיון של 5 שנים לפחות בנושאי עבודות עפר.
* יכולת ניהול צוות עובדים מקצועיים.
* יכולת לניהול מו"מ עם גורמי חוץ.
* ידע בסיסי במחשבים.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.
* ידע בסיסי בחקר ביצועים - רצוי.
מהנדס/ת כריה
דרישות התפקיד
* מהנדס אזרחי/ת בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות בעבודות עפר או מהנדס/ת מכרות בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות בעבודה במכרות פתוחים.
* יכולת עבודה בצוות.
* ידיעה טובה של השפה העברית.
* רשיון נהיגה רצוי.
כפניות טלפוניות: משה קציר. טל 4-057-59631
לפניות בכתב: משה קציר. מרם הגיזם. ת.ד. 435 דימונה 86100
סודיות מובטחת
אנו מזיזים הרים

אלסינט
לחטיבת ההנדסה דרושים
מהנדסי תכנה לפיתוח מכשיר הדמיה רפואית המבוסס על עקרון התהודה המגנטית (MRI).
המערכת הינה מרובת מחשבים, עובדת בזמן אמת בסביבה מרובת משימות.
מהנדס תוכנה בכיר
* תואר ראשון ומעלה במדעי המחשב
* רצוי נסיון בפתוח מערכות RSX—11M
* יתרון לבעלי רקע בעבוד אותות.
מספר משרה: 660192
מהנדס תוכנה
* תואר ראשון ומעלה במדעי המחשב
* נסיון של 1-5 שנים בפתוח תוכנה
* נסיון של 1-5 שנים בעבוד תמונות במערכות INTEL/DEC
או נסיון במערכות (8086, 8080) INTEL
מספר משרה: 660198
מקום מגורים הרצליה וצפונה או נכונות להעתיק את מקום המגורים לאיזור חיפה.
ניתן לפנות טלפונית בשעות העבודה אל ד"ר אריה גולד טל. 052-541122, 052-541782.
סודיות מוחלטת מובטחת.
אפשרי גם לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם אל מדור גיוס עובדים, ת.ד. 550 חיפה 31004. נא לציין מספר המשרה, כתובתו, מיקוד, וטלפון להתקשרות. מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד.
אלסינט - אלקטרוניקה בשרות הרפואה

טופ בשופרסל
דרושים/ות
להיפרכל חולון
סדרני/ות סחורה קופאים/ות
★ הכשרה תינתן במקום.
★ העבודה במשמרות.
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף, רח' פרופ' שור 36, חולון, ביום ראשון, 7.8.88, בין השעות 10.00-14.00.
היפרכל

לחברת מלונות גדולה
דרוש/ה
• מנהל/ת משק בית
• סגן/ית מנהל/ת משק בית
מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות לאגף משאבי אנוש רח' קויפמן 10 ת"א.
סודיות מובטחת

לכוכב יאיר
דרוש
מנכ"ל
המועמד צריך להיות בעל כושר ניהול צוות עובדים
עדיפות לבעלי רקע בענף הבניה
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 23202 תל־אביב מיקוד 63298

לחברה ישראלית לבטוח אשראי בע"מ
למחלקת השיווק דרושים:
בוגרי תואר ראשון בכלכלה/מנהל עסקים
★ למשרה מלאה.
★ נסיון קודם — לא דרוש.
לקביעת ראיון להתקשר טלפונית 03-664861

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
חברה תעשייתית גדולה
אנו מחפשים
מנהל/ת כוח־אדם
כישורים נדרשים:
★ נסיון מוכח של 5 שנים בתעשייה בתפקיד דומה
★ מגורים באזור השרון
★ גיל 35-45
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד ל"מילא" ת.ד. 22511 ת"א
משרה מס': 254.

דרושים
לתיכון עיוני ומקצועי בתל־אביב לשנה"ל התשמ"ט
מורים
במקצועות הבאים:
• כימיה • תנ"ך • מחשבים
• פיסיקה • היסטוריה • מינהל
• אנגלית • ספרות • תולדות האמנות
יועצת חינוכית
מדריך של"ח
בעלי ניסיון בהוראה ורשיון הוראה
יפנו לטל. 839863, 03-822766 – בשעות הבוקר
03-871128 – בשעות הערב

דרושים
מדריכים לחוגי סיור
(לתלמידי כתות ז'-י"א)
רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ, בעלי נסיון בטיול, נסיון בהדרכת נוער (רצוי).
העבודה בתנה היא חלקית ומתאימה גם לסטודנטים.
המתקבלים יעברו הכשרה לפני תחילת העבודה וכן השתלמויות במשך השנה.

לפרטים נוספים נא לפנות:	
כרמיאל, עכו, נהריה והסביבה	טל. 04-981010
עמק יזרעאל, טבעון עד בית שאן	טל. 04-835506
	טל. 04-387118
קרית שמונה, ראש פינה, טבריה והסביבה	טל. 06-936582
חיפה והקריות	טל. 04-664181
נתניה והסביבה	טל. 053-913527
פתח־תקוה, לוד, יהוד	טל. 03-9301112
רמת השרון, הרצליה, ראשל"צ	טל. 052-930886
תל־אביב, בת־ים, חולון	טל. 03-812151
ראשון לציון	טל. 03-9669967
רחובות והסביבה	טל. 08-451725
ירושלים והסביבה	טל. 02-231918
באר־שבע, ירוחם, דימונה ומערב הנגב	טל. 057-30555
אשקלון, אשדוד ומושבי הסביבה	טל. 051-28755
	טל. 08-586632
למידע כללי והודעות – מזל מאיר	טל. 03-375063

החברה להגנת הטבע

לטל־אור
מכון לסדר צילום
דרושים:
סדרים/ות
על מחשב קומפ־אדיט 6400
בעלי נסיון.
תנאים טובים למתאימים/ות.
5 ימי עבודה בשבוע.
פרטים בטלפון: 257282/1
החל מיום א'

אוניברסיטת חיפה
דרוש/ה
מנהל/ת המוזיאון ע"ש ראובן ועדית הכט
מכרז מס. 10/88
תאור התפקיד: נהול מדעי, מקצועי ואדמיניסטרטיבי של המוזיאון.
כישורים: ארכיאולוג/ית בעל/ת תואר אקדמאי ונסיון המתאימים לנהול של מוזיאון אוניברסיטאי. יועדפו מועמדים בעלי ידע ונסיון במוזיאולוגיה ובאמנות.
יכולת ארגונית ונסיון נהולי.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
כפיפות: כפיפות מקצועית לועד המנהל של המוזיאון ולועדות המשנה שלו.
כפיפות מנהלית למנכ"ל האוניברסיטה.
סודיות מובטחת
יש להפנות הצעות בכתב, בצירוף קורות חיים מפורטים למנכ"ל האוניברסיטה, הר הכרמל, חיפה 31999 עד 30.9.88.

למפעל תעשייתי
באזור התעשיה יבנה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
★ סוג 3 או מוסמך
★ נסיון קודם של 5 שנים לפחות בניהול חשבונות עצמאי
★ ידע ונסיון במחשב – הנהלת חשבונות
לפנות בכתב בצרוף נסיון ומשכורת מבוקשת לת.ד. 117 יבנה מ. 70600

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
חברה מובילה בתחום התרופות
אנו מחפשים:
נציג/ה רפואי/ת
לתרופות בתחום הגניקולוגי
כישורים נדרשים:
★ תואר אקדמאי בתחום מדעי החיים.
★ שליטה טובה בשפה האנגלית.
★ רשיון נהיגה (5 שנים).
★ גיל: 25-35.
★ מקום העבודה ירושלים והמרכז.
★ עדיפות תנתן לבעלי/ות נסיון.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד, ל"מילא", ת.ד. 22511, ת"א.
תשובה תנתן למתאימים בלבד.
מס' משרה: 253.

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש/ה
מנהל/ת מחסן
לסניף מכירות באזור ירושלים.
הכישורים הדרושים:
• השכלה תיכונית.
• נסיון בעבודות מחסן ממוחשבות.
• ידיעת השפה העברית.
• גיל 25-40.
• תושב ירושלים.
המעונינים/ות מתבקשים לפנות בכתב ובצרוף קורות חיים וממליצים לת.ד. 1416 חיפה.

דרושים
• למאפיה באיזור ירושלים
★ אופים
★ קונדיטורים
★ מבקרי טיב – מהנדס/טכנולוג מזון מנוסה
★ אחראי משמרת לילה
★ הנדסאי תעו"נ נסיון 3 שנים לפחות – בנהול ייצור, או"ש ותפ"י.
תנאים טובים למתאימים.
לפרטים נוספים אנא פנו לת.ד. 5696 ירושלים טל. 02-354460

תלמה
למפעל שפע בערד
דרוש/ה
טכנאי/ת מכונאי/ת תעשייתי/ת
בעל/ת נסיון וידע רב בהפעלה והחזקה של מכונות אוטומטיות ומערכות שינוע. תנתן עזרה בדיור.
המעונינים/ות מתבקשים לפנות בכתב־יד ובצרוף קורות חיים וממליצים לת.ד. 39 ערד או טלפונית לאלזה 057-958049, 057-957860 בימים א'-ה'. בין השעות 09.00-13.00

דרושים צעירים
יוצאי יחידות קרביות
לעבודה בחו"ל בתחום הבטחון
• שפה זרה הכרחית
• עדיפות לבעלי דרכונים זרים
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ושתי תמונות לת.ד. 1506 רמת־השרון 47100

למכון רפואי במרכז הארץ
דרושות:
עובדות בעלות רקע רפואי
(חובשות, מזכירות רפואיות וכו')
להתפקיד דיילת רפואית
למשרה מלאה
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 03-7553527

לחברה בינלאומית לתכשירי שיער
דרוש
להפצה בפרפומריות ובתי מרקחות
סוכן עצמאי
בעל נסיון + רכז לאזור השרון
למתאימים תינתן בלעדיות לאזור
טל' 03-9244004

דרוש/ה
פקיד/ת נסיעות
בעל/ת תואר מוסמך עם ניסיון בתיירות יזומה. המעוניינים נא לכתוב לת.ד. 188 קרית אונו, סודיות מובטחת.

קופירייטר
עם ראש כותב
למשרה מלאה
03-245146

לחברת בניה ארצית
דרוש
מנהל עבודה
התמחות בשלד וגמר
מקום העבודה בסביבות ת"א
נא לפנות בכתב לת.ד. 6525 ת"א

חברת ה. בלמוס בע"מ
לרגל הרחבת הפעילות השיווקית בתחום המיכון המשרדי
דרושים
לאזורים: ת"א, ירושלים וחיפה
1. אנשי מכירות בכירים
נסיון מוכח של 2–3 שנים.
כושר משא ומתן בדרגים בכירים.
המלצות חובה.
רכב פרטי חובה (ניידות).
יתרון לבעלי השכלה אקדמית.
2. אנשי מכירות
נסיון לא הכרחי.
רכב פרטי חובה.
יכולת עבודת שטח ושכנוע.
נדרשת השכלה תיכונית לפחות.
המועמדים המתאימים יעברו מבחני יכולת והכשרה כתנאי לקבלתם לעבודה. למועמדים שיתקבלו לעבודה, מובטח גמול הולם בהתאם להצלחתם המוכחת.
פניות בכתב יד בצרוף המלצות להפנות לת.ד. 241 תל־אביב 61002
פניות טלפוניות לא תענינה

לשעוני MARVIN ו־Lafayette
דרושים
סוכנים
★ עד גיל 35
★ נסיון בתחום
★ בעלי רכב
★ ...
★ הרמעה נאה
נא לפנות בכתב־יד או בטלפון לשעוני מרוין, רח' הס 1, ת"א
טל. 03-298390 03-294492
– סודיות מובטחת –

ש. שבח שרותים בע"מ
דרושים
לסניף לוד – נתב"ג
סדרני מוניות ומשלחים
★ עד גיל 35 ★ אחרי שרות צבאי
★ 12 שנות לימוד ★ בריאות תקינה
★ עבר ללא רבב
להתקשר בימים א'-ה' בין השעות 8-14
טלפון 03-9711994

קצב מנוסה
לפירוק בשר ולמכירה
להתקשר: 052-554290, 052-910972 052-554146

לדום קלאב הוטל טבריה
club hotel tiberias
למלון לדום קלאב הוטל טבריה
דרושים:
1. עוזר מנכ"ל מלון
עם נסיון בתפקיד ניהולי במלון.
2. חשמלאי מוסמך
3. טבח למטבח חם
בעל נסיון מוכח של 5 שנים.
4. קצין ביטחון ראשי
יוצא יחידה קרבית בעל תפקיד פיקודי.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם, רח' אחוד העם טבריה מיקוד 14222, טל' 06-791888

המרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית של משלב
דרושים
מורים לשנה"ל תשמ"ט
במקצועות הבאים:
חינוך גופני – בנים, בנות
אנגלית
מדריך/ה חברתית
תנ"ך
הנהלת חשבונות
לפרטים נא לפנות לטל. 03-822686
03-829153 – בין השעות 8.00-13.00

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

לחברה מובילה
בענף הקוסמטיקה והבשמים
דרוש/ה

סוכן/ת מכירות

הכישורים הדרושים:
★ הופעה ייצוגית נאה ומטופחת.
★ נכונות לעבודה קשה ומאומצת.
★ בין הגילאים 30–45.
★ בעל/ת רשיון נהיגה.
למתאימים/ות תינתן הכשרה ותנאים טובים מובטחים.

בדבר פרטים נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים. לת.ד. 26150 ת"א מיקוד 61161. עבור 5888. סודיות מובטחת.

מלונות

למלון דן תל אביב
דרושים/ות
מנהל/ת ארועים
מזכירה – עברית/אנגלית
מתאימים/ות יפנו ביום א' בין השעות 09.00–15.00 למלון דן ת"א הירקון 99 קומה ב' ת"א.

לחברה תעשייתית גדולה
דרושים

עובד/ת מעבדה

+ בעל/ת השכלה תיכונית או על־תיכונית מתאימה
★ תינתן עדיפות לבעלי נסיון באנליזות של מזון
★ מגורים בגוש דן
★ העבודה במשרה מלאה, 6 ימים בשבוע

עובד/ת מעבדה

★ בעל/ת השכלה תיכונית או על־תיכונית מתאימה
★ תינתן עדיפות לבעלי נסיון במיקרוביולוגיה (רצוי בתחום המזון)
★ מגורים בגוש דן
★ תינתן אפשרות של משרה חלקית

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 2897 ת"א 61028, עבור "עובד/ת מעבדה".

בית הספר החקלאי
מקוה ישראל
לשנת הלימודים תשמ"ט דרושים

★ **מרכז הדרכה**
לניהול פנימיות המדור הדתי
דרישות התפקיד: הכשרה פדגוגית מתאימה ונסיון קודם בניהול פנימיה והדרכת נוער

★ **מדריך חברה**
למדור הדתי

★ **מורה לסיעוד** (חלקית)

★ **מורה לטיפול בילד**

מועמדים לתפקידים הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד למנהלת מקוה ישראל ת.ד. 58910 עד 15.8.88 ולצרף מסמכים רלוונטיים.

★ **אחראי/ת משמרת**
בחדר האוכל

★ **עובד/ת מטבח**
נא לפנות טל. 03־842050 למזכירות הכפר. דפנה לצורך קביעת ראיון.

מזכירה

לניהול משרד דינמי,
העוסק בתקשורת

1. שליטה בשפה העברית ברמה אקדמית.
2. נסיון 3 שנים בעבודות מזכירות ובניהול משרד.
3. הדפסה עברית אנגלית.
4. שליטה במעבד תמלילים.

פניה ללא המלצות בכתב לא תיענה.
ראיונות קבלה יום א' 7.8.88 מ־10.00–14.00 ב"פוליסי" רח' לשקוב (לשעבר רח' הנוטעים 2 ת"א) טלפונים: 03־258825 03־267545

דרושה

מזכירה בכירה

לניהול משרד
של חברת תוכנה

ידיעת השפות אנגלית וצרפתית – הכרחית
נסיון קודם – רצוי (או רלישית מיל')
שעות העבודה 10.00–17.30.
נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים לת.ד. 7005 קרית מטלון פתח־תקוה, 49250

למפעל תעשייתי דרושים

1. מחסנאים

לניהול מחסן חומרים ומוצרים מוגמרים. נדרש נסיון קודם בעבודות מחסן, ידע בטיפול במלאי ורישומים שונים. נדרש רשיון נהיגה.

2. פקידת כח־אדם

לניהול משרד כח־אדם במפעל. נדרש נסיון קודם בכל מכלול נושאי כח־אדם.
עדיפות תינתן לבעלת ידע ונסיון בתהליכי תכנון ועיבוד נתונים באמצעות מחשב.

מועמדים יפנו בכתב־יד תוך פירוט קורות־חיים, נסיון קודם וטלפון להתקשרות אל ת.ד. 1103, עפולה 18110, בציון עבור "מנהל כח־אדם".
סודיות מובטחת

יעדים
שרותי כח אדם

למחלקה הטכנית דרושים:

★ חשמלאי תעשייה/אחזקה לגוש דן
★ חשמלאי/מכונאי רכב דיזל ואחזקה תושבי דן
★ רונך CO 2 לחולון ואזור
★ טכנאי מכונות/קירור, ואנרגיות תושבי גוש דן
★ טכנולוג מזון עם נסיון תעשייתי משמרות גבוהה
★ לבורנט/ית – העבודה במשמרות לחולון ולת"א
★ מהנדס/הנדסאי קירור לאזור חולון.

למחלקה המשרדית דרושים:

★ ע"ר מתחיל לעבודה באזור חולון
★ פקידת יבוא/יצוא, ידע בהפעלת P.C. לת"א ולר"ג
★ נער שנתיים לפני גיוס לצבא עם טילון לעבודה בחולון
★ נקבניות דיסקטים לפתח תקוה
★ מנהל מחסן/מחסנאי מפ"ש לחולון פתח תקוה ובתיים

נא לפנות לטל' 03־883636 03־5030772,
03־737122 03־725011

לחברה גדולה בענף הרכב
דרוש

בוחן רישוי
רכב מוסמך

לפנות לטל: 08־523802 08־525893

לחברה לייבוא
כימיקלים באזור
התעשיה סגולה פ"ת

מזכירה

כישורים: הדפסה עברית אנגלית, נסיון בהפעלת טלקס, מחשב – יתרון ניהול אדמיניסטרטיבי
03־9342587

לפרסום ויזואל
דרושים
★ תקציבאי/ת
★ עוזר/ת
תקציבאי
עם נסיון של שנתיים לפחות
טלפון 03־5614504/5
לפנות מיום א'

לחברת תיירות בת"א
דרוש/ה
קופאי/ת
★ נסיון בעבודת קופה בחברה מסחרית
★ ידע בהנהלת חשבונות
★ ידיעת השפה האנגלית
שעות העבודה מ־15.30 עד 18.00
רק המתאימים יפנו לבוחרים 03־658862

במפעל מתכת
בנתניה
דרושים:
1) ראשי קבוצות עבודה
2) מסגרים רתכים
3) עובדים לא מקצועיים שיוכשרו
5 ימי עבודה בשבוע
03־5464276 053־37975

לחברת בטוח
בתל־אביב
דרוש
מתמחה
בשמאות רכב
או
שמאי
מתחיל
טל' 03־292836

למשרד הנוער
דוד רזיאל, הרצליה
דרוש
מדריך
חברתי
מגורים במקום
טל' 052־531774

למפעל העוסק ביצור
מוצרי פרסום
דרושים
נציג/ות
מכירות
הופעה נאה,
כושר משא ומתן
03־9616324

לרשת משרדות
בארץ
דרוש/ה
עורך/ת דין
נמרץ/ת בעל/ת יוזמה ועצמאי/ת
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, רצוי עם המלצות לת.ד. 2144 תל־אביב, מ. 61020 עבור "עו"ד"

מאבטחים
ושומרים
מעולים
לעבודה במרכז הארץ, בוגרי יחידות קרביות ללא עבר פלילי, פרופיל ותקין [illegible] למתאימים שכר ותנאים טובים.
טל' 03־379458

נדרשים בע"מ
למטבח במפעל
תעשייתי בנס־ציונה
דרוש
טבח–שף
לפנות לטלפון:
08־481407
08־481509 ליפה

לחברת קוסמטיקה בעלת שם עולמי
דרושה

יועצת יופי

מעל גיל 30, ובעלת נסיון רב
לאזור המרכז
בדבר פרטים נא לפנות לחנה טל. 03־453152

לחברה גדולה בענף המזון
דרושים
לסניף ת"א והמרכז

מחלקים

★ ניסיון מעשי בחלוקת מזון לקמעונאים ורשתות שיווק
★ רשיון ג' הכרחי
לתאום ראיון להתקשר 03־9233283/4

לחברה לעבודות עפר
באזור המרכז – דרושים:

מפעילים מקצועיים
ל־950, 955 ול־9 – D

תנאים טובים למתאימים
טלפון 03־5404023

הלוח הכללי
בשבילך ובשבילי!

למסע פרסום
דרוש

ילד ג'ינג'י

יפה עם נמשים
להתקשר החל מיום א' ליעל.
טלפון: 03־448623, 444986

למושב נאות הכיכר
דרוש

איש נוי

עם נסיון באחזקה ופיתוח
מגורים במקום
057־52091, 057־950912/3

לקיבוץ לב תורה דרושים
1. **מפקח לאתר בנייה**
2. **מנהל עבודה**
★ עם נסיון במערכות ועבודות גמר
בפרטים נא לפנות למיכאל רוזובית, רחוב השמשלי 40 קנין לב תורה

דרוש רופא אורטופד

למשרת יעוץ
שעתיים בשבוע
לפרטים טל. 288626

לחברת מעליות דרוש
1. **מכונאי שרות מעליות**
עם נסיון קודם
2. **מסגר מכני/רתך**
ידע חשמלי
3. **חשמלאי מוסמך**
עבודה קבועה. למתאימים תנאים טובים
טלפון: 03־872620 03־863628
– סודיות מובטחת –

למרכז נופש ותיירות באיזור הצפון
דרוש

מנהל שיווק

★ ניסיון של 3 שנים בשיווק – הכרחי.
★ עדיפות לבעל ניסיון בתחום התיירות.
★ ידיעת אנגלית – חובה.
★ גרמנית – יתרון.
לפנות בכתב־יד בצרוף תולדות־חיים לת.ד. 22767 ת"א 61227 לציין על המעטפה עבור מנהל שיווק.

ליקב ראשל"צ
דרושים

נהגים

★ לחלוקת סחורה
★ בעלי רשיון ג'
תושבי ראשל"צ והסביבה, מתבקשים לפנות לטלפון 03־942021 מיום א'

לבתי ילדים הדר "תלפיות" דרושים:
1. מרכז/ת מזכירה חינוכית
2. מדריכה חינוכית
3. עובדת סוציאלית
נא להתקשר מיום א' – 03־336438

למוסד חינוכי גדול בתל־אביב
דרושה

מזכירה

לשעות אחר הצהריים
כישורים נדרשים:
– כושר ונסיון בניהול משרד.
– יכולת בתחום יחסי אנוש.
– ידיעת הדפסה עברית.
לקביעת ראיון נא להתקשר בין השעות 14.00 עד 20.00 לטלפון 03־288121

מעוניין בהשלמת הכנסה בשעות הפנאי באזור המגורים???

לחברת שיווק ארצית
דרושים באזורים
צפון: קריות, עכו, כרמיאל, מעלות ק. שמונה, מגדל־העמק
שרון: הרצליה, כ"ס, רעננה, הוד השרון
מרכז: פ"ת, ר"ג – גבעתיים, חולון בת־ים, ראשל"צ, רחובות, נס־ציונה, יבנה אשדוד
מיום א' לטל. 03־882446 לבני +25

הגרעין
הספקה לחקלאות

למחסננו באור־יהודה דרושים

★ **פקיד**
עם ידע בהנהלת חשבונות לעבודה משרדית

★ **נהג**
בעל רשיון ג' לחלוקת סחורה
תינתן עדיפות למועמדים הגרים באזור אור־יהודה. לפנות טלפונית, בשעות 14.00–16.00 אל משה, טל' 03־5615566

מנהל/ת חשבונות סוג 2

למשרה מלאה,
לבדיקת חשבונות
לניהול קופה וגביה

מזכירה

לאגף הכספים
עם ידע בסיסי בהנהלת חשבונות, כתבנות ידיעת השפה האנגלית
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לרס־קאר, רכב בע"מ אגף הכספים דרך פתח־תקוה 50 תל־אביב

רס־קאר רכב בע"מ
יבואן ומפיץ BMW בישראל

לחברה מבוססת
דרוש

איש שיווק לפולימרים

(טרמופלסטיים/אלסטומרים)

הכישורים הדרושים:
★ השכלה טכנית פורמלית מתאימה
★ אישיות מסחרית ויכולת התמודדות בשווקים תחרותיים
★ הכרת השוק ונסיון קודם בנושא
★ שליטה טובה באנגלית, רשיון נהיגה
פניות מפורטות בכתב יד, יש לשלוח לת.ד. 4397, מ. 61043 ת"א "עבור מס' 2"
– סודיות מובטחת –

למפעל סריגים ליצוא
דרושים למשרה מלאה

1. **מנהל ביקורת טיב/תפ"י**
מנוסה ועצמאי
2. **אחראי חדר גיזרה**
בעל נסיון

סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב יד + המלצות. לת.ד. 16150 ת"א, מיקוד 61161 עבור 58

דרוש
מנהל מכונות בענף המטבחים (רהיטים)
בעל נסיון מוכח
קורות חיים + נא לשלוח לת.ד. 36509 ת"א

לחברה במרכז הארץ
דרוש:

מהנדס פיתוח

שעיקר עבודתו בתוכנה של מערכות זמן־אמת.
המשרה מוצעת למהנדסים צעירים או בוגרים, מצטיינים, מאחת מהקבוצות הבאות:
★ מהנדסי אלקטרוניקה ומחשבים
★ מהנדסי אווירונאוטיקה ומכונות, במגמת בקרה. בעלי נסיון בנושא.
פניות בצירוף קורות־חיים ונסיון מקצועי יש לשלוח בכתב־יד לת.ד. 2641 נוה מונסון

לחברת יבוא לציוד רפואי וטכני
דרוש

מהנדס לקידום מכירות

★ מהנדס/הנדסאי מכשור, המעוניין למצוא את עתידו בחברה קטנה מקצועית, לתרום מכישוריו ולהתפתח אתה.
★ העבודה כרוכה בנסיעות בכל הארץ לצורך קידום מכירות הדגמות וסיוע טכני.
★ מגורים באזור המרכז, ידיעת אנגלית טכנית חובה, רקע באלקטרוניקה – יתרון.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 11223 ת"א, 61111

אנ. אם. סי.
החברה החדשה למוסיקה
דרושה

פקידה
למח' מכירות

הכישורים הדרושים:
★ מגורים באיזור חולון והסביבה.
★ כושר עבודה בתנאי לחץ.
★ יצירת תקשורת אישית טובה.
★ לאחר שירות צבאי
★ נסיון בעבודה עם מערכות ממוחשבות – יתרון
★ עדיפות לשולטות בסגנונות מוסיקה שונים.
יום עבודה מלא, 5 ימים בשבוע.
לראיון נא לפנות לדוד שני (דובשן) החל מיום א' 03־800191

לחברה לתיירות פנים
מהגדולות בארץ
דרושים בדחיפות

1) **מדריכים/מורי דרך**
2) **חובשים קרביים**

עבודה לאורך שנת הלימודים תשמ"ט (גם בחופשות) (מתאים גם לסטודנטים)
תנאים סוציאליים מלאים
טלפונים: 35657, 76138, 79188־057
תאריכי ראיונות (במשך כל היום):
ת"א – בין יהודה 162 – 15.8.88
23.8.88
ב"ש – הרצל 80 – 14.8.88
חיפה – ירושלים 6 – 18.8.88
פניות בכתב לת"ד 5243 ב"ש: 84208
עבור אפי או עודד

דרושים/ות

סוכנים

מקדמי מכירה בטלפון
למוצר ייחודי
רווחים גבוהים למתאימים
טל. 03־459618

מפקח רכישה

לשפר מוכרת ביטוח, סגן אלוף (מיל) בעל ידע רחב בביטוח חיים ובעל כושר מכירה מעולה.
מעוניין לבטח בתיק אלמנטרי קיים.
סוכן ביטוח או הנך מעוניין בהתקשרות כנה לת.ד. 16255 ת"א סודיות מובטחת

חברה גדולה בת"א
מחפשת

פקידה – עוזרת למזכירה

כולל הדפסה, שעות העבודה 8.00–15.00.
טל. 03־5613838

קבוצת
השמירה

יחידת האבטחה במסופים
בגבול ישראל מצרים
למסוף טאבה

דרושים

בחורים/ות
לתפקידי בטחון

שכר גבוה – הטבות רבות נוספות
כגון: דיור, ארוחות, נסיעות ומענקים

★ אחרי שרות צבאי ★ פרופיל 82 ומעלה ★ בוגרי 12 שנות לימוד ★ דוברי אנגלית ועברית ברמה גבוהה – חובה. שפות נוספות – יתרון ★ עד גיל 27 ★ עבר ללא דופי ★ בריאות תקינה
פונים שאינם עונים על אחד הקריטריונים לא ייענו
ועדת קבלה, במשרדי חברת "השמירה" בע"מ סניף אילת רח' התמרים 6, ביום שני 8.8.88 בין השעות 11.00–17.00
על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים או פטור, פנקס שבי ושתי תמונות.

למפעל תעשייתי לייצור
אריזות גמישות – דרושים:

מחסנאי (נסיון הכרחי)
מפעיל למינטור
מדפיס פלקסוגרפי
מזכירה למח' השיווק
(שפת אם אנגלית)
שלחו קורות חיים, נסיון קודם והמלצות לת.ד. 7364 רמת־גן

לשרות בלל מקבוצת
כלל – דרושים/ות
פקידים/ות
למחלקת היצוא, בעלי/ות נסיון ביס/אדיר.
03־5128602 לגבי

למשרד רו"ח בת"א
דרושה
מזכירה/
תמלילנית א־ב
מנוסה
טלפון 052־544606

לחברת מיתר

חברה לעבודות כבישים
תשתית ופיתוח בע"מ
דרושים

1) **מהנדס ביצוע.**
2) **מנהל עבודה.**
3) **מרכז עבודה.**
4) **מודד עם נסיון רב.**
5) **מזכירה.**

הרציניים יפנו לטלפון: 057־37468

לחברת בניה ארצית

דרושים/ות

מנהלי חשבונות

מתחילים סוג 1+2

להתקשר החל מיום א'
לטל' 03־443181 שלוחה 243

מכון הנרייטה סאלד

המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרוש/ה

עוזר/ת מחקר

דרישות התפקיד:
בוגר או לקראת סיום התואר במדעי ההתנהגות
רצוי בפסיכולוגיה או בחינוך
נסיון במחקר ועבודת שדה
היכרות עם מערכת החינוך במגזר הערבי
שפת אם ערבית
היקף המשרה: 1/2 משרה
דרגה ודירוג: בהתאם לכישורי המועמד
הערות: מקום העבודה בתל־אביב

בדבר פרטים נא לפנות
לגב' חוה קפש, טל': 02־419191

ריס
השלובת הריהוט הגדולה בישראל
לרשת חנויות רים
דרוש/ה

איש/ת מכירות

צעיר/ה דינמי/ת
נסיון במכירות הכרחי
רצוי ידע בשרטוט
העבודה במשרה מלאה מפוצלת
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 18130 תל־אביב 61181
ולציין על המעטפה "איש/ת מכירות"

שח"ל שרותים רפואיים בע"מ
דרוש

מנהל
תפעול

כישורים דרושים: נסיון מוכח בניהול צוותים, מינימום 5 שנים, יתרון לעבודה בחברות מסחריות, שליטה באנגלית, רצויה השכלה אקדמאית בתחום רפואי או פאראפואי, מעל גיל 35, מגורים בגוש־דן.
נא לשלוח קורות חיים ולציין שכר מבוקש.
שח"ל – שרותים רפואיים בע"מ, רח' יגאל אלון 110 תל־אביב מיקוד: 891־67.
★ סודיות מובטחת ★

---

mod hair מוד הייר
להתחיל מחדש...
חברה בינלאומית לתכשירי שיער
דרוש
להפצה בפרפומריות ובתי־מרקחת

סוכן עצמאי

בעל נסיון + רכב לאזור השרון
למתאימים תנתן בלעדיות לאזור
טל' 03־9244004

לאומנות איילת דרושות

מוכרות מנוסות

לעבודה במשמרות
לבוטיק בחיפרשוק בפתח־תקוה ולבוטיק בשקים בבת־ים
טלפון 03־5102297

אם אתה טוב במכירת

רדיו למכוניות

חברת יבוא למוצרי אלקטרוניקה
שמשרדיה בחיפה
מוכנה לתת לך את השוק של
מרכז בצפון הארץ
אם יש לך כישורים המבטיחים
שתעשה עבודה טובה, פנה בכתב יד
לת.ד. 33980 חיפה

[illegible] عن العمل

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981

[illegible]

למוסד חינוכי בגוש דן
דרושים/ות
מדריכים/ות בעיבוד תמלילים
(א"ב, וורדמיל, נעם, איינשטיין)
נסיון מעשי שנתיים, השכלה תיכונית.
לפנות לת.ד. 861
גבעתיים 53108 (עבור ס.)

דרושים
מורים לתיכון
★ תנ"ך ★ חינוך-גופני ★ קלדנות
★ אנגלית ★ ספרות ולשון
להתקשר 03/723466, 03-731459

לקבוץ עמיר
דרושה
אחות מוסמכת
+ נסיון קהילתי
לטלפן בבוקר 06-954242
אחרי הצהרים — 06-954233

לחברה תעשייתית
ברמת גן
דרושה
מזכירה למנכ"ל
הכישורים הדרושים:
שליטה טובה בשפות אנגלית ועברית כולל הדפסה
נסיון בהכנת דוקומנטים ושחרור מהמכס
5 ימים בשבוע עד השעה 14:00
לפנות בכתב יד
לת.ד. 33025 עבור 33

עיריית חולון
באגף החינוך דרושים/ות
מנהל/ת מרכז קהילתי דתי
כישורים:
★ בוגר/ת מוסד אקדמי בנושאי החברה או הרוח
★ בעל/ת נסיון בחינוך הפורמלי או הבלתי פורמלי
★ נכונות לעבודה עם קבוצות גיל שונות.
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים. הצעות והמלצות לשלוח עד תאריך 16.8.88 [illegible] חולון מיקוד 58373

דרוש/ה
איש/ת מכירות עצמאי/ת
רצוי נסיון מכירה למשרדות
בעל/ת רכב (רצוי מסחרי)
לפנות ת.ד. 356 רעננה. מיקוד 4300 עבור מכירות.
לפרט: נסיון קודם וקורות חיים.

פרסום-הדר
הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס' 206/88/ת.
דרוש/ה
מנהל/ת כפר נוער דתי חוסים
([illegible])
תואר התפקיד: ניהול חינוכי ואדמיניסטרטיבי של כפר הנוער החינוכי לנוער חוסים ביניים.
הכישורים הדרושים: 1. השכלה אקדמית רצויה בחינוך 2. נסיון בעבודה חינוכית, עריך פנימיות. 3. נסיון בניהול צוות עובדים, עבודה ארגונית ומנהלית. 4. על המועמד/ת לעמוד בדרישות החינוך הדתי
דרגה מוצעת בהתאם לכישורי המועמד/ת בדירוג עובדי הוראה. הערה: מגורים במקום חובה.
מועד אחרון להגשת מועמדות 12.8.88

דרוש/ה
עובד/ת חרוץ/ה ומסור/ה
לניהול עצמאי של מחלקת תביעות בסוכנות ביטוח גדולה
עם נסיון של 5 שנים לפחות
במחלקת תביעות.
א. אילן, סוכנות לביטוח בע"מ
טל. 03-5464333, השל"ה 5, ת"א 62283
— סודיות מובטחת —

לחברת תוכנה ברמת-גן
דרושים
מתכנתים
בעלי נסיון בשפות:
אסמבלר, C, לתכנות על מחשבי PC וידע בסיסטם
טל: 03-730237 מיום ראשון

משרד החינוך והתרבות
לשכת מחוז תל-אביב
דרושים מורים במחוז תל-אביב
דרושות
גננות ומורות לגיל הרך
להוראה בשנת הלימודים תשמ"ט.
המעוניינות תפנינה בדחיפות לגברת דיתה קרמר
מנהלת מדור כח אדם בהוראה במחוז תל-אביב
טלפון 03-5435438.

לחברה פיננסית גדולה בת"א
דרושה
מזכירה
דרישות
★ בעלת יכולת אירגון וניהול
★ נכונות לעבודה מאומצת, מעבר לשעות הרגילות
★ נסיון מוכח בעבודה דומה
★ מקום העבודה בת"א
למתאימה תנאים מצויינים.
לפנות ליעל 03-622429 03-622436

לחברה לעמילות מכס באשדוד
דרוש
פקיד יצוא
נסיון הכרחי ביצוא, בגרות, אנגלית בסיסית.
טלפון 08-[illegible]

דרוש
יוצא קיבוץ
נסיון בחקלאות + רשיון ג'
לעבודה במקום [illegible] תנאים טובים
06-765584, 06-797261
06-767078

למשרד אדריכלים
דרושים:
אדריכל/ית
2—3 שנות נסיון
הנדסאי/ת
2—3 שנות נסיון
03-378782 03-380161

לתעשיה הצבאית באזור חיפה
דרושים/דרושות
★ הנדסאי/הנדסאית חשמל
– בעל/ת ידע בפיקודים ובמערכות תעשייתיות
דרוש נסיון קודם של 3 שנים לפחות.
★ טכנאי/ת / הנדסאי/ת כימיה
לעבודה במגוון רחב של תהליכי גימור וטיפולי שטח במתכות.
דרוש נסיון של מס' שנים בבדיקות ופיקוח על תהליכים מסוג זה וידיעה טובה של השפה האנגלית.
המתאימים/ות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ותעודות המעידות על השכלה (כולל מס' טלפון להתקשרות) לת.ד. 437 חיפה מיקוד 31003.
חובה לציין מס' תעודת זהות.
— סודיות מובטחת —

REVLON
לחברת רבלון (ישראל) בע"מ
דרושה
יועצת יופי
לעבודה ברעננה
בעלת נסיון קודם בעבודה
וידע בשפה האנגלית
נא לפנות לטלפון 03-7528848

לבית תכנה
תכנת/ת
בוגר מכון בנושאי המחשב
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 388 רמת-השרון 47103

למוסד ממלכתי בתל-אביב
דרושים
סטודנטים לתפקידי שמירה
דרישות התפקיד:
★ שרות בצה"ל
★ בריאות תקינה
★ יתרת לימודים של שנתיים לפחות
★ מגורים באזור תל-אביב והמרכז
העבודה במשמרות ומתאימה לסטודנטים הלומדים באוניברסיטאות ובבתי הספר להשכלה גבוהה.
מעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 17246 ת"א מיקוד 61171 בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת.ז. וטלפון.
פונים מתאימים ייענו
18 ל.פ.מ.

לחברה קבלנית ארצית וותיקה
דרושים לעבודה בדרום
★ מפעילים למוטורגריידר
★ מפעילים לשופל
★ ג'וקרים
בעלי וותק של 5 שנים לפחות
— יוצאי צבא —
057-31643 057-75180 — 057-77286
עבור מחלקת המודעות יום ו'

דרוש/ה
גרפיקאי/ת
לסטודיו לעבודות גרפיות.
רק בעלי נסיון ייענו
נא לפנות לאריק
03-239455

דרוש/ה
איש/ת מכירות
ברמה גבוהה לחברה לעיצוב הפקות דפוס.
טלפון 03-5449693 (יום א')

הלוח הכללי בשבוע ובשבת

למוסד ציבורי בת"א
דרושה
ספרנית
ל-5 ימי עבודה מלאים בשבוע
★ ידיעה יסודית בעברית ובשפה לועזית נוספת
★ התמצאות במחשבים
★ מגורים באזור מרכז
☎ 03/257321 [illegible] להתקשר אך ורק ביום ב' 8.8.88 בשעות 8.00 עד 14.00

לקיבוץ רמת-יוחנן
דרושה
אחות מוסמכת
רווקה או זוג ללא ילדים
להתקשר בשעות הבוקר לטלפון 04-459223
04-459323

שירותי בנק אוטומטיים בע"מ
דרושים
סטודנטים
לתפעול מסופים (בנקומטים) וחדר בקרה
1. יוצאי צבא עד גיל 25, בריאות תקינה.
2. רשיון נהיגה.
3. התחייבות חוזית לשנת עבודה.
4. המשרה המוצעת הינה במשמרות, ולפחות 2 משמרות בוקר מדי שבוע.
5. המשרה מתאימה לסטודנטים שנה ב' רג'.
6. העבודה כרוכה בנסיעות. בסיס יציאה בת"א.
★★ התשלום על בסיס של שש שעות עבודה מלאות.
★★ מועמדים מתאימים יעברו הכשרה ע"י החברה.
יש לפנות לת.ד. 11361 ת"א בצרוף קורות חיים (מלא).

דרושים
פחחים
בעלי נסיון
לעבודה באילת
טלפון 059-32313
059-32660
לפנות לגרשי

לקומסקו בע"מ
נציגי JCB דרוש
איש מכירות
לציוד מכני-הנדסי לסקטור החקלאי ולעפר
תנאים טובים לבעל נסיון רב.
לפנות בכתב לת.ד. 297, פתח-תקוה 49102

למוסד ממלכתי באזור ת"א
דרושים
שומרים
במשרה מלאה
● תנאי העסקה הולמים כולל תנאים סוציאליים מלאים
● עבודה קבועה
● גיל: 25—50
● לאחר שרות צבאי
● בריאות תקינה
ליצירת קשר עמנו טלפנו לטלפון: 03-256214, או כתבו לת.ד. 33471, ת"א בצירוף פרטים אישיים (מס' ת.ז. מ.א. בצה"ל, גיל, שנת לידה, שנת עליה, כתובת ומס' טלפון).
סודיות מובטחת
רק פונים מתאימים ייענו

כפר הנוער הדתי גבעת וושינגטון
ד.נ. שקמים 79860
דרושים
★ מורים למשרות חלקיות לכתות י"א, י"ב אנגלית, מתמטיקה ותושב"ע
★ מרכז פנימיה וחינוך חברתי
★ איש אחזקה — מגורים במקום
★ אחראי משמרת — מטבח, מגורים במקום
מועמדים דתיים מתאימים יפנו בכתב או טלפונית: 08-522864, 08-525312

לעתון יומי חדש היוצא לאור בשפה האנגלית דרושים:
★ כתב כלכלי (בעל נסיון)
★ עיתונאים מנוסים
לפרטים נא להתקשר
03-9244508 לבקש את קאטי

לחברת יבוא מזון בתל-אביב
דרושה
מתאמת יבוא
(למשרה חלקית)
התפקיד כולל:
– תיאום משלוחי המטען בדרך האויר והים
– ריכוז מסמכי היבוא בהתאם למועדי האספקה המתואמים עם הספקים בחו"ל
– טיפול ברשיונות/אישורי יבוא (משרדי הבריאות והמסחר)
– הכנת המסמכים לשחרור הסחורה והעברתם לעמילות המכס
הכישורים הדרושים:
– נסיון בתפקיד דומה
– הכרות מעמיקה של הליכי היבוא על כל שלביהם
– ידיעת השפה האנגלית ברמה טובה מאוד
שעות העבודה: ימים א'-ה', מ-08.30 עד 13.30
ימי שישי אחת ל-3 שבועות
בעיתות עומס תידרש נכונות לשעות נוספות
לקביעת ראיון נא להתקשר בין השעות 8.00 עד 13.00 לטל. 03-321181. סודיות מובטחת

ל"מטע" סניף חיפה
דרוש
אחראי/ת על מחסן
דרישות התפקיד: 12 שנות לימוד
תושב חיפה או קריות בלבד
גיל בין 30 ל-45
תאריך התחלת עבודה 1/9/88
נסיון קודם יתרון
לשם קביעת ראיון נא לפנות בכתב בלבד בציון פרטים אישיים ונסיון בעבודה. למטע בע"מ
משרד חיפה רחוב פרץ לוי 8, בע"מ מפרץ חיפה

למתנ"ס יוספטל — דרך פתח-תקוה
דרושים
רכזי נוער במשרה מלאה
דרישות התפקיד:
★ בוגר מדריכים בכירים לפחות
★ בעל נסיון מוכח בהדרכת נוער
★ יכולת ארגון ארועים, קייטנות ועוד...
על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים והמלצות למתנ"ס יוספטל רח' קהילת יוסטון (צאלים) 3 פתח-תקוה. 49834 פרטים בטלפון 03-911573, 03-919753

ל"מקורות" חברת מים בע"מ
דרוש
מהנדס מכונות או הנדסאי
בעל נסיון רב בתחום אביזרים הידראוליים.
ידיעת שפת עברית ואנגלית.
בעל רשיון נהיגה.
מקום העבודה: המשרד הראשי בת"א.
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורי המועמד.
נא לפנות בכתב ל"מקורות" חברת מים בע"מ יחידת כוח אדם, רח' לינקולן 9 ת"א מיקוד 61201

לחברת תרופות בינלאומית
מתרחבת
דרוש:
תעמלן/ית רפואי/ת
לאזור המרכז
הכישורים הנדרשים:
★ השכלה פרה-רפואית
★ ידיעת השפה האנגלית
★ נסיון בתעמולה רפואית הכרחי
נא לפנות בכתב יד לפרמהבסט
ת.ד. 14175 תל-אביב מיקוד 61141
או לטל' 03-5611765

מפעלי נייר
אמריקאיים ישראליים בע"מ
דרושה
פקידת יצוא
בקיאות נסיון וטיפול במסמכי יצוא.
העבודה במשרה מלאה בחדרה.
5 ימי עבודה בשבוע.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת המנגנון ת"ד 142 חדרה
סודיות מובטחת.

אורט ישראל
המשרד הראשי — תל אביב
דרוש/ה
עוזר/ת לסמנכ"ל
★ בעל/ת נסיון ויכולת בארגון, בניהול תקציבים, בהערכת עלויות ובניהול פרוייקטים.
★ בעל/ת השכלה אקדמית בתחומי הכלכלה או החשבונאות.
מועמדים מתאימים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב-יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 16087 תל-אביב (61160) ולציין "לידי הגב' עפרה"

עיריית לוד
המחלקה לנוער ולספורט
דרושים
מדריכי ספורט
בעלי הכשרה מתאימה להפעלת חדרי כושר ולהדרכה בענפי הספורט השונים.
בדבר פרטים נא לפנות למנהל מדור הספורט בעיריית לוד טל. 08-259920
בכבוד רב
מקסים לוי, ראש העיר

לרשת סופרמרקטים באיזור המרכז השרון והשומרון
דרושים
★ מנהלי סניפים
★ סגנים למנהלי סניפים
בעלי נסיון והמלצות יפנו בכתב לת.ד. 4201 רמת גן 52141 או טלפונית 03-738217 בין השעות 18.00—20.00
תנאים טובים למתאימים

דרוש
מנהל עבודה
לביצוע עבודות מים, ביוב ופיתוח
נסיון מוכח בעבודה 10 שנים
לפנות בכתב-יד לת.ד. 11737 תל-אביב

דרוש/ה
אדם
עם קשרים עיסקיים טובים
ת.ד. 39503, תל-אביב

לקיבוץ דגניה א'
דרושה
אחות מוסמכת
רווקה או נשואה
עם ילד [illegible]
עדיפות לבעלת נסיון בבריאות הציבור
06-758111 בשעות העבודה

לעתון יומי גדול
דרושים/ות
מקדמי מכירות
לאיזורים באר שבע נתיבות אופקים ירוחם דימונה מצפה רמון ערד ואילת
תנאים טובים למתאימים/ות
057-77652 057-70651 בערב 057-73626

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
בכפר הנוער הדתי בן יקיר
כפר הרואה
דרוש/ה
משרה פנויה מס' 217/88/ת
1. אם בית מדריכה (מגורים במקום)
2. מורה מקצועי מוסמך/ת לנגרות
3. מורה כולל/ת בעל/ת הסמכה להוראה בחינוך ממלכתי דתי.
4. מדריכים/ות לחוגים בשעות אחה"צ והערב.
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות החינוך הממלכתי דתי מתבקשים/ות לפנות לטל' 06-365689, 06-365283
או בכתב לבן יקיר כפר הרואה מיקוד 38953.
מועד אחרון להגשת מועמדות 16.8.88
משרה פנויה מס' 214/88/ת
במחלקה לעליית ילדים ונוער
קהילה חינוכית התיישבותית ניצנה
התפנתה משרה של
רכז/ת מינהל כספים וארגון
הכישורים הדרושים:
1. נסיון של 5 שנים לפחות בניהול תקציבים ובנושאים מנהליים כולל כ"א.
2. נסיון בניהול צוות עובדים.
3. ידיעת השפה העברית, השפה האנגלית.
4. מגורים במקום רצוי.
מועד אחרון להגשת מועמדות 16.8.88

קרן תל-אביב לפיתוח
למרכז למחול ולתיאטרון נוה צדק ע"ש סוזן דלאל
דרוש
מנהל כללי
הכישורים הדרושים:
נסיון בניהול מוסד אומנותי.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב-יד עבור "מנהל כללי" לקרן ת"א לפיתוח. עיריית ת"א, ככר מלכי ישראל 64162 ולציין קורות חיים, נסיון מעשי בעבודה וממליצים עד יום 15.8.88

למוסד לבטיחות ולגהות
דרושה
מזכירת מחלקה מנגנון
דרישות התפקיד:
ידע ונסיון בניהול משרד
ידע ונסיון בניהול כוח אדם
הקלדה עברית ברמה טובה
מקום העבודה: תל-אביב
תנאי העבודה: כפופים לתנאים של עובדי המדינה.
מעוניינות העונות לדרישות התפקיד יפנו לאמנה, בין השעות 08.00-12.00 לטלפון 03-287486, 03-287311

לחברת אנ.סי.אי.
דרושים
1. מתכנת/ת C.N.C. בכיר/ה
בעל/ת השכלה מקצועית מתאימה
2. מפעיל C.N.C. מעולה
לעבודה במשמרות.
לפנות לת.ד. 5030 רמת-גן 52150

ביצועיסטית | מתאמת מפיקה
5622222
עם נסיון של שנתיים במשרד פרסום.
לפגישת ראיון צלצלי: לנד

נציבות שירות המדינה
מודיעה כי:
למשרד הבריאות
דרושים
רוקחים ורוקחות
לעבודה בשרותי האספקה בתל אביב.
בדבר פרטים יש לפנות לרחל, טלפון: 03-217241

לכפר הנוער של ויצ"ו
ע"ש חנה מייזל-שוחט בנהלל
דרוש
מדריך חברה
מועמדים יפנו למזכירות בית הספר בנהלל טל: 06-515004/5/6

לחברה המובילה בתחום בריכות שחיה
דרושה
מזכירה
עם נסיון. תנאים טובים למתאימה.
סודיות מובטחת
טל. [illegible]

אורט ישראל
דרושים/ות
בית-שאן
לבי"ס תיכון מקיף כללי אורט
ת.ד. 66 בית שאן 87382
טלפון 06-588522
אחה"צ ובערב — 06-586195
★ מורה לאנגלית
★ מורה למדעי-הטבע
★ מורה כללי/ת לכיתת הכוון
★ מדריך/ה לחשמל
עפולה
לבי"ס תיכון טכני אורט
רח' הטייבה 9
טלפון 06-590295
★ מהנדס אלקטרוניקה
להוראה ולהנחיה
בחטיבה תיכונית ועל-תיכונית
כפר-סבא
למרכז חינוך אורט
רח' הכרמל 43 טלפון 052-25727
★ ספרנית
(חצי משרה)
רמת-גן
לקריית חינוך אורט עיריית ר"ג
רח' אריה בן אליעזר
★ מורה לבימה
(להתקשר לטלפון 03-773060)
★ מורה לאנגלית
(להתקשר לטלפון 03-773060)
★ מורה להתכתבות ומזכירות
(להתקשר לטלפון 03-348938, 03-348967)
חולון
לבי"ס תיכון טכני אורט
רח' פרופסור שור 2
טלפון 03-805282/3
★ מורה לפיסיקה ומתמטיקה
★ מורה לאוטומציה

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | נב דבר ראשון בבוקר

למוסד ממלכתי
דרושים
אקדמאים
לעבודה בלתי שגרתית

אנו מציעים לך:
* עבודה בעלת ענין ואתגר, הכרוכה בנידות רבה.
* לימוד השפה הערבית.
* תנאי שכר טובים ותנאי שירות מיוחדים (לרבות רכב צמוד בתום ההכשרה).
* עבודה קבועה.
* מסלול קידום רחב ואפשרויות להתפתחות עפ"י כישוריך.

אם גילך בין 24–31, סיימת שירות מלא בצה"ל ובריאותך תקינה –

פנה נא בכתב לת.ד. 33171 ת"א (מיקוד 61331) עבור כ"א, בצירוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים (כולל מספר ת.ז. ומספר טלפון להתקשרות).

פונים מתאימים ייענו

לעבודה בטחונית בחו"ל
דרושים
קציני מילואים

נתונים דרושים:
* גילאי 27–21
* שירות מלא ביחידות שדה כלוחמים ומפקדים.
* ידיעה טובה בשפה האנגלית ו/או בשפות אירופיות אחרות.
* השכלה תיכונית מלאה לפחות.
* כושר גופני טוב ובריאות תקינה.

המתאימים ייצאו לשליחות של כשנתיים בחו"ל. (אפשרות לתעסוקה גם בארץ).

המעוניינים העומדים בכל הדרישות לעיל יפנו בכתב לת.ד. 39350 ת"א מיקוד 61392 עבור י.ד. בצרוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת.ז. וטלפון.
– פונים מתאימים ייענו –

לעבודה מיידית בחבר

לסניפנו בת"א למחלקה המשרדית
* **כתבניות** מנוסיכ/ות עברית/אנגלית למעבד תמלילים תוכנת: WORDMILL ואיטוסוף מיידית. תנאים מצוינים.
* **כתבניות "לנדי"** מנוסים/ות עברית/אנגלית. מיידית, שעות גמישות, שכר מצוין (רצוי ידע בתוכנת רבת משתתפים).
* **ברזות הדול - מזכירה** (שפת אם אנגלית) ידע בעברית 17:00 - 7:30 + טלקס תנאים מצוינים מיידית.
* **קוסמטיקאית / דיילות** הופעה נאה, ידע בקוסמטיקה ונסיון במכירות, מיידית, שעות גמישות, תנאים מצוינים.

תל-אביב, בנין מגדלור, בן יהודה 1, טל. 03-5101420
חיפה - 04-663966
ירושלים - 02-234265
ראשל"צ - 03-966609
שעות קבלה - 8:00-16:00

חבר שרותי כח אדם

הזדמנות יוצאת דופן
להצליח בגדול!

אם את/ה שאפתן/ית, מתמיד/ה, חרוץ/ה ואוהב/ת לעבוד עם אנשים – **רשת סוכנויות ביטוח מובילה** מציעה לך להצטרף לשורותיה, וללמוד **מקצוע נדרש, מעניין ומשתלם!**

למתאימים/ות תנתן הדרכה צמודה, תמיכה כלכלית עד להצלחה, אפשרות קידום לתפקיד נהולי ויכולת להשגת הכנסה גבוהה מאד!

גיל מעל 24, השכלה תיכונית לפחות ורצון בלתי מתפשר להצליח – הכרחיים.

מעניין אותך?
התקשר/י (החל מיום א')
וקבע מועד לפגישה!

ת"א והסביבה: 630236, 03-630222 (עדי)
ראשל"צ והסביבה: 9665180, 03-9665176 (עופר)

לחברת איי.סי.טי.אס
חברה רב לאומית – דרוש/ה
יועץ בקי בנושאי
בקרה ובטיחות של מערכות מידע ממוחשבות
★ התפקיד כרוך בנסיעות לחו"ל
★ ידיעת השפה הספרדית הכרחית

לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 346 הרצליה 46722 – סודיות מובטחת –

קיבוץ יפעור מחפש
מורה לחינוך מיוחד
לשנת השמ"ט
נא להתקשר בשעות אחה"צ והערב
לטלפון 04-960308, 04-960221

מזכירה
לניהול משרד מהנדסים
העוסקים בניהול בניה תאום ופיקוח.
ידע במעבד תמלילים (איינשטיין)

המעוניינות יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון: נחום יובל בע"מ פרופ' שור 16 ת"א 62961

חילים/ות משוחררים • סטודנטים/יות • ועובדים/ות בלתי מקצועיים •

לעבודה עם קשישים בשעות גמישות
נא להתקשר לדנאל,
שרותי כח אדם בע"מ
תל-אביב, גורדון 88
בין השעות 08.00 - 16.00
טל: 03-245531,245541,222266

עשיתי חשבון שכמנהלת חשבונות עדיף לעבוד במנפאואר

אני רוכשת ניסיון בתחומים רבים ושונים. נהנית מקידום מקצועי מהיר. עובדת בתקופות שנוחות לי ומרוויחה טוב.
ואת כל זאת יש רק במנפאואר.
אם גם את רוצה להנות מהיתרונות הבלעדיים של מנפאואר עשי כמוני. הצטרפי למנפאואר.

משרד ראשי:
ת"א בן יהודה 12
טל' 03-298877

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
תל-אביב: (03)298877, ירושלים: (02)233436, חיפה: (04)530051, באר-שבע: (057)79523, רחובות: (08)461717, חולון: (03)5030680, הרצליה: (052)576060
ADMARK

אלביט מחשבים בע"מ

לשיווק חטיבת יבשה דרוש
מנהל שיווק
לתפקיד יתאים מנהל שיווק יצירתי בעל רקע מבצעי מפותח, חוש עסקי ויכולת עבודה בצוות.
כישורים דרושים:
* רקע פיקודי בחיל השריון
* מהנדס אלקטרוניקה/מכונות
* נסיון שיווקי
* יכולת הגדרת ואפיון מערכות לחילות היבשה ובתחום השריון בפרט
* הכרת תהליכי פתוח והצטיידות בצה"ל
* שליטה בשפה האנגלית

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לגיוס עובדים ת.ד. 5390 חיפה 31053
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים.

אלביט בתנופה יוצרת

IIS
מתמחה בתכנון, ייצור ושיווק של ציוד הקפי למערכות מחשבים גדולות.

החברה הישראלית לתכנון, ייצור ושיווק של מסופים ובקרי תקשורת תואמי IBM 3270, 36/38 ו-DEC VT220
דרושים/ות

מנהל שרותי אחזקה - ישראל
* *מהנדס או הנדסאי בעל נסיון בהומרת מחשבים/תקשורת.*
* *נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בארגון וניהול צוות של כ-20 איש*
* *כושר תכנון ויישום מערכות לוגיסטיות.*
* *בעל מוטיבציה גבוהה ויכולת עמידה בלחצים*

מקום העבודה באזור ת"א
סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לאי.אי.אס. ת.ד. 1640 חיפה, ליד מנהל כ"אדם.

נציג מכירות - ישראל
לציוד היקפי / תקשורת TWINAX
* *נסיון של שנתיים לפחות במכירת ציוד כנ"ל.*
* *שפות: עברית - כושר בטוי מעולה בכתב ובע"פ. אנגלית - הכנת חומר טכני ופרסומים.*
* *גיל עד 30.*

נא לפנות בטלפון: 03-5322470, טוביה.

עיריית רחובות
לשנת הלימודים תשמ"ט
דרוש
מדריך למכונאות רכב
לפנות + קורות חיים לת.ד. 27 רחובות, טלפון 08-591125
י. הרמלך
ראש העיר

דרוש
נהג אוטובוס
להסעת תלמידים בירושלים אפשרי גם פנסיונר

טל: 02-370555, 02-370483

לאחזקת מטוסים לעבודה במרכז הארץ
דרושים
★ מכונאי מטוסים
★ מבנאי מטוסים
יוצאי חיל האוויר
לקביעת ראיון לפנות ביום א' 7.8.88 לטלפון 03-5412546

לחברה התעשייתית במגדל העמק
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות מדופלם/ת
הכישורים הדרושים:
* נסיון בן 5 שנים לפחות רצוי בתעשיה.
* ידע ונסיון בהנה"ח ממוחשבת.
* מגורים באזור.

מועמדים/ות מתאימים יפנו בכתב יד. הכולל פירוט קורות חיים ונסיון קודם. אל ראש אכ"א ת.ד. 24149 ת"א מיקוד 61240 ויציינו ע"ג המעטפה עבור מנהל חשבונות
– סודיות מובטחת –

לקייטרינג בע"מ
חברה לאספקת מזון למטוסים,
דרושים במפעלינו בנתב"ג
* SOUS CHEF
* CHEF DE PARTIE
* GARDE MANGER

להתקשר מיום א' 03-9711090

למרפאת "אבי" בנהריה
סייעות לרופא שיניים
בתנאים טובים. תנתן עדיפות לבעלות נסיון
בלפור 101 בת-ים
03-5514320, 03-871323
בערב

עבודה עכשיו

דרושים/ות עובדים/ות
מנוסים/ות במקצועות הבאים:

תל'אביב, טל' 03-298877
בן־יהודה 12, א'–ה' 08.00–14.00

למחלקה הטכנית
* **שרטטת צנרת** בעל/ת נסיון של שנתיים לפרויקט זמני באזור ר"ג.
* **הנדסאי/ת מכונות** ידע בתכנון מנגנונים ואלקטרואופטיקה, לתקופה ממושכת באזור ר"ג.

למחלקה המשרדית
* **מזכירות עברית/אנגלית** אנגלית ברמת שפת־אם, עבודה במשרה מלאה, לתקופות ממושכות, שכר גבוה ותנאים טובים.
* **עיבוד תמלילים עברית/אנגלית** עדיפות למשרות מלאות, עבודה לתקופות קצרות וארוכות, שכר גבוה.

חדש!
לסניף הרצליה, טל' 052-576060
בית אל־בנה, רח' גרנות 33, א'–ה' 08.00–16.00

* מכונאי/ות רכב
* ליום מלא בהרצליה.

מנפאואר MANPOWER
יותר טוב מנפאואר
ADMARK

חברה אמריקאית מחפשת
אנשי מכירות נמרצים / ות
עד גיל 28 — לאחר שרות צבאי (אפשרי ללא נסיון קודם).
* לעבודה שטח מלאה אתגר
* 5 ימי עבודה
* שכר מלא + בונוסים
* אפשרות קידום – למצטיינים
טלפון: 03-7513395 מיום א'

לחברת בניין באיזור באר־שבע
דרושים
1. הנדסאי בנין או מודד
2. מנהל עבודה לבנין בעל ניסיון
057-944696, 057-945223, 057-945426

לחברה קבלנית
דרוש:
★ מהנדס - הנדסאי ביצוע
צעיר, נמרץ לעבודה מעניינת בתל־אביב
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 2188 הרצליה מיקוד – 46738

מוד הייר midhair להשכיר שמחתה

לחברה בינלאומית למוצרי שיער
דרוש
מנהל שיווק
עם נסיון מוכח
טל': 03-9244004

לחברה דינמית
דרושים
מהנדסים
לתפקיד שיווקי טכני
למכירת חמרים וציוד תהליכים

* נסיון מעשי במכירות – יתרון
* רקע ונסיון בהנדסת חומרים/תהליכים, כימיה או פיזיקה
* ידיעת השפה האנגלית הכרחית
התפקיד כרוך בנסיעות בכל רחבי הארץ, רכב צמוד לבעל התפקיד.

נא לפנות בכתב־יד, בצירוף נסיון וקורות חיים לת.ד. 1144 תל־אביב 61010, עבור "מהנדסים".

דרוש/ה
לחברת ביטוח גדולה בתל־אביב
חתם/ת
בענף רכב ואלמנטרי
בעל/ת נסיון

נא לפנות בכתב יד
בציון קודות חיים ונסיון בעשי
לת.ד. 29630 ת"א 61297

סודיות מובטחת

רווח עצום!
כמה שאפשר, מתי שאפשר, איפה שאפשר
במהלך חודש אוגוסט בלבד
בעלי כושר הבעה בעל־פה
מתאים גם לסטודנטים ולמורות במשפחה
טל' 052-916916 ביום א' וב' בלבד

דבר הוא דבר של היום חדש

אופטרוטק

כל פרט קובע

החברה המובילה בעולם במערכות אלקטרואופטיות ממוחשבות ומערכות תיב"ם לאוטומציה של תעשיית המעגלים המודפסים.

אנו מחפשים:
מהנדס/ת אלקטרוניקה או פיסיקאי/ת
לתפקיד
מהנדס מערכת
המשרה מיועדת לאדם נמרץ, בעל יכולת אישית ובינאישית גבוהה ביותר, בעל נסיון של 5 שנים בפיתוח מערכות אלקטרואופטיות משולבות מחשב. רקע באופטיקה ולייזרים יהווה יתרון.
התפקיד כרוך בנסיעות תכופות לחו"ל.

המעוניינים להצטרף לצוות צעיר ונמרץ העוסק בפתוח מערכות מתוחכמות עתירות טכנולוגיה, יפנו בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון מס. טל.אל.: אופטרוטק בע"מ, מחי מטאבי אוש, ת.ד. 69. נס ציונה 70450.
5 ימי עבודה בשבוע.
כל המשרות מיועדות לגברים ונשים.
סודיות מובטחת

IPL
אינטרפרם מעבדות בע"מ

חברתנו מקבוצת ARES-SERONO העולמית מפתחת ומייצרת תרופות ייחודיות, עוסקת בהנדסה גנטית ובתחום הביוטכנולוגיה.

★ אימונולוג בכיר
לניהול קבוצת מחקר העוסקת בפיתוח תבחינים ושיטות לייצור, טיהור ומדידה של נוגדנים חד-שבטיים.
הכישורים
* *נסיון מוכח באימונולוגיה, אימונוכימיה, טכניקות הכנה וגידול היברידומות, כולל בתרביות רקמה, קולונות - זיקה.*
* *רצוי נסיון קודם בניהול קבוצת מחקר בתעשיה.*
* *בעל תואר PH.D.*
* *שליטה מלאה באנגלית ויכולת דווח בכתב ובע"פ.*

מהנדס ייצור
לניהול משרד הייצור במפעל, ניתוח עלויות ותמחיר, תכניות עבודה ונתוני ייצור, ריכוז מידע שוטף וביתוח תכנון מול ביצוע.
הכישורים
* *נסיון בתעשיה (רצוי הפרמצבטית).*
* *נסיון במערכות ממוחשבות.*
* *נסיון בעיתוד מלאי ותמחיר.*

מגורים באיזור רחובות
5 ימי עבודה באוירה צעירה ונעימה. סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב יד ולפרט קורות חיים ושם המשרה (ע"ג המעטפה) אל: אינטרפרם מעבדות בע"מ. מנה' כח אדם, קרית ויצמן נס ציונה 76110

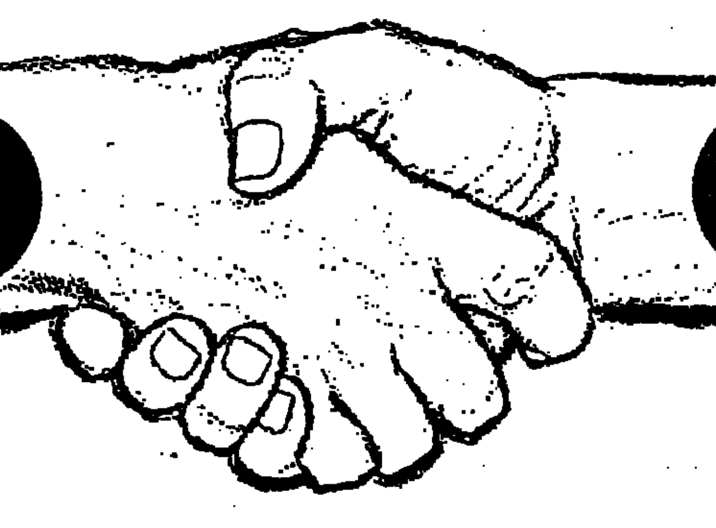

הלוח הכללי | הד כפול ומכופל

صكنا من الاهل

קצין במילואים

אתה המחפש אתגר אישי, המעוניין בעיסוק בלתי שגרתי שבו תוכל לתרום ולהתפתח.
אם אתה בעל השכלה תיכונית מלאה וגילך 21–28,

בוא והצטרף אלינו

אנו מציעים לך עבודה קבועה שבה תמצא:
* תפקיד הכרוך בפעילות שטח.
* עצמאות, עניין רב ועיסוק, אפשרויות לקידום וגיוון.
* אפשרות לצאת בעבור שנים אחדות לשליחות בחו"ל ו/או ללימודים אקדמאיים מלאים.
* שכר ותנאי שירות טובים.

פנה נא אלינו לת.ד. 39351 ת"א (מיקוד — 61392) ... ופרט את תולדות חייך.
— סודיות מובטחת —

לבנק ישראל
מחלקת הפיקוח על הבנקים
בתל-אביב

דרוש/ה מבקר/ת

לביצוע ביקורות עצמאיות בתאגידים בנקאיים ...

המעוניינים/ות יפנו בצירוף קורות חיים בכתב אל היחידה לניהול כח אדם בבנק ... ירושלים, קרית בן-גוריון, ת.ד. 780 עד ליום 18.8.88

חברת פרטית בהרצליה
מובילה בתחום השיווק וההפצה מחפשת

מנהל תפעול

תפקיד:
* ניהול מחסן הכולל מגוון גדול של מוצרים, תוך עמידה באיכות שירות ולו"ז.
* תפעול מערך שירות לוגיסטי מורכב.

כישורים:
* כושר מנהיגות ויכולת ארגון ושליטה במערכת אנושית מורכבת.
* נסיון בניהול צוות בתפעול אנשים.
* יכולת ורצון לעבוד מעבר למקובל (עניין, אתגר ושעות עבודה).
* גיל 40–30.
* תואר אקדמאי (רצוי).

מועמדים יפנו בכתב יד לת.ד. 28286 תל-אביב 61250

לבנק ישראל בתל-אביב

דרושים
שומרים ליחידת הבטחון

העבודה המוצעת היא במשמרות, על בסיס שעות ומתאימה לסטודנטים.
הכישורים הדרושים:
1. משוחררי צה"ל – יוצאי יחידות שדה, בוגרי קורס מ"כים.
2. השכלה תיכונית.
3. כושר בריאות תקין.

למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, תתקיים ועדת קבלה במשרדי בנק ישראל בת"א, רח' ליליינבלום 37, ביום ב' 8.8.88 בין השעות 09:00–12:00.
על המועמדים להביא עימם תעודת זהות, תעודת שחרור מצה"ל, פנקס מילואים, קורות חיים ושלוש תמונות.

השמת כח אדם — ויצמן 4,
בית אסיה ת"א טל: 03-218199

* מהנדסי מכונות והנדסאי מכונות.
* טלרים
* בוגרי כלכלה ומנהל עסקים
* מכונאי פס יצור
* מכונאי אחזקה
* חשמלאים
* מחסנאים טכניים
* דפסי אופסט
* פקידות
* בלתי מקצועיים
* מנהלי חשבונות

למפעל תעשייתי בגוש דן
דרוש

ראש צוות אחזקה

— בוגר בי"ס מקצועי (טכנאי/הנדסאי מכונות או מכשור — יתרון)
— נסיון של 5 שנים בתעשייה.
— נכונות לעבודה במשמרות.
— יכולת ניהול צוות עובדים.
— כפוף למנהל אחזקה.
— מגורים באזור גוש דן וחסבבה חובה.

הלוח הכללי

להתכונן לעתיד

אנו מציעים לך:
* משכורת חודשית הולכת וגדלה
* ביטוח מנהלים מחוזים מהמכירות
* מאגר תנאים ולקוחות פוטנציאליים
* הנאה וסיפוק בעבודה — באווירה משפחתית יוצרת

אנו דורשים ממך:
* להשתתף בקורס מקצועי לביטוח וחסכון, תקשורת יעילה וניהול זמן, אמנות המכירה ותכנון פיננסי
* לבצע בקפדנות את המשימות שלך

טל. 03-656473, 664590, 053-698454
להתקשר מיום א' 7.8.88
ההרשמה נסגרת ביום ד' 10.8.88

"אשד" סוכנות לביטוח בע"מ
רח' קלישר 13, ת"א.

סהר
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

מחשבה אחת קדימה

★ מפעיל / ה

מחשב I.B.M 4341
מערכת הפעלה VM / DOS / VSE
נא לפנות 03-830344 למר פול-סרטר פרט ליום ו'

★ למחוז המרכז
פקיד / ה
לסילוק תביעות רכב
נסיון קודם הכרחי

מועמדים מתאימים בלבד יתקשרו 03-5614926 לגב' ניצה פרט ליום ו'.

RON-רון
שרותי כח אדם בע"מ

מטפלים בגיוס עובדים זרים
דרוש

מנהל עבודה
למפעל ליצור מפוחים

כישורים:
* השכלה מקצועית או אקדמאית.
* נסיון מוכח של 5 שנים ביצור מכונות וניהול עבודה.
* ידע בתהליכי יצור בענף המתכת ובתהליכים תעשייתיים.
* גיל עד 49.

מועמדים מתאימים יפנו בצירוף קורות חיים ל"רון" – רח' שנקר 47, חולון. טלפון: 03-844683

לחברת אלקטרוניקה גדולה
דרושים

הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה
בכל רחבי הארץ
לאחזקת מערכות קשר

נדרש ידע ונסיון במערכות קשר אלחוטיות, אלקטרוניקה ספרתית ומקרו מחשבים.
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים וידע קודמים לת.ד. 25016 ת"א מיקוד 61250 בציון על המעטפה "עבור שרות"
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית ותיקה העוסקת בשיווק מוצרי חשמל תעשייתיים
דרוש

נציג מכירות

למפעל תעשייתי בגוש דן
דרושים

מכונאי אחזקה בתעשיה
- בוגרי בי"ס מקצועי.
- לאחר שרות צבאי מלא.
- העבודה במשמרות.
- מגורים באזור גוש דן וחסבבה חובה.

מחסנאי טכני (מפ"ט)
- השכלה תיכונית, בוגרי קורס מחסנאים או מפ"טים.
- לאחר שרות צבאי.
- רצוי נסיון בהפעלת מחסן ממוחשב.
- העבודה במשמרות.
- מגורים באזור גוש דן וחסבבה חובה.

המתאימים יפנו 03-7552358/6
כל יום בין השעות 08:00–12:00

דרוש: **מנהל שיווק**
בתחום העץ (דלתות יוקרתיות)
נסיון 5 שנים, הצעות בכתב-יד לרולסדור
בית-אבגר רח' ז'בוטינסקי 5 רמת-גן

קופת חולים מכבי

דרושים

א. מזכירה רפואית
מקום עבודה: חולון
למשרה חלקית
נסיון של 4 שנים לפחות, בעבודה עם קהל.

ב. עובד מעבדה רפואית מוסמך
מקום עבודה: בת-ים
למשרה חלקית
נסיון וידע בלקיחת דמים
לפרטים למשרות הנ"ל נא לפנות לטלפונים: 880822, 03-880593

ג. איש אחזקה
מקום עבודה: חולון
למשרה מלאה
לפנות בצרוף קורות חיים למנהל מחוז השפלה, ת.ד. 1212, חולון.

ד. מזכירה רפואית
מקום עבודה: הרצליה
למשרה מלאה
בפרטים נא לפנות לטל': 052-542123

ה. מרפא/ה בעיסוק
מקום עבודה: הרצליה
למשרה חלקית

ו. קלינאי/ת תקשורת
מקום עבודה: הרצליה
למשרה חלקית
נסיון בטיפול בדיבור.

ז. קלינאי/ת תקשורת
מקום עבודה: פתח-תקוה
ניסיון בטיפול בדיבור
לפנות לטלפון: 052-5402463-6.

דרושה **מזכירה מנוסה**
לחברה מובילה בתחום יבוא ושיווק תיקי עור.
* בעלת נסיון בעבודה עם מחשב, רצוי עם תוכנת חשבשבת.
לפנות בטלפון 03-725013

למוסד צבורי
דרוש

מנהל מחלקת תובלה

* דרישות התפקיד:
1. תואר אקדמאי: בכלכלה או מנהל עסקים או תעשיה ונהול.
2. נסיון קודם בהובלה ושילוח בינ"ל.
3. שליטה בעברית ואנגלית.
4. נסיון במחשב IBM P.C. ותואמיו – יתרון.

לפנות בכתב ת.ד. 50084 תל-אביב למח' תובלה

לחברת שיווק
בתחום צבעי שיער
דרושות

דיילות מכירה

נמרצות ואחראיות
לעבודה קבועה
ברשתות השיווק הגדולות
גיל 40—30
הופעה נאה

לקביעת ראיון נא להתקשר החל מיום א' שעה 08:30 לטל' 03-258977 לפנינה.

מקדם/ת מכירות
בעל/ת רכב

למפעל המייצר מדים יוצוניים לענפי הרפואה, התיירות והאירוח.
לאדם משכיל ודינמי
אפשרות טובה לקידום.

"תדמית" 03-737170

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המפרסמים צפויים לעונש על פי החוק.

מ.מ.מ. מינהל, משאבי אנוש ומערכות מידע בע"מ

לעבודה במערב אפריקה ובדרום אמריקה
דרושים/ות

מנהלי חשבונות עצמאיים

* חשכלה בראיית חשבון או מקבילה.
* נסיון של 5 שנים רצוי במע' ממוחשבת.
* שליטה בעברית ואנגלית/או בעברית ובספרדית.

נא לפנות בכתב יד למח' כח אדם ת.ד. 44494 חיפה.

מ.מ.מ. מינהל, משאבי אנוש ומערכות מידע בע"מ

לעבודה במערב אפריקה
דרושים/ות

מהנדסי בנין
* בעלי נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בעבודות ביצוע בנייינים

מחסנאי
* למחסן חומרי בנין. בעל נסיון קודם, ונסיון בעבודה עם מערכת ממוחשבת

קניין
* לרכש חומרי בנין. בעל נסיון קודם, בעל יכולת מו"מ, ונסיון בעבודה עם מערכות ממוחשבות

ידיעת השפה האנגלית ברמה התואמת לתפקיד הכרחית. יועדפו בעלי נסיון קודם בעבודה באפריקה. נא לפנות בכתב יד למח' כח אדם ת.ד. 44494 חיפה.

דרוש/ה

פקיד/ת גביה

למחלקת הנהלת חשבונות
לצורך טפול בגביית חובות מלקוחות

* בוגר אוניברסיטה או בעל השכלה תיכונית מלאה * ידע בהנהלת חשבונות ובחישובי הצמדה למדד ולדולר * נסיון של שנתיים לפחות בעבודת גבית.
5 ימי עבודה בשבוע 07:30—17:00 — תחילת עבודה מיידית
נא לפנות לת.ד. 1334 ת"א 61013 בציון ע"ג המעטפה עבור ה'/9 ולפרט קורות חיים ונסיון מקצועי.
כל הפונים ייענו ••• סודיות מובטחת

לחברה דינמית
לשילוח מטענים בע"מ
דרוש/ה

מנהל חשבונות

* סוג 3
* שליטה מלאה באנגלית
* ידע קודם רצוי
* תנאים מצוינים למועמד/ת המתאים

ת.ד. 20478 ת"א – 61204

לעבודה בירושלים ובת"א.
על מחשבי VMS/VAX

1. **SYSTEM MANAGERS**
– נסיון 2-3 שנים.
2. **DBA** – בעל נסיון בתכנון ותכונות בבסיס נתונים DBMS של דיגיטל.

מועמדים מתאימים בלבד ייענו.
ת.ד. 3388 ירושלים 91033

דרושים
משווקים עצמאיים
למוצרי אלקטרוניקה
ויחודים בכל הארץ
04-723187

למשרד בת"א
דרושה **מזכירה**
ל-5 ימים בשבוע, מ' 10:00–15:00, ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסה הם תנאי לקבלה
לפנות מיום א' לטלפון 03-611641

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המפרסמים צפויים לעונש על פי החוק.

מנהל כח אדם

מסור מודעתך ב **דחוף**
ב **דחוף** תקבל יותר

לפרטים נוספים:		
תל-אביב:	03-622233-4	רויטל ברכה
ירושלים:	02-226335-6	יאיר צוברי
חיפה:	04-645333-4	אריה טל

סורג מכונאי עצמאי
למכונות עגלות CANBER TERROT
רצוי ידע ב-STRIPPER
מקום העבודה ברקן, לפני אריאל
לפנות "סריגי ציבואק" בע"מ 03-627461

לחברת בנייה
דרושים:
* נהג מאזור חולון.
* תיקונצ'יק מומחה בעבודות גמר עם מכונות.
לפנות לטלפון: 03-659261/2

חברת פריסינה לישראל
דרושים **עובדים**
לעבודות בטון דרוך,
מתאים גם לצעירים בשנת חופשה מקיבוץ.
מועמדים אחרי שרות צבאי, מאזור יבנה יפנו לטלפון: בוקר 03-290654 ערב 08-462124

לחברה לשיווק חומרי ריתוך והלחמה
דרוש

סוכן מכירות
באזור הצפון. רקע טכני חובה, הכרה בריתוך – יתרון. תנאים טובים, רכב צמוד.
קורות חיים לת.ד. 36885 תל-אביב 61368

למשרד מהנדסים
דרושה

פקידה כללית
למרכזיה והדפסה בעברית
רצוי גם באנגלית

נא לפנות: למילר שנבל צחר ושות' בימים א'-ה' רח' אורי 14 ת"א
טל: 03-247252/3

דרוש
בעל מקצוע לגידול ירקות
(במיוחד עגבניות בבתי גידול) בחו"ל.
ידיעת אנגלית הכרחית.
לפנות בכתב יד ולצרף קורות חיים + המלצות לת.ד. 1507 רמת השרון.

לחברת שיווק למוצרי אופטיקה
דרוש/ה

מקדם מכירות
ניסיון קודם בשיווק הכרחי.
03-304837

למכון ליבית דרושים:
1. **רופאים ומתמחים** בכל חלקי הארץ
* לביצוע בדיקות רפואיות.
* שעות גמישות.
2. **רופא קרדיולוג**
* משרה מלאה/חלקית
* שעות הבוקר
* אזור ת"א
3. **אחיות טיפול נמרץ – לב**
* משרה מלאה/חלקית
* שעות הבוקר/אחה"צ
4. **פקידות קבלה** – להתקשר מיום ג'
לפרטים מיום א' בטל. 03-7528111 או 03-7528101

מנהל מוסך
לאוסף המרכזי של חברת רכב ארצית
דרוש
(משרה 790)

★ נסיון מוכח במחול מוסך בחיקף רחב.
★ בעל גישה ונסיון ביחסי לקוחות וקידום מכירות.
★ כתב הסמכה למנהל מוסך בכיר — חובה.
★ תעודת בוחן רישוי — יתרון

מועמדים ישלחו פרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 47030 תל-אביב 61110 ויצרפו העתקי תעודות.
סודיות מובטחת.

צומת לתפקידים בכירים

לחברה מקצועית ודינמית
בתחום הפרסום
דרושים:

נציגי / ות מכירות

* עבודה קבועה
* משרה מלאה, 5 ימי עבודה
* תחילת עבודה: מיידית
* נסיון לא הכרחי, הכשרה תינתן ע"י החברה
* השכלה: 12 שנות לימוד או אקדמאית.
* רכב – יתרון.

למתאימים:
* משכורת בסיסית (גבוהה) מובטחת
* עמלות
* בונוסים לפי הישגים

טלפונים החל מיום ו'
03-730392, 03-7514817, 03-7511784

לחשבשבת דרוש/ה
מדריך/ה לתוכנת הנה"ח וניהול מלאי.
העבודה באזור רעננה
טלפון: 03-5611961

אדם
מכון אדם לאבחון ויעוץ במשאבי אנוש

לחברה צעירה העוסקת בפיתוח מוצר חדשני המשלב ראיה ואינטלגנציה מלאכותית
דרושים
אנשי מקצוע מעולים לתפקידים הבאים:

1. מהנדס אלקטרוניקה — להובלת צוות.
פיתוח של מערכות רובוטיות המשלבות ראיה מלאכותית.
כישורים:
— 6–8 שנות נסיון.
— רקע בפיתוח מערכות ראיה מלאכותיות.
— נסיון במעגלי וידיאו מצלמות CCD.
— הכרות עם חומרת PC/AT — יתרון.
— ידע בשפות C, PASCAL — יתרון.

2. הנדסאי אלקטרוניקה — לצוות פיתוח של מערכות רובוטיות המשלבות ראיה מלאכותית.
כישורים:
— 6 שנות נסיון. — רקע במעגלי וידאו מצלמות CCD.
— נסיון בפיתוח מערכות ספרתיות/אנלוגיות משולבות לתדר וידאו.
— הכרות עם סביבת פתוח PC/AT — יתרון.

3. מהנדס אלקטרוניקה — להקמת תשתית להנדסת מוצר/ביקורת איכות.
כישורים:
— 6 שנות נסיון בהנדסת מוצר וביקורת איכות של מערכות אלקטרו מכניות משובצות מחשבים, מכניקה עדינה ואופטיקה.
— כושר ניהול.
— יכולת לפתח באופן עצמאי ולהוביל מערך בדיקות ואבטחת אמינות.
— הכרת חומרת PC/AT — יתרון.

4. מהנדס תוכנה — לפיתוח מערכות רובוטיות המשלבות ראיה מלאכותית.
כישורים:
— 4 שנות נסיון לפחות בתחומים הבאים:
— נסיון בתוכנה מדעית ובמיוחד בעיבוד תמונה.
— נסיון בשיטות הנדסת תוכנה.
— רקע בסביבת חומרה של PC/AT — יתרון.
— בקיאות בשפות PASCAL ו-C — יתרון.

מועמד אידיאלי צריך להיות בעל אישיות יצירתית וכישורים גבוהים.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למכון אדם ת"א, בציון המשרה המבוקשת.

תל-אביב, רח' תבואות הארץ 3, 69546, טל. 03-498805-6-7
חיפה רח' דיזרעאלי 54, 34334, טל. 04-254314-6

טכנוראלקו בע"מ, חברה ליבוא מיכון משרדי
דרושים

★ מנהלי מכירות
★ סוכני מכירות

לסניפי החברה בת"א, ירושלים וחיפה
דרישות: ניסיון מוכח במכירות, רכב יתרון.
לקביעת ראיון נא לפנות לטל: 03-254126

SHARP ראלקו

למושב חצבה בערבה
דרושה

גננת
עם נסיון, לגילאי 3–4
לשנת הלימודים הקרובה.
לפנות לטלפון: 057-81201

למפעל בענף הבניה בראשל"צ
דרוש

צעיר — לעבודה עם אתגר

הדורשת גם עבודת כפיים
אפשרות קידום
* עד גיל 30
* טכנאי או הנדסאי בנין
* ידיעת שפת נוספת – יתרון
לפנות בכתב יד ופירוט קורות חיים ת.ד. 16080 ת"א

נטבאד יבוא ושיווק אביזרי רכב בע"מ
יד חרוצים 13 ת"א טלפון: 03-376502
דרושים:

1. פקידה –
לחשבוניות וקבלות מחשב.
2. עוזרת למנהל חשבונות –
3 שנות נסיון.
3. מחסנאי – 3 שנות נסיון
רצוי מפ"ט.
4. איש מכירות/זבן.
5. סוכן – רצוי בעל רכב.

صكنا من الاصل

هكذا عن الأصل

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | ראשון בבוקר ב"דבר"

לחברת שיווק באיזור המרכז
דרוש/ה
מנהל/ת מכירות
(משרה 2855)
לניהול מערך המכירות של החברה
★ בעל/ת נסיון מוכח במכירות.
★ נסיון מוכח בהנעת אנשי מכירות
תמורה גבוהה למתאימים.
מועמדים ישלחו פרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 11024 תל־אביב 61110
ויציינו מספר משרה.
סודיות מובטחת.
תדמל
תחנת ייעוץ לנושאי כח־אדם בע"מ

עמקי־נח
למפעלנו בניר־צבי (ליד רמלה)
דרושים
עובדי ייצור
לעבודות הרכבה בקו ייצור מזרונים ורהיטים מרופדים.
* לאחר שרות צבאי מלא.
* רצון להצליח ויכולת התמדה.
* הדרכה והכשרה מקצועית - תינתן במקום.
(הזדמנות לבני קיבוצים בשנת חופשה)
* * *
5 ימי עבודה בשבוע (שעות 7.00-17.00),
תנאים סוציאליים מלאים, הסעות מסודרות מאזורים: לוד, רמלה, רחובות, ראשל"צ, אשדוד, בית שמש, ק. גת • ארוחות צהריים, תנאי שכר טובים
המועמדים המתאימים מתבקשים לפנות לאגף כח אדם - מושב ניר צבי (ליד צריפין) - אזור התעשיה או בטלפון 08-220777

לחברה גדולה ודינמית באזור רחובות
דרוש
מהנדס מכונות (פיתוח).
התפקיד כרוך בריכוז פרוייקט
שלבי הגמר של פיתוח המוצר, על כל הבטיו.
הכישורים הדרושים:
- נסיון מוכח בפיתוח מוצרים שהגיעו לשלב מסחרי.
- נסיון של 7 שנים לפחות במעבר חום וזרימות.
- נסיון בחומרים - יתרון.
מקום העבודה: אזור רחובות
5 ימי עבודה בשבוע
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב, תוך פירוט קורות חיים ונסיון קודם אל: ת.ד. 212 גבעתיים 53101.
—סודיות מובטחת—

א. זליג
בכירים לקריירה חדשה
אנשים מעולים לתפקידים בכירים
Top jobs for top people

עבור לקוחתנו
חברה יזמית — עסקית בתחום הבניה
דרוש/ה
מנהל
מהות התפקיד: ניהול פרויקטים בתחום הבניה הצבורית, הבניה למגורים ומבני תעשיה.
כישורים:
★ נסיון מוכח בניהול מוצלח בשטח הבניה.
★ נסיון בהפעלת חברה קטנה או סניף — הכרחי.
★ גישה עיסקית/מסחרית וכושר ארגון מעולה.
★ השכלה — מהנדס אזרחי.
★ גיל — עד 50.
★ מגורים — מרכז הארץ.
★ קידום מובטח.

עבור לקוחנו מרכז רפואי באזור ירושלים
דרוש/ה
מנהל אדמיניסטרטיבי
(אמרכל)
מהות התפקיד: טפול בדרג בכיר בנושאי אדמיניסטרציה, משאבי אנוש, לוגיסטיקה וארגון.
כישורים:
★ בעל השכלה מתאימה ונסיון מוכח בתחומים הנ"ל, כושר ארגון, יחסי אנוש וכושר לניהול עובדים.
★ שומר מסורת — יתרון.
★ מגורים באזור ירושלים — יתרון.
דרוש מועמד לתפקיד דומה עבור תשלובת תעשייתית מבוססת במרכז/צפון הארץ למעט סעיף 2.
המודעה לגברים ונשים כאחד.
סודיות מובטחות
מועמדים מתאימים יפנו בימי א'—ה' בין השעות 09.00—17.00 לטל' 03-637510 או 03-657530, או יעבירו למשרדנו ברח' גאולה 42, 4230 ת"א 61041, קורות חיים כתובים בכתב יד. פקסימיליה 5101592.

מזכירה
שפת אם אנגלית
לעבודה מעניינת
בחברה צעירה ודינמית
בפ"ת
לנעמי 2-03-9231771

למפעל תרופות באזור ירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת מפעל
(משרה 2850)
★ בעל/ת נסיון ניהולי מוכח.
★ בעל/ת רקע בתעשיה רוקחית/ביולוגית/מזון/כימיה
★ עדיפות לבעלי רקע בתפ"י/הנדסה/תחזוקה.
מועמדים ישלחו פרוט קורות חיים ונסיון בכתב־יד לת.ד. 11024 תל־אביב 61110
ויציינו מספר משרה.
סודיות מובטחת.
תדמל
תחנת ייעוץ לנושאי כח־אדם בע"מ

תושב נתניה והסביבה!
דרוש
אדם רציני
לתפקיד מעניין ובעל אתגר רב בשיווק וקידום מכירות
נתונים דרושים:
* גיל 45-27.
* בעל יכולת גבוהה בניהול משא ומתן.
* יכולת ליזום ולפתח רעיונות ומבצעי שיווק.
* בעל רצון עז להתקדם ולהצליח.
* השכלה אקדמית - יתרון.
תנאים מצויינים למועמד/ת המתאים.
לקביעת ראיון, טל' 053-616971
053-22011 (גדי)
— סודיות מובטחת —

גורי יבוא והפצה בע"מ
אזור התעשיה ראשל"צ
דרושים:
1. **מנהל/ת חשבונות**
בעל/ת נסיון במחשב.
2. **מרכזנית**
עם נסיון לעבודה במרכזיה
לטלפן 03-9612111 לחיים.
לחברת בת דרושים
3. **עובדי יצור**
לטלפן 03-9616093 לדוד.
המשרות הן ליום עבודה מלא:
לתושבי ראשל"צ בת־ים וחולון מובטחת הסעה

למפעל באזור דימונה
דר:ש/ה
מנהל/ת ייצור
הנדסאי/ת מכונות בעל/ת נסיון בהפעלת מערכות וניהול עובדים.
בעל/ת נכונות לעבודה בשעות חריגות בהתאם לנדרש במפעל.
המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד בפרוט קורות חיים, נסיון בעבודה ומספר טלפון להתקשרות לת.ד. 4496 חיפה, מיקוד 31044 בציון מנהל ייצור.
המשרה מיועדת לנשים ולגברים כאחד

קבוצת הדי.אס.פי
(ישראל) בע"מ
קבוצת הדי.אס.פי (ישראל) בע"מ הינה חברה בת לחברה אמריקאית ויהודית בתחום הפיתוח, הייצור והשיווק של טכנולוגיות ומוצרים עתירי ידע לעיבוד ספרתי של אותות דיבור.
פעילות החברה מתבססת על צוות צעיר ודינמי, הפועל באווירה יצירתית להשגת יעדים רבי אתגר מקצועי תוך מיצוי הידע והנסיון שנצבר מאז שנת 1984.
דרושים:
★ **מהנדסי תכנה**
— 5—2 שנות נסיון בפתוח תכנת זמן אמת למיקרומחשבים
— נסיון בתכנות רכיבי TMS
★ **מהנדס סימולציות**
— רקע ונסיון בעבוד ספרתי של אותות —
— תואר שני/שלישי בתחום תקשורת/דבור.
תוזה אישי, 5 ימי עבודה בשבוע, סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ומספר טלפון אל: חב' הדי.אס.פי (ישראל) בע"מ, מנהל כח־אדם, ת.ד. 1520 רמת השרון 47100.

למוסד ציבורי המספק שרותים בתחום הגריאטרי
דרוש
אחראי מח' תחזוקה
דרישות התפקיד:
* ייזום, ארגון וביצוע כל עבודות התחזוקה במוסד
* פיקוח על קבלנים
* הפעלת צוות עובדים ביחידת התחזוקה
* בעל תעודת חשמלאי מוסמך
יועדפו מועמדים תושבי ראשל"צ או הסביבה, בעלי וותק ונסיון בתחום הנ"ל. תנאי שכר יקבעו לפי הכישורים לפנות בכתב יד בלבד לת.ד. 237 ראשל"צ, מיקוד 75101, ולצרף מסמכי השכלה. נסיון והמלצות.

פרסום חוזר
הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס' 88/206/ת.
דרוש/ה
מנהל/ת כפר נוער דתי חופים
(עין עבר)
[illegible]

נציבות שירות המדינה
מודיעה כי:
למשרד הבריאות
דרושים
רוקחים ורוקחות
לעבודה בשירותי האספקה בתל אביב.
בדבר פרטים יש לפנות לרחל, טלפון: 03-217241

לחברה גדולה בבת־ים
★ מנהל עבודה
★ מהסנאי
★ מכונאי רכב/דיזל
★ פחח רכב
★ מכונאי תעשיה
★ חשמלאי תעשיה בכיר
★ רתך נירוסטה
נא לפנות לטלפון 5-03-9616374 לאורנה או חבצלת או לת.ד. [illegible]

ל"באולינג חולון"
דרוש
מכונאי אחזקה
טכני לעבודה.
03-5564955
03-5564960

ללייפסטייל
המרכז למניעת גורמי סיכון במחלות לב
דרושה
דיאטנית מוסמכת
דוברת אנגלית למשרה מלאה.
לפנות ללייפסטייל שד' ר"ג הדי יהודה
02-341997 ,02-341715

מלונות מוריה MORIAH HOTELS
למחלקת השיווק והמכירות של החברה
דרושה
פקידה כתבנית
לחצי משרה
5 ימים בשבוע אנגלית יתרון
בדבר פרטים וקביעת ראיון
יש לפנות לטלפון: 03-219166 לרחלי

בית־ספר טכנולוגי דתי פרדס־חנה
דרושים
מורים
במקצועות: קדש, מחשבים, טבע.
מדריך למכונאות רכב
פרטים בטלפון: 06-378538, 06-378728 אחה"צ.

לחנות "כיתן"
בהיפרשוק פתח־תקוה
דרושות:
זבניות/קופאיות
לעבודה במשמרות
פרטים בטלפון:
03-481121 שלוחה 305

לחברת הובלה במרכז הארץ
דרוש/ה
חשב/ת - מנה"ח ראשי
(משרה 2845)
לניהול מערכת הנה"ח של החברה
★ ידע ונסיון בהנה"ח ממוחשבת.
★ נסיון בניהול צוות.
מועמדים ישלחו פרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 47030 תל־אביב 61110
ויציינו מס' משרה.
סודיות מובטחת.
צומת לתפקידים בכירים

הגרעין
הספקה לחקלאות
למחלקה הטכנית בתל־אביב
דרושים
מוכרים לחנות
למכירת ציוד גינון, רצוי בעלי נסיון.
נא לפנות בכתב־יד אל ת.ד. 20170, תל־אביב 61201, בציון "עבור המחלקה הטכנית"

דרוש/ה
עובד/ת חרוץ/ה ומסור/ה
לניהול עצמאי של מחלקת תביעות בסוכנות ביטוח גדולה
עם נסיון של 5 שנים לפחות במחלקת תביעות.
א. אילן, סוכנות לביטוח בע"מ
טל. 333-03-5464, השל"ה 5, ת"א 62283
— סודיות מובטחת —

ל"מטע" סניף חיפה
דרוש
אחראי/ת על מחסן
דרישות התפקיד: 12 שנות לימוד
תושב חיפה או קריות בלבד
גיל בין 30 ל־45
תאריך התחלת עבודה 1/9/88
נסיון קודם יתרון
לשם קביעת ראיון נא לפנות בכתב בלבד בציון פרטים אישיים ונסיון בעבודה. למטע בע"מ
משרד חיפה רחוב פרנק לוי 8. בע"מ במפרץ חיפה

מפעלי עץ כרמיאל בע"מ
אחים חלווה
דרוש
הנדסאי בניין
* נסיון קודם של 5 שנים לפחות
* פיקוח וניהול עבודות נגרות באתרי בניה
* נסיון בהגשת הצעות מחיר וניהול משא ומתן
* מגורים באיזור ת"א והמרכז
לפנות טלפונית בערב 04-988218

לעבודה באפריקה
דרוש
כלכלן
* ידע ונסיון מוכח בתמחיר תעשייתי
* ידע בהנהח"ש ממוחשבת
* שליטה מלאה באנגלית.
הפונים לדרישות ישלחו קורות חיים ודרישות משכורת לת.ד. 6281 ירושלים ולציין ע"ג המעטפה למנהל כח אדם

לחברה לייצור מכונות דרוש מיידית:
א. **מסגר מבני** — עם נסיון מוכח
ב. **בוגר בי"ס מקצועי**
— אחרי שרות צבאי
לתאום פגישה 03-384189 — משה. סודיות מובטחת.

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה,
התשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם או מעמדם האישי או הורותם, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המעבידים בטעים לעונש על פי החוק.

למפעל נעלי־נאות בגליל העליון
דרוש
טכנאי נעלים
עם נסיון בעבודה
משכורת ותנאי עבודה טובים. מגורים בצפון הארץ
פניות בכתב:
קבוץ נאות מרדכי
ד.נ. גליל עליון 12120
טלפון 06-948131

לחברה לשילוח מטענים אוויריים
דרושים
* פקידת יבוא־יצוא.
ידיעת אנגלית הכרחית
* מזכירה למנכ"ל.
ידיעת השפה האנגלית על בוריה למשרה מלאה כולל יום ו'
03-291410 ,03-200860

לפרסם מודעה?
דחף סניפים
בדחף תקבל יותר ובמחירי העיתון
ת"א דחף מרכז — כיכר השעונים בית השואבה 8 (כניסה מהבני גאון) טל' 622547
ת"א דחף דיזנגוף — רח' דיזנגוף 114 (מול כסית) פתוח 24 שעות טל. 239952
ת"א דחף בן יהודה — רח' בן יהודה 9 (מול קולנוע מוגרבי) טל. 656120
ת"א דחף אלנבי — רח' אלנבי 123 (ככר המושבות) טל. 614433
חיפה דחף — רח' הרצל 5 (הדר) טל. 645333/4
ירושלים דחף — רח' יפו 43 (ככר ציון) טל. 226335
דחפון — שרות מודעות טלפוני טלפון 03-611001
ובעוד 50 סניפי דחף בכל רחבי הארץ
לפעמים אתה צריך פרסום. תמיד דחף

לחברה המובילה בתחום בריכות שחיה
דרושה
מזכירה
עם נסיון. תנאים טובים למתאימה
סודיות מובטחת
טל' 052-551769

לחברת יבא מזון בתל־אביב
דרושה
מתאמת יבוא
(למשרה חלקית)
התפקיד כולל:
- תיאום משלוחי המטען בדרך האויר והים
- ריכוז מסמכי היבוא בהתאם למועדי האספקה המתואמים עם הספקים בחו"ל
- טיפול ברשיונות/אישורי יבוא (משרדי הבריאות והמסחר)
- הכנת המסמכים לשחרור הסחורה והעברתם לעמילות המכס
הכישורים הדרושים:
- נסיון בתפקיד דומה
- הכרות מעמיקה של הליכי היבוא על כל שלביהם
- ידיעת השפה האנגלית ברמה טובה מאוד
שעות העבודה: ימים א'-ה', מ־08.30 עד 13.30
ימי שישי אחת ל־3 שבועות
בעיתות עומס תידרש נכונות לשעות נוספות
לקביעת ראיון נא להתקשר בין השעות 8.00 עד 13.00 לטל. 03-321181. סודיות מובטחת

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
בכפר הנוער הדתי כן יקיר
בכפר הרוא[illegible]
דרוש/ה
משרה פנויה מס' ת/88/217
1. **אם בית מדריכה** (בגורים במקום)
2. **מורה מקצועי מוסמך/ת לנגרות**
3. **מורה כולל/ת** בעל/ת הסמכה לחינוך מיוחד ממלכתי דתי.
4. **מדריכים/ות לחוגים** בשעות אחה"צ והערב.
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות החינוך הממלכתי דתי מתבקשים/ות לפנות
לטל' 06-365689, 06-365203
או בכתב לכן יקיר כפר הרוא מיקוד: 38953.
מועד אחרון להגשת מועמדות 16.8.88
משרה פנויה מס' ת/88/214
במחלקה לעליית ילדים ונוער
קהילה חינוכית התיישבותית ניצנה
התפנתה משרה של
רכז/ת מינהל בספים ומשק
הכישורים הדרושים:
1. נסיון של 5 שנים לפחות בניהול תקציבים ונושאים מנהליים כולל כ"א.
2. נסיון בניהול צוות עובדים.
3. ידיעת השפה העברית, השפה האנגלית.
4. מגורים במקום רצוי.
מועד אחרון להגשת מועמדות 16.8.88
פרסום שני

לישובי הגולן
דרוש
פסיכולוג/ית
חינוכי/ת
עובד/ת סוציאלי/ת
אנשי מקצוע טובים המעוניינים לשלב עבודתם באזור בו לציונות וערכים משמעות אמיתית.
מתבקשים לפנות למחלקת הרווחה במועצה אזורית גולן
טל: 06-961355.

ביצוע־ספית | מתאמת מפיקה
עם נסיון של מספר שנים במשרד פרסום.
לקביעת ראיון בטלפון לנדי
טלפון 5622222

לכפר הנוער של ויצ"ו
ע"ש חנה מייזל־שוחט בנהלל
דרוש
מדריך חברה
מועמדים יפנו למזכירות בית הספר בנהלל טל: 06-515004/5/6

איש מכירות
למוצר מאוד נדרש, לבעלי מוטיבציה בלבד
03-5511610 ,03-5510701

דבר
עתון לאנשים מבינים

„כאן נקברה תוכנית ההבראה" – הצביעו פועלי „חמת" על ארון מתים בהפגנתם

הצדדים ימשיכו היום במאמצים לסיים את השביתה הנמשכת משלשום

מאת עמרם גבאי סופר „דבר", וכתבי „דבר" לענייני עבודה

הצדדים המעורבים בסכסוך הפוקד את מפעלי „חמת" בחולון ימשיכו גם היום במאמצים לסיים את השביתה שהחלה שלשום. נציגות הוועד הודיעה אתמול באסיפת עובדים שנערכה במפעל אחרי הפגנה בחצר שלוותה בהבערת צמיגים, כי גם אם השביתה תסתיים, ההפגנה המיועדת להתקיים מול הכניסה למשרדי „כור" בתל אביב, ל־110 אחוז בעוד שהעובדים דורשים כי ישולמו הפיצויים שניתנו לעובדים שהתפטרו או פוטרו במהלך החודשים האחרונים ושהגיעו עד 200 אחוז.

לפני אסיפתם הפגינו כאמור העובדים. הם נעלו את שערי המפעל, הבעירו צמיגים, תלו שלטים שחורים על הגדר ובכניסה הציבו ארון מתים ועליו כרזה גדולה: „כאן נקברה תוכנית ההבראה".

באחרונה בעקבות הרפורמה של בני גאון. ביקורת חריפה עליו ועל חברת העובדים נמתחה אתמול באסיפה.

לפי שעה אין יודעים מתי תופסק השביתה והמאמצים להשיג זאת יימשכו כאמור היום. על לוח המודעות בחדר האוכל תלויה תמונה של עובד המפעל אשר התאבד לפני כשלושה חודשים לאחר שנתקף בדיכאון עמוק בעקבות פיטוריו. חבר הוועד רני פואד אמר אתמול לעובדים, אולם לפני שמונה חודשים חלה הידרדרות ונפתח משא ומתן כדי להבריא את המפעל, אך כאמור הוא הופסק בעקבות הפיטורים.

יאיר סולמי, העובד יותר מ־40 שנה במפעל, סיפר אתמול לעובדים כשהוא ממרר בבכי, כי לפני חודשיים הוא קיבל תעודת „יקיר חברת העובדים" בחתימת ידו של ישראל קיסר. „בתעודה הוא מאחל לי המשך עבודה פורייה. אני פונה

צמיגים בוערים ב„חמת" בחולון (צילום: בני ברק־יפפא)

תיערך כמתוכנן ביום שלישי הקרוב. העובדים מתנגדים לכוונת ההנהלה לסגור את אחד המפעלים, „מבנים הנדסה", מתוך השלושה בחצר המפעל. כן הם מתנגדים לפיטורי 100 עובדיו של מפעל זה ועוד 40 מיחידות אחרות. עקרונית בתוך הוועד כניסה למו"מ בנדון, אך דוחה את הדרך בה נקטה ההנהלה – שליחת רשימות מפוטרים בלי זכות ערעור.

המחלוקת נסבה גם על שיעור פיצויי הפיטורים. ההנהלה מוכנה

חבר הנציגות המשותפת של הוועדים משה וינוגרובסקי אמר באסיפה: „אין לנו בעיה עם מנהל זה או אחר, אלא עם הדרך בה נעשים הפיטורים".

לדברי מזכיר מועצת פועלי חולון משה רינת הודיעה הנהלת „כור" באורח שרירותי על הפיטורים בלי לדאוג למקום עבודה חילופי למפוטרים העובדים במקום עשרות שנים ובלי לדאוג לפיצויים נאותים, כנהוג במפעלים דומים שנסגרו

באסיפת העובדים: „אנו נמצאים במאבק על פרנסה מתוך אמונה כי מעריכים את העבודה שלנו: אנו נאבקים על זכות קיום, לא בשביל תוספת, הטבה בתנאים, דרגות או תקנים. ציבור העובדים האמין להסתדרות. קיווינו שיעריכו את עבודתנו, אולם מי שמחליט לסגור את המפעלים, שידע שהוא מחליט לחסל את הכלכלה של המדינה".

„חמת" נקלע לקשיים כספיים לפני כשנתיים בעקבות מחסור בהזמנות ושיווק לא יעיל של התוצרת. עד לאחרונה הועלו רווחים

להסתדרות ושואל מה אעשה עם התעודה שלי".

בנימין שני, אף הוא עובד ותיק, שאל „מדוע החליט בני גאון לסגור מפעלי תעשיה, מדוע אינו סוגר מפעלי מזון", ומשיב: „זו אשמת גנרלים מוצנחים שאינם מבינים בניהול. כאן לא בית ספר לקצינים מודחים, כאן עובדים אנשים בעלי משפחות".

המזכיר רינת הציע אתמול לחברת העובדים למכור נכסים כדי לפצות את העובדים.

ועדת שלושה תקבע המנכ"ל הבא של קרן „מבטחים"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ועדת שלושה שמינה מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, תקבע את המנכ"ל הבא של „מבטחים". כבעלי הסיכויים הטובים ביותר לתפקיד מוזכר בן־עמי עמירן, כיום היועץ המשפטי של הקרן.

בוועדת השלושה חברים: רב פלג, ראש האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ועמוס ערן, מנהלה הכללי הקודם של הקרן.

מתברר כי שלום חבשוש, יו"ר ועד עובדי התעשיה הצבאית, הסיר בינתיים את מועמדותו לניהול הקרן. בין המועמדים מוזכר גם יעקב גיל מירושלים, בעבר ח"כ מטעם המערך.

גדליה גל מזכיר המושבים מבקש לפרוש מתפקידו

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מזכיר תנועת המושבים גדליה גל פנה בימים אלה לחברי מזכירות התנועה בבקשה למצוא לו מחליף כי הוא עומד לפרוש מתפקידו.

המניע לפרישה הוא היבחרו במקום ריאלי ברשימת המועמדים לכנסת מטעם מפלגת העבודה כנציג תנועת המושבים.

גל רוצה לפרוש בזמן, לדאוג למסירה מסודרת של התפקיד למחליפו כדי שיוכל, בבוא העת, להתמסר לעבודה בכנסת.

בתנועת המושבים מכהנים שני מזכירים, האחד מטעם ההתיישבות הוותיקה (עתה גל) והאחר נציג ההתיישבות החדשה (יוחנן דניאל).

פותח חיסון נגד ריקבון בהדרים

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

שיטה טבעית להגנת פרי הדר נגד רקבונות לאחר הקטיף, הנגרמים על ידי חיידקים המתרבים על הפרי, פותחה באוניברסיטת תל אביב על ידי פרופ' יאיר אהרונוביץ' ופרופ' דוד גוטניק מהמחלקה למיקרוביולוגיה.

השיטה מבוססת על שימוש בתרצי מיקרואורגניזמים, אשר ימנעו את פעולת האנזימים הגורמים את פירוק הרקמה הצמחית.

תעשיית ההדרים ברחבי העולם סובלת מנזקים כבדים כתוצאה מרקבונות כאלה הנגרמים כתוצאה מפעולת האנזימים שמפרישות פטריות על קליפת הפרי. האנזימים מפרקים את הפקטין, שהוא אחד המרכיבים העיקריים בקליפת הפרי.

עד כה נהגו להשתמש בחומרים כימיים סינטטיים, בשילוב ציפוי הפרי בדונג ועטיפתו בנייר אטום הספוג בחומרים כימיים. ההדרים אוחסנו בקור וביובש, אולם פעולות אלה לא מנעו לחלוטין התפתחות הרקבונות.

אהרונוביץ' וגוטניק פיתחו שיטה אחרת המונעת את פעילות האנזים ואינה נלחמת בפטריות הגורמות הרקבונות. הם חיפשו חומר טבעי שימנע פעולה זו ומצאו אותו בתרבויות חיידקים אשר בודדו מאדמות פרדסים ומסביבה של בתי אריזה.

הניסוי המקורי נעשה במימון "כימיקלים לישראל" ובסיוע פרופ' יצחק ברש מאוניברסיטת תל אביב וד"ר עדו הלוין ממכון וולקני. הניסוי הראה תוצאות מבטיחות ובניגוד לחומרים כימיים הטיפול המיקרוביאלי במניעת רקבון ההדרים אינו מסוכן לגוף האדם.

התוצאות שנתקבלו עד כה מעודדות את המשך המחקר לכיוון פיתוח תהליך תעשייתי להפקת החומר ופיתוח דרכים ואמצעים לשימושו בחקלאות. כן נבחנים שימושים נוספים.

המשטרה מחפשת חבר ועד במפעל „אטמקו"

מאת סופר „דבר"

משטרת כרמיאל חוקרת חשד למעשה זיוף ורמייה של עובד במפעל „אטמקו" בכרמיאל הקשור לוועד העובדים בכך שניצל את סמכויותיו, חתם על בקשה להלוואות בשם עובדים אחרים ושלשל את הכסף לכיסו.

הפרשה החלה לפני כשבועיים כאשר חברה בוועד טענה בתלונה שהגישה למשטרה כי אדם התקשר אליה ואיים עליה שתבצר צ'ק על סך 1500 שקל שקיבל מאדם אחר הנושא את חתימתה.

חקירת המשטרה העלתה כי עובדי „אטמקו" רשאים לקבל הלוואות מחברת ההשקעות ההלוואות „קופה 5". על פי החשד אחד מחברי הוועד נטל את חותמת הוועד בעורמה, זייף חתימות של כ־20 עובדים לקבלת הלוואות וקיבל אותן מחברת ההשקעות בסך כ־17,000 שקל.

מפקד משטרת כרמיאל, רב פקד מיכאל שייס, אמר לסופר „דבר" כי מנהלי חברת ההשקעות אישרו בחקירתם כי נתנו לחבר הוועד הלוואות בשם עובדים אחרים. הערכת המשטרה היא כי החשוד השתמש עד כה בחלק מן הכספים שגנב במרמה, והיא מחפשת אותו. חבריו לעבודה טוענים כי ייתכן שהסתבך בחובות ולא מצא דרך אחרת לכסות אותם.

סיכוי להפעלת „אליאנס" בשבוע הבא; 600 מוכנים לחזור

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

המפרק הזמני של מפעל הצמיגים „אליאנס", עו"ד עמרם בלום, יפנה בימים הקרובים לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה לקבל היתר להפעילו מחדש.

כך סוכם בפגישה שנערכה שלשום בלילה בין מזכיר מועצת פועלי חדרה שלמה צור למפרק לאחר שהוגשה לו רשימה החתומה בידי 600 עובדים המוכנים לחזור לעבודה לאלתר.

בין המזכיר והמפרק סוכם כי הפעלת „אליאנס" תהיה בשלבים – 200 עובדים יפוטרו וייפתח מו"מ מיד עם ההפעלה על שורה ארוכה של נושאים ביניהם תנאי העבודה החדשים.

לדברי צור שיעור הפיצויים לעובדים המפוטרים יתבסס על שכר יסוד, שתי תוספות יוקר, פרמיה, מענק יצוא ובתוספת לכל שלושה חודשי הסתגלות. לדוגמה, עובד שהשתכר 2,500 שקל, בעל ותק של 20 שנה, יקבל 50,000 שקל פלוס דמי שלושה חודשי הסתגלות.

צור פנה אתמול ליתר העובדים, שעדיין לא חתמו על המסמך, שיצרפו את חתימתם כי „זה הסיכוי האחרון להפעלה מחדש של אליאנס", כדבריו.

10 דליקות יער בצפון עקב רשלנות יחידות צבאיות

(ע). – 10 שריפות יער אירעו השנה בצפון כתוצאה מרשלנות של יחידות צבאיות. שמונה נגרמו מאימונים, בעיקר מידי פצצות תאורה, ושתיים משריפת מזבלות של צה"ל. „במחנה" המוסר על כך, מוסיף כי רוב השריפות היו ברמת הגולן וגרמו נזקים לכ־3000 דונם מרעה. ביער ברעם, למשל, נשרפו 400 עצים בשל ידי פצצות־תאורה ובאיזור זה קיים איסור על ירי.

קצין ההדרכה של פיקוד צפון אמר השבוע ל„מחנה": „בפיקוד צפון קיימים פקודות ונהלים לכל היחידות שבמרחב הפיקוד, לגבי מקומות אימון מותרים וחשש לשריפות. יש שטחים שבהם אסור להתאמן ולירות בגלל הצמחיה הגדולה שם. באיזור החרמון, למשל, אסור בשל כך לירות כדורים נותבים.

„השריפות באיזורים אלה נגרמות בגלל הטמפרטורה הגבוהה. ברגע שיש ניצוץ שמדליק קוצים, פורצת שריפה. סיבה אפשרית נוספת יכולה להיות התפוצצות של סלעים שנשארו בחוץ והתלהטו מהחום".

חופי מייחס ללין טעויות והטעיות

מגיב על דברי הח"כ על המקדמות; 50 מ' שקל יוחזרו מספטמבר

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

„לח"כ אוריאל לין מסורת ארוכה ומתמשכת של הטחת האשמות שווא שלוחות רסן על חברת החשמל בנושאים שונים ותמיד ללא כל ניסיון לבדוק את העובדות לפני פרסומן. הוא מחפש בשקרנות רבה נושאים שיקנו לו כותרות, אך הייתי מציע לו שילמד את הנושאים שאליהם הוא מתייחס לפני שהוא טועה ומטעה שוב ושוב את הציבור" – הגיב אתמול מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי על התבטאות לין אשר טען כי החברה גובה ללא הצדקה מקדמות על חשבון צריכה שוטפת של חשמל וכי יש להחזיר את המקדמות מיד.

חופי חזר ואמר שמתחילת ספטמבר יוחל במבצע החזר התשלומים על חשבון הצריכה השוטפת, כפי שהודיע על כך שר האנרגיה משה שחל. לצרכנים הדו־חודשיים, הכוללים צרכנים ביתיים, יוחזרו המקדמות בשני שלבים ואילו לצרכנים הגדולים, המשלמים את החשבונות כל חודש, יוחזרו המקדמות בארבעה שיעורים חודשיים. המבצע כולו יושלם עד סוף שנה זו ולא כפי שטען ח"כ.

דובר החברה אברי רביב ציין שגם בזמן גביית המקדמות נתנה חברת החשמל לצרכניה אשראי על חשבון הצריכה למשך 10 ימים בממוצע ועם ביטול המקדמות יוארך אשראי זה ל־50 יום. בסך הכל יוחזרו לצרכנים כ־90 מיליון שקל והחברה אינה יכולה לבצע את ההחזר בתשלום אחד מסיבות פיננסיות וטכניות (הכנת החומר במחשבים, חישוב הזכאות ועוד).

אין ירידה בתיירות־קונגרסים

מאת דויד מרשיוב ויוסף מיכלסקי, סופרי „דבר"

על אף הירידה שחלה בחודשים האחרונים במספר התיירים המגיעים לישראל בגלל האירועים בשטחים, היתה רק פגיעה קטנה ביותר במספר הבאים להשתתף בכינוסים מקצועיים ומדעיים בישראל – אומר מנכ"ל חברת כנסים "ארטרא" צבי גלפנר. חברה זו מארגנת בישראל מזה כ־20 שנה כינוסים מקצועיים בתחומים שונים.

גלפנר מסר כי בעתיד הקרוב עתידה לבוא לישראל משלחת של עשרות מומחי אלקטרוניקה מספרד. כן יבואו 15 מנהלים בכירים מהארגון הבין־לאומי של מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה כדי לבדוק אפשרות של קיום מפגשים וכינוסים מקצועיים בישראל.

נשים דתיות

מנהלת מחלקת התיירות של "אמונה", הארגון העולמי של נשים ציוניות דתיות, מלאכי אולבאו, אומרת כי הנשים הציוניות הדתיות ממשיכות לבוא לישראל חרף האירועים בשטחים. לדבריה לא נרשם ולו גם ביטול אחד מבין 3,000 חברות הארגון שנרשמו לבוא לישראל בשנה האחרונה ותנועת התיירות לישראל גדלה והולכת.

תוכניות הסיורים לחודשי הקיץ כוללות ביקורים לרגל חגיגות בר מצווה ומשלחות וקבוצות של חברות "אמונה" מבריטניה.

קונגרס „יורואביזי"

בתחילת ספטמבר ייערך בטכניון הקונגרס [illegible] ממדינות שונות. [illegible] הארגון, אשר הוקם בשנת 1959, ישתתפו 50 סטודנטים של פקולטות לאווירונאוטיקה מ־10 המדינות החברות בארגון. מטרת הארגון (שהוא אירופי, ישראל התקבלה אליו רק ב־1985), היא יצירת קשרים בין סטודנטים לאווירונאוטיקה למען שיתוף פעולה אווירונאוטי בעתיד.

בפרוייקטים של המכונים כגון שטוקהולם, טורנטו, איינדהובן, תרומתו של הארגון היא בכך שרוב הסטודנטים החברים הם סטודנטים שבעתיד עשויים להתקדם ולהגיע לעמדות ניהול בכירות והקשר שנוצר יסייע לשיתוף פעולה זה.

לצורך יצירת הקשרים לארגון מופעלות דרכים אחרות: אחת לשנה נערך קונגרס שבו דנים בדרכים לשיפור הקשר, יצירת קשרים חדשים ונושאים משותפים. משתתפי הקונגרסים מבקרים בתעשיות [illegible] מקצועיים.

ההחלטה לצרף את ישראל לארגון נתקבלה באוניברסיטת דלפט בהולנד. ראוי לציין שהפנייה להצטרפות באה מחו"ל בזכות השם הטוב שיצא לפקולטה לאווירונאוטיקה של הטכניון באירופה.

מת המשורר איתי עורב

המשורר איתי עורב (28), עורך השירה וממשתתפיו של כתב העת „שופראר" לספרות ולהגות, מת השבוע בבית החולים „הדסה" בירושלים לאחר מחלה ממושכת. הניח אם ואחות.

נולד וגדל בירושלים, למד בגימנסיה „רחביה" ובה אף לימד לשון ומתימטיקה. מאז נעוריו היה פעיל בחוגי השמאל בירושלים ובהנהלת של"י. שיריו נדפסו ב„שופראר", ב„מרגוה" וכן במוסף הספרותי של „על המשמר". לא מכבר ראה אור ספר ביכוריו, „מלאכים בודדים".

המשורר אילן שיינפלד כותב עליו: אחד היסודות החזקים בשירתו הוא דו־השיח עם המסורות העבריות לדורותיהן. דו־שיח זה ניכר בלשון השירים, היונקת מרבדיה השונים של העברית, מלשונות המקרא, המשנה והתלמוד, המדרשים והספרות הדרשנית. עורב הרבה להביא בשירתו מובאות מספרות חז"ל וקודש, שהעידו על הביוגרפיה הספרותית שלו ושל בני דורו. היה מן הטובים במשוררי שנות ה־80 בישראל, וחקר והתבונן הרבה בעבר העברי כדי להעבירו אל ההווה הזה למען עתידו.

באחד משיריו האחרונים כתב: „בין זמני האוהב למיתתו, בין זמני העומד לשתיקתו,/ יורדים אט בסולם מלאכים בודדים.// הם סוגרים על עיני, ומצווים בין/ אלי נכנסו קולות הקורבן,/ הם אומרים את אשרי הקטן,/ וחותמים את לילי, בשתי".

מת נשיא העדה הכורדית

(ע). מאיר גרשון (79), נשיא העדה הכורדית, מת שלשום בירושלים לאחר מחלה ממושכת.

עלה בשנות ה־20 באורח בלתי ליגלי ובזמן המנדט שימש נציג שכונות ירושלים. עסק בהבאת עולים גם אחרי קום המדינה ולו חלק נכבד בהבאת יהודי עיראק, פרס וכורדיסטן.

בשנים האחרונות עסק בשימור מורשת העדה הכורדית בת אלפי השנים. כן היה מראשי תנועת העבודה בירושלים ובעל תואר „יקיר ירושלים". השאיר משפחה ענפה.

★ מערכת ממוחשבת המאפשרת שליטה ופיקוח על מידת הזיהום של מי השפכים ממפעלים באיזור חיפה, נכנסה באחרונה לשימוש במכון הטיהור במפרץ. יו"ר איגוד ערים, סגן ראש העיריה גיורא פישר, מסר כי המחשב החדש יערכן נתונים לגבי מדד הזיהום ויפקח על קצב הטיפול בכל המפעלים. נמסר כי במכון הטיהור עוברים כל יום 60־70 אלף מ"ק מי שפכים, מהם נמכרים 30־40 אלף לתשלובת הקישון לשימוש חוזר בעיקר בהשקייה. מחשוב המערך יביא להגדלת אחוז מי הקולחין, המיועדים למכירה לשימוש חוזר, ולחיסכון בהוצאות.

ב"ה

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע כ"ג אב השבת – פר' עקב

שישי	מוצ"ש
ירושלים – 6.57	ירושלים – 8.15
תל־אביב – 7.15	תל־אביב – 8.18
חיפה – 7.09	חיפה – 8.16

„אבא הורג את אמא" – זעק הילד המבוהל לשוטרים; הבעל נעצר כשהסכין בידו

(ע). – מירי כהן (37) נרצחה אתמול בדירתה בראשון לציון. בעלה (41) נעצר בשעה ששהה במסבה והסכין ששימשה, לפי החשד, לרצח – עדיין בידו.

השוטרים הוזעקו לדירת בני הזוג על ידי ילדם בן ה־11. האשה היתה במצב אנוש. היא נדקרה בצווארה ובעורפה בסכין מטבח. כל מאמצי הרופאים בבית החולים „אסף הרופא" להציל את חייה עלו בתוהו. כשעה וחצי אחרי המקרה מתה על שולחן הניתוחים.

סמוך לשעות הצהריים הגיע הילד בן ה־11 כשהוא לבוש בתחתונים בריצה אל נקודת המשטרה בשכונת נווה כרמית בראשון לציון. הוא צעק: „אבא הורג את אמא".

השוטרים חשו לבית מספר 22 ברחוב התקווה בשכונה ומצאו את מירי כהן שותתת דם, שרועה בחדר המדרגות, לאחר שברחה מדירתה אחרי שנאבקה עם בעלה.

למקום הוזעק אמבולנס של מד"א שטיפל בה כחצי שעה והצליח להחזיר לה דופק. בשלב זה הועברה אותה לבית החולים אך כאמור מאמצי הרופאים לא הועילו. בעלה נמצא במסבה כשהסכין עדיין בידו ולדברי המשטרה אישר מיד בפני השוטרים כי הרג אותה.

לזוג ילד נוסף, בן 14, ששהה אצל סבתו בירושלים, שלא היה בבית בעת המקרה.

מירי ובעלה היו בהליך גירושין, סיפרו השכנים. התהליך התנהל בבית המשפט האזורי. בשלב מסויים תבעה האשה מבית המשפט לצוות על הבעל לפנות את הדירה המשותפת, מאחר שהוא אלים ומאיים עליה, כפי שטענה. בית המשפט דחה את הבקשה והחליט שהם ימשיכו לגור בדירה. הרוחות התלהטו פעם נוספת אתמול בצהריים ותוך כך נרצחה האשה. הילד בן ה־11 נמסר לטיפול במחלקת הרווחה של העירייה עד שיגיעו קרובי המשפחה לקחתו.

האשה שנרצחה בשפיר למנוחות

רחל וייס (69), שנרצחה שלשום לפני הצהרים בביתה במושב שפיר בדרום, הובאה אתמול למנוחות בבית העלמין במושב.

עד כה לא נעצרו חשודים בפשע. דובר משטרת מרחב לכיש, רב־פקד יעקב מוריוסף, מסר כי בני המיעוטים שנעצרו באיזור המושב עדיין נחקרים.

רחל וייס נמצאה מתה על ידי בעלה. הסתבר שהדירה נפרצה, אולם לא נגנב דבר. נסיבות הרצח עדיין בגדר תעלומה.

מעצר לחשוד בניסיון רצח

אבשלום שם־טוב מראשון לציון נעצר אתמול לשמונה ימים כחשוד בניסיון לרצוח את אחיו על רקע סכסוך על ירושת אביהם. נציג המשטרה, פקד עמי מלול, טען בבית משפט השלום בתל אביב, כי ביום ג' ירה החשוד מנשק אוטומטי לעבר דוכן הצעצועים שבבעלות אחיו בשוק בצלאל בתל אביב, בעת שהמקום היה הומה אדם. לטענת החוקר מסוכסך החשוד עם אחיו והוא איים עליו ביום ב' כי אם לא יעביר לידיו את הדוכן שקיבל בירושה מאביהם, יבולע לו.

בתי הזיקוק רוצים הסכם חדש מבוסס על ממצאי חברת יעוץ צרפתית

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

הנהלת בתי הזיקוק פנתה אתמול לשר האנרגיה משה שחל בבקשה להמיר את הסכם הזיקוק הקיים בהסכם חדש „המבוסס על ממצאי חברת יעוץ צרפתית ששכר משרד האנרגיה לבדיקת יעילותם של בתי הזיקוק".

לטענת הנהלת בתי הזיקוק ניתוח ממצאים של טיוטת הדו"ח הצרפתי מצביע על כך כי בתי הזיקוק בישראל יעילים יותר בהשוואה לבתי הזיקוק בצרפת ודמי הזיקוק בהסכם הקיים, שנכנס לתוקף עם הפעלת הרפורמה בזלק ויפוג בעוד כשנתיים, מקפחים את החברה הישראלית בהכנסותיה.

יצויין שהמומחים הצרפתיים מסרו לצדדים (משרד האנרגיה ובתי הזיקוק) טיוטה ראשונית של הדו"ח לעיון ולהערות. לפי חוגים שונים בענף, מסקנות הדו"ח אינן מחמיאות לבתי הזיקוק וקובעות שיעילות החברה הישראלית נופלת מזו של מפעלי ההשוואה בצרפת.

מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, השיב אתמול לסופר „דבר" בעניין, בציינו כי מדובר בטיוטה שהוגשה "אפילו בלי השלמת וצריך לנתח היטב את כל הנתונים המורכבים. מדובר במיליוני דולרים לכאן או לכאן בהתאם לתוצאות הניתוח האפשריות. המטרה היתה להעמיד את בתי הזיקוק במבחן של גורם מקצועי זר. המבחן עוד לא תם, בחינת הנתונים תימשך זמן מה ורק אז אפשר יהיה להגיע לקביעה נכונה".

ראש אגף המבצעים של בתי הזיקוק, אריה וילברברג, שניתח את הטיוטה, הכחיש פרסומים לפיהם ההשוואה איננה לטובת בתי הזיקוק והוא חזר והדגיש כי בסיכום כללי של נתוני ההשוואה, בתי הזיקוק בארץ נהנים תמורה גדולה יותר בסך של כ־10 מיליון דולר בשנה: „הצרפתים נתחו שני עקרונות: כמה מפיקים מחבית נפט ובאיזה מחיר וכן נושאים אנרגטים הכוללים פחת ותצרוכת עצמית מסך המוצרים המופקים. אנו טובים מאוד בתפוקות ותמורתנו בתזקיקים גדולה יותר ב־15 מיליון דולר לעומת מפעל זהה בצרפת וגרועים קצת יותר בנושא השני המסתכם בכארבעה מיליון דולר. אנחנו מוכנים בהחלט לעבוד לפי המלצות הצרפתים ובתנאים שעובדים עמיתינו בצרפת", הטעים וילברברג.

לדבריו בטיוטה הצרפתית צויין שדמי הזיקוק המקובלים באירופה הם 17.4 דולר לטונה ולא 14, כפי שפורסם בעיתון ערב, בעוד שמחיר הזיקוק בארץ הוא 17 דולר לטונה.

בהודעת בתי הזיקוק צויין עוד כי ממצאי טיוטת הדו"ח מצביעים על כך שבתי הזיקוק, בהשוואה לבתי זיקוק באירופה, יעילים במידה ניכרת בכמויות המוצרים שמצליחים להפיק מחבית נפט גולמי. השוואת היפקי מוצרים בבתי הזיקוק בעלי מבנה דומה היא מרכיב עיקרי במבחן היעילות. לפי הדו"ח הצרפתי מצבת כוח האדם בארץ איננה עולה באורח משמעותי על המצבה במקומות אחרים באירופה. סופר "דבר" מעיר בהקשר לכך כי בדו"ח מבקר המדינה על בתי הזיקוק צויין עודף כוח אדם גדול.

בהמשך ההודעה טוענים כי לפי הדו"ח הצרפתי צריכת האנרגיה במפעל הישראלי גבוהה יותר, אך היא נובעת בעיקר מאחזקת מלאים גדולים יותר במכלים מהמקובל בתעשייה זו במערב, אולם תפוקת המוצרים מפצה את המשק מעל ומעבר לצריכת האנרגיה.

ראש אגף הכלכלה במשרד האנרגיה, יוסף לוי, הדגיש כי המשרד ביקש מהמומחים הצרפתיים להכין סקירה המביאה בחשבון את המעמד המיוחד של בתי הזיקוק בישראל. לעומתם האירופים מעורבים בפעילויות נוספות כמו רכישת נפט גולמי ושיווק מוצרים וכן בתעשיה הפטרוכימית והם מסוגלים לספוג רווחים נמוכים בתהליך הזיקוק.

„תוכנית קיר הים" ביפו הופקדה בוועדה

„תוכנית קיר הים" הוגשה השבוע להפקדה בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בתל אביב – נמסר ל„דבר".

קיר זה הוא השלב הראשון והעיקרי ב„תוכנית מדרון יפו". פירושה – המשך ייבוש ים יפו באשפה ובפסולת־בניין כדי להגדיל פי שניים את שטח הייבוש ולהוסיף לו חלק מגבעת עליה.

הפסולת תוקף בקיר ועל חלק מהשטח המגודר יוקמו מבנים שיימכרו במחיר גבוה. מבנים אלה ינתקו את תושבי השכונות עג'מי וג'בליה מן הים.

לחברינו
תקוה ומשה נקר
מיטב הברכות
בהגיע בנכם **מאיר**
למצוות
בית „דבר"

למנויי „דבר" בבאר־שבע ועומר
ביום ו' 5.8.88 יוחלפו מחלקי העתונים במסגרת מאמצינו לשיפור החלוקה. ייתכנו שיבושים באספקת העתון בימים הראשונים ועם קוראינו הסליחה.
בדבר תלונות נא לפנות לסניפנו:
טל' 057-77043.

מבצע מיוחד של "לגו"
לחברי הקיבוצים
בשיתוף המשביר המרכזי
ערכת מחברים מהירים
שתקל על החבר את השקית הגינה מסביב לביתו.
מתאימה לכל צינורות וברזי הגינה בישראל.
דגם הערכה LQ16
פרטים ניתן לקבל בכל סניפי המשביר.
השקיה זה לגו

מוזיאון תל אביב לאמנות
קולנוע
הקרנה מיוחדת
אביב 88' - מה קרה
(ישראל 1988, 20 דק', בצבע, עברית ללא תרגום).
תסריט ובימוי: אברהם הפנר
הפקה: הארכיון הישראלי לסרטים/ סינמטק ירושלים.
הקרנה מיוחדת ומפגש עם הבמאי.
יום ג' 9.8, בשעה 21.00
דבר הוא דבר של היום חדש

אזכרה לכל יוצאי אוטיאן, רדייק, לילון, אושפאל, טאראגין, דבייק, ויזון ודייגל

תתקיים ביום ראשון, כ"ד מנחם־אב 7.8.88 בשעה 17.00 ליד מצבת הזיכרון בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש.
הטקס הדתי ייערך ע"י החזן אליהו גרינבלט

תיקון טעות

במודעת חוק תכנון מקומית תל־אביב יפו הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית מפורטת שפורסמה בעיתוננו ביום 2/8/88 נפלה טעות בדבר תאריך אישור התוכניות וצ"ל: מס' 1463 מיום 11.7.1968 לתוכנית מס' 287; מס' 2887 מיום 21.1.1976 לתוכנית מס' 1749; מס' 2097 מיום 13.3.1975 לתוכנית מס' 1594; מס' 1758 מיום 26.8.1971 לתוכנית מס' 985; מס' 2411 מיום 9.3.1978 לתוכנית מס' 985 ב' על שינוייה.

משתתפים בצערן של
ד"ר דינה פורת
ונעמי קיטרון – עפרי
על מות אמן
רות קיטרון ז"ל
בית המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו
עמוס צדקוני
במות
אמו ז"ל
הארגון בנ"ם

מלחמה לא בלתי נמנעת / יאנוש בוגל

האם אסד יכה שנית

בפיתוח כושרם ההתקפי רואים הסורים ערך עליון. השאלה התלויה כבר זמן רב בחללנו היא האם יתפתו לממש את עוצמתם זו, במטרה לשחרר את רמת הגולן ולחפות על החרפה שהמיט הבעת' על סוריה לפני עלייתו של אסד לשלטון

בנובמבר 1970 תפס הנשיא אסד בהפיכה צבאית את השלטון הסורי ומאז, לאורך תקופה ארוכה של 18 שנה הוא שולט ביד רמה במדינה – תקופה שאפשר לכנות 'תקופת הבעת' הפרגמטי'.

שלטונו של אסד נשען על שלושת המעגלים שהם מוקדי הכוח העיקריים במדינה. מתחילת דרכו העמיד אסד את עצמו מעל הצבא, המפלגה והעדה העלאווית. שלושת מקורות הכוח הללו נאמנים לו נאמנות אישית והוא מרכז בידו את שלושת התפקידים המעניקים לו לכאורה מעמד של שליט יחיד: נשיא המדינה, מפקד צבאי עליון וראש המפלגה. נוסף על כך, בשונה מקודמיו, קיבל אסד לגיטימציה לשלטונו האישי גם באמצעות בחירות חופשיות וישירות.

האפוז אל אסד תפס את השלטון לאחר מאבקים ממושכים בתוך הבעת', באמצעות הפיכה צבאית שהתאפשרה עקב הביקורת הנוקבת שהוטחה בהנהגה הסורית, לאחר המפלה הצבאית שספגה הפלישה הסורית לירדן באוקטובר 1970.

בראש מעייניו של הנשיא הסורי, כפי שהוא חוזר ומצהיר, עומד הרצון לסגור את הפער הטקטי והאסטרטגי מול צה"ל ומדינת ישראל ולהגיע למה שמכונה היום 'האיזון האסטרטגי'. ואכן, מאז מלחמת יום הכיפורים ובעקבות לקחי מלחמת של"ג מתעצמות כל זרועות הצבא הסורי בתחומי הסד"כ ואמצעי הלחימה, ותורת הלחימה מתעדכנת לאור הטכנולוגיות החדשניות המחודרות לשורות צבאו.

הסורים שוקדים זה שנים רבות להקנות לצבאם יכולת הגנתית והתקפית. מטרת המגננה הסורית היא לבלום ולהשמיד את מתקפת הנתע הישראלית המאיימת על בירתם דמשק. על מנת לעמוד במטלות אלו בנה הצבא הסורי שתי ארמיות משוריינות, האחראיות לניהול קרבות ההגנה ועוד כוחות עתודה אסטרטגיים ברמת המטה הכללי, שתפקידם לעבור להתקפות נגד מקבילות או אחרות.

מרחב הלחימה בין קו המגע שבין סוריה וישראל ועד דמשק הבירה רצוף במתחמי הגנה הנשענים על מכשולים קרקעיים, כגון תעלות נ"ט ושדות מוקשים אותם שיתפסו העוצבות הסוריות המשוריינות והממוכנות בשעת חירום, כאשר זרוע ההגנה האווירית, המבוססת על טילי קרקע-אוויר, תאפשר תמרון חופשי של כוחות היבשה.

בפיתוח כושרה ההתקפי רואה סוריה ערך עליון שבאמצעותו תוכל להחזיר לידיה את רמת הגולן, ואכן יש לראות בעוצמה הצבאית הסורית איום ממשי: זרועותיה הפרושות במגננה יכולות ליהפך לאגרופי מתקפה.

האם יתפתה הנשיא אסד לממש את עוצמתה ההתקפית של סוריה, במטרה לשחרר את רמת הגולן ובכך לחפות על החרפה שהמיט משטר הבעת' על סוריה לפני עלייתו לשלטון, ובכך לסכן את הישגיו המרשימים מאז נובמבר 1970 בתחומי יציבות המשטר, מעמדו בקרב העולם הערבי, ויוקרתו בקהילייה הבין-לאומית?

סוריה יצאה המנצחת האמיתית והיחידה ממלחמת של"ג והביאה בעקיפין לנסיגתם של כל הצבאות הזרים שהיו מעורבים במלחמה אחרונה זו. אסד הביא לכך שחיל המשלחת הבין-לאומי נסוג מביירות ובראשו יחידת העילית של צבא ארה"ב – המרינס, וכן לפיזור הארמדה הימית הגדולה ביותר שהתרכזה ועגנה אי-פעם בקרבת חופי אגן הים התיכון המזרחי.

גם אנחנו, לאחר שלוש שנות מלחמת התשה, נסוגנו מלבנון וזאת ללא השג מדיני כלשהו.

בזירה הבין-ערבית מובילה סוריה את המחנה הרדיקאלי, המוסיף להתנגד לתהליך השלום ולהכרה בישראל. סוריה גייסה את פלג אבו-מוסה לצידה ומהלך יוקרתי זה חיזק את הלגיטימציה הסורית ועמדתה כמובילת מחנה הסירוב, ובכך נעשה אסד לפטרונו של הטוען להיות אש"ף. הישגיו בתחום זה התחזקו לאור הכרזתו האחרונה של המלך חוסיין, בהשאירו את הבמה פנויה לאש"ף. יש להניח שאסד ומתנגדו האש"פי ימהרו לתפוס חלל זה.

במישור המעצמתי רואה ברה"מ בסוריה מדינה ידידותית ובת-בריתה באזורנו. גם ארה"ב אינה מתעלמת מחשיבותה הגיאוגרפית והצבאית של סוריה.

לאור הישגים כה משמעותיים יש לשאול, האם אכן אסד, המדינאי הנבון, השקול והפרגמטי, יעיז לצאת למלחמה כנגד ישראל, שבעקבותיה הוא עלול לאבד את יוקרתו והישגיו אם ייכשל המהלך הצבאי. בזכרונו חרותות עדיין מפלות צבאיים טקטיות, כהשמדת טילי קרקע-אוויר, השמדת דיביזיה סורית משוריינת וכשלונו במלחמת יום הכיפורים.

אי-לכך אפשר להניח שאסד ישאיר את העימות הכוחני העתידי על רמת הגולן ליורשיו הבאים אחריו, כדי לשמר את מעמדו בהיסטוריה הסורית המודרנית כגיבור לאומי וכאבי האומה שלא כשל במהלכו ושיקוליו האחרונים. גם לאסד ידוע, כי אלילות המלחמה והמזל מתהלות לעיתים קרובות בגיבורים.

יחד עם זאת, הצבא הסורי הוא בעל יכולת התקפית משוריינת מודרנית בעלת עוצמה רבה, צבא ערמומי ועיקש בהשגת מטרותיו ועל כן חייבים המטה הכללי של צה"ל ומפקדי השדה להיות ערים לסכנה הטמונה בהערכות סורית מתמדת לאורך גבולנו הצפוני.

אך אין להניח שבתקופה הקרובה, הנראית לעין, יהמר האפוז אל אסד וינסה להכות שנית.

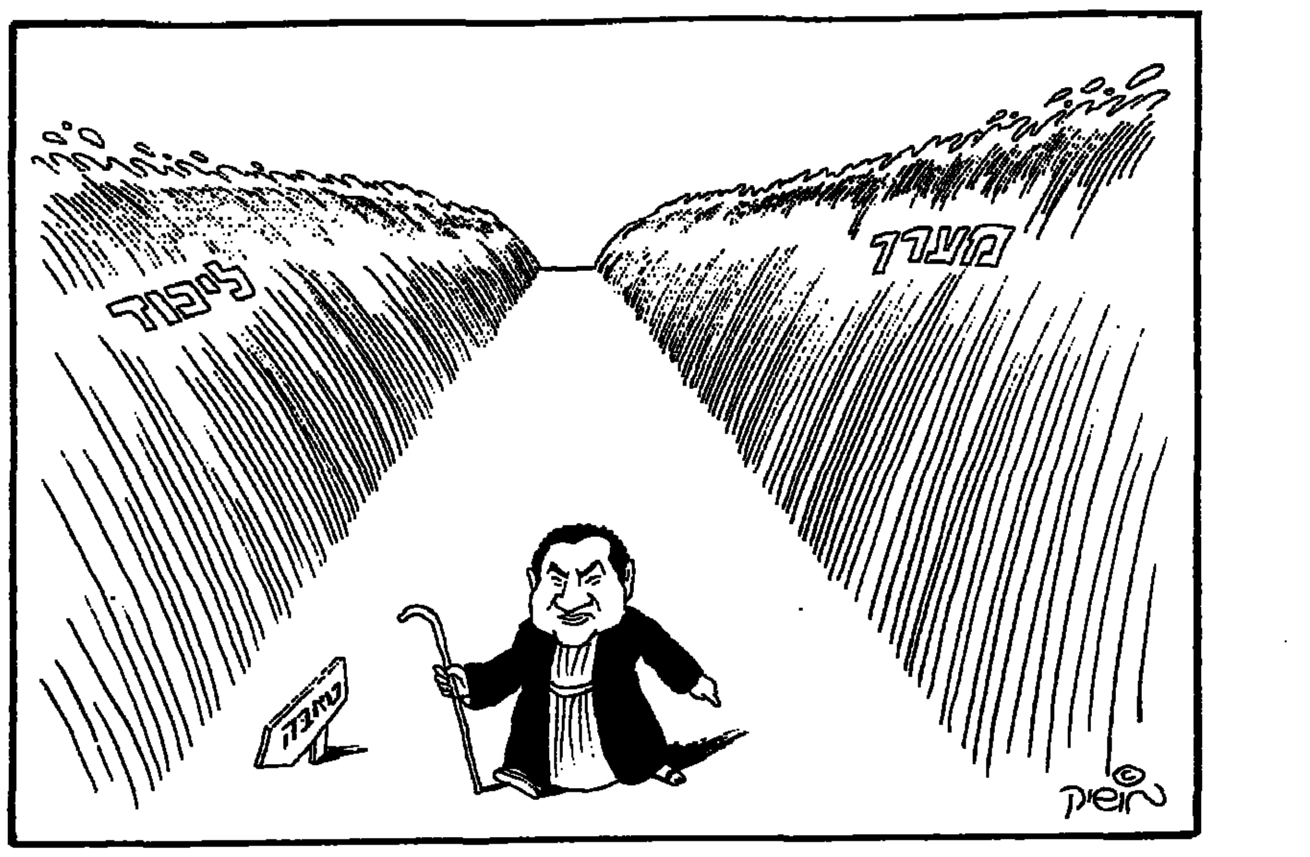

שבוע אמריקאי / אמנון דנקנר, וואשינגטון

מיהו יווני, מיהו משוגע

יתרונו של דוקאקיס במשאלי דעת-הקהל הביא את בוש ללחץ לא קטן. כתבים טענו, כי מקור השמועות על דוקאקיס במחנה היריב. לשקר, יודעים פוליטיקאים מנוסים, אין אולי רגליים, אולם הוא רץ מצויין למרחקים קצרים

חרושת השמועות שהחלה בעת הוועידה הדמוקרטית באטלנטה, מצאה השבוע ביטוי ראשון בעיתונות ב"וואשינגטון טיימס" הימני. היומון הוואשינגטוני דל התפוצה, המנסה לשווא, אבל במימון הנכבד של כת ה"מונים" עתירת הממון מקוריאה, להתמודד עם ה"וואשינגטון פוסט", היה הראשון שהעז להדפיס את הידיעה שדיברה על חשדות באשר לבריאותו הנפשית של מייקל דוקאקיס. למחרת כבר זינקה הידיעה למודעות הציבור הרחב כשבמסיבת עיתונאים פתאומית, שערך הנשיא רייגן, נשאלה השאלה מול מצלמות הטלוויזיה ובשידור חי.

השואל לא היה עיתונאי מן השורה. מכיוון שהנוהג האמריקאי מתיר אפילו לבטאונים שכוזריאל ולפרסומים קיקיוניים להחזיק כתבים בבית הלבן, היה השואל נציגו של הגוף אשר הפיץ את השמועות האלה בשבועות האחרונים. איש קרח, ממושקף ומרובע פנים שאל את רייגן, האם לא יהיה זה נבון מצידו של דוקאקיס להציג את תיקו הרפואי לציבור למען יידע ויישפוט, על רקע הידיעות בדבר קשייו הנפשיים.

הידיעות, או נכון יותר השמועות, נסובו סביב שני אירועים טראומטיים בחייו של המועמד הדמוקראטי. בשנת 1973 מת אחיו בתאונת דרכים והדבר השפיע קשות על דוקאקיס, הידוע בקשריו המשפחתיים ההדוקים ובערך שהוא מייחס למשפחה. האח לא הסב לו נחת גם לפני מותו. הוא היה לא יציב בנפשו, והחל, בשנה האחרונה של חייו, להפיץ כרוזים נגד אחיו, שעשה אז את צעדיו הראשונים בפוליטיקה. השמועות אמרו, כי מות האח הביא את דוקאקיס להתמוטטות נפשית ולדכאון, וכי הוא נזקק לטיפול מקצועי אצל פסיכיאטר. התמוטטות נוספת, נטען, אירעה ב-1978, לאחר שדוקאקיס הובס בנסיונו להיבחר מחדש, אחרי תקופת כהונה ראשונה, לתפקיד מושל מדינת מסצ'וסטס. דוקאקיס התקשה להשלים עם תבוסתו הפוליטית הראשונה, ושוב, אמרו השמועות, הוא נזקק לסיוע פסיכיאטרי כדי להתגבר על דכאון מתמשך.

את השמועות החל להפיץ ארגונו של לינדון לה רוש. זהו גוף המתפקד בשוליים של הפוליטיקה האמריקאית, ובראשו פרופסור לכלכלה תמהוני אשר עבר מדעות קיצוניות שמאליות אל הקצה השני שמימין, ואשר מפיץ, באמצעות פרסומים וספרים, תיאוריות קונספירטיביות ומזימתיות על הפוליטיקה האמריקאית והפוליטיקה העולמית. הארגון הזה רואה מזימה מאחורי כל אבן, תעלומה בלתי מפוענחת מאחורי כל קיר, וטוען, בין השאר, כי בראש שוק הסמים העולמי, שמרכזו בהונג קונג עומדת לא פחות מאשר מלכת אנגליה אליזבת השנייה, וכי השר אריאל שרון עומד בראשה של רשת חשאית שמרכזה בקרמלין, ומסייע בהפצת הקומוניזם במזרח התיכון. עכשיו התלבש לה רוש על דוקאקיס, ונענה בהתלהבות על-ידי ה"וואשינגטון טיימס" השמרני וגם על-ידי הנשיא רייגן, אשר בתשובה לשאלת איש לה רוש, ענה בגיחוך: "לא הייתי רוצה להיטפל לאינוואליד". קהל הכתבים בחדר התדרוכים של הבית הלבן השמיע קריאות תדהמה ומחאה, אך הנשיא סירב לענות לשאלות נוספות וחמק החוצה. רק מאוחר יותר התנצל רייגן ואמר: "רציתי להתבדח וזה לא יצא מוצלח".

ה"וואשינגטון טיימס" לא היה הראשון להשתמש בטקטיקות מזוהמות נגד המועמד הדמוקראטי. בעניין השמועות על בריאותו של דוקאקיס, עשה זאת באותו יום פאט ביוקאנן, בעל הטור ואיש הטלוויזיה הימני, שהיה בעבר הממונה על התקשורת בבית הלבן של רייגן. הוא נתן ביטוי לשמועות בתכנית שלו ברשת הטלוויזיה סי.אן.אן, בדיוק כפי שנתן ביטוי להאשמות אחרות נגד דוקאקיס בטור שלו המופץ בעשרות עיתונים.

זה היה לפני חודשיים ואז ציטט ביוקאנן בהרחבה מכתב השמצה שהופץ במערכות העיתונים נגד המועמד הדמוקראטי מטעמים דתיים. החותם על המכתב, איש קבוצה קיצונית בכנסיה היוונית אורתודוקסית, טען במכתב, כי דוקאקיס רק מתיימר להיות יווני, כדי לגרוף את קולותיה של הקהילה היוונית בארה"ב, שעה שבעצם אין הוא יווני כלל. הגיונו של הכותב יהיה, אולי, ברור יותר ליהודים מאשר לאחרים: הוא טוען, כי על-פי הדת היוונית-אורתודוקסית אסורים באיסור חמור נישואים של בני העדה למי שאינם יוונים-אורתודוקסים. מי שעושה זאת, מוציא עצמו בעצם מעשה הנישואין האלה מכלל העדה. מכיוון שיווניות היא לאום ודת בעת ובעונה אחת, ממש כמו ביהדות, יוצא מכך שמייקל דוקאקיס, שעה שנשא לאישה את קיטי היהודיה, פסק בכך מלהיות יווני, ומעתה אין הוא אלא סתם אמריקאי.

במכתב היו גם נימות אנטישמיות, וזו, ככל הנראה, הסיבה שעיתוני ארה"ב נמנעו מלגעת בו. אולם פאט ביוקאנן אינו חושש מתגובות נגד בעניין אנטישמיות. אחרי הכל, עוד כשישב בבית הלבן ניהל ממשרדו שם מסע נגד הסגרתו של איוואן דמיאניוק לישראל והוא טוען, כי כל הנסיונות הנוספים לגרש מארה"ב את מי שמוחשדים כשמתפי פעולה עם הנאצים באוקראינה ובמדינות הבאלטיות, אינם אלא כניעה לקומוניסטים המספקים ראיות מזויפות, כדי לרופף את הקשר בין העמים הבאלטיים לבין ארה"ב המנסה לעזור להם להשתחרר מעול הרוסים.

(המשך בעמ' 16)

רבת עמון אינה עונה / דני רובינשטיין

היום בו נטש המלך

כמעט כל המנגנונים הציבוריים בשטחים תלויים כיום בתמיכה ובסיוע של הממשלה ברבת-עמון. צעדים מעשיים למימוש תבנית הניתוק יגבו מחיר כבד מהתושבים, אך גם מישראל וירדן

מה יקרה אם המלך חוסיין יגשים הלכה למעשה את תבנית ההתנתקות שלו? האם אין המערכת מי יכול להנבא מכוח עד מה עשה חוסיין צעדים סמליים, הצהרתיים בלבד, אבל אלה הקשורים עמו במזרח-ירושלים, כמו איש העסקים עותמן אל-חלאק ועורך-הדין עצאם אל-ענאני, אומרים שאין להם ספק, כי המלך ינקוט גם צעדים מעשיים. לא מיד, לא בבת אחת, אבל הצרות תגענה.

ראשית כל צרות לתושבי השטחים. לאט לאט יפסיקו הירדנים להזרים לכאן כספים. על-פי אומדנים שונים יש בגדה וברצועה כ-25,000 איש המקבלים במישרין ובעקיפין תשלומים מרבת עמון. מהם מורים ופקידים המקבלים סכומים קטנים שבין 50 ל-200 דולר לחודש (מעין השלמה למשכורות שהם מקבלים מהממשל הישראלי) ומהם מנהלים בכירים המקבלים עד כ-2,000 דולר לחודש ויותר (כמו ד"ר יאסר עוביד ראש שירותי הבריאות בגדה). אליהם יש להוסיף עוד את אלפי עובדי ההקדש המוסלמי (הוואקף), עובדי העיריות ועובדי מוסדות ציבור שונים, כמו המכללות האקדמיות-למחצה של מזרח-ירושלים (הקולג' הטכנולוגי באבו-דיס, בית-הספר לאחיות ברמאללה, המכללה האיסלאמית שסניפיה בירושלים ובקלקיליה ובית-הספר לעבודה סוציאלית, שגם הוא בירושלים).

תקציבי כל המוסדות הללו בנויים ממקורות מגוונים והכספים מירדן הם לעתים המקור העיקרי. ללא הכספים מירדן, ללא הפיקוח, ההכוונה והשירותים השונים, המגיעים למוסדות הללו מרבת-עמון – הם עלולים בהחלט להתמוטט. הנה, למשל, מערכת החינוך בגדה, הפועלת על-פי תבניות לימודים ירדניות. משרד החינוך הירדני מאשר את בחינות הסיום השונות ובעיקר את בחינות הבגרות (התוג'יהי) המאפשרות לבוגרים להתקבל לאוניברסיטות במדינות ערב. מלבד ירדן אין שום מדינה או מוסד ערבי שיכולים לעשות זאת. ודאי שלא אש"ף (אנחנו לא נסכים, ולאש"ף אין כלים לכך), וודאי שלא משרד החינוך הישראלי שנאלץ כבר ב-1967 להעביר למשרד החינוך הירדני את הפיקוח של תכניות הלימודים ובחינות הבגרות במזרח-ירושלים שסופחה לישראל.

הגבלות על היוצא מהשטחים דרך גשרי הירדן והגבלות על מעבר תושבים יכולות לחסל באופן ממשי את חיי הכלכלה והחברה של השטחים. היכן ימכרו את שמן הזית ומוצרים המופקים בירדן ומשם לכל העולם הערבי? להיכן ייצאו את התפוזים מעזה? מה יעשו מגדלי הירקות, האבטיחים, בעלי המחצבות ומנסרות האבן שרוב תוצרתם משווקת דרך הגשרים? מה יעשו מאות האלפים היוצאים והבאים דרך הגשרים, שהרי זהו הקשר היחידי כמעט של השטחים עם העולם הערבי. מהגשרים יוצאים לעבוד בכווית, לסחור ברבת-עמון, ללמוד, לבקר משפחה. ללא הגשרים הם נידונים כמעט לכליה.

הצרות של תושבי השטחים יהפכו במקרה כזה להיות גם הצרות של מדינת ישראל. אם ירדן לא תתן דרכונים, יצטרך מישהו אחר לעשות זאת. (ללא דרכונים תקפים התושבים במשטר של מעצר בית). מי ינפיק להם דרכונים? ברור שאף מדינה ערבית לא תסכים, לאש"ף אין דרכונים וגם אם היו, אנחנו לא נסכים. נותרה, אפוא, מדינת ישראל. (אגב, ברצועת עזה קיימת בעיה זו. לחלק מהתושבים יש דרכונים ירדניים, למעטים יש דרכונים מצרים וזרים. השאר נוסעים בעזרת תעודות-מסע ישראליות ובסך-הכל זהו מצב בלתי נסבל. אם יקחו מהם את הדרכונים הירדניים המצב ידרדר עוד יותר).

לא רק הסדר לדרכונים יצטרך המנהל הישראלי למצוא, אלא הסדרים נוספים בכל תחומי החיים. הסדרים לתכניות לימודים ולבחינות מעבר ובגרות, הסדרים לייצור ולייצוא, הסדרים לארגון ולפיקוח על הקדשים המוסלמיים ועל מוסדות הציבור. הרי עד כה ישראל לא היתה מסוגלת למנות שום ראש עירייה ושום פקיד בכיר בגדה ללא אישור ירדני. הסיבה, כמו שנאמר כבר, היתה פשוטה: כמעט כל המנגנונים הציבוריים בשטחים תלויים בתמיכתה ובסיועה של הממשלה ברבת-עמון.

בקיצור, את החלל שיוותר בשטחים אם ירדן תתנתק מהם, יצטרך מישהו למלא. והמישהו הזה הוא ישראל או אש"ף. כלומר, מבחינתנו רק ישראל. כאילוסטרציה אפשר להביא את הניתוק שנכפה על ערביי ישראל מצידו של העולם הערבי אחרי 1948. מדינת ישראל לקחה אז את האחריות המלאה עליהם, אחריות כוללת של שלטון על אזרחיו. האם דבר כזה, או דומה לזה, אפשרי בשטחים? אולי. אבל במחיר כבד מאד: מחיר של סיפוח כמעט מלא והפיכתה של מדינת ישראל למהדורה מקומית מעורבת של לבנון ודרום-אפריקה, שכבר היום אנחנו בדרך אליה.

המלך חוסיין לא ימהר, כאמור, לנקוט בכל הצעדים המעשיים של ההתנתקות. הוא לא מחפש צרות. מצוקה חזקה בגדה וברצועה יכולים בקלות להעביר את האינתיפאדה אל האוכלוסיה הפלשתינאית הגדולה של מזרח הירדן. וזה הרי חששו העיקרי של המשטר ברבת-עמון. כדי לחסום אפשרות כזאת באה המדיניות הירדנית של ההתנתקות, והיא מחווה – ואולי כניעה – לאש"ף. עורך-הדין עצאם אל-ענאני ממזרח-ירושלים, שעמל בשנים האחרונות, יחד עם אחרים, לחזק את מעמד ירדן בשטחים, אמר השבוע: כל מה שעשינו היה לנסות ולמנוע צרה כזאת, ונכשלנו.

שולחן עורך / חנה זמר

מה שהקורא אינו יודע, ומדוע

צריך להיות דין אחד לכולם. לעתונים ערביים בתחומי המדינה, לכתבים הזרים ולעתונים העבריים. לעתונות המשודרת ולכתובה. לעתונים שבוועדת העורכים ומחוצה לה. והחוק צריך להיות ישראלי ולא מנדטורי

העורך כצנזור הוא תופעה שכמעט עברה מן העולם הדמוקראטי. בימינו, השליטה של העורך על המתפרסם בעתונו היא בעיקר בבחירת האנשים ובייזום הנושאים. צריכה להיות סיבה טובה מאוד כדי לפסול כתבה או מאמר של עתונאי, או חלק מהם. לפחות באירופה גורסים העתונאים שאת הזכות המקודשת של חופש עתונות אין לתבוע רק מרשויות המדינה או ממקורות מידע אחרים המבקשים להגבילו, אלא גם מן העורכים עצמם. ואף שעורך אחראי כלפי החוק, וממילא גם כלפי הציבור, הוא צריך לזכור שחופש העתונות מחייב אותו גם בביתו פנימה, ולא רק בבמות הסטה כלפי חוץ.

לעומת זאת יש לעורכים יועצים משפטיים צמודים, להבטיח אותם מפני תביעות על הפרת חוקים, ובמיוחד חוק לשון הרע. ולעורכים בישראל ישנה גם הצנזורה הצבאית הצמודה. השבוע, בעקבות החלטת הצנזור – שבוטלה אחר כך – לסגור את "הרשות" לשבוע, הנושא הזה, שהוא בדרך כלל עניין לוויכוחים ולמיקוחים בין העתונים והצנזור, פרץ אל הפומבי.

ויכוחים ומיקוחים אכן מתנהלים כל הזמן. מכיוון שאיננו נדרשים לשלוח לביקורת את כל החומר כולו – מה שהיה גורם לאיחורים בהופעת העתונים ולהעסקת גדודים של צנזורים – הרי הצנזור הראשון, אם אפשר לומר כך, הוא העורך הנוגע בדבר. הוא המחליט, על-פי הנחיות כלליות, מה הוא שולח ומה איננו שולח לצנזורה. בעקבות כך כולנו רואים את עצמנו מוסמכים לשפוט איזה פרסום מזיק ואיזה איננו מזיק לבטחון המדינה, כלומר איזה מידע עשוי לשרת את סוכנויות הביון של מדינות אחרות ועויינות. אם הצנזור מחמיר מאתנו – יש לנו טענות על גבי טענות, לא פעם צודקות. לעומת זאת יש לו טענות נגדנו, כי לפעמים אנחנו טועים בשיפוט ולא שולחים לאישור מה שצריך היה לשלוח או שוכחים למחוק את מה שנדרשנו למחוק – ואז נמצא הצנזור מתוסכל בתפקידו, ונוסף לכך הוא גם מותקף על-ידי עתונים אחרים שפעלו כהלכה ו"הפסידו" ידיעה.

למעשה, חייב הצנזור לסמוך לא מעט על הרצון הטוב והמשמעת האזרחית של עורכי העתונים. שכן, לפחות לגבי הרוב הגדול של העתונות היומית, המאורגנת בוועדת העורכים, הסנקציות שיש בידי הצנזור אינן בעלות עוצמה של הרתעה, אם לדבר בלשון המעטה. אבל כמעט תמיד מנצחת האחריות הלאומית והאזרחית של העורכים, ושיתוף הפעולה הוא בדרך כלל חלק.

נראה לי כי הקורא, שהצנזורה מקפחת אותו בהתמצאותו בנעשה, זכאי לפחות לדעת איך ולמה קורה הדבר. על כן ראוי לאפשר לו את ההצצה התכופה הזאת אל מאחורי הפרגוד. עם זאת, בנסיוני אני ובנסיונם של עמיתי אני יכולה לומר, כי הקורא הישראלי בדרך כלל אינו מתייחס לצנזורה הצבאית במורת רוח. אדרבא, כולנו מקבלים לא אחת מכתבי תלונה של קוראים המוחים על גילוי זה או אחר בתחום הצבאי, על חשיפה זו או אחרת בתחום הבטחוני, בנוסח "מדוע אתם חייבים לספק מידע לאויבים ולהקל עליהם". הם אדוקים אפילו מן האפיפיור הצנזוראלי. הארץ קטנה וכל אחד מרגיש כי הסכנה בחצר האחורית שלו. הרי לכל משפחה יש מישהו גם בשירות צבאי פעיל, ובגלל אלה המודעות הבטחונית כאן גבוהה מאוד.

מזמן הגעתי למסקנה, שהתחזקה מאוד בחודשים האחרונים – בעקבות תגובות נזעמות של אנשים טובים וחביבים על פרסומים הקשורים לאינתיפאדה – כי "זכות הציבור לדעת", שבשמה אנו לוחמים על חופש העתונות, איננה בהכרח זכות שהציבור הישראלי מבקש לכבוש אותה. על כן מן הדין לדבר על "חובת הציבור לדעת". ואכן, במשטר דמוקראטי שבו הפרט משפיע על גורל הכלל ועל גורל הזולת, חשוב להבטיח שיוכל לבסס את החלטותיו על ידיעת העובדות ולעצב את דעותיו מתוך הכרת המציאות.

מכאן, כי לאנשי התקשורת אין מנוס אלא להמשיך להתווכח ולהתמקח עם הצנזור. גם אם המיקוח והוויכוח חייבים להתנהל מתוך כיבוד החוק, אפילו שהחוק הזה הוא ירושה משלטון מנדטורי עוין ליישוב היהודי.

הגיע הזמן לשנות זאת. צריך להיות דין אחד לכולם. לעתונים ערביים המופיעים בתחומיה של המדינה ולכתבים הזרים ולעתונים העבריים. לעתונות המשודרת ולעתונות הכתובה. לעתונים שבוועדת העורכים ולעתונים שמחוצה לה. כולם צריכים להיות שווים לפני החוק, והחוק הזה צריך להיות ישראלי, לפי צרכי ישראל, ולא מנדטורי לפי צרכי המנדט.

הצנזור ממילא לא אשם בכך. מי שאשם בכך הוא המחוקק העברי הוא, חברי הכנסת, בכל ארבעים שנות המדינה, הח"כים של הכנסת ה-11, המתקרבת לסיום ימיה, כמו גם של עשר קודמותיה. נוח היה להם במצב הקיים. מצד אחד הם ביקשו להשאיר בידי צה"ל את כלי המגן הזה על סודותיו. מצד אחר הם לא רצו להכתים את ידיהם בכתם של החקיקה הזאת. נאורים בסוג פיזור.

צבא ירדן. האינתיפאדה עוד לא הגיעה / טלי זלינגר

על חודי הכידונים

אם יימשך תהליך בלימתם של הפלשתינאים בצבא הירדני, יימשך גם המהלך אליו שואף המלך: פדרציה בשליטתו על שתי הגדות. אם תיפרם אחיזתו בפלשתינאים, יתחיל התהליך, כדרכן של התחלות בתחום זה, בצבא

יודעי דבר בישראל מייחסים משמעות מדינית מובהקת למהלכיו האחרונים של המלך חוסיין. ואולם, ההקשבה הערנית למהלכים ולהשלכותיהם היא בעלת אופי צבאי. התערערות הממלכה ההאשמית או חיזוקה, אופי המהלכים הבין-ערביים והבין-פלשתינאיים שיתפתחו מצעדיו של המלך ותוכנם יהדקו או ירפו את הדריכות לאורך הגבול הירדני והחזית המזרחית בכלל.

בינתיים, גבול ירדן אינו נחשב קו לוהט על סף מלחמה עם ישראל. ההיפך הוא הנכון. גם מהלכיו האחרונים של המלך חוסיין, אשר יש החוששים לפרשם כקבורה של אופציית שלום עם ירדן, אינם מורים על תפנית מידית במגמה הזאת. העניין, שלא לומר הדאגה, כי אכן אין מדובר בדאגה אלא בתשומת לב ישראלית המופנית אל ההיבט הכולל יותר של שרידות הממלכה. זוהי השרידות שבשמה נקט המלך בצעדים שנקט. מאמציו לשרוד נובעים מהחשש מפני האוכלוסיה הפלשתינאית הגדולה בממלכה שלו, מרכיב חסר מנוחה וראוי לתשומת לב ולפיקוח.

אירועי השטחים בחודשים האחרונים הסבו לחוסיין דאגה רבה ועוררו אי-שקט בקרב האוכלוסיה הזאת. התשתית הפלשתינאית של אוכלוסיית ירדן היא המרכיב האחד של צבאו, בעוד המרכיב השני שבו הוא הבדווי. בין אלה מנווט המלך חוסיין. השפעת שני הרכיבים הללו על טיב הצבא ונאמנותו למלך היא בעלת השלכות על השאלה הבטחונית בראייה הישראלית ומעוררת משנה-ערנות בימי מעשה ושינוי אפשרי אלה.

הצבא הירדני כשלעצמו הוא צבא קטן בהיקפו, אף כי מתוחכם ומיומן במרכיביו. רובו בנוי על צבא קבע טוב ומקצועי, אך אין בו די למלא את כל המשימות המוטלות עליו. מלחמה בין ירדן בלבד לישראל היא על כן בלתי ריאלית ממילא. יש החושבים על מלחמה עם ירדן רק במונחים של קואליציה בין-ערבית שתיצור חזית מזרחית, ומקום נכבד יהיה בה לעיראק.

אחד ממרכיבי העוצמה הירדנית הוא חיל האוויר שלה, שכמו הצבא כולו מבוסס בעיקר על אוריינטציה מערבית. הירדנים מחזרים גם על השווקים המזרחיים, אך עיקר יהבם מוטל עדיין על היצרניות המערביות ובראשן ארה"ב, צרפת ובריטניה. באחרונה רכשו הירדנים מטוסי מיראז' 2000 צרפתיים ויתכן, כי יחזקו את חיל האוויר ההתקפי שלהם גם במטוסי טורנדו בריטיים. אלה יתווספו אל-34 מטוסי המיראז' אף-1 הצרפתיים, 64 מטוסי אף-5 מתוצרת ארה"ב ומסוקים אס-76 לתובלת סער, קרבות ומטוסי תובלה. התמיכה המערבית בחיל האוויר הירדני משפיעה לטובה על רמת צוותי האוויר והקרקע שלו ולכן הוא נחשב לטוב שבין חילות האוויר הערביים. גם מערך ההגנה האווירית הירדני משופר וכמוהו חיל הרגלים.

הפלשתינאים מצויים כיום תחת זכוכית מגדלת של המלך ושל העולם הערבי כולו. כולם מבקשים לראות איך יפול דבר בממלכה ההאשמית בקשריהם עם אחיהם הפלשתינאים, יושבי עבר הירדן המערבי. המלך, אותו מלך זהיר, הנהיג גיוס חובה סלקטיבי שאיננו קולט את כל פוטנציאל הגיוס הירדני, היינו את כל הפלשתינאים תושבי הממלכה. צבא ירדני עמוס פלשתינאים, במיוחד כל עוד לא נפתרה הבעיה הפלשתינית מעבר לירדן ובעצם גם אם וכאשר תיפתר, הוא גיוס של גייס חמישי פוטנציאלי. על-כן נשאר שיעור ניכר מהם מחוץ לצבא. אלה המתגייסים מתקשים להגיע לעמדות פיקוד והאופק הקידום שלהם קרוב ואינו מבטיח במיוחד. הבדווים הם התושבים הנאמנים יותר של המלך ועל-כן בעלי עמדות המפתח בצבא, בדרגי הפיקוד וביחידות היותר-רגישות. רק מספר מוגבל של פלשתינאים הם קצינים, כפי הנראה כדי להציג את שותפותם המלאה בממלכה. גם אלה בדרך-כלל לא במקצועות פיקוד ובעמדות החלטה.

משענת הבטחון העיקרית של המלך הם מנגנוני המודיעין לבטחון הפנים. אלה, רובם ככולם מושתתים כמובן על הבדווים. ההעדפה ברורה זאת של המלך היתה קיימת תמיד. מהלך השיא שעשה השבוע בהכריזו על הניתוק מהגדה המערבית של ממלכתו, היא פסגתו של מהלך שהחל עוד לפני פרוץ האינתיפאדה והאץ מאוד מאז ראשיתה. הבדווים הגבירו מאז עוד יותר את מאחזם בראש החץ של הפיקוד על הכוחות המיוחדים של המלך וגם בעמדות אחרות.

אם יימשך תהליך בלימתם של הפלשתינאים בצבא הירדני, יימשך גם המהלך שאליו שואף המלך: פדרציה בשליטתו על שתי הגדות. אם תיפרם אחיזתו בפלשתינאים, יתחיל אולי התהליך, כדרכן של התחלות בתחום זה, בצבא. ההשלכות של ערעור משטרו יהיו כמובן גם על ישראל. בצבא, על-כן, הוא נשמר מאוד. עובדה: בכל הארוחות שבהפסקת צום הראמאדאן סעד המלך בצבא או אצל שבטי הבדווים – הכבוד מגיע לאלה שהמלך לא רק חפץ ביקרם, אלא בעיקר צריך בתמיכתם.

בפעם ה־12 (ג) / יורם פרי

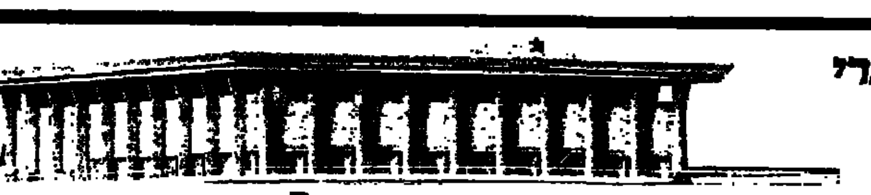

סוציאליסטים, קפיטליסטים, ימין ושמאל

האמונה שרוב הישראלים מתנגדים לסוציאליזם היא עוד מיתוס, שהגיע העת להפריכו. כשליש מן הציבור תומך באידיאולוגיה נאציונל־סוציאליסטית. מה זה אומר ביחס לתוצאות הבחירות הקרובות

לטעון, כי הלייטמוטיב של ההיסטוריה הפוליטית של ישראל הוא התחזקות המחנה הימני, הוא להגיד את המובן מאליו. אבל מקובל להאמין, כי יחד עם ההליכה ימינה התרחקו הישראלים גם מהסוציאליזם, והם מתייחסים למושג זה כאל דבר מאוס. אמונה זו כה מושרשת עד כי הביאה בשעתו את מומחי הבחירות של המערך לידי החלטה לחדול מן השימוש במלה ארכאית זו, כדי שלא להיראות כמפלגה שעתידה כבר מאחוריה.

מה איפוא המקור של המיתוס הנפוץ, כאילו סוציאליזם הוא פאסה, ומי שמעיד על עצמו כי הוא סוציאליסט מסתבך בירחמיאליות? מדוע נדמה, כי הישראלי המצוי מבקש כלכלת שוק חופשית, משוחררת מהתערבות המדינה, וחולם להקים כאן את מיני־אמריקה? התשובה פשוטה למדי. הטעות נובעת מכך שהדיוטות, פוליטיקאים ואפילו חוקרים, מעניקים למושגים „ימין" ו„שמאל" משמעויות שאין בהם, מתייחסים לרצף הזה כאילו הוא מכיל לא רק את המימד המדיני־בטחוני, אלא גם את המימד החברתי־כלכלי.

האמת שונה לחלוטין. ראשית, פוליטולוגים ישראלים מצאו כבר, כי למושגים ימין ושמאל אין משמעות אובייקטיבית. פירוש הדבר, שאנשים שונים מייחסים למלים אלה עולם־תוכן שונה. יחד עם זאת, למושגים אלה יש חשיבות, כי הם משמשים לבוחר הישראלי מעין מפה טופוגראפית או רשת קואורדינטות, שבאמצעותה הוא ממקם את עצמו על המפה הפוליטית.

שנית, וזה אולי חשוב יותר, המושגים „ימין־שמאל" ו„סוציאליזם־קפיטליזם" אינם מושגים זהים, אף לא תאומים סיאמיים. אלה הם שני ממדים עצמאיים, בלתי תלויים זה בזה. משום כך העובדה שהכנסת הי־11 הרבה יותר „ימנית" מהכנסת הראשונה, אין פירושה בהכרח שרוב חבריה מצדדים בהשקפת־עולם קפיטליסטית, לעומת הכנסת הראשונה, האדומה.

שני סוציולוגים מקוריים מאוניברסיטת תל־אביב, הפרופסורים אפי יער ואבי גוטליב, בחנו את הנושא הזה במסקר מקיף שערכו על החברה הישראלית. בין השאר ביקשו את הנחקרים להגדיר את עצמם על רצף האם הם רואים את עצמם ימניים או שמאליים, סוציאליסטים או קפיטליסטים. הממצא המרתק שלהם מתבטא בטבלה הבאה (באחוזים):

	ימין	שמאל
קפיטליסטים	33	10
סוציאליסטים	32	25

הטבלה מלמדת בבירור, כי כשני־שלישים של הישראלים רואים עצמם כימניים (65 אחוז), ורק כשליש (35 אחוז) מגדירים עצמם כשייכים לשמאל. בשנות ה־80 להיות מזוהה עם השמאל בישראל הוא להיות שייך לקבוצת מיעוט. משום כך צודקים תועמלני המחנה הלאומי, מבחינתם, כשהם צווחים לעבר המערך „שמאלנים". הם מכוונים יפה לטעמו של רוב הציבור.

אבל מה לגבי המימד השני, החברתי־מדיני? כאן נראה כי התמונה הפוכה. רק מיעוט (43 אחוז) רואים עצמם כקפיטליסטים ואילו רוב מוצק (57 אחוז) מגדיר עצמו כסוציאליסט. סוציאליסט הוא לא רק מי ששייך לשמאל. הוא יכול להיות גם אדם ששייך לימין. יתר על כן, הקבוצה הגדולה ביותר של סוציאליסטים היא דווקא של אנשי ימין. זה הממצא המרתק ביותר של הטבלה: כשליש מן הישראלים שייכים למחנה שאותו ניתן להגדיר „נאציונל־סוציאליסטי".

הרמיזה למפלגה הגרמנית הנאצית עלול, כמובן, לזעזע וזו אינה הכוונה. יש להתייחס למושג כפי שהוא, ללא השוואות היסטוריות כאלה. העובדות היבשות הן אלה: שליש מן החברה הישראלית משייך את עצמו לזרם אידיאולוגי שיש בו גם לאומיות, או לאומנות, וגם ערכים חברתיים־סוציאליסטיים.

מי ששייך לקבוצה הזו הוא בעל תפישה השמה את הדגש בכלל, באומה, במדינה, ותומך במדיניות חוץ ובטחון תקיפה, חסיד של חוק וסדר וכיו"ב. בד בבד הוא מאמין בכך שהמדינה צריכה להיות מעורבת בחיים הכלכליים, לסייע לקבוצות נחשלות ולספק שירותים רבים לאזרחיה. הוא דוגל בשוויון ומתנגד למערכת חברתית־כלכלית ליבראלית, המאופיינת על־ידי כלכלת שוק.

מה שמעניין הוא שיש, כמובן, מבנה־משותף חברתי לאלה ששייכים לכל אחת מהקבוצות הללו או אפשר לומר, כי ההשתייכות לשבט היא שקובעת את הדימוי העצמי ואת האידיאולוגיה המועדפת. מי איפוא משתייך לכל אחת מארבע הקבוצות?

בשמאל־הסוציאליסטי תומכים בעיקר אנשים השייכים למעמד הבינוני או הבינוני־גבוה. יש בהם שיעור גבוה יחסית של משכילים, ושיעור גבוה יחסית של בעלי מקצועות חפשיים. האשכנזים הם חלק הארי בתוכם. זה השמאל המסורתי של תנועת העבודה המתברגנת.

הימין־הקאפיטליסטי אף הוא קבוצה מוכרת ותיקה בחברה הישראלית. גם בה תומכים כאלה שהם בעלי השכלה גבוהה יותר יחסית, ורובם אשכנזים. יש בהם עצמאים קטנים, ואפילו מעסיקים בקנה־מידה קטן או גדול, יותר משיש בקרב הקבוצה הראשונה.

מעניינות יותר הן שתי הקבוצות האחרות. הקאפיטליסטים השמאליים הם הקבוצה הקטנה ביותר. רק 10 אחוזים הזדהו עם האידיאולוגיה שלה. חבריה הם בעלי השכלה גבוהה יחסית, יש בה ייצוג־יתר של אשכנזים, ומספר עורכי־דין, רואי־חשבון ובעלי מקצועות חופשיים גדול מבקבוצות האחרות.

ולבסוף, הסוציאליסטים הלאומנים. אלה מוצאם בבירור מהשכבות החברתיות הנמוכות יותר, מן המעמד העובד. השכלתם, יחסית, נמוכה יותר. הם מסורתיים ביחסם לדת, יש בהם ייצוג מובהק של מזרחיים ורובם המכריע שכירים. תיאור זה הוא כמובן חלקי בלבד ומחסיר מאפיינים רבים. אבל על נקלה אפשר להבחין כי ארבע קבוצות או שבטים אלה, נבדלים במאפיינים החברתיים שלהם, הם גם מצביעים מובהקים של מפלגות מוגדרות. לשון אחרת, יש קשר הדוק בין הרקע החברתי המשותף לבין ההעדפות הפוליטיות הזהות.

המשתייכים לקבוצה ראשונה הם מצביעי המערך. השניה הצביעה באורח מסורתי בעד הציונים־הכלליים או הליבראלים. הביטוי בקלפי של הקבוצה השלישית הוא מפלגות המרכז הקטנות, נוסח „שינוי", ואילו הקבוצה הרביעית משמשת מאגר הקולות העיקרי של הליכוד, ובעיקר של „חירות".

שתי מסקנות אפשר להסיק, כבר בשלב זה, מעיון בקשר שבין הרקע החברתי (או ההשתייכות השבטית), הזהות האידיאולוגית, וההעדפה הפוליטית. שתי מסקנות שעומדות לכאורה בסתירה זו לזו. האחת מיועדת לאופטימיסט. השניה – לפסימיסט.

הראשונה – ההרגשה השוררת בקרב רבים בתנועת העבודה, שתנועתם איבדה את הבכורה האידיאולוגית שלה בחברה הישראלית, היא מופרכת מיסודה. אמנם נכון שבמישור המדיני־בטחוני תומך חלק גדול יותר של הציבור בתפישות הבסיסיות של המחנה הימני, מעדיף יד קשה ומדיניות תקיפה בשאלות בטחון וחוץ, אולם אין לשכוח כי תנועת העבודה הצליחה הצלחה כבירה בהנחלת הערכים הסוציאליסטיים שלה לשכבות הרחבות של הציבור הישראלי, ואפילו תומכי הימין אימצו את עולם הערכים שלה. הזלזול שבו נתקבלו בארץ הניאו־פרידמניסטים ושאר מבשרי הימין הישראלי החדש, הכשלון המוחלט של הנסיונות להקמת מפלגות מרכז למיניהן, שחרתו על דגלן את גם הכלכלה הליבראלית, הם רק ביטוי אחד של הצלחת החינוך הסוציאליסטי של תנועת העבודה. תנועה זו יכולה איפוא לשאת את דגלה האדום בגאווה.

ההגיון של המסקנה השניה הוא הפוך. מפלגת העבודה איבדה את מעמדה כמנהיגה של רוב החברה הישראלית בנושאי החוץ־והבטחון. היא נתפשת על־ידי חלק נכבד בציבור כשמאלית מדי. אך זו רק חצי צרה. הבעיה מתחילה עתה: אילו היה הליכוד נתפש כמפלגה קפיטליסטית, היה חלק ניכר של הציבור ממשיך לתמוך במערך, בגלל עמדותיו במימד האחר – החברתי־מדיני.

אבל מנהיגי הליכוד הצליחו, בחכמתם הפוליטית, להציג לא רק תפישה לאומנית אלא גם סוציאליסטית. לטשטש את המרכיב הקאפיטליסטי בזהות העצמית שלהם, ולהיות מזוהים כמי שמגינים על האינטרסים של העובדים. כך ענו לציפיות ולמאוויים של הסוציאליסטים הלאומנים הישראלים שביקשו אידיאולוגיה לאומנית תוקפנית עם גוון סוציאליסטי. המערך, על־פי הגיון זה, איבד תומכים לליכוד פעמיים. פעם אחת בתחום המדיני־בטחוני, פעם שניה בתחום החברתי־כלכלי.

אבל גם מי שמסכים עם המסקנה השניה, הפסימית יותר, יכול לראות פתח תקווה. על־פי ההגיון של מסקנה זו אין מפלגת העבודה יכולה לרכוש את לבם של הימניים, מכיוון שיש פער בין הדימוי השמאלי שלה, לבין הדימוי העצמי הימני שלהם. אולם במימד החברתי־כלכלי לא חייב להיות פער כזה. אם תוכיח מפלגת העבודה שהיא נשארה נאמנה לזהותה הסוציאליסטית, תוכל לקנות מחדש את לבם של אלה שמזהים עצמם סוציאליסטים. לשם כך צריכה מפלגת העבודה לשכנע, כי היא זו שמספקת תשובה אמיתית על המאוויים החברתיים של העובדים.

מה שתלוי בנו / נתן רוטנשטרייך

מטרה ומימושה

היש רצון לממש את השלום עם העולם הערבי או השלום הוא בגדר של מוקד ציפיה סבילה, והסבילות עצמה, לפחות באופן חלקי, מונעת את התהליך? רצון וכוונה אינם תנאי מספיק, אך הם תנאי הכרחי

אחד הנושאים המרכזיים שבגינם קבעה התנועה הרוויזיוניסטית את מקומה בהסתדרות הציונית העולמית היה העניין של מה שקראו מטרה סופית (וראוי לאמר: מטרה אחרונה) של הציונות – מדינת יהודים. המחלוקת סביב נושא זה היתה סוערת בשנות השלושים של המאה הזו. המתנגדים לניסוח מטרה אחרונה בכלל ומטרה אחרונה כמדינת יהודים בפרט הונעו מסתמא על־ידי התנגדותם למטרה זו ואולי, בעיקר משום שחשבו כי נסיבות הזמן אינן תואמות ניסוח מטרה אחרונה. הסוברים סברו כי זהו מוקד של פעילות לקראת ימים רחוקים. אך הסוגיה היא חשובה כעמדה במסכת של תנועה לאומית בכלל והתנועה הציונית בפרט.

יש להניח כי גם מציעי ההצעה הרוויזיוניסטים באותם הימים לא סברו, כי נסיבות הזמן נוחות למימושה של המטרה. הם הציעו את אשר הציעו משום שסברו, כנראה, כי יש מקום במסכת עינייניה של תנועה לאומית יהודית לנסח גם את מטרתה לאורך ימים – לא רק את קווי הפעילות שיש בהם נסיון להתמודד עם נסיבות הזמן והמדיניות לטווח קצר או בינוני. על דרך השלילה אפשר לאמר שמה שעמד בפני הרוויזיוניזם היה היעד ולא מימושו כאן ועכשיו. חשיבותו ההיסטורית של העניין אינה מוטלת בספק, בלי קשר לעמדות שאנשים נקטו בימי המחלוקת הסוערת.

האם מצויה בנסיבות של הזמן שאנו שרויים בו הבחנה זו בין מטרה למימושה? אם טוענים כי אין סיכוי למימוש מטרה של שלום בין מדינת ישראל לבין העולם הערבי או אז אין להמנע מן השאלה: האם מבקשים להשיג שלום או אין מבקשים להגיע אליו? האם העדר סיכויים למימוש המטרה הוא בגדר של טעם שלא לנסח את המטרה ולקבוע את מקומה בתודעתנו וברחשי הלב של החברה של מדינת ישראל, ומכאן גם להשפיע במערכת המגמות המדיניות שלנו על מדיניותה של ממשלת ישראל. נניח לצרכי הדיון כי אין סיכויים למימושה של מטרה זו. אכן יש הבדל – ויש להודות בכך גם על רקע של חילוקי דעות – בין מטרה הנקבעת מזווית ראיה של העם היהודי ביחס אל עצמו לבין מטרה שמהותה היא ביחסים בין העם היהודי ומדינתו לבין העולם הערבי. אולם סדרי הקיום עם העולם הערבי על מרכיביו, יהיה טיבם אשר יהיה, הם בגדר של עניין שאין להמנע ממנו.

מי שמציע ניסוח של מטרה ואינו מבקש למימושה בתוך המציאות, חייב לראות שמימוש הוא שינוי של המציאות גם מצדנו שלנו וגם מצדם של כל אלה השרויים בה, לרבות העולם הערבי. גם כאשר מבקשים לתת דמות חדשה למטרה, שמימושה הוא להחזיר את מצב העניינים לסדרים שלפני חלוקתה של הארץ, כדי לממש את המטרה על רקע של ארץ ישראל השלמה – הרי המבקשים זאת אינם יכולים להסיח את דעתם מן המציאות או להתעלם ממנה. הם יודעים – או אנוסים לדעת – כי מטרה זו היא בת־מימוש, אם בכלל, על רקע הנסיבות של הזמן ושל המציאות ההיסטורית החברתית.

לפיכך אי־אפשר שלא לשאול: האם המטרה לשנות את פני המציאות של מטרה שמומשה ושהיתה בה פשרה – פשרה מיוחדת על דרך החלוקה של הארץ (פשרה מיוחדת במהותה כי התפשרנו לא עם מי שנועד להיות שותף לנו בפשרה, כלומר העולם הערבי או ערבים של פלשתינה, שלא הופיעו כשותף בכוח לפשרה ובכך החמיצו את ההזדמנות ההיסטורית מצד עצמם) – היא המטרה והיא עדיפה על כל המטרות, לרבות אפשרות של שלום עם העולם הערבי? האם עניין השלום נכנס בכלל בקו דמות בריוקנה של המטרה? האם רוצים בשלום או אין רוצים בו? האם ברור כי אין שלום בלי פשרה, ופשרה מוסבת על העניין העומד על הפרק בנסיבות של הזמן הזה? עניין זה הוא מעמדם של ערבים כישות לאומית המבקשת את בימויה למעמדה זה במעמד מדינתי. העובדה כי השותף שאליו מכוונת מטרה זו אינו בנמצא בגורם מאורגן, אינה יכולה לעקור את העניין של השלום מתוך אופק החיים של מדינת ישראל וחברתה. האם שלום אפשר להשיג על דרך של התגברות על השותף שבכוח ואולי שבפועל? או עלינו להבין, כי יש הבדל בין התגברות שהיא תוצאה של מלחמות לבין התפשרות שהיא תוצאה של משאומתן, יהא מקורו מלכתחילה ברצון הנושאים והנותנים או יהיה מקורו בהכרח המציאות.

המדברים בשם הרוויזיוניזם, לתורת גלגוליו שלא היה מסלט מהם, עומדים בפני שאלה זו. הם חייבים לקחת בחשבון גם את העובדה, כי כתוצאה של מלחמת לבנון חל שינוי באווירת התגובה של החברה הישראלית. נשבר הקונסנסוס בענייני בטחון, שאפיין את החברה הישראלית בשלביה הקודמים. אמנם נכון, כי היה זעיר שבירה זו גם בזיקה למלחמות קודמות, לגבי מבצע קדש וכן לגבי מלחמת יום הכיפורים. אולם יש הבדל בין מה שקרה אז לבין מה שקרה לגבי מלחמת לבנון: לגבי המלחמות ההן רק מבט לאחור העמיד על רקע בעייתי, אפילו לגבי מה שהיה אולי בגדר של אפשרות בראשית שנות השבעים ומה שקדם למלחמת יום הכיפורים. יש הבדל בין מבט לאחור לבין תגובה הבלויה להתרחשות עצמה – וכך קרה לגבי מלחמת לבנון. ספק, ואנו לומדים זאת מניסיון היסטורי, אם אפשר לגבור על אובדן קונסנסוס באשר אובדן כזה התרחש פעם.

אם אין שלום מטרה, משום שהתנאי לשלום הוא פשרה, או אז אין עומדים רק מול הבעיה של העדר שותף לשלום – ואין להקל ראש בבעיה זו – אלא אנו עומדים על עניינים הקשורים לתודעתנו שלנו ולהכרעתנו שלנו. האם העדר שותף הוא תירוץ להעדר תודעה של עצמנו ולהעדר נכונות לראות את הזיקה המהותית בין שלום לפשרה?

זו סוגיה מרכזית בחייה של מדינת ישראל. ואין להתחמק ממנה ומהשלכותיה על המציאות היום־יומית ועל ההכרעות העומדות לפנינו בכל שעה.

מימוש הוא הפיכת מטרה לממשות. הפיכה זו מתרחשת בתוך הממשות, בכל שהיא – על־ידי המימוש – משנה את זו. מימוש אינו התרחשות סתם – בחינת תהליך לא מכוון. אין מימוש על דרך של ציפיה סבילה. לפיכך במקביל למטרה עולה הכוונה לממש או הכרעה לצעוד לקראת התהליך וגם לחוללו. השאלה היא איפוא: היש רצון לממש את השלום עם העולם הערבי או השלום הוא בגדר של מוקד של ציפיה סבילה, כאשר הסבילות עצמה, לפחות באופן חלקי, מונעת את התהליך? רצון וכוונה אינם תנאי מספיק, אך הם תנאי הכרחי.

זו השאלה ואין מפלט מלהשיב עליה במעשי יומנו. הללו תלויים בנו – לא בנסיבות ולא בשותף שבכוח.

מיהו יווני

(המשך מעמ' 15)

[illegible] ביניקסון הרשה את המכתב בטונה [illegible] שהוא אינו בגדר באמצעים, שמטרתו מקדשת אותם: כמו רפובליקאים ימניים רבים אחרים נראה לו שלטון דמוקראטי בראשות דוקאקיס סיוט העלול להכפיף את ברכיה של ארה"ב בעמדה מול הרוסים. הדבר לא עשה הרבה רושם. אחרי הכל למי בכלל איכפת אם דוקאקיס הוא יווני כהלכה או לא. אולם סיפור הרבאונות של המועמד נגע בעצב רגיש. הכל זכרו את הסנאטור ממיסורי תומאס איגלטון, אשר ב־1972 עבר שלוב ידיים ומהיר עם ג'ורג' מקגוורן, כמועמד להיות סגנו לנשיאות, ומייד לאחר מכן נאלץ לנטוש בבושת פנים את המירוץ, כשהתגלה כי הסתיר את העובדה שנזקק לטיפול בשוק חשמלי בשל התמוטטות [illegible] שהתפרסמו לאחר מכן על נשיא אמריקאי, הלוקה במהלך כהונתו בשגעון מסוג זה או אחר ההופך את קרבתה של אצבעו אל ההדקים הגרעיניים למאיימת ביותר, העידה כי האמריקאים רגישים, ובצדק, לבריאותו הנפשית של כל מי שמתנחיל להתקרב אל הבית הלבן.

דוקאקיס הגיב השבוע בהכחשה תקיפה, וביקש מרופאו האישי לקיים מסיבת עיתונאים בה נמסר כי בריאותו של המועמד טובה מאוד וכי מעולם לא נזקק לשום טיפולים נפשיים. אולם האשמות ומסעות שמועות מסוג זה, דרכם שהם מוצאים להם מספר כזה או אחר של מאמינים, אשר אינם מתרשמים מהכחשות הסבורים מייד כי אין עשן בלי אש.

[illegible] דעת־הקהל היה אמור להכבות את מהבהב של ג'ורג' בוש ריגן לא קטן. השאלה הגדולה שנשאלת עתה היא, האם בשל הלוחץ הזה יש למתנה בוש יד ב„פריקים המלוכלכים", שכמו נקס מטה של ניקסון בבחירות של 1972, וסחביאו בסופו של דבר למפלתו הגמורה של הנשיא. כמה כתבים טענו, כי שמועות שונות על דוקאקיס הובאו לידיעתם על־ידי אנשי מטה בוש ועל־ידי אנשי סגל הבית הלבן.

הרושם הוא, כי מערכת הבחירות הולכת ולובשת פנים מכוערים, וכי אין מהססים לנקוט בה בתרושת שמועות ובשקרים. לשקר, יודעים פוליטיקאים מנוסים, אין אולי רגליים, אולם הוא רץ מצויין למרחקים קצרים.

אנטישמיות עכשיו. לא רק שחור־לבן / יקיר צור

שיקאגו כמשל

ג'רום צ'יינס ומייקל לרנר, בעלי השקפות שונות, תמימי דעים כי המתיחות ביחסי יהודים־כושים בארה"ב מבטאת קרע הולך ונמשך בין שתי הקהילות. דובים שהתעוררו מרבצם מסתובבים ברחוב היהודי

צ'יינס. פער בין העובדות לתחושה

לרנר. טפשותו של הממסד

עיניה של הקהילה היהודית בארה"ב נשואות בימים אלה לעבר שיקאגו, עירו של ג'סי ג'קסון, שם נרקמה לפני חודשים ספורים „עלילת דם" אנטישמית נוסח שנות השמונים. באפריל האחרון התפרסם ברבים, כי סטיב קוקלי, אחד מעוזריו של יוג'ין סוייר, ראש עיריית שיקאגו, נשא, במשך קרוב לשנתיים, נאומים אנטישמיים בפני „האומה האיסלאמית", הארגון המיליטאנטי של לואיס פאראחאן. בין יתר הדברים אמר קוקלי, כי „מגפת האידס פרצה כתוצאה מכך שרופאים, בעיקר היהודים שביניהם, הזריקו נגיפי אידס לשחורים".

התגובה – או, ליתר דיוק, חוסר התגובה – לדברים היתה חמורה לא פחות מההצהרה עצמה. חומר הראיות שאספו אנשי הליגה נגד השמצה היה מונח על שולחנו של ראש העיר השחור של שיקאגו כחודש ימים, אך רק שבוע לאחר שהדברים התפרסמו בעתונות „נזכר" סוייר לפטר את קוקלי. מנהיגים שחורים אחרים העדיפו לשתוק והיו אף מעטים שתמכו בו. לואיס פאראחאן מנהיג „האומה האיסלאמית" שיבח אותו על דבריו. ג'סי ג'קסון, שהתבקש להגיב על הנושא, הסתפק באמירת גינוי לאנטישמיות בכללה, אולם לא התייחס לפרשה.

„פרשת קוקלי", המצטרפת לשורת הצהרות ותקריות בעלות גוון אנטישמי, העלתה מחדש את בעיית האנטישמיות על סדר יומה של הקהילה היהודית בארה"ב. במוקד הבעיה ניצבת שאלת היחסים בין הקהילה היהודית והקהילה השחורה בארה"ב, שנעשו בשנים האחרונות ליותר ויותר מתוחים. האם פרשה זו ואחרות יש בה כדי להצביע על התגברות האנטישמיות בארה"ב ועל מה שקורה ביחסים שבין היהודים לשחורים במדינה זו?

את התשובות לשאלות הללו ביקשתי לברר בעזרתם של ג'רום צ'יינס, איש המועצה היהודית הארצית ליחסים קהילתיים (NJCRAC), האחראי, בין יתר תפקידיו בארגון, גם על המעקב אחר תופעות של אנטישמיות וקיצוניות בחברה האמריקאית וד"ר מייקל לרנר, עתונאי ועורך המגזין היהודי־ליברלי „תיקון".

ג'רום צ'יינס סבור שאין להגזים בחשש מפני התפרצות של גל אנטישמי. „בסיכום השנתיים האחרונות בארה"ב, הדגים את התופעה של 'האנטישמי שאיננו'. בשנים אלה אירעו כמה אירועים, כדוגמת פרשת איוון בוסקי השערוריה בוול סטריט או הרשעתו בריגול של פולארד, שבעקבותיהם אפשר היה לצפות, לכאורה, לגל של תופעות אנטישמיות, אף־על־פי כן לא נרשם בשנתיים אלו כל גידול בפעילות אנטישמית בארה"ב", אומר צ'יינס. „אין זאת אומרת שאין כלל פעילות אנטישמית בארה"ב. יש מקרים של ונדאליות אנטישמית, כמו למשל ציור צלבי קרס על בית־כנסת או חילול בית־קברות יהודי וקיימת גם פעילות של קבוצות ימניות־קיצוניות נגד יהודים, אולם כל הקריטריונים מצביעים על ירידה הדרגתית בפעילות האנטישמית בארה"ב ב־40 השנה האחרונות".

צ'יינס מצביע על פער בין מה שהמומחים מגדירים כאנטישמיות, לבין התחושה של „היהודי ברחוב", המאמין בקיום תופעות אנטישמיות רבות יותר מאשר אלה המתועדות על־ידי הארגונים היהודים. „לא שהפוגרום הוא מעבר לפינה, אבל אצל היהודי ברחוב קיים חשש מתמיד מפני אירוע זה או אחר העלול להביא להתפרצות אנטישמית. במרבית המקרים מספיקה הערה אנטישמית במשרד או ברחוב, כדי ללבות את החששות. יתכן", אומר צ'יינס, „שצריך להקשיב יותר למה שמרגיש 'עמך'".

את רמת האנטישמיות באוכלוסיה קובעים, בין היתר, בעזרת סקר עמדות ודעות הנערך מידי שנה על־ידי „הוועד היהודי־האמריקאי", באוכלוסיה הכללית. מהממצאים עולה נקודה מדאיגה לגבי הקשר שבין הקהילה היהודית לקהילת השחורים בארה"ב. מתברר, כי ככל שרמת ההשכלה עולה והמצב הכלכלי משתפר בקרב האוכלוסיה הלבנה הלא־יהודית – רמת האנטישמיות, או לפחות האחיזה בדעות אנטישמיות, קטנה. בקהילה השחורה המצב הוא הפוך: ככל שרמת ההשכלה עולה והמצב הכלכלי שפיר – גוברת האחיזה בדעות אנטישמיות.

כיצד קרה שהקהילות היהודיות והשחורות, ששיתפו פעולה בשנות ה־50 וה־60 במאבק למען זכויות האדם, התרחקו אחת מהשניה, עד שהגיעו למצב של כמעט איבה? לדברי צ'יינס, הקרע בין שתי הקהילות החל להתרחש כבר בשנות ה־60. הוא מציין שני אירועים מרכזיים: האחד, ייסודה של התנועה למען יהדות ברה"מ והשני – מלחמת ששת הימים. שני אירועים אלו שינו לחלוטין את סדר היום של הקהילה היהודית והיתה לכך השפעה מרחיקת לכת לא רק על היחסים עם קהילת השחורים, אלא גם עם שאר הקהילות.

צ'יינס סבור, שהאחריות למתיחות השוררת כיום בין שתי הקהילות מוטלת בעיקר על המנהיגות השחורה, שאיננה מגיבה באופן מיידי לתופעות אנטישמיות, כ„פרשת קוקלי" ואחרות. הוא גם מאמין שאפשר לשנות את המצב על־ידי יצירת דיאלוג מחודש עם המנהיגות השחורה, לא רק ברמה הלאומית, אלא גם עם המנהיגים המקומיים, על בסיס נושאים משותפים, כגון פעולות סעד, רווחה, טיפול בילד וכדומה.

מייקל לרנר, בעבר מראשי מרד הסטודנטים של שנות השישים, וכיום עורך הירחון היהודי־ליברלי „תיקון", מאזכר את הויכוח שניטש בארה"ב באחרונה סביב הסרט „פיתויו האחרון של הנוצרי", כדוגמה לכך שהאנטישמיות איננה מיוחדת רק לשחורים, וכי „יש יהודים נזעקים, הנוטים להבליט תופעות של אנטישמיות אצל שחורים, אבל מתעלמים מתופעות כאלה אצל פונדמנטליסטים נוצרים מהימין הקיצוני, הנחשבים בעיניהם לתומכי ישראל נלהבים. אין אמנם להתעלם מתופעות האנטישמיות אצל השחורים, אך העובדה שהן קיבלו תהודה רחבה קשורה בתפיסות של הקהילה היהודית", אומר לרנר.

לרנר מונה שלושה מקורות לאנטישמיות בקרב הקהילה השחורה בארה"ב. מקור אחד קשור לאנטישמיות הנוצרית־היסטורית המסורתית ולתפקיד המרכזי של הכנסיה בחיי הקהילה השחורה. מקור שני הוא הקונפליקט הכלכלי, המבוסס על מאבק בין מעמדות והמקבל עתה פרשנות גזענית. „השחורים", אומר לרנר, „נכנסו להתגורר בשכונות שפונו על־ידי היהודים. אנחנו, שהיינו בעלי הבתים ובעלי

הממסד היהודי השמרני הדובר אל הקהל האמריקאי בקולו של שמיר, תוך התעלמות מהטרגדיה הפלשתינאית, משחק לידיהם של האנטישמים, אומר לרנר

החנויות, ייצגנו עבורם את הפרצוף הציבורי של הקפיטליזם. הקירבה הזאת שבין היהודים לשחורים והסבל המתמיד מהתפרצויות הזעם והאלימות שלהם, עוררו בקרב היהודים רגשות גזעניים כלפי השחורים. הקונפליקט הכלכלי התעצם ב־20 השנים האחרונות, כאשר נוצרה שכבה רחבה של מרגנות שחורות, בעלי חנויות ובעלי מקצועות חופשיים".

מקור שלישי לאנטישמיות, אליבא דלרנר, הוא התלכדות הסכסוך הישראלי־פלשתינאי והזהות העצמית של השחורים בארה"ב, אשר רואים עצמם חלק מהעולם השלישי. „זהות זו שאימצו השחורים בארה"ב מאפשרת להם לראות את עצמם לא כמיעוט מדוכא, אלא – בראיה גלובלית – כרוב, ואת הלבנים בארה"ב כמיעוט. המאבק נגד ישראל והיהודים, המזוהים עם מדינת ישראל, נתפס בעיניהם כחלק מהשתייכותם לעולם השלישי".

אירועי האחרים המעיבים בשטחים הזריקו את יחסי שתי הקהילות, אומר לרנר. „אפשר כיום לשמוע שחורים רבים האומרים: היהודים הם שצריכים להתנצל בפנינו על דיכוי אחינו הפלשתינאים. בניגוד לכל מיני סילופים היסטוריים ודעות קדומות אחרות כנגד היהודים, זהו טיעון ממשי, המקבל מדי יום חיזוק מעל מסכי הטלוויזיה".

לרנר מותח ביקורת על טפשותו של הממסד היהודי בכל הקשור לטיפול ביחסי שתי הקהילות בפרט, ובאנטישמיות והאנטי־ציונות בארה"ב בכלל. „ביטול ההצבעה על הנושא הפלשתינאי בוועידת הדמוקרטים באטלנטה, הוא, להבדיל, אחת הדוגמאות לחסר רגישותו וטפשותו של הממסד היהודי המקורבים אליו. ביטול ההצבעה בגלל לחציו של הלובי היהודי, היה, לטענת לרנר, שגיאה שהשלכותיה לא תובנו עדיין בארץ. „אני מאמין שהתנועה היתה נדחית אילו הועלתה. כך התחזקו בעיני המשתתפים בוועידה שני סטריאוטיפים בולטים בתעמולה האנטישמית בעבר: הכוח היהודי שולט למעשה באמריקה – שגבורה שבכוחו והיה למנוע את ההצבעה. והיה זה גם הוכחה נוספת לאנוכיות של היהודים, המרושים, בבינשל, לסבלו של הזולת. הממסד היהודי השמרני, הממשיך לדבר אל הקהל האמריקאי בקולו של שמיר, תוך התעלמות מהטרגדיה הפלשתינאית, משחק לידיהם של האנטישמים ומסייע להתעוררות הרגשות האנטי־ציוניים בארה"ב", אומר לרנר.

הניחוש הנכון / חיים גורי

יהיה זמן לחשבונות הארוכים. כן, כתום תקופת החרב וצבירת הרכוש, הכדאי יפנה מקום כלשהו לראוי ויהיה זמן. אנשים יתפנו לשאלות של טעם ומהות. הזהות הישראלית תעסיק יותר ויותר מבקשי דרך: מהי משמעותה מעבר לאחוות הנצורים הלוחמים על חייהם

ויהודה אמר לי:

כאשר נצא מהזמנים האלה והארץ תשקוט במקצת ויונח לנו איכשהו יתרחש פה משהו טוב. אומה מחושלת כפלדה, שעמדה בכל המסות המוראים, תעבור תהליכי הזדככות. אנרגיה אדירה שהופנתה לפני כן למאבק הקיומי תזרום בערוצים האחרים בגלוי ובסמוי. יהיה פתאום איזה פנאי כזה באוויר עד כי יישמע השקט. המשמעות, כמו רודף עייף, תדביק את הקורות. יהיה בנו רעב לרוח וליופי. יחול שיפור משמעותי ביחסי־אנוש. תאונות הדרכים תפחתנה וההתחשבות היום־יומית תחשב לערך מכובד ורצוי. המחלוקת תימשך כמובן בכל התחומים המעסיקים חברה חופשית בתקופת התהוות, אך מפלס האלימות ירד. בעיות התרבות והזהות יעסיקו רבים יותר שהשורדו קשות ונאלצו לוותר בעידן המלחמות שפקדו את הארץ. דברים שנדחו הצידה, שלא פרצו אל ראש התור, יזכו לתשומת לב ראויה כמו, למשל, יופיו של רחוב או יחסים הרמוניים יותר, על דעת השונה שבדומה, בין הצורות העצמים. כן, גם עניינים פחות־ערך מהסוג הזה יובאו בחשבון, לא יוחשו עצמם מיותרים, ואולי אפילו יזכו לכותרת בעיתון. ויהיה זמן.

ויהיה זמן לחשבונות הארוכים. כן, כתום תקופת החרב וצבירת הרכוש תחול רגיעה מסויימת. הכדאי יפנה מקום כלשהו לראוי ויהיה זמן. אנשים יתפנו לשאלות של טעם ומהות. אולי גם יתרחש ונסנס לצורות הבנייתיות שפרחו ושקעו. לא תהיה זו חזרה לאחור אלא התאמה אחרת של רעיונות ומשאת־נפש לזמנים שיבואו. אנשים ישאלו מה מקומנו במזרח ובעולם. הם יבקשו לשמור על ייחודם הישראלי אך יהיה חיפוש מעניין אחר המשותף למזרח ולים התיכון ולעולם המנסה לשכך כאבים איומים ולכבות מוקדי מתיחות. הזהות הישראלית תעסיק יותר ויותר מבקשי דרך: מהי משמעותה מעבר לאחוות הנצורים הלוחמים על חייהם. בעיות הדת והמדינה יתפסו מקום נכבד. מותר יהיה לדון בהן ללא מורא המאפיין עדה מותקפת החרדה מקיעים. מלחמת התרבות תימשך לפי חוקי משחק שונים מאלה שהורגלנו בהם. רמת [illegible] תעלה בשל המעולים [illegible] בכך בכל הרמות. [illegible] הנבונים שכבו לחפש דרך חדשה.

לא, לא ישרור פה שקט שוויצרי או איסלנדי שרק ידיות הציידים ביער מפריעות אותו.

ירושלים. ואתה הולך ביניהם, נרתע, לאסף, וחש את כוח ההמון האחר, את ערביותם המובהקת והמוצהרת, את שכנותם הזרה. כאן הפגישה המתמדת. כאן הדרמה הגדולה

השאלות שיעמדו על הפרק לא יניחו לישראלים. הם יצטרכו לדון ברצינות ביחסיהם עם המיעוטים בקרבם ובקשריהם עם יהודי התפוצות. רק אז אולי יתפנו לעיון מעמיק בשאלה, האם עודנו עם אחד או שמא גובשה ועוצבה פה בשנים הסוערות והקשות אומה ישראלית הרחוקה מהם. יש אומרים שדווקא בימים ההם, כאשר תשקוט הארץ, תתחדש העליה מקרב אלה שיבקשו את זהותם הלאומית כאן. אומרים שגם הירידה תחדל או תפחת לממדים שלא יפחידו. הארץ תוכל להעניק לבניה שורש וזהות ובחירה מרצון בבאגית מובנת מאליה.

זאת ועוד אמר לי יהודה בדרך מירושלים לתל־אביב. אם אינני טועה לא דיבר על השלום השלם והסופי עם כל אויבינו אלא על כמה שנים שקטות יחסית כמו בפרק הזמן שבין „קדש" לששת הימים. הפוגה כזאת מתמשכת. עשר שנים, אולי עשרים. ואחר־כך נראה. הארץ, הוא אומר לי, זקוקה מאוד לפסק זמן. שחקי, שחקי על החלומות.

פתח השער

הלכתי אל שער שכם. שעת בוקר מוקדמת ביומה הראשון של השביתה האחרונה, בת היומיים. על ספסלי האבן, פתח השער, ישבו שלושה שוטרי מג"ב. לידם ערביה ושלושה שקים לפניה ובהם ריג'לה ופטרוזיליה ונענה. לידה מוכר הקפה המוזג לספלולי חרס זעירים או לכוסות נייר. קפה טוב ומריר ובו טעם הל. החנויות נעולות. דוכן העיתונים בקצה דרך שכם פתוח ובו העיתונות העברית הערבית והאנגלית ושאר עתונים ומגאזינים מרחבי תבל. ליד קולג' שמידט לבנות ניצב מוכר הכעכים הנצחי. לכאלה מותר. פלאפל מצטנן וביצים קשות. בכל איזור „התפר" שבמורד רחוב הנביאים הכל סגור למעט בית־קפה אחד ליד מאפיית „אלאלמיך". גם בימי השביתה פתוחות כמה מהמאפיות. גם בתי־המרקחת ייפתחו פה ושם. וחלק ממוכרי

אילו היינו עם רציני היתה איזו מחשבה אחרת מבקיעה מהמצוקה הזאת. רק עם שלם וחכם יכול להתמודד עם סכנת המלחמה בפתח ועם החובה לנסות את השלום ואת ההדברות עם הפלשתינאים

הירק והפרי יבואו. סידור עבודה מרוייק. שלום. מאות הולכי רגל ערבים מטפסים כעת במעלה רחוב הנביאים לעבר נוטרדם, לעבר ירושלים המערבית והזומה והנפתחת. אחרים פוסעים לקראתה בכל הרחובות האחרים המוליכים אליה, אל הפרנסה המאפשרת את החיים. אתמול [illegible] המלך חוסיין על־הניתוק בין־הגדות, ואיזה [illegible] הלם באוויר. עדיין לא ידוע מה יקרה. אמנם אך כבר ידוע שהסטטוס־קוו הולך ומתפורר עם ה„התנערות" הנמשכת, עם השביתות האלה החוזרות ונשנות מאז דצמבר שעבר.

עכשיו פה בוקר שקט. מעט ישראלים בשטח. מי שיורד במוסררה לעבר שער שכם מוצא שם בוקר בוקר את צבא המובטלים ומבקשי העבודה. אלה עטים עליו מעבדים. לידם ניצבים הסבלים לקריאה מזדמנת. טנדר ישראלי עוצר לרגע ומוקף מיד. הוא לא מבקש ידיים עובדות. הנהג נכנס לרגע לקנות כעכים לוהטים שנשלפו זה עתה מהתנור. מה יקרה לכל הרבבות האלה אם יחליטו הישראלים יום אחד לעבוד בעצמם, כמו שהיה לפני ששת הימים. אנשי מושב „שקף", כפי שנודע לי, עומדים עדיין בנדר שנדרו לאחר רצח חברם, לפני ששה שבועות, לא להכניס עבודה ערבית למשקיהם. ישראל איננה יודעת כיצד לנהוג. דוד לוי גילה הסתייגות

אנשי מושב שקף עומדים עדיין בנדר שנדרו לאחר רצח חברם לא להכניס עבודה ערבית למשקיהם. דוד לוי גילה הסתייגות מצעדם. עלינו לחיות יחד לתמיד, אמר להם. הימין מדבר על „חיים ביחד" ומשקר. אין לו תשובת אמת לאורך ימים להוויה הדו־לאומית הנוצרת

מצעדם. עלינו לחיות יחד לתמיד, אמר להם, ולאפשר לערבים להתפרנס אצלנו. הימין מדבר על „חיים ביחד" ומשקר. אין לו תשובת אמת לאורך ימים להווייה הדו־לאומית הנוצרת, לשלטוננו בהם בכוח הזרוע, ל„בעיה הדמוגרפית".

ירושלים אחת ושלמה, בירת ישראל המאוחדת וכזאת תהיה. כן, לא נשוב אל העיר השסועה והמחולקת. אך רצוי שישראלים רבים ככל האפשר יבואו לשער שכם אם ביום כזה של שביתה והלם נעול ואטום או, להבדיל, ביום רגיעה ועשן או, להבדיל, בין השעות תשע לשתיים עשרה כאשר רבבות ערבים ממלאים את השווקים והסמטאות בצפיפות איומה. ואתה הולך ביניהם, נרתע, לאסף, וחש בכל רמ"ח ושס"ה שבך את כוח ההמון האחר, את ערביותם המובהקת והמוצהרת, את שכנותם הזרה. בתל־אביב תבלת־לבן אינך חש בכך. זו עיר עורף סואנת. בירושלים אינך יכול שלא לחשוב יומם ולילה מחשבות אמת על המצב הארצישראלי. כאן הפגישה המתמדת. כאן הדרמה הגדולה.

וכעת בוקר צח. „מעלות חום רגילות בעונה זו". אומרים ש„המסר של הליכוד פשוט וברור בעוד שתפיסת המערך עמומה ומסובכת". ואולי זה נכון. אולי זה יפריע בבחירות. צר מאוד שהשיקולים הציבוריים היום אינם מאפשר דיון אמיתי במציאות המסובכת. ואנחנו הנה כאן עם האיכה ההוזים ועם הספירה לאחור. אילו היינו עם רציני היתה איזו מחשבה אחרת מבקיעה מהמצוקה הזאת. אך יותר ויותר אני חש כי הבחירות הבאות תהיינה חגיגה לדמגוגים. איש כמוני היודע שרק עם שלם וחכם יכול להתמודד עם סכנת המלחמה בפתח ועם החובה לנסות את השלום ואת ההדברות גם עם הפלשתינאים חש ברע כעת, במקום הזה.

אני עומד ליד מבנה צר מזכוכית שהכיל בעבר את מפת ירושלים. קורא את הכתוב בעברית ובאנגלית בתהילים: „שאלו שלום ירושלים". מישהו ניפץ באבן או באלה את הזגוגית ההיא. אני רואה חוטי חשמל שנפרדו מנורותיהם, תלויים כאבר מדולדל. הכל שאינני צלם, הייתי מנציח את השברון הזה ומעבר את החומה ואת הכיפות.

ירושלים של זהב. עוד ימים רבים. כל האוחז בה זקוק מאוד לכוח ולסבלנות.

על הסגנון

מותר לזמר או לאמן או למרצה להחליט מרצונו היכן יופיע והיכן לא, אם יסע לאריאל שבשומרון ואם לאו. הוא רשאי, לפי טעמו והשקפתו הפוליטית, לא לחרוג מתחומי הקו־הירוק המקודש בעיניו, לא להיענות להזמנה רכזי התרבות ביש"ע. זה חלק מסיפור המחלוקת בעם ואין להעלב בשל כך או לראות בכך „חרם". אני מכיר אמנים שונים שסירבו להופיע גם בתל־אביב במועדון של תנועה זו אחרת שדרכיה ועקרונותיה מנוגדים לטיטב הכרתם.

אילו היה בועז אפלבאום מסתפק בכך בדברי תשובתו לנורית דבורקין מאריאל המתאוננת על סירובם של „הגששים" לבוא לשם ולזמר בעשור לעיר אפשר היה לעבור על כך לסדר היום כעל הבהרה עניינית. אך הוא כממשיך ב„דבר" מיום שלישי השבוע ושואל: „למה הם לא פונים לאמנים שלהם? למה שומרת המתנחלות – שולמית לבנת – לא תנעים להם? הבעיה היא שאין להם אמנות משלהם – לימניים. לליכודניקים. כל השירים הם שלנו. כל המערכונים הם שלנו. התרבות היא שלנו. האמנות היא שלנו". אתה קורא את השטף המתלהם הזה, את היהירות ואת הבעלות הבלעדית על „כל התרבות" ושואל את עצמך בשם מי מכריז בועז אפלבאום את ההכרזה החגיגית הזאת? סגנון כזה הורגלנו לשמוע דווקא מהצד האחר: „אנחנו גירשנו את הבריטים", „אנחנו המחנה הלאומי", „אנחנו נאמני ארץ ישראל", „אנחנו יורשי ההיסטוריה היהודית". בשם מי ממשיך אפלבאום להצהיר בגוף ראשון רבים: „גברת דבורקין היקרה – הפסיקי ליילל. אין סיכוי שנופיע אצלך, מעבר לקו הירוק. תרבותך לא תרבותנו. עמך אינו עמנו. אלוהיך אינו אלוהינו. לא נלך באשר תלכי". את מי מחייב הנוסח הפוליטרוקי הזה בסגנונו. אולי יש במחנה שהוא מתיימר לייצג מישהו מ„מצביעי המערך", זמר או שחקן או מרצה או סופר המופיע בקבוצי הבקעה או בגוש עציון, או במעלה אפרים, באותם ישובים כשרים למהדרין שהוקמו עוד ב„ימי המערך" או, אבוי, גם בשכונות ירושלמיות שנבנו מעבר לקו הירוק.

„הפסיקי ליילל... עמך אינו עמנו..." בנוסח זה אין שום קשר למחלוקת עניינית ככל שתהיה, ואין הוא מעיד שאכן „כל התרבות היא שלנו".

פורטרטים מקומיים / אבירמה גולן

מה שקורה לנשים עייפות בקיץ

מעברו השני של הקו את שומעת צרחות איומים והתבכשויות. מסתבר שניר הורג את כרמית במכות ושאמא תגידי לו. את מנסה לשמור על קור־רוח. אחרי הכל, עכשיו יושב במשרדך אדם נשוא־פנים ותרבותי, ואת לא יכולה להתמוטט מול עיניו

בימים האלה הבלתי־אפשריים, המזיעים, אין כל ספק שהנשים, המנסות לרקוד בלוליינות נבחית ומתישה על כל החתונות (נו, אתם יודעים – בית, קריירה, ילדים, בעל – בסדר זה או אחר) מועדות לפורענויות מיוחדות. את יוצאת בבוקר מן הבית, עדיין רעננה (נגיד שפתרת, איכשהו, את בעיית הילדים שיצאו לחופשה וטסה לעבודה). אין במכונית שלך מיזוג? מסכנה. ולמה את נוסעת בחיפושית ישנה כזאת. מה, בעלך לא יכול לקנות לך איזה דייהטסו אדומה? עכשיו בפקק את כל־כך מזיעה וכל האיפור מתחיל להימרח, והחולצה כבר נראית מקומטת כהוגן. התסרוקת. אוי. אז שאת פותחת חלון שתנשוב קצת רוח פנימה ותהרוס לך את השערות או שאת סוגרת כדי שלא יקרה לך הנ"ל, ואת נחנקת לך לאיטך בתוך כלוב הפח הלוהט, המתקדם בצומת בקצב צב. עוד שני רמזורים ותגיעי סוף־סוף ותתחילי לחפש חניה.

טוב אז בעבודה כבר יש מזגן, ואת גם מכינה לך איזה קפה ונגיד שאת נרגעת קצת, אבל בעבודה גם צריך לעבוד, ובחודש אוגוסט זה לא הכי קל. רבקה'לה הביאה איתה למשרד את הילדה שלה, מפני שהמטפלת נסעה לחו"ל. הילדה נורא חמודה אבל, מצד שני, היא קטנה ודי נודניקית, ואת התוכמה הזאת בדיוק כבר השארת הבוקר מאחוריך, אחרי הלבשה וסירוק וחיתול ובקבוק, וכשרבקה'לה עונה לטלפונים, הקטנה באה לבדוק מה מצב העפרונות על השולחן שלך, ואת מחייכת חיוך אידיוטי ורותחת לך מבפנים. הילדים שלך, את מציינת לעצמך בסיפוק ובגאווה, בחיים לא יפריעו ככה לבנאדם בעבודה. אצלי, את אומרת, ספק לעצמך, ספק לרבקה'לה האומללה, הם למדו שהעבודה של אמא זה דבר קדוש.

הלו, כן. מעברו השני של הקו את שומעת צרחות איומים והתבכשויות פרא, ומיד מסתבר לך שניר הורג את כרמית במכות ושאמא תגידי לו. את מנסה לשמור על קור־רוח ולהתרך עניינים בקצרה. אחרי הכל, עכשיו יושב במשרדך אדם נשוא־פנים ותרבותי, ואת לא יכולה להתמוטט מול עיניו כמו סמרטוט. כשנשוא הפנים נפרד ממך ויוצא, את אוספת את העפרונות ואת המהדקים שהקטנה המתוקה פיזרה מתחת לשולחן, ואוזרת עוז להתקשר הביתה. בינתיים מסתבר שכרמית הלכה לבריכה ולא סידרה את החדר, ואמא שתדעי לך שלא אכפת לי, אבל אני גם לא מסדר. ככה, כי זה לא פייר. אז מה אם מחר יש עוזרת.

עכשיו את אוספת את עצמך מן השטיח, ומנסה להקדיש את עצמך לקריירה ולאנשים שמסביבך. באמצע הפגישה הכי חשובה את נזכרת: שכחת להגיד לניר שיוציא את הכלבה. את מבקשת סליחה וניגשת לטלפן בחדר של רבקה'לה, שנשברה בינתיים והלכה. ניר כבר איננו, והסטודנטית שחזרה עם הקטנצ'יק מגן השעשועים מודיעה לך שיש פתאום הפסקת חשמל ומכונת־הכביסה לא גמרה לכבס, ובקושי נשאר לו איזה בגדים נקיים. יהיה בסדר, את מרגיעה אותה, ומיד את מנסה להתקשר לחברת החשמל, אבל אין תשובה, ואחר־כך תפוס, ובסופו של דבר את נזכרת ששכחת לבקש גם מהסטודנטית שתוציא את הכלבה. את מתקשרת אליה שוב. התינוק בוכה. מה קרה? לא, שום דבר, היא אומרת. את מוליכה לא להיות היסטרית ושבה לענייני העבודה.

בסוף יום העבודה את מזדחלת עם כל הנהגים האחרים הביתה, הביתה. בבית, אני הרי לא צריכה לספר לך, מחכה לך כל הכביסה, והתינוק שקם רק עכשיו משנת־צהריים מרעננת, ואת מתחילה את החלק השני, הלא כל־כך מלהיב, של היום. את משקמת את המראה החיצוני וההרגשה בעזרת מקלחת, הורסת הכל כשהתינוק שופך עליך שוקו, ומנסה שוב ויוצאת לקניות. אמא תקני לי במבה. תשימי את זה במקום כרמית, אנחנו לא צריכים 75 גביעי גלידה, אפילו אם זה במבצע. כשאת מגיעה הביתה את רואה ששכחת לקנות חלב, ואת מטלפנת לבעלך ומבקשת שיקנה כמה שקיות בדרך הביתה. ליתר דיוק – את מתגברת על המבוכה ומבקשת מן המזכירה שלו שתגיד לו, כי הוא בישיבה חשובה ואסור להפריע לו. לרגע קם את תוהה כיצד זה יתכן שאת שונאת את איש נעוריך, ומיד את מוחקת את המחשבה האיומה הזאת מהכרתך וממשיכה. כלים, אמבטיה לתינוק, כביסה.

סוף־סוף, בערב, כשהבית מסודר, הילדים שרועים מול הטלוויזיה ובעלך עוזר לך (!) לחסל את עניין הכלים והבישול למחר, את נזכרת שהכלבה המסכנה עוד לא יצאה היום לטיול. בשלב זה אני מוכרחה לספר לך מה שקרה לחברה שלי אחרי יום בן הסוג הנ"ל: היא ירדה עם הכלב הקטן שלה במעלית, חייכה באריכות לשכן שלא חדל לנעוץ מבטים משונים, ורק למטה, לאחר שהשכן הנ"ל חבט את ראשו בקיר חדר המדרגות מרוב תדהמה, ורק לאחר שהוא הואיל לשאול אותה, בקול צרוד, לאן היא הולכת, והיא השיבה לו בעייפות שהיא יוצאת לטיול עם הכלב – נוכחה הגברת לדעת שהיא מוליכה לטיול־ערב את הרצועה בלבד. ברוב טשטוש לא שמה לב שבעל־החיים המסכן נותר בבית וראה „שושלת" עם כל המשפחה.

המסקנה היא, כמובן, שלאשה עובדת אסור להחזיק כלבים, או שהיא צריכה לעזוב הכל ולהימלט לפטות בקיץ.

פעם היו פה יהודים

בגן השעשועים השכונתי אני פוגשת אותו לפנות ערב: איש מוצק, כסוף־שיער ועייף במכנסיים קצרים וקבקבי גומי. בגזרי המשטרה, בבוקר, הוא עדיין נראה נאה מאוד, גבר שבגברים. עכשיו, בתוך ענן הלחות החם שרובץ מעל לנדנדות ולחול, הוא מתרכך. „בחיי, רק אתמול באתי הנה עם הילדים, וכבר את רואה אותי עם הנכדות. תסתכלי, זאת עושה מכבי מה שהיא רוצה...".

„סבא, תיתן לי תנופה", מתחננת הקטנה בקול מתפנק, וסבא ניגש, ואחר־כך חוזר אל הספסל, לאט־לאט, בחיוך מהנהן. אני שואלת אותו מה נשמע והוא שואל אותי אם אני יודעת שהוא נסע למרוקו לראות את הבית שעזב בגיל שתים עשרה בערך. לא ידעתי. נדרתי נדר, הוא אומר, כבר לפני שנים. הייתי מוכרח לנסוע לשם. בעצם, את יודעת, בכלל לא הייתי בחוצלארץ כמעט אף־פעם... נסעתי לגמרי לבד, אבל היו לי כל מיני כתובות של הורים ושל דודים שעוד נשארו שם. ארץ יפה מאוד, באמת, יפה. זכרתי הכל, אבל הרבה השתנה. היו לי זכרונות טובים.

אבא היה צורף בחצר המלך, את יודעת מה זה? היה לנו בית גדול... עם גן פורח...

כדי לתאר את הבית ואת הרחוב הוא נזקק ללשון אמו, לצרפתית, כאילו העברית איננה שייכת לדברים שעליהם הוא מספר. היה בית גדול, עם הרבה ורדים, ומשרתים. ותביני שכל שעבר בחצר המלך היה כאילו צריך להכסיף את השושלת... פגשתי שם בחור אחד שאבא שלו היה משרת – משהו, אני לא יודע, אולי משרת בכיר – והוא דווקא נסע לפאריס ללמוד רפואה. ערבי, כן. ואבא שלו נפטר, אז החזירו אותו מהלימודים. ככה זה המסורת.

הלכתי ברחובות שהייתי הולך כתי שהייתי קטן. לאט־לאט. היה לי הרבה זמן. ועמדתי בחצר של הבית־ספר שלי שבה, בפס, והסתכלתי על הרשת של הכדורסל. כאילו נהייתה נבוכה. ואחר־כך חזרתי את כל הדרך שהייתי עושה פעם. מהבית־ספר הביתה. ועמדתי מול הבית שלי. מה היה לי לעשות? בבית?

היתה שם ילדה אחת, אז היא הסתכלה עלי ככה. ויחמה. ילדה בת – אני לא יודע – אולי שתים־עשרה, ובסוף היא אמרה לי: כסייה, למה אתה בוכה? ואני אמרתי לה: תגידי, את יודעת מי היה פה קודם? והיא אמרה, ככה, כסייה, היו פה היהודים, והם היו חכמים ועשירים, אבל למה אתה בוכה, כסייה? אז אמרתי לה כשאני הייתי ככה, כמוך, הייתי גר בבית הזה. לא עזבה אותי: לקחה אותי ככה מהיד, והתחילה לצעוק – יימה, יימה, ואמא שלה יצאה והזמינה אותי אצלם בבית. בבית שלי...

ואחרי שאכלנו ושתינו, האבא הזקן של הילדה, שעוד זכר הרבה דברים, שאל אותי: תגיד לי, איך זה שמה, אצלכם, טוב ליהודים שלנו בסדר? יש מה לאכול? ואחר־כך הוא אמר גם ככה: אני לא יודע למה השתגעתם, אתם. זה רק הציונים בלבלו לכם את השכל. פה היה לכם רע? טוב, אני חייכתי, ואמרתי לו ששבה זה הבית שלנו, אבל מה אני אגיד לך, בחיי –

ויותר הוא לא הספיק להסביר את עצמו אולי לא רצה. הקטנה ביקשה שינדנו אותה ויסתכל כל הזמן איך היא מספסת ואחרי כמה רגעים הוא התעשת וחזר לעצמו וסגר עניין עם הילד הבוכה ובתגעגע ועם חלומות על מולדת אחרת, ירוקה, עשירה, חמה ורכה. להיות ציוני, הוא אמר בחיוך, זה לא דבר פשוט, אבל ככה זה, יאללה, הביתה, ילדות, סבא עייף.

והילדות, שנקראו, כמובן, בשמות הכי ישראליים בעולם, כמו רווית או פזית או רינת, התלוננו טיפ־טיפה כמו שצריך ובסופו של דבר נתנו לו שתי ידיים קטנות, והלכו.

هكذا من الاعلان

מסלולים רטובים בגליל ובגולן / שמעון וייס

קח תרמיל, קח חגורת הצלה

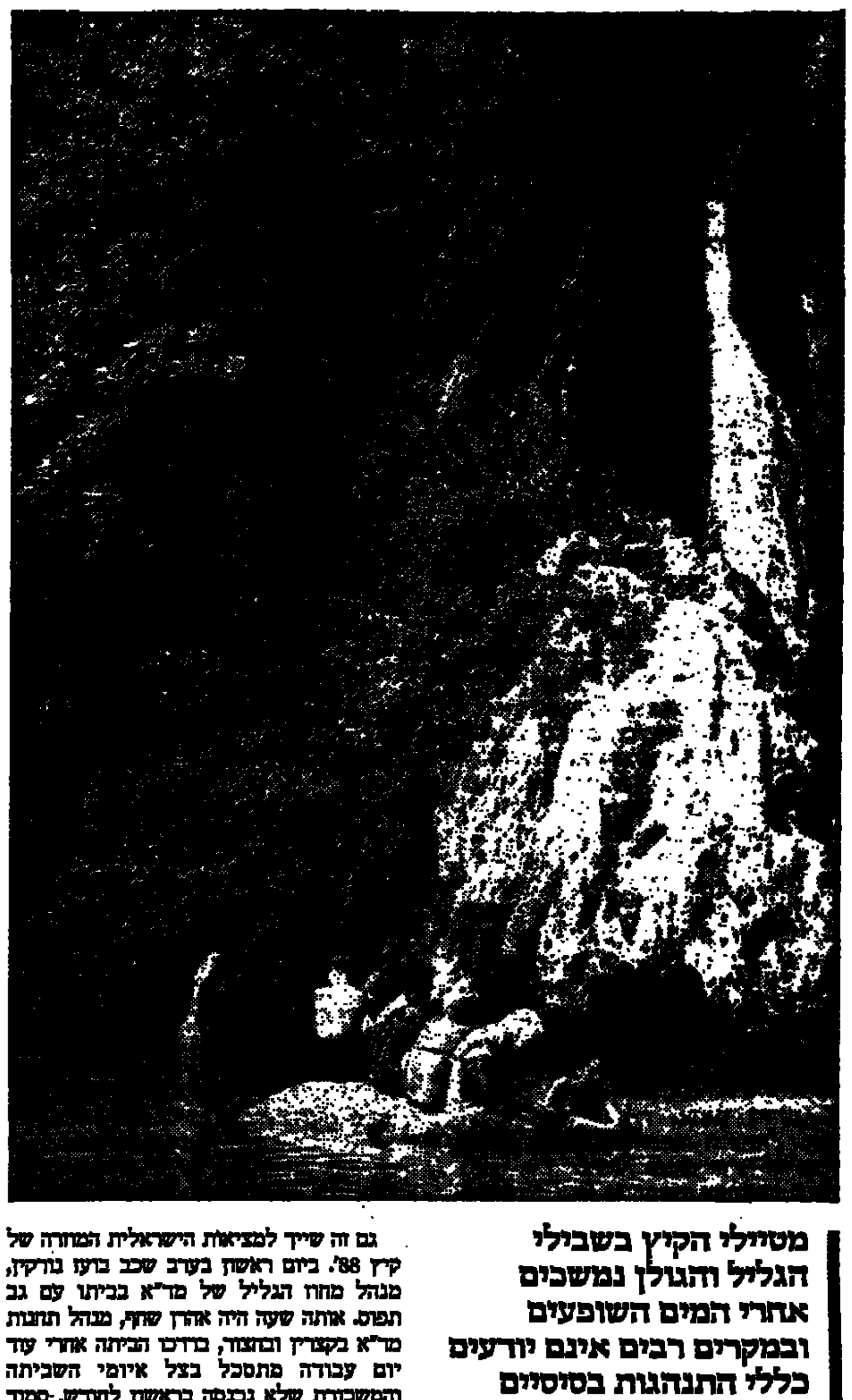

מטיילי הקיץ בשבילי הגליל והגולן נמשכים אחרי המים השופעים ובמקרים רבים אינם יודעים כללי התנהגות בסיסיים בשטח לא מוכר. בכל עונה יש מי שמחפש לו קיצורי דרך, ויש גם מי שנקרא לחלץ.

גם זה שייך למציאות הישראלית המוזרה של קיץ '88. ביום ראשון בערב שכב בועז נורקין, מנהל מחוז הגליל של מד"א בביתו עם גב תפוס. אותה שעה היה אהרן שחף, מנהל תחנות מד"א בקצרין ובחצור, בדרכו הביתה אחרי עוד יום עבודה מתסכל בצל איומי השביתה והמשכורות שלא נכנסה בראשון לחודש. סמוך לשעה שבע בערב נתקבלה בתחנת חצור קריאה על "טביעה המונית בירדן". בבת אחת נשכחו כאבי הגב של נורקין וכאבי הלב של שחף וסניפי מד"א באיזור נכנסו לכוננות ההכרחית. גם שבי לפר, מרכז צוות החילוץ של רמת הגולן, הניח על השולחן בביתו את התמהאה המעליבה על סך מאה ש"ח, שקיבל מעיריית ירושלים, כתרומה לצוות המתנדבים, ומיהר להזעיק בקשר את חבריו. במשך קרוב לשלוש שעות עסקו הכל בנסיון נואש לחלץ את שבעת האברכים הטבועים בבריכת המים הבוצית באפיק הירדן, ליד גשר בנות יעקב.

"בכל פעם שאני עוסק בהחייאה ובנסיונות להציל חיים", אומר אהרן שחף, "מטרידה אותי המחשבה שהבנאדם "נגמר" בידיים שלי. זה אוכל אותי ולא משנה לי מי זה. עברתי הרבה מקרי מוות, אלף ואחד מקרים וכל מקרה הוא כמו הפעם הראשונה. אי־אפשר להתרגל לזה". בגליל יאמרו לך, שאם יש מישהו שנסיונו עומד במקרים דרמטיים שכאלה, אהרון שחף הוא האיש. צריך, אולי, לשם האירוני, לומר ששחף, מי שכיכב השבוע באמצעי התקשורת, בעקבות האסון בירדן, רשם לזכותו עד היום יותר מארבעים לידות אמבולנס, בדרך לחדר הלידה. מספרים שיש נשים הרות בקצרין ובגולן המתעקשות על כך ששחף יהיה הנהג.

שחף ולפר נחשבים למומחי חילוצים ומכירים כל שביל וכל צוק מאיים באיזור. "המקומות המאיימים ביותר הם הוואדיות, בריכות, מעיינות ואזורי ה"סנפלינג" בנחל זויתן, באתר גמלא, בנחלי יהודיה, ג'ילבון, עורבים וספר", אומר שחף. "אזורי הדרדרת, שפתי קניונים ואמצעי גלישת הצוקים מסכנים את המטיילים. פתאום, באמצע הטיפוס או הירידה, נגמר החבל ומה שנשאר זה ליפול למטה מגובה של עשרות מטרים. גם קפיצות ראש לתוך בריכות ומעיינות רדודים, בעיקר בחודשי הקיץ, הם מקור לצרות. סלעי הבריכה קרובים לשפת המים ואינם נראים – לא מעט ראשים נשברו בשל חוסר הכרת השטח, לא מעט מקרי מוות".

מודי אורון, מנהל מחוז הצפון ברשות שמורות הטבע, אינו מתפלא שמרבית האסונות נגרמים למטיילים דווקא בגליל ובגולן. המסלולים הרטובים בנחלי האיזור מושכים אליהם המוני מטיילי קיץ. בשנתיים האחרונות, מעיד אורון, נקראו פקחי הרשות בצפון 5־6 פעמים בשנה לסייע בחילוץ נפגעים. מרבית האזעקות היו במקרי טביעה בנחלים או במעיינות או בנפילה מצוקים בדרך למים.

ברבות האסונות בשבילי הגולן ונחליו הוקמה לפני שש שנים יחידת החילוץ של המועצה האזורית גולן, שסופחה אחר־כך למשטרה וכיום היא תחת חסות משותפת. העובדה שמדובר ב־25 מתנדבים יוצאי יחידות מובחרות והרפתקנים מלידה, חברי קיבוצים ומושבים בגולן ובגליל, אינה עומדת ליחידה, כאשר מדובר בתקציבים וכיום עומדת הגבורה והאמיצה הזו בפני שוקת כספית שבורה. החילוצים, כ־20 בשנה, על־פי עדותו של ראש היחידה, עולים הון תועפות, בפרט כשכרוכה בכך אזעקת מסוקי מבצע – המחולץ או שולחיו אינם ממהרים לשלוח המחאה לכיסוי ההוצאות. אך גם כאשר שאלת המימון נשארת פתוחה, אנשי יחידת החילוץ אינם מציצים אפילו בשעון כשהם נקראים להציל חיי מטייל הרפתקן וחסר זהירות. השבוע חילצו את גופות ארבעת האברכים שטבעו בבריכת מיצר עטרת, אך מרבית פעולותיהם אינן מגיעות לידיעת הציבור הרחב. האזעקות וקריאות העזרה המסתיימות בלא כלום הן רבות ותכופות.

עונת הטיולים הנוכחית, מעיד מודי אורון מרשות שמורות הטבע, אינה יוצאת דופן. גם השנה יש בני ישיבות שיוצאים בהמוניהם לטיולים, ללא תיאום והודעה. גם השנה יש מטיילים חסרי אחריות ו"שוויצרים" שמחפשים דרכי קיצור ואחר־כך מחפשים דרכים להזעיק עזרה דחופה. פקחי הרשות מעירים ורושמים דו"ח למי שעובר על החוק, אבל לא תמיד זה עוזר. "אין לנו תרופות נגד השכל הישר", מסביר אורון. "אם אדם מחליט שאינו פוחד מהמוות, גם שילוט וגידור לא יעזרו. אי־אפשר לגדר ולשלט את כל הירדן, צוקי הגולן וחופי הכנרת. גם בכביש החוף, מי שנוסע מהר מדי עלול להיפגע". אורון אינו מקבל את טענת החוגים החרדיים, המבקשים למצוא מקומות רחצה מוסתרים ורחוקים מפריצות ועל כך מגיעים לבריכות ולנחלים רחוקים ומסוכנים. "יש חופים מסודרים לדתיים בכנרת ואין שום סיבה בעולם שלא ירחצו בהם", טוען אורון.

בגולן פועלת זו השנה השלישית ברציפות תחנת מידע משותפת לרשות שמורות הטבע, החברה להגנת הטבע והמועצה האזורית גולן. הסטטיסטיקה היבשה מלמדת, כי התחנה סייעה בעקיפין להפחתה משמעותית במספר המטיילים האובדים בשבילי האיזור והאורחים. תחנות נוספות קיימות בראש פינה, צמת הנטוף וצומת גולני. "מי שמחליט לעשות 'מה בראש שלו' – לא יעזרו לו תחנות מידע בכל סיבוב", קובע אורון, חוזר ומשנן בפעם המי־יודע־כמה, שהטוב ביותר הוא לרכוש מפה של 1:50,000, שבה מסומנים כל הדרכים, השבילים וההוראות המיועדים להליכה ולטיולים ולהקפיד על ההליכה בהם.

בסניף מד"א בחצור הגלילית, שעמד השבוע במרכז פעולות ההצלה וההחייאה של תלמידי הישיבה, הצביעו השבוע על התמונה המוצבת בפתח התחנה. זהו תרשים התחנה החדשה שתיבנה במקום שבו עומד כיום מבנה ישן של המשמר האזרחי בעיירה. אבל אנשי המשא"ז אינם מוכנים לעבור למקום חדש שהוצע להם. הוא אינו לרוחם. כך מתעכבת בניית התחנה החדשה ועובדי מד"א ומתנדביה בחצור הגלילית נאלצים לפעול בבניין ישן ומט ליפול. מה יותר לוחץ, שאלנו השבוע את אנשיו של אהרון שחף בחצור, המשכורות שלא נכנסות באחד בחודש או המבנה הישן והקורס של התחנה הכי לוחץ זה להציל חיי אדם, אמרו. בקשר ריחוף על תאונת דרכים ליד ראש פינה והאמבולנס יצא בצוותת סירנה.

בת־שלמה בת 100 / יצחק מרידור

רוטשילד לא גר כאן

המושבה שראשוניה התיישבו על אדמות הברון מציינת בימים אלה את עלייתה לקרקע. פני המושבה כפני הארץ הזאת, ההיסטוריה הארץ־ישראלית עברה כאן והותירה את רישומה. תשע משפחות בני הראשונים מזכירות את ימי הבראשית

בת־שלמה, כך מצאנו כתוב באנציקלופדיה "אריאל", נוסדה בשנת תרמ"ט (1889), על־ידי חברת יק"א, על אדמה שנרכשה בכספי הברון ה־רוטשילד, והיא נקראת על־שם שלמה (סלומון) רוטשילד, אבי עדה, אשת הברון בנימין. בין ותיקי המושב־מושבה יש המתעקשים לקבוע שהיא נוסדה ב־1888. אחרים סומכים את ידם על הגרסה של זאב וילנאי. אבל זהו מחלוקת "אקדמית", והכל מסכימים שאין מועד יפה יותר לציון שנת ה־100 משנת הארבעים של המדינה.

בת־שלמה נקראת בערבית אום א־ג'מאל, "אם היופי", בשל הנוף ההררי עוצר הנשימה שאליו היא צופה. במרכז המושב השוכן ברמת מנשה, 50 מטר מעל פני הים, עובר כביש ואדי מילק. בצדו האחד של הדרך – המושבה הוותיקה, כולה רחוב אחד ובו 14 בתים, מקווה ובית־כנסת המסתתרים מפני חידושי הזמן – רחוב חי שהוא אתר היסטורי.

שנים קשות ומרות לא מעטות עברו על מייסדי בת־שלמה, שאת ראשיתה אפשר לדמות ל"האחות גח"ל" שאחרתה. שנתיים אחרי שעלו ראשוני המתיישבים על אדמות אום א־ג'מאל, הגיע היישוב החדש לשיאו: 24 משפחות איכרים, חמש משפחות של פקידי הברון וארבע משפחות "פועלים". ב־1901 נותרו בה תשע משפחות בלבד: איינשטיין, הרצשטיין, ליכטר, הרשנזון, מזרחי, סירקיס, גרינברג והרנברג. ב־1905 נרצח גרינברג בידי פורעים ערבים, הרשנזון מת מדלקת ריאות, וכך נשארו במקום שבע משפחות בלבד. ב־1909 הצטרפו אליהן שש משפחות. מכאן והלאה היתה יציבות יחסית באוכלוסיה, שהתפרנסה, בעיקר, מגידול גפן, שאת פריו מכרו ליקב שבזכרון.

בית משפחת בכור, השוכן במושבה הוותיקה, כאילו מכריז: "זהו בית איכרים, מראשוני בוניה של הארץ". "אני מפה", אומר בפשטות צבי בכור, בן ה־88. "נולדתי כאן ופה חייתי את כל חיי". צבי, שהיה במשך עשרות שנים מראשי הוועד של המושבה, מתברך בזכרון צלול כיין המיוצר מגפניו. את שבע שנות שירותו בגאפיר הוא זוכר בגאווה. גם את "הסוסה הישנה ביותר בכל משטרת המנדט" שעליה רכב באותם ימים הוא זוכר. "עד קום המדינה", אומר צבי, "היה מצבנו בכי רע. שרד אצלנו מחסור חמור במים. לא היה חשמל. את האדמה, שקיבלנו מהברון, אדמת טרשים ברובה, יכולנו לחרוש רק במחרשה ותומה לסוסים או לשוורים".

בלבו של צבי בכור, ולדבריו חשו כמוהו כל ותיקיה של בת־שלמה, רגשות מרים כלפי "סולל בונה", או נכון יותר כלפי רוזי הכהן ז"ל, שהוציא מהם, כדבריו, "ממש במרמה" את ההר המשמש עד היום כמחצבה, תמורת הבטחה שהפועלים שיועסקו שם יוריבו להקים את בתיהם במושבה: "הוא את ההר שלנו קיבל – אבל את ההבטחה שלו שכח לקיים. ואנחנו כל כך השתוקקנו לתוספת של מתיישבים..."

שמעון הירש, יו"ר האגודה השיתופית החקלאית של בת־שלמה, ושלמה הבר, המזכיר, מייצגים את הפן האחר, העכשווי... של המושב־מושבה. מספר הירש:

"המושבה הקטנה, שקמה על שמריה פנתה ב־1950 להתאחדות האיכרים וביקשה לקבל 'נתח' מהעליה הגדולה של אותן שנים. הפניה נענתה, 50 בתים חדשים נבנו, וההתאחדות והסוכנות הפנו לבת־שלמה משפחות עולים יוצאי רומניה, הונגריה ותימן. אלה הפכו במרוצת השנים לחלק מנופה המתחדש של המושבה הוותיקה, שלא רק רצתה לגדול, אלא גם הוכיחה את רצונה זה במעשים, תוך שהיא רואה באלה שזה מקרוב באו, 'בשר מבשרם'".

בתחילה הועסקו המתיישבים החדשים בסיקול אדמת הטרשים שקיבלו מהמינהל. הסוכנות נתנה פירות הולנדיות, 13 דונם כרם לכל משפחה ואדמות פלחה. בשנת 1984 הורחבה ההתיישבות בבת־שלמה, והפעם בבני המתיישבים של שנות ה־50 ובמתיישבים שבאו למקום במסגרת התנועה "מהעיר אל הכפר". כיום יושבות במושב־מושבה 75 משפחות המונות יותר מ־320 נפשות. את הנוף האנושי של ימי הבראשית מזכירות רק תשע המשפחות ה"יחסניות" של בני הראשונים.

בת־שלמה היא מושב של התאחדות האיכרים. רעיון הערבות ההדדית זר למתיישבים הוותיקים והחדשים כאחד: "אולי בגלל זה אין מדברים בבת־שלמה על משבר עמוק או על מפולת כלכלית כפי שתשמע ברוב מושבי תנועת המושבים. אבל המצב קשה גם אצלנו", אומר שמעון הירש, יו"ר האגודה. "החקלאות היום איננה מה שהיתה פעם".

בימים עברו הכל בבת־שלמה היה מבוסס על ענבי יין, והיו שהגיעו לתוצרת של 100 טון ענבים. אבל ענף הכרמים נתון במשבר ארוך ומתמשך, והכרם ברוח ממנו. בסוף שנות ה־70 פנו חקלאי המושב למטעים. נטעו שסק, ובשנים האחרונות גם משמש ושזיפים. "כיום יש אצלנו, להערכתי, יותר מ־1,500 דונם מטעי נשירים", אומר המזכיר שלמה הבר.

"האגודה החקלאית של בת־שלמה לא במשבר", אומרים ראשי המושב. "אבל לחקלאים רבים קשה, אפילו קשה מאוד. אין בבת־שלמה וילות, ורבים עדיין גרים בבתי הסוכנות שקיבלו בשנות ה־50. אנחנו לא ידענו לנצל את התקופה שהבנקים והמצוקות אמרו לכולנו בואו, קח עוד טרקטור, עוד מכונית, עוד הלוואה".

ובינתיים מתכוננים אנשי בת־שלמה לחגיגות המאה שלהם. האמרגן עוסק בהפקת מופע גדול, שבו ירכבו על סוסים בראש תהלוכה. אלה מהוותיקים שעוד כוחם במותניהם ואנשי ... באים ויוצאים, ומנסים לשלב את חגה של בת־שלמה בחגיגות הארבעים של המדינה. ראינו משביביקים הנבגים.

פרשת השבוע / יונה להב

לילה בלי אמא

אוי, אופציה ירדנית, איך הלכת לנו, איך? אוי, יה אופציה ירדנית, סוכר היית בשבילנו, גם מך השמן עשית לנו, כל מעם שלא היה, מה להגיד היינו אומרים "אופציה ירדנית" ושוב היינו נחשבים שוחרי־שלום. איך הלכת לנו, איך?

איזה סיפורים לא סיפרנו עליך. עם מי לא ריכלנו עלינו. ואיזה ריכולים רצו סביבנו, איזה אנחנו זוכרים את זה כאילו שזה היה אתמול ואולי זה היה באמת אתמול. סיפרנו עלינו שנראנו ביחד בלונדון. ציפור קטנה לחשה למישהו שהתכתבנו שלובי זרוע במרוקו למרגלות הארמון של המלך חסן הצוחק. הסתודדנו מצייך, היה לנו הון משותף, ראינו דברים עין בעין, היה לנו תחום אינטרסים משותף. כן, כן, ככה זה היה בעשרים השנים הראשונות. עשרים שנים אשר חלפו לעולמים...

לא שלא היה קשה. לא הכל עבר חלק. הרי כל מי שהכיר אותך, אופציה ירדנית, ידע איזו מין פרינצסה את, איזו קפריסית מקסימה שכמותך, איך סובבת את כל שועי הארץ סביב אצבעך הקטנה והסקסית, אופציה ירדנית. פעם רוצה ופעם פוחדת, וכשהיא אומרת "לא" – למה היא מתכוונת, למה היא מתכוונת כשהיא אומרת "לא"?!

אולי היה איתך קשה מהבחינה היום־יומית, אבל היה כל־כך נפלא אתך מתוך התעמולתי של העניין. כל פעם שבאו אלינו בטענות מיהרנו לנפנף בך, את היית האופציה הייצוגית שלנו, התהילה התודעתית שלנו, הצגנו איתך את העיניים של דרום אפריקה. הם היו מתים שתהיה להם כזאתי מין אופציה ירדנית כמו שלנו. וכולם האמינו לנו יפה מאוד. זה היה כל־כך רודף שלום, לחבק את האופציה הירדנית, ואף אחד לא שם לב שהבעיה איננה האופציה הירדנית, כי אם הממשות הפלשתינאית. וככה זה הרי תמיד עם יפהפיות, עד שאתה מגלה איזה כלבות עיקשות הן, הלב שלך כבר נשבר אלף פעמים. איתך זה היה להרגיש עם ולהיות בלי, היינו צודקים דה־יורה וטועים דה־פקטו. היינו נאורים דה־יורה ובעלי צורה של דמיקלו דה־פקטו. את מבינה, איתך לא היינו צריכים לוותר על כלום ויותר. עם זאת לעשות קולות של מתחשבים. איתך לא אנחנו היינו אשמים, כי אם הם, הפנאטים, מחרחרי המלחמה משני הצדדים. אז למה קפץ המלך הקטן והפך לנו את תרמית הרוקנרול הגדול הזו, את הבלוף של המאה, את הבדותה העיתונאית הבצנזי הזה, את הפנטזיה הזו שלא היתה? מה יאמרו עכשיו מחרחרי השלום והנאורים שלנו, מה תאמר הציונות הסשרייתית?

עכשיו זה אנחנו מול המפלצת, השארת אותנו לבד, אמא אופציה, השארת אותנו עם הצפע. עם הדבר המביש הזה, עם ההידרה שכרתנו את כל ראשיה והגלינו אותם ללבנון בעזרת צוזי גידעש, ובמקומם צמחו שבעים ושבעה ראשים צעירים ואלימים מהם. השארת אותנו עם השאלה שאסור שתישאל, עם הוויה שאסור שתתהווה, עם העם שאסור לו להיות עם, עם היהודי החדש, עם הציונות הלוחמת בזהות הפלשתינאית, עם המלכ"ח הערבי. ובקצב הזה הם עוד יקימו להם מדינה משלהם ויפרקו את המלכ"ח שלום ויעשו פה מה שמתחשק להם, אפילו שאסור שיתחשק להם שום דבר. איך הלכת, אופציה ירדנית, כמה בכי הורדנו עליך, יה עיני, יה רוחי, את היית יפה וצחוקה, והיום את נרקבת בקבר עם התולעים שאוכלות גם את סאדאת. אבל את היית עלא־כיפאק, כפרה, או נהיו בשלום על משכבך, ואם עוד נהיה בסביבה, נזכור אותך לנצח, או מקסימום עד האופציה הבאה.

מכתב פתוח למיסטר מקסוול

שלום לך, מיסטר מקסוול טופרמוריה. שמענו עליך כל־כך הרבה, היית הבדרך הרוזק, המבור והמצליח שלנו, שעשה צחוק מהגויים, והנה באת פתאום אלינו לעשות קצת צחוק גם מאיתנו, אבל זה בסדר, כל עוד זה קורה ב"מעריב".

זהו, זאת בעצם הנקודה. תראה, איך לומר זאת, זה קצת לא נעים, אתה מבין... טוב, נו, נוציא את זה החוצה. תראה, חשבנו לעצמנו שאם אתה כבר בסביבה, אתה והטכניקות ההשתלטות המניפולטיביות והעצומות שלך, אז למה, באותה הזדמנות, שלא תקנה את הטלוויזיה? זהו, זה יצא. תראה, אני וכמה חבר'ה חשבנו באמת להציע לך את הרעיון, אפילו שזה מעשה מאוד לא מסורתי מצידנו. הרי מי יודע, טיפוס כמוך, חסר מעצורים, עוד עלול להוציא את דיבתנו רעה, זאת אומרת, לספר על העבשה פה. והרי הדבר האחרון שאנחנו רוצים זה אנטישמיות, נכון?

אבל הבעיה עם הטלוויזיה היא שמשהו נורא משעמם להסתכל עליה. פעם עוד היה מה לראות, והיום יש "מבט", כתבים נוצים, ועדים מסורגים, מפסיקים בוכים האלמנות טובות. בלבנון יש את "מרעדון 700", שאינני אקטואלי כרגע. את ירדן לא קולטים, ואצלנו יש ערבי זכרון לכבוד יום הטייסים שרים עם הגבעטרון את עצות חיל השריון במושב המנהל שמן זית בגליל, וכוועד המנהל והבא של חילד המלפן גם כן מלשין. ועל כולם מפקח שם בתור אחד שזונא את הטלוויזיה שנאת מוות מכיוון שבשביל זה הביאו אותו לשם. ואנו חשבנו לעצמנו: שאם תקנה את הטלוויזיה הממלכתית ותכניס בה קצת אקשן כמו שה"דיילי מירור" יודע להכניס אקשן, אולי יפסיק לשעמם לנו בערבים.

אז תחשוב על זה. אני בטוח שהעסקה תהיה משתלמת. הרי את "לולי" הם מכרו בעשרים ושניים שקל וחמש עשרה אגורות. בטח לך הם ימכרו את הטלוויזיה במאת דולר ובתשלומים.

רק על תשדירי השירות כבר תוכל להרוויח איזו כתמה קטנה, שלא לדבר על פרסומות מסוג "כרייד"... ואת החוק רשות השידור תוכל לשנות אם תצליח לרכוש מספיק חברי כנסת עם... או שתהיה לכולנו בהצלחה ולהתראות.

שלך,
[illegible]

קצת לפני תל־אביב / צבי אילן

עיר על גדות הירקון

בתל גריסה הולכת ומסתיימת עתה עונת החפירות חמישית. כבר לפני 4,000 שנה היתה שם עיר מבוצרת. נמצאו בו עדויות על ישוב כנעני ואחר־כך פלישתי וגם מזכרות מקפריסין, מצרים ויוון. אולי גת הקדומה

תל גריסה. לרדת אלפי שנים במדרגות

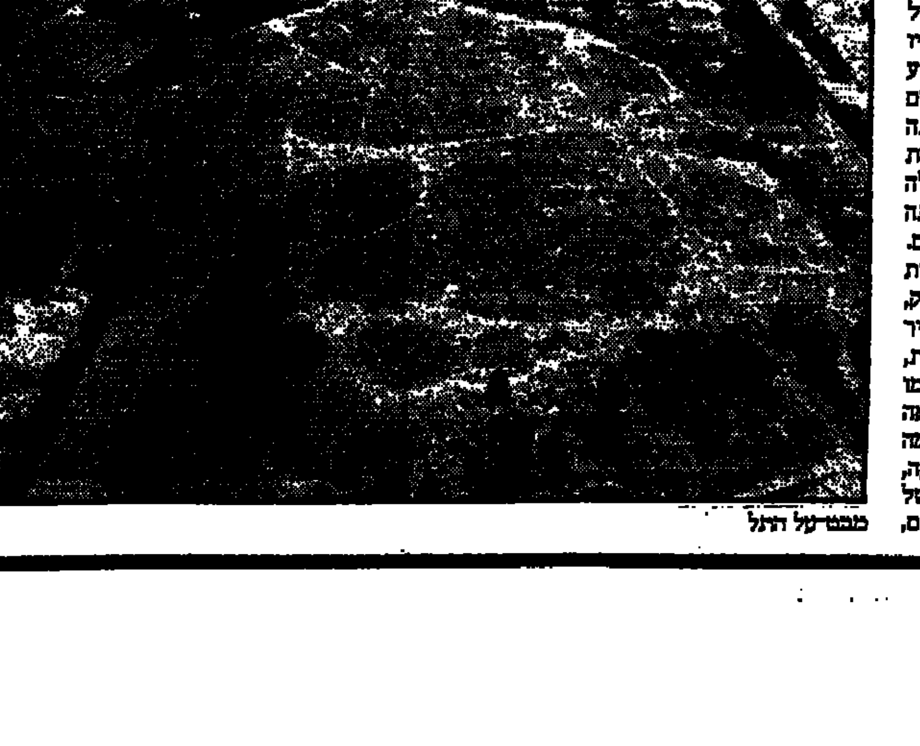

מבט־על התל

הערים המודרניות כוללות לעתים את הערים שקדמו להן. כך היא "גבעת נאפוליון", תל גריסה, שבין הירקון והאיילון, בקצה מובלעת תל־אביבית החודרת לתוך רמת־גן, מדרום לפארק הירקון. תל גריסה היה כנראה נמל קדום. מלבדו שכנו באיזור הירקון עוד כמה ערים וביניהן אפק שליד מעיינות הירקון, תל קסילה שממערב לה, ותל כודדי שבסמוך לשפך הנהר. שמו העברי של התל – גריסה – הוא עיברות של השם הערבי ג'רישה, שניתן לו על־שם "שבע טחנות" הסמוכות, שבהן טחנו־גרסו גרעינים באמצעות מי הירקון.

גריסה הקדומה היתה עיר בגודל בינוני שהיתה מוגנת על־ידי הירקון מצפון והאיילון ממערב, ושלטה על מעבר הירקון, בסמוך לריכוז הטחנות. לשמו העממי של התל יש יסוד: בעת מלחמת נאפוליון בארץ שכן עליו מחנה הגנרל הצרפתי פלבר, שחסם כנראה את דרכם של התורכים אל יפו, שעליה נלחם המחנה הצרפתי העיקרי.

בסוף שנות ה־20 החלו בתל חפירות מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים, בניהול פרופ' סוקניק. החפירות הוכיחו את קיומה של עיר כנענית מבוצרת במקום. המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטת תל־אביב מקיים מפעל מחקר של אגן הירקון בימי קדם, ובמסגרתו חפרו אנשיו בתל אפק. משלחת אחרת חפרה במשך ארבע עונות בתל מיכל השוכן לחוף הים, בתחום הרצליה, סמוך לגבולה עם תל־אביב. אותה משלחת, בראשות ד"ר זאב הרצוג ובהשתתפות פרופ' אנסון רייני ופרופ' אורה נגבי, החלה ב־1981 בחפירה מחודשת בתל גריסה. עתה מסתיימת העונה החמישית של החפירות במקום.

בפסגה הדרומית של התל (מקום תצפית לדרום אגן הירקון) נערך חתך חפירה עמוק, שנועד לבחון את שלבי הביצור של העיר הקדומה ואת תאריכם. נמצאו שתי חומות, ולפניהן חלקלקות עשויות מלבני טין, שהוקמו בתקופת הברונזה התיכונה 2 א', החל מהמאה ה־20 לפני הספירה בערך. רוחב החומה הקדומה 1.70 מ', המאוחרת – 2.20 מ'. החלקלקה, שנועדה לחזק את העצמה בחלק הרגיש של מדרון הגבעה, עשויה מ־13 נדבכי לבנים, שהונחו בשיפוע וצופו בשכבת כורכר כתוש. על רצפות החדרים הסמוכים לחומה בפנים העיר נמצאו כלי חרס, אודים צבועים באדום ומבודקים. נמצאו גם שברי כלי חרס מקפריסין, עדות לקדמות קשרי המסחר בין ארץ ישראל וקפריסין. משלחת סוקניק סברה, והדבר נכנס מאז לכל הספרים, שהביצורים האלה הוקמו בתקופת ההיקסוס, אותם "מלכי ארצות נכר" ששלטו במצרים ובארץ ישראל. המשלחת הנוכחית מצאה, כי הביצורים העיקריים הוקמו כ־200 שנה קודם לכן.

בתקופה הכנענית המאוחרת, 1550־1200 לפנה"ס, הצטמצם היישוב בתל גריסה, והמבנים המרכזיים שלו הוקמו במרכז התל ולא בפסגה הדרומית, כבתקופה הקודמת. במקום זה, לא הרחק ממקום המשוער של שער העיר, נחשפה בעונה הקודמת רחבה מרוצפת, ששימשה כנראה כמקום השוק. עתה הולך ונחשף בקרבת מקום משטח מרוצף גדול ובהמשכו קירות הבנויים בעיקרם מאבן כורכר. ההנחה היא, שמבנה גדול זה, המצפה עדיין לחשיפתו המלאה, היה ארמון המלך. על רצפת אחד מחדריו נמצא חותם גליל. כן נמצאו חפצי יבוא רבים ממצרים, קפריסין ויוון. ראשי הקירות של המבנה החרב נמצאים בסמוך לפני הקרקע, והחופרים מוסיפים ריבועי חפירה כדי להתחקות אחר תוכניתו ומהותו.

על חורבות העיר הכנענית, בקצה הדרומי והצפוני של התל, הוקמו שני כפרים (או חוות) של הפלישתים. נראה שמרכזו התל שימש באותה תקופה לגידול תבואות וירקות. ראשית ההתיישבות הפלישתית במקום בתחילת תקופת הברזל א', בערך 1,200 לפנה"ס, ועד כה אותרו בה ארבעה שלבים. בתי המגורים הפלישתיים מתאפיינים בשורות בסיסים מאבן לעמודי עץ, שתמכו את גג הבית. ליד הבתים נמצאו בורות מגורה לאיחסון התוצרת החקלאית. בבתים נמצאו כלי חרס פלישתיים רבים ומגוונים. כלכלת היישובים התבססה, כפי שציינו, על החקלאות, וכן על דיג, מלאכות – טווייה ואריגה – ומסחר. הירקון שימש מעגן לספינות דיג וסוחר ששטו לאורך חופי הארץ, ונכנסו כנראה גם למעגן גריסה.

מה היה שמה של העיר הקדומה ששכנה על התל? בעבר הציעו לזהות אותה עם גת, המופיעה ברשימת פרעה תחותמס מ־1,468 לפנה"ס. זאב הרצוג סבור, כי הדבר אפשרי. זיהוי אחר, עם עיר הלויים המקראית גת־רימון, אינו עומד כנראה במבחן הממצאים. בימי ממלכות יהודה וישראל לא היה יישוב במקום ונמצאו רק מעט חרסים מהמאות השמינית והשביעית לפני הספירה. יתכן שהמשך החפירה יוכל לשפוך אור על סוגיה זו, של זיהוי עיר הירקון הקדומה. עד אז יכול הציבור הרחב לבוא למקום ולראות את השטחים שבהם חופרים הארכיאולוגים במאמציהם ללמוד את תולדות המקום.

על סף התקופה הפוסט־תעשייתית / דניאל בל•

העולם בשנת 2013

כיצד יראה העולם במאה ה־21? האם ארצות העולם בימינו ערוכות להתמודדות עם בעיות גלובליות? סוציולוג נודע מנסה להגדיר את הבעיות הצפויות לאנושות בעוד 25 שנה. רבים מהעתידנים בימינו מדברים על ההתפתחויות במדע במונחים המשקפים חלומות ולא אפשרויות מעשיות. משקיפים שקולים חוזים את המשך המגמות הקיימות כיום. את שיעורי הילודה העכשוויים הם מכנים בשם „בעיות המחר". גם אלה וגם אלה נוקטים לשון המעטה לגבי הקושי שבחיזוי העתיד, אך מסכימים ביניהם כי עולמנו צפוי לשינויים דרמטיים בתוך 20־25 שנה. אחד הסוציולוגים החשובים בארה"ב מדבר על „החברה העולמית" וסוקר את הקשרים הגלובליים בתחומי הסחר, התקשורת וההון

האם אנו מסוגלים לחזות את העתיד? אם הכוונה לתאר מה יהיו פני החברה בעולם בעוד 25 שנה – ספק אם הדבר אפשרי. בראש וראשונה אי־אפשר לחזות התפתחויות פוליטיות־אידיאולוגיות מאחר שהן מורכבות וסבוכות מכדי שאפשר יהיה למצותן באמצעות דיאגרמות.

פרשנים מעטים בלבד חזו לפני מלחמת העולם השניה את נפילת המשטרים הקולוניאליים (האימפריה הבריטית, הצרפתית וההולנדית), את הופעתו של העולם השלישי ואת מספרן העצום של האומות הנוטלות כיום חלק במשחק על במת העולם. רק מעטים חזו לפני עשר שנים את השינויים בפוליטיקה של המזרח התיכון או את השימוש בטרור כחלק ממדיניות לאומית. החברה העולמית דומה למערכת „מוביילים", עצמים ניידים, הנעים ומתאזנים תדיר על־פי משבי הרוח. קשה, איפוא, להגדיר במדוייק מה יהיו פני החברה בעולם בעוד 25 שנים.

לכאורה אנו אמורים כיום להיות מסוגלים לאמוד את מספר האוכלוסין בעולם בשנת 2013 או את גודל המשאבים שלנו בעוד 25 שנה. לפני 25 שנים חזו דמוגראפים 300 עד 320 מיליוני נפש בארה"ב לקראת שנת 2000. הם הסתמכו על נתוני „הגאות בתינוקות" שהיתה אחרי מלחמת העולם השניה בעוד שבמציאות חלה ירידה בשיעור הילודה בארה"ב, וכיום אפשר לומר, כי לקראת שנת 2000 יהיו בארה"ב כ־265 מיליוני נפש.

אוכלוסיית העולם, שגדלה בעבר בקצב מהיר, כבר עברה את נקודת השיא וכיום מסתמנת ירידה בשיעור גידול האוכלוסיה בעולם.

מה אפשר, איפוא, לחזות מראש? דומה כי בגבולות של פרספקטיבה מוגבלת אפשר אולי לזהות מסגרות־יסוד בדפוסי החיים שבעתיד. המעבר מחברה חקלאית לחברה תעשייתית היה הבולט בסימני הדרך בעבר: בראשית המאה הזאת כ־50 אחוז מתושבי ארה"ב נולדו בחוות חקלאיות וכשליש מכוח־האדם הועסק בחוות. עובדי החוות כיום הם רק 4 אחוזים מכלל כוח־האדם, ולרבים מהם החקלאות איננה מקור פרנסה יחיד. הסיבה העיקרית לשינוי זה הוא הגידול העצום שחל בתפוקה במלחמת העולם השניה ואחריה עקב השימוש בדשנים כימיים ובתכשירים קוטלי מזיקים. התוצאה: כ־25 מיליוני בני־אדם נטשו את החוות החקלאיות, נוהג ה„שרקרופינג" (תשלום לפועלים חקלאיים בחלק מהיבול) בוטל ופועלים שחורים נדדו ממחוזותיהם צפונה, אל הערים הגדולות.

המעבר לאיזור האוקינוס השקט

האם לקראת 2013 יהיה אגן האוקינוס השקט למרכז העוצמה הכלכלית? אם כך אכן יהיה הרי ארצות מזרח אסיה – ובראשן יפאן וסין, ארצות דרום־מזרח אסיה וכן ארה"ב וברה"מ יהיו „השחקנים הראשיים" במשחק הכלכלי בעולם.

מדובר בשינוי בעל ממדים היסטוריים יוצאים מגדר הרגיל. מבחינה היסטורית היתה אירופה מרכז הציוויליזציה וההתפתחויות הכלכליות, כשהמקור הראשוני הוא אגן הים התיכון. אחרי המאה ה־17 זז המרכז הכלכלי לעבר שולי האיזור האטלנטי ולארצות צפון אירופה. מאז 1970 חלה תזוזה הדרגתית לעבר שולי איזור האוקינוס השקט, כיום גדל והולך היקף הסחר של ארה"ב עם הארצות שבשולי איזור זה.

האם בד בבד עם תזוזת מרכז הכובד הכלכלי תהיה גם תזוזה פוליטית? ואם כן – האם יכולה מדינה להיות מעצמה פוליטית בלי להפוך, במרוצת הזמן, למעצמה צבאית? ספק אם הדבר אפשרי.

„קו העוצמה הכלכלית" נמשך מיפאן ועד אוסטרליה. יפאן עניה באוצרות טבע ובכמות המזון שהיא מייצרת בכוחות עצמה קטנה, ואילו לאוסטרליה מרבצים גדולים של פחם ואורניום והיא גם אסם תבואות מהגדולים בעולם. חלוקת העבודה שעיצבה את כלכלת העולם במשך 200 שנה (מ־1780 ועד 1980) הולידה מערכת חברות יצרניות (בריטניה וגרמניה, מאוחר יותר

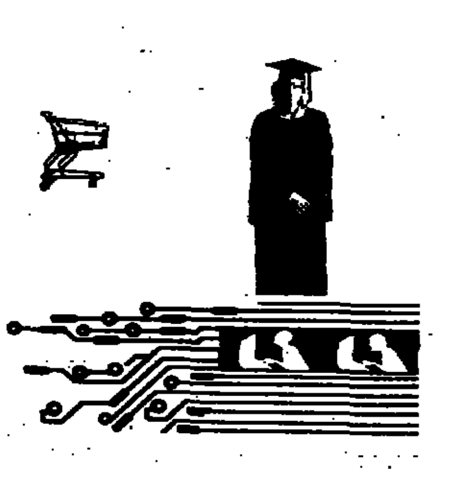

הצטרפה ארה"ב ולבסוף גם ברה"מ ויפאן) יחד עם ארצות בפריפריה, בעיקר בעולם השלישי, שסיפקו חומרי גלם ומוצרים בסיסיים לארצות היצרניות. בינתיים השתנתה התמונה. התעשיה הבסיסית – ייצור המוני של מוצרים מתוקננים – עוקרת כיום מהארצות בעולם המערבי ומתמקדת באסיה המזרחית ובהיקף צנוע יותר בבראזיל ובאיזור הקריבי־מקסיקני.

ארה"ב ויפאן עברו מכבר לעידן הפוסט־תעשייתי. המגזרים הבולטים ביותר בכלכלות של שתי הארצות הם ענפי השירותים והטכנולוגיה הגבוהה. ב־1990 יועסקו כ־75 אחוז מכוח־האדם בארה"ב בענפי השירותים. אמנם המלה „שירותים" מעלה בדמיוננו „מזון מהיר" ושכר עבודה נמוך, אך במקרה זה מדובר בשירותים פיננסיים, שירותים מקצועיים למיניהם, ושירותים סוציאליים (בריאות, חינוך, רווחה). השירותים האישיים מצויים רק בתחתית הטבלה. השירותים המקצועיים והטכניים הם לב־לבה של החברה הפוסט־תעשייתית.

למעשה מדובר בשלושה סוגי ייצור: זה המבוסס על חומרי גלם, ייצור מתוקנן בעל ערך מוסף נמוך, בו נודעת חשיבות רבה לעלות העבודה. הסוג השני הוא ייצור המצריך מומחיות מיוחדת, נעשה על־פי הזמנה, והערך המוסף שלו גבוה. הסוג השלישי הוא תעשיית המידע (מחשבים, טלקומוניקציה, ציוד מדעי ותכשירי רפואה).

במערכות הייצור החדשות קטן והולך חלקם של חומרי הגלם בתחשיבי העלות. בארצות המפותחות מתבטא השינוי העיקרי בהתרחקות מתהליכים ומוצרים כבדים, שייצורם מושתת על חומרי גלם: כבל המורכב מסיבים אופטיים ומשקלו 40 ק"ג מסוגל להעביר כמות של מידע שבעבר העבירו חוטי נחושת שמשקלם טונה אחת. חשיבותם של חומרי הגלם פוחתת לא רק בגלל יכולת המיזעור (שבבים למחשב, למשל), כי אם גם הודות למהפכה שהתחוללה במחקר בתחום החומרים.

מערכת מטבע חדשה

כבר השינוי שהתבטא בריכוזי מרכזי הייצור חל גם שינוי במרכזים הפיננסיים: ארה"ב, למשל, הפכה מטה כלכלי לרוב חלקי העולם. גם לונדון, השוכנת במחצית הדרך בין ניו־יורק לטוקיו נעשתה לצומת שירותים פיננסיים.

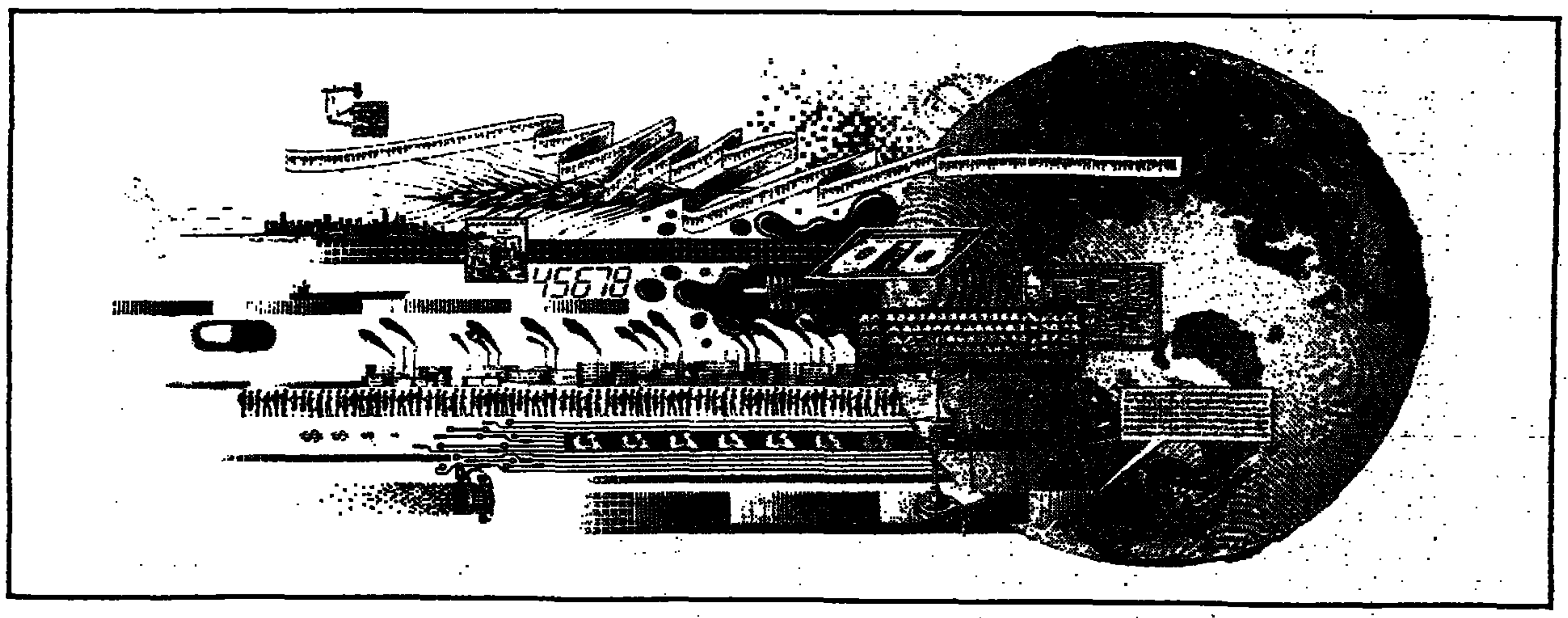

מדובר בבינאום ההון, מצב עניינים שסימניו הם שפע של אירודולארים „חסרי אזרחות" (המצויים בידי בנקים או בידי מדינות שמחוץ לארה"ב, שהתקנות הפיננסיות של ארה"ב אינן חלות עליהם). קיומו של מאגר דולארים אדיר זה פירושו, כי איגודי בנקים וחברות יכולים לכוון את ההון כרצונם, בחיפושיהם אחרי רווחים גדולים יותר, גם כאשר פעולות אלו נוגדות את האינטרסים הפנימיים של ארצות מסויימות. רק ארצות מעטות – אם בכלל – מסוגלות לפקח על המטבע שלהן והעובדה זו פירושה אבדן אחד המרכיבים החשובים של עוצמה השפעה.

מה יהיו פני המערכת המוניטארית הבין־לאומית? מסוף מלחמת העולם השניה ועד אמצע שנות ה־70 היו שערי החליפין בעולם מבוססים על שיטת ברטון־וודס: שערי חליפין המבוססים על הדולאר שנתמך בזהב. עקרון זה הופר כשהחלה ארה"ב „לייצא" את האינפלציה שלה אל שאר ארצות תבל. צרפת החלה לתבוע זהב במקום דולארים וארה"ב הגיבה בניתוק השרשרת. מחירי הזהב הרקיעו שחקים והדולאר נותר לבדו כשהוא יוצר תנודות מטורפות במחירי המוצרים ברוב ארצות העולם.

יהיה איפוא צורך בשיטות מוניטאריות בין־לאומיות כדי לעצב עמוד שדרה לכלכלה הבין־לאומית החדשה. זהב, למשל, הוא פתרון פשוט: המחירים נקובים בזהב. זהב הוא בר־חליפין, אך הוא גם פגיע למניפולציות. הוא איננו יכול להתקיים כגורם בלתי תלוי, הפועל מחוץ לתחום הפיקוח הפוליטי. נוסף על כך הזהב איננו זמין ברוב הארצות הקטנות, המפותחות־פחות.

שתי האפשרויות האחרות: „סל המטבעות העיקריים" או „סל סחורות". ללא סדר בין־לאומי חדש כלשהו, תשאר הכלכלה בעולם חסרת יציבות. גם מערכת מטבע חדשה איננה מוציאה מכלל אפשרות מצבים של חוסר יציבות, אך היא עשויה לאפשר התמודדות מבוקרת במישור הלאומי, המקומי.

אנו עדים לתנועה חופשית של הון במישור הבין־לאומי, אך מחירי חומרי הגלם – לא כל שכן מחירי המתכות – ירדו לשפל ואפשר שישארו נמוכים עד סוף המאה, כשעלייתם תהיה איטית ובכך תגביל את היכולת של ארצות רבות (בעיקר באפריקה) להקים בסיסי הון שישרתו את הפיתוח שלהן.

ההון יכול איפוא לנוע בחופשיות, לא כן רוב בני האדם. מקומות העבודה פזורים על פני העולם – האם יוכלו בני האדם לנוע בעקבות המשרות?

המהפכה הטכנולוגית

בסביבת 2013 תבשיל המהפכה הטכנולוגית השלישית: מחשבים וטלקומוניקציה (טלוויזיה, טלפון, מחשב ופאקסימילה) יתמזגו למערכת אחת, שתשרת את „האומה המחווטת" ואת „החברה העולמית". המהפכה הטכנולוגית הראשונה, לפני 200 שנה, היתה בהתחלת השימוש בכוח הקיטור (בתחבורה, רכבות, ספינות קיטור) במכרות ובייצור מכונות. המהפכה הטכנולוגית השניה באה לפני 100 שנים בעקבות החשמל (טלפון, תאורה, אנרגיה לטורבינות, למעליות (שאיפשרה לבנות גורדי שחקים) והישגים במדע הכימיה איפשרו לראשונה בתולדות האנושות להפיק מוצרים לא־טבעיים (סינתטיים פטרו־כימיים, פלסטיים).

המהפכה הטכנולוגית השלישית תיעזר בתקשורת בלשון טבעית, תרגום באמצעות מכונה וכן במערכות מתמחות. יתפשט השימוש ברובוטיקה, בדואר אלקטרוני, במידע שיינתן לאלתר על־פי דרישה, בשירותים שיאורגנו באמצעות מסופים בתקשורת דו־כיוונית. ממדי השינויים האפשריים הם עצומים.

במהפכה זו יתבטל הגורם הגיאוגרפי. כדי להמחיש זאת נסקור את השינויים החלים באופיים של השווקים. מבחינה היסטורית השוק הוא מקום בו הצטלבו דרכים או נהרות, מקום חנייה לסוחרים ולשיירות בדרך, מקום אליו הביאו חקלאים את תוצרתם ובעלי המלאכה את אומנותם. בכלכלה החדשה הגדרה זו כבר לא תהיה נכונה. ניקח לדוגמה את שוק הנפט החופשי. שוק זה מכונה „שוק רוטרדאם", מאחר שמכליות מגיעות לנמל זה כדי למכור „בו במקום" את העודפים שנותרו אחרי האספקה החוזית ללקוחות. המתווכים היו מסיימים ברוטרדאם את העסקות ומכוונים את המכליות ליעדן החדש. אך השוק ברוטרדאם איננו קיים עוד. מערכת מחשבי רדיו־טלקס מקשרת עתה בין המתווכים ברחבי העולם ומכוונת את האניות בלב ים אל יעדיהן. רשתות תקשורת המשופעות נתונים מולנות על פני אלפי ק"מ ופירוש הדבר – לא עוד נהלים ומיקומים גיאוגרפיים. לשינויים אלה נודעת חשיבות היסטורית וסוציולוגית רבה.

עם זאת, יישומן של אפשרויות טכנולוגיות מסוג זה עשוי להיתקל בשני קשיים שאי־אפשר לגבור עליהם. רוב בני האדם נטו להתמקד בבעיות הקשורות במשאבים (מזון, אנרגיה, מים, מתכות ומחצבים). אני סבור, כי חששותיהם אינם מוצדקים. לעומת זאת קיימות שתי בעיות מבניות שהן בבחינת פצצות זמן.

מדינת־האומה – לאן?

פצצת־זמן מספר 1: המדינה. הכלכלה בימינו היא בעלת צביון בין־לאומי מובהק עם תלות גדולה בין הכלכלות של המדינות הבודדות. ואף־על־פי־כן מדינות רבות מפוצלות. בבלגיה, למשל, הפיצול קיים על בסיס לשוני ולאומי. באירלנד הצפונית הרקע הוא דתי. בספרד הוא מושתת על הלאומיות המקומית ובניגריה – על רקע שבטי. מאחר שהתופעה קיימת במדינות רבות, אפשר לשער, כי מדובר בבעיית־יסוד בעלת מכנה משותף. לדעתי, מדינת־האומה קטנה מכדי להתמודד עם בעיות גדולות וגדולה מכדי לטפל בבעיות הקטנות של החיים. מדינת־האומה קטנה מדי לצורך התמודדות עם הבעיות הגדולות בגלל העדר מנגנונים בין־לאומיים המסוגלים לטפל ביעילות בבעיות של תזרים ההון, חוסר איזון בסחורות, אבדן מקומות עבודה, וכן כמה מהנחשולים הדמוגרפיים הצפויים ב־20 השנים הבאות. יחד עם זאת מדינת־האומה גדולה מכדי לטפל בבעיות הקטנות, מאחר שזרימת הכוח למרכז הפוליטי־הלאומי פירושה כי מדינת־האומה נעשית אדישה למגוון הצרכים המקומיים, וכי המרכזים הפוליטיים המקומיים מאבדים את יכולתם לפקח על המשאבים ולקבל החלטות.

מבט היסטורי לאחור: מה היה ה„ניו דיל" של פרנקלין דלאנו רוזוולט? היו שאמרו, כי זהו „סוציאליזם זוחל". לאחרים היה זה עוגן ההצלה של הקפיטליזם. 30 השנים מ־1900 ועד 1930 היו שנות שגשוג וגאות לשווקים ולתאגידים הלאומיים, אך העוצמה הכלכלית הממשית נשארה בידי המדינות. ה„ניו דיל" יצר מנגנונים לאומיים יעילים להתמודדות עם בעיות כלכליות לאומיות: S.E.C, הרשות לניירות ערך, שנועדה לווסת את הפעילות בשווקים הפיננסיים ומערכת הביטוח הסוציאלי, שנוצרה על מנת לספק זכויות סוציאליות לעובדים ורשת בטחון ליוצאים ממעגל העבודה.

כיום יש רק מעט – אם בכלל – מוסדות בין־לאומיים המסוגלים להתמודד ביעילות עם העוצמה הכלכלית הבין־לאומית. ואם נביא בחשבון את הגידול שחל במספר המדינות העצמאיות, מאז התפוררות המשטרים הקולוניאליים הישנים, נגלה כי מדינת־האומה איננה יעילה עוד בכל הנוגע לטיפול בבעיות כלכלה. אנו עדים לאינטגרציה בכלכלה הבינלאומית ולפלגנות פוליטית במסגרת הלאומית.

פצצת זמן מספר 2: אוכלוסיית העולם. כיום מדובר ב־5 מיליארד נפש. התחזיות אומרות, כי אוכלוסיית העולם תכפיל את עצמה בתוך 40 שנה. האם יספיק המזון לכולם? האם יהיה מספר מספיק של מקומות עבודה? כך, בדרך כלל, נוהגים להציג שאלות אלו, אך לדעתי האומדנים, כמו השאלות אינם במקומם.

באירופה, למשל, תהיה בוודאי ירידה במספר האוכלוסין. מגמה זו כבר מוחשת כיום בגרמניה המערבית ובהונגריה והיא צפויה בקרוב גם בארצות אחרות באירופה. באפריקה – ובמידה פחותה באמריקה הלאטינית – האוכלוסיה עדיין גדלה והולכת, והבעיות החמורות צפויות בעיקר בערים הגדולות של העולם השלישי. במכסיקו סיטי, למשל, יהיו לקראת שנת 200 כ־30 מיליון נפש. בשנחאי – 25 מיליון. בבומביי ובג'קארטה – 17 מיליון בכ"א. בעיות חמורות צפויות בערים אלה בעיקר באשר לתשתית ולשירותים, בדומה למתרחש כיום בקהיר ובכלכותה, אך פצצת הזמן הגדולה טמונה בפער הגדל והולך בין קבוצות הגילים. באפריקה כולה בני ה־15 הם 40 עד 50 אחוז מכלל האוכלוסיה.

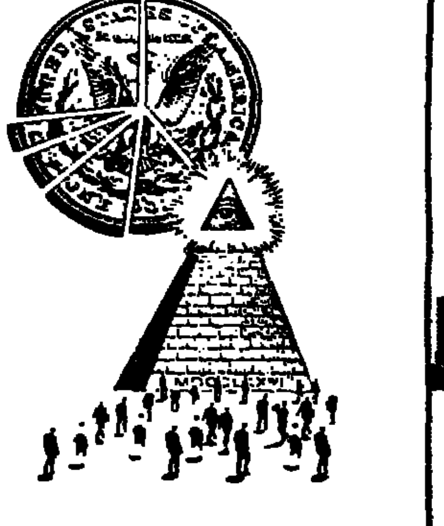

כמעט בכל חלקי אמריקה הלאטינית, לא כל שכן באמריקה התיכונה ובאיזור הקריבי, הצעירים הם כ־40 אחוז מכלל האוכלוסיה. באסיה, חלקם של הצעירים באוכלוסיה הוא כ־30 עד 40 אחוז. בארה"ב ובקנדה – 22 אחוז. שיעור צעירי אירופה – למעט אירלנד – הוא כ־20 אחוז מכלל האוכלוסיה.

העדר איזון בין קבוצות הגילים פירושו נחשולים דמוגרפיים גדולים שיציפו את העולם ב־20 השנים הבאות. בארצות מסויימות יתבטא הדבר בהכפלת מספר המבקשים להצטרף אל מעגל מבקשי עבודה.

החיפוש אחר משאבים

בניגוד לדעה המקובלת משאבים (שפירושם מזון, מים, אנרגיה, מתכות, מחצבים, יערות, ביצות וכן בעיית האוזון) אינם התחום בו צפויים זעזועים חמורים, זאת נוכח העובדה, כי האומדנים בתחום זה מבוססים על הנחות המפריזות בגודל הביקוש ולא פעם הן מוטעות גם באשר לגודל ההיצע.

„מועדון רומא", למשל, התנבא ב־1973, כי מלאי ההיצע של נחושת בעולם יאזל בקרוב. כמה שנים לאחר מכן הוכפלו מחירי הנחושת. בגלל המחיר הגבוה חזרו ופתחו ישראל, פנמה ואחרות את מכרות הנחושת שלהן שהיו רדומים במשך שנים. עם עליית מחירי הנחושת החלו צרכנים מחפשים – ומוצאים – תחליפים למתכת זו (חומרים פלסטיים החליפו את הנחושת בתעשיית הצינורות. אחר־כך נתגלו גם תחליפים אחרים לנחושת – סיבים אופטיים למשל. וכיום אין עוד מחסור בנחושת.

מזון. לפני עשר שנים היו בעולם רק חמישה יצואני דגנים גדולים: ארה"ב, קנדה, אוסטרליה, ארגנטינה ובשוליים עוד מדינה או שתיים. כיום כמעט כל מדינה בעולם מייצרת את הדגנים הדרושים לה ואף מתפשת שווקים לייצוא. הודו היא דוגמה טובה לכך. גדולה יבואני הדגנים בעולם היא ברית־המועצות, אך גם שם עשויים לחול שינויים.

בדו"ח שהוגש בזמנו לנשיא קארטר נאמר, כי הביקוש למזון בעולם יגדל וילך במרוצת 20 השנים הבאות, כי תחול ירידה בתפוקת המזון בארצות המפותחות, וכי המחירים הריאליים של מזון יאמירו פי שניים. דברים אלה נכתבו ב־1980. והנה מסתבר, כי תפוקת המזון גדלה (בפרט בארה"ב) וכי כיום קיים שפע ברחבי העולם.

אנרגיה. האם יאזל הנפט עד 2013? זו שאלה סבוכה. כיום מבשרות תחזיות משבר נפט עד אמצע שנות ה־90. עם זאת, ב־2013 כבר יופיעו באופק טכנולוגיות חדשות – תאורה באמצעות „דיאודות" במקום נורות, ופולימרים שיגדילו את תפוקת האנרגיה בעזרת תחנות־רוח ומתקנים סולריים.

מים. בעיה המחריפה והולכת ביחוד בארה"ב. בעיה זו נוצרה בעיקר עקב בזבוז, זיהום ומינהל בלתי תקין, אך זו איננה בעיית משאבים כי אם בעיה כלכלית־פוליטית.

האם ניתן לצייר תמונה שלמה וברורה של העולם בשנת 2013? על רקע הנושאים שאינם ניתנים לחיזוי, שחלקם הועלו כאן – התשובה שלילית, אך אם נרצה לבנות את הבעיות העיקריות הצפויות בתוך 25 שנים, הרי הבולטת ביותר היא הבעיה הדמוגראפית – חוסר האיזון בין קבוצות גילאים באוכלוסיה. ואילו הבעיה המפוצצת והמבוררת ביותר היא הפיצול הפוליטי.

אשר לשינויים המבניים: עליה במעמד שולי איזור האוקינוס השקט היא השינוי הגדול ביותר, שינוי בעל חשיבות היסטורית וכלכלית יוצאת מגדר הרגיל.

• עיבוד מאמר שהתפרסם בכתב־העת האמריקאי „דיאלוג".

هكذا من الزمن

משא
לספרות, אמנות ועיון

סוף העולם של אליקום
מאת מנוחה גלבוע

בנימין תמוז, „אליקום" (טרילוגיה); בית הוצאה „כתר"; 1988; 363 עמ'.

השנים האחרונות זכו למאורעות חשובים בתחום הספרות העברית. לא זו בלבד שיצאו רומאנים מצויינים, אלא הלוו לצאת מחדש כתביהם של סופרים, שראשית יצירתם ערב קום המדינה וידם נטויה עד היום. בין הסופרים שספריהם יוצאים לאור מחדש נזכיר את סיפורי בנימין תמוז – אף הם בהוצאת „כתר" – ואת הטרילוגיה „אליקום".

תמוז הוא סופר חשוב קודם כל משום שיצירתו בראשיתה – „חולות הזהב" – היתה בשלה וטובה, אבל יש ביצירתו הראשונה חשיבות גם להמשך כתיבתו, אם משום עיצובם המיוחד של המוטיבים הארץ ישראליים והישראליים, אם בשום עיצובם של מוטיבים חברתיים-אידיאולוגיים-כנעניים (למשל, „רקוויאם לנעמן") ואם משום עיצובן וראייתן של דמויות יחידים יוצאי דופן בחברה הישראלית.

דמות יוצאת דופן, מיוחדת במינה, היא של „גיבור" (ונכון יותר אנטי-גיבור) הטרילוגיה „אליקום", שהוא גם המספר. הספר כתוב בגוף ראשון כמתבקש מן האלמנטים האמנותיים שלו (לא כאן המקום לדיון ב„המספר" בטרילוגיה זו).

מבנה הטרילוגיה הוא מעין רצף שנשבר וחוזר לרצף. החלק הראשון, „חיי אליקום", מספר על נעורותו ותולדותיו. פרקים אלה נכתבים בבית הסוהר שהוא מקום סגור ומנותק מן המציאות. אגב, היה מעניין, ולא כאן המקום לכך, לבחון את האירועים המשותפים לרומאן, לחלק זה של הטרילוגיה, ולסיפורים הקצרים של תמוז.

החלק האחרון, „ספר ההזיות" נכתב בבית חולי-רוח. גם הוא מקום סגור ומנותק מן המציאות, ואם כי מתוארים בו שלהי חייו של אליקום ומאורעות מתקופת חייו האחרונה, עולים בו גם מאורעות ששימשו בסיס לשני החלקים הראשונים. אלא שאין המאורעות מסופרים כמו ברומאן ריאליסטי גרידא. בדרך כלל הם עולים בזכרונו של אליקום בצורה של הזיות ואסוציאציות, והללו מעוררות הזיות גם הן. הספר כתוב בסגנון אימפרסיוניסטי, ואימפרסיוניזם זה היה חדשני כשהופיע והוא יוצא דופן משום שהעולם נראה מבעד לעיניו של תמהוני.

שני החלקים – הראשון והשלישי – נכתבים במקומות סגורים, ועלילתם נרקמת תוך היזכרות והתבוננות פנימה. בחלק הראשון האלמנטים הריאליסטיים וסיפוריים הם הדומיננטיים ובאחרון – זרם התודעה. זאת ועוד, הרומאן הוא מעין פיקרסקה, שבה מתבוננת הדמות בבבואותיה של הסביבה, לרבות החברה, שבה היא חיה. היא בוחנת פינה אחר פינה, לא אחת בליגלוג מצד אחד ובהתמרמרות מצד שני. אלמנטים אלה מאפיינים רומאן פיקרסקי. גם החלק השלישי הוא מעין פיקרסקה: הפלגה וביקור במחוזות שונים, אלא שחלק זה הוא פיקרסקי הזיותי.

את שני הרצפים, מילדות ועד לטירוף בסופם של החיים, שובר „בסוף מערב". זה רומאן אהבה [illegible] של אליקום עם נורה השוודית המבוגרת ממנו (כמעט כפליים מגילו). גם ספר זה הוא מעין רומאן פיקרסקי, במבנה החיצוני, של נסיעות ממקום למקום, אלא שאין זה כי מנקודת ראות של המהות הפיקרסקית. רומאן נסיעה כן, פיקרסקה לא בדיוק, הרף התרחשותו בספרד, במקום הולדתו של הרומאן הפיקרסקי החשוב „דון קיכוטה" מאת סרוונטס. אולם סרוונטס ודון קיכוטה מקרינים על עיצוב שני חלקי הרומאן האחרים (הראשון והאחרון) ולאו דווקא על „בסוף מערב". במובן מסויים אליקום הוא מין דון קיכוטה ישראלי, אינטליגנטי, משכיל (הרבה בזכות הקריאה העצמית), תמים, הוזה, הזיותיו הן אגוצנטריסטיות גם משום שמקורן באסוציאציות בעקבות ספרים. הוא חי בשני מעגלים פיקרסקיים, האחד של מקומות עבודה בתקופת נעורותו ב„טרום מדינה", והאחר – מקומות עבודה שלאחר המלחמה ועם קום המדינה.

אליקום אומר על עצמו כך: „לכאורה קשה להבין כיצד קרה הדבר שבחור כמוני, אינטליגנטי לדעת הרבה שכבים וחי משכיל לפי תעודות בית-הספר (אם כי מעט מבולבל ולא מסודר; כבר אני מודה", עמ' 12).

לעיתים המוזרויות של אליקום מתבטאות בחשיבה תמונתית: „שירכתי דרכי הביתה ובעיני-רוחי ראיתי את האיש הקטנטני הזה אסור באזיקים, כשידיו קשורות בחבל אל גבו, והוא מובל בעגלה קטנה מכיכר קלעוע מרגריט לעבר כיכר מנגרדיה; שם מצפה לו הגיליוטינה והמון העם מריע ותוקע „מות לעלוקתו". (עמ' 13). או במקום אחר: „אני עצמי לא ידעתי לסופו של העניין הזה, מפני שבעיני נצטיירה כל מחתרת כמין מנהרה אפלה, תת קרקעית, מתוחה ומוארת בלפידים" (עמ' 37).

החשיבה בתמונות הזיות או חלומות מנתקת את אליקום מן המציאות האמיתית, וכך הוא נראה כ„מבולבל" ובלשוננו כ„תמהוני". מעניין בטרילוגיה כולה הוא, שבתקופת הנערות („חיי אליקום") הזיות הן ברובן תמוניות. באלה מנסה אליקום או להעניש את הראויים לעונש והמעוותים את סביבתם, או לראות מציאות מתוקנת יותר. כך, למשל, ההזיות על האב. לעומת זאת ההזיות בתקופות מאוחרות יותר של חיי אליקום הן ברמה פילוסופית יותר. אם כי אליקום צעיר, יש לו ביקורת נוקבת על החברה, מוסדות ואישים: „אבל

בנימין תמוז

צעקתי לעבר הפתח, בלי להביט בבריה הקטנה, העלובה, המתפלשת בזוהמת עצמה, אישם בין הרלסק לכתנית (בעל בית המסחר לספרים אצלו נתקבל אליקום לעבודה. מ"ג), בתוך הביצתיות המבחילה, הנפוחה, האפסית, בתחומי מרחבי-זוהמה המבהיל של האדם הקטן" (עמ' 44).

לעומת ביקורת נוקבת מעין זו יש לו ביקורת בעלת ביטוי הומוריסטי (גם זה אלמנט של הרומאן הפיקרסקי): „רק לפני זמן-מה, כשנתיים לאחר שעזב את המחנה (העבודה אצל האנגלים. מ"ג), נשא לו אוטסברון אישה יהודייה, הלא היא אחותו של שעיה כהן. שעיה עצמו נעשה חבר-מועצה באחת המושבות הגדולות שלנו ובעל שרשרת של כמה בתי-קולנוע, ואף הבינותי גם אנוכי כמה רב היה חלקי בבניין הארץ הזאת. יורי-דיבר שרהו להסביר לי, כי כמה וכמה בתי-קולנוע היו עשויים על טהרת החומרים שבמחסני, החל בבטון, הברזל וכלה בכבלים של חשמל, מפסקי-זרם, ברזים, צינורות, אסבסט-גלים לקירויי גגות ועוד חומרים כיוצא בהם" (עמ' 53).

הפרק „לאפי, גדול האמנים שהכרתי מעודי", יש בו היבטים של האידיאולוגיה הכנענית, הן כראיית המרחב השייך לשני העמים והן כראיית לאפי העברי כאח. אולם אין נושא הכנעניות מעובד ברומאן בצורה מובהקת אלא שלא כמבוקש.

בתוך פרקי הביוגרפיה של אליקום מצויה פרשת שירותו בפלמ"ח. הקריאה בשמו המקוצר „אלי" במקום אליקום [illegible] היא פרק סאטירי-הומוריסטי: גם אם יש בו ניסיון של ביקורת הריהי מובעת בהומור נטול ציניות, משום שפרק חיים זה, בעיני אליקום, הוא פרק חיים מן היפים בחייו. בדרך זו מתקבל העוקץ הציני ונותר ההומור בלבד. עם זאת לא יקשה לראות ב„אלי" שם שהיה נפוץ ומודבק לגיבורים כמו ב„פרקי אליק" של שמיר. השם הזה כשהוא מודבק לאליקום התמהוני נותן, על כן, דימוי הומוריסטי מסויים.

★

אליקום, הדמות הראשית של הטרילוגיה, שוב אולי בורח מן הארץ ל„סוף מערב". מבחינת דמות הגבר בארץ ישראל ובראשית המדינה שהיתה או „מדינה מנודה" זו, אולי, סוף העולם. אליקום בורח עם נורה (כמו שם גיבורתו המפורסמת של איבסן, שגם היא בורחת), אשה זכה, נוצריה בת לעם השוודי. החיים עם נורה מקנים לו „תחושה של עליונות" מעין זו של אדם ניטשיאני בסרט עם ידיעותיו הרבות מפי קריאת-ספרים רבים ביותר. לא רק אליקום בורח, גם נורה אשה בורחת: קודם ברחה מבעלה ומבתה, שנשארו בשוודיה, אל המזרח התיכון לעבודה במשרד החוץ. וכשהפיגה אותה כתה ממשיכה נורה לברוח הפעם עם אליקום המנותק מן המציאות אל עולם שמעבר למציאות – עולם שמימי שיותך משני אלמנטים מרכזיים: ניתוק מכל מציאות ואהבה לזולת. ניתן אולי להגדירה בתיבות אפלטוני ב„אידיאה" של האהבה.

כל אחד מהשניים חי על פי תבנית, אולי מיתית, שונה אחרת. אליקום בורח למערב ותואם מגלה דווקא שם את המזרח והתרבות היהודית של המזרח. התבנית היא של „אני במערב ולבי במזרח" וכך הוא חוזר למזרח שממנו ומערכיו הסתלק, או ברח בתש"ח חזר עם ערכים חדשים-עתיקים של יהודה הלוי. אליקום, והתבנית השמיימית משהו, האינדיווידואליסטית, המנותקת מן המציאות, אולי גם הניטשיאנית משהו, כשהיא חוזרת למזרח היא חלשה, ואין פלא שנסללת הדרך לאליקום להגיע לבית חולי-רוח. יש בכך מעין התאפסות, מעין איבוד לדעת, מעין מוות.

התבנית של נורה היא תבנית משולבת של איבסן ושל קירקגור, על פי הסיפור, שקירקגור החליט לחיות עד שיאזלו אמצעיו הכלכליים, ואכן הוא מת כפי שהחליט. אף נורה, עם גמר אמצעי מחייתה, הפקירה עצמה לחולי ולמוות. נורה לא „נגררה" בדרך חייה, ומותה הוא במסגרת התפישה ה„קירקגורית". ואילו אליקום „נגרר" בתבנית הניטשיאנית, שכן חזר לערכתו עתיקת היומין. זאת ועוד, אליקום חזר בתחושת אשמה מוסרית כבדה, שהוא זה שרצח את נורה.

מבחינה אידיאולוגית הנסיעה של אליקום ל„סוף מערב" היתה אחרי קום המדינה כשכבר הגיע, במובן מסויים, לסוף הדרך. השיבה כביכול לפי יהודה הלוי אינה קיימת למעשה. אגב, לפי האגדה גם יהודה הלוי נרצח ולא הצליח לשוב שיבה של ממש לארץ ישראל. ואולי בכל זאת קיימת שיבה אך אינה מחויבת מעבר זמן רב: אליקום מגיע לקצה דרכו במציאות הישראלית ומוכנס לבית חולי-רוח („ספר ההזיות"), מקום סגור, מבודד וגם שם הוא שואף להגיע אל מעבר למקום זה, אל המוות.

★

ב„ספר ההזיות" שופך אליקום מעין אור וכאילו מסביר את עולמו הפיסי הרוחני בדרך של הזיות, או היזכרויות בעובדות חיים (כגון נישואיו והולדת בנו). אלה הן מחשבות בתחום הקיומי פסימי: „האהבה, כמו השנאה, הן גילויים של דבר שמקומם בתוכנו, בעודנו נושמים את אוירו של העולם הזה. בעולם הבא יבוא הכל על תיקונו (...)" (עמ' 325).

או כמו: „הגיעה שעתך להתפייס ולהכשיר לבבך לאהבה. המעגל הולך ונסגר עליך; רכוש אותו באהבה. החשכה יורדת. כבר כנפיה משיקות באוזניך; התכנס אל תוכה באהבה" (עמ' 330).

וכאן שתי הערות: א. בספר „ההזיות" משולבות הזיות כאילו מתוך כתב-יד פיוטי-הגותי של אליקום באותם עניינים שנרמזו לפני קטע כזה או לאחריו (אגב, הקטע כתוב באותיות אחרות והקטעים מוכנסים).

ב. רחל, שסופה איבוד לדעת (אגב, הרבה מתות בספר זה), מספרת לאליקום שנדחפה מלאבד את עצמה לדעת משום ש... „עליתי במדרגות ורציתי לזרוק את עצמי מהגג... אבל בקומה העליונה, כשהיה קצת חושך על המדרגות, ראיתי איזה דבר עומד ממולי ומחייך חיוך מאוס, חוסם לפני את הדרך, ואני נבהלתי וברחתי..." (עמ' 307). החיוך בלא גוף מזכיר את החיוך של החתול מצ'שייר בספר „עליזה בארץ הפלאות". מאוחר יותר אמרה רחל, שהחיוך דומה לחיוך של אליקום. כדאי להעצות תשומת לב לקטע שהוא בעל משמעות מיוחדת מצד אחד וגרוטסקית מצד שני.

לסיכום יש להדגיש את מיוחדותה וחשיבותה של טרילוגיה זו ביצירת בנימין תמוז.

המהפכה שהיתה – והמשטר
מאת איל כפכפי

„זמנים", רבעון להיסטוריה; עורכים: צבי יעבץ ועירית זרטל; מס' 27–28; בית הספר להיסטוריה ע"ש זלמן ארן, אוניברסיטת ת"א, זמורה ביתן, אביב 1988; 179 עמודים.

כתמיד וחוברת „זמנים" היא חגיגה לעיניים, בתמונותיה המרהיבות, וחגיגה לכל מי שמתעניין בהיסטוריה, בהקיפה בקיצור ובתמציתיות את עיקרי הסוגיות ההיסטוריות והויכוחים אודותיהן. במיוחד אמורים הדברים בחוברת זו, העוסקת במאורע הדור שלא זז מן הכותרות של העיתונות יום יום: המהפכה הרוסית. שישים שנות המשטר שהמהפכה האוקטוברית פתחה בעיצובו השפיעו רבות על העולם ועלינו בתוך העולם. על כן כה רב העניין במהפכת אוקטובר.

מיכאל קונפינו, הפותח את החוברת בסקירה של ניפוצי מיתוסים היסטוריים מקובלים מעורר את סקרנותנו. קביעתו שרוסיה היתה ארץ אירופית שתיעושה בשיעור הגידול העצום של 9% לשנה, אמורה לבסס את ההנחה שרוסיה כמוה כארצות אירופה האחרות היתה „חברה מודרנית, דינמית ותוססת" בתחילת המאה העשרים. היא לא סבלה מסוף המאה ה-19 ממשברים כלכליים וחברתיים מיוחדים או ממבנה כלכלי-פוליטי מיוחד לעומת אירופה, והמהפכה היחידה שעברה עליה ב-1905 אינה יכולה להגדירה כארץ של מהפכות. לא זו בלבד שקונפינו שם לצחוק את ההיסטוריונים המבקשים את ה„שורשים" של המהפכה בנבכי הנפש הרוסית, הוא גם מקטין מאוד את ערכם של תהליכים חברתיים-כלכליים ארוכי טווח, המייחדים כביכול את אפייה של רוסיה כגורמי המהפכה.

הקורא שואל את עצמו כיצד לחבר את שיעור הגידול העצום של התעשייה עם העובדה שהרוב הגדול של העם הרוסי היו איכרים. והאם שיעור הגידול הזה לא בא על חשבון התפתחות רחבה וכוללת יותר של החקלאות, המיגזר העצום ביותר של הכלכלה והחברה? ברור מהחוברת, שלנין היה מודע עד מאד למיוחדותה ונחשלותה של רוסיה (עמ' 147). ברור לגמרי, שקונפינו מכיר את המהפכה האגרארית היחידה במינה שחוללו האיכרים ב-1917 והוא בוודאי יודע לייחס לה את מלוא המשקל. הקורא שואל את עצמו מדוע מהפכה זו התחוללה דווקא ברוסיה. קונפינו מכיר את [illegible] של 95.5% מאוכלוסיה של רוסיה. כיצד באה לעולם עובדה מהפכנית זו שביחוד עם היעדר התפתחותם של מוסדות דמוקרטיים מערביים מעלה שוב במוחו של הקורא את אותם ה„מיתוסים" שקונפינו כה עמל לעקור: רוסיה כארץ אוטוקראטית עם מרכזים אסיאתיים למחצה, ובה איים של השפעה תרבותית ופינאנסית אירופית. רוסיה [illegible] האוטוקראטיה ואוירת האידיאליזם המהפכני, התוסס והמתחכך חליפות, האחוז בהליכה תמה אל הכפר [illegible] המשטרה. כלום לא היתה המהפכה צירה ההכרחי של האוטוקראטיה?

הקורא שואל עצמו האם לא היה המיתוס המהפכני חלק של המציאות הרוסית ולו משום זה בלבד שהמהפכנים הרוסים ראו עצמם משולבים בשרשרת מהפכנית מול משטר העריצות? שמא החשש [illegible] של „נבכי הנפש הרוסית" עלול להוביל לתיאורה של המהפכה הרוסית כ„דאוס אקס מכינה", ללא הסבר לייחודה של רוסיה. כמובן הרוסים ואירופים רבים אחרים, כולל מארקס ואנגלס, היו ערים כל הזמן לייחוד זה. האם כולו מיתוס?

והקורא עוקב אחר קונפינו מתוך עניין רב ומובל אל תוך תרכם של המאורעות: המפלות הצבאיות ביחד עם המשבר בצמרת השלטון, ההתקוממות הספונטנית כנגד השלטון הזה. מהפכת פברואר ומהפכת האיכרים העצומה. מאלפת גם הערתו שהאוכראנה, המשטרה החשאית ששימשה גם בידן רוסי, הודיעה על המהפכה מראש. בסופו של דבר גם קונפינו מייחס חשיבות רבה לעובדה [illegible] הקומוניסטים לכבוש את השלטון אף שהיו מיעוט בעם. נראה איפוא שגם לאחר שיסלקו ההיסטוריונים מכל מיני [illegible] שמציע להם קונפינו [illegible] וישליכו הצידה „מיתוסים" לרוב, עדיין יישאר אופיה המיוחד של רוסיה שעוצב במשך מאות בשנים על גבול אירופה ואסיה, בבחינת גורם חשוב הן בקלות שבה הצליחו הבולשביקים לתפוס את השלטון והן בעיצוב הברוטלי של המשטר שבו הם מתבססים גם בימינו. גם אם נתמוך בכל ליבנו בעקירת המיתוסים על הנפש הרוסית השאלה נשארים אנו עדיין באפלה בכל הנוגע לסיבות ארוכות הטווח של תנאי החברה והמדינה הרוסית שאיפשרו לקיים בה שלטון אפל כזה או אחר משך מאות שנים רבות.

ואמנם אחד המשתתפים בחוברת, ג'ון קיפ, סותך כי „במקום שריכוזיות פוליטית ופיגור כלכלי צועדים שלובי זרוע מתגאים בעולם להתפשטות של... דמות המהפכן האינטלקטואלי המבודד (ולנין, במקרה זה)" (עמ' 120).

מובן שמבוא למהפכה הרוסית אינו יכול לספר את כל הסיפור על רוסיה שלפני המהפכה, והקורא דיו בכך אם הצליח מיכאל קונפינו לעורר אצלו את סימני השאלה והתהייה. כשלעצמי מקבל אני במידה מסויימת את התימצות של מתתיהו מייזל: „המהפכה פרצה כתוצאה מתנאים המיוחדים של רוסיה ולא כתוצאה בן המלחמה. אולם המלחמה סיפקה את ההזדמנות ההיסטורית למהפכה" (עמ' 101). אפשר שהיות הראייה של מתתיהו מייזל, דווקא זוית העוסקת בקריטריונים האנטי-מיתולוגיים של מיכאל קונפינו, בהתמקדות ב„עובדות" ערב המהפכה, ובמקרה זה בצבא, היא שהפנתה אותו דווקא ל„מיוחדות" של רוסיה כגורם המהפכה. מתתיהו מייזל מפגיש את הקורא בעובדה, שהצבא הרוסי היה מורכב רק משני אחוזים פרולטריים ורובו הגדול – איכרים. צבא האיכרים הזה היה [illegible] ששברה את גב שלטון הצאר והאפאטיות שלו היא שאיפשרה את תפיסת השלטון ע"י הבולשביקים (עמ' 114).

אלכסנדר רבינוביץ' מדגיש את אופייה הפתוח, הגמיש, הגדוש מחלוקות ויכוחים, של המפלגה הבולשביקית בתקופת המהפכה. כושרה של המפלגה להאזין לרחשי ליבם של ההמונים איפשר למנהיגיה לכוון את הטקטיקה שלהם בצורה מוצלחת, ובבוא השעה לתפוס את השלטון. מעקב מרתק אחרי הטקטיקה שפיתחה ההנהגה הבולשביקית ואחרי המאורעות שאיפשרו לה תמרון מוצלח מוזמן הקורא במאמר הזה. המחבר מייחס ללנין השפעה דומיננטית על מהלך המהפכה, אך מצד שני אינו מתאר אותו כשליט יחיד במפלגה מונוליטית, כאמור. הוא מדגיש את היענות המפלגה לרחשי ההמונים גם כאשר בבהירות היא לא קיבלה רוב. הסעיף היותר משמעותי מבחינה זו היה, אולי, ההתנגדות להמשך המלחמה, אבל דווקא בעניין זה אין המחבר מרחיב, וזה קצת חסר. מעניינת מאוד הערתו שלנין ורבים מחבריו בעצם רצו בממשלה סוציאליסטית רחבה זמן קצר לפני המהפכה. מהלך האירועים דחק בהם לא פחות מהשאיפה לשלטון יחיד של המפלגה ליטול את השלטון לעצמם בלבד.

אברהם אשר מצייר תמונה פחות סימפטית של המפלגה הבולשביקית. בסקירה של ההיסטוריה המוקדמת של המפלגה הוא מזכיר את השיטות הלא דמוקרטיות בה זכתה לשם „אנשי הרוב" בסוציאל-דמוקרטיה הרוסית, אף שבעצם היתה מיעוט. הוא משרטט את הויכוח כנגד פלכאנוב שרצה במהפכה דמוקרטית ברוסיה לבין לנין, שהמנשביקים ופלכאנוב בתוכם, ראוהו כדיקטטור חסר עקרונות. האוריינטציה הפרו-מערבית של המנשביקים גם היא תורמת לתמונה שמתוכה עולה המפלגה הזו כמפלגה סוציאל-דמוקרטית בעלת נטיות מערביות, שיהודים רבים נמנו עם מנהיגיה. חוסר האמון הגמור של לנין בבורגנות הרוסית הקשורה למערב הוא צבע אשר נוסף המאפיין את דמותם של הבולשביקים, שמצטיירת עתה בעיני הקורא כמעט כהיפוכה המושלם של תמונתו של רבינוביץ' במאמר הקודם. למרות הסלידה מתכסיסי הבולשביקים והעדפתו הברורה של המחבר את המנשביקים אין הוא מסתיר לא את חוסר יעילותם ואף לא את נכונות חלק ממנהיגיהם להפוך במהירות לפטריוטים תומכי המלחמה לאחר פרוץ מלחמת העולם הראשונה.

הסלידה מלנין, בין שהיא מוסברת בנבכי הנפש הרוסית, ביהודים המהפכני שהתפתח שם, שסמלו הוא ניצ'איב, ובין שהיא מוסברת בתנאי המשטר הרוסי, מופיעה בחוברת במאמרו של ג'ון קיפ, על לנין הטקטיקן. יחס יותר מתון אפשר למצוא במאמרו של ריצ'רד פייפס. אולם שניהם מוסרים לקורא את העובדה החשובה שלנין למד היטב את קלאוזביץ ויישם תלמודו בטקטיקה שלו. על כוונותיו של לנין במהפכה יש השערות סותרות ונראה שגישתם האידיאולוגית והפוליטית של ההיסטוריונים למהפכה מפריעה מאוד למחקר האובייקטיבי והשקול, כפי שמציין גבריאל גורודצקי (עמ' 134). האם היו לנין המדיניות החוץ המהפכנית מכוונים להתפשטות רוסית? להתפשטות קומוניסטית, למהפכה עולמית או שמא התכוון לתפוס את השלטון בארצו שלו בלבד ולקיים „דו קיום בשלום" (עמ' 137). הקורא מוצא בחוברת שפע גישות לסוגיה זו. לדעתו של גורודצקי התאפיינה מדיניות החוץ הסובייטית [illegible] ובקונפליקט מתמיד בין הרצון להתקבל „בינתיים" במשפחת העמים והמדינות הקאפיטאליסטיות לבין [illegible]. אבל גורודצקי רומז שלא פחות מכך היתה שניות אחרת במדיניות הסובייטית: צ'יצ'רין רצה במדיניות פרו-גרמנית ואילו ליטבינוב במדיניות אנגלו-צרפתית. [illegible] שעליהן נחלקו המדינאים הסובייטיים. חבל שבחוברת הקדיש כה מעט לסוגיה פרו-גרמנית ואנטי-גרמנית זו גם לפני המהפכה, גם בגורם במהפכה ובטאוגיית ברסט-ליטובסק וגם לאחר מכן, בשנות העשרים. זאת למרות שהחוברת משווה ומנגדת את עמדותיהם של לנין וטרוצקי בשאלות הדיקטטורה והדמוקרטיה (עמ' 146–147) ואף רומזת משהו בעניין הקשר של לנין עם הגרמנים.

הכינוי „פאציפיסט" שבו זכה לנין, ששלל את ההצטרפות למלחמה, נראה קצת מוזר בפתיחת הדיון המעניין שדן המחבר ביחס שתי המפלגות האנטים בתוכן לשאלה הקרדינלית של הפסקת המלחמה. בראשית 1917 חשב גם מארטוב, כמנהיגי המנשביקים, שצריך להקים ממשלה שתוציא את רוסיה מהמלחמה. בסופו של דבר מזכיר התיאור של אשר גם הוא את תיאורו של רבינוביץ': המנשביקים לא שלטו ברוסיה כי סירבו לעשות מה שההמונים רצו מהם: להפסיק את המלחמה וליטול את השלטון.

לאחר שעומדים אנו על הסיבות לתבוסת המנשביקים, אנו עוקבים בעזרת נורית פליישמן אחרי הס"רים בתקופת המהפכה. המחברת מראה כיצד נכשלה מפלגה שרוב תושבי רוסיה, האיכרים, היו גם תומכיה הפוטנציאליים וגם תומכיה הפוליטיים. הדבר מפתיע במיוחד נוכח העובדה שמה שעשו המוני האיכרים ברוסיה בשנת 1917 לא היה, כביכול, אלא הגשמת האידיאולוגיה הס"רית שדרשה חלוקת הקרקעות לאיכרים. נכונות האידיאולוגיה אינה ערובה להצלחה. האיכרים עשו את אשר עשו ללא ההנהגה הפוליטית של הס"רים. צ'רנוב הוא שניבא כי המהפכה הבאה תהיה מופנית נגד הבורגנות והפאודלים יחדיו ובכך הקדים את הבולשביקים. אבל נבואה מפשטת לחוד ונהול עניינים לחוד. הנהגת הס"רים היתה חלשה מדי, קובעת נורית פליישמן. נראה כי הכללה זו נסמכת על משהו קונקרטי יותר: „רבים מן הס"רים היו נחושים בדעתם לא לחולל מהפכות נוספות כל עוד נמשכת המלחמה. דומה כי נקודה זו היתה מכרעת" (עמ' 59). כך אומרת המחברת והקורא אינו יכול אלא להסכים. כאן משהו קונקרטי הרבה יותר מ„חולשה" סתם. ההנהגה שלא נרתעה לאחוז בטרור אישי במשך שנים נרתעה מלאחוז בשלטון. הפיצול בקרב ההנהגה גרם מגמות פוליטיות מנוגדות בקירבה. קרנסקי שהשתתף בממשלה תמך בהמשכתה ולא היה שותף להכרזה במגמות לדמוקרטיזציה חברתית. די היה לו ברפובליקה בורגנית. וכאשר נגררה המפלגה אל תוכם של מהלכי המהפכה היא שוסעה ונחלשה עקב תמיכתה בממשלה הן בהמשכת המלחמה, הן בהיסוסיה בעניין הרפורמה של האיכרים והן בגישתה הלא מלוכדת כלפי המובילים. היא לא נקטה עמדה מלוכדת אפילו נוכח מרד קורנילוב, הגנרל הימני וגם לאחר מהפכת אוקטובר היו מחבריה שראו „רגע בריא" אפילו בתוך פמליית הגנרל דניקין.

★

מבחינתה של ארץ ישראל היהודית והעם היהודי מהווים המאמרים של יונתן פרנקל על השפעת המלחמה והמהפכה של 1914–1918 והשנים שלאחריהן ומאמרה של אניטה שפירא על „ברל, טבנקין וב.ג. ביחסם למהפכת אוקטובר" מעין אספקלריה יהודית של הנושא הכללי. דומה שהמאמר של יונתן פרנקל צריך היה להקדים את מאמרה של שפירא, שכן הוא עוסק במהדורה הראשונה של המגרסה הנוראה שלתוכה נכנס העם היהודי מאז מלחמת העולם הראשונה הנמשך כבר באורח טראגי, כמעין הקדמה לנורא מכל שבא במלחמת העולם השנייה. הצמידות והמעורבות של היהודים עם הקומוניזם, כצידו השני של מטבע הפרוטוקולים של זקני ציון, שצידו הראשון הוא השליטה הפיננסית היהודית בעולם, מתוארת בצורה מרתקת ומעוררת חלחלה במאמרו של יונתן פרנקל.

המאמר של אניטה שפירא מלמד אותנו, כי ברל כצנלסון היה רחוק יותר מטבנקין ובן-גוריון לרוח האקטיביסטית של המהפכה הרוסית. טבנקין נמשך לתוכה [illegible] ואילו בן-גוריון, שמעולם לא עסק לעומק בתיאוריה המארקסיסטית, חשב בראשית שנות ה-20 לחקות את המבנה הריכוזי שהקימו הבולשביקים, אך נעצר במגמתו זו ע"י ברל כצנלסון וחבריו.

אבל ספק אם טבנקין ובן-גוריון והנהגת גדוד העבודה רצו כולם באמת את אותו הדגם ה„מרתק" מהקומוניזם הסובייטי, כפי שקובעת אניטה שפירא. היא עצמה רומזת זאת כאשר בסיום אותה הפיסקה נותר בן-גוריון לבדו עם התוכנית הריכוזית ביורוקראטית הזו (עמ' 84). הנהגת גדוד העבודה וטבנקין חשבו בקטיגוריות חלוציות אוונגרדיסטיות בעוד שבן-גוריון חשב בקטיגוריות של שלטון ריכוזי ביורוקרטי. לא לחינם מבליטה המחברת את הנטייה האנרכיסטית של טבנקין. הוא לא היה שותף להשקפותיו של בן-גוריון כלפי הקבוצות אלא במידה [illegible]. ה„מרות" שהטיל היתה המרות שהחלוצים נכונו ליטול על עצמם. הוא דיבר על „הכרה פנימית", מצפון מהפכני, אחריות שאינה מאפשרת שלא ליטול משימות. מי שלא עמד בכך היה רשאי לעזוב. מבנים חלוציים אלה אינם דומים למבנים הכפויים והברוטליים שיצרה המהפכה הרוסית.

אניטה שפירא מבקרת את בן-גוריון כשבז לפשרה ולחולשה שבבאה"ם, אבל באותן שנים עצמן כבר החל ללכת בעצמו באותן הדרכים עצמן ואילו ברל כצנלסון בסלידתו מהצד הברוטלי של המהפכה לא היה מנותק מהרהורים על התנועה הארצישראלית ועל המשימות של המהפכה והדמוקרטיה בארץ ישראל. עיקר הדיון ביחס למהפכה אצל מנהיגים חברתיים-פוליטיים בארץ חייב להיענות בכך שהם היו עונים אליה הבנייה של הציונות הסוציאליסטית בארץ, הויכוח והמאבק עליה. העיקר אצל ברל כצנלסון היה הקביעה שאותה מביאה בצורה כה קולעת אניטה שפירא: „אין במהותה צורך להעביר כי אתיקה זו אינה יכולה לשמש בתה מפריע לבניין חברת העבודה בא"י" (עמ' 87).

ואמנם אניטה שפירא מסבירה חלק מהתמורות ביחס

(המשך בעמוד הבא)

לאהוב בהירושימה
מאת איזה פרליס

מארגריט דיראס: „הירושימה אהבתי", תסריט ודיאלוגים. סרט בבימויו של אלן רנה; מצרפתית אביטל ענבר; מועדון קוראי „מעריב"; תשמ"ח 1988.

מרגריט דיראס (ילידת 1914) התפרסמה לא רק כסופרת, אלא גם כמחזאית, במאית ותסריטאית. בין כל תחומי-פעילותה קיימת זיקה הדדית, שכן [illegible] המגוונים מוצאים ביטוי בשפות שונות של אמנות: מלים, תמונות, צלילים. מכאן גם היכולת להוליך פרוזה במיטבה לסרט וסרט לסיפור. בראיון בינה לבין המתרגמת שלה לעברית, אביטל ענבר („מעריב", 6.6.86), עלתה השאלה: „מתי בא הרצון לעסוק גם בקולנוע, ומתי?" – ת. „כי עשו סרטים מספרי, והם היו גרועים. אז החלטתי שאולי אנסה בעצמי". ולהלן: „את התסריטים לסרטי אני כותבת תמיד. רנה (אלן רנה, הבמאי, אחרי „הירושימה"), ביקש ממני לתאר במלים את התמונות, וכך עשיתי".

הסרט „הירושימה אהבתי" (1959), בבימויו של אלן רנה, זכה להצלחה מרהיבה בעולם כולו ונחשב לקלאסיקה קולנועית. כעת הופיע בתרגום עברי אותו „תיאור במלים", הנזכר בראיון, וכמו כל יצירותיה של דיראס, טבוע גם הוא בחותמה האישי. מלבד מקצוענים, העוסקים בקולנוע, אין הקורא הממוצע מורגל בקריאת תסריטים ואולי לא הוכרע עדיין, אם סוג זה שייך לקאנון הספרותי. יצירה ספרותית היא פרי השראתו של יחיד, ואילו תסריט הוא חלק מיצירה קולקטיבית, [illegible]. במקרה שלפנינו הספרות והקולנוע עולים בקנה אחד ומשלימים זה את זה.

אילו תסריט זה נכתב מלכתחילה כסיפור, היה מיבנהו שונה. הדיאלוגים, המונולוג הפנימי, פרקי תיאור וקישור, היו זוכים לאינטגרציה, כשלמות אחת. כאן נפרדים היסודות השונים ויש להבחין, כמו חלקי תמונה ב„פאזל". התסריט פותח ב„תקציר", הסוקר את המהלך הכללי של הסרט ואת הרעיונות, שהוא אמור להביע. להלן מובאים הדיאלוגים שבפי גיבורי הסרט – מלאכת מחשבת של אפיון פסיכולוגי. ב„נספחים": „פלאשבאק" לעברה של הגיבורה, בעיר הולדתה, נבר – עיירה קטנה, במרכז צרפת, על גדות הנהר לואר. רק בסיום נדרשת המחברת לדיוקנו של הגבר היפני והגיבורה הצרפתייה (בסיפור, בדרך כלל, מתואר הגיבור עם הופעתו בעלילה). הגבר היפאני אמור לבטא את רעיון הסרט ומהותו. בקולנוע, התמונות, בעזרת דיאלוגים, מדברות בעד עצמן. הצופה תופס בהרף עין, מה שמצריך הסבר בטקסט הכתוב. אף זה אחד ההבדלים בין הספרות והמדיום הויזואלי.

בסיפוריה נמנעת דיראס מפרשנות ומשאירה אותה להבנתו של הקורא, ואילו כאן עליה להדריך את הבמאי ולהעמידו על כוונותיה. כך מקבל הקורא פירוש מוסמך ממקור ראשון. [illegible], קטעי דיאלוג, שהבמאי ראה לנכון להשמיט, מובאים בסוגריים. בדרך זו של שיתוף פעולה [illegible] נוצרו הסרט והטקסט שלפנינו.

ביצירתה של מרגריט דיראס בולט היסוד האוטוביוגרפי, ביחוד זכרונות ילדותה והתבגרותה בהודו-סין הצרפתית (וייטנאם של היום). היא מתארת ברגישות את האהבה והתשוקה, המתעוררות בלב נערה מתבגרת: לרוב אהבה „בלתי-אפשרית", קצרת-מועד, נדונה מראש לפרידה עולמית. יחד עם כך היא סופרת „מעורבת" במאורעות זמנה, שלא הסתגרה במגדל השן. מגוריה בהודו-סין לימדוה לתעב את המשטר הקולוניאלי. בשנות מלחמת העולם השנייה היתה פעילה במחתרת הצרפתית נגד הנאצים. אחרי המלחמה נמנתה עם סופרי השמאל. גם פן זה של אישיותה משתקף בסרט ובתסריט.

תקופתנו „נתברכה" בשתי התרחשויות, הסותרות את דברי קהלת: „מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שייעשה ואין כל חדש תחת השמש". השואה והפצצה האטומית יוצאות מגדר סדר העולם הטבעי. אמנם האדם רצח את אחיו מימי קין והבל, אבל לא ב„סיטונאות" ולא בדרך כל כך מדעית. מרגריט דיראס נדרשת לשני נושאים אלה, שכה קשה לתארם במלים. בספרה „הכאב" (תורגם לעברית ואף הוא בהוצאת „מעריב"), היא מתארת מה עבר עליה, כשבעלה, חבר המחתרת, נתפס על ידי הגסטאפו ונשלח למחנה-השמדה, דכאו. עם שיחרור המחנה, מצאוהו חבריו והביאוהו, במצב של גסיסה, לאשתו בפאריס. הסיפור על החזרתו לחיים, מסופר לפרטי פרטים, כמעשה תחיית מתים.

עלילת „הירושימה אהבתי" מתרחשת בקיץ 1957, כלומר שתים-עשרה שנה לאחר הטלת הפצצה (6.8.1945). העיר, ששוקמה בינתיים, מה, מושכת תיירים וגם מסריטים בה סרטים, בעלי מסר של שלום. גיבורת העלילה, צרפתייה צעירה, השתתפה בסרט כזה. צילומיו כבר הושלמו והיא עומדת לשוב הביתה, אל בעלה וילדיה. היא פוגשת במקרה יפאני, אף הוא נשוי ואב לילדים. שוב מקרה אהבה בלתי-אפשרית, כמו זו שבין הנערה הצרפתייה והצעיר הסיני, בן עשירים, ב„המאהב".

אולם מה בין פגישה מקרית ושואה קוסמית של הירושימה? האין האירוע הפרטי מתגמד ומתאפס לעומת אסון זה, יחיד במינו, שפתח ספירה חדשה של עידן השמדה טוטאלית, כדוגמת המבול המקראי? המחברת מודעת בוודאי לאפשרות שאלה כזאת והיא מסבירה ומפרשת. „מפגש-האוהבים הזה, שהוא כה גרוע, כה שיגרתי, מתרחש בעיר, שמכל הערים שבעולם היא המקום שקשה ביותר להעלותו בדעת כמקום התרחשותו. הירושימה... וזו אכן אחת ממטרותיו העיקריות של הסרט – לחדול מתיאור הזוועה באמצעות הזוועה... ולעומת זאת להחיות את הזוועה מתוך האפר, בכך שמשבצים אותה במסגרתה של אהבה". אכן הסרט פותח בתמונות גופות מעוותי-צורה של קרבנות הפצצה ולאחר מכן הזוג המתעלס, אנשים לא-מזוהים. הם מדברים על הירושימה. „האזכור הזה, שהוא חילול-קודש – והוא דבר מכוון. על הירושימה אפשר לדבר בכל מקום, גם בבית חולים, במוזיאון... במהלך אהבים [illegible], במהלך אהבה צרפתי-יפאני... חילול הקודש האמיתי, אם בכלל, זו הירושימה עצמה". זהו המסר העיקרי, המוצג בצורה בוטה, בלתי-קונבנציונלית, שלעומתה מתגמדים אותם מצעדים עם פלאקטים וסיסמאות-שלום, בסרטים שיגרתיים על הירושימה.

הארוטיקה, הממלאה את יצירתה של מרגריט דיראס, אינה רק חוויתה האישית, היא גם השקפת עולמה. אלמלא המשיכה בין שני המינים, המשותפת לאדם ולכל יצור חי, היה כדור הארץ שלנו כוכב כבוי, המסתובב לעולמי-עד בחלל, סביב השמש. למצב כזה עלול להביא פיצוץ אטומי או מימני. על כן מצווה לאהוב דווקא בהירושימה: זו התגובה האפשרית היחידה של החיים על המוות.

בתיאור דיוקנם החיצוני של שני האוהבים, מודגש הגורם המשותף: היפאני, בעל פנים מערביות למדי. [illegible] היפאני „הוא בעל מיצג בינלאומי... הוא לא יונק זכות עמוקה בשום ארץ בעולם". היפאני והצרפתייה הם אישים בעבור האנושות ולא רק בני עמם. גם הירושימה היא אסון האנושות כולה.

המפגש בהירושימה מעלה בזכרונה של הצרפתייה את אהבת נעוריה בעיר-הולדתה, נבר. עיר שלווה זו היא, לכאורה, הניגוד הקוטבי של הירושימה, [illegible]. חוותה הגיבורה מפגש-אהבה טראגי, בינה לבין חייל גרמני, בשנות מלחמת העולם השנייה. עם שיחרור העיר, נהרג החייל בידי מישהו מן התושבים. שערותיה של הנערה נגזזו, אות קלון למשתפות, שהתקרבו לחיילי האויב. „הכנאתי אויב זה מכלל האחרים. זו היתה אהבתי הראשונה". את אהבה זו, שהביאה עליה תקופה של טירוף, היא חושפת בפני היפאני.

כיצד מתגברים על טרגדיות כאלה? על ידי השיכחה, הפועלת בצוותא עם הזכרון. במעין השבעה מאגית מפקידה האשה הבוגרת את זכרונות נעוריה לשיכחה. „התוודעה קטנה מנבר, העיר, אני מפקידה אותך לשיכחה". מתת השיכחה היא סימן של „עקשנותם של החיים". מרגריט דיראס מיטיבה לתאר את כאבן של גיבורותיה, כשנדמה להן, שהן על סף המוות ואין בכוחן להמשיך לחיות. אולם כוח החיים גובר. הגיבורה שהתגברה על אסון נעוריה, יודעת, שתתגבר גם על צער הפרידה מאהובה היפאני. „אשכח אותך". מכוח האהבה ומכוח השיכחה ניתן להמשיך בחיים ולגבור על המוות.

„עלים מעץ הדעת" של אליעזר שטיינמן

בקרוב יופיע בהוצאת „ספרית פועלים" ספרו של אליעזר שטיינמן, „עלים מעץ הדעת". זוהי אסופה של אמרות שנלקטו מתוך כמה מספריו בידי מאיר יגאי, שליווה את הסופר בשנותיו האחרונות ורשם מדבריו. הספר יוצא לאור בהדרה אלבומית, מלווה איורים.
להלן אמרות אחדות מתוך הספר:

כלל גדול, כל הרחוק יותר מן הלב, שאין זרימת הדם מגיעה אליו במידה הדרושה, הוא חיוור. ההרגל לגלגל בדברים שאינם מהתעניינותם האמיתית, מצמיח בפי רבים לשון של סובין. דברים שאינם יוצאים מן הלב אינם מוצאים לעצמם לבוש לשוני טוב. ואילו המדבר על עניין הקרוב לנקודת לבו קולע דרך הטבע לנקודת העניין. מי שלשונו מטושטשת או מבולבלת, אף יושר טענו טעון בדיקה.

★

יש משחיר את תמונת העולם והארץ כדי להגביר את מרירות נפשו והעמקת יאושו עד כדי פציעה. כיוון שהוא פצוע הריהו פטור מן האמונה בניצחון הטוב. רבים לובשים שחורים יושבים באבלות על היושר, המצפון, המוסר והצדק כדי להיפטר מתשלום החוב הפרטי לנושאים הללו.

★

כל זמן שאין דנים גניבת דעת כגניבת ממון, ואין נפרעים מן הצבוע והחנפן הגוזלים את הרבים, אין בסיס למלכות הצדק בעולם.

★

כשרון אינו סימן ליושר. הרבה כשרונות גדולים מבדו את נפשם. אין דבר מסוכן יותר מאשר כשרון גדול באדם קטן.

יהודית מוסל אליעזרוב

שְׁעַת זְרִיחָה

בִּשְׁעַת זְרִיחָה
גְּבַהּ קוֹמָה הַבַּיִת בִּדְרוֹם הָעִיר
אִשָּׁה כְּמוֹנִי תְּשֵׁנָה
תַּרְשִׁימִים וּדְגָמִים מְבֹאָרִים בְּתוֹלְדוֹת הַיְקוּם
וּכְמוֹ בְּלֶנְקְסוֹן עָבָר
זוֹרֵם לָאַט
תְּצַפֶּה רֵאשִׁית חַיִּים
מוּצָא יוֹנָתָן.

שְׁעַת זְרִיחָה
וּבַחֲדָרִים פְּנִימָה
בֵּין גּוּפוֹת הָאֲנָשִׁים הַחוֹלְלִים
עֻבָּרִים בְּפוֹרְמָלִין
מֵאֲבָנִים.
פּוּחֲלָצִים שֶׁל כָּל חַיָּה וָעוֹף
מְאִירִים בַּעֲטֶרֶת קוֹצִים
בַּאֲרוֹנוֹת זְכוּכִית אוֹר נִיאוֹן.

שָׁם תַּעֲבֹר אִשָּׁה
וְתִקָּרֵא בְּשֵׁם.

(מתוך ספר השירים „תולדות", שיראה אור בהוצאת „ספרית פועלים")

סנדו דוד

עצבות

בְּלַיְלָה בְּלַיְלָה
מְסַכִּים מַעְיְנוֹת הָעֶצֶב.
פּוֹרְמִים אֶת דְּמוּיוֹת
הַחֹשֶׁךְ.

עַל שִׂפְתֵי הָעֶצֶב
לְחוֹת הַשַּׁחַר.
מֵי מֶלַח,
יָם.

זֶרַע הָעֶצֶב
לֹא בְּעִתּוֹ
מַפְרֶה
רִגְבֵי הַמַּלְקוֹת.

גִּבְעֵי הָעֶצֶב
מְבַתְּקִים בְּלַיְלָה
אֶת עִמְקֵי הַבְּתוּלִים.

זכרונות

הַזִּכְרוֹנוֹת הֵם הַפֶּצַע שֶׁלָּנוּ
הֵם הָאוֹר
[illegible]
אֵלֶּה הַמַּכְאִיב
שֶׁאֵינֶנּוּ.

הַזִּכְרוֹנוֹת הֵם הַנֶּפֶשׁ הַחֲשׂוּפָה
וּמְסַבָּה.

מִפְּנֵיהֶם לֹא נָנוּס
הֵם תָּמִיד אִתָּנוּ.

(מתוך הספר „חלום שחור, חלולה", שיראה אור בקרוב)

שלמה שפירא

אנו באנו ארצה

אָנוּ בָּאנוּ אַרְצָה נְקִיִּים יְשָׁרִים מִן הַשֶּׁמֶשׁ
וְהַשֶּׁמֶשׁ מַמְשִׁיכָה לִהְיוֹת מְקוֹר רְוָיָה
שֶׁל הֶמְשֵׁכִיּוּתֵנוּ וּרְצִיפוּתֵנוּ.
בְּבָמַת הַקְּבִיעָה שֶׁל הֲדָדִי-אֲנִי-אַתְּ.
שֶׁבְּתוֹךְ בֵּין הֱיוֹתֵנוּ
אָסוּר לָצֵאת (וְלוּ בְּנָנוֹם אֶחָד)
פֶּן נֹאבַד מִשָּׂא מַלְכֵּנוּ מְרוֹמָתֵנוּ
בִּגְלַל אוֹר הֶעָלוּל לְהַדְהוֹת
עַל פְּנֵי חֹשֶׁךְ אֶל תְּהוֹם רַבָּה.

פני הדור הזה

שָׁמַעְנוּ יַעֲקֹב עָבַד בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וְעוֹד שֶׁבַע
לֹא שָׁמַעְנוּ שֶׁרָחֵל עָבְדָה בְּיַעֲקֹב
אֲבָל אִמִּי עָבְדָה בְּאָבִי כָּל שְׁנוֹת חַיָּיו
וְלַמְרוֹת שֶׁהִשְׁתַּדַּלְנוּ לִבְנוֹת בְּדַרְכָּהּ בָּתֵּינוּ
אִמִּי בְּשִׂעְרָהּ אוֹמֶנֶת לוֹ עַד זִקְנָה עַד שֵׂיבָה,
כִּי אֵלֶּה פְּנֵי הַדּוֹרוֹת לְאַחַר שֶׁשָּׁאֲלוּ עַד נַעֲרָה
הַיּוֹם
אֶת בִּתִּי אֵין צֹרֶךְ לִשְׁאֹל
גַּם בִּתִּי אֵינָהּ שׁוֹאֶלֶת.

תשובות זהות

כָּל עַם עַל צִבְעוֹ מַגֵּנָה לְהִתְאַפֵּק
בְּתִשְׁבֹּצֶת פְּרָחִים גְּדוֹלָה.
מַה פֶּרַח בְּחֵם גּוֹלֵלִין אֶל פּוֹרִיָּה
שֶׁבִּקֵּשׁ לְעַצְמוֹ שְׂכַר הַזְּמַן
בִּשְׁקִיפוּת אֲנֶרְגְּיָה עֲשִׁירָה יוֹתֵר
לְהֶמְשֵׁכִיּוּת אֲרֻכָּה יוֹתֵר
לְכֹשֶׁר נְשִׂיאָה טוֹב יוֹתֵר.
מַרְאָה, אוּמָה שְׁאֵלָה אֲשֶׁר לִשְׁאֹל:
עַל אָדָם חַי בְּאַרְצוֹ הַלּוֹהֶטֶת קוֹל עִבְרִית.
לִשְׁתֵּי הַשְּׁאֵלוֹת תְּשׁוּבוֹת בְּמִקְצָת זֵהוֹת.

(מתוך „אורים", ספר שירים שיראה אור בהוצאת „עקד")

המיתוס בריאליה

מאת שמואל שתל

ש. שפרה, „הכבים נרות נשמה" (שירים), הוצאת „עם עובד", 1987; 128 עמ'.

הספר מתחיל „בשעת בין-השמשות", בה „עלה אלי מעֶם טבור/ הארץ, תמוז האל/ בדמות של נער, גופו/ יצוק נחושת בנגוהות השמש השוקעת"... [illegible]

המיתוס הקדום של המזרח הקרוב, המוות והלידה-מחדש שבעולם העתיק, האלילי, הפרטנאלי, חי וקיים בתודעת הטבע של הגליל והשפלה, בשמות הזבל, שבו תמים יהושע בן-נון את ארצנו... [illegible]

שאול טשרניחובסקי שר: „באינה בנות ציון, ראיתן את צער העולם השרוי בלא גם – – – התמוז הבהיר, התמוז הן מת"... [illegible]

נר נשמה, כידוע, הוא הנר שמדליק עם ישראל בבית הכנסת, הוא נר הזיים שמדליקים בבית למשך כל יום הכיפורים... [illegible]

עיקרו של הספר הוא המציאות הארץ-ישראלית באותה שכונה או מושבה... [illegible]

החיים באותה שכונה אינם החיים המתוקים... [illegible]

אבן המוות הוא נושא חוזר הבא... [illegible]

מועטות „סיפורי" מאורעות דראמאטיים ותראגיים. יש גם מוות, שבו שולט הזה על גוש המאורע... [illegible]

האֶרֶס פאטיקי של ש. שפרה הוא מגרה. אין כמובן תרונה... [illegible]

שפתה של ש. שפרה מתגוונת... [illegible]

פרק „הקינות המשפחתיות" הוא הפרק החשוב והמעניין ביותר... [illegible]

אם השירה מצליחה למצות עלילות ובעיות חיים ומוות בבתי שיר ספורים ושורות מעטות, הנה ספר שירים זה, עתיר מיתוס-העבר והויות ההווה, הצליח למצות את עצמו בשמו: „הכבים נרות נשמה", בשלוש מלים בלבד.

מחמוד דרוויש – הלקאה עצמית

מאת איל כפכפי

שיריו של המשורר הפלסטיני מחמוד דרוויש בשנים האחרונות מתאפיינות יותר ויותר בהלקאה עצמית... [illegible] שלושת השירים המובאים כאן לקוחים מתוך הקובץ „ורד פחות" (1987)... [illegible] יראו אור בקרוב ב„ספרית פועלים".

אני מדבר המדבר

אֲנִי מְדַבֵּר וּמְדַבֵּר עַל הֶבֶל דַּק בֵּין עֵצִים וְנָשִׁים.

וְעַל מְדוּחֵי אֲדָמָה עַל מְדִינָה לֹא מָצָאתִי הִתְמַתְּנָה בַּדְּרָכִים

וַאֲנִי שׁוֹאֵל: גְּבִירוֹתַי, רַבּוֹתַי הַשּׁוֹכְנִים: אֶרֶץ הָאָדָם, אַתֶּם טוֹעֲנִים,

לְכָל הָאָדָם? אַיֵּה בִּקְתָתִי הַקְּטַנָּה וְהֵיכָן אֲנִי? בָּאוּלָם לִי כַּפַּיִם מוּחָאִים

עוֹד שָׁלֹשׁ דַּקּוֹת, שָׁלֹשׁ דַּקּוֹת חֵרוּת וְהַכָּרָה... בָּאִי הָעֵידָה מְאַשְּׁרִים

אֶת זְכוּתֵנוּ לָשֶׁבֶת, כְּכָל הַתַּרְנְגוֹלִים, וְהַסּוּסִים, לַחֲלוֹם אֲבָנִים

לוֹחֵץ אֲנִי יְדֵיהֶם אֶחָד אֶחָד, כּוֹרֵעַ לָהֶם רֹאשִׁי... וּמַמְשִׁיךְ בַּדְּרָכִים

לְאֶרֶץ אַחֶרֶת, לוֹמַר דְּבָרִים עַל הַהֶבֶל בֵּין תַּעְתּוּעֵי דִּמְיוֹן וּגְשָׁמִים

וַאֲנִי שׁוֹאֵל: גְּבִירוֹתַי, רַבּוֹתַי הַשּׁוֹכְנִים: הַאִם אֶרֶץ הָאָדָם

לְכָל הָאָדָם?

אני יוסף הו אבי

אֲנִי יוֹסֵף הוֹ אָבִי. אָבִי, לֹא יֹאהֲבוּנִי אַחַי, לֹא יַחְפְּצוּ בִּי בֵּינֵיהֶם הוֹ אָבִי. יִתְנַכְּלוּ לִי וְיִרְגְּמוּנִי בַּאֲבָנִים וּבְמִלִּים. חֲפֵצִים הֵם בְּמוֹתִי לְמַעַן יְשַׁבְּחוּנִי. בְּפָנַי הֵם סָגְרוּ שַׁעַר מְעוֹנָהּ. גֵּרְשׁוּנִי מִן הַשָּׂדֶה. הֵם הִרְעִילוּ כַּרְמִי הוֹ אָבִי. הֵם נִתְּצוּ צַעֲצוּעַי הוֹ אָבִי. עֵת שֶׁחָלְפָה הָרוּחַ בִּשְׂעָרוֹתַי הִתְקַנְּאוּ וְקָמוּ כְּנֶגְדִּי וּכְנֶגְדְּךָ. מָה פָּשַׁעְתִּי בְּנֶגְדָּם הוֹ אָבִי? פַּרְפָּרִים נָחֲתוּ עַל כְּתֵפַי, אֲלֻמּוֹת הַשָּׂדֶה הִשְׁתַּחֲווּ לִי, צִפּוֹר הָגְתָה מֵעַל יָדַי. מָה חָטָאתִי הוֹ אָבִי, וּמַדּוּעַ אֲנִי? אַתָּה קָרָאתָ שְׁמִי יוֹסֵף, וְהֵם הִשְׁלִיכוּנִי לַבּוֹר, וְהֶאֱשִׁימוּ אֶת הַזְּאֵב. וְהַזְּאֵב רַחוּם מֵאַחַי... הוֹ אָבִי! הִפְשַׁעְתִּי עֵת אָמַרְתִּי: חָלַמְתִּי חֲלוֹם וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים לִי מִשְׁתַּחֲוִים.

רוצים הם במותי

רוֹצִים הֵם בְּמוֹתִי לְמַעַן יֹאמְרוּ: הָיָה מֵאִתָּנוּ, הָיָה שֶׁלָּנוּ.

שָׁמַעְתִּי אוֹתָם צְעָדִים. עֶשְׂרִים שָׁנָה נוֹקְשִׁים הֵם עַל קִיר הַלַּיְלָה. בָּאִים וְלֹא פּוֹתְחִים הַדֶּלֶת. נִכְנָסִים הֵם כָּעֵת. שְׁלֹשָׁה יוֹצְאִים: מְשׁוֹרֵר, רוֹצֵחַ, קוֹרֵא. אֵינְכֶם שׁוֹתִים יַיִן? שָׁאַלְתִּי. נִשְׁתֶּה. אָמְרוּ. מָתַי תִּירוּ בִּי? שָׁאַלְתִּי. הַשִּׁיבוּ: לְאַט לָךְ. עָרְכוּ כּוֹסוֹת וְהֵחֵלּוּ לָזֶמֶר לָעָם. אָמַרְתִּי: מָתַי תַּתְחִילוּ לִרְצֹחַ? אָמְרוּ: הִתְחַלְנוּ... מַדּוּעַ שְׁלַחְתֶּם נְעָלִים אֶל הַנֶּפֶשׁ? כְּדֵי שֶׁתִּצְעַד עַל הָאֲדָמָה. אָמְרוּ. אָמַרְתִּי: מַדּוּעַ שְׁחוֹרָה מְאֹד? עָנִיתִי: שְׁלֹשִׁים יָמִים נִשְׁפָּכִים לְלִבִּי. אָמְרוּ: מַדּוּעַ תֹּאהַב יַיִן צָרְפָתִי? אָמַרְתִּי: רְאוּיָה אֲנִי לְיָפָה בַּנָּשִׁים. אֵיזֶה מָוֶת תְּבַקֵּשׁ? כְּחֹל כַּכּוֹכָבִים זוֹלְגִים מִגַּג – הַחֲפֵצִים אַתֶּם עוֹד בְּיַיִן? אָמְרוּ: נִשְׁתֶּה. אָמַרְתִּי: אָבָא מִכֶּם אַל תְּמַהֲרוּ, הַרְגוּנִי אִט אִט לְמַעַן אֶכְתֹּב שִׁיר אַחֲרוֹן לְאֵשֶׁת לְבָבִי. אַךְ הֵם צוֹחֲקִים וְלֹא גּוֹנְבִים מִן הַבַּיִת דָּבָר זוּלַת מִלּוֹתַי לְאֵשֶׁת לְבָבִי...

תקווה בלב איש – יספרנה

מאת יהושע רש

בפרוזקמה בהמלחמות הפוליטיות האישיות הפנים-ישראליות, ולא-כל-שכן מאלו המתחוללות בכל הנראה במוסקבה – ושבהן המשורר רב מן המפורש – נקריש כאן שעה קלה להרים או למשמעויות ישראליות של המתרחש בבריית המועצות... [illegible]

המפלגה והאמונה

מסיבות כלשהן הוזמנתי להרצאות אחדים על „התמורה בברה"מ"... [illegible]

להכשיר קרקע לניפנה

שאלה נשאלת שוב ושוב בחוגי המתדיינים: כיצד קרה שאיש מרדן כגורבצ'וב צמח במיבסד שכולו צייתנות... [illegible]

למהותה של ביקורת

בהתבטאויות האמורות נטתה „ביקורת" על הביקורת של גורבצ'וב... [illegible]

להרוס את המזיק, הבולם, המשתק? אפשר כל העת להציע רעיונות קונסטרוקטיביים... [illegible]

הוא הדין, בין השאר, בתחום הכתיבה. ארשה לעצמי וידוי קטן... [illegible]

הריני מודה שלא קיבלתי גישה ש„תמידי" הייתי... [illegible]

ספרים חדשים

דפדוף ראשון

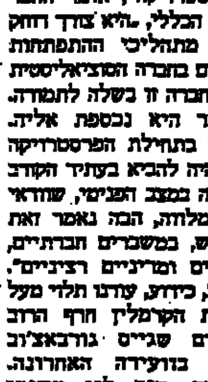

הגות

למהותה הנפש

[illegible]

מדיניות

משנה למערב

פרסטרויקה/ מאת מיכאיל גורבאצ'וב/ תרגם מאנגלית אהרן אמיר/ ספרית מעריב/ 242 עמ'.

„פרסטרויקה", אומר המחבר המזכיר הכללי... [illegible]

אסופות

דמות דיוקן

בן המעין/ מאת אמנון שמוש/ ברשא/ 167 עמ'.

12 ספרים פרסם אמנון שמוש, איש מעין ברוך ואחד מהם, „מישל עזרא ספרא ובניו", גם היה לסדרה טלוויזיונית... [illegible]

ביאגרפיות

פרסום שלא נמנע

פרנק סינטרה – שירות חייו/ מאת קטי קלי/ תרגם מאנגלית אייזיק בכר/ מטר/ 445 עמ'.

ב-12 בדצמבר 1915 נולד בן בכור לדולי ולמארטי סינטרה... [illegible]

כתב-עת

כפיית האשה להתגרש

מחקרי משפט (ו') / המערכת ציבורה כהן / בר-אילן / 340 עמ'.

שמונה מאמרים מפרי עטם של מורי הפקולטות למשפטים בתל-אביב ובבר-אילן... [illegible]

נצרות ויהדות

מאת מיכאל ששר

„יהודים, שומרונים, נוצרים, בארץ הביזאנטית"; עורכים: דוד יעקבי ויורם צפריר; „יד בן-צבי", תשמ"ח; 255 עמ'.

טוב עשה „יד בן-צבי" שהוא מוציא לאור, בצורה נאה ואפילו מהודרת, דברי חוקרים שנאמרו בעל-פה בכנסים שלה... [illegible]

המהפכה שהיתה

(המשך מהעמוד הקודם)

אל ברה"מ מבד מנהיגי תנועת הפועלים בארץ... [illegible]

כובע חדש

מאת אלכס ליבן

נירה הראל, „כובע חדש", ציורים: אבנר כץ, הוצאת „עם עובד".

לעיתים קסמו של ספר נעוץ דווקא בכך שהוא מאפשר לקורא בו לקרוא... [illegible]

صكنا من الاهل

מנהלים בע"מ
איוש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באריה 12 ת"א טל. 85241 660728 03 ת.ד. 4565 ת"א 61046

לחברה ידועה בהקף ארצי
דרוש
קצין בטחון ראשי
אחריות על כל נושאי הבטחון במשרדי החברה ובמתקניה, הפעלת צוות עובדים גדול, קשרים עם גורמים בכירים בחברה ומחוצה לה.
מועמד מתאים יהיה בעל נסיון עשיר בנושאי בטחון, מלוי תפקידים בכירים בצבא או במשטרה בנושאי בטחון – יתרון.
מלוי התפקיד דורש מאמץ רב, שעות עבודה רבות ונסיעות ברחבי הארץ.
מקום העבודה – אזור המרכז.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665 תל־אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

לחברה גדולה באזור המרכז
דרוש/ה
חשב/ת שכר
★ ניסיון של 5 שנים לפחות בניהול מערכות שכר ממוחשבות.
★ יכולת עבודה עם צוות עובדים.
★ נכונות לעבודה מאומצת ושעות ארוכות.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד, בציון ניסיון קודם לת.ד. 3075 תל־אביב 61030, עבור משרה 22.

מנהל/ת מכירות
לסניפנו בהרצליה (משרה 2585)
לניהול מערך המכירות באזור השרון
• נדרש כוכח בניהול צוות של 10-12 איש ובקידום מכירות.
מועמדים יפנו בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 11024 ת"א 61110.
מנהל/ת חשבונות
לסניפנו בתעשיה הרצליה.
סוג 3 במנה"ח, נסיון של 3 שנים. רצוי נסיון בעבודה עם מחשב.
מועמדים יפנו בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 465 יבנה 70653.
רב-בריח® מקום גדול לעבוד בו

לפרסום דימל
דרושים
★ מעצב/ת גרפי
★ ביצועיסט/ית
עם נסיון קודם
טל. 03-5614504/5
לפנות מיום א'

דבר של היום הוא דבר חדש

בואו ליצור כוח
לבעלי מקצוע מעולים יש מקום עבודה אצלנו

★ מסגרים/ות כלליים/ות:
בעלי/ות נסיון בעבודות הרכבת דודים וצנרת.
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בעבודה עם כלי הרמה.

★ מסגרים/ות מכונאים/ות להרכבת ציוד מסתובב:
מכונאים/ות מעולים/ות להרכבת ציוד מסתובב גדול, כגון:
דחסנים, משאבות אנכיות ואופקיות, מניפות יונקות ולוחצות וכו'.
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בעבודות עם כלי הרמה.

★ מסגרים/ות מכשירנים/ות להרכבת ציוד מכשור מכני:
ידיעה טובה בקריאת שרטוטים וביצוע עבודות הרכבה.
נסיון בהרכבת לוחות מיכשור.
נסיון בעבודה עם צנרת נחושת, נירוסטה ופלדה רגילה.

מקום העבודה: תחנת הכוח "רוטנברג" באשקלון.
לתושבי גוש דן מובטחת הסעה.
פנה/י ישירות כל יום עד השעה 17:00, למר רבקין, מחלקת כח-אדם.
טל: 03-612910 או למר הלפרין בתחנת הכוח טל: 051-49210.
כתובתנו: מחלקת כח-אדם, אגף הביצוע, רח' החשמל 16, ת"א.
בנה את עתידך איתנו!
חברת החשמל לישראל בע"מ

פוספטים בנגב בע"מ
דרושים/ות
ראש ענף תכנון כריה
דרישות התפקיד
* מהנדס/ת אורחי / מכרות בעל/ת נסיון של 5 שנים לפחות בנושאי עבודות עפר.
* יכולת ניהול צוות עובדים מקצועיים.
* יכולת לניהול מו"מ עם גורמי חוץ.
* ידע בסיסי במחשבים.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.
* ידע בסיסי בחקר ביצועים - רצוי.
מהנדס/ת כריה
דרישות התפקיד
* מהנדס אזרחי/ת בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות בעבודות עפר או מהנדס/ת מכרות בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות בעבודה במכרות פתוחים.
* יכולת עבודה בצוות.
* ידיעה טובה של השפה העברית.
* רשיון נהיגה רצוי.
לפניות טלפוניות: מטה קציר, טל. 057-59631-4
לפניה בכתב: מטה קציר, מרכז הנגב, ת.ד. 435 דימונה 86100
סודיות מובטחת
תהליכי הייצור מבוססים על טכנולוגיות מתקדמות • כ-80% מתוצרתנו מיועדת לייצוא. • אתה מוזמן להצטרף לאחד ממפעלינו ולתרום מכשרונותיך
אנו מזיזים הרים

אלסינט
לחטיבת ההנדסה דרושים
מהנדסי תכנה לפיתוח מכשיר הדמיה רפואית המבוסס על עקרון התהודה המגנטית (MRI).
המערכת הינה מרובת מחשבים, עובדת בזמן אמת בסביבה מרובת משימות.
מהנדס תוכנה בכיר
* תואר ראשון ומעלה במדעי המחשב
* רצוי נסיון בפתוח מערכות RSX—11M
* יתרון לבעלי רקע בעבוד אותות.
מספר משרה: 660192
מהנדס תוכנה
* תואר ראשון ומעלה במדעי המחשב
* נסיון של 1-5 שנים בפתוח תוכנה
* נסיון של 1-5 שנים בעבוד תמונות במערכות INTEL/DEC
או נסיון במערכות INTEL (8080, 8086)
מספר משרה: 660198
מקום מגורים הרצליה וצפונה או נכונות להעתיק את מקום המגורים לאיזור חיפה.
ניתן לפנות טלפונית בשעות העבודה אל ד"ר אריה גולד טל. 052-541122, 052-541782.
סודיות מוחלטת מובטחת.
אפשרי גם לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם אל מדור גיוס עובדים, ת.ד. 550 חיפה 31004. נא לציין מספר המשרה, כתובתנו, מיקוד, וטלפון להתקשרות. מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד.
אלקטרוניקה בשחת הרפואה
GLOID MG

טופ בשופר-סל
דרושים/ות
להיפרכל חולון
סדרני/ות סחורה קופאים/ות
★ הכשרה תינתן במקום.
★ העבודה במשמרות.
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף, רח' פרופ' שור 36, חולון, ביום ראשון, 7.8.88, בין השעות 10.00-14.00.
היפרכל

לחברת מלונות גדולה
דרוש/ה
• מנהל/ת משק בית
• סגן/ית מנהל/ת משק בית
מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות לאגף משאבי אנוש רח' קויפמן 10 ת"א.
סודיות מובטחת

לכוכב יאיר
דרוש
מנכ"ל
המועמד צריך להיות בעל כושר ניהול צוות עובדים
עדיפות לבעלי רקע בענף הבניה
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 23202 תל־אביב מיקוד 63298

לחברה ישראלית לבטוח אשראי בע"מ
למחלקת השיווק דרושים:
בוגרי תואר ראשון בכלכלה/מנהל עסקים
★ למשרה מלאה.
★ נסיון קודם – לא דרוש.
לקביעת ראיון להתקשר טלפונית 03-664861

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
חברה תעשייתית גדולה
אנו מחפשים
מנהל/ת כוח־אדם
כישורים נדרשים:
★ נסיון מוכח של 5 שנים בתעשייה בתפקיד דומה
★ מגורים באזור השרון
★ גיל 35-45
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד ל"מילא" ת.ד. 22511 ת"א
משרה מס': 254.

דרושים
לתיכון עיוני ומקצועי בתל־אביב לשנה"ל התשמ"ט
מורים
במקצועות הבאים:
• כימיה • תנך • מחשבים
• פיסיקה • היסטוריה • מינהל
• אנגלית • ספרות • תולדות האמנות
יועצת חינוכית
מדריך של"ח
בעלי ניסיון בהוראה ורשיון הוראה
יפנו לטל. 03-822766, 839863 – בשעות הבוקר
03-871128 – בשעות הערב

דרושים
מדריכים לחוגי סיור
(לתלמידי כתות ז'-י"א)
רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ, בעלי נסיון בטיול, נסיון בהדרכת נוער (רצוי).
העבודה בחוג היא חלקית ומתאימה גם לסטודנטים.
המתקבלים יעברו הכשרה לפני תחילת העבודה וכן השתלמויות במשך השנה.

לפרטים נוספים נא לפנות:

כרמיאל, עכו, נהריה והסביבה	טל. 04-981810
עמק יזרעאל, טבעון עד בית שאן	טל. 04-835506
	טל. 04-387118
קרית שמונה, ראש פינה, טבריה והסביבה	טל. 06-936582
חיפה והקריות	טל. 04-664181
נתניה והסביבה	טל. 053-333527
פתח-תקוה, לוד, רמלה	טל. 03-9301132
רמת-השרון, רעננה, הרצליה	טל. 052-910666
תל-אביב, בת-ים, חולון	טל. 03-811151
ראשון לציון	טל. 03-9666967
רחובות והסביבה	טל. 08-451725
ירושלים והסביבה	טל. 02-231918
באר-שבע, ירוחם, דימונה והערב הנגב	טל. 057-30555
אשקלון, אשדוד ומושבי הסביבה	טל. 051-28755
	טל. 08-586622
למורים כללי והדרכות – מול נער	טל. 03-375063

החברה להגנת הטבע

לטל־אור
מכון לסדר צילום
דרושים:
סדרים/ות
על מחשב קומפ-אדיט 6400 בעלי נסיון.
תנאים טובים למתאימים/ות.
5 ימי עבודה בשבוע.
פרטים בטלפון: 257282/1
החל מיום א'

אוניברסיטת חיפה
דרוש/ה
מנהל/ת המוזיאון ע"ש ראובן ועדית הכט
מכרז מס. 10/88
תאור התפקיד: נהול מדעי, מקצועי ואדמיניסטרטיבי של המוזיאון.
כישורים: ארכיאולוגית בעל/ת תואר אקדמאי ונסיון המתאימים לנהול של מוזיאון אוניברסיטאי. יועדפו מועמדים בעלי ידע ונסיון במוזיאולוגיה ובאמנות. יכולת ארגונית ונסיון נהולי. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
כפיפות: כפיפות מקצועית לועד המנהל של המוזיאון ולועדות המשנה שלו. כפיפות מינהלית למנכ"ל האוניברסיטה.
סודיות מובטחת
יש להפנות הצעות בכתב, בצירוף קורות חיים מפורטים למנכ"ל האוניברסיטה, הר הכרמל, חיפה 31999 עד 30.9.88.

למפעל תעשייתי
באזור התעשיה יבנה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
★ סוג 3 או מוסמך
★ נסיון קודם של 5 שנים לפחות בניהול חשבונות עצמאי
★ ידע ונסיון במחשב – הכרחי
לפנות בכתב בצרוף נסיון והמלצות מבוקשות לת.ד. 117 יבנה מ. 70600

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
חברה מובילה בתחום התרופות
אנו מחפשים:
נציג/ה רפואי/ת
לתרופות בתחום הגניקולוגי
כישורים נדרשים:
★ תואר אקדמאי בתחום מדעי החיים.
★ שליטה טובה בשפה האנגלית.
★ רשיון נהיגה (5 שנים).
★ גיל: 25-35.
★ מקום העבודה ירושלים והמרכז.
★ עדיפות תנתן לבעלי/ות נסיון.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד, ל"מילא", ת.ד. 22511, ת"א.
התשובה תנתן למתאימים בלבד.
מס' משרה: 253.

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש/ה
מנהל/ת מחסן
לסניף מכירות באזור ירושלים.
הכישורים הדרושים:
• השכלה תיכונית.
• נסיון בעבודת מחסן ממוחשבת.
• ידיעת השפה העברית.
• גיל 25-40.
• תושב ירושלים.
המעונינים/ות מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים וממליצים לת.ד. 1416 חיפה.

דרושים
• למאפיה באיזור ירושלים
★ אופים
★ קונדיטורים
★ מבקרי טיב – מהנדס/טכנולוג מזון מנוסה
★ אחראי משמרת לילה
★ הנדסאי תעו"נ נסיון 3 שנים לפחות – בנהול ייצור, או"ש ותפ"י.
תנאים טובים למתאימים,
לפרטים נוספים אנא פנו לת.ד. 5696 ירושלים טל. 02-354460

תלמה
למפעל שפע בערד
דרוש/ה
טכנאי/ת מכונאי/ת תעשייתי/ת
בעל/ת נסיון וידע רב בהפעלה ותחזקה של מכונות אוטומטיות ומערכות שינוע. תנתן עזרה בדיור.
המעונינים/ות מתבקשים לפנות בכתב־יד ובצרוף קורות חיים וממליצים לת.ד. 39 ערד או טלפונית לאלזה 057-958049,
057-957860 בימים א'-ה'.
בין השעות 09.00-13.00

דרושים צעירים
יוצאי יחידות קרביות
לעבודה בחו"ל בתחום הבטחון
• שפה זרה הכרחית
• עדיפות לבעלי דרכונים זרים
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ושתי תמונות לת.ד. 1506 רמת השרון 47100

למכון רפואי במרכז הארץ
דרושות:
עובדות בעלות רקע רפואי
(חובשות, מזכירות רפואיות וכו')
להתפקיד דיילת רפואית
למשרה מלאה.
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 03-7553527

לחברה בינלאומית לתכשירי שיער
דרוש
להפצה בפרפומריות ובתי מרקחת
סוכן עצמאי
בעל נסיון + רכז לאזור השרון
למתאים תינתן בלעדיות לאזור
טל' 03-9244004

דרוש/ה
פקיד/ת נסיעות
בעל/ת תואר מוסמך עם נסיון במכירות, יבוא/יצוא.
המעונינים/ות נא לפנות לת.ד. 168 קרית אונו
סודיות מובטחת

קופידים
עם ראש בתוך
למשרה מלאה
03-245746

לחברת בניה ארצית
דרוש
מנהל עבודה
המתמחות בשלד וגמר
מקום העבודה בסביבות ת"א
נא לפנות בכתב לת.ד. 6525 ת"א

חברת ה. בלמוט בע"מ
לרגל הרחבת הפעילות השיווקית בתחום המיכון המשרדי
דרושים
לאזורים: ת"א, ירושלים וחיפה
1. אנשי מכירות בכירים
נסיון מוכח של 3–2 שנים.
כושר משא ומתן בדרגים בכירים.
המלצות חובה.
רכב פרטי חובה. (ניידות).
יתרון לבעלי השכלה אקדמית.
2. אנשי מכירות
נסיון לא הכרחי.
רכב פרטי חובה.
יכולת עבודת שטח ושכנוע.
נדרשת השכלה תיכונית לפחות.
המועמדים המתאימים יעברו מבחני יכולת והכשרה כתנאי לקבלתם לעבודה. למועמדים שיתקבלו לעבודה, מובטח גמול הולם בהתאם להצלחתם המוכחת.
פניות בכתב יד בצרוף המלצות להפנות לת.ד. 241 תל־אביב 61002
פניות טלפוניות לא תענינה.

לשעוני MARVIN ו־Lafayette
דרושים
סוכנים
★ עד גיל 35
★ נסיון קודם במכירות
★ בעלי רכב פרטי
★ עם הכרות בתחום
★ עם הכרות עם החנויות
★ הופעה נאה
נא לפנות בכתב־יד או בטלפון לשעוני מרווין, רח' הס 1, ת"א
טל. 03-298390, 03-298492
– סודיות מובטחת –

ש. שבח שרותים בע"מ
דרושים
לסניף לוד – נתב"ג
סדרני מוניות ומשלחים
★ עד גיל 35 ★ אחרי שרות צבאי
★ 12 שנות לימוד ★ בריאות תקינה
★ עבר ללא דופי
להתקשר בימים א'–ה' בין השעות 8–14.30
טלפון 03-9711994

קצב מנוסה
לפירוק בשר ולמכירה
להתקשר: 052-554290,
052-910972 052-554146

קלאב הוטל טבריה
club hotel tiberias
למלון לרום קלאב הוטל טבריה
דרושים:
1. עוזר מנכ"ל מלון
עם נסיון בתפקיד ניהולי במלון.
2. חשמלאי מוסמך
3. טבח למטבח חם
בעל ניסיון מוכח של 5 שנים.
4. קצין ביטחון ראשי
יוצא יחידה קרבית בעל תפקיד פיקודי.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לסימה מנהלת כח אדם, רח' אחד העם טבריה מיקוד 14222, טל. 06-791888

המרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית של משלב
דרושים
מורים לשנה"ל תשמ"ט
במקצועות הבאים:
חינוך מסגר – בנים, בנות
אנגלית
מדריך/ה חברתית
תנ"ך
הנהלת חשבונות
לפרטים טלפנו לטל. 03-822886
03-829153 – בין השעות 8.00–13.00

דירות

ברמת-גן פנטהאוז מקסים חמישה חדרים בבניה 03-5743306 (13087) 03-738584

הרצליה בגבעת הנדיב ... 052-81856 (10239)

וילות ובתים

בזכרון-יעקב ... 06-396817 (22816)

בשיכון וילה ויפיפיה מושקעת שקטה+ מיוחד 03-494684 $440,000 (21259)

בהרצליה, נותרו 3 קוטג'ים אחרונים. מפוארים! בגישה מיידית! $180,000 +מ.ע.מ. 052-543460 (28419) 052-61719

בהרצליה 2 קוטג'ים אחרונים בגישה במבצר +מגרש לבניה 3 קוטג'ים 03-03341 (2?09) 052-20533

בשיכון-דן קוטג' מפוארים 6+ מרתף מואר, סטנדרד גבוה (28455) 03-5400663-4

ברחובות קוטג' מפואר חדש, כולל מיזוג אויר, לכניסה מיידית בבית ובעבודה 03-9657937 (24864) 03-9643346

ברעננה בבנית קוטג' מפואר, 7, 400 מגרש, 250,000, מבנון מיוחד "ישראהנוי" (23223) 052-441088

בראשל"צ 5 חדרים מפוארת ק"א מספטמבר 89 "שמשון ולילב בע"מ" (24938) 03-953626-7

ברמת-צהלה בבנין מפואר דירות גן/ גג מפוארות 03-220952 (13127)

קבלנים מציעים

ברמת-גן פנטהאוז ... / מגדלי-דוד רמת-גן פרוייקט מפואר ברח' ברנדיין (מודיעין) ליד רח' ז'בוטינסקי. *דירות מרווחות 4-5 חדרים ודירות גג (דופלקס) המבצע החל מ- 175,000 ש"ח +מע"מ (נותרו 2 דירות בלבד ב- 150,000 ש"ח +מע"מ) עבודות בנקאיות מלאות, אפשרות למשכנתאות. *יזום ובצוע: מנחמי בוני מגדלי-דוד ר"ג. *משרדי מכירות בלעדיים: אנגלו-סכסון רמת-גן, רח' ביאליק 32. תל-אביב רח' המדינה, רח' ח' באייר 44. 03-738121-2-3 03-217256-7-8 (24989)

למהירי החלטה, 3 חדרים, ברח' קשאני ברמת-אביב ג' בבוקר 03-250140 בערב 03-414991 (15324) 03-5411996

ברעננה ברח' בר-אילן דירות פאר מרווחות וגדולות. בנות 4-5 חדרים למגה "צימוני-משקיעי" הבנוי קבלות לבנין. בע"מ, רח' ח' באייר 28 (ככר המדינה) טלפון 03-251329 בשעות 11.00-13.00, 17.00-19.00 (פרט ליום ג' אחה"צ) (17392)

באמצע בנין יוקרתי 4 גדולים+ מרפסת גג+ נוף (13165) 03-220952

ברמת-אביב בלב רמת-אביב בבנין כוכב מפואר 4, 5 חדרים עם אפשרות למרפסות גן ודירות גג מפוארות. מחיר למזומן כולל מ.ע.מ. ל"צ חדרים 125 מ"ר, ק"ב 315,000 ש"ח (197,000 דולר) רח' איינשטיין. א'-ה': 17.00-19.00 שבת: 10.00-14.00 "אפריקה ישראל להשקעות" (26967) 03-650281

במתח תקוה 4 ק"ב ב"א גדולה ומושקעת דוד"ש חניות (24455) 03-9324225

"בנה-ביתן" בנאות אפקה בתל-אביב, ההתארגנות לבניה בקבוצה, נותרו מספר דירות בבנין המשותף. לפנות: משרד הגי מהנדסים 03-7519236 (15461) 03-9362716

בגבעת-סביון דירות 4 חדרים 130 מ"ר מחיר למזומן כולל מ.ע.מ החל מ-201,000 ש"ח (125,500 דולר). 5 חדרים 145 מ"ר מחיר למזומן כולל מ.ע.מ החל מ-220,000 ש"ח (137,500 דולר) אפשרות לתוספת מרפסות גג. מבחר דירות גג מפוארות. מרכז משרדי סביון. א'-ה': 9.00-16.00 ו': 10.00-12.30 03-357191 "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281 (26957)

"בניני מואב" מציג בצפון 4½ חדרים מפוארת בבניה (8883) 03-447234

בסביוני-אביב ברמת-אביב ג' בבנין מפואר 4, 5 חדרים 153 מ"ר בתוספת מרפסות גן ודירות גג מפוארות. מחיר למזומן כולל מ.ע.מ. ק"ג דרום מערב 375,000 ש"ח (234,500 דולר) "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281 (26903)

בנוה-אביבים, דירות 4 חדרים+ מירב השיכלולים, קבלן בירנבאום, ח' באייר 24, 03-257689 (3497) 03-262894

דירות למכירה 2-2½ חדרים

ש.א.פ בע"מ החלה במכירת דירות 4 חדרים מפוארות ודירות גג. בחולון, בקרית-יוסף 28 ובגבעת-התחמושת 39. פרטים: סוקולוב 64 חולון טלפון 03-886565 (28641)

חולון-בת-ים

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

למהירי החלטה, הדירות היפות בבתים, בבניה מול הפארק. בערב: 03-5524159 (15158) 03-219635

ברמת-השרון 4-6 חדרים, פנטהאוס וגג מפוארות 03-5400064-5 (26303)

דירות למכירה 1-1½ חדרים

דירות למכירה 3-3½ חדרים

דירות למכירה

מבצע מיוחד בנווה-אביבים- דירות 4 חד' 120 מ"ר 5 חד' 140 מ"ר עם מרפסת שירות, מפרט טכני גבוה ביותר, הנחות גדולות על מזומן, וירידת משכנתאות עם 10 שנים 150,000 ש"ח בדירות סופר יוקרתיות החל מ- 164,500 דולר בתוספת מע"מ במזומן "ישקו" "I S C O" 03-426293-4-5-6-7 (27341)

במגדלי-דיזנגוף 2 גבות ומיידית "גימל בכפיים" 03-424697 03-424584 (10532)

ת"א-יפו

ב"בבר" נותרו מספר דירות 5 חדרים במגדלגורים המצא בשלביה, לפרטים: חברת "ביב" ביאליק 155 רמת-גן (5201) 03-512203

בשיכון ל' דירה אחרונה ... 5 חדרים ... חברת "אביב" 03-75?203 (5118)

קוטג' מפואר באלמוגה חולון לרציניים בלבד, 03-885637 (27416) 03-842122

שאל על מבחר דירות הגג המפוארות של "אפריקה ישראל להשקעות" ברמת-אביב ובסביוני-אביב ברמת-אביב ג' ובגבעת סביון ליד סביון (27028) 03-650281

קוטג' +גינה חדש מיידי ב-3 מפלסים מיקום בשכונת הקוטג'ים "נווה סביון" 10 דקות מתל-אביב מחיר 85,000$ בתנאים מצויינים במזומן 35,000$ במשכנתה 50,000$ בתנאי בנק לאומי למשכנתאות. (תשלום כ-1040 ש"ח לחודש). לקביעת פגישה בקוטג': בשבת 03-9644980 (26097)

בצפון תל-אביב ברחוב ברודיה, 3, מפוארת+ תוספת, לפינוי מיידי (27260) 216092

בצפון היוקרתי של"א ... 4½ ... ק"ב +מעלית ... 03-5448174-5 (?096) 03-5448380

בנאות-אפקה ב', מתארגנת עמותת דיירים לבניה עצמית, דירות פאר בנות כ-130 מ"ר, א. מוחלט, אדריכל, תל-אביב, ריינס 50. 03-744883 03-237082 (26052)

דרום

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

בבאר-שבע 5 140 מ"ר אפשרות לקליניקה "הצמחה" 052-20533 (22829)

יש לך בונוס בקודקוד
קוד קוד
שרותי כח אדם
מקבוצת קודקוד

דרושים/ות

למחלקה הטכנית

טכנאי אלקטרוניקה - נסיון 3 שנים בהתקנה, הפעלה ואחזקת ציוד תקשורת טלפוניה לעבודה בארץ ובחו"ל.

הנדסאי/ת תעשיה וניהול - נסיון בבקרה הקצירית, בקרת פרויקטים (ל"א ובלאי) במפעל אלקטרוניקה.

חשמלאי ראשי - נסיון קודם באחזקה וניהול צוות במפעלים בחולון ובראשל"צ.

טכנאי מיזוג אויר - נסיון בגרא מרכזי בתעשיה וניהול צוות למפעל גדול בראשל"צ.

מבקר איכות מכני - נסיון קודם בביקורת באמצעות כלי מדידה, למפעלים בחולון, ראשל"צ ות"א.

רתכים מנוסים - בריתוך חשמל ו-CO_2 למפעלי תעשיה בחולון, כפר-סבא, רמה"ש ואשדוד.

מכונאי אחזקה אביזרן - בוגרי בי"ס מקצועי יוצאי חי"א ריתוך למשמרות במפעלים בחולון, כפר-סבא, פתח-תקוה ות"א.

מלגזנים מנוסים + רשיון - נסיון קודם למבצעים בכפר-סבא, רמה"ש וחולון.

עובדים כלליים, ייצור - יוצאי צה"ל - פרופיל גבוה, למפעלי תעשיה, בחולון, ראשל"צ וכפר-סבא.

איש אחזקה - למבנים, בעל רשיון חשמל וידע בקירור רצוי וטיפול ברבנים למכונים עתירי-ידע באזורים יבנה והרצליה.

למחלקה המשרדית

מנהלי חשבונות - סוג 3 ומעלה, נסיון קודם בתעשיה, לחברות מבניות בת"א וראשל"צ.

מזכירות מנכ"ל - נסיון קודם במפעל תעשייתי, ידע בהדפסה עברית אנגלית למפעל גדול באזור ראשל"צ.

מזכירות מנוסות - ידע בניהול משרד ועיבוד תמלילים עברית אנגלית למשרות מגוונות באזור המרכז.

מעבדות תמלילים - עברית-אנגלית רצוי ידע בהוכנת וורדפיל 5 למשרות באזור המרכז.

* משכורת גבוהה
* ביטוח
* תנאים טובים להתקדמות

ת"א: רח' דיזנגוף 34, 03-286111
ראשל"צ: רח' רוטשילד 37, 03-9639957
ב"ס: רח' רוטשילד 46, 052-953272

24 שעות
שרות מודעות טלפוני
של דחף
לבעלי כרטיסי אשראי
ויזה, ישראכרט, דיינרס
03-611001
דחפון

صكنا من الاهل

מכאן ואוחא

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה 3—3½ חדרים

בראשל"צ בנווה־אמנון 5 חדרים חדשה, יוקרתית מיידית $125,000 (6083) 03-9663714

5 חדרים מפוארת וניוקרתית במרכז ראשון־לציון דהוש קומפלט במטבח ארונות בחדר שינה ובחדר עבודה ק"א ע"ע בשעות הערב 03-941363 (28219)

דירות למכירה 2—2½ חדרים

דירות גג

"בנייני־מואב" מציע בצמון 3½ חדרים עם גג מפוארת בבניה (8913) 03-447234

בתל־אביב משקיפה לים!!! בבנין חדש ויוקרתי!!! בהזדמנות 4½ +גג. 03-200450 (27737) 03-201475

ביקוש דירות

דירות בשכ"ח

בהרצליה בנווה־אמירים דירות 4 חדרים חדשות ברמה גבוהה 140 מ"ר +תוספות כניסה מיידית שווה ארוך בלעדי "קוראל" 03-288943 (21300) 03-292616

דירות מרוהטות

דירות בדמי־מפתח

חדרים מרוהטים

עסקים

"הגדל רווחיך בעסק חדש. חוברת חינם!" (30429) 03-453590

למסירה בשכ"ת מסעדת פועלים באיזור בורסת היהלומים (30155) 03-5792391

מפעל לתרכיזים (סירופים) +ציוד ייצור ומילוי +לקוחות 03-5560864 (28039) 03-7520291

למשרד השקעות נוסעים משגשג דרוש שותף פעיל +השקעה $200.000.- 150.000 (27956) 052-557858

לרציניים!!! עסק גדול ורווחי במרכז העיר 03-947326 $300,000 (26415)

לבית אופנה בע"מ דרושות חנויות לזיכיון מפעל במקומות הבאים: עפולה, כפר־סבא, רחובות, רעננה, פתח־תקוה, ירושלים, חיפה, רמת־גן, גבעתיים, הרצליה, המה"ש, חולון ובת־ים. ת.ד. 36412 (24913) ת"א

רווחים גדולים! חברה להלוואות/ אשראים מאפשרת קבלת זכיונות לפתיחת סניפים לבעלי/ות משרדים בכל הארץ+ ניסיון בארגון ובמסחר ההשקעה $10,000 ת.ד. ש/" (24195) חיפה 44575

ליזמים/ות הצעה בכלכלית הטובה מסוגה, מערכות "טוונינג" של תרבות הגוף (23893) 03-9226725

בעל אולם 150 מ"ר מרכזי בא.ת חולון, מעוניין לקבל ניהול זכויות/ עסק 03-343388, 03-9340094 (לא בשבת) (21407)

מחסנים

אולמות

חנויות

ברמת־החייל להשכרה אולם+ משרדים כ־340 מ"ר, גובה 4 מ', ק"ק, 03-262894 03-259689 (3515)

בז'בוטינסקי פתח־תקוה 1100 מ"ר מתאים לאירועים. "רשף נכסים" 03-5742777 (26718)

משרדים

יואל־אלון: חנות, משרדים, 1000 מ"ר, ניתן לחלוקה "נ.ת.מ נכסים" (41) 03-372169

להשכרה ליד הבימה: בית 7 חדרים +חניה "נ.ת.מ נכסים" (27964) 03-372169

למכירה משרדים בבניה ליד בנין אבגד בר"ג (26356) 03-746933

מבני תעשיה

למכירה בקרית־אריה 100־ 200 מ"ר, ק"ק, בבנין חדש. "רשף נכסים" 03-5742777 (21227)

בחולון להשכרה אולמות בק"ק בגדלים שונים+ כח +טלפון וגישה "קוראל" 292616 (24547) 288943

להשכרה בהרצליה 3000 מ"ר ק"ק +חצר. "רשף נכסים" (26690) 03-5742777

למכירה/ להשכרה: ביהוד, 700־ 1000 מ"ר +חצר "נ.ת.מ נכסים" (42) 03-372169

להשכרה בנחלת־יצחק 200 מ"ר+ 100 גלריה פינתי בלעדי "אמריקנה" 03-449249 (16912)

בהזדמנות! להשכרה בדרך פתח־תקוה מול הקריה 80 מ"ר "רשף נכסים" 03-5742777 (26751)

בב"ש במרכז מסחרי חנויות משרדים אולמות וחניון 03-5400064-5 (26318) 03-485932

מגרשים

בן־יבנה בבניה מיידית לוילות 30,000 דולר כולל מע"מ ופיתוח 2000 במזומן והיתרה במשכנתא 08-574335 08-574823 08-574074 08-574587 (22804)

למסירה מיידית בשכ"ת, בבית הטקסטיל, קאופמן 2 ת"א, למשרדים בגמר מפואר, מזוג אויר ושעיתונים מקיר אל קיר, בקומה 15, 2 קוי טלפון, 105 מ"ר נטו, מחיר 14$ למ"ר. נא לפנות למר הלל 03-651155 (25060)

להשכרה בשכ"ת מיידית בדיזנגוף 137 ליד מרכז קומת קרקע מסחרית עורפית כ־110 מ"ר. ניתן להשכיר חלק מהשטח, מתאים לחנויות או משרדים. 10 קוי טלפון לפנות למר הלל 03-651155 (24772)

דרושים

פקידים/ות

תושב חוץ מעוניין באדמה חקלאית להשקעה בתל־אביב מעבר לירקון בגושים: 6896, 6621, 6609, 6632, 6630, מפרט ובמזומן. 03-293632 (23378)

באורנית מגרשים לבניה עצמית בשכונה הדרומית ובחילונית, כולל תשתית "דלתא" 03-9362155 (26292) 03-9362051

מגישות בחדר אוכל במפעל ליד רחובות בתנאים טובים 08-444272 (26928)

מגישות לחדר אוכל במפעל בטחוני ביהוד, 03-5314618 (26657)

"קפלן את לוי בע"מ" גנים מקצועיים ועוזרים לאוניברסיטת ת"א, 03-662891 (26519) 03-485270

היקונצ'יק מעולה +רשיון נהיגה נסיון בעבודות גמר הברזל (2617) 03-454207-8

"DENTEMP", כח אדם למרפאות שיניים, מציעה עבודה קבועה וזמנית לסייעות ושיננות: 03-232202 (2538)

קלדניות מנוסות לתל־אביב ופ"ת תנאים טובים, "N.R.A." (28526) 03-371465

מלגזנים שני עבודה בגננים "המוסד" 03-542409 03-547777 (24904) 053-335564

קבוץ מסילות מחפש אוזה מוסמכת לבריאות מיידית לעבודה רצף עם ילדים מגיל בית"ס 06-580408 (23273)

מנוהלי מלון לעבודה ירך רמת־גן 052-449960 (24904)

דה"ל מודליסט עצמאי, בעל ניסיון, לחברת בגדים מובילה בתחום, לקשר קבוע, לבנין וביצוע מודלים חדשים. 03-228111 לפנות באחר הצהריים (24841)

מרכז/ת משק לבי"ס אזורי רונסון (חנר לשעבר) באשקלון בעל/ת רקע טכני מתאים, היתמצאות בנושאים משקיים, רכש, מלאי ותחזוקת הבנינים. דרוש סכנאי/הנדסאי. 051-33119 (29309)

מעלי ייצור הרוציםת לחולון וראשל"צ, תנאים מצויינים "N.1.A" (29120) 03-371465

מכונאי אחזקה +נסיון בתעשיה למתאימים שכר גבוה "קיוטם" (22579) 03-5103811-2

צורפים ולעשים מעולים להכשיר זהב, בעלי נסיון המעוניינים להצטרף לצוות בגריך ומצליח באזור בעיות ובתנאים טובים. טלפון 03-228111-2-3 לאלברט, מיום א (24006)

דרושה בוגרת 12 שנות לימוד לאחר שרות צבאי לעבודה בשעות אחה"צ 03-446227-8 (28996)

דרושים צעירים/ות אחרי צבא עד גיל 25 לעבודה במשרה מלאה שכר גבוה תנאים טובים מספר מקומות מוגבל (22025) 621587

לאור בניה בלוד דרוש מנהל 03-203910 (20918) 03-842947

צבעי רכב/ תעשיה. ניסיון במכונת "אולס" למפעל באיזור יבנה "קורקוט" 03-9659733 (24767)

לברונטיות למפעל עבשטיל בבת־ים למשרה מלאה בכתב יד לת.ד. 5029 תל־אביב (20875)

למפעל נייר דרוש מפעיל מקצועי למכונת דציף דובר ששאר תנאים טובים למתאימים (24730) 03-631583

לאכסון הזיים דרוש שרת. אפשרות למגורים במקום 03-92292 (27498)

הצעות עבודה

בת"א מוכירה עברית, אנגלית, ידע בווינד וועבד במחשב לאקראי במשרה מלאה בתנאים טובים ... 03-5103420 (24223)

בלוד בתנאים/ות כתבן לשבד C.P.T. עברית, אנגלית, ומכירה מיידית משרה מלאה 03-5101420 (20604)

בוגר־הנדסה בתעשיה עבור למעבר הטל־דמיל וחדריה, 07.30 עד 17.00 מתמיד ביומנים מיידי "חבר" 03-5101420 (23993)

פקידת יבוא, נסיון שמוכב במבחן במשלח ובחולות רחובות "פוררט" 03-264111 (24021) 03-9659732

עובדי נקיון

למסעדה בכפר־סבא דרושות עובדות נקיון וחדר אוכל 900 נטו (25008) 03-594530

עובדי מתכת

חרש /כרסם מנוסה לחולון, תנאים טובים 03-371465 "ת.ג.א" (28987)

עובדי מוסך

ל"משתיק" דרושים עובדים מקצועיים להרכבת אגזוזים 03-825544, מרדכי (30489)

מכונאי אוטו בכיר, נסיון 10 שנים וידע באוטומציה, פנאומטיקה, והידראוליקה, למפעל בראשל"צ "קודקוד" 03-286111 (24809) 03-9659733

מכונאי/ חשמלאי רכב, נסיון בטיפול ברכבים לעבודה זמנית במפעל עתיר ידע בהרצליה 03-286111 "קודקוד" (22965) 052-953272

מכונאי רכב לבנזין+ דיזל +חשמלאים בשכר גבוה "קידום" 03-5103811-2 (22458)

שומרים

פנסיונרים

מוסכאים

להברה לשיווק בבתים מוסמכי רשיון ג'+ נסיון (25672) 03-5519998

מוכרים/ות

להנות לאבזרי אופנה בדיזנגוף סנטר דרושה מוכרת בעלת נסיון (23270) 03-285977

סוכנים – מקדמי מכירות

מסגרים/ רתכים רצוי+ קריאת שרטוט בשכר גבוה "קידום" (22280) 03-5103811-2

מפעלי ציוד מכני

דרוש מנהל עבודה לעבודות עפר ופיתוח +נסיון בלבד +נסיון בהפעלת ציוד 03-889071 03-882176 (23799)

פועלים/ות

עובדי יהלומים

ספרים/ות

נגרים

נהגים

שליחים

שרותי אחיות

עובדי סעד

לשכונתינו בת"א, עובדת סוציאלית לעבודה חלקית עד מלאה נסיון של שנתיים בעבודה "דינאל" 03-245531, 03-245541 (30169) 03-222266

אאודי

אאודי 100 סי.סי 1983 שמורה מזגן חלונות חשמל מערכת תוספת 03-358936 (25437) 03-377744

לבית משחר סכבי בת"א רשיון לטפה ומכונית (24724) 03-376184

אוסטין

אופל

אמריקאיות

אולדסמוביל אומגה בורוהם 83 2800 מפוארת 03-5742777 (30112) 03-723619

אוטוביאנקי

אינוצנטי

אלפא רומיאו

תחבורה

דירות

4 חדרים, חדשה, גבוה, בבנין מפואר, ברח' הרב־קוק, קרוב למדרחוב 03-250140 בערב־ 03-414991 (15330)

הצעות עבודה

באר שבע והדרום

אילת

עסקים

מבני תעשיה

מכוניות

באשראי!! טרנזיסים +טנדרים פג'ו +סימקה +סובארו +אחרות באחריות +הייוך "יוניקארס" 03-825666 בערב: 03-825718 03-581647 03-887293 (26947)

טכנאים הנדסאים

דרוש שכנאי מכונות בכיסה להברת שרות ארציות באזור המרכז (30264) 052-448112

שרטוט וגרפיקה

עובדי דפוס

דפס מנוסה על מכונת אופסט ½ גליון 1/או ¼ גליון אופסט 2 ראשים לתקופה של חודש 03-222266 "דנאל" (30171) 03-245541

חשמל ואלקטרוניקה

ל"א.ו.ת" דרושים חשמלאים מוסמכים: 1. נסיון בקווה לחולון 2. נסיון בתאורת רחוב למת־גן 3. משמרות, לרמלה תנאים טובים (29073) 03-371465

החשמלאי מוסמך מאוד פ"ת לאחזקה במפעל תעשייתי "א.ב.א" (24449) 03-5467044

טבחים – קונדיטורים

לאולם שמחות ברמה גבוהה: 1) שף בוגר בי"ס למלונאות, בעל ידע בתפריטים בינלאומיים 2) טבחים בוגרי "תדמור" 03-729953-730092 (23861)

גזירה תפירה

למפעל דרושים: גזרים בעלי נסיון "עוזר גזרן" "תופרות אוברלוק וויגר בעלי נסיון, עוזרת מודליסטית בעלת נסיון בגזירה, כל התנאים הסוציאליים, הסעה מאזורת 03-337725 (25095)

הנהלת חשבונות

דרוש/ה מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת בעבודה עם נסיון בולל עבודה במחשב באזור חודה למשרה מלאה או חלקית שלמון (27567) 03-338597-8

מתפרה +כל הציוד נזירה +גיהוץ בבוקום מקבלים עבודות בבמויות 08-235597 (24790)

עובדי מחשב

מורים ומורות

מהשומרת גן /מעון פעיל +ציוד בקרית־אונו 03-246606, 230912 (27042)

עוזרות ומטפלות

סעיד יגוא נסיון קודם ותותר, לעבודה קבועה, באזור אשדוד בלבד "קודקוד" 03-286111 (24499) 03-9659733

صكنا من الأهل

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר ראשון בבוקר

דייהטסו

מבצע!! מבחר דייהטסו שרייד 1987 אוטומטי +מזגן 20,000 ש"ח גיר רגיל +מזגן 18,000 ש"ח מהשכרה +אחריות אפשרות 100% אשראי 03-821227 03-822060 (24634)

ב.מ.וו

דלתא

וולבו

ג'יפים

טנדרים

ווקסהול

טלבוט

לנציה

מורים

מיני-מינור

מסחריות

שברולט ואן חדשות!! למסירה מיידית!! אפשרות לאשראי!! (26354) 03-788845

סאאב

סובארו

מרצדס

בהזדמנות! סטיישן 4X4 1800 +מזגן סוף 1985 כחדשה! 03-5057621 ($13,500) (23902)

הנחה 50% "מוסך פינוקיו"! שרות סובארו 03-381980 03-373022 (23293)

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

סימקה-קרייזלר

פולקסווגן

פורד

פיאט

פיאט 131, סקיישן 1983, ראשונה שמורה, ק"מ 47,000 (25473) 053-688978

פיז'ו

רנו

במחיר מציאה 18 סקיישן סוף 1981 אוטומטית 1600- ראשונה (12,900 ש"ח) (24610) 03-5055651

אופנועים וקטנועים

בתי"ס ושיעורים

חלפי רכב משומשים

מציאות למכירה

לבתי דפוס!!! היידלברג שמינית היגוני, המגדה רבע. 02-661399 (30180)

לפיטונאים וועדי עובדים להגיון בלים למיקרו-גל אדה"ב (50083) 03-490174-5

למכירה 2 מכונות תפירה תעשייתיות 03-724567 (28216)

לדגל נסיעה מכירת תכולת בית+ מזנון עתיקה,+ וידאו+ טלויזיה 03-499605 (20779)

רוצים לקנות

רהיטים

הזדמנות שאינה חוזרת פינות ישיבה תוצרת איטליה 3+2+1 במבחר בדים, 1500.- ש"ח! פינות ישיבה מעור, תוצרת איטליה במבחר צבעים 3+2+1 3,900.- ש"ח! אספקה מיידית, הובלה לכל הארץ. המכירה לעוסקים וליחידים "דימור" אלחריזי 53 ת"א (2607)

סלון מעוצב!!! +פינת אוכל +חדר נער +מיטה (28491) 03-724567

מקררים

וידאו טייפ

מערכות קול

מכונות כתיבה

חיות בית

מכונות תפירה

כלי נגינה

הלוואות

חקלאות

טרקטורים

טיולים

בתי כנסת

סירות

מזגני אוויר

ליפוי והרזיה

זיפות גגות

פוליש וניקיון

מסיבות ואירועים

מחשבים

ציוד תקשורת

ציפוי אמבטיות

צילום

קיט ונופש

אותיות דביקות

שונות

בת זוג

בן זוג

הכרזות

שוק המציאות

שירותי בנק אוטומטיים בע"מ
דרושים
סטודנטים
לתפעול מסופים (בנקומטים) והדר בקרה
1. יוצאי צבא עד גיל 25, בריאות תקינה.
2. רשיון נהיגה.
3. התחייבות חוזית לשנת עבודה.
4. המשרה המוצעת הינה במשמרות, ולפחות 2 משמרות בבוקר מדי שבוע.
5. המשרה מתאימה לסטודנטים שנה ב' ו-ג'.
6. העבודה כרוכה בנסיעות. בסיס יציאה בת"א.
★★ התשלום על בסיס של שש שעות עבודה נלוות.
★★ מועמדים מתאימים יעברו הכשרה ע"י החברה.
יש לפנות לת.ד. 11361 ת"א בצירוף קורות חיים (מלא).

לחברה פיננסית גדולה בת"א
דרושה
מזכירה
דרישות
★ בעלת יכולת אירגון וניהול
★ נכונות לעבודה מאומצת, מעבר לשעות הרגילות
★ נסיון מוכח בעבודה דומה
★ מקום העבודה בת"א
למתאימות תנאים מצויינים.
לפנות ליעל 03-622429 03-622436

אורט ישראל
המשרד הראשי – תל אביב
דרוש/ה
עוזר/ת לסמנכ"ל
★ בעל/ת נסיון ויכולת בארגון, בניהול הקמפיינים, בהערכת עלויות ובביצוע פרוייקטים.
★ בעל/ת השכלה אקדמית בתחומי הכלכלה או החשבונאות.
מועמדים מתאימים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 16087 תל־אביב ולציין "לידי הגב' עפרה" (61160)

REVLON
לחברת רבלון (ישראל) בע"מ
דרושה
יועצת יופי
לעבודה ברעננה
בעלת נסיון קודם בעבודה
וידע בשפה האנגלית
נא לפנות לטלפון 03-7528848

صكنا من الاهل

هكذا من الاعلام

אנטנה / שלמה גינוסר

קינג חוסיין כוכב עליון

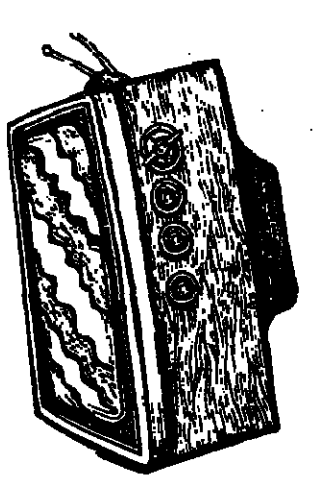

אז מה היה השבוע בטלוויזיה הישראלית חוץ מפרשנויות על נאום חוסיין. האם הטלוויזיה תפקדה בכלל או שמא הצטרפה בערוץ שלישי לתחנה הירדנית

חוסיין. הבנים חיים במערכת הבחירות

מאיר. בקירוב מאושיה

פרץ. אין ק.ג.ב

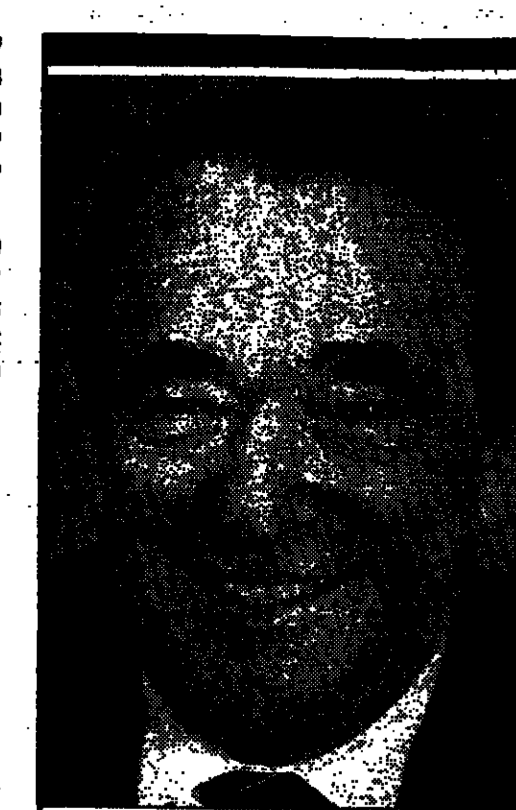
מקסוול. לא מפלסטיק, לא ממשי

ביום חמישי בבוקר אני מתיישב ליד מעבד התמלילים על סף פאניקה. אצבעותי כושלות על המקלדת, כמו חבורה של מלחים מן הצי השישי בעיר התחתית בחיפה באשמורת השלישית. הרחישה המעצבנת לאורך חוט השדרה שלי אינה זבוב שהשכים־קום כמוני, אלא טללי זיעה קרה. כל זאת, משום שאני ניצב ככלי ריק מול המטלה הנוראה הזאת לכתוב על תפוקתה השבועית של הטלוויזיה הישראלית. והתפוקה – אבוי, סיפקו כפיהו – היא כה דלה ומשמימה, עד כי רק אני דלותי מגנה, ממש כך, ורק תחושה אחת ממלאת את כולי: אימה. אימה גדולה מאד: הנה, אוהדי־העתון מצפים לביקורת טלוויזיה, ואני אינני מסוגל לספק את הסחורה משום שאיני נזכר בבהירות סבירה, האם הטלוויזיה תפקדה השבוע או שמא הצטרפה בערוץ שלישי לטלוויזיה הירדנית.

ביום חמישי בבוקר, האמינו לי, אני במצב קשה.

אדוני המלך. מגיע לך, יור מג'סטי, שהשבוע נתחיל בך. קודם כל, היית כוכב בטלוויזיה הישראלית. כיוון שאינני מדבר ערבית לא טרחתי לעבור לעמאן בערבו של אותו יום וחשבתי להסתפק בקטעים נבחרים במהדורת „מבט". הראשון שאמר לי מילה על האוריגינאל, עוד לפני „מבט", היה יוסי שריד שהתגרה בי באלו המלים: „אני עשיתי עכשיו משהו שאני בטוח שאתה לא עשית: שמעתי את נאום חוסיין". והוא צדק. שוב פעם הוא צדק. אבל, האמת היא, יור מג'סטי, שאו שאני לא קורא אותך נכון או שאתה לא אומר דברים ברורים או שפרשנינו לא קוראים אותך נכון או שהם לא אומרים דברים ברורים. אלה, פחות או יותר, האפשרויות. האופציות, לעומת זאת, הרבה יותר מצומצמות. או שהאופציה הירדנית מתה, או שאתה, בשועליות מידברית קיומית, הזרקת לה כאן מנה נוספת של סם־חיים. לך תדע. ימים יגידו. ואולי חודשים או שנים. אני לא בטוח ששמעון, זה מ„הסכם לונדון", אהב במיוחד את הצ'אנס הזה שלקחת ביחסיך עם תושבי השטחים (ואולי הוא יודע הרבה יותר על הנאום שלך בפראמטרים האסטרטגיים). אבל, מה שבטוח הוא ששבית את ליבו של שמיר. בשבילו, הנאום שלך היתה תעודה פאתולוגית מוסמכת שהאופציה הירדנית מתה. ולא רק בשבילו, כמובן. גם בשביל השמאל. ואריק ואליקים העצני כבר קוראים לספח. והכנסת תכונס לישיבת פגרה מיוחדת בשבוע הבא.

אין ספק, יור מג'סטי: עשית את זה. הכנסת חיים במערכת הבחירות בשלב ההתארגנות המנומנם־משהו שלה. וכל זאת, בפוזה שמרנית למדי, בדרמטיות מתונה שאתה בנו יחצ"ני החצר במשך ימים (ואולי שבועות. כבר אינני בטוח), בבריטון העמוק שלך, המפתיע אותנו תמיד מחדש ובנחישות טאקטית שאינה חושפת יותר ממה שאתה מעוניין לחשוף. ובכל זאת, גם אתה וגם אני צריכים, לדעתי, להזהר מדבר אחד: שלא יהיה כאן אצלנו מישהו שיורדו להרים ולחטוף את הכפפה שאתה זרקת לערפאת.

משהו על לא כלום. אני חוזר לתחושת הפאניקה. טוב, אז מה היה השבוע בטלוויזיה הישראלית חוץ מפרשנויות על נאום חוסיין? היה דבר אחד הראוי לציון. במשך שעות, כשישבתי ליד מכשיר הווידיאוטייפ שלי, דרוך להקליט איזה גילוי טלוויזיוני מקורי (עיני לא צדו משהו כזה), יכולתי להתפנק בקריאת מאמר משעשע של האנגלי הנרי פילדינג בספרון קטן שראה אור בהוצאת „אוקספורד יוניברסיטי פרס". היצירונת הזאת של פילדינג מאמצע המאה ה־18 קרויה „מאמר על לא כלום". כמובן, שהכותרת הזאת שבתה את לבי כהרף עין. אם גדול כפילדינג יכול לכתוב על לא כלום, מה לי כי אלין ומה זה לכתוב השבוע על הטלוויזיה הישראלית, אם לא לכתוב ממש על שום דבר. האם, אגב, גם אתם סבורים ש„אקס ניהילו ניהיל פיט"? או, בתרגום צולע מלטינית „כלום לא יוצא משום דבר"? הנרי פילדינג, למשל, דוחה את ההגיון שבמתגם זה מכל וכל. לדעתו, הכל בא מלא כלום. אני האחרון שיתווכח איתו בעניין זה, בשבוע שבו אני כותב ביקורת טלוויזיה.

יהושע הפרוע. יהושע פרץ גילה את קסמי הפרסטרויקה. ב„זה הזמן" (התכנית היחידה שאפשר להתייחס אליה השבוע, מלבד „מוקד" שמטעמים טכניים לא יכולתי לעקוב אחריה כראוי), פרץ האשדודי הוא אותו מנהיג פועלים כאריזמאטי גם אחרי כל־כך הרבה שנים, למרות שצלליתו עבתה במקצת, שיבה זרקה בשער זקנו וקרחתו התעשרה בשטחים משוחררים נוספים. מה פרץ לא ראה בברית־המועצות, משם חזר לפני שבוע מביקור בן שבועיים עם עוד כמה מזכירים של ועדי עובדים? קודם כל, הוא לא ראה תורים. אין תורים יותר ברוסיה. רק תורים לאלכוהול. ולוודקה: הוא היה יכול לחיות בלי וודקה. מה עוד אין ברוסיה: ק.ג.ב. לא רואים בכלל. בכל מקום בו פרץ התהלך (ודיבר חופשי־חופשי עם מי שרק רצה. בעזרת מתורגמנים רשמיים, כמובן), הוא לא הבחין בבציג של הק.ג.ב. הוא הסתכל שמאלה, הסתכל ימינה. גם אחורה. חשב אולי הק.ג.ב. הלך לאכול. אולי הלך לשתות. ואין ק.ג.ב. הפועלים בנמל ריגה, לא תאמינו, כמו הפועלים בארץ־ישראל. גם המנופים – אותם מנופים, רק פירמה אחרת. אבל, מה השאיר את הרושם העז ביותר על יהושע פרץ? אמצעי המיגון של הפועלים. במיוחד כובעי־המגן. זה לא מפליא במיוחד, מפני שפרץ רץ עכשו למיכרז על מישרת מנהל מחלקת המיגון של נמל אשדוד. ועוד תופעה מעניינת שפרץ איבחן כמה שמציין את פועלי ברית־המועצות (נא למחוק את החיוך המכוער הזה): האהבה למקום־העבודה.

יהושע פרץ גם סבור שההסתדרות אינה מעניקה עוד גיבוי נאות למאבקיהם של ועדי עובדים. לכן, לדעתו, צריך לפרק את ההסתדרות, למכור את חברת העובדים ולחלק את הכסף לועדי עובדים. זה נושא חשוב יותר, מפני שיהושע פרץ איננו מרקו פולו ואפשר בנקל לוותר על רשמי השטחים־עד־ג'יתון מארצות רחוקות. אבל, לעומת זאת, הוא מנהיג פועלים ותיק ולמרות אמירתו הבוטה – יש מקום לענות לו. אבל, את זה – שיעשו אנשים יותר רציניים ממני.

אי־פורפוזי מני. אוסף קטעי התיפלות מתוך ספינת האהבה הסבועה של ממלכת הבידור הטלוויזיונית „ממני מני", ששודר באחד הערבים השבוע (בשעה של צפיית־שיא) הוא חתימה על כתב־הכניעה של הטלוויזיה לחידלונה. בקרוב: שידור חוזר של מאש"ה.

מקסוול, איל תקשורת. אילי העתונות האנגליים לא עשויים לא מפלסטיק ולא ממשי. רופרט מרדוק, „טייני" רולאנד ורוברט מקסוול – כולם אנשי עסקים קשוחים וממולחים. לא תקנה אותם בחיוך ולא תמכור אותם בפרוטה. אלה דמויות שהליברלים האנגלים אוהבים לשנוא. מעניין, אגב, שאף אחד מהשלושה לא נולד באנגליה. מרדוק שימש אב־טיפוס לדמותו של איל העתונות במחזהו של דייויד הייר „פראוודה". ואילו „טייני" רולאנד, בעליו של ה„אובזרוור", שימש מטרה אפילו לחציו של מי שהיה מנהיג השמרנים אדוארד הית. אליו בדיוק התכוון הית כאשר דיבר בשעתו על הפנים המכוערות של הקפיטאליזם.

רוברט מקסוול, שרכש חבילת מניות נאה ב„מעריב", הוא, כנראה, הסימפטי בין השלושה. הוא משחק יפה את יהדותו בראיון ב„זה הזמן" ואינו נרתע אף לרגע לעבודה של התגוננות או התנצלות. אפילו באכזריות, כחלק מן המשחק, הוא מוכן להודות בפה מלא. רוברט מקסוול בארץ? כנראה שהטלוויזיה בכבלים זה עסק הרבה יותר רציני ממה שחשבנו עד כה.

פסוקי. הטלוויזיה פיתחה את הבנאליות ממלאכת־יד לתעשיית־ענק. (גמאלי סארת).

וליל מנוחה מירושלים.

המפ־פתח / ורדה צימרמן

סרט חמוץ־מתוק

חיים בוזגלו. יש עוד 12 במגירה

בשבוע הבא ייצא „נישואין פיקטיביים" אל המסכים. התבוננות משועשעת במציאות הישראלית. אבל לעשות כאן סרט זה עסק לא משעשע. לזה היתה לידה קשה

חיים בוזגלו רואה את עצמו כתסריטאי פוליטיים ג'וב. „אני מתייחס למדיה בצורה טוטאלית: החל בתשדירי שירות, דרך סרטי תדמית, סרטים קצרים, וכלה בסידרת דרמה או סרט ארוך. בארץ זה אולי לא כבוד גדול להתעסק בזוטות, הוא אומר, אבל לא בחו"ל. שם קיימת כבר חלוקה לתת־מקצועות בתחום הזה.

סרט עלילתי ארוך ראשון שלו יוצא בשבוע הבא אל המסכים. „נישואין פיקטיביים" הוא תסריט שהתממש ועבר לצלולויד. 12 תסריטים לסרטים עלילתיים נמצאים עדיין במגירה. אחד מהם הוא „עונת הדובדבנים" שעבר גלגולים רבים ועכשיו הוא מגיע אולי אל סף ההפקה. חברת „וורנר" האמריקאית גילתה בו עניין. קרן „וורנר" בארץ חשבה שיש לתסריט הזה פוטנציאל אבל העניקה לבוזגלו רק 700 דולר. אחרי נסיונות מתישים למצוא מפיקים קיבלו על עצמם את התפקיד מיכה שרפשטיין (המפיק של „נישואין פיקטיביים") ויעקב גלעד. בתחילה דובר ברזוני ניצי כבמאי. בינתיים חלו שינויים ואלי כהן ששבחיו הגיעו לארה"ב בעקבות בימוי „שתי אצבעות מצידון" מועמד לביים את הסרט. לבוזגלו יש נסיון קודם בעבודה עם כהן, כששיתף פעולה אתו ועם גילה אלמגור בכתיבת תסריט „הקיץ של אביה". תסריט אחר של בוזגלו נמכר לאמריקאים – שמעון דותן אמור לביים. המועד להסרטה לא נקבע עדיין.

סרטו הראשון יוצא עכשיו. יש לו הרבה מה לומר על הסרט שגם ביים, ועל הקשיים בדרך לעשייתו. לא הכל הוא מוכן להגיד עכשיו. הוא מעדיף לחכות לביקורת ולקהל, ואחר־כך להתבטא. בדרך לבית הקולנוע היו גם שמועות על עיקול הסרט. „לסרט היתה לידה קשה", אומר בוזגלו. „ומכאן גם המרירות שלי על הקרן לעידוד סרטי איכות. המענק שלהם היה עוזר לי. אבל הם לא אישרו אותו. זו היתה סטירת לחי. הרי לא עשיתי סרט „בורקס" או „סרט כחול". נעשה פה נסיון לעשות סרט איכותי ובכל זאת. אנחנו מנסים להחלץ מן הקשיים, ובדרך כל מיני אנשים נשרטים. גם העיקולים הם דברים שאפשר לפתור. אבל השם שלנו ניזוק. אם הסרט יכסה את ההוצאות – כל האנשים יקבלו את כספם. לא נכניס כסף לכיסינו לפני שנשלם לכל מי שמגיע".

הסרט מתמקד באלדד (שלמה בר־אבא), אשר במקום לצאת לחופשה בניו־יורק מגיע מירושלים לתל־אביב, נסחף למצבים שונים ובסופו של דבר מחליט לחזור הביתה. „בכוונה בחרתי דמות שיכולה להיות כל אדם", אומר בוזגלו. „ואני מוליך אותה דרך מצבים ריאליסטיים".

הדמויות בסרט די סטריאוטיפיות. „הרחוב הישראלי מלא בסטריאוטיפים: החלום האמריקאי, הערבי או השוטר. המצבים שבר־אבא נקלע אליהם יוצרים פסיפס שלם". כל אחד ממצבים אלה, כשהוא בנפרד, יכול להיראות שטותי, הוא אומר, אבל הסך־הכל יוצר תמונה שלמה, משעשעת, מין הסתכלות מהצד עלינו, על הישראלים. הגיבור של הסרט הוא תייר בארצו, והוא זורם עם המצבים השונים עד לסוף המפתיע. „אם הקהל יישב מול המסך שעה וחצי ואחר־כך ייצא בהרגשה של 'חמוץ־מתוק' – השגנו את המטרה". „חמוץ־מתוק", כי מדובר בכל אופן בבעיות המטרידות את הישראלים: יחסי יהודים־ערבים, תיפקוד המשטרה והירידה לתחום הפרט, ירידה מן הארץ. בינתיים נערכו כמה הקרנות נסיון לקהל, והתגובות היו מעודדות, הוא מספר.

פירוק הסרט לגורמים מעלה אצל בוזגלו קודם כל את אלמנט הצחוק. הוא מונה סוגים שונים של צחוקים בסרט, החל מן הסלפסטיק, דרך הפנטומימה, ועד לצחוק כמעט גששי. „כל אלה מרכיבים את הרחוב הישראלי", הוא אומר. „המציאות היום־יומית כל־כך טעונה בדברים רציניים עד שכמעט אין צורך לומר אותם. זה שהגיבור הוא מורה, חצי, מבולבל, במשבר גיל הארבעים ואחרי מלחמת לבנון, הם דברים ברורים בעיני, ולכן אני רק מאזכר אותם".

„יש בקולנוע הישראלי נטיה להיסחף לפאתוס, לפתור את הבעיות הגדולות. תופסים 'פרצוף של תשעה באב' בנסיון לפתור. אבל את הפתרון לא מצאנו בינתיים, ואנחנו בסיטואציה מבולבלת. דווקא החיוך הוא התקוה הגדולה של הבעיה היהודית־ערבית", אומר בוזגלו.

לפני שש שנים, כשהיה בפאריס, שם חי במשך תשע שנים, התחיל לכתוב את התסריט ל„נישואין פיקטיביים". הסקיצה הראשונה, הוא מספר, עסקה באדם שפורש לתוך העולם הדתי. „עם הזמן השתנו הדברים, המציאות משתנה, וכיום הבעיה הערבית נראית לי חשובה יותר". – אבל זה סרט על הישראלים, יותר מאשר על הערבים, הוא אומר. דמות היהודי תופסת שליש ממנו והחוקר מרכיב את השליש השני. הבעיה היהודית־ערבית תופסת רק שליש אחד מן הסרט.

בוזגלו רואה את עצמו קודם כל כתסריטאי. „החלטתי לביים, כי רציתי לממש את הסרט. לא רציתי לחכות שאיזה במאי יידלק על הסרט שלי. למזלי הוליט המפיק להמר עלי וריפד אותי בכל טוב, החל מצוות ותיק כמו הצלם, אמנון סלומון, שחקנים מנוסים" (בר־אבא, עופרה ויינגרטן, עידית שלג, עידית טפרסון). „קל להגיע מתסריט לבימוי, כי תסריט נכון הוא בעצם הצעה לבימוי. בארץ חייבים לעשות אחד משניים: או למצוא במאי שאתו נוצרת כימיה יוצאת מהכלל או לביים בעצמך".

כמה אנשי מקצוע כבר סומכים עליו. אם כי לדעתו, אין כאן מערכת בונה ומפרה בין אנשי המקצוע. „אין פרגון. היום בטח יושבים איזה עשרים איש ומתים שהסרט שלי לא יצליח. ישנה קנאה, הנובעת אולי מהקושי הגדול לעשות סרטים בארץ. וזה נורא חבל. שילוב הכוחות יכול לבנות".

שבוע צרפתי (וקמצוץ פולני) / גדעון קרץ, פאריס

שכחו שהוא יהודי

הצגה ראשונה לאור של מלוא כתבי זיגמונד פרויד בצרפתית – מפעל ענק שיזמה ההוצאה לאור האוניברסיטאית הצרפתית הוא אירוע מרכזי באקטואליה התרבותית הפריזאית. בית ההוצאה עשה מסע פרסום ענק למפעל שנערך על־ידי צוות משותף של מומחים לשפה ותרבות גרמנית ולפסיכואנליזה. נאמר שם הכל על השפעת מסורת התרבות הגרמנית של פרויד, על תורתו וגם על זו של הרומנטיקה. אבל אף לא מלה אחת על יהדותו. „לפני עשרים שנה דיברו בצרפת אך ורק על יהדותו של פרויד", אומר חוקר האנטישמיות הנודע פרופסור ליאון פוליאקוב. „למעשה, יש בנושא זה – ההתייחסות לפרויד כיהודי – מחזוריות מעניינת. לפני המלחמה, כאשר הפסיכואנאליטיקנים היו מיעוט בקהיליה הפסיכיאטרית הצרפתית, הוצגה תורת פרויד כמדע זר, 'מדע גרמני', שאינו מתאים ל'גזע הים תיכוני'. החל מ־1945 הוצג פרויד בעיקר כיהודי. היום הוא הפך שוב לגרמני".

פוליאקוב רואה כאן חלק ממגמה כללית של פריחת ארגונים אנטישמיים וחוגים אינטלקטואלים רוויזיוניסטיים באירופה – כמו הופעתם בגרמניה של חוקרים המציגים את השמדת היהודים כאירוע שיש לראות ב„אופן יחסי" למעשי הרצח של סטלין. בכינוסים של פסיכואנאליטיקנים תוקפים את פרויד על ש„לא הגן על תלמידיו הגרמנים בתקופת מלחמת העולם השניה". יותר מארבעים שנה לאחר נפילת הרייך השלישי, אומר פוליאקוב, מדובר, כנראה, ב„שובו של התת־מודע".

יום הולדת לפנטומימה

אטיין דקרו, אבי הפנטומימה המודרנית בצרפת, ובעצם במערב כולו, חגג בימים אלה בלי רעש מיוחד, כיאה לפנטומימאים, את יום הולדתו ה־90. רק מעטים יודעים שהוא עדיין בחיים. דקרו הוא האיש שהעניק לפנטומימה, באמצעות עבודתו המעשית ומחקריו על שפת הגוף, את מעמדה העצמאי כאמנות במעמד שווה למחול או לתיאטרון. מ־1923 ועד 1945 היה דקרו שחקן תיאטרון כולם. מאז, התמסר בלעדית לייעודו האמיתי. לדקרו היה קשר מיוחד לישראל. בין חניכיו הבולטים היה שייקה אופיר המנוח. ואחת מיצירותיו הבולטות: „חיילים קטנים", הועלתה בהצגת בכורה עולמית בישראל.

התלמיד המפורסם ביותר של דקרו היה ונשאר מרסל מרסו. אבל היו גם שחקנים ידועים שלא בחרו אמנם בפנטומימה, אך למדו להשתמש בה, כמו ז'אן לואי בארו, שלצידו הופיע ב„ילדי גן העדן" של מרסל קרנה.

את בית־ספרו המפורסם יסד דקרו ב־1940 בבולון. היום ממשיכים מרסו ותלמידים אחרים את מפעלו בבתי־ספר משלהם. הם חוזרים שם גם על אחד ממשפטיו הידועים: „כאשר אני רואה את הגוף מדוקק, אני חש את הנשמה קטנה".

הדיבוק נכנס בפולנים

כשמעל דפי העיתונות הפולנית מתנהל ויכוח על „הדיבוק" ומקורותיו זה סימן נוסף להופעה בתשובה הפולנית בכל הנוגע לתרבות היהודית ולמקומה בהתפתחות התרבות הפולנית (שעתה מבקשים לראות בה „תרבות משותפת"). ואם הדיבוק נכנס בפולנים – מי אנחנו שנלין.

אנדז'י ויידה, שביים את „הדיבוק" ב„הבימה" במסגרת פסטיבל ישראל, העלה אותו גם ב„תיאטרון הישן" הידוע של קרקוב בתרגום שעשה ארנסט בריל. מאמר ביקורת על ההצגה, שהופיע בשבועון הנפוץ „פוליטיקה", מוקיע כלל שתי שגיאות חמורות ביחס לתולדות המחזה.

לה־פן. אחריו מגר עורך לזכר היהודי

מסיאס. איומים ממשיים

השגיאות, כך מתברר, ממכתב תגובה של קוראת נסערת, הופיעו בתכניה של ההצגה. לפי התכניה והמאמר נערכה בכורת „הדיבוק" ביידיש בווילנה ב־1920, ואילו יבגני וכטנגוב ביים את המחזה „בבית־הכנסת של בריניק". למעשה – מתקן „פוליטיקה" באמצעות מכתבה של הקוראת – הועלתה ההצגה ביידיש בווארשה, בתיאטרון „אליזאום" על־ידי „להקת הווילנאית", ב־9 בדצמבר 1920. „הבימה" העלתה את הגרסה של וכטנגוב בעברית, כמובן, במוסקווה ב־31 בינואר 1922. הטעות השניה נובעת מתרגום כושל של מעבדי התכניה לקטע ממאמרה של פרל ג'ימן בכתב־העת „דרמה רוזי". „המסך נפתח בבית־כנסת קטן בבריניץ במאה התשע עשרה", נאמר שם. והכוונה היתה כמובן למקומה של התמונה הראשונה במחזה ולא למקום הצגת הבכורה.

„שחורי הרגל" בגדו באנריקו

ב־14 ביולי, יומיים לאחר הביטול הרועש של הופעתו בעיר הדרומית מריניאן, ליד מרסיי, פגשתי את אנריקו מסיאס במקום שבו הוא מרגיש, בדרך כלל, ניצוח: גן ארמון האליזה. היה זה במהלך מסיבת החג הלאומי המסורתית של נשיא צרפת. הפעם הוא נראה מתוח למדי. „זה עניין רציני מאוד", אמר. „האיומים שבגללם נאלצתי לבטל את ההופעה היו ממשיים ורצופים גידופים אנטישמיים. הם לא האשימו אותי רק בעזרה לערבים, אלא גם בתמיכה בישראל. בשלב זה עוד לא ברור לי אם ומתי אוכל לערוך מופע נגד הגזענות בדרום, כפי שהבטחתי".

אחר־כך הוא שמע מפי פרנסואה מיטראן, כי נשיא צרפת „אוהב אותו, לא רק משום שהוא זמר מעולה, אלא מפני שהוא אדם טוב". לפני עשרים שנה הביעו לו את אהבתם שלושים אלף איש באותה מריניאן שבעטה בו היום. רובם „שחורי רגל" כמוהו, צרפתים שנאלצו לעזוב את אלג'יריה ומדינות צפון אפריקאיות אחרות. מאז – זכה מסיאס באהבת הנשיא ובכירים אחרים בממסד, אבל איבד את זו של „אחיו" הנתונה היום ל„חזית הלאומית" הגזענית והאנטישמית.

כאשר קבעה העיריה למסיאס מופע באולם באיצטדיון העירוני, לא היה ספק שהכרטיסים ייחטפו במהירות. אז החלו להופיע מדבקות על פיו של הזמר בתמונה שעל הכרזה, ועליהן הציון: „בלתי רצוי". ובציון הופיעו כתובות כמו „יהודי מלוכלך", „תומך בישראל", „בית בית עם הערבים". בשיחות טלפוניות איימו על המארגנים בפיגוע. רק 200 כרטיסים נמכרו ומסיאס ביטל את המופע „מטעמי חוסר סובלנות". בארגוני המהגרים, המנהיגים רובם כבולם עם הימין הקיצוני, אומרים שהזמר „אחראי להידרדרות תדמיתו בגלל עמדותיו הפוליטיות". אלה, לדבריהם, הן עמדות „פרו־קומוניסטיות": „הוא תומך בציונות טהורה בישראל ובחברה רב־גזעית בצרפת". „הוא תומך בממשל שנותן כסף לעולם השלישי ואף פרוטה למהגרים הצרפתים מצפון אפריקה". מסיאס מנסה עכשיו להתאושש מן החוויה הקשה בבריכת השחיה שבביתו המפואר בכפר סן טרופז, בחברת אורחים ממלכתיים: נשיא האסיפה הלאומית לורן פביוס ורעייתו. אבל המים לא ירפאו אשליה שהתנפצה – כאילו אפשר להיות נחמד עם כולם: שמאל וימין, ערבים וגזענים, יהודים ואנטישמים. אלה שהכריזו על אנריקו השבוע כעל „בלתי רצוי" כבר עשו עבודה את הבחירה.